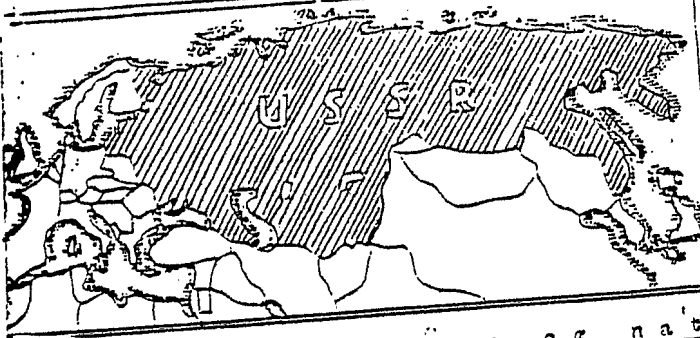

NYT FRA
SOVJETUNIONEN

Nr. 1. MAJ 1943.

...nen og national selvstændighed
... men ogsaa disse nationale mindre-

Nr. 3 Februar

Nyt fra

Sovjetunionen

Maj 1944 - Nr. 11

NYT

fra Sovjetunionen

November 1944
Nummer 15

Nyt

NYT FRA SOVJETUNIONEN

Tryk med Røde Hærs Offensiv...
fremtvunget af tyske Modforholdsregler...
fremgangen af dette mærkværdige Akt-
... bange for

Traditioner: ...
dræber det.
Siakalerne forstaar ikke Menneskenes
... forstaar maaske Projekti-

DKP OG
FRIHEDSKAMPEN

14

Genoptryk 1996

Nr. 1 - maj 1943:

Sovjetunionen og national selvstændighed	1
Sovjetunionen og Polen	3
Stalins brev til "Times" 4.maj 1943	4
Pressekommentarer fra den frie verden	4
Forår i Moskva	5
Sovjetkvinder	5
Genopbygningen i de befriede områder	6
Kabardino-Balkarien	7
Partisaner	7
Den kurske nattergal	8
Marskal Kutusof	8
Arbejdet bag fronten	9
Er frontbrev	10
I månedens løb	10
Historien om en gris	10

Nr. 2 - juni 1943:

Kominterns opløsning	11
Stalin om betydningen af Kominterns opløsn.	11
I dag tier kanonerne - i morgen vil de drøne med fornyet kraft	12
En amerikaner ser på Sovjetunionen	13
Femte kolonne i Rusland en studie i bagklogskab	13
Alt for sejren. Det sovjetiske statslån overtegnet på 24 timer	15
Hæmmeligheden ved den russiske modstand	15
Bag Volga	16
Et hus i Leningrad	17
Mennesket - den værdifuldeste kapital	17
Skoleåret afsluttet i Sovjetunionen	17
Sovjetrussisk teater- og musikliv under krigen	18
Tjekkoslovakiet er knyttet til Sovjetunionen med venskabets bånd	19
En hundredårs dag	19
Vi vil ikke give dem nogen skånsel	20
Brussilof-g nmembruddet	20
Eugen Petrof	20
Apropos landsforrædere	20

Nr. 3 - juli 1943:

Sovjetfolkets fædrelandskrig gennem 2 år	21
Napoleon-Hitler	23
Orel-Kursk-Bjelgorod	24
General Sikorski	24
Leningrad lever op	25
En ganske almindelig historie	25
Partisanerne - folkets heroiske hævnere	26
Arbejdet bag fronten	27
Sovjetunionens kultur i udlandet	27
I månedens løb	28
Kronik: Sovjetunionen en socialistisk stat	29

Nr. 4 - september 1943:

I mere end to år	31
En amerikaner ser på Sovjetunionen (Wendell Willkie)	32
Sovjetrepublikken Moldau	34
Norge-Sovjetunionen	34
Sydamerikan-Sovjetunionen	34
Ikke en eneste af de tyske fascistiske forbrydere skal forblive uhævnede	35
Sapperen	36
Ny pjese om Sovjetunionen: Sovjetunionen - Hitlers store fejlregning	36
Petroras Flodområde - råvarernes eldorado	37
Flådens dag i Sovjetunionen	37
Sovjetunionens jernbanevæsen	37
Hitlerfascisternes grusomheder	38
Partisanerne er dygtige våbensmede	38
Nyt fra Sovjetunionens våbensmedie	38
Små-nyt	38
Kronik: Sovjetunionen - en demokratisk stat	39

Nr. 5 - oktober 1943:

Mens Rusland venter på den anden front af Ilja Ehrenburg	41
En bog om kampene på østfronten	41
Bag fjendens linjer	43
Kirken i Sovjetunionen	43
Donbas	44

De befriede byer	45
Sejren forberedes i fabrikkerne	45
En sovjetkvinde	46
Sovjetrussere i Kanada	46
Novorossisk - Sortehavsflådens by	47
Moskva-kul	47
Brød til fronten	48
Alexander Matrosf	48
Fra Dvina-floden ...	48
Kronik: Sovjetunionen - et frit forbund af selvstændige nationer	49

Nr. 6 - november 1943:

Den 7. november 1943	51
Wendell Willkie om Stalin	52
Stalingrad	54
Stalin om Lenin	54
Den mahamedanske kirke	55
Divisionsfanen	55
Al-slavisk møde i Moskva	56
Taganrog	57
Det socialistiske arbejdets helte	57
Ilja Ehrenburg: Venskabet mellem folkene	58
Kronik: Retten til arbejde	60

Nr. 7 - december 1943:

Stalin - 64 år	61
En svensk socialdemokrat om Sovjetunionen	62
Slavekaravanerne	63
Sovjet-Kasakstan	63
Hos partisanerne på Krim	65
Ilja Ehrenburg: På Dnjeprs bred	66
Engelske præster i Moskva	67
Tanja	68
Natasja fryser	68
Boris Voyetekhof: Sevastopols sidste dage	69

Nr. 8 - februar 1944:

Ilja Ehrenburg: Ruslands sjæl	73
Sovjetunionens nye nationalsang	75
General Vatutin	76
Sovjetkvinden af idag	77
Sovjetrussiske præster om kirkens stilling	78
Sovjetunionens kommunistiske Parti ..	79
Turkmenistan	80
Proces mod de tyske krigsforbrydere	81
Donkosakken og strudsen	81
Donbas	82
Kronik: Fagforeningerne i Sovjetunionen	83

Nr. 9 - marts 1944:

Fotomontage: Mødet i Teheran	85
Livet vender tilbage	86
Manden af 1943	86
I tyskernes ukrainske hovedstad	87
Partisan 139	87
Kvinde som tankfører	87
Ilja Ehrenburg: Skæbnezonen	88
Usbekistan	90
Er år efter Stalingrad	91
Offensiv	92
Kronik: Sovjetunionens fagforebinger - socialforsikringen	93
Et industricentrum i Sibirien	94
Sovjetkvinder i finsk fangenskab	94

Nr. 10 - april 1944:

Den Røde Hær kæmper for folkenes frihed	95
Sejrens budget	96
Arkitekterne planlægger genopbygningen	96
Præsident .. (Mikhail Kalinin)	96
Det nye Baku, hvad tyskerne ikke kendte	97
Baltikum	98
Sovjetunionen indrager vigtige japanske koncessioner	99
General Vatutin død	99
Hitlers sol går ned i Øst	100
Odessa er befriet	101
1. maj	101
Ilja Ehrenburg: Folket i krig	102
Krigsforbrydernes blodige spor	104
"General Hunger"s nederlag	105

Nr. 11 - maj 1944:

Ilja Ehrenburg: Slutmålet er Berlin	107
Ukrains - smedie og kornkammer	109
Krim atter fri	111
Engelske udmærkelser ...	112
Den engelske ... "Truth"	112
I Brasilien ...	112
Tyskerne udspreder platttyfus	113
Genopbygning	114
Smányt	114
Børnene i Leningrad	116
Stalin er Polens ven	116
Moskva hvilede ud den 1.maj	118
Blandt bønderne i sovjetrepublikken Moldau	118
To verdener i samarbejde	119
Sovjetunionen bygger under krigen	120
Bedstefar Maxim og hans barnebarn	121

Nr. 12 - juli 1944:

Sovjetunionens 4.krigsår står i sejrens tegn	123
Sovjetrussisk diplomat om Danmarks kamp	124
Den russiske kirkes nye overhoved	124
Stalin om invasionen	125
Hviderusland	125
Arsenalet i skoven	126
Arbejdshygien i Sovjetindustrien under krigen	127
Krim - Sovjetunionens ferieland	128
Smányt	128
Sibiriens produktion tidoblet på 15 år	129
USAs vicepræsident taler i Novosibirsk	129
Andrejef-værkerne	129
Fra Odessas katakomber	130
Kronik: Kvindernes stilling i Sovjetunionen	131
Sovjetrepublikken Aserbajdsjan	132
Den 14.juni fejrede SU FN-dag	132

Nr. 13 - september 1944:

Fotomontage: Sovjetiske hærledere	133
Oberst Boltin: Den Røde Hærs officerer	134
Ilja Ehrenburg: Vi slår til	135
Baltikum	136
Det socialistiske landbrug reddede Sovjet fra sulten. I. Benediktov	138
Grigorij Almasof: En kulturel revolution	139
Nye love til beskyttelse af mødre og børn	140
Uralarbejdernes hemmelighed	141
En rejse blandt krigere, af Eve Curie	142

Nr. 14 - oktober 1944:

Karikaturer af Kukriniksy i Pravda	145
Den røde Hær i kamp (fotos)	146
Ilja Ehrenburg: Vor humanisme	147
Birobidsjan - jødernes nationalstat	149
12.jan.1931 svarer Stalin ...	149
Kronik: Retten til uddannelse	151
Sovjetindustrien på førstepladsen	152
Anmeldelse i Land og Folk i pjecen Bretagne-Kharkof-Lublin	153
Ny stor bilfabrik i Ural	153
En rejse blandt krigere, af Eve Curie	154

Nr. 15 - november 1944:

Foto	157
Ilja Ehrenburg: Det garanterer vort folk	158
Pierre Cot: Her smeder man folkenes frihed, racernes lighed og menneskenes broderskab	159
Genopbygningen af Stalingrad, prof.Arkin	160
Sovjetjorden er befriet	161
Martin Andersen Nexø: Brev til en landsmand om vort forhold til Sovjetunionen	162
Major M Vlosov: På Letlands jord	164
Smányt	164

Nr. 16 - december 1944:

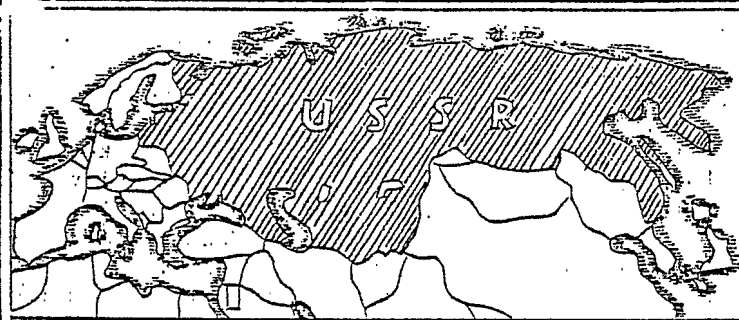
Fotos af Stalin: Efterhånden som krigen ..	165
Ilja Ehrenburg: Svar til Lady Gibb	166
Genopbygningens storhed, 27 årsdag	168
Filmen om Soja Kosmodemjanskaja	169
Albert Olsen: Et stærkt Rusland er en forudsætning for vor nationale eksistens	169
Moskva lever op efter de svære år	170
Med den Røde Hær i Rumænien	171
De hvide kul	172
Han solgte ham for et stykke flæsk	172

Nr. 17 - februar 1945:

Under sejrens faner, Pravda 15.1.1945	173
Smányt	174
Sejren grundlægges i fabrikkerne	175
Marskal Rokossovski	176
Ilja Ehrenburg: Sorg og Lykke	177
Jernbanen gennem Karpaterne reparereres	178
D Saslafski: Familie, ægteskab og kærlighed i Sovjetunionen	179
Samarbejde med Sovjetunionen	180
Harald Bohr	180
Edvard Heiberg	180
Smányt	180
G.Sjakhof: Sovjet-teatret	181
Sovjetunionens jernbaner elektrificeres	182
Smányt	182

Nr. 18 - april 1945:

Oberst Eugen Botkin: Den Røde Hær i udlandet	183
Ilja Ehrenburg: Befrielsen	184
Polavoj: Overgangen over Oder	186
Martin Andersen Nexø: Indtryk fra Sovjetunionen	188
D.Saslafski: 21 år efter	189
Marskal Tjernjakovski	190
Religionsfrihed i praksis	191
Sovjetfolket ser fremæfter. Interview med minister Døssing	192
Landbrug nord for polarkredsen	193
Sovjetunionen er masseidrættens land	194

NYT FRA
SOVJETUNIONEN

Nr. 1. MAJ 1943.

Sovjetunionen og national selvstændighed

Med samme Fart som Hitlers Sejrschancer aftager, tiltager Diskussionerne om de europæiske Nationers Fremtid. De kredser i første Række om Sovjetunionen og dens Planer. Hvorledes de nationale Problemer til sin Tid løses i Enkeltheder, kan der naturligvis intet siges om paa indeværende Tidspunkt. Men om Hovedlinien kan der ikke være Tvivl. Den er udtrykt dels i Atlanterhavsdeklarationen, dels i Sovjetunionens hele Indstilling til det nationale Spørgsmaal. Denne Indstilling understreger Stalin paany i sin Tale den 6. November 1942, idet han erklærede: "Vi kæmper for vort Lands Befrielse og dermed for de undertrykte Landes Befrielse. De tysk-fascistiske Landrøvere har til Hensigt at paatvinge de undertrykte Landes Statsform og underordne dem det tyske Herrefolk. Vi har ikke og kan ikke have den Slags Maal. Vi kæmper for Genoprettelsen af de undertrykte Folks territoriale Uafhængighed og den fri Ret for ethvert Folk til at ordne sine egne indre Forhold." Og i Dagsbefalingen til den Røde Hær den 23. Februar 1943 hed det: "Den Røde Hær er en Hær til Forsvar for Fred og Venskab mellem alle Landes Folk. Den er ikke skabt for at erobre fremmede Lande, men til Forsvar for vort Sovjetlands Grænser. Den Røde Hær har altid respekteret andre Landes Frihed og Uafhængighed."

Skeptikere i de besatte og neutrale Lande hævder, at det kun er i Teorien, Sovjetunionen hyl-der dette Princip. I Praktis er den imperialistisk og giver ikke de andre imperialistiske Magter noget efter. Beviserne herfor finder de i Sovjetunionens Optræden overfor sine Nabolande under Krigen. En objektiv Betragtning vil dog hurtigt vise, at Sovjetunionen ikke har haft noget Formaal, der rækker ud over Hjemlandets Forsvar eller strider mod Folkenes Selvbestemmelsesret.

Vesthviderusland og Vestukraine

Det er især i Sovjetunionens Forhold til Polen, at kloge Folk finder Tegn paa Imperialisme. Den Røde Hærs Indmarch betegnes som værende af samme Karakter som Hitlers. I den Anledning vil det være rigtigt at slaa fast, at det var Hitler, som, efter at have okkuperet Østrig og Böhmen, med Karpato-Ukraine som Basis rejste Diskussionen om et "Storukraine". Nogle faa Maaneder efter overfaldt han Polen, hvor der fandtes baade ukrainske og hviderussiske Folkegrupper. Ikke alene

Polakkerne, men ogsaa disse nationale Mindretal truedes med at komme ind under nazistisk Herredømme. Herimod var det, Sovjetunionen vendte sig, og den Røde Hærs Indmarch sikrede en Løsning af det ukrainske og det hviderussiske Spørgsmaal og forhindrede tillige, at den tyske Hær kom i ubehagelig Nærhed af vigtige Industri- og Landbrugsomraader. Spidsfindige vil hævde, at alt det kan være meget godt, men at Befolkningen dog ikke blev spurgt, og at det derfor alligevel havde været bedre, om Sovjetunionen havde holdt sig hjemme. En saadan Opfattelse er ikke holdbar. Dersom Sovjetunionen blot havde indskrænket sig til at notere de nazistiske Overgreb, hvor havde vi saa været henne idag, og hvorledes skulde Nationen saa i Fremtiden komme til at afgøre sin egen Skæbne? Rent historisk har det ogsaa sin Interesse at erindre, hvorledes Polen kom i Besiddelse af de paa-gældende Omraader. Det drejede sig om en regulær krigærisk Erobring i 1920, og Folkene blev ikke spurgt. Saa vilde de nemlig aldrig have været indlemmet i Polen. I samtlige 20 Aar førte den polske Regering et Terrorregimente mod disse Mindretal. I Aarevis holdtes disse Minoriteters Førere i Fængsel, mens enhver Form for nationalt Liv og Kultur var forbudt. Først da Genforeningen med Moderlandet Sovjetunionen fandt Sted, fik Befolkningen paany Lejlighed til at dyrke sit nationale Liv og ved Valg frit at give Udtryk for sin Mening.

Bessarabien

Hvad der gælder for Vesthviderusland og Vestukraine, gælder ogsaa for Bessarabien. I en for Sovjetunionen yderst vanskelig Tid røvede Rumænien dette Omraade fra Sovjetunionen, underkuede og udbyttede Folket og gav Pokker i Folkenes Selvbestemmelsesret. Af Forsvarshensyn, men ogsaa i Overensstemmelse med Befolkningens Ønsker og Tarv var det, at Sovjetunionen forlangte, at Rumænien afstod dette Omraade.

Randstaterne

Ogsaa Randstaterne benyttes - trods deres Rigsdagsvedtagelser om Indlemmelse i Sovjetunionen - som Bevis for imperialistiske Hensigter. Udviklingen af Forholdet mellem Sovjetunionen og Randstaterne under Krigen er i Kort-hed følgende: Sovjetunionen, der uagtet Aftalen med Tyskland søgte at gardere sig mod Angreb

Fra Hitler, henvendte sig i September 1939 til Regeringerne i Estland, Letland og Litauen for at opnå visse militære Støttepunkter i de tre Lande. Regeringerne svarede imødekommende og indgik paa Overenskomst. Senere viste det sig, at de langt fra havde været loyale, og at de var traadt i Forhandling med Finland om en Aftale, der var vendt mod Sovjetunionen. Sovjetregeringen krævede derfor i 1940, at de paagældende Regeringer maatte gaa af. Dette skete omgaaende, og der blev foretaget Nyvalg i Juli Maaned, hvor det overvældende Folkeflertal vendte sig mod de tidligere Regeringer og gik ind for Tilslutning til Sovjetunionen. Her er der altsaa Tale om Folkeafstemning, men alligevel paastaar man, at det drejer sig om en imperialistisk Okkupation. Man paastaar, at Valgene ikke er foregaaet i Frihed, den Røde Hær havde besat Landene, og derfor kan Resultatet ikke betragtes som Udtryk for Folkets Mening. Men det ikke alligevel er det? Man behøver blot at erindre sig, hvorledes Valget i Danmark faldt ud. Trods Besættelse og knægtet Ytringsfrihed undlod det danske Folk at stemme tysk!

Finland

Og endelig er der Finland. Sovjetunionens Stilling har her i Landet været Genstand for lange og hede Debatter. I 1939-40 var der kun faa, som vilde tro paa, at Finland nærde Erobringsplaner overfor Sovjetunionen. Det var en udbredt Opfattelse, at det kun drejede sig om en Propaganda-paastand fra Sovjetunionen, der herigennem søgte en Begrundelse for sine Erobringslyster overfor det uskyldige Finland. Finlands Tilslutning til Hitlers Overfald paa Sovjetunionen i 1941 og Marskal Mannerheims Dagsbefaling om Erobringen af Fjernkarelen virkede derfor som en kraftig Afsvæling paa mange finlandsbejstrede. Dukkerten bliver ikke mindre afsvælende ved, at finske Aviser i den seneste Tid forsøger at paavise Finlands Uafhængighed i Krigen og dennes defensive karakter. Disse Synspunkter, som bl.a. kommer til Udtryk i "Suomen Sosialidemokratti" og "Helsinki Sanomat", dækker ingenlunde Ryti-Mannerheim-Klikens Hensigter. Det er muligt, at visse Kredse i Finland, som tidligere støttede den "storfinske" Imperialisme, nu er ved at forandre Anskuelser. Men denne Forandring i enkelte Grupperes Syn kan ikke skjule Ryti-Mannerheim-Klikens sande Ansigt. I en Bog, som er anbefalet til Regimentsbibliotekerne, skrevet af Carl Axel Gadolin, finder man dens Maal klart udtrykt. Gadolin imødeser det "nye Europa" under Tysklands Ledelse med store Forhaabninger for Finlands Vedkommende. Finland vil få overladt Østkarelen, Kolahalvøen og evt., hvis Tyskland tillader det, endnu nogle Dele af Sovjetunionen. Videre taler han om Tysklands Kolonisering af Ukraine, Krim, Kaukasus, om dets

Beherskelse af Sibirien og Iran og andet Nonsens. Stabiliteten i det "nye Europa" skal baseres paa tyske Kolonier i de europæiske Lande osv. Gadolin lægger paa ingen Maade Skjul paa Finlands Stilling som den tysk-fascistiske Imperialismes aktive Hjelper, og hvad Finland venter sig af denne Hjelpe. Han tilbageviser saaledes al hyklerisk Tale om krigens defensive Karakter og Finlands demokratiske Intentioner.

Det er vel efterhaanden gaaet op for adskillige, at det ikke var den Røde Hærs Svaghed, men Sovjetunionens Indstilling, der var bestemmende for Vinterkrigens Forløb. Lad os derfor fastslaa, at Sovjetunionen ved Freden i Marts 1940 fik overladt de Omraader og militære Støttepunkter, som var blevet krævet i November 1939, og som - det kan enhver, der vil, indse - var nødvendige af Hensyn til Sovjetunionens Forsvar og her hovedsagelig Leningrads Forsvar. Det havde været den letteste Sag for den Røde Hær at besætte hele Finland, idet det finske Forsvar i Marts 1940 var totalt gennembrudt, men den afstod fra det. Sovjetunionen ønskede ikke at besætte Finland mod det finske Folks Vilje.

I Sovjetunionens Optræden overfor alle Lande, baade store og smaa, er der ingen Forsyndelse mod Folkens Selybestemmelsesret. Sovjetunionens Foranstaltninger til sit Lands Forsvar har ikke været nogen Trusel mod nogen Nations kulturrelle og økonomiske Grundlag, men har derimod vist sig at være særdeles nødvendige, og takket være dem kan de smaa Nationer i Dag se Fremtiden imøde med Fortrøstning. Det skal ikke forbigaaes, at det først og fremmest er Nazisterne, der taler om Sovjets Trusel mod de smaa Nationer. En Rolle, der er saare betegnende for et Styre, som aldrig har spurgt noget Folk om dets Tilslutning eller tilladt det at foretage nogen Afstemning, men som tidligt og sent himler op om "det tyske Herrefolks" Ret til at gøre, hvad det finder for godt.

Endelig er det ogsaa paa sin Plads at nævne, at de Kredse om A.P.Møller m.fl., der har taget Patent paa at tale for og værne om Danmarks Selvstændighed, nu utilsløret gaar ind for Danmarks Indlemmelse i en "nordisk Stat", hvor deres Udbytningsmuligheder skal bevares.

Det skulde ikke være vanskeligt at se, hvilken af de her nævnte Former for national Politik, der bygger paa og tager Hensyn til Folkets Mening, Velfærd og nationale Liv. Fra Sovjetunionen, der har afskaffet saavel social Udbytning som national Undertrykkelse, truer ingen Fare for Folkene i de smaa Nationer - det er tværtimod fra Sovjetunionen, Folkene kan vente Hjelpe mod de imperialistiske Røvere og Overfaldsmænd.

NYT FRA SOVJETUNIONEN

maa aldrig ligge stille - det skal cirkulere

det maa ikke gemmes væk - det skal slides op

S o v j e t u n i o n e n o g P o l e n

Omkring Midten af April startede Hitler en ny Propaganda beregnet for godtroende Sjæle: Fundet af de 10 000 myrdede polske Officerer ved Smolensk. Tendensen i denne Meddelelse var let at gennemskue: det gjaldt om at spænde Ben for den voksende Forstaaelse mellem Sovjetunionen og dens Allierede. Tyskerne forlangte en "neutral" Undersøgelse af Massegravene gennem "Røde Kors", og den polske Eksilregering, som væsentlig bestaar af Emigranter fra den fra Beckperioden kompromitterede polske Overklassa, gjorde de tyske Krav til sine.

Allerede den 15. April udsendte Sovjetunionens Informations Bureau en Redegørelse, der harmfuldt afviste Beskyldningerne. Det hedder i denne bl.a.: "Goebbelsløgnerne har i de sidste 2-3 Dage udspredd de nederdrægtigste bagtaleriske Meddelelser om en paastaaet Massenedskydning af polske Officerer, som i Efteraaret 1940 skulde være beordret af Sovjetmyndighedernes i Smolenskområdet. De tysk-fascistiske Løgnere viger i denne deres sidste uhyrlige Paastand ikke tilbage for den mest fantastiske Løgn for at tilsløre deres egen bestialske Forbrydelse. De i denne Anledning udsendte tysk-fascistiske Meddelelser lader ingen Tvivl om, hvilken Skabne der har ramt de tidligere polske Krigsfanger, som i Sommeren 1941 var beskæftiget ved Byggearbejder i Området Vest for Smolensk, og som sammen med den lokale Befolkning faldt i Hitler-Fascisternes Hænder ved den Røde Hærs Tilbagetog i Efteraaret 1941. Tyskerne udbreder de mest løgnagtige Meddelelser om paastaaede Sovjetforbrydelser i Efteraaret 1940, og paa den Maade forsøger de at vende Ansvaret for deres bestialske Forbrydelser mod det polske Folk bort fra sig. Men de tysk-fascistiske Forbrydere, som uden at skåne Kvinder, Børn eller Gamle har udryddet Hundreder tusinder Polakker, vil ikke kunne føre nogen bag Lyset. De hitlerske Mordere vil ikke undgå den retfærdige Gengældelse for deres uhyrlige Forbrydelser."

Sovjetregeringen svarede paa den polske Regerings hitlervenlige Holdning ved at afbryde den diplomatiske Forbindelse. London og Washington stillede sig bag Sovjets Standpunkt og søgte at tvinge den polske Eksilregering til Retræte. Foreløbig synes Gassen at være gaaet af den tyske Provokation. "Røde Kors" har afvist det tyske Krav om at deltage i en Undersøgelse, og den Undersøgelseskommission, der er kommet i Stand, bestaar kun af Medlemmer fra Tyskland og de af dette besatte Lande, deriblandt Danmark.

Den egentlige Baggrund for Sikorski-regeringens Holdning synes at være Spørgsmaalet om den polske Østgrænse. Der findes reaktionære Elementer i Sikorski-regeringen, der intet har

lært, men stadig nærer imperialistiske Tendenser og drømmer om et Storpolen - ligesom den finske Mannerheimklige stadig haaber paa et Storfinland - uden Hensyn til de omboende Folks nationale Ønsker.

Om disse Tendenser skriver "Pravda": "I lang Tid har de polske Imperialister saavel i deres Presse som i Radio og Ministertaler givet Udtryk for deres Krav paa Dele af Sovjet-hviderusland, Sovjetukraine og Sovjetlitauen. Fornylig udsendte den polske Regering en Erklæring, hvori den benægtede det ukrainske og det hviderussiske Folks historiske Ret til sammen med deres Brødre at danne en selvstændig Stat. Denne Politik kan kun støtte de kæmpende slaviske Folks Fjender og splitte de slaviske Folk i deres Kamp for national Selvstændighed mod de hitlerfascistiske Undertrykkere."

"Isvestija" bringer samtidig en Artikel, "De polske Patrioter mod Sikorski-regeringen", skrevet af Vanda Vasiljefska, som er Leder af "De polske Patriots Forbund". Det hedder deri bl.a.: "Den nuværende polske Regering er ikke valgt af det polske Folk eller af Repræsentanter for det polske Folk. Den repræsenterer ikke det polske Folk, dets Vilje, Længsler og Haab. Denne Regering kunde og vilde ikke føre Kampen mod Hitlertyskland. Den kunde og vilde ikke interessere sig for at samle polske Statsborgere, som nu er spredt over hele Verden. Den kunde og vilde ikke føre Polakkerne ind i de kæmpende Demokratiers Rækker. Denne Regering repræsenterer intet andet end en Gruppe reaktionære Emigranter. Men det polske Folk fører uanset denne Regering Side om Side med det hviderussiske, ukrainske og russiske Broderfolk Kampen videre for et frit og uafhængigt demokratisk Polen. Vi ved, at dette Venskab, som er besejlet af Blod, udgydt i den fælles Kamp, er ubrydeligt, og at dette Venskab vil styrkes og vokse trods alle Fjendens Provokationer."

Om Baggrunden for de politiske Intriger, der udspilles om Indflydelsen paa Sikorski-regeringens Holdning har den polske Professor Oscar Langer, tidligere ved Universitetet i Krakau, nu Professor ved Columbiauniversitetet, i et aabent Brev til "New York Herald Tribune" givet en Redegørelse for de polske Emigrantkredses Virksomhed. Han skriver, at Matasjefski, som udgiver et Blad i New York, fuldt ud støtter den Fortsættelse af den tidligere Udenrigsminister Beck's Politik og i sine Blade modarbejder en Forstaaelse med Sovjetunionen. Langer skriver videre, at Matasjefski-Gruppen efterhaanden har faaet en betydelig Indflydelse paa den polske Nationalkomite i London og paa Medlemmer af Sikorski-regeringen og derigennem har hindret Sikorski i hans Arbejde for et bedre Forhold til Sovjetunionen. Dette gav sig bl.a. Udtryk

Side 4.

Nr. 1.

i den polske Regeringserklæring fra Foraaret 1942 og Februar 1943, hvor Grænserne fra før 1939 krævedes genoprettet uden Hensyn til det hviderussiske og ukrainske Folks Vilje og Ønske. Matasjefski-Gruppen organiserede en vidt udbredt Antisovjetkampagne bl.a. ved at forsyne de amerikanske Isolationisters Hovedorgan, "Chicago Tribune" med Materiale, og de støttedes kraftigt ikke alene af "Chicago Tribune"s Redaktør, Mac Cernick, men ogsaa af den tidligere amerikanske Ambassadør i Polen. Antisovjetkampagnen isolerede Sikorski mere og mere, og han gav Gang paa Gang efter for de fanatiske Nationalisters Krav, saa at der efterhaanden ikke mere kunde ses Forskel paa hans og deres Politik. Denne Kampagne forværede ikke blot Forholdet til Sovjetunionen, men ogsaa til Tjecoslovakiet og England. I deres anti-tjeco-

slovakiske Politik gik Matasjefski-Gruppens Folk saa vidt, at de gennem polske Regeringsmedlemmer satte sig i Forbindelse med den slovakiske Nationalitetsgruppes Leder, Hodza, og lovede de slovakiske Nationalister deres Støtte. Situationen forværede yderligere ved, at Gruppen efterhaanden fik flere Emigrantkredse ind i Oppositionen mod Sikorskis Forstaaelsespolitik, deriblandt Venstregruppen omkring det i England udgivne Blad, "Rabotnik Polski". Langer foreslaar Oprettelsen af en ny Regering af Mænd, som er villige til paa realistisk Maade at diskutere det polske Østgrænsespørgsmaal, saaledes at alle Nationaliteters Interesser varetages, men skriver samtidig, at han ikke ved, om en saadan Løsning er mulig. Hvad enten den er det eller ej, vil det polske Folk kæmpe videre, uanset hvilken Regering, der sidder, slutter Man.

Stalins Brev til "Times"

Moskvakorrespondenten for det amerikanske Blad "New York Times" og det engelske Blad "Times" har sendt Formanden for Folkekommisærernes Raad, J.V. Stalin, et Brev, hvori han beder Stalin besvare to Spørgsmaal af Interesse for den engelsk-amerikanske Offentlighed. Stalin har sendt følgende Svar:

"Hr. Parker,

Den 3. Maj modtog, jeg Deres to Spørgsmaal vedrørende de polsk-sovjetiske Relationer.

Jeg sender Dem hermed mit Svar:

1. Spørgsmaal: Ønsker Sovjetunionens Regering at se et stærkt og uafhængigt Polen efter

Hitlertysklands Nederlag?

Svar: Ja, det ønsker den ubetinget.

2. Spørgsmaal: Paa hvilket Grundlag maa efter Deres Mening Forbindelsen mellem Polen og Sovjetunionen hvile efter Krigen?

Svar: Paa et Grundlag af stabilt og godt Næboskab og gensidig Agtelse eller, hvis det polske Folk skulde ønske det, paa Grundlag af et Forbund til gensidig Hjælp mod Sovjetunionens og Polens Hovedfjende, Tyskerne.

Moskva, den 4. Maj 1943.

Med Agtelse

J. STALIN."

Pressekommentarer fra den frie Verden

Londonbladet "Times" skriver den 26/4, "Det polske Krav om, at polske Tropper skulde forlade det Land, hvis Armeer staaar nærmest det underkuede Polen, synes at være et politisk Fejlgreb af største Rækkevidde ... det er en Kendtgøring, at siden Polakkerne forlod Rusland, har Russerne maattet faa det Indtryk, at den nuværende polske Regering i London blot venter paa, at den Røde Hær skal præsentere dem Polens Uafhængighed "paa et Sølvfad"."

"Göteborgs Handels og Sjøfartstidning" skriver, at det er besynderligt, at den polske Regering har slugt den aabenbart løgnagtige tyske Meddelelse raat og dermed bragt sig selv i et Modsætningsforhold til Sovjetunionen. Det

er saa meget mærkeligere, som Polens Genopstaen og det polske Folks Befrielse afhænger af Sovjetunionens Sejr. "Hvis Russerne ikke knækker den tyske Hærs Rygrad, bliver Polen aldrig frit", slutter Bladet.

Den kendte amerikanske Radiokommentator, Raymond Graham Swing, karakteriserer i en Udsendelse den 28/4 den tyske Provokation som en ny Rigsdagsbrand.

.....
 VÆR MED I UDBREDELSEN AF KENDSKABET
 TIL DE FAKTISKE FORHOLD I SOVJET-
 UNIONEN VED AT BRINGE BLADET VIDERE

F o r a a r i M o s k v a

Træerne er nøgne endnu, men de har et svagt lysegrønt skær af de bristefærdige Knopper. Solen skinner, det er et Foraar som saa mange andre Foraar. Men Krigen faar en til at se paa alt med andre Øjne. Man kommer uvilkaarligt til at tænke paa den sidste Majfest før Krigen. Det var blevet tidligt Foraar det Aar, og Moskovitterne havde faaet det nye Foraarstøj paa; Husene var festligt dekorerede, Bannerne vajede overalt, Butikkerne var fulde af gode Sager, og Aftenen var der store Fester med Dans, Musik og Lystighed - med et Ord: Fred. Saa kom en Sommer, hvor Krigen trak sine blodige Spor over Landet, et Efteraar, hvor Moskva var i overhængende Fare og de tyske Kanoner hørtss som en Torden i Byen, og derpaa en Vinter, hvor Fjenden blev drevet bort fra den By, han allerede troede var hans. Og endnu et Aar gik med haarde Kampe og straalende Sejre. Moskovitterne har lært, hvad Krig betyder. Kvinderne er i travl Aktivitet med Alverdens Arbejde, de, der før var Husmødre, ryddede op i Fabrikkerne, satte Maskinerne i Stand og har nu ogsaa lært at betjene dem, foruden at de giver en Haanderækning ved alt forefaldende arbejde. Ungdommen, som fyldte Theatre og Biografer, drev Sport, studerede og udvikledes, kæmper nu for Retten til dette Liv. De gamle vil ikke staa tilbage, men arbejder tidligt og silde lige saa vel som de unge.

Og dog er ogsaa i dette Foraar Teatrene fyldte, og der er ikke en Billat at opdrive til Biograferne, Moskovitterne synes at finde Tid til alt, mens de arbejder som aldrig før. Moskva har lært meget paa disse to Aar, hvor Moskovitterne under Krigens haarde Vilkaar beslutsomt og energisk har arbejdet for deres Land.

S o v j e t k v i n d e r

For nogen Tid siden afholdt Sovjetkvindernes antifascistiske Komite et stort Møde i Moskva for Kvinder, hvis Mand eller Sønner kæmper i den Røde Hær. En af Talerne var Anna Kaskova, Mor til den berømte Flyver Maria Kaskova, Sovjetunionens Helt, som dræbtes i Kampen for Fædrelandet; hun fortalte om alle de Breve, hun daglig modtager, hvori unge Kvinder fra alle Egne af Sovjetunionen lover at fortsætte Marias Arbejde og mangedoble deres Indsats i Kampen for den endelige Sejr. - En anden Taler var en kvindelig Partisankæmper, som i December 1941, da Tyskerne erobrede hendes Landsby, sammen med mange andre blev ført uden for Byen for at henrettes ved Skydning. Hun rantes af en Kugle, men døde ikke og sneg sig bort om Natten, blev plejet hos Bønderne og kom sig; hun svor at hævne sine dræbte Landsmænd og har siden kæmpet i Partisanhæren bag Fjendens Linier.

Operasangerinden Jelena Krudikova berættede om Kunstnerens Indsats i Fædrelandets Kamp; siden Krigens Begyndelse er der givet 220 000 Forestillinger for Soldater ved Fronten og paa Lazaretter. Det hænder, at Luftangreb afbryder Forestillingen, eller de Optrædende rammes af Tyskernes Kugler, men paa trods af alle Vanskeligheder gaar Kunstnerne op i de nye Opgaver med stor Entusiasme. - En Kvinde fra Leningrad gav en Skildring af Livet der i umiddelbar Nærhed af Fronten. Kvinderne bygger Fæstningsværker, gør Tjeneste i Luftværnet og lærer at haandtere Pistolør og Maskingeværer eller yde første Hjælp, altsammen ved Siden af deres daglige Arbejde i Fabrikkerne eller andre krigsvigtige Virksomheder. Taleren selv var en dygtig Skarpskytte, som har dræbt 70

Tyskere. - Darja Germasj, - en kvindelig Traktorfører, som er kendt over hele Landet, fordi hendes Traktorafdeling har sat Rekord i Pløjning - , fortalte om, hvordan Kvinderne paa Landet overtog Mændenes Arbejde, lærte at føre Traktorer og Kombiner og passede Kollektivbrugene saa godt som nogen Mand. -

En anden Taler ved Mødet var en kvindelig Jernbanefunktionær, dekoreret med den Røde Stjernes Orden for sin Tapperhed under et fjendtligt Luftangreb paa den Station, hvor hun gør Tjeneste. Hun skildrede det daglige Arbejde paa Stationen, hvor hun har været i 15 Aar; det er kun en lille Station, men nu mere end nogensinde er Arbejdet af største Vigtighed. Det gælder om at faa Togene afsted paa Klokkoslet, da den mindste Forsinkelse kan volde stor Skade. Stationen beskæftiger nu udelukkende Kvinder, og den har samlet 70 000 Rubler ind til Forsvarsindsamlingen.

En Kvinde fra Usbekistan beskrev de usbekiske Kvinders Arbejde langt fra Fronten, men ikke desto mindre til Gavn for Fronten. Hun selv var den første kvindelige Lokomotivfører og Faldskærmsudspringer i Usbekistan. En gammel usbekisk Bondokone, hvis to Sønner begge kæmpede i den Røde Hær, sendte sine Sparepenge, 20 000 Rubler, til Forsvarsindsamlingen og skrev til Stalin: "Lad mine Sønner vide, at den Kampmaskine, de fører mod Fjenden, er givet af deres Mor. De slaar Fjenden baade for os og for sig selv, og imens arbejder vi baade for dem og os. Vi vil uden at skamme os kunne møde vore Helte fra den Røde Hær, naar Sejren er vundet!"

Det store Kvindemøde fik en Mængde telegrafiske Hilsener og Solidaritetstilkendegivelser fra Kvindeorganisationer i England og Amerika.

Genopbygningen i de befriede Omraader

Umiddelbart efter den Røde Hær følger en anden Hær, en Fredens og Genopbygningens Hær, rekruteret blandt Sovjetunionens videnskabelige og tekniske Elite og udsendt med den Opgave paa kortest mulig Tid at genskabe Forudsætningerne for det daglige Liv i de Omraader, den Røde Hær har rensset for Tyskere. Hundreder af Arkitekter, Teknikere, Videnskabsmænd og Læger staar i Spidsen for en Hær af Specialarbejdere indenfor alle Fag, der straks efter Ankomsten til en befriet By skal sætte alle livsvigtige Virksomheder i brugbar Stand. Efter ofte Maaneder igennem at have ligget stille bringes Byernes Vand-, Gas- og Elektricitetsværker i Tøbet af faa Dage til at fungere. Det fornødne Værktøj og Materiel bringes med fra Sovjetunionens frie Omraader. I Fabrikkerne installeres i Lyntempo og efter en forud nøje lagt Plan dels de Maskiner, man i sin Tid ved Byernes Rømning havde bragt i Sikkerhed, dels nye Maskiner, som allerede længe i Forvejen har været færdige til at anbringes netop i paagældende Virksomhed. Grubespecialisterne gaar i Gang med at tømme de vandfyldte Skakter og forberede Værkerne til Opfyldelse af den forlængst lagte Produktionsplan.

Saa snart den nødvendige Afstivning af de delvis ødelagte, men dog foreløbig brugbare Beboelseshuse er tilendebragt, skrider man til Opførelsen af nye Kvarterer efter Tegning af Sovjetlandets bedste Arkitekter. Sygehusene, som under Okkupationen gennemgaaende har været benyttet som Kaserner, nymonteres efter en gennemgribende Hovedrensning og Desinfektion. I de saaledes restaurerede Hospitaler er en Stab af Læger og Sygeplejersker straks i Stand til at paabegynde Arbejdet med at helbrede de Sygdomme, som den tysk-fascistiske Okkupationsmagt gennem Sult og Epidemier har paaført Størstedelen af de Sovjetborgere, som har undgaaet at blive transportaret til Tyskland som Slaver i Hitlers Krigsindustri.

Af afgørende Betydning er det, at man i et Minimum af Tid faar sat Transport- og Meldesystemet i brugbar Stand. De ødelagte Jernbaner og Veje udbygges i forceret Tempo, ligesom nye Telegraf- og Telefonledninger i største Hast rigges til. Kun faa Dage efter Rostofs Befrielse rullede saaledes de første Tog fra Centralrusland gennem Byen paa Vej til Sydkaukasus.

Som de direkte Organisatorer af dette Opbygningsarbejde staar de stedlige Afdelinger af de videnskabelige Akademier og Lærestalter som f. Eks. det ukrainske naturvidenskabelige Akademi og RSFSR's lægevidenskabelige Akademi. Det er et stort og oplevende Træk i Billedet af Sovjetvidenskabsmanden, en videnskabelig Arbejder af en ny Art, hvis Arbejde er i nøje Overensstemmelse med Landets vitale Behov.

Sovjetradioen bringer næsten daglig Meddelel-

ser om Genopbygningen, navnlig af Stalingrad, Byen der er blevet Symbolet paa den tapreste og mest uforfærdede Mødstand mod de fascistiske Invasionshære. Hele Sovjetunionen kappes om at sende de største Gaver til Genopbygningen i Form af Maskiner og Værktøj til Fabrikkerne, Træ og andet Byggemateriel til de sønderskudte Huse, Boligudstyr, Bøger og Film til Biblioteker og Klubhuse osv. Der tages i Øjeblikket en Film fra Genopbygningen: "Stalingrad idag". Mange af Fabrikkerne er atter i Drift, deriblandt den berømte "Røde Oktober". Det medicinske Institut er genaabnet. I en af de nyopførte Bygninger er der aabnet et Teater med Skuespillere fra Astrakan. Sportsungdommen har ivrigt arbejdet paa at faa Fodboldbanen i Stand, og den 2. Maj spillede den første Fodboldkamp mellem en Stalingrad-Klub og Førsteholdet fra Moskvaklubben "Sparta". For Moskvaspillerne, som forevrigt taakte Kampen, var det en stor Oplevelse atter at spille Fodbold i Stalingrad, og de medbragte alle mulige Sportsrekvisitter som Gave til Stalingrads Sportsklubber.

Indbyggerne i Kursk, som blev befriet i Begyndelsen af Februar Maaned, sendte i April et Brev til Stalin, hvori de meddelte, at de efterhaanden havde faaet genoprettet normale Sovjettilstande, de havde atter Vind, Gas og elektrisk Lys; og Jernbanekolonner havde repareret Banelinierne og materiellet, men de arbejdede stadig paa at gøre Byen ren for Tyskernes Svineri og Affald. Til 1. Majs Kappestrid havde de indsamlet 7 Mill. Rubler, hvoraf de 2 Mill. var skænket den Røde Hær til Udrustning af en Flyvemaskine, der skal hedde "Kursk-Partisanen". Kursks Indbyggere afgav i Brevet et højtideligt Løfte om at vie deres Kræfter til Kampen mod Fjenden, at genopbygge deres smukke By og paa alle Maader at støtte den Røde Hær. Brevet sluttede med de varmeste Hilsener til Sovjetunionens Øverstkommanderenden.

Den Hurtighed og Præcision, der præger Genopbygningen af de befriede Omraader, er et Vidnesbyrd om Sovjetlandets Rigdom og uudtømmelige Reserver, saavel af Raastoffer som af højt kvalificeret Menneskemateriale. Et Land, der midt under sin Frihedskamp mod det fascistiske Barbari ogsaa har Raad til paa storslaaet Maade at løse de økonomiske og humanitære Opgaver i de befriede Omraader, har ingen Grund til at drage sin endelige Sejr i Tvivl.

**

K a b a r d i n o - B a l k a r i e n

Kabardino-Balkarien er en autonom Sovjetrepublik i Kaukasus, nær ved Grænsen mellem Europa og Asien. Det er et af de smukkeste Steder i Sovjetunionen. Terek-Floden gennemstrømmer Landet, og her ligger Europas højeste Bjerg, Elbrus. Store Flokke af Kvæg og Faar græsser paa Bjergskraaningerne; Mændene gaar i tunge hjemmevævede Klæder med bredskyggede Hætte, og ved Bæltet har de en Daggert med Skæfte af Sølv. Folk er berømt for deres Gæstfrihed, og Republikken er et Feriested for hele Sovjetunionen med store Sanatorier og glimrende Hvilehjem. I Efteraaret 1942 kom Krigen til Kabardino-Balkarien; Hviløshjem, Børnehjem og Kollektivbrug blev jævnet med Jorden, Mænd blev hængt og Kvinder skændet. Tortur, Fortvivlelse og Lidelser kom til det lykkelige Land.

En gammel Legende fortæller om en Kæmpe, som trængte ind i Landet, dræbte alle Gamle og vilde gøre Resten til Slaver, medmindre der fandtes een Mand i Landet, som kunde besejre ham i Tve-kamp. En ung Pige tog Mandstøj paa og gik ud for at møde Kæmpen og frelse sit Folk fra Slaveri. I det første Livtag tvang Kæmpen hende ned paa det ene Knæ - anden Gang paa begge Knæ - men tredje Gang dræbte hun Kæmpen og befriede sit Folk. Pigen fra Legenden har sit moderne Side-stykke i den Partisanpige, der forklædt som Faarehyrde udspionerede Tyskernes Stillinger og ved Nattetid førte Partisanhæren ind i sin Landsby. Og mange med hende greb til Vaaben. Brødre, Blod for Blod! led Raabet fra Landsby til Landsby. Hver Sten og hvert Træ var deres Allierede. Tyskerne følte sig truet for hvert Skridt, de tog. I November 1942 begyndte den Røde Hærs Offensiv. Inden mange Uger var Kabardino-Balkarien rensket for Okkupanter. Og nu læges de Saar, Krigen alog. Foraarsblomsterne staar i fuldt Flor, Kvæget græsser atter fredeligt paa Skraaningerne, og dristige Bjergbestigere har fjernet det forhadte Naziflag fra Toppen af Elbrus og atter plantet det røde Flag. Men Krigen er ikke forbi, Fjenden er endnu ikke slaaet. Kabardinerne og Balkarerne vier stadig alle deres Kræfter til at fordrive Fjenden fra Resten af Sovjetjorden.

P a r t i a n e r

Samtidig med at det russiske Luftvaaben hamrer løs mod de tyske Etappelinier, og den Røde Hær ved Rekognosceringer og stadige Angreb forbereder den kommende Offensiv, har Partisanerne i Baglandet aabnet en stort anlagt Offensiv mod Veje, Jernbaner og Trafikcentre. Nogle Grupper kæmper langt bag Fronten, andre er i Virksomhed umiddelbart bag Kamplinien og arbejder i Kontakt med den Røde Hærs Stødtropper. Der bestaar i det hele taget et fremragende Samarbejde mellem den Røde Hær og Befolkningen i de okkuperede Omraader. En tysk Propagandasoldat fortæller saaledes, at "det russiske Efterretningssystem er mere uhyggeligt og hemmelighedsfuldt end den afrikanske Jungles Negertrummer. Naar den russiske Befolkning pludselig begynder at pakke sine vigtigste Ejendele sammen for derefter at forsvinde i Kældre og andre Skjulesteder, som var de opslugt af Jorden, saa kan man være evigt forvissat om, at der næsten umiddelbart efter vanker ikke alene Bomber og Granater, men ogsaa forbitrede Gadekampe."

Partisanerne har deres egne Vaabenfabrikker og deres egne Aviser. Den illegale Partisanpresse udsendte Stalins Dagsbefaling som Særnummer den 1. Maj, og i mange Landsbyer bag Fronten holdt Partisanerne Majfester sammen med Befolkningen. Som Eksempel paa, hvordan Partisanerne arbejder, gengiver vi nedenstaaende Beretning fra Moskva Radio:

Vestukrainske Partisaner besluttede at sprænge fire Jernbanebroer af 3-400 Meters

Længde ved det vigtige Knudepunkt Sarny, hvorefter der gaar en stadig Strøm af tyske Tropper til Sydfronten. I flere Dage udspionerede de Byen for at blive klar over, hvordan Angrebet bedst kunde udføres trods den stærke Bevogtning. Derefter drog Sprængafdelinger afsted, forsynet med gode Heste og rigelig Proviant. Ved hver af de 4 Broer sneg en Gruppe sig frem mod Bropillerne og anbragte Sprængladningerne, mens en anden Gruppe listede sig ind paa Vagtposterne for i rette Øjeblik at bringe dem til Tavshed med Maskinpistoler. Kun ved den fjerde Bro opdagede Vagtposterne, hvad der var igang, og det kom til heftig Ildkamp; men alle fire Broer sprang i Luften, og Trafikken over Jernbaneknudepunktet var dermed lammet. Partisanerne trak sig tilbage uden Tab, men forsøgte ikke paa Hjemvejen at skære Telefon- og Telegrafledninger over, overfalde de tyske Soldater, som de stødte paa, samt at tage med sig en hel Del Kvæg, som Tyskerne havde stjaalet fra Befolkningen.

Et Udsnit af en Smolensk-Partisangruppes Virksomhed efter Kommandørens Optægnelser:

- 9/4: En Sprænggruppe minerede i Løbet af Nat-ten en Jernbanedæmning; et Tog sprængtes i Luften, Lokomotivet og 11 Vogne blev ødelagt; 19 tyske Banevagter blev dræbt.
- 10/4: Sidste Nat bemærkede vi en kraftig Brand i Nærheden af en Jernbanestation; senere meldte en Gruppe, at den havde afsporet et Tog med Benzin, hvorved 13 Cisterne-

vogne brød i Brand.

13/4: Hitlerfascisterne har forgæves forsøgt at reparere Jernbanedæmningen; 5 km længere fremme er Linien mineret. En Gruppe beskød en Lastbil paa Vejen, Hitlerfascisterne forsøgte at fange den, men i en kort Kamp mistede de 16 Mand i døde og 20 saarede.

I Anledning af 1. Maj gjorde en enkelt hviderussisk Partisangruppe Aarets Resultater op: 5570 Tyskere dræbt; 47 Lokomotiver med 973 Vogne samt 1 Tank og 67 Biler ødslet; 240 Broer sprængt i Luften!

Tyskerne sender store Straffekspeditioner ud for at standse Partisanernes Virksomhed; men ofte falder disse Ekspeditioner i et Baghold, omringes og dræbes, eller maa trække sig tilbage med Tab, der opgaar til 4-cifrede Tal. Naar de ikke kan slaa Partisanbevægelsen ned med Vaabenmagt, griber de til deres sædvanlige Middel: Provokationen. I forskellige ukrainske Distrikter har de nedkastet Elyveblade, som foregiver

at indeholde en Ordre fra den Røde Hærs Overkommando, og hvori det hedder, at Partisanerne skal standse deres Virksomhed og afvente den Røde Hærs Fremrykning, som vil finde Sted, "naar Høsten er bragt i Hus, og Isen igen binder Søer og Floder!" Hensigten med denne Provokation er at standse Partisanvirksomheden umiddelbart før Sommerens afgørende Kampe, men Svaret paa den er forstærkede Aktioner.

Mellem de okkuperede Omraader og den øvrige Del af Sovjetunionen bestaar der en stadig og hjertelig Kontakt. Repræsentanter for Partisanerne taler paa Møder i Moskva, Pressen og Radioen offentliggør Breve fra Partisankæmpere; den Solidaritet, som forener Sovjetfolkene og deres Tropper i Fjendens Bagland, giver sig mange praktiske Udslag; saaledes fik hviderussiske Partisaner den 1. Maj en nyttig Gave fra Fabrikarbejdere i Djezanof-Distriktet, bestaaende af en Eskadrille Flyvemaskiner, 500 Rifler og en Mængde andet Krigsmateriel. Partisangrupper fra Hviderusland, Krim og Orel blev fornylig udmærket med Medaljen "Partisan i Fædrelandets Krig".

Den Kurske Natteergalsang

For nylig spillede i Moskva Radio en Grammofonplade, som har sin særlige Historie i den nuværende Krigs Guerillakampe.

I Fjor Sommer fik nogle russiske Partisaner, som skjulte sig i Skovene omkring Kursk, Meddelelse om Ankomsten af en tysk Vogn med Apparater til Optagelse af Lydplader. Tyskerne var ude for at optage Grammofonplader af den berømte Kurske Nattergals Sang. I flere Nætter kørte Vognen, som hele Tiden iagttoges af Partisaner, omkring i Skovene, fulgt af bevæbnede Tyskere, uden at det lykkedes at faa optaget noget. En Dag kom en Dreng til en russisk Partisanofficer og viste ham, hvordan han kunde eftergøre Nattergalens Sang. Den følgende Nat hørte Tyskerne for første Gang nogle dirrende Toner i Skoven,

og Vognen satte sig i Bevægelse. "Nattergalens" Sang blev fyldigere, og tilsidst sang den melodisk og smukt. Apparaterne blev nu indstillet til at optage Sangen; men pludselig holdt Nattergalen op med at synge; der hørtes et Skud, den tyske Ornitolog faldt saaret om paa Jorden, og Vognen kørte bort for fuld Fart. Men Partisanernes ventede paa den og indfangede Vognen med Besætning.

Da Russerne generobrede Kursk, skænkede Partisanerne Grammofonpladen til den Røde Hær. Den er nu som nævnt blevet spillet i Moskva Radio, og man hører "Sangen", men ogsaa Skuddene og Forvirringen blandt Tyskerne, som raaber "Fort, fort". Grammofonpladen slutter med, at man hører Vognen sætte sig i Bevægelse.

Marskal Kutusof

Den 29. April højtideligholdtes 130-Aarsdagen for den berømte russiske Marskal Kutusofs Død. Det var under Kutusofs Ledelse, at den russiske Hær drev Napoleons Invasionshære paa Flugt i 1812. Han ligger begravet i Kasankatedralen i Leningrad, og Tropper fra Leningrad-Fronten paraderede ved den store Mindehøjtidelighed der. Ogsaa i Moskva afholdtes en Mindefest, og der aabnedes en Udstilling af 200 historiske Bøger om Kutusof, skrevet i forrige Aarhundrede.

"Isvestija" offentliggjorde den 29/4 en Artikel om Kutusof, hvori det bl.a. hed: "Hvad er det for Egenskaber hos Kutusof, som gør, at vi idag hædrer hans Minde? For det første hans dybe Tillid til den russiske Hærs Kampkraft og hans Forstaaelse af det russiske Folks Evne og Vilje til at yde Modstand paa et Tidspunkt, da de svaghjertede paastod, at Rusland var fortabt. For det andet hans store militære Dygtighed og strategiske Overblik, som bundede i hans store Erfaringer fra Felten. Han overvejede, før han slog til, men naar Tiden var inde, slog han haardt. Foruden at være en klarsynet Militær var han tillige en stor Diplomat og en udmærket Lærer. For det tredje var det hans Taktik at udmatte Fjenden med de færrest mulige Tab for ham selv. Endelig var han den første russiske General, som drog Folkets Masser med i Kampen; under hans Ledelse førte store Dele af Bønderne Partisanekrig mod Napoleons Hære. Suvurof og Kutusof hører til de store Forfædre, hvis Minde virker inspirerende paa den Røde Hær i dens Kamp for Sovjetunionen og for alle demokratiske Nationer. Under Lenins og Stalins sejrriige Banner vil den Røde Hær til Slut knuse Hitlers Horder og rense vort Land for de fascistiske Invasionshære!"

Arbejdet bag Fronten

Krigen mod Hitlers Invasionshære er en virkelig Folkekrig, ført ikke blot af den Røde Hær ved Fronten, men af alle Sovjetunionens Folk, Arbejdere, Kollektivbønder og Intellektuelle. Fra alle Egne af Sovjetunionen kommer der daglig konkrete Beviser paa den ubrydelige Solidaritet, der besjæler hele det vældige Folk, i Form af Vaaben, Raastoffer, Landbrugsprodukter og Maskiner, som er fremstillet udover de Leveringer, der er fastsat i Produktionsplanen. I 1942 var Produktionen af Flyvemaskiner 75 % større end i 1941, og Produktionen af Kampvogne øgedes til det mangedobbelte. Ingeniører og Teknikere har ikke ringe Andel i den øgede Produktion, nye Opfindelser og Forbedringer af Maskiner føres omgaaende ud i Praksis, og Produktionsplanen overskrives ikke blot ved frivilligt Overarbejde, men ogsaa ved en effektivere Udnyttelse af Arbejdstiden:

I April offentliggjordes Enkeltheder om det nye Industricentrum, som er skabt i Omraadet ved Jenisej-Floden i Sibirien; Omraadet dækker et Areal, som er 4 Gange saa stort som Tyskland, og er idag et af den Røde Hærs vigtigste Arsenaler. De nye Anlæg har under Krigen mangedoblet deres Produktion. Ogsaa Landbruget kan notere store Terrangevinster; det dyrkede Agerland er siden Krigens Begyndelse forøget med 2 Mill. ha, skønt betydelige Arealer midlertidigt er besat af Tyskerne.

Typisk for den begejstring og Arbejdsiver, der driver hele Sovjetfolket til Toppræstationer, er Kappelstriden mellem forskellige Fabrikker eller Kollektivbrug. F. Eks. beslutter Bønderne fra et kollektivbrug at tilsaa 50 Tønder Land udover Planen inden en bestemt Dato og udsender en Opfordring til andre Kollektivbrug om paa lignende Maade at overskride Produktionsplanen. Appellen fører til en Kappelstrid mellem Kollektivbrug fra Ukraine til det fjerne Vladivostok. Hvert Brug forpligter sig til at yde et bestemt Bidrag til Kolkhozer i de befriede Omraader eller til den Røde Hær, eller simpelthen at overskride Produktionsplanen med saa og saa mange Procent - og det gennemføres! Saaledes har Traktoristerne i 15 Rayoner i Meskva-Distriktet udskrevet en Kappelstrid om Fløjning af det største Areal med det mindste Forbrug af Brændselolie; Kollektivbønder i Kursk-Distriktet har faaet Tilsagn om 10 000 Stykker Kvæg og Faar fra Khasan. Fra Jaroslavo-Kollektivbønder er der afsendt over 2300 Kær til Smolensk-Distriktet. Et enkelt Baadelav ved det kaspiske Hav har udover det fastsatte Kvantum leveret 25 000 Centner Fisk til den Røde Hær.

Paa samme Maade arbejdes der indenfor Industrien. Minearbejdere i Karaganda leverede til 1. Maj 4200 Tons Kul mere end Planen og lover at have opfyldt Halvaarsplanen senest den 15. Juni. En enkelt Oliekilde i Baku har leveret

2200 Tons Olie udover Planen, og samtlige Oliekilders Arbejdere har givet Løfte om at overskride Planen for Maj-Maaned. I Kuibysjef havde en Maskinfabrik opfyldt Produktionsplanen for April allerede den 23. og leverede flere Dusin Maskiner ekstra til 1. Maj.

Fornylig modtog Sovjetregeringen en omfattende Sending Hjælpe midler fra Arbejderne i Leningrads Transportindustri til Genopbygning af Jernbanerne i de befriede Omraader. Gaven var ledsaget af en Skrivelse, hvori det bl. a. hed:

"Arbejderne i Leningrads Transportindustri vil altid huske den uhyre Støtte, som Fædrelandet ydede dem i de lange Dage, da Leningrad var ramt af den fjendtlige Blokade. Sovjetunionens Jernbanefolk har gjort meget for os, da de paa Trods af alle Vanskeligheder og Forhindringer holdt os forsynet med Levnedsmidler og Materialer og altid beredvilligt hjalp os med sine kvalificerede Kadrer. Vi er glade for nu at være i Stand til at yde dem vor beskedne Støtte til den hurtigst mulige Genopbygning af Transportsystemet i de Dele af Landet, som den Røde Hær har befriet fra Fjenden". Her følger en Liste over de betydelige Mængder Jernbanemateriel, Gaven omfatter. Samtidig sendtes et kontant Beløb paa 3 335 400 Rubler, fremskaffet ved Indsamling.

Indsamlingen af Penge til den Røde Hærs Bønder er en anden af de Maader, hvorpaa Sovjetfolket viser sin enige Vilje til at lægge alle Kræfter i til Hjælp for Fronten. Den begyndte paa Stalins Fødselsdag den 21. December 1942, da Kollektivbønder i Tambof og Saratof sendte 33 Mill. Rubler til Indkøb af Krigsmateriel, og den naaede paa mindre end 4 Maaneder over 7 Milliarder Rubler. Ogsaa Kirken er med i Indsamlingen: Patriarken for den ortodokse Kirke har skænket 6 Mill. Rubler og store Mængder Guld- og Sølvsager til Oprettelse af en Panserkolonne, der skal bære den hellige Dmitrij Donskojs Navn, og Muftien, Overhovedet for Muhammedanerne, har af sin Privatformue skænket Sovjetregeringen 50 000 Rubler, ligeledes til en Panserkolonne, og opfordret sine Trosfæller til ogsaa at yde Bidrag.

Den 1. Maj blev Tanks, Fly og andet Krigsmateriel, som Bønder og Arbejdere Landet over havde givet Bidrag til, overrakt den Røde Hærs Troppesafdelinger ved festlige Sammenkomster mellem Soldater og Givere. En gammel Kollektivbonde fra Voronosj skænkede en Tank til en Gardeformation og holdt følgende lille Tale, der med sine jævne Ord udtrykker Sovjetfolkets Solidaritet med sin Røde Hær: "Jeg er over 60. Kampe kan jeg ikke. Men hjælpe jer, mine Sønner, det gør jeg gerne og med største Glæde. Derfor har jeg betalt 100 000 Rubler og bragt jer en Tank. Tag denne Tank, mine Sønner, før den fremad og slaa Tyskerne, inden de naar at undslippe!"

Et Frontbrev

Kære Hustru!

... Jeg har set meget og maattet udholde meget. Jeg har set kammerater dø. Men intet har virket saa forfærdende paa mig som Synet af de Landsbyer, vi har befriet. Billedet er overalt det samme: Ruinhobe, Bjerge af sønderslaaede Traktorer, hængede og udtærede Kvinder og Børn.

Saasnart Beboerne er klare over, at Fronten nærmer sig, søger de enten at skjule sig eller ogsaa at naa frem gennem Linjerne til os, for naar Tyskerne tvinges til at rømme en Landsby, nedskyder de alt levende - Kvinder, Børn og Gamle.

Jeg vil aldrig glemme en Kvinde, som kom løbende til os med sit Barn i Favnen. Hun løb over en aaben Strækning, som var under Ild fra begge Sider, og Tyskerne skød direkte paa hende med Maskingeværer og Maskinpistoler. Hvordan det lykkedes hende at slippe levende over, var os en Gaade. Da jeg spurgte hende, hvorfor hun havde udsat sig for en saa overhængende Fare, sagde hun, at det var det eneste Haab om Frelse, hun havde haft. Derovre havde hun kun Vold, Skændsel og Slaveri at vente.

... Kys Børnene og vent mig ikke hjem, før vi har sejret.

Din egen Mand, Ivan.

I Maaanedens Løb

Marskal af Sovjetunionen Budjonny fyldte 60 Aar den 25/4 og fik overrakt Leninordenen.

Ambassadør Maisky har i London uddelt en Række Ordensdekorationer til engelske Sømænd, som har deltaget i allierede Konvojer til de russiske Ishavshavne. Den engelske Ambassadør Clark Kerr har i Kreml tildeelt russiske Officerer af alle tre Vaabenarter samt Søfolk fra Handelsflaaden engelske Ordener.

Generalobersterne Malinofskij og Rokosofskij er blevet udnævnt til Armegeneraler. Malinofskij havde under Vinteroffensiven Overkommandoen over Tropperne paa Sydfronten og er Sejrherr fra Rostof; Rokosofskij, som kun er 37 Aar gammel, og som selv den tyske Overkommando betegner som et Militærgeni, var Chef for Donfrontens Tropper, som likviderede Tyskerne ved Stalingrad og tog 91 000 Officerer og Seldater til Fange med General Paulus i Spidsen.

Søndag den 25. April døde Direktøren for Moskva Kunstnerteater, Nemirovitsj Dantsjenko; han grundlagde Teatret i 1898 sammen med Konstantin Stanislafski, og hans Skole har været af stor Betydning for moderne sovjetrussisk Teater. Han blev begravet paa Statens Bekostning, og mange Tusind Mennesker fulgte ham til Graven.

Akademiet for Kunst og Videnskab har udsendt en Turne til Iran, hvori en stor Gruppe kunstnere deltager.

Metropoliten fra Kief, som er Medlem af det Raad i Sovjetunionen, der skal dømme Krigsbryderne efter Krigen, har været paa Inspektion i Rsjef og udtalt sin Forbandelse over de tyske Fascisters Myrderier. Han har udstedt et Hyrdebrev til alle græsk-katolske troende, hvori han giver Udtryk for den faste Overbevisning, at den tapre Røde Hær snart vil fordrive det fascistiske Røverpak fra Fædrelandets Jord.

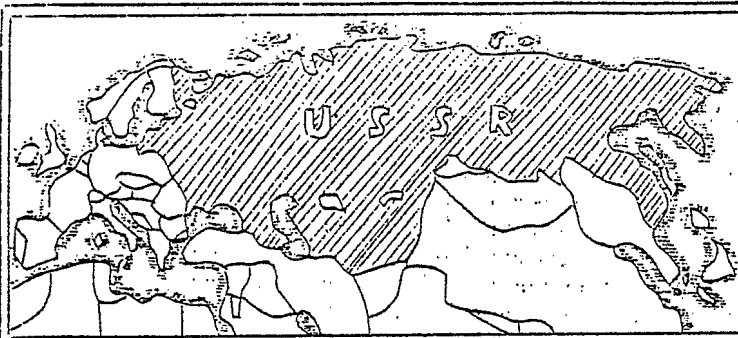
Historien om en Gris

Moskva Radio gengiver følgende lille sandfærdige Historie: En Dreng ved Navn Aljosja, der boede i en af de Landsbyer, som var besat af de tyske Okkupanter, havde med stort Besvær set sit Snit til at opfede et Svin til Føde for sig selv og sin Familie. En Dag foretog Tyskerne uventet en Finkønning af Landsbyen for at opnuse skjulte Levnedsmidler, og Aljosja frygtede for at komme til at aflevere sin Gris. I Skyndingen kunde han ikke finde noget bedre Sted at skjule den end i Bagerovnen, som desværre var saa varm, at Grisen straks døde - og Forholdene nødvendiggjorde, at den først kunde tages ud efter saa lang Tids Forløb, at Forraadelsen var i fuld Gang, og Kødet var uspiseligt. Aljosja begravede nu sin Gris, og over Graven anbragte han et Kors,

hvorpaa han med sirlige latinske Bogstaver skrev Navnet paa en højtstaaende, nylig falden tysk Officer.

Nogle Dage efter passerede en Patrulje tyske Officerer Graven, opdagede den og steg ud af Bilen for at ære den døde kammerats Minde. Der blev holdt Taler om Blut und Ehre, Vaterland, für seinen Führer gestorben osv, osv. Der kunde ikke være Tvivl om, at den døde maatte føres hjem til Fædrelandet for at blive begravet i hellig Jord. Man beordrede nogle menige til at grave Liget op, og under stram Honnor afventede man dets Tilsynkomst. Efterhaanden som Gravningen skred frem, sænkedes den ene Haand efter den anden fra Uniformskasketterne, og lidt efter lidt opløstes Selskabet i flov Stilhed og forlod skyndsomt Gravstedet...

Serg for, at NYT FRA SOVJETUNIONEN bliver læst af saa mange som muligt - bring det videre - men med Omtanke!

NYT FRA
SOVJETUNIONEN

Nr. 2. JUNI 1943

K o m i n t e r n a O p l ø s n i n g

Den 22. Maj offentliggjorde "PRAVDA" et Forslag fra den Kommunistiske Internationales Eksekutivkomite gaaende ud paa at opløse Komintern. Forslaget har siden faaet Tilslutning fra alle de Sektioner, som det har været muligt at sætte sig i Forbindelse med Moskva, og den 10. Juni besluttede Præsidiets endeligt at opløse Komintern.

I sin Motivering for Forslaget udtaler Præsidiets bl.a., at Udviklingen i det sidste kvarta Aarhundrede og Summen af den Kommunistiske Internationales Erfaringer paa overbevisende Maade har klargjort, at den af K.I.s 1. kongres fastlagte organisatoriske Form for Samling af Arbejderbevægelsen, som svarede til de daværende Behov, mere og mere havde overlevet sig selv i Forhold til Arbejderbevægelsens Vækst i de enkelte Lande, ja, at den endog kunde virke som en Hindring

for den fortsatte Udvikling af den nationale Arbejderbevægelse.

Præsidiets slutter med at appellere til alle Tilhængere af Kommunistisk Internationale om at koncentrere alle deres Kræfter om paa enhver Maade at understøtte og aktivt deltage i den Befrielseskrig, som Anti-Hitler-Koalitionens Folk og Stater fører mod Hitlerfascismen, for derigennem at fremskynde Tilintetgørelsen af de Arbejdendes Dødsfjende, den tyske Fascisme og dens Allierede og Vasaller.

At denne Beslutning er fattet i rette Øjeblik, og at K.I.s Appel vil bære Frugter, viser allerede de mange forskelligartede Kommentarer, thi alle samstemmer de paa eet Punkt, nemlig at det vil give bedre Arbejdsmuligheder for de kommunistiske Partier og gøre det lettere at forene Folkenes Kræfter til Kamp mod Fascismen.

S T A L I N om Betydningen af Kominterns Opløsning

Reuters Chefkorrespondent i Moskva, Harold King, har i et Brev henvendt sig til Formanden for Folkekommissærernes Raad, Stalin. Han bad heri Stalin besvare et Spørgsmaal, som interesserede den engelske Offentlighed. Stalin svarede den 29/5 med følgende Brev:

Hr. Harold King, Jeg har modtaget Deres Brev, hvori De beder mig besvare et Spørgsmaal vedrørende Opløsningen af den Kommunistiske Internationale. Jeg sender Dem hermed mit Svar.

Spørgsmaal: De engelske Kommentarer til Opløsningen af den Kommunistiske Internationale har været meget gunstige; hvad er det sovjetiske Synspunkt i denne Sag, og hvilken Indflydelse vil Opløsningen faa paa de fremtidige internationale Forhold?

Svar: Opløsningen af den Kommunistiske Internationale er rigtig, og den er sket i rette Øjeblik, fordi den vil lette Organiseringen af alle frihedselskende Nationers fælles Angreb mod den fælles Fjende - Hitlerismen.

Opløsningen af den Kommunistiske Internationale er rigtig, fordi

- a) den afslører den hitlerfascistiske Løgn om, at Moskva - som det paastaas - har til Hensigt at blande sig i andre Nationers indre Forhold for at bolsjevisere dem. Der er nu gjort en Ende paa denne Løgn.
- b) den afslører Beskyldningerne fra Kommunisternes Fjender i Arbejderbevægelsen, som hævder, at de kommunistiske Partier i de forskellige Lande ikke handler i deres Folks Interesser, men efter Ordre udefra. Ogsaa denne Løgn er der nu gjort en Ende paa.
- c) den vil i de frihedselskende Lande lette Patrioterne i deres Arbejde for at forene alle fremskredne Kræfter i de respektive Lande uanset Partitilhørighed eller religiøse Troesbekendelse, til en stor, national Befrielsesher, og for at udfolde Kampen mod Hitlerismen.
- d) den letter Opgaven for Patrioter i alle Lande at forene alle frihedselskende Folk i en enig international Lejr til Kamp imod Faren for en hitlerfascistisk Verdenserobring, og den bereder saaledes Vejen for det kommende Venskabsforbund mellem Nationerne, baseret paa Ligeberettigelse.

Jeg tror, at alle disse Omstændigheder tilsammen vil føre til, at de Allieredes og andre forenede Nationers Front yderligere vil styrkes i Kampen for Sejren over Hitler tyranniet.

Jeg er af den Overbevisning, at Opløsningen af Kommunistisk Internationale er sket i rette Øjeblik, fordi det er netop nu, da det fascistiske Bestie anspænder sine sidste Kræfter, at det er nødvendigt at organisere de frihedselskende Nationers fælles Kamp for at give Nazismen Dødsstødet og befri Folkene fra det fascistiske Aag.

Med Agtelse,
J. Stalin.

Side 2.

Ur. 2.

I DAG TIER KANONERNE

I MORGEN VIL DE DRØNE MED FORNYET KRÆFT!

En forventningsfuld, anspændt Stillehed har præget Stillingen langs hele den 1500 km lange Østfront i de sidste Maanedere.

Vel har der paa alle Frontafsnit fundet Kampe Sted. Haardnakkede og forbitrede Kampe, hvor mange Menneskeliv og meget Materiel er gaaet tabt. Men det har, lige siden Bjelgorod og Kharkov rømmedes i Slutningen af Marts, for det meste kun været Rekognosceringskampe.

I sin Dagsbefaling til den 1. Maj paalagde Stalin den Røde Hær "at studere Fjenden nøje og forbedre Rekognosceringen, Hærens Øjne og Ører, og huske paa, at det uden den er umuligt at slaa Fjenden fuldstændigt."

Hver eneste Dag har Kommunikæerne fra Sovjetunionens Informations Bureau kunnet melde om lokale Fremstød her eller der. Ofte gav de lokale Terrængevinster, strategisk vigtige Punkter blev erobret og besat, mindre Byer blev befriet, svage Steder i Fronten udbyggedes, eller gunstige Udgangsstillinger skabtes for en ny Offensiv. Til andre Tider havde Fremstødene alene til Formaal at undersøge Fjendens Styrke og Stillingerne i bestemte Afsnit. Delinger af den Røde Hær stødte ind bag de tysk-fascistiske Linjer og vendte tilbage med Fanger og Oplysninger.

Haardest har disse Kampe været i Lisi-tjanskområdet ved den nordlige Donets. Hitlerfascisterne har Gang paa Gang forsøgt at sætte over Floden for at skabe sig et Brohoved paa den venstre Bred, men hver Gang er de blevet slaaet tilbage, og den 16. Maj satte den Røde Hær over Donets, kastede Tyskerne ud af en Række vigtige Løbegrave og Stillinger og konsoliderede et Brohoved paa den "tyske" Side af Floden.

Vest for Rostov har der fundet svære Artillerikampe Sted, og fra Sovjetside meldes, at der netop til dette Afsnit er ført meget stærke tyske Forstærkninger, hvilket maaske kan tyde paa, at Hitler har til Hensigt at forsøge at gentage sidste Aars Fremstød mod Kuban og de rige Oliekilder.

Sikkert ogsaa af denne Grund kæmper Hitlerfascisterne saa sammenbidt for at bevare Brohovedet paa Tamanhalvøen, hvor de nu kun raaer over Havnebyen Novorossisk samt en Kyststrækning af 65 km's Længde og ca. 25 km's Dybde. De tyske Stillinger er her meget fordelagtigt beliggende i vanskeligt tilgængelige Bjerge, og den Røde Hær har maattet udkæmpe de haardeste Kampe for at opnaa de Resultater, der er naaet, nemlig Erobringen af bl. a. Byen Kriuskaaja og mange Landsbyer samt Inddrivningen af mange Kiler i de tyske Stillinger.

Har der saaledes i den forløbne Maaned her- sket relativ Ro paa Landjorden, saa har der til Gengæld været kæmpet saa meget desto haardere i Luften. Den Røde Hærs Luftvaaben har gennemført Angreb af saa store Dimensioner, at de maa betegnes som denne Krigs største Luftangreb, dels mod egentlige tyske Byer, som Königsberg og Danzig, hvor Ammunitionsfabrikker og Jernbaneanlæg ødelagdes, dels mod Hitlerfascisternes Opmarchområder bag Fronten - her er det navnlig Omraadet indenfor Trekanten Orel-Brjansk-Gomel, der er ramt -, og endelig i den allerseneste Tid mod tyske Flyvepladser.

Hitlers Propagandafolk opfinder alle Slags mystiske Sejre for at skjule denne Udvikling paa Østfronten. Saaledes præled Nazisterne voldsomt med deres raid fornylig mod Kursk, men de glemte at meddele, at af de 500 angribende Maskiner blev 162 skudt ned. Og om det sovjetiske Angreb paa Orel bevarer de den dybeste Tavshed, skønt denne Bys Jernbanestation og store Depoter samt alle Forbindelseslinjer blev totalt ødelagt, saaledes at Byen i længere Tid var afskaaret fra Forbindelser bagud. Ogsaa den tyske Meddelelse om Angrebet paa Gorki var falsk fra Begyndelsen til Enden. Der deltog ifølge Sovjetpressens officielle Rapporter ikke 500, men kun 100 Maskiner, og af disse blev 12 Bombefly skudt ned. De tyske Tab i Luften er i det hele meget store paa Østfronten. I Ugen 30/5 - 5/6 mistede Hitlerfascisterne saaledes 752 Maskiner, mens 212 sovjetrussiske Maskiner gik tabt. I Ugen 5/6 - 12/6 var de tyske Tab paa godt 500 Maskiner.

Sideløbende med denne voldsomme Aktivitet i Luften forstærkes Partisankampene i de besatte Områder. I flere Distrikter har Tyskerne maattet sætte svært Artilleri og Tanks ind mod de heltmodige Partisangrupper, som overfalder Transporter, brænder Olie- og Benzinalagre, sprænger Broer og Flyvepladser i Luften, ja end ikke viger tilbage for at føre regulære Angreb mod tyske Stabskvarterer.

Mens hele Verden med tilbageholdt Aandedræt venter paa, hvad der videre vil ske, forbereder Sovjetfolket sig til de kommende gigantiske Kampe. Alle ved, at Fjenden endnu er stærk, at Kampen vil blive haard og ubarmhertig. Men Sovjetfolket og Folkene i alle frihedselskende Lande henter Mod og Tillid i de Ord, hvormed Stalin afsluttede sin Dagsbefaling til den 1. Maj: "Fjenden har allerede følt den Røde Hærs tilintetgørende Slagskraft. Tiden nærmer sig, da den Røde Hær sammen med vore Allieredes Hære vil knække det fascistiske Uhyres Rygrad."

* *

En Amerikaner ser paa Sovjetunionen

Roosevelts personlige Udsending, Joseph L. Davies, den tidligere amerikanske Ambassadør i Moskva, ankom den 20. Maj til Moskva med Roosevelts Budskab til Stalin. Ved Ankomsten udtalte han: "Det er mig en speciel Glæde at vende tilbage til Moskva, omend det kun er som Budbringer. - Selvom der er ideologiske Forskelligheder imellem os, forlod jeg for 5 Aar siden Sovjetunionen med den største Beundring for dens militære og civile Ledere og for dens Folk." - Davies gav derefter Udtryk for den Beundring, Sejren ved Stalingrad havde fremkaldt i det amerikanske Folk og fortsatte: "Under de store Ledere Stalin, Churchill og Roosevelt vil de Allierede vinde Sejren, saa sikkert som Nat følger Dag. Og der vil komme en ny Opbygningsperiode for Sovjetunionen." Undervejs fra Kuibysjef til Moskva gjorde Davies Ophold i Stalingrad, hvor han lagde Blomster paa de faldne Rødarmisters Grave. Ved Blomsternedlæggelsen sagde han: "Venner, jeg er kommet for at hædre Stalingrads heltemodige Forsvarere. Stalingrads Beboere har vundet Verdens Beundring. I Præsident Roosevelts og det amerikanske Folks Navn lægger jeg disse Blomster paa Heltenes Grav. Sovjetunionen, Englands og Amerikas Folk vil under deres store Ledere besejre Hitler. Leve Sovjetsoldaterne!"

I 1942 udsendte Joseph Davies en Bog, hvis amerikanske Titel er "Mission to Moscow", og som indeholder konfidentielle Depecher til Udenrigsministeriet i Washington, officiel og privat Korrespondance, aktuelle Dagbogsoptegnelser fra den Periode, hvor han beklædte Posten som Ambassadør i Moskva, samt Noter og Kommentarer til og med Oktober 1941. Bogen er blevet filmatiseret og spilles under stor Opmærksomhed i alle Allierede Lande; i Sovjetunionen vist den første Gang efter Galamiddagen for Davies i Kreml den 23. Maj.

Disse Rapporter er som Helhed af overordentlig Interesse. De viser, at Joseph Davies er fuldstændig klar over Ruslands Styrke. Han gør ustandselig opmærksom paa, at den Røde Hær er stærk, velforsynet og villedet, og at den russiske Industri er stadigt voksende. Allerede i 1937 - den 4/7 - skriver han: "Det eneste virkelige Haab om Fred ligger i en London-Moskva-Paris-Akse." London og Paris vilde det jo imidlertid anderledes.

Vi bringer nedenstaaende et af Bogens Kapitler, skrevet efter det nazistiske Overfald paa Sovjetunionen.

Femte Kolonne i Rusland

en Studie i Bagklogskab

Da jeg passerede Chicago paa Hjemvej fra Junipromotionen ved mit gamle Universitet, blev jeg opfordret til at holde en Tale for Universitetsklubben og Wisconsin-Selskabet. Det var nogle faa Dage efter Hitlers Angreb paa Rusland. En eller anden blandt Publikum spurgte: "Hvordan er det med femte Kolonne i Rusland?" Uden at betænke mig svarede jeg: "Der findes ingen. De er skudt."

Paa Rejsen hjem i Toget kunde jeg ikke blive denne Tanke kvit. Det var i Virkeligheden paaafaldende, at der ved denne sidste Nazi-Invasion ikke er forekommet noget om "indre Arbejde" bag de russiske Linjer i Samarbejde med den tyske Militærkommando. Hitlers Indtog i Prag 1939 akkompagneredes af de tjekoslovakiske Henlein-Organisationers aktive militære Støtte. Det samme gjaldt hans Invasion i Norge: Der fandtes ingen sudetærtyske Henleinere, ingen slovakiske Tiso's, ingen belgiske Degrelles og ingen norske Quislinger i det sovjetrussiske Billede. Mens jeg tænkte paa alt det, gik det op for mig, at de Ting, som skete i Rusland, mens jeg var der, maaske havde en Betydning, som jeg ikke tidligere havde tænkt paa. Ved Tilbagekomsten til Washington skyndte jeg mig at gennemlæse nogle af mine Bøger paa ny og med Udenrigsministeriets Tilladelse ger-

nemgaa nogle af mine officielle Rapporter.

Ingen af os, som var i Rusland 1937 og 1938, tænkte paa nogen "femte Kolonne"-Virksomhed. Dette Udtryk var ikke aktuelt. Det er for relativt nylig, at vi i vort Ordforraad har optaget saadanne Udtryk om den nazistiske Teknik som "femte kolonne" og "indre Aggression". De mere velunderrettede af os havde i største Almindelighed Mistanke om, at saadanne Metoder kunde komme i Anvendelse fra Hitlers Side, men det var en af de Ting, som efter manges Mening aldrig vilde indtræffe. Det er først efter det sidste Par Aar, at de tyske Organisationers Virksomhed i Nord- og Sydamerika er blevet afsløret gennem Dieskommissionen og FBI, og at vi har set de tyske Agenter i aktiv Virksomhed i Norge, Tjekoslovakiet og Østrig i Samarbejde med Forrædere, som indefra gav Støtte til de planerede Hitlerangreb. Denne Virksomhed og disse Metoder eksisterede i Rusland saa langt tilbage som 1935 som et Led i de tyske Planer mod Sovjet.

1936 holdt Hitler sin berømte Nürnbergtale, hvor han klart afslørede sine Planer mod Ukraine.

Det synes nu, som om Sovjetregeringen allerede paa den Tid var fuldt paa det rene med den (forts. Side 4)

Side 4.

nr. 2.

(Femte kolonne ... forts.)

tyske militære og politiske Ledelses Planer om det "indre" Arbejde, som foregik i Rusland som Forberedelse til det tyske Angreb.

Mens jeg overvejede dette, saa jeg pludselig Billedet klart for mig, saadan som jeg burde have set det allerede paa den Tid, Historien havde fortsat i de saakaldte Forræderi- og Rensningsprocesser, som jeg overværede i 1937 og 1938. Naar jeg under denne Synsvinkel gennemgik Protokollerne fra disse Processer og de Antegninger, jeg selv havde gjort, fandt jeg, at praktisk talt alle de Kneb, som den tyske femte Kolonne arbejder med, og som vi nu kender til, aabenbares gennem Bekendelserne og Redegørelserne fra disse angergivne russiske Quislinger. Det var tydeligt, at Sovjetregeringen selv troede paa, at denne Virksomhed fandtes, at den var alvorligt foruroliget og foresatte sig at knuse den.

Da det tyske Angreb kom i 1941, var alle de Femte-kolonner, som Tyskerne havde organiseret, udryddet.

En anden Detaille, som var uforstaaelig den Gang, men som nu efter den Udvikling, der er sket, staar i et andet Lys, var Sovjetregeringens Aktion mod de tyske og italienske Konsulater 1937 og 1938. Denne skete paa hensynsløs Maade og med en næsten brutal Ligegyldighed for de paagældende Landes Følelser. Den Begrundelse, som Sovjetregeringen gav, var, at disse Konsulater var beskæftiget med hemmelig politisk Virksomhed og derfor maatte lukkes. I Meddelelserne om Processerne og Henrettelser fra alle Kanter af Landet beskyldtes de anklagede for forræderisk og hemmelig Virksomhed gaaende ud paa at hjælpe en "fremmed Magt" til at styrte Sovjetstaten...

Det, som fremgik af disse Processer, var Historien om en sensationel underjordisk femte Kolonne-Virksomhed i Rusland i konspiration med de tyske og japanske Regeringer. Af Bevisførelsen fremgik:

De førende af de anklagede var dels indbyrdes, dels i Overenskomst med den tyske og japanske Regering kommet overens om at hjælpe Tyskland og Japan ved et Angreb paa Sovjetunionen. De omgikkes med og arbejdede direkte paa en Plan om at myrde Stalin og Molotof og

iværksætte et militært kup mod Kreml under Ledelse af General Tukhatjefskij, som var den næsthøjeste indenfor Ledelsen af den Røde Hær. Som en Forberedelse til krig planlagde og ledede de Sabotagevirksomhed mod Industrien, Sprængning af kemiske Fabrikker, Rasering af Kulgruber, Ødelæggelse af Transportmuligheder osv. De gik ind paa at udføre og udførte de Opgaver, som den tyske Generalstab gav Ordre om. De samarbejdede med den tyske konsulære Representation om Spioneri og Sabotage. De kom overens med den tyske og japanske Regering om, at de i Tilfælde af Krig skulde arbejde mod Sovjetregeringen og danne en mindre, selvstændig Sovjetstat med Afstaaelse af store Omraader af Rusland, deriblandt Ukraine og Hviderusland i Vest til Tyskland og Kystprovinser i det fjerne Østen til Japan. De samtykkede i efter den tyske Erobring af Rusland at afgive Koncessioner og Fortrinsret til tyske Firmaer med Hensyn til Udnyttelsen af Jernmalm, Mangan, Olie, kul, Tømmer og andre af Sovjetstatens store Aavarebeholdninger.

(Derefter anføres en Del af Vidneforklaringerne og Tilstaaelserne, som tydeligt viser Rigtigheden af ovenstaaende. Her skal kun anføres eet:)

Finansminister Grinko: "Jeg kendte og havde Forbindelse med Personer i saavel den ukrainske Organisation som den Røde Hær, der var parat til at aabne Grænsen for Fjenden. Jeg opererede særligt i Ukraine, det vil sige det vigtigste af de Punkter, hvor Tyskland forbereder sit Slag mod USSR.

Davies slutter dette Afsnit:

Alle disse Ransagninger, Udrensninger og Likvideringer, som virkede saa brutale og gjorde et saa dybt Indtryk paa Verden paa den Tid, var tydeligt et Udslag af den stalin'ske Regerings kraftige og beslutsomme Aktien, hvorved de beskyttede sig ikke blot mod en Revolution indefra, men ogsaa mod et Angreb udefra. Regeringen tog Sagen grundigt og ronsede Landet for alle forræderiske Elementer.

Der fandtes ingen femte kolonne i Rusland i 1941 - de var skudt. Regeringen havde befriet sig for Forræderiet.

**

En Dansker, der har kørt Automobil i Ukraine, fortæller: "Der overnattes altid paa indhegnede Pladser, og det er forbudt at ryge udendørs efter Mørkets Frembrud. Den, der overtræder Forbudet, bliver skudt enten af Tyskerne eller af Partisanerne. Ukraine er i Øjeblikket i høj Grad præget af Hollændere, som er tvangsoverflyttet. Stemningen blandt Tyskerne er mat. Partisanerne angriber ofte og ødelægger Masser af Mennesker og Materiel."

ALT FOR SEJREN

Det sovjetrussiske Statslaan overteget paa 24 Timer

Freddag den 5. Juni udskrev Sovjetunionens Regering et Statslaan til en samlet Sum af 12 Milliarder rubler for en 20-Aars Periode. Laanets Udskrivning blev meddelt i Radioen, og nogle faa Timer efter begyndte Pengene at strøme ind. Allerede efter 24 Timers Forløb var Laanet overteget med over 2 1/2 Milliard Rubler, indbetalt af alle Grupper af Befolkningen hele Landet over. Paa Fabrikkerne holdtes der Møder, hvor Arbejderne vedtog at tegne sig for 3 Ugers eller en Maanedsløn hver; f.eks. tegnede alle Arbejderne paa de store Kirof-Værker sig allerede 6 Timer efter Udskrivningen for en Maanedsløn. Bønder fra Kollektivbrugene bidrog med store Summer, enten kollektivt eller enkeltvis. Af Videnskabsmænd og kunstnere har bl.a. komponisten Dmitri Sjostakovitsj indbetalt 15 000 Rubler, og Skuespillerne Olga Knipper Tjekhova og Moskvind 25 000 Rubler hver. Mange har ledsaget Pengene med breve til Stalin, hvori de fortæller, med hvilken Begejstring de har grebet denne Lejlighed til at give deres Bidrag til Sovjetlandets Kamp.

En særlig Begejstring har Laanet vakt hos Indbyggerne i de Omraader, som den Røde Hær har befriet; saaledes skrev en Arbejder fra Kalinin-Distriktet, som sendte 3000 Rubler: "Dette er min Hævn over det hitlerfascistiske Udyr, Hævn for mine Saar, for Plyndringen af min Hjemegn, for Sovjetfolkets blod." En 15-aarig Lærling paa et Skibsværft sagde ved et Møde, hvor Laanet diskuteredes: "Jeg kommer fra Velikie Luki. Tyskerne har plyndret og ødelagt hele Byen. Avis jeg var ældre, vilde jeg slaas i den Røde Hær, nu hævner jeg med mine Rubler Velikie Luki."

8 Dage efter Laanets Udskrivning lukkede Folkekommissæren for Finanser for yderligere Indbetalinger, da den oprindelige Sum var overskredet med langt over 8 Milliarder. Totalsummen blev 20 Milliarder, 323 Millioner, 32 Tusind Rubler.

"PRAVDA" skriver om Laanet: "Et saadant Svar paa en Appel fra Regeringen kan kun tænkes i vort Land. Disse imponerende Tal viser

en beslutsomhed til at sætte alt ind paa at hidføre den endelige Sejr over Hitler-Fascisternes, de viser hele Verden Sovjetfolkets dybe, urokkelige Tillid til sin Regering og sit Parti og dets ubøjelige Vilje til at sejre. Laanet var ikke nogen Finansoperation, det var en magtfuld Manifestation, baaret af Begejstring uden Lige. Hele Sovjetfolket har holdt Diskussioner om det nye Statslaan, og dets Stemmer har klinget harmonisk sammen. Rødemister, Kollektivbønder, Arbejdere, Funktionærer og Intellektuelle er opfyldt af samme Følelse af hellig Hævn, samme Vilje til Sejr, Kærlighed til Hjemlandet og Hængivenhed for Stalin. - Om nogle Dage er det 2 Aar siden, de tysk-fascistiske Overfaldsmænd trængte ind i vort Land. Fjenden satte sin Lid til at kunne skræmme de tavende og saa Splid imellem Sovjetfolkene. Den lumsk Fjende har forregnet sig. Dengang sagde Stalin: "Vi maa ufortøvet omstille hele vort Arbejde paa Krigen og underordne alt for Frontens Interesser... Alt til Fronten, alle Kræfter, alle Midler og Livet selv til Fædrelandets Beskyttelse!"

Sovjetfolkets Enighed er den kraftkilde, som allerede har rystet Hitlærmorderne, og som vil fordrive dem endeligt fra Sovjetjorden. Den er Kilden til den Røde Hærs Styrke og Garantien for Sejren: Enigheden i den Røde Hærs heroiske Kamp, i vore tapre Flyveres Heltegerninger, Enighed fra Leningrad til Sevastopol, fra Odessa til Stalingrad, Enighed fra de store Kollektivbrug til Fabrikernes Tusinder af Arbejdere.

Med stor Ro i Bevidstheden om sin Enighed rustet Sovjetfolket sig til de afgørende Kampe. Med Ro - men uden at undervurdere den nødvendige Indsats. Og anderledes kan det ikke være. Fjenden er endnu stærk, endnu forestaar der hårde kampe. Sovjetfolket og vore Allierede maa bevare Standhaftigheden. Derfor var Laanet nødvendigt, for at Flyvemaskiner, Tanks, Geværer og Ammunition i en uafbrudt Strøm kan sendes til Fronten. Derfor glæder vi os over det straalende resultat af Statslaanet. Parolen maa være: endnu flere Vaaben til Fronten, alt til Kampen mod den forhadte Fjende; alt for Sejren!"

HEMMEIGHEDEN VED DEN RUSSISKE MODSTAND

Den berømte sovjetrussiske Forfatter Ilja Ehrenburg har under hele Krigen været en yderst produktiv kommentator og Frontkorrespondent. Et lille Udvalg af hans mange Artikler om Krigen og om Sovjetfolkets heroiske Modstand er i disse Dage udkommet paa "Land og Folk"s Forlag i en lille 42-sidet Bog til den overkommelige Pris af 75 øre.

Vi opfordrer Læserne til at afskaffe sig dette menneskelige Dokument om, hvorledes et Folk forsvarer sit Fædreland. Det er lige rigt paa spændende Episoder og dybt gribende Enkeltheder om Sovjetfolkets Enighed, dets Hæd til de tyske Overfaldsmænd og dets Vilje til at vinde den endelige Sejr. Dette er nemlig, saa enkelt det lyder, Hemmeligheden for den russiske Modstand.

Side 6.

Nr. 2.

D A G V O L G A

Den nazistiske Propaganda og den ensrettede danske Presse indrømmer kun nødtigt Sovjet-hærens straalende Resultater, og naar Spørgsmaalet rejstes om den stærke tekniske og økonomiske Organisation, som maa ligge til Grund for disse Resultater, har denne Presse kun en række ynkelige Kraser at give til bedste. Saaledes skrev "Politiken" i Efteraaret 1942: Man ved ikke, i hvor høj Grad det er lykkedes Russerne at gennemføre den anden Femårsplan (i Virkeligheden drejer det sig om den tredje!) Flytning af Svarindustrien fra Vest til Øst, man ved ikke, i hvilket Omfang Planerne om at gøre Kasakhstan bag Uralkæden til et nyt Ukraine er blevet realiseret, man ved ikke, om det er lykkedes at udbygge et Trafiknet Øst for Volga, eller hvor rige Malmlejerne i Ural er."

Nej, den nazistiske Propaganda ved det ikke, og den danske Presse heller ikke. Og dog har det ikke skortet paa Muligheder for at skaffe sig Oplysninger, men som bekendt blev indtil den 22. Juni 1941 enhver Oplysning om fremskridt og Resultater i Sovjetunionen betegnet som - Propaganda.

Den fremsynede Flytning af Svarindustrien til Magnitogorsk-Området og Vestsibirien blev i store Træk fuldført under den tredje Femårsplan. Efter Krigsudbruddet i 1941 blev desuden Fabrikker fra de truede Områder bragt i Sikkerhed bag Ural. Under denne Flytning gav Sovjetrusserne Bevis for et Organisationstalent, som forbausede Verden, Kamparbejdet var ingenlunde løst ved blot at installere det tekniske Udstyr paa nye Steder. Nej, de nye Fabrikker maatte samordnes med den lokale Industri og med Landbruget i de nye Egne, saa at Raastoffer og Levnedsmidler kunde tilflyde planmæssigt. En Ingeniør ved en af de evakuerede Fabrikker fortæller følgende om de mange Problemer, Evakueringen forårsagede: "I Oktober 1941 evakueredes vor Fabrik til Sibirien. Vinteren var begyndt, og det var et sandt Pionerarbejde, der ventede os. De nye Fabriksbygninger laa paa aaben Mark, og der skulde vi nu installere vore Maskiner og faa dem til at fungere paa Rekordtid. Men ikke nok med det. Først maatte der anlægges nye Jernbanespor ind til Fabrikken. Dette skete i Løbet af 14 Dage. Saa kom Indretningen af foreløbige Laarakker til Arbejdernes Familier senere, da vi fik lidt Pusterum, fik vi bedre Huse paa en eller to Etager. En provisorisk Kraftstation maatte bygges for at skaffe elektrisk Strøm til Fabrikken. Dernæst kom Madspørgsmaalet og alle de daglige Fornødenheder. Vi fik kvæg og Land til Opdyrkning af Regeringen, og efter det daglige Arbejde paa Fabrikken anlagde de fleste af os Køkkenhaver, hvor vi virkelig havde Held til at dyrke alle Slags Grøntsager trods det strenge sibiriske Klima.

De lokale Fagforeninger og andre lokale Organisationer hjalp os, hvor de kunde, og allerede et Aar efter Flytningen producerede Fabrikken mere end fastsat efter Planen."

Foruden alt dette maatte Industriflytningen koordineres med Undersøgelser efter nye Raastofforekomster i Sibirien. I de mellemasiatiske Sovjetrepublikker aabnedes saaledes i 1943 en Mængde nye Kulminer til Erstatning for kullene i Ukraine og de andre Områder, som Hitleristerne har besat. Navnlig i Usbekistan har man under Krigen gjort store Fund af kulførende Lag tæt under Jordoverfladen; her er en stor Mine allerede sat i Drift, og 6 andre kommer i Gang i den nærmeste Fremtid. En Mængde nye Arbejdere er blevet uddannet til Erstatning for de indkaldte Kulminearbejdere.

Sideløbende med Udviklingen af Industrien i Sibirien er der foretaget en gigantisk Opdyrkning af nye Landområder. Allerede i 1934 begyndte den fremsynede Sovjetledelse Arbejdet med en Forskydning af Kornavlscetret mod Øst. Paa Partikongressen dette Aar motiverede Stalin denne Politik med Ordene: "Vi kan ikke undvære en betydelig og absolut stabil Kornavlscbasis ved Volga. Det er en uomgængelig Nødvendighed, naar man tager i Betragtning paa den ene Side, hvor hurtigt Byerne ved Volga vokser op, og paa den anden Side, alle mulige Forviklinger med Hensyn til internationale Forhold." Kort efter begyndte Arbejdet med at realisere disse Planer, og ved Krigsudbruddet blev det yderligere fremskyndet. I 1940 kunde Regeringen meddele, at Jordbrugets Tyngdepunkt ligesom Industriens var blevet forskudt mod Øst, saaledes at Ukraine nu kun producerede 12 % af Sovjetunionens Korn (mod 40 % i 1936), medens ca. 40 % dyrkedes bag den saakaldte A-A Linje (Astrakan-Arkhangel'sk). Man ser altsaa, hvilke Realiteter der ligger bag Tyskernes Præleri om at have erobret "Ruslands Kornkammer".

I November 1942 aflagde Landbrugsminister Benediktov Beretning om de hidtidige Resultater. Ikke mindre end 7.2 Millioner ha ny Jord var blevet tilført Landbruget ved Overrislingsarbejder i de sidste Aar (mere end det dobbelte af hele Danmarks Landbrugsareal). De vigtigste af disse Anlæg er blevet til i Centralasien og Kasakhstan. I 1940 arbejdede mere end 1 Million Mand ved forskellige Overrislingsanlæg, og over 160 Mill. Kubikmeter Sten og Jord blev bortfjernet - betydeligt mere end ved Anlægget af Panamakanalen. Samtidig foretoges en Opdyrkning af Området omkring de nye store Industri-kombinater. De uopdyrkede Arealer her udgjorde mere end 30 Mill. ha, hvoraf 25 % nu er under Plov, mens store Reserver altsaa endnu er til Disposition.

Dette var i korte Træk de materielle Kendsgerninger, der danner den solide Basis for den Røde Hærs heroiske Kamp, Kendsgerninger, som Tyskerne ikke tør fortælle Europas undertrykte Folk.

Et Hus i Leningrad

(Brev fra en Frontkorrespondent)

Der ligger et Hus i en af Leningrads Forstæder, hvor jeg har boet før Krigen. Det har den smukkeste Udsigt over den finske Bugt. Nu havde jeg Lejlighed til at komme til Leningrad igen og opsøgte Huset, som jeg ikke havde set siden 1941. Inde midt i Byen havde Forholdene ændret sig meget, siden Belejringsen blev hævet. Busserne gaar igen, og man mærker ikke meget til Fjendens Nærhed. Men ude i denne Forstad var det som at være i selve Frontlinjen. Jorden var dækket af et tykt Laag Støv. I Gaderne var opstabet Barrikader af Vogne og alt muligt Skrammel. Jeg måtte nærmest gætte mig til, hvor Huset laa - saadan havde det skiftet Udseende. Altanerne var væk, Facaden var i hele Husets Højde oversaaet med Mærker efter Kugler, der var ingen Døre og ingen Vinduesrunder.

I Stuerne ledte jeg forgæves efter Minder fra gamle Dage. Ved det ene Vindue var en Rødmist posteret med et Maskingevær. Han

tog med Mellemlum Telefonen og sagde saadan noget som: "Fyr til højre igen." Ind imellem fik han Tid til at fortælle mig, at han før Krigen havde været Skolelærer i Kasakhstan; han fortalte med Stolthed, at han fra dette Vindue havde skudt 3 Observationsposter og 32 Blokhuse i Grus.

Batterikommandøren kom ind. "Der har været mange Mennesker i dette Værelse, siden De boede her," sagde han og pegede paa Væggen. Der stod med Blyant skrevet en lang Række Navne paa de Mænd, som fra dette Værelse havde forsvaret Leningrad. "Nogle er døde nu, andre er forflyttet til andre Fronter, men kampen gaar videre."

Da jeg forlod Huset, laa Leningrad i Silhuet som en stærk Fæstningslinje med Taarnene belyst af den nedgaende Sol. Dette almindelige Hus stod for mig som Symbolet paa den Aand, som aldrig vil bukke under, Aanden fra Leningrad i Belejringsens tunge Dage.

Mennesket - den værdifuldeste kapital

Under Folkekommissariatet for Sundhedsvæsen er oprettet et nyt Institut, som skal varetage den bedste Udnyttelse af Hospitalsvæsenet, specielt med Henblik paa Krigens saarede og Invalidere. Under Instituttet Rører og saa Genopbygningen af Sanatorier og Hvilehjem i de befriele Omraader. "Isvestija" bringer en Artikel, "Fædrelandskrigens og Videnskaben", om Hospitalernes Virksomhed under Krigen, hvori det hedder: Det medicinske Personale har overalt vist sig Krigens Opgave voksen; 70 % af de saarede vender kampdygtige tilbage til Fronter, blandt de hospitalsliggende Soldater er Dødeligheden helt nede paa 1 %, og man har hidtil undgaaet Epidemier. Krigsinvaliderne bliver i stort Omfang atter arbejdsdygtige; mange har faaet Ansættelse som Ledere af kollektivbrug; i Saratov ved Volga er der dannet en Traktorbrigade af forhenværende Rødmister, som er blevet saaret i Krigen; Lederen blev saaret 5 Gange under Kampen om Stalingrad. De Invalidere, som ikke er i Stand

til at arbejde ved deres tidligere Fag, har Adgang til Uddannelse i Fag, som de evner og har Lyst til.

Mange Læger er blevet dekoreret for særlig fortjenstfuldt Arbejde; Overlæge i den Røde Hær, Generallejtant Nikolaj Burdenko, som i Forvejen var Indehaver af det Røde Banners og den Røde Stjernes Orden, fik fornylig overrakt Leninordenen. Ved denne Lejlighed udtalte Kalinin, at Hædersbevisningen var betydningsfuld som et Udtryk for Sovjetstatens Erkendelse af, at dens værdifuldeste kapital er Mennesket, og Opretholdelsen af Sundheden derfor er den vigtigste Videnskab af alle.

For kort Tid siden afrejste den sovjetrusiske Professor Sarkisof som Repræsentant for Sovjetunionens Røde Kors til England, hvor han skulde forhandle med Læger og det engelske Røde Kors om Udvæksling af Erfaringer vedrørende behandlingen af saarede Soldater og Hjælpen til Krigens civile Ofre.

Skoleaaret afsluttet i Sovjetunionen

Trods Krigen passer Børnene i Sovjetunionen deres normale Skolegang, og Aarets Eksaminere viste, at Undervisningen havde holdt sin høje Standard. Søndag den 6. Juni var en Fæstdag for Moskvas Skolebørn, som fejrede Skoleaarets Afslutning. I kulturparken, i klubber og Teatre var Børnene forsamlet, den Røde Hærs Orkestre spillede, og Kunstnere, Stakhanofarbejdere og berømte Rødmister holdt Taler

og underholdt Børnene. Mange tusind Børn fra Moskva skal i Sommerlejr, og for andre Tusinder findes der store Sports- og Legepladser med al mulig Underholdning, hvor de kan være hele Dagen under baade pædagogisk og lægeligt Tilsyn.

Ogsaa Stúdenternes er færdige med Studierne for Semestret. Ialt har 130 000 Studenter taget deres afsluttende Eksamen i Aar, og 120 000 nye Studenter er indskrevet ved Lærestalterne for det kommende Semester.

Sovjetrussisk Teater- og Musikliv under Krigen

I Sovjetunionen har den dramatiske kunst altid spillet en betydelig Rolle i Folkeopdragelsens Tjeneste. Ved Siden af sine rent kunstneriske Opgaver har den haft til Maal at vinde og begejstre Folkets store Masser for de Ideer, der er de bærende i Sovjetstaten. Teaterlivet havde før Krigen naaet en Udvikling, som er uden Sidestykke i de kapitalistiske Lande. Teatret var ikke som i disse forbeholdt en privilegeret Klasse, men var hele Folkets Eje, og i Byerne som i Kollektivbrugene paa Landet beskæftigede Tusinder Arbejdere og Bønder sig i deres Teaterklubber aktivt med kunstnerisk Virksomhed. Teatret var et virksomt Led i Folkekulturen.

Krigen stillede Sovjetteatret overfor store Vanskeligheder og nye, betydningsfulde Opgaver, og det har forstaaet tilfulde at tilpasse sig efter de nye Vilkaar. Krigen har ført med sig, og det har tilmed fundet ny og stimulerende Næring i Forsvarskrigens begejstringsvækkende Atmosfære. Beretninger fra Sovjetunionen taler alle med Begejstring om de nye Opgaver, russisk Teater har givet sig i Kast med, om Arbejdet indenfor dets utallige Kunstnergrupper, som - skønt delvis decimeret ved Mobiliseringen - stadig ivrigt og mangesidigt fortsætter deres Virksomhed.

Tyngdepunktet for Sovjetunionens Teaterliv er forskudt mod Øst, bort fra Krigszonen, ofte langt bort i Læ af Ural, bag Sibiriens milevide Urskove, bag Kasakhstans Saltstepper, til Omsk, Tasjkent, Sverdlofsk, Novosibirsk, Alma-Ata. Sovjetunionens fjerne østlige Provinser har modtaget de vestlige Storbyers Teatre paa langvarige Gæstespil og kommer vel til at huse dem, lige til man mener, at de evakuerede Institutioner uden Fare kan vende tilbage til deres Hjemsted. Og Teatrene fortsætter i den uundgaaelige sibiriske Forvisning deres livlige Virksomhed. I Kuibysjef ved Volga, det nuværende Sæde for Sovjetunionens Diplomati og Administration, spiller Moskvas "Store Teater" for Opera og ballet en Række Nyindstuderinger, som Dsjersjinskis "Folkets Blod" med Emne fra Fædrelandets Krig, Operaen "Wilhelm Tell" og Mussorgskijs "Boris Godunof" i ny Bearbejdning af Sjostakovitsj, Komponisten til Operaen "Katerina Ismajlova", som opførtes herhjemme paa det kgl. Teater. I Tjeljabinsk har Moskvas "Lille Teater", som har Sovjetunionens ældste Teatertraditioner, opført "Fædrelandet i Krig" efter Leo Tolstøjs "Krig og Fred" og indstuderet "Ukraines Partisaner" af den ukrainske Forfatter og Vicedenrigskommissær korneitsjuk, samt "Den belejrede Mølle" efter en Novelle af Emile Zola fra den fransk-tyske krig 1871. Mange af de nye og ældre Skuespil og Operaer opføres af de store Teatre fra Moskva, Leningrad, Khar'kof, Kief og Odessa for et Publikum af Sibi-

rere og evakuerede. Nogle teatre har særlig hel- liget sig et bestemt industrielt Omraade, som de med deres kunst søger at stimulere til nye kraft- anstrengelser. Saaledes har Leningrads Opera i Industribyen Molotof organiseret fem Teatergrup- per, som giver Koncerter i Rustningsfabrikkerne. Mange Hundrede Skuespillerensembler er organise- ret specielt til at optræde i Landbrugsdistrikter- ne, ofte ude paa Markerne under Høst eller Saa- ningsarbejdet.

Ogsaa Orkestre og Solister fra Konservatori- erne deltager i dette store kulturelle Arbejde. Sovjetunionens Statssymfoniorkestre er lige hjem- kommet efter en 18 Maaneders Tourne til Sibiri- en, hvor det har spillet baade Klassikere som Glinka, Tsjaikofskij og Rimskij-Korsakof, og mo- derne Værker. Sjostakovitsj's "Leningradsymfoni", skrevet i det belejrede Leningrad i de kritiske Dage i Vinteren 1941-42, har de spillet 30 Gange for det mest forskelligartede Publikum. Diri- genten sagde ved Hjemkomsten: "Vi har faaet et storslaaet Indtryk af det russiske Folks Vita- litet og Mangfoldighed. Jeg personlig er dybt taknemlig over, at vi, mens vort-Folk staar midt i den haardeste Kamp for sin Frihed, har faaet en saa glimrende Lejlighed til at gøre det del- agtig i vort Lands Musik."

Ved Siden af denne blomstrende Virksomhed langt fra Krigskuepladsen indtager det russiske Frontteater en Særstilling af stor Interesse. Naar man ved, hvor livlig Teaterkunsten blomstre- de i Førkrigstidens tallose Klubteatre, kor, Folkedansergrupper og Amatørforeninger, forstaa- man, at der ikke mangler Folk til at danne de talrige Feltkunstnerbrigader, som uafbrudt rejser fra Front til Front for med Skuespil, Sketch, Oplæsning, Musik, Sang eller Dans at opmuntre Rødarmisterne. I Spidsen for disse Grupper staar berømte Skuespillere fra Sovjetunionens bedste Scener som Moskvin, Knipper Tjekhova, Tjerkasof og mange andre. Feltkunstnerne spiller under de mest primitive Forhold, ofte i umiddelbar Nærhed af Fronten, i en solrig Lysning i Skoven, i be- fæstede Stillinger, i Udkanten af en Flyveplads, hvor Ladet paa en Lastbil, en Flyvemaskines Ving- eller blot et Par sammenstillede Borde maa gøre det ud for Scene. Der er en egen stemning over disse Forestillinger til Akkompagnement af Drøn fra den nære Front eller Støjen fra Fly, som starter til kamp. Naar Mørket falder paa, foregaa- r Spillet i Skæret af Billygter eller helt uden Lys, hvad der generer Skuespillet, men ikke er nogen Hindring for Sangere og Musikere. En Sanger- inde fortalte, hvordan det blev mørkere og mørkere, mens hun sang, saa hun tilsidst ikke kunde se de omkringstaaende, men kun ane en stor Skare Mennes- skers Nærværelse og vedblev at synge i denne sal- somme, stimulerende Atmosfære.

Disse Frontkunstnere, som ofte arbejder med Li- vet som Indsats, yder et stort Bidrag til Fædre- landets Forsvar. De er gennem deres kunst med til at skabe den Heroisme, som betinger den endelige Sejr.

Nr. 2.

Side 9.

TJ E K S L O V A K I E T er knyttet til

S O V J E T U N I O N E N med Venskabets baand

Fornylig afholdtes i Moskva et Møde af Repræsentanter for Tjekoslovakier i Sovjetunionen. En af Mødets Talere var Oberst Ludvig Svoboda, Lederen af det tjekoslovakiske korps i Sovjetunionen. Han udtalte bl.a.: "Det tjekiske Folk har altid vendt Blikket mod Øst, mod dets russiske Brødre. Vi Mænd i den tjekiske Troppeenhed er stolte over at kæmpe Side om Side med den tapre Røde Hær. De russiske Frontkæmpere er et straalende Eksempel for os. Paa samme Maade bør de russiske Partisaner være et Eksempel for alle, som kæmper for Friheden i de besatte Lande. Producer ikke til Tyskerne! Ødelæg alt, hvad Tyskerne har Brug for! Før bevæbnet Krig! Slovakiske Tropper, kom over til den Røde Hær! Og tvangsudskrevne Tjekker, gaa over til os!"

I Begyndelsen af Juni dekorerede Præsident Benes en Række Kommandører og Soldater i den tjekoslovakiske Division, som kæmper paa Østfronten. 79 Soldater fik Medaljen for Tapperhed, og Oberst Svoboda fik den højeste tjekiske Udmærkelse, Militærkorset. I April Maa-ned fik Oberst Svoboda Leninordenen overrakt af Præsident Kalinin. Samtidig blev 87 Tjekker dekoreret for Tapperhed. Disse Udmærkelser er et Udtryk for Venskabet mellem Tjekoslovakiet og Sovjetunionen, som yderligere bekræftedes af den tjekoslovakiske Udenrigsminister Ripka paa det tjekiske Statsraad i London den 24. Maj. Han udtalte ved denne Lejlighed bl.a.: "Den tjekiske Regering har særlig Interesse i alle Spørgsmaal vedrørende Forholdet mellem Sovjetunionen og Polen og Opnaaelsen af venligsindet Forstaaelse mellem de to Lande efter Krigen. Tjekoslovakiet er knyttet til Sovjetunionen med Venskabets Baand.

Sovjetregeringens hele Stilling har bekræftet, at den anerkender den tjekoslovakiske Republiks Grænser og Genoprettelsen af Tjekoslovakiet som uafhængig Stat som før Krigen... Vi er vant til de Beskyldninger, man retter imod os; engang blev vi beskyldt for Panslavisme, en anden Gang for Bolsjevisme - blot fordi vi har forsvaret Opnaaelsen og Opretholdelsen af de venskabelige Forbindelser mellem Sovjetunionen og dens Grænseslater, som det i Dag er hele Verdens Interesse at skabe og sikre. Sovjetsystemet har ikke skilt Sovjetunionen fra dens Naboslater. En snæver Forbindelse mellem de smaa Stater maa forenes med en Alliance med de store frihedselskende Stater."

Nationalraadet udsendte en Resolution, hvori Katynaffæren stempledtes som en sovjetfjendtlig Frovokation, og den polske Sikorski-Regerings Holdning baade overfor Sovjetunionen og overfor Tjekoslovakiet fordømtes som skadelig for det gode Naboforhold og for de allierede Nationers Sag.

Londonbladet "Daily Herald Tribune" skriver, at de forenede Nationer bør følge Tjekoslova-kiets Eksempel i dets Forhold til Sovjetunionen. "Uden Sovjetunionen er en Fred meningsløs," skriver Bladet og paapeger, at Sovjetunionens Udelukkelse fra Versailles og de følgende glub-ske Anslag mod dens Territorium havde skabt Mis-tillid i Sovjetunionen til den øvrige Verden. Tjekoslovakiet har imidlertid vist, hvor nært et Forhold der med god Vilje kan oprettes til Sovjetunionen, og de smaa Nationer kan uden nogen som helst Frygt for deres nationale Uaf-hængighed følge dette Eksempel.

* *

E n 1 0 0 - A a r s d a g

Den 3. Juni fejredes 100-Aarsdagen for den verdensberømte russiske Plantefysiolog og Botaniker Kliment Arkadjevitsj Timirjasefs Fødsel.

Timirjasef var i Tsartiden Professor i Botanik ved Moskvas Universitet, hvor han var meget afholdt af Studenterne. Han indførte Darwinismen i Tsarrusland og skrev bl.a. en populær Fremstilling af Darwins Teorier, som stadig er meget læst. Den tsaristiske Regering modarbejdede Timirjasef, idet den hævdede, at han "fordrev Vorherre fra Naturen". I 1911 tog han sin Afsked som Protest mod Regeringens Chikanerier, men fortsatte at bekæmpe Reaktionen saavel i Samfundslivet som indenfor Videnskaben. Han var en stor Patriot og Demokrat og en uforsonlig Modstander af den filosofiske Idealisme, og Lenin tillagde hans Arbejder uhyre Betydning. I 1917 gik der 74-aarige Videnskabsmand klart ind for

den socialistiske Oktoberrevolution og deltog trods sin høje Alder aktivt i det politiske Liv. Han var bl.a. Medlem af Moskva-Sovjetten.

Sovjetfolket ærer hans Minde. I Moskva er der rejst et smukt Monument for ham, og det botaniske Institut har faaet hans Navn. Hans Indsats i Oktoberrevolutionen er skildret i Filmen "Den baltiske Flaades Udsending". Paa 100-Aarsdagen holdtes et Mindemøde i Videnskaberne Selskab i Moskva, hvor Sovjetunionens største Naturvidenskabsmand i Taler hyldede Mindet om Timirjasef som en af Grundlæggerne for den moderne botaniske Videnskab, hvis Arbejde har været af stor Betydning for Udviklingen af Sovjetunionens Landbrug.

Timirjasef var Aresdoktor i Cambridge, Glasgow og Geneve og Medlem af det kongelige engelske Landbrugsselskab, som sendte telegrafiske Hilsener til Mindemødet.

Side 10.

Nr. 2

Vi vil ikke give dem nogen Skaansel!

"Land og Folk"s Forlag har i disse Dage udsendt Udenrigskommissar V.M.Molotofs Note om Tyskernes Voldshandlinger i de besatte Sovjetomraader, som i 1942 tilstilledes alle de Landes Regeringer, med hvilke Sovjetunionen staar i diplomatisk Forbindelse. Noten giver et rystende Billede af, med hvilken systematisk Grusomhed Tyskerne mishandler og udrydder Civilbefolkningen i de Omraader, som de midlertidigt har besat, og hvordan de efter direkte Ordre fra den tyske Overkommando ødelægger ethvert Spor af russisk Kultur, det være sig historiske Mindesmærker, videnskabelige Samlinger, Kunst eller Arkitektur.

Den 11.Maj i Aar fremsendte Molotof en ny Note, som paa Basis af Ordre fra den tyske Overkommando og Vidnesbyrd fra Flygtede Sovjetrussere paaviser Tyskernes umenneskelige Behandling af de Hundretusinder Sovjetborgere, der er indrulleret som Krigsfanger og slæbt til Tvangsarbejde i Tyskland. Disse "Krigsfanger" sælges ligefrem paa Slavemarkeder, hvorefter de sættes til 14-16 Timers dagligt haardt Arbejde paa en ganske utilstrækkelig Ernæring. Forfatteren Alexei Tolstoi skriver i "Pravda" om Molotofs Note: "I Midten af det 20. Aarhundrede har et Folk, som kalder sig civiliseret, indført Slaveriet, og hvad mere er, Tyskerne har ifølge deres egne Udtalelser gjort det i Overensstemmelse med deres Ideologi... Vi kan ikke og vil ikke give dem nogen Skaansel!"

Brussilof - Gennembruddet

Paa Sovjetunionens Statsforlag er udkommet 1. Del af Forfatteren Sergejev-Zenskijs store Roman: "Brussilof-Gennembruddet". Brussilof-Gennembruddet er Navnet paa den Offensiv, som de russiske Tropper paa Sydvestfronten under Kommando af General Brussilof foretog mod den tysk-østrigske Hær den 4.Juni 1916. Det var paa et kritisk Tidspunkt for de Allierede. I Begyndelsen af 1916 besluttede den tyske Overkommando at gøre Frankrig til Hovedkampfronten, da de gik over til Russernes Kampkraft som ringe. Det var et klogt Valg, og det er vanskeligt at sige, hvad der var sket, hvis ikke Russerne havde overholdt deres Forpligtelse som Allieret og var gaaet Offensiv. Slaget om Verdun havde bragt Frankrig og England i en

vanskelig Situation, og de anmodede Russerne om at begynde en Offensiv. De russiske Forberedelser var ikke færdige. Den russiske Industri magtede ikke at forsyne Fronten tilstrækkeligt med Vaaben, Materiel og Udstyr. Alligevel gik Hæren under Brussilof til Angreb og brød over en Front paa 300 km igennem de stærkt befæstede tyske Stillinger, som Tyskerne troede var uindtagelige; den heldige Offensiv varede til den 18/9 og kostede Hæren sin bemærkelsesværdige Kampkraft, og Tofrontskrigen naaede sit højeste Stadium. Den russiske Sejr blev afgørende for Rumanians Stilling og gav de Allierede Tid til at hvile ud, menstre deres Styrker og forberede deres nye Offensiv.

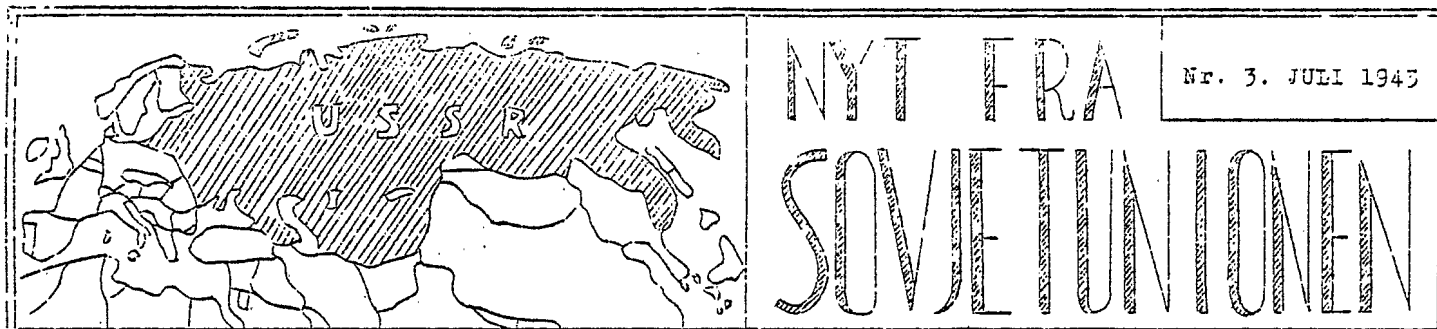
Eugen Petrof

En af Sovjetunionens store satiriske Forfattere er Eugen Petrof, som nævnlige i sit Samarbejde med en anden Forfatter, Ilja Ilf, skabte Bøger af en straalende Humor; Ilf og Petrof er kendt herhjemme fra Bogen "En Millionær i Sovjetrusland", som i den specielle russiske, brede Stil paa den vittigste Maade skildrer NEP-Periodens mange mærkvædige Samfundsforeteelser; de to Forfattere har i Fællesskab bl.a. skrevet en lignende Bog om Amerika. De var begyndt i Odessa, men lærte først hinanden at kende paa en Avisredaktion i Moskva, og var fra da af uadskillelige. Da Ilf døde kort før Krigen, blev Petrof grebet af Melankoli. Efter Tyskernes Overfald paa Sovjetunionen meldte han sig som Frontkorrespondent og var bl.a. med i Slaget om Moskva

og ved Volokolamsk. Paa Sydfronten fik han et Granatchock, men efter et Par Maaneders Rekreation var han atter i forreste Linje. Ved Sevastopols Belejring blev han ramt af en fjendtlig Kugle og døde i Juni Maaned 1942. Hans Bøger har været til Fryd for mange Mennesker, ikke alene i Sovjetunionen, men Europa over. Men han havde et større Perspektiv end blot at more. En anden sovjetrussisk Satiriker, Michael Sostjenko, har sagt følgende Ord om Humoristens Opgave, som udmærket passer paa Petrof: "Man skal skabe en saa negativ Verden, at folk vil le og vende sig bort, men man skal tillige kalde paa Menneskers positive aandelige Egenskaber, opmuntre deres Optimisme og stimulere dem i deres Arbejde."

Propos Landsforrædere

Det russiske Vittighedsblad "Arokodil" bringer følgende Historie fra Norge: En Nordmand træffer en gammel Bekendt, som er Quisling-Borgmester, og spørger: "Hvad har du tænkt dig at gøre, naar nu Tyskerne taber Krigen?" - "Hvad jeg vil gøre? Jeg vil saamænd bare tage min Frakke og hat og gaa min Vej!" - "Ja, at du tager Frakken med, det kan jeg forstaa, men - hvor har du tænkt dig at anbringe Hatten?"

Sovjetfolkets Fædrelandskrig gennem 2 Aar

Den 22. Juni var der forløbet 2 Aar, siden Hitlertyskland genemt og forræderisk overfaldt Sovjetunionen. I 2 Aar har Sovjetunionens Folkeslag været indviklet i forbitret Kamp mod de tysk-fascistiske Overfaldsmænd. Sovjetfolket og den Røde Hær har i Kamp mod den stærke og lumsk Fjende bestaaet en haard Prøve. I det første Sommerfelttog var den Røde Hær ude for alvorlig Modgang, men efter at have mobiliseret sine Hovedstyrker og erhvervet den nødvendige Erfaring i moderne Krigsførelse tog den Initiativet i sin Haand og tilføjede Fjenden en Række alvorlige Nederlag, der een Gang for alle gjorde Ende paa Hitlerfascisternes Legende om den tyske Hærs Uovervindelighed.

I den store Vinteroffensiv 1942-43 udlignede den Røde Hær de taktiske Fremgange, som Tyskerne havde opnaaet i Sommerens Løb. Vinterfelttoget 1942-43 betegnede Vendepunktet i hele Krigens Forløb. Trods Hitlers udtrykkelige Ordre om uden Hensyn til, hvad det kostede, at holde de opnaaede Stillinger, viste Tyskerne sig ude af Stand til at forhindre den Røde Hærs Vinteroffensiv. De tyske Styrker blev løbet over Ende og slaat paa Flugt. 2 store fascistiske Armeer blev tilintetgjort ved Stalingrad, og i mægtige Fremstød kastede den Røde Hær Overfaldsmændene 6-700 km tilbage mod Vest. De Veje, ad hvilke Tyskerne i Sommeren 1942 var rykket frem mod Øst, og ad hvilke de nu blev drevet tilbage mod Vest, var dækket med Ligene af Hundredebusinder af den tyske Hærs Officerer og Soldater samt med Vragene af Tanks, Flyvemaskiner og Kanoner.

Sovjetunionens Informations Bureau har i en Meddelelse til 2 Aarsdagen opgjort Tysklands og dets Forbundsfællers Tab paa den sovjetisk-tyske Front til 6 400 000 Soldater og Officerer i dræbte og Ranger. De har mistet 56 500 Kanoner af alle Kalibre, 42 400 Tanks og 43 000 Fly.

I samme Tidsrum har Sovjetunionen mistet 4 200 000 i dræbte og savnede, 35 000 Kanoner af alle Kalibre, 30 000 Tanks og 23 000 Fly.

2 Aars Krig har svækket Hitlertysklands Stilling

Det sidste Aar har bragt Hitlertyskland det ene militære Nederlag efter det andet, saavel paa Østfronten som i Egypten, Libyen, Tripolis og Tunis. Den tyske Hærs Kampaand er grundigt undergravet, og selv den mest forhærdede Hitlerist begraver nu sit Haab om Sejr.

I Baglandet svækkes Hitlerfascisternes Stilling for hver Dag, Her gaar. Usikkerheden og Uroen i det tyske Folk tiltager, og de nationale Bevægelser i de besatte Lande bliver en stadig større Trusel for det fascistiske Tyskland. Over store Dele af Europa flammer allerede Folkekrigen mod de fascistiske Ondertrykkere.

Samtidig er Hitlerfascisternes internationale Stilling alvorligt forværret. Det er ikke lykkedes dem at skaffe sig nye Forbundsfællers, og de kan næppe nok stole paa de Forbundsfællers, de allerede har. Internationalt isoleres Hitlertyskland mere og mere.

Sovjetunionens militære, politiske og internationale Stilling er styrket

Herom siger Meddelelsen fra SIB:

"Mens Hitlertysklands Stilling er afgørende forværret, er Sovjetunionens militære, politiske og internationale Stilling styrket.

Sovjetunionens militære Magt er vokset under Fædrelandskrigen. Den Røde Hær er blevet en alvorlig Trusel for Fjenden, den er blevet staaelsat i Kampene, har faaet stor Krigserfaring og har reorganiseret og omgrupperet sine Styrker i Overensstemmelse med Krigens nye Betingelser og Arar. Sovjetkommanderer er blevet Mestre i den nye, elastiske Taktik - Manøvreringens Taktik. En Række af store Slag, som Sovjettropperne afgjorde til deres Fordel, har vist den Røde Hærs Overlegenhed i Strategi og Taktik over Tyskernes højtprieste Strategi og Taktik. Den Røde Hær raader nu over en helt igennem moderne, stærk militær Udrustning. Vore Troppers Kampaand og Moral er blevet stærkere. Inspireret af Sejre over Fjenden brænder den Røde Hær af Ønsket om at gøre en Ende paa det fascistiske Udyr. Samtidig er den Røde Hærs Fagland blevet yderligere konsolideret. Sovjetunionens Fabrikker og Værker arbejder for fuld Kraft og forsyner vor Hær med alt, hvad den har

Side 2

Nr. 31

Brug for. Under krigen har det arbejdende Folk paa Rekordtid tilpasset Økonomien efter krigens Behov, har overført Industricentre fra truede Distrikter til Egne i Øst, har bygget Hundreder af nye Industriforetagender og har forøget Produktionen af Vaaben og Ammunition af enhver Art. Kollektivbønderne har forøget det tilsaaede Areal og arbejder opofrende for at opnaa en stor Høst for at kunne forsyne Hæren og Landet med Levnedsmidler. Sovjetfolkets Enhed er idag saa stærk som aldrig før. Det andet Krigslaan, som blev overtaget paa 24 Timer, og bidrog til Budgettet med over 20 Milliarder Rubler, var et storslaaet Bevis paa det store patriotiske Opveving i vort Folk i Kampen mod de forhadte Landrøvere, og vidner om Sovjetfolkets ubøjelige Vilje til at føre Kampen mod Fjenden til den fuldstændige Sejr. Aldrig før i deres tidligere Historie har Folkenes Masse deltaget i Fædrelandets Forsvar med en saadan Selvopofrelse som i den store Fædrelandskrigs Dag.

Alt dette viser, at den Røde Hær er blevet styrket, og at Sovjetbaglandet er fast og urokkeligt. Siden Krigens Begyndelse er Sovjetunionens internationale Stilling ligeledes blevet styrket. Under Krigen har Verdens store Stater, Sovjetunionen, England og USA, dannet en mægtig Anti-Hitler-Koalition. Hitlerfascisternes Spekulation i Splittelse indenfor Anti-Hitler-Koalitionen er brudt sammen. Over et Aar er forløbet, siden Indgaaelsen af Pagten mellem England og Sovjetunionen om Forbund i Krigen mod Hitlertyskland og dets Hjælpere i Europa og om Samarbejde og gensidig Hjælp efter krigen. I Krigstid er dette længe nok til at være en Prævesten paa en Pagts Bærekraft. Udviklingen har vist, at vore Forbindelser med England er bedret i denne Periode.

Ogsaa den 1. Juni 1942 indgaaede Overenskomsten mellem USA og Sovjetunionen om Principperne for gensidig Hjælp til Krig mod Aggressionen har i fuld Udstrækning beviset sin Levedygtighed.

Sovjetunionen har ydet sine Allierede en uvurderlig Hjælp ved at binde Hovedparten af Hitlertysklands Kræfter, 200 tyske Divisioner og 50 Divisioner af Tysklands Forbundsfaller, i Øst. Den har givet sine Allierede Hjælp til at udfolde deres Rustningsproduktion, mobilisere Millioner af Mænd og opstille mægtige Hære. Til Gengæld yder vore Allierede Sovjetfolket en stadig større Hjælp i Form af Vaaben og Materiel. I de sidste Maanedes er Forbundet mellem de allierede Stater blevet styrket ved fælles og samtidige kamphandlinger mod de tysk-italienske Fascister. De mægtige Slag, som den Røde Hær har tilføjet de tysk-fascistiske Tropper, forenes med vore Allieredes tilintetgørelse Slag mod den italiensk-tyske Hær i Nordafrika. Samtidig retter de Allieredes Luftvaaben stadig mere fælles Slag mod Tyskland og Italien.

Alt dette viser, at vort Landes internationale Stilling idag er saa stærk som aldrig før, og at Kampforbundet mellem Sovjetunionen, England og USA i Løbet af Krigen er blevet endnu fastere.

Saaledes har der i Fædrelandskrigens 2 Aar fundet grundlæggende Forandringer Sted i den militære, politiske og internationale Situation.

Oprettelse af en anden Front i Europa i Aar

vil medføre en hurtig Afslutning paa Krigen

Sovjetfolket og den Røde Hær undervurderer ikke Fjendens Styrke og de kommende Kampes Vanskeligheder. Der forestaar stadig haerde Kamp og store Prævelser. For at sejre over de tysk-fascistiske Landrøvere kræves Anspændelse af alle vore Kræfter og jernhaard Standhaftighed i Kampen mod Fjenden. Sovjetfolket er overbevist om Sejren for dets retfærdige Sag, hvor meget Fjenden end ved alle mulige Slags Totalmobiliseringer søger at holde sig oven Vandet.

Under krigen har Styrkeforholdet ændret sig til Gunst for os og vore Allierede. Men dette er ikke tilstrækkeligt til at sejre. Nu afhænger alt af, hvordan vore Allierede udnytter de gunstige Betingelser for Oprettelsen af en anden Front paa det europæiske Fastland. Thi uden en anden Front er Sejr over Hitlertyskland umulig. Manglen paa en anden Front reddede Hitlertyskland fra Nederlag i 1942. Som bekendt udnyttede Hitlertyskland dette Fusterum til en ny, stort anlagt Offensiv mod Sovjetunionen sidste Sommer og Efteraar. At lade de gunstige Betingelser, som er tilvejebragt for Oprettelsen af en anden Front i Europa i 1943, slippe sig af Hænde eller tøve i dette Spørgsmaal er usubtydende med at tilføje vore fælles Sag alvorlig Skade.

At udsætte Oprettelsen af en anden Front i Europa mod det fascistiske Tyskland betyder Forlængelse af Krigen og dermed en større Forøgelse af Krigen Ofre. Paa den anden Side vil Oprettelsen af en anden Front i Europa i Aar medføre en hurtig Afslutning paa Krigen og dermed en kolossal Formindskelse af Ofrene paa Anti-Hitler-Koalitionens Side.

Moskva, 22. Juni 1943

Sovjetunionens Informations Bureau.

Nr. 3.

Side 3.

Sovjetunionens Ambassadør i London, Ivan Maiski, har skrevet nedenstående Artikel som er Ord til en Samling af engelske og russiske Karikaturtegninger fra Napoleonskrigen og den nuværende Krig:

N A P O L E O N - H I T L E R

Det vilde være en Fejltagelse - som for øvrigt en hel Del Mennesker gør sig skyldig i i vore Dage - at sidestille disse det europæiske Fastlands to Erobrere. I Virkeligheden er der stor Forskel paa dem - paa deres almindelige historiske Baggrund, paa det sociale Læg, de er fremgaaet af, og paa det politiske Program, som har givet Udtryk for deres Stræben og Mål. Hovedforskellen bestaar naturligvis i, at Napoleon, trods al sin Ufuldkommenhed og forføjede Indstilling, dog repræsenterede Fremskridtet og bekæmpede Tidens reaktionære Kræfter, medens Hitler derimod repræsenterer de mest reaktionære Kræfter og bekæmper vor Tids Fremskridt. Denne fundamentale Forskel mellem de to Erobrere af det europæiske Fastland maa aldrig glemmes.

Men paa den anden Side er der visse Lighedspunkter mellem Begivenhederne paa Napoleons Tid og Begivenhederne i vore Dage. Jeg vil her understrege de 3 Hovedpunkter, som frembyder en vis Lighed mellem 1812 og 1942.

For det første ligger Ligheden i den almindelige Tendens i de to Erobreres Aspirationer. Napoleon stræbte efter Verdensherredømmet, og Hitler stræber ogsaa efter at opnaa Verdensherredømmet. Paa Napoleons Tid indskrænkede Opfattelsen af Verden sig naturligvis hovedsagelig - om end ikke udelukkende - til Europa, medens den nu omfatter alle de fem Kontinenter. Men i Principet er der ingen Forskel. Da Napoleon gik ind for at opnaa Verdensherredømmet, angreb han Rusland 1812; og eftersom Hitler foresatte sig at erobre Verdensherredømmet, angreb han vore Dages Rusland, dvs. Sovjetunionen, 1941. Det er umuligt at beherske Verden uden først at have besejret mit Land. Men saadanne Planer er, hvem der end omgaaes dem, forudbestemt til ynkeligt at mislykkes. Dette maatte Napoleon sands for 130 Aar siden. Og det vil ogsaa Hitler komme til at erfare i vore Dage.

For det andet ligger Ligheden i Opmarchen af de Kræfter i Europa, som bekæmpede de to Erobrere. I Kampen mod Napoleon var Rusland og England Allierede. De er ogsaa Allierede i Kampen mod Hitler. I begge Tilfælde undertvang Eroberne af det europæiske Fastland paa den ene eller anden Maade de andre europæiske Laende, men de var ude af Stand til at knække disse to Makter. En fælles Fare og en

fælles Fjende sammensvejsede Ruslands og Englands Folk for 130 Aar siden. En fælles Fare og en fælles Fjende fører ogsaa i Dag Sovjetunionens og Englands Folk sammen. Samarbejdet mellem de to Laende manifesterede sig dengang og manifesterer sig nu paa Livets forskellige Omraader - militært, politisk, økonomisk, kulturelt.

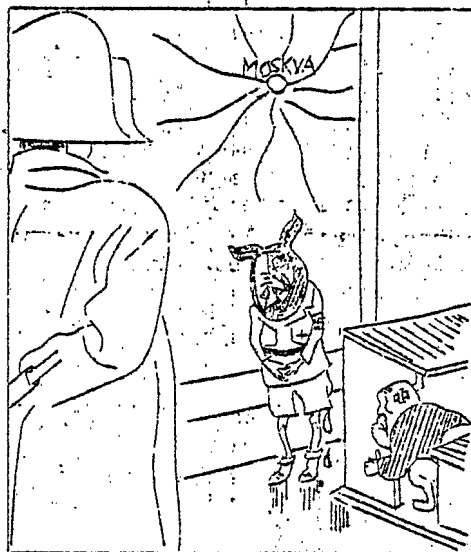
For det tredje ligger Ligheden i den Rolle, mit Land har spillet i Kampen mod det europæiske Fastlands Erobrere. I 1812 bar Rusland kampens Hovedbyrde paa sine Skuldre. Næsten hele det europæiske Fastland hjalp med eller mod sin Vilje Napoleon i Angrebet paa Rusland. Kun det spanske Folk førte, understøttet af England, en heltmodig Guerillakrig, som tvang Napoleon til at holde Styrker paa den iberiske Halvø. Krigen i Spanien var den Tids anden Front, som bortledede en stor Del af de franske Stridskræfter fra Øst og uden Tvivl spillede en betydelig Rolle for den endelige Udgang paa Napoleons Invasion i Rusland.

Samtidig hjalp England Rusland med sin Flaade, med Leverancer og med Penge. Napoleons Nederlag i Rusland indebar et dødeligt Slag mod den franske Kæjseres Magt, et Slag, han aldrig forvandt, og som sandsynligvis førte ham til hans historiske Grav. Aar 1942 er Situationen paa mange Maader den samme som den ovenfor beskrevne, Nu som for 130 Aar siden bærer mit Land Hovedbyrden i Kampen mod Nutidens Erobrer af det europæiske Fastland. Nu som dengang deltager praktisk talt hele det europæiske Fastland med eller mod sin Vilje i Krigen mod mit Land, og England

hjalper hovedsagelig med sin Flaade, med Leverancer og med Penge. Men paa samme Maade ydes nu ogsaa Hjælp af en anden mægtig Forbundsfaelle til Sovjetunionen, nemlig USA. Spanien - Francos Spanien - spiller derimod denne Gang en helt anden Rolle end i Napoleons Dage. Og endnu er der ikke oprettet nogen anden Front, hvilket gør den nuværende Krigs Byrde endnu tungere for mit Folk, end den var i 1812. Imidlertid maa en anden Front komme og tage en Del af Byrden fra Sovjetunionens Skuldre. Jo før dette sker, desto tidligere vil Hitlers Magt blive brudt, og desto lavere bliver den Pris, vi maa betale for Folkets befrielse fra det nazistiske Aag. Og uagtet den sidste Side i denne Krigs Historie endnu ikke er skrevet, hersker der allerede nu ingen Tvivl om, at Sovjetfronten er den afgørende Front i denne Kamp.

Dette er de væsentligste Lighedspunkter mellem 1812 og 1942.

*

Side 4.

Nr. 3.

Orel - kursk - Bjelgorod

Tidligt om Morgenen den 5. Juli begyndte Hitler sin Offensiv paa Østfronten. Angrebet førtes i to Retninger: fra Området Syd for Orel mod Kursk og fra Bjelgorod-Området mod Nord, ligeledes i Retning mod Kursk. 30 tyske Divisioner var sat ind i Kampen, deraf 15 ud-segte Panserdivisioner. Til Understøttelse af Infanteriet og Tankvaabnet var store Luftstyrker trukket til dette Frontafsnit, ikke alene fra andre Afsnit af Østfronten, men ogsaa fra Vesteuropa. Ifølge enstemmige Udsagn fra fangne tyske Soldater og Officerer var Hensigten ved et lynhurtigt Gennembrud af Sovjetforsvaret at erobre Kursk og omringe og tilintetgøre de sovjetrussiske Tropper, som staar i Frontfremspringet ved Kursk.

Men den tyske Offensiv overrumplede ikke den Røde Hær. Den Røde Hær idag er ikke den samme Modstander som for 2 Somre siden. Den har lært meget i de forløbne 2 Krigsaar. De tyske Tankdivisioners Gennembrudskraft knuses mod dens smidige og standhaftige Modstand.

Den tyske Overkommandos Planer om paa faa Dage at opnaa store operative Resultater led ynkeligt Skibbrud. Derfor udsendte Førerhovedkvarteret ogsaa den lægsmægtige Paastand, at det ikke var Tyskerne, der havde begyndt Offensiven, men at det var den Røde Hær, og at det var den Røde Hærs Offensiv, som var blevet opfanget af Tyskerne og forvandlede til Nederlag. De skulde hurtigt blive klogere. Den 9/7 skrev Ilja Ehrenburg i den Røde Hærs Dagblad "Krasnaja Sveeda" under Overskriften "Hitlers Frygt" bl. a.: "Hvorfor betegner Hitler den Offensiv, han nu er gaaet i Gang med, som en Forsvarsmanøvre? Hvoraf kommer denne Tilbageholdenhed? Fordi Hitler er fejg? Idet han gaar til Offensiv frygter han Nederlaget. Han forsøger at fordamme Tyskerne, forsøger at skjule Offensiven for England og Amerika. Han vil indbilde dem, at tyske Tanks er flyttet fra Bjelgorod til Belgrad, at ty-

ske Fly er fløjet fra Orel til Lorient. Men de Allierede ved, at der paa det smalle Frontafsnit ved Bjelgorod er koncentreret flere Tankdivisioner end langs hele Frankrigs Kyst, og at der i Egnen ved Orel findes flere Tyskere end paa hele Balkan. Hitlers uhørte Beskedenhed skyldes Frygt. Han nages af Frygten for et nyt Stalingrad. Efter Tunis og Stalingrad ligner den tyske Tiger mere en Sjakal. Han forberedte sig længe til Offensiven, samlede Tanks og Fly. Men eet Ord flyver han over Stepperne ved Orel og Kursk: "STALINGRAD!"

Forgæves løb Hitler Storm mod den Røde Hærs Stillinger. Han opnaaede en lille Torrængevinst ved Bjelgorod, men mistede den delvis igen efter faa Dages Kampe. Uden at give noget omhelst operativt Resultat kostede disse Kampe Hitler enorme Tab. Paa 8 Dage dræbtes Titusinder af Soldater og ødelagdes 2622 Tanks og 1126 Fly.

Efter saaledes først at have udmattat de tysk-fascistiske Tropper, satte den Røde Hær ind med sin Offensiv den 12. Juli. Nord og Øst for Orel brød den Røde Hær gennem de tyske Forsvarslinjer, som er udbygget gennem næsten 2 Aar, og trængte i Løbet af 3 Dage 45 km frem i sydlig Retning og 20-25 km frem i vestlig Retning. Mere end 12 000 Fascister blev udsløttet alene paa disse 3 Dage, og store Mængder Materiel ødelagt eller erobret. Offensiven fortsætter endnu den 16. Juli, da disse Linjer skrives.

Man maa dog ikke undervurdere de tyske Troppers Styrke. Kampen vil blive heerd og ubarmhøert. Men Fascisterne kan knuses, og de vil blive knust - og vi i Danmark vil med den største Opmærksomhed og Taknemlighed følge den Røde Hærs Offensiv, thi vi ved, at for hvert Slag, den Røde Hær retter mod de fascistiske Horacer, rykker Tiden for Danmarks Befrielse nærmere.

"General Sikorski, den polske Regeringschef og Øverstkommanderende, som saa tragisk farnykkede ved Gibraltar, var en af de Statsmænd, der fuldtud forstod og værdsatte Sovjetunionens store Betydning i Kampen mod Hitlertyskland til Gavn for alle frihedselskende Folke og ogsaa for det polske Folks Sag", skriver Investija. "I Anledning af General Sikorskis tragiske Endeligt kan man ikke undlade at udtrykke Beklagelse over, at hans Vilje til at bafæste Samarbejdet og Venskabet mellem Sovjetunionen og Polen blev hindret af de Kræse, hvis Politik allerede i Forkrigstiden var ødelæggende for Polen. Sikorski var ikke i Stand til at modstaa Trykket for saadanne reaktionære Elementer som Matasjelski og Matsjevitsj, og gradvis førtes den polske Regerings Politik over i en stadig mere sovjetfjendtlig Bane

efter de Linjer, som den berøgtede Udenrigsminister Beck havde lagt. Paa Trods af disse Kræses Intriger gennemførte Sovjetunionen dog urokkeligt den Politik, hvis Maal er Venskab og Fred med det polske Folk. Sovjetunionen staar stadig fast paa det Standpunkt, at der efter Krigen skal genoprettes et stærkt og uafhængigt Polen. Denne Opgaves Virkeliggørelse forudsætter et intimt Samarbejde mellem Sovjetunionen og Polen. Et saadant Samarbejde er kun muligt med en polsk Regering, som anerkender Sandheden i, at et stærkt og uafhængigt Polen kan skabes, ikke ved fjendtlig Holdning overfor Sovjetunionen, men ved Venskab og Forbund med Sovjetunionen, et Venskab, som er i Overensstemmelse baade med det sovjetrussiske og det polske Folks Interesser.

Leningrad lever op

Efter at Sovjettropperne i Januar generobrede Schlüsselburg og derved sprængte Tyskernes Kvælertag om Leningrad, lever Byens Millionbefolkning op paany. Den er stærkt formindsket paa Grund af Dødsopfre og Evakuering, men arbejder med beslutson Iver paa at skabe gode Forhold i Byen. Baneforbindelsen er genoprettet, og Forsyninger kan nu komme frem i stigende Grad. Levnedsmiddelforsyningen er storartet organiseret, Køer foran butikkerne ses ikke. Enhver dyrkelig Plod er taget i Brug til Dyrkning af kartofler og Grønsager. Store Vareforsyninger, f. Eks. Frugt og Brødkorn, er sendt som Gaver fra alle Egne af Unionen som Tak til Leningrads heltemodige Forsvarere. I de talrige Fabrikker arbejdes i Iltempo for at skaffe Byen og Landet de nødvendige Vaaben og Ammunition. Leningrad er endnu en truet By i fuldt Krigsberedskab, stadig udsat for Fjendens Bombere og Artilleri. Stemningen er præget af dyb Alvor og ukuelig Forsvarsvilje. Paa Oktober Prospekt, Leningrads "Strøg", er Husfaçaderne dekoreret med ildnende Forsvarsplakater, Flag og Portrætter af Leningradfrontens Helte.

Men naar Dagens haarde Arbejde er overstaaget, aander Byen op i de lyse Sommeraftener. Paa Gader og i Parken ses Tusinder af spadserende. Teatre og Picniquer spiller for fuldt Hus, i Kirkeparken, Leningrads Tivoli, møder Ungdommen sig, som den plejer, og ved Nevakajerne sidder Lystfiskerne som sædvanlig og prøver at komplettere Aftensmaden.

En Korrespondent, der nylig har besøgt Leningrad, giver følgende Skildring af Befolkningens Lidelser under belejringen og dens offervillige Heroisme:

"Naar jeg spurgte, hvem der var Leningrads virkelige Redningsmand i den første krigsfulde Krigsvinter, svarede enstemmigt: Arbejderne! Det var Arbejderne i Kirkeværkerne, som organiserede en folkemær, besatte Barrikaderne og afviste Fjendens Angreb, da Tyskerne stormede Leningrads Porte i August 1941 med 300 000 Mand, 1000 Flyvemaskiner og 1000 Tanks, Veteraner fra Revolutionen tog Ledelsen, underviste Folk i Vaabenbrug og overvaagede Bygningen af Forsvarsværker udenfor Byen. I disse skæbnsvangre Augustdage ret-

tedes to Budskaber til Leningrads Arbejdere. Det ene kom fra Tyskerne, som nedkastede i Tusindvis af Flyveblade med Teksten: "Hvad kæmper I for? Nedlæg Vaabnene, stands Produktionen, og vi lover jer Liv og Befrielse." Det andet Budskab var undertegnet Vorosjilof, som dengang var Øverstkommanderende paa Leningradfronten, Leningraddistriktets Parti-sekretar, Sjdanof, og af Formanden for Leningrads Bysovjet, Popkof; det opfordrede Arbejderne til at sætte alt ind paa at forsvare deres By. Arbejdernes Svar var tydeligt nok: "Vi vil rejse os som een Mand og forsvare vor By, vore Hjem, Familier, vor Ære og vor Frihed." Arbejderne i en Fabrik overlod Pladsen ved Maskinerne til deres Hustruer og drog med Tanks ud i forreste Kamplinie. Ungkommunister fra samme Fabrik gik lige fra et Masse-møde ud i Skyttegravene uden saa meget som at give sig Tid til at skifte Tøj. Selv skolebørnene deltog i Forsvaret.

Men selvom Fjendens Stormangreb blev standset i Begyndelsen af September, var Befolkningens Prøvelser kun lige begyndt. Den tyske Jernring sluttedes stadig fastere omkring Byen, som tilsidst blev fuldstændig isoleret med Undtagelse af den farlige Vej over Ladogaas Isdække. De Lidelser, som Leningrads Befolkning maatte udstaa, var værre, end nogen har været udsat for i vor Tid. Antallet af Dødsopfre var meget stort. Mellom December og Januar i den koldeste Vinter i Mands Minde frøs Vandet i Ledningerne, Radiatorerne stod kolde, og de Ildebrande, som forarsagedes af Fjendens Bombardementer, maatte slukkes med Sne. Brødrationerne maatte skæres ned til 84 Gram sort Brød om Dagen. Men Leningrads Befolkning viste en Modstandskraft, som ikke kunde knækket af Bombardementer, Stormangreb, Sult eller kulde. De blev som Besætningen paa en belejret Fæstning, som kun levede for Tanken om at slaa Tyskerne og bryde Blokaden Ring. Og hvis Tyskerne endnu engang skulde forsøge at strække Haanden ud efter Leningrad, vil de komme til at betale det dyrt. De vil da atter møde den enige Kræft og beslutsomhed, som ingen Fjende kan besejre.

* * *

En ganske almindelig Historie

Nina var 17 Aar, eneste Barn og meget forkælet. Krigen kom; hendes Far, som var Bogholder, kom til Fronten. Nina blev tavs og eftertænkson. - Mor, jeg vil tage Arbejde paa en Fabrik! - En Fabrik? Fra Morgen til Aften i Snavs og Spektakel - er der ikke noget andet, du kunde tænke dig? - Mor, tror du, Manden ved Fronten tænker paa Snavs eller Spektakel? - Jamen du er ikke stærk nok - Jeg er 17 Aar, det er nok. Samme Dag tog Nina Arbejde i en Ammunitionsfabrik. Moderen gik og følte sig

saa ensom. Da hun en Dag i en Avis saa, at Faderen - den stille Bogholder og Familiefader - var blevet dekoreret for Tapperhed, indsaa hun, at hendes Tilværelse ikke kunde fortsætte som tidligere. Hun søgte Arbejde paa en System. Det er en meget simpel og dagligdags historie, men multiplicer den med Hundrede, Tusinde, ja, Millioner! Her er noget, som Hitler ikke havde regnet med. Det er denne Trang hos hele Sovjetfolket til at være med i Kampen, som allerede har givet ham ubehagelige Overraskelser, og som vil give ham endnu flere!

Partisanerne -

Folkets heroiske Hævnere

I Sovjetunionens Informations Bureaus Meddelelse den 22. Juni om 2 Aars Fædrelandskrig hedder det om Partisanernes Kamp: "Tunge Slag er tilføjet de tyske Tropper af de tapre Sovjetpartisaner, Folkets heroiske Hævnere. Siden Fædrelandskrigens begyndelse har Partisanenhederne, som opererer aktivt paa hele det af Fjenden besatte Omraade, udryddet over 300.000 Hitlerbanditter, afsporet ikke mindre end 3000 Tog, sprængt 895 Vaaben- og Ammunitionsdepoter i Luften eller stukket dem i Brand, ødelagt 3.363 Kanestrækninger og Broer og tilintetgjort mange Hundrede Tanks og Lampvogne, Fly, Kanoner og Motorcykler. Ved deres dristige Kamp har Sovjetpartisanerne bidraget til vore Troppers heldige Resultater."

Næsten alle tyske Soldater, som tages til Fange, fortæller om Sammenstød med Partisanerne. Krigsfangen Bernhard Hoffmann fortalte: "Adsj! Musjkai paa Halvøen kertsj var kertsj-Partisanernes Hovedkvarter. Over 1000 Partisaner holdt sig skjult der i Katakomberne og angreb om Natten de tyske Soldater. Let var det ikke at komme dem til Livs. Vi maatte hidskalde Specialtropper, som sprængte Katakomberne i Luften og kastede Haandgranater imod dem; til sidst kom de med en eller anden Maskine og lod Gas strømme ned i Stenbrudene. Men de kunde dog ikke fordrive Partisanerne derfra. Den stedlige Befolkning hjalp Partisanerne paa enhver Maade. Engang overfaldt de vor Pionerafdeling, som byggede Forsvarsværker og udslettede dem til sidste Mand. I Adsj! Musjkai levede vi i stadig Frygt."

Korporal Schubert fra det 299. tyske Infanteriregiment skriver i sin Dagbog om sin besværlige Rejse til Brjansk: "Da et Tog ca. 50 km foran os var stødt paa en Mine, maatte vi gøre holdt i Idritse. Strækningen repareres, og vi kører videre. 50 km fra Vitebsk standser vi igen. Egnen vrimer med Partisaner. Hele Dagen støder vi paa Spor efter Eksplosioner. Vi er 4 Dage om at køre en Strækning paa 100 km. Partisanerne opererer her i Grupper paa indtil 150 Mand. Alle Søster lange Jernbanen er omgivet af Pigtraad, men alligevel er Vagtmandskabet udsat for stor Fare. Partisanerne angriber Støttepunkterne, understøttet af Artilleri." Og senere i Dagbogen staar der: "Idag har vi været undervojs en Uge. I Morges afgik to Tog før os. Det første Tog lod Partisanerne passere, men Toget med Ammunition sprængte de i Luften. Nu er Klokken 12, vi maa sætte Vagt ud, til Strækningen er repareret. kl. 18.20: Afgang i Retningen Vitebsk. Ca. 40 km fra Vitebsk holder vi igen. Pludselig er der russiske Fly over os; ca. 10 km Syd for os sætter Partisanerne Faldskærmsraketter til Vejs, og 5 Minutter efter kaster en russisk Flyver sine Bomber. 15 km før Vitebsk maa Skinnerne repareres igen."

Waggonrester og Haandgranater ligger og flyver overalt. - Endelig ankommer vi til Brjansk."

Partisanbevægelsen i Ukraine bliver daglig stærkere, skriver den Røde Hærs Blad "Krasnaja Svesda". Den udgør en saa stor Trusel for de tysk-fascistiske Okkupanter, at disse har paabegyndt store Beræstningsarbejder ved Sjitomir og andre Byer, som ligger Hundreder Kilometer bag Fronten. I Aarets 5 første Maaneder afsporede de ukrainske Partisaner 238 Tog; 222 Lokomotiver og 2809 Jernbanevogne blev ødelagt. Ogsaa den tyske Forsyningstrafik paa Floderne Dnjepr og Prijpet lider svære Tab. I Slutningen af Maj angreb en Partisangruppe en Flodkonvoj paa Dnjepr og sankede 3 Lastbaade og 4 armerede Patruljebaade. Der er oprettet mange Partisanafdelinger, og de gamle har haft stor Tilgang. Det er unge Sovjetborgere, Mænd og Kvinder, som unadrager sig det tyske Tvangsarbejde og melder sig hos Partisanerne. Ofte bringer de selv Vaaben med, som de har taget fra de tyske Okkupanter. Kampene har et betydeligt Omfang. Partisanerne angriber store SS-Formationer og viger ikke tilbage for at tage Kampen op med motoriserede Afdelinger. I et saadant Sammenstød mistede Okkupanterne 6 Tanks, som blev skudt sender og sammen med Antitankkanoner, der var taget fra Hitlerfascisterne, og mere end 1200 Mand. I det hele har de ukrainske Partisaner i Aarets 5 første Maaneder tilintetgjort over 31.000 tyske Soldater og Officere.

En Partisan fortæller om, hvordan han har tiltrækt de to Krigsaar: Tyskerne kom til min Hjemby en Maaned efter Krigens Udbrud. Samme Dag dannedes vor første Partisangruppe. Vi var 30, unge Folk; vores Kommandør, som altid blev kaldt "den gamle", var kun 32 Aar. Vaaben havde vi ikke meget af, da vi drog ud i Skoven: 14 Geværer, hvoraf de to var fra sidste Krig! En af os var Skolelærer, to var Ingeniører. Tyskerne var haarde ved os, deres Flyvemaskiner kredsede over vore Hoveder og sendte en morderisk Regn af Maskingeværkugler ned over os. Vi holdt Krigsraad om, hvordan vi skulde gribe Sagen an, - hvad vi kunde gøre. Vi vidste, at en af Partisanernes Hovedopgaver var Angreb paa Fjendens Kommunikationsvæsen. Altsaa maatte vi tage fat paa Jernbanelinjen. 2 Dage senere lagde vi vor første hjemmelavede Bombe. Den virkede ikke. Men snart lærte vi det bedre. Vi sprængte en stor Bro i Luften. Tyskerne var 2 Maaneder om at bygge den op. Da den var færdig, sprængte vi den igen, og senere endnu en tredje Gang. De sendte en Straffekompagni imod os, vi slap væk lige før Måsen af dem. Hele Landet kender "den gamle". Han er Sovjetunionens Helt, og de første 20 Partisaner er alle blevet dekoreret. Vi fejrede 2-årsdagen paa ægte Partisanvis med at sprænge et Tog i Luften!

50, 3.

Side 7.

Arbejdet bag Fronten

Hver Maaned holder Sovjetunionen Mønstring over sin Krigsindustri, den forløbne Maanedes Resultater bliver gjort op og diskuteret, og i Aviserne bekendtgøres Navnene paa de Fabrikker og enkelte Arbejdere indenfor de enkelte Produktionsgrene, som er blevet Sejrherrer i Maanedens Kappelstrid om det kvalitativt og kvantitativt bedste Arbejde. Den 1. Juli afsluttedes Produktionsprogrammet for første Halvaar af 1943, som har været præget af et almindeligt Arbejdsopsving. Hundreder af Fabrikker i de vigtige Industricentrer har opfyldt Halvaarsplanen rettidigt og har ydermere produceret et Overskud til den Røde Hærs Overkommandos Fond. Siden Begyndelsen af Unionskappelstriden er Antallet af Stakhanovarbejdere steget betydeligt, og Industriarbejderne finder stadig nye Former for Konkurrencen. To Aars Krig sluger kolossale Mængder af Vaaben og Materiel og stiller stadig større Fordringer til Metal, krigsvigtige Raastoffer og Brændstof. En særlig Form for Kappelstrid gælder Besparelsen af Raastoffer, Materialer, Elektricitet, Brændstof og Værktøj. Paa et halvt Aar indløb der fra Arbejdere, Ingeniører og Teknikere indenfor Ammunitionsindustrien 24 000 Forslag til Rationalisering og Forbedring af Produktionen. En Trediedel af disse Forslag blev ført ud i Praksis og bevirkede en Besparelse paa 260 millioner Rubler. Paa et Aar sparedes der i Ammunitionsindustrien over 27 000 Tons Brændstof og 6 Millioner Kilowatttimer elektrisk Strøm.

Ikke alene Industriens Resultater gjordes op paa Halvaarsdagen, ogsaa Landbrugets og Fiskeriets. Høsten er forlængst begyndt paa kollektivbrugene i Usbekistan, Tadsjikistan, Turkmenistan, Transkaukasien og andre sydlige Egne, og de første Meldinger vidner om en god Høst. Folkekommisæren for Fiskeriet skriver i Isvestija, at det første Halvaar af 1943 har givet betydelig større Fangst, end Planen forudsaa, nemlig 50 000 Tons Fisk mere end i samme Tidsrum ifjor. Fiskeriet er ofte forbundet med Livsfare; ved Don, i Kuban og i de nordlige Kaspiske Kommer Fiskerbaadene ud for fjendtlig Beskydning; en Fiskerkutter i Ishavet blev saaledes ramt 50 Gange af Fjendens Kugler, men Besætningen fortsatte Turen.

Et særligt Kapitel af Arbejdet bag Fronten er Genopbygningen af de befriede Lyer. Formanden for Bysovjetten i Kursk, som Ty-

skerne nu paany søger at erobre, skriver i "Pravda" om, hvordan Kursk genskabes. Tyskerne ødelagde alt, hvad der var tilbage af Kursks Industri; Teknikerne fandt kun gabende Mure, tomme Fabrikker og Dynger af rustne Maskiner, da Byen i Februar var befriet. Nu i Juni har Fabrikkerne produceret for over 5 Millioner Rubler. Tyskerne havde plyndret alle Skoler, nu er 24 Skoler gjenaaet. Sovjetregeringen har bevilget 15 Millioner Rubler til det mest nødvendige Genopbygningsarbejde. Disse Penge anvendes til Reparation af Sporvejsnettet, Restaurering af Beboelsehuse, Aabning af Sygehuse, Skoler, Lærestanstalter og Teatre. 1500 Børn fra Kursk, som har mistet deres Forældre under den tyske Okkupation, er kommet paa Børnehjem.

Med særlig Stolthed omfatter hele Sovjetlandet hvert Skridt paa Vej til Genopbygningen af Stalingrad, Helttebyen ved Volga. Fra Kuibysjef, som ogsaa var indbefattet i Hitlers Planer for 1942, er der afgaaet flere Hundrede Jernbanevogne med Udstyr og Materialer. Ungdommen i Kuibysjef har organiseret en Brigade af frivillige Husbyggere og har desuden sendt Penge til Stalingrads Genopbygningsfond. Andre Byer har ligeledes sendt Udstyr af den forskelligste Art; fra Arkhangelsk er der ankommet 20 Tog med Byggemateriel, 6 Tons Korn og en Mængde Daaser kondenseret Mælk foruden en kontant Sum, paa 878 000 Rubler. Tambor har sendt 150 000 Rubler plus 8 Centner Tobak osv. osv.

Sovjetungdommens antifascistiske komite faar fra alle Kanter af Verden Hilsener fra den frihedselskende Ungdom, som giver Udtryk for Ønsket om at hjælpe til Stalingrads Genopbygning. I USA, Uruguay, Chile og andre Lande er der opstaaet en Bevægelse for Indsamling af Midler til Stalingrad. Det internationale Studentehjælpsfond i New York har sendt Udstyr til et helt medicinsk Laboratorium. I England har London-Komiteen for Hjælp til Sovjetunionen paabegyndt en Indsamling til et Hospital i Stalingrad, som har vundet Gonklang i alle Befolkningsslag; den første Pengesum, 5000 Pund Sterling, kom fra Minearbejderforbundet. Blandt engelske Hospitalers Personale er der indsamlet store Beløb og desuden en Mængde medicinske Instrumenter. Det hidtil indsamlede Beløb, 40 000 Pund Sterling, blev overrakt Ambassadør Maiski paa et Møde i London i Anledning af 2-aarsdagen for den sovjetisk-tyske Krig.

* *

I den Røde Hærs Hus i Moskva afholdes i Juli Maaned en Udstilling: "Sovjetunionens Kultur i Udlandet". Udstillingen er arrangeret af VOKS, Selskabet for kulturel Forbindelse med Udlandet, og belyser alle sider af de kulturelle Forbindelser mellem Sovjetunionen og de demokratiske Lande. Den omfatter bl.a. et righoldigt Udvalg af sovjetrussiske Bøger, oversat til fremmede Sprog, Flakater og Billeder fra Sovjetfilm og sovjetrussiske Teaterstykker, som har været opført i udlandet, og udenlandske videnskabelige Værker, som er udarbejdet paa Grundlag af Studier i Sovjetunionen eller af materiale, stillet til Raadighed gennem VOKS. En hel Odstillings-sal er fuld af Lenins og Stalins Værker paa Alvyrdens Sprog.

I M a a n e d e n s L o b

Udstilling af krigsmateriel Paa 2-Aarsdagen for Hitlers Overfald paa Sovjetunionen aabnedes i Moskva en Udstilling af krigsmateriel, taget som Bytte fra Tyskerne. Den rummer bl. a. en Samling af over 60 tyske Tanks af alle Typer, lige fra de lette T 1 og T 2 til "Tiger"-Tanken, T 6. T 2, 9 Tons Tanken, var en af de vigtigste Kampvogne i Europakrigens første Bøse og udgjorde for 22. Juni 1941 41 % af alle tyske Tanks. Det var den, hvormed Tyskland rendte Belgien og Frankrig over Ende. Da Tyskerne overfaldt Sovjetunionen, betragtede de T 3 som deres Hovedkampvogn. T 3 vejer 22 Tons og er udstyret med en 50 mm Kanon og 2 Maskingevær. Tyskerne regnede deres Tankdivisioner for deres bedste offensive Væben, og Tankformationerne optraadte kun i stort Antal ved Gennembruddet af stærkt befæstede Stillinger. Men denne Offensivteori gennemgik en Krise i Vinteren 1941-42, efterhaanden som den Røde Hær lærte den bedst egnede Taktik til at imødegaa de tyske Tankangreb. Sovjettankisterne tilegnede sig en smidig Manøvreringstaktik, som viste sig særdeles effektiv overfor de tyske Frontalangreb, og det sovjetrussiske Antitankvæben naaede en stadig større Effektivitet. I Vinteren 1941 mistede Tyskerne 9190 Tanks. I 1942 var der stadig flere Tanks af udenlandsk Oprindelse imellem det Krigsbytte, den Røde Hær erobrede, saaledes den franske Renault Tank og tjekiske, ungarske og italienske Tanks, som alle findes paa Udstillingen. Desuden gik Tyskerne over til Anvendelsen af større Tanktyper; men ved Stalingrad viste Sovjet-tankene T 34 og KW sig alle de tyske Typer overlegne. I Hitlers nye Offensiv, som han begyndte mod Kursk den 5. Juli, og hvori der deltog 15 Tankdivisioner, deriblandt de ud-segte SS-Tankdivisioner "Reich", "Grossdeutschland", "Adolf Hitler" og "Totenkopf", er 30 % af Tankene de berømte 60 Tons "Tigre". Men ogsaa dette stærke Væben, som Tyskerne selv havde regnet for uovervindeligt, skydes i Stykker og tilintetgøres i Mængde af den Røde Hær. Alene paa Offensivens første 4 Dage ødelægtes 1843 Tanks eller en hver 2.-3. Minut!

Dünne imponerende Samling af Krigsbytte tiler mere overbevisende end mange Ord om den Røde Hærs Styrke og Sovjetunionens voksende militære Magt.

Den 10/7 fyldte Professor A. Alexandrof 60 Aar. Han er Organisator og Leder af den Røde Hærs Musik- og Danseensemble og har komponeret mange af de Sange, som synges af den Røde Hærs berømte Kor. For sin fremragende Indsats i Sovjetunionens Musikliv fik han paa Fødselsdagen tildelt Leninordenen.

Den 6/7 var det 7 Aar siden, den burjat-mongolske autonome socialistiske Sovjetrepublik

blev dannet. Burjat-mongoliet, som er Revolutionen var en tilbagestaaende Afkrog af det gamle russiske Imperium, har under Sovjetmagten gennemgaaet en rivende Udvikling paa alle Omraader af det økonomiske og kulturelle Liv. For 20 Aar siden fandtes der kun 16 Fabrikker af primitiv Type i Landet, som nu har en blomstrende Industri og bl. a. fremstiller Lokomotiver og Jernbanevogne, Kul, Metaller og vigtige Kemikalier, Keramik og Glas. Kollektivbrugssystemet har forvandlet det tidligere primitive Landbrug til et højt udviklet Landbrug, forsynet med al moderne Teknik. Burjat-Mongoler kæmper for Sovjetlandets Frihed i den Røde Hær, og Fabrikker og Kollektivbrug arbejder for Fronten.

Lidt Statistik om Bøger Under Krigen er der paa Halvandet Aar udkommet over 30 000 nye Bøger og Pjecer i Sovjetunionen med et samlet Oplag af 605 Millioner Eksemplarer. Af disse Bøger handler de 9 500 om Krig og dermed beslægtede Emner. Over 6000 Bøger handler om Industri og Transportvæsen. Under Krigen er Stalins Værker udgivet i 60 Millioner Eksemplarer. Af Skønlitteraturen er Alexei Tolstojs samlede Værker oppe paa et Oplag paa 5 Millioner. 45 Bøger af Ilja Ehrenburg er udkommet paa 12 forskellige Unions-sprog.

Sibiriens kollektive Landbrug er blevet Sovjetunionens største Basis for Produktionen af Korn, Kartofler og olieholdige Planter. Kornhøsten her er næsten firedoblet under Sovjetmagten. Alene i Distrikterne Omsk, Novosibirsk, Altaj og Krasnojarsk er Kornarealet øget med 5 Millioner ha. Men Krigen nødvendiggjorde en yderligere Stigning i de sibirske Kollektivbrugs og Statsbrugs Produktion. I Efteraaret 1941 udvidedes det tilsaaede Areal af Vinterkulturer i Altaj-Distriktet til det dobbelte i Forhold til 1940; i Distrikterne Novosibirsk, Omsk og Krasnojarsk udvidedes Arealet med Vintersæd med 100 000 ha. I Aaret 1942 forøgede Sibiriens Kollektivbønder Kartoffelarealet 40 %, Olieplanterne 21 % og Sukkerroer til mere end det 3-dobbelte.

Stalingrads Ereskaarde

Før sin Afrejse til Nordafrika godkendte Kong Georg af England Tegningen til den Ereskaarde, som han vil skænke Stalingrad, og som nu er sat i Arbejde.

Den bliver fire Fod lang, udført i ekstra-hardt Staal og bærer følgende Inskription: "Til Stalingrads ukuelige Indbyggere - en Gave fra Kong Georg VI som et Udtryk for det engelske Folks Kyldest." Skeden er beklædt med Persianer og bærer det kongelige Væben. Fæstet er af Bjergkrystal.

I London er der aabnet en Udstilling af Sovjetkunsten under Krigen. Den har stor Succes og er allerede besøgt af en Mængde Mannsker.

USSR, Unionen af socialistiske Sovjetrepublikker, bestaar af 16 frie, ligeberettigede Forbundsstater, der tilsammen dækker ca. 1/6 af Jordens Landomraade og rummer over 190 Millioner Mennesker. Som Navnet lyder, er det en socialistisk Stat, dvs. det socialistiske økonomiske System er den bærende Konstruktion i dens Produktionsforhold og sociale Opbygning. Dette System er her for første Gang i Menneskehedens Historie prøvet og udformet i Praksis og Lovmæssigt forankret i Forfatningen.

Unionens nugældende Forfatning (Grundlov) blev vedtaget den 5. December 1936, men den har sin Rod i tidligere Sovjetforfatninger, der gaar tilbage til selve Oktoberrevolutionen, og den afspejler den Udvikling, der siden dengang er foregaaet i Sovjetsamfundet. Oktoberrevolutionen i 1917 flyttede Magten fra det liberale Borgerskab over i det arbejdende Folks Hænder og skabte dermed de politiske Muligheder for en socialistisk Organisering af den nyoprettede Arbejder- og Bondestat. Grundlaget for Sovjetrepublikkens første Forfatning (Juli 1918) blev den af Lenin udarbejdede "Erklæring om det arbejdende og udbyttede Folks Rettigheder". Denne erklærede Rusland for at være Arbejdernes og Bøndernes Sovjetrepublik og overgav hele den centrale og lokale Magt til Sovjetterne. Sovjetmagten fik til Hovedopgave: at afskaffe enhver Udbytning; at ophæve Samfundets Inddeling i Klasser, at forhindre de tidligere Herskerklasser i at generobre Magten og at organisere Samfundet socialistisk.

Lenins "Erklæring om det arbejdende og udbyttede Folks Rettigheder" er et Dokument af største historiske Betydning og Rækkevidde. Heri fastlagdes for første Gang i Historien Rammerne for en socialistisk Forfatning. Ligesom den franske Revolutions Erklæring om menneskerettighederne fra 1789 blev afgørende for hele den borgerlig demokratiske Udvikling gennem det 19. Aarhundrede, saaledes blev Lenins Erklæring den Retningslinje, hvorefter den socialistiske Udvikling i Sovjetunionen har fundet Sted, og den fundamentale Grundlov, hvorpaa alle senere Sovjetforfatninger er bygget op.

I Tiden fra 1918 til 1936, da Unionens nuværende Forfatning traadte i Kraft, skete en omfattende Udvikling og Ændring i Sovjetsamfundets økonomiske og klassemæssige Struktur. I denne Periode gennemførtes Statens Overtagelse af Produktionsmidlerne, og den socialistiske Produktionsform indenfor Industri og Landbrug vandt Sejr. De nationale Modsetninger og Klassemodsetningerne forsvandt, Sovjetmagten voksede sig stærk og uovervindelig både indadtil og udadtil. Fra et fattigt, halvfeudalt Landbrugsland med middelalderlig primitive Driftsformer voksede Sovjetunionen op til en moderne Industri- og Landbrugsstat, hvor den nyeste Teknik er taget i Anvendelse indenfor alle Produktionsgrene. De to første Femårsplaner med deres magtige Industriopbygning og øgede Arbejdsproduktivitet syvfoldede Landets Industriproduktion i Forhold til Førkrigstidens.

Forfatningen af 1936 genspejler hele denne Udvikling. Den er ikke som den første Sovjetforfatning et Program med Løfter for en fremtidig Udvikling, men derimod "en registrering og lovæssig Forankring af det, der allerede er tilkæmpet i Praksis. Resultatet af den Vej, der er tilbagelagt, Resultatet af de Sejre, der allerede er vundet" (Stalin). Molotov kalder den "den sejrende Socialismes Forfatning", der "proklamerer Socialismen som Grundlag for vor Stat."

Der er tre afgørende Forhold, der kendetegner den socialistiske Forfatning og betinger den socialistiske Opbygning. For det første, at den lovfæster det arbejdende Folks Besiddelse af Statsmagten og Statens Ledelse, for det andet, at den lovfæster den socialistiske Økonomi med dens Ejendomsret til Produktionsmidlerne, og for det tredje, at den lovfæster den socialistiske Planøkonomi og den almindelige Arbejdspligt. Sovjetforfatningens første Paragraf lyder derfor: "Unionen af socialistiske Sovjetrepublikker er en socialistisk Stat af Arbejdere og Bønder." Denne Stats politiske Grundlag er "den arbejdende Befolknings Deputeredes Sovjetter" (§ 2). Disse Sovjetter (Raad), lige fra de lokale Sovjetter til Unionens øverste Sovjet, repræsenterer den lovgivende Myndighed og vælger de administrative og udøvende Organer, som er ansvarlige overfor Sovjetterne. Ogsaa de højere Domsmyndigheder vælges af Sovjetterne undtagen Folkedomstolene, som vælges direkte af Befolkningen. Hele den politiske Magt tilhører saaledes den arbejdende Befolkning i By og paa Land repræsenteret gennem Sovjetterne (§ 3), der vælges af Borgerne ved direkte, lige og almindelig Valgret med hemmelig afstemning.

Grundlaget for Produktionen og Folkeøkonomien danner det socialistiske økonomiske System, som hviler paa den socialistiske Ejendomsret til Produktionsmidlerne. Privatejendomsretten til Produktionsmidlerne, som kendetegner det kapitalistiske økonomiske System er ophævet, hvorved det ene Menneskes Udbytning af det andet uuliggøres. (§ 4). Den socialistiske Ejendomsret kan have to Former. Man skelner mellem direkte Statseje, dvs. Folkets Fællesje (f. Eks. Jorden og alle Naturrigdomme, Fabrikker, Transportmidler, Banker, Beboelsesejendomme i Byerne, osv.) og kooperativ-kollektiv Ejendom (Kollektivbrugenes og de kooperative Virksomheders

(forts. Side 10)

Side 10.

Nr. 3.

(forts. fra foregaaende Side)

Ejendom). Kollektivbrugene ejer f. Eks. selv Bygninger, Avlsredskaber, Inventar, Besatninger og de fremstillede Produkter, medens de til kollektivbrugene knyttede Maskin- og Traktorstationer er Statseje. Desuden har hver Kollektivbonde Ret til at dyrke en mindre Jordlod og holde en vis Mængde Husdyr til personlig Brug. Boligen og den Biindtægt, den private Jordlod afkaster, er ligeledes personlig Ejendom. Kollektivbrugenes Jord er Statens, men Brugsretten er sikret gratis paa ubegrænset Tid.

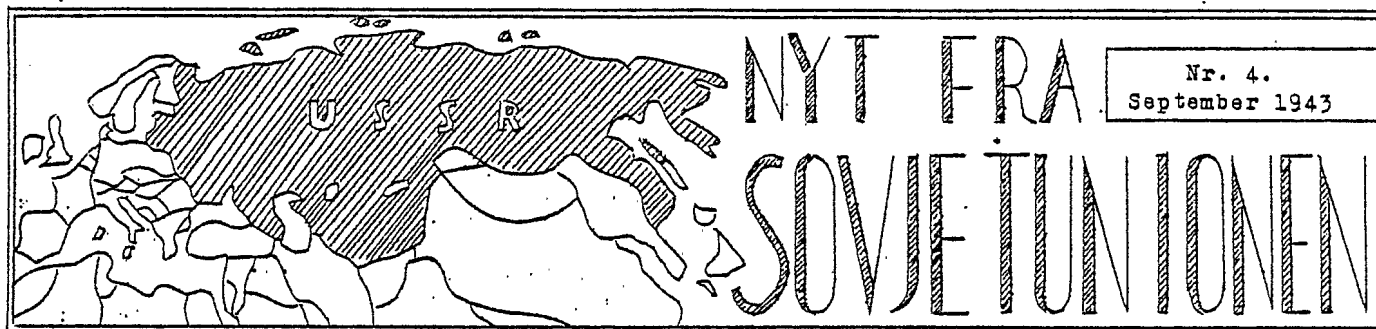
Ligeledes er det tilladt Enkeltbønder og selvstændige Smaahaandværkere at drive mindre privat Virksomhed, for saa vidt denne "hviler paa personligt Arbejde og udelukker Udbytning af fremmed Arbejdskraft". Den individuelle Driftsform, som er et Løvn fra den tidligere kapitalistiske Økonomi, beskæftigede i 1937 kun 5,6 % af Befolkningen. Enkeltbøndernes Andel i det samlede dyrkede Areal var kun lidt over 2 %. Den socialistiske Økonomi beskæftigede saaledes omtrent 95 % af Befolkningen, deraf repræsenterede Arbejdere og Funktionærer 34,7 % og Kollektivbønder og kooperative Haandværkere 55,5 %.

Forfatningens § 10 beskytter Borgernes personlige Ejendom. Da dette Forhold ofte giver Anledning til Misforstaaelser, citerer vi Forfatteren i dens Helhed: "Borgernes Ejendomsret til deres Arbejdsindtægter og opsparede Midler, til deres Leboelseshus med tilhørende Biindtægt, Redskaber og Husgeraad, Genstande til privat Brug og Bekvemmelighed, samt Arveretten til Borgernes personlige Ejendom - beskyttes af Loven". Man hører ofte Skeptikere ytre Bekymring for, at dette Forhold skal kunne give Anledning til Genindførelse af kapitalistiske Tilstande i Sovjetunionen. Der er dog ingen Grund til Angstelse i saa Henseende. Ingen kan selv med nok saa store opsparede Midler købe en Fabrik, en Landejendom eller lign, og derved udbytte andre ved at lade dem arbejde for sig. Den opsparede Arbejdsindtægt er derimod personlig Ejendom og kan frit anvendes til at gøre sig Livet behageligere, men derved opstaar ingen Kapitalisme.

I det kapitalistiske Samfund foregaar Vareproduktionen uden Hensyn til Samfundets Behov, kun med det Formaal at skaffe Kapitalen den størst mulige Profit. Følgen af denne samfundsmæssigt set planløse Produktionsmaade bliver stadig tilbagevendende "Overproduktions"-Kriser med Arbejdsløshed og Elendighed for Millioner af Arbejdere. Under den socialistiske Økonomi er Produktionskriser og Arbejdsløshed ukendte, idet Produktionens Formaal her er at tilfredsstille Samfundets Behov, og da dette Behov i Virkeligheden kun har Produktionsvdeevne, som Grænse, kan den stadig udvides. Forfatningen kan derfor lovmæssigt sikre alle Borgere Retten til lønnet Arbejde. Den socialistiske Planøkonomi er lovfæstet i Forfatningens § 11, som lyder: "Det økonomiske Liv i Sovjetunionen bestemmes og ledes efter Statens Plan for Folkeøkonomien med det Formaal at forege Samfundets Rigdom, bestandig at have den arbejdende Befolknings materielle Niveau og styrke Sovjetunionens Uafhængighed og Forsvarsevne."

I Sovjetunionen er Arbejdet derfor "an Pligt og en Æressag for enhver arbejdsdygtig Borger." Snylttere taales ikke, kun Arbejdet giver Ret til at deltage i Fordelingen af Samfundsgoderne. Her gælder Socialismens Princip: "Enhver yder efter sine Evner, enhver faar efter sit Arbejde."

Paa Grundlag af den socialistiske Planøkonomi sker der i Sovjetunionen en stadig Højnelse af Befolkningens materielle og kulturelle Levevilkår. Dette er Socialismens Maal - for, som Stalin udtalte paa den 17. Partikongres i 1934: "I hvad Mening havde der været i at styrte Kapitalismen i Oktober 1917 og i Løbet af en Række Aar opbygge Socialismen, hvis vi ikke naar dertil, at Folk hos os kan leve i Velstand? Socialismen betyder ikke Nød og Savn, men Afskaffelse af Nød og Savn og Skabelse af et velstaaende og kulturelt Liv for alle Medlemmer af Samfundet... Socialisme kan kun skabes paa Grundlag af en stormende Vækst af Samfundets Produktivkræfter, en Overflod af Produkter og Varer, et Liv i Velstand for den arbejdende Befolkning og en stormende kulturel Vækst. For Socialismen - den marxistiske Socialisme - betyder ikke, at det personlige behov indskrænkes, men at det udvides og udfoldes alsidigt, betyder ikke, at Behovets Tilfredsstillelse begrænses, eller at man giver Afkald paa det, men betyder en alsidig og fuldstændig Tilfredsstillelse af alle en kulturelt højtstaaende, arbejdende Befolknings Behov."

"Vort Folk har lagt sin Skæbne i den Røde Hærs Hænder, og dets Haab er ikke blevet skuffet."
STALIN.

I mere end to Aar har det sovjetrussiske Folk og den Røde Hær baaret Hovedbyrden af denne Krig. Ugenert af andre Fronter har Hitler kunnet koncentrere hele sin vældige Hær og alle sine Forbundsfællers Kræfter om det ene Maal at knuse Sovjetunionen. Mange Millioner Rødemister er faldet i Kampen, utallige Byer og Landsbyer er lagt øde, vældige Strækninger af Sovjetunionens frugtbareste Omraader er søndertrampet af de nazistiske Horder, Befolkningen bag Fronten har maattet gennemleve to svære Prøvelsers Aar. Men ingen gav op. Med et Heltomod og en Udholdenhed, hvis Lige Historien ikke kan opvise, forsvarede Sovjetfolket sit Fædreland. Det havde lagt sin Skæbne i den Røde Hærs Hænder. Det nærede en urokkelig Tillid til sin Røde Hær. Dag og Nat arbejdede Folket bag Fronterne for at skaffe den Røde Hær Forsyninger af Mad, Vaaben og Ammunition. I et Sovjetblad hed det: "Ved Fronten dræner Metallet. I hver Granat, som skyder en Fascist, i hvert Fly og hver Tank er der en Del af vort Arbejde, af vort blodige Had. Tusinder af Kilometer kan skille os fra den forreste Kamplinje, men vi er opfyldt af samme Had til Overfaldsmændene og samme Kærlighed til Sovjetunionen som vore Brødre ved Fronten." Og Folkets Haab blev ikke skuffet.

Den 5. Juli aabnede Hitler sin længe bebudede "afgørende" Offensiv. I Løbet af 12 Dage forvandlede den til et uafvendeligt Nederlag. "Den tyske Kalender er blevet forældet," skriver Ilja Ebnenburg, "Vi kæmper nu efter vor egen Sovjetkalender." Og Sovjetkalenderen kender kun eet Løsen: "Død over de tyske Okkuperanter!" Befrielse af de okkuperede Byer og Landomraader! Moskva Radio har udsendt en Appel til alle Hviderussere, hvori de opfordres til at ruste sig til "nye afgørende Kampe". "Krasnaja Svesda" skriver i en Kommentar hertil: "Vore Tropper rykker frem fra Orel og Bjelgorod, ikke blot for at erobre Kief, men ogsaa for at befri de tre Millioner Hviderussere ved Dyna og Njemen. Vi kommer, og vi kommer snart!"

Men Kampen er haard. Hitlerfascisterne forsvare sig desperat. Krasnaja Svesda skriver: "Fjenden hager sig fast i hvert Træ, i hver Busk, men vore Kammerater stormer frem. Synet af de ødelagte Landsbyer og den hærgede Befolkning giver dem mangedoblede Kræfter."

Hundreder af større og mindre Byer er befriet, store Landomraader er allerede rensset for Overfaldsmænd under den Røde Hærs Offensiv. Tre af Nazisternes Nøglestillinger paa den sydlige Del af Østfronten, tre uhyre stærkt befæstede Byer, er taget med Storm. Den 5. August faldt Orel og Bjelgorod, den 23. August Kharkof. Om saavel Orel som Kharkof gjaldt det, at den tyske Overkommando havde givet Ordre til, at disse Byer skulde holdes, koste hvad det koste vilde. General Mannstein kastede Hundreder tusinder af Reserver ind i Forsvaret af Kharkof, 4 SS-Panserdivisioner sendtes til Undsætning, og i fire Dage rettede han det ene forbitrede Modangreb efter det andet mod de fremrykkende Sovjettropper. Men forgæves. Den tyske Hær magtede ikke at løse den Opgave, der var stillet. Under Stormangreb fra Nord, Vest og Øst blev Kharkof befriet. De tyske Tab i saavel Mandskab og Materiel er umaadelige, og samtidig har den Røde Hær aabnet en ny Offensiv mellem Vorosjilofgrad og Taganrog, hvor den med uimodstaaelig Kraft løber de tyske Forsvarsstillinger over Ende.

I Moskva fejredes Kharkofs Befrielse med Kanonsalut, med Fyrværkeri, med Klokkeringning fra alle Byens Kirker og med Ophævelse af Udgangsforbudet til Kl. 2 Nat.

I alle undertrykte Lande vil Kharkofs Befrielse og den Røde Hærs sejrriige Fremmarch blive hilst med Jubel. Modstandsbevægelsen mod Undertrykkerne vil herigennem hente fornyet Kraft og Mod, den Røde Hær kæmper ikke alene for at befri Sovjetunionen. Den kæmper for at befri alle undertrykte Lande for Hitlerfascismen.

* * *

Side 2.

Nr. 4.

EN AMERIKANER SER PAA SOVJETUNIONEN

Wendell Willkie, den amerikanske Præsidentkandidat, forlod den 26. August 1942 Amerika for at rejse Jorden rundt og danne sig et Indtryk af Verden og Krigen, Fronterne, Folkene og deres Ledere. Paa denne Jordomflyvning besøgte Willkie selvsagt ogsaa Sovjetunionen, hvor han bl.a. havde en Samtale med Stalin. Vi gengiver nedenstaaende et Udtog af Willkies Skildring af Besøget i Sovjetunionen:

Jeg var i alt to Uger i Rusland. Jeg havde aldrig været der før. Jeg kunde ikke et Ord russisk og havde Amerikanere med mig som Tolke. Jeg havde læst adskilligt om Sovjetunionen, men intet af det, jeg havde læst, gav mig et særlig klart Billede af, hvad der gik for sig i dette vældige Land. Og endelig havde jeg, før jeg rejste til Rusland, en Mistanke om - en Mistanke, der blev yderligere forstærket under mit Besøg der - at Landet er saa stort og de Forandringer, der er sket her, saa komplicerede, at man kan bruge et helt Liv til at studere det i Bøger og i Virkeligheden, før man kan udtale sig om Sovjetunionen. -

Det er sandt og fortjener at blive slået fast her, at Sovjetregeringen gav mig alle Chancer til at blive klar over, hvad jeg vilde vide Besked om. Den tillod mig paa egen Haand at undersøge dens Industrier og Krigsanlæg, dens kollektive Landbrug, dens Fronter. Jeg kom og gik lige saa frit, som om jeg var hjemme i USA, og jeg stillede Spørgsmaal - ganske uventede Spørgsmaal til ganske uforberedte Personer - uden Restriktioner og i Nærværelse af en russiskkyndig Amerikaner. -

Nogle Svar fandt jeg - de tilfredsstillende i alt Fald mig selv. Jeg kan sammenfatte det vigtigste i tre Punkter. -

For det første: Rusland er et effektivt Samfund. Det arbejder. Det er seigt og udholdende. Dets Modstandskraft overfor Hitler er for de fleste af os Bevis nok, men jeg maa oprigtigt talt tilstaa, at jeg ikke havde ventet at finde en saadan Styrke og en saa effektiv Organisation af hele Befolkningen.

For det andet: Rusland er vor Allierede i denne Krig. Russerne, som har lidt mere end Englænderne ved Hitlers Angreb, har paa Beundringsværdig Maade bestaaet Prøven. Deres Had mod Nazismen er dybt og heftigt. Men dette Had har gjort dem fast besluttet paa at tilintetgøre Hitler og udrydde den nazistiske Pest fra Europa og den øvrige Verden. -

For det tredje: Vi maa samarbejde med Rusland efter Krigen. Det forekommer i det mindste mig saadan, at der ikke bliver nogen vedvarende Fred, hvis vi ikke lærer at arbejde sammen med dette Folk.

Denne Overbevisning blev yderligere styrket af, hvad jeg hørte og saa i forskellige Dele af Sovjetunionen. Jeg besøgte en Del af Sovjetfronten og kom tilstrækkelig nær til at faa et stærkt Indtryk af, hvad den Røde Hær udrettede. - Jeg besøgte adskillige Fabrikker bagved Fronten, hvorfra der gaar en stadig Strøm af Materiel til de kampende - til stor Forbavselse for mange af vore Ekspertes. Jeg besøgte kollektive Landbrug. Og ind imellem talte jeg med russiske Journalister og Forfattere, som indpodede den ejendommelige eksalterede Korstogsfølelse hos deres Landsmænd. Bagved Journalisterne stod Kreml, hvor jeg havde to lange Samtaler med Stalin, som gav mig en Opfattelse af, hvordan et Proletariatets Diktatur udøves. Og bagved alt dette stod det russiske Folk, og selv om jeg kun traf nogle faa Repræsentanter for de to Hundrede Millioner, kan jeg træste mig med, at de var valgt helt tilfældigt. -

En af mine mest instruktive Erfaringer var Rejsen til Fronten ved Røjev. For at komme dertil, fra Moskva maatte man køre ad Leningradlandevejen til Kalinin, det tidligere Tver, derefter Vestpaa til Klin og videre til en lille Landsby ved Navn Staritsa. Ve begyndte Rejsen i bekvemme Biler og kørte hele Natten. Da vi ved Dagry naaede til Staritsa, skiftede vi om i amerikanske "Jeeps"-Amfibiebiler. Selskabet bestod af General Philip Faymonville, Generalmajor Follet Bradley, Oberst Joseph A. Michela, den amerikanske Militærattache i Rusland, mine Rejsekammerater og vore russiske Ciceroner.

(forts. Side 3.)

Nr. 4.

Side 3.

(En Amerikaner ser ... forts.)

Endelig naaede vi til Generalløjtnant Dmitri D. Leljusjenkos Hovedkvarter lige Nord for Rsjef. Generalens uimodstaaelige fængslende Væsen og overvældende Vitalitet placerede ham i en Klasse for sig. Han var kun tredive Aar, men havde trods sin Ungdom Befaling over seksten Afdelinger paa en af Verdens vigtigste Fronter. -

Han er middelhøj, kraftig bygget, født Rytter, med en Hjulbenethed, der forraader hans Kosakafstamning, rødmosset, livfuld og fuld af animalsk Vitalitet. Han førte os ind i sit underjordiske Hovedkontor. Han demonstrerede sine Kort over Slagmarken, Placeringen af Troppeperne, sine Angrebsplaner, de tilfældige Forandringer i Stillingerne af det Slæg, der rasede rundt om os. -

Han var begyndt at indkredse Rsjef og afskære Jernbaneforbindelsen til Vjasma, hvad der lykkedes ham nogle faa Uger efter, at vi atter var kommet tilbage til USA, og lige før den dramatiske Belejring af Leningrad blev ophævet. Fra en Fyrreskov paa et Højdedrag kunde vi baade se og høre Artilleriet bagved Byen i ca. 130 Kilometers Afstand. -

Jeg var forbauset over den Iver, der herskede indenfor hans Stab. Generalen behøvede knapt at aabne Munden, før et Par Adjutanter stod i "Giv Agt" og ventede paa Ordre. Jeg lagde ogsaa Mærke til det store Antal Kvinder i Uniform. De var ikke udelukkende beskæftigede med Kommunikations-, Sanitets- og Transportopgaver, de stod ogsaa paa Vagt paa Observationsposterne i Træerne omkring Generalens Hovedkvarter og udenfor Officerernes underjordiske Beskyttelsesrum. -

Fra Hovedkvarteret fortsatte vi Vejen mod selve Kampfronten og saa blandt andet et tysk befæstet Punkt, der lige var blevet erobret. Det var en tidligere lille By paa Toppen af en Bakke, men nu forvandlet til en haabløs Ruinhøj, hvor Ligene stadig laa ubegravede. I Bunden af en Løbegrav fandt jeg en uaabnet Konservesdaase med Ordene "Luncheon Ham". Paa hvilken Front i denne globale Krig havde Tyskerne mon faaet fat paa den?

Generalen sagde, at hans Tropper lige havde taget nogle tyske Fanger, og spurgte, om jeg vilde se dem. Jeg takkede og sagde, at jeg gerne vilde tale med dem. Generalen svarede:

- Jeg har Ordre til at give Dem frie Hænder. -

Jeg kiggede paa Fangerne, fjorten haabløse udseende Fyre, der stod stillet op i en Række. Og jeg tænkte: Er disse daarligt klædte, udmarvde Mænd, der ser ud til at have Tuberkulose, de skrækindjagende Hunner og ukuelige Soldater, som jeg har læst saa meget om?

Jeg vendte mig om mod Generalen og spurgte om hans Mening.

- De har Ret, Mr. Willkie, men De skal ikke gøre Dem nogen Illusioner. Den tyske Udrustning er stadig første Klasses, den tyske Arbejdssoldat er dygtig, og den tyske Hærorganisation har ikke sin Lige. Selv med Soldater, som dem, De ser her, er den tyske Hær den største Militærmaskine i Verden. Men hvis Deres Land sender os det, vi har Brug for, vil den Røde Hær slaa dem paa alle Fronter fra Kaukasus til Nordpolen. For vore Soldater er bedre, og de kæmper for deres Fædreland. -

Jeg tror, at hans Soldater var bedre, og det stod mig klart baade denne og de følgende Dage, at de kæmper for deres Fædreland. Nogle Kilometer bag Fronten mødte vi en Karavane russiske Bønder med deres Ejendele paa Vogne, og en Ko bunden bag hver Vogn. Men det mærkelige var, at de ikke var paa Vej bort fra Fronten, men paa Vej til den. De suges af en elementær Kraft tilbage til det Land, som den Røde Hær har taget fra Fjenden. Af Byerne var der maaske nogle sodede Skerstensrester tilbage, som tegnede sig spøgelsesagtigt i Relief mod Himlen, men det var Efteraarspløjningens Tid. Derfor maatte de tilbage. -

En gennemtrængende, kold Regn, som gav en Forsmag paa, hvad Tyskerne kom til at døje et Par Maaneder senere, sinkede vor Afrejse, og Generalen bad os spise til Aften hos ham. Vi var vel ialt fyrretyve russiske Officerer og Soldater klemt sammen i eet Telt. Vi spiste kold, kogt Skinka, Rugbrød, Tomater, Agurk og Pickles og skaaede med Vodka. -

Uden at tænke over det lod jeg under Maaltidet Tolken spørge Generalen, hvor stor en Sektion af den russiske Tretusindogfemhundrede Kilometer lange Front, han forsvarede. Generalen saa fornærmet paa mig, og Tolken gentog langsomt hans Svar:

- Sir, jeg forsvarer ikke, jeg angriber.

Efter mit Besøg paa Rsjeffronten forstod jeg mere klart end nogen Sinde, at Udtrykket Folkekrig var en Realitet i Rusland. Det er det russiske Folk, som i bogstavelig Forstand er besluttet paa at knuse Hitlerismen. Hvad Russerne har gennemgaaet i den forløbne Tid, og hvad de kommer til at gennemgaa i de kommende Maaneder, kan ikke undgaa at gøre et stærkt Indtryk paa en Amerikaner. Stalin gav mig, inden jeg rejste til Fronten, en Del Oplysninger angaaende Ruslands store Ofre og dets nødvendige Krav, og jeg saa med egne Øjne Masser af Beviser paa det.

(Fortsættes i næste Nummer.)

S o v j e t r e p u b l i k k e n M o l d a u

Den 2. August for 3 Aar siden vedtog Sovjetunionens Øverste Raad i Overensstemmelse med det moldauiiske Folks Ønsker og Anmodning en Lov om Oprettelsen af den Moldauiiske socialistiske Sovjetrepublik. Allerede den 28. Juni havde den Røde Hær efter forudgaaende diplomatiske Forhandlinger og i Forstaaelse med den rumænske Regering overskredet Grænsen ved Dnjestrfloden og paabegyndt Besættelsen af Bessarabien og Nordbukovina. Hermed var et Stridsspørgsmaal, som gennem mange Aar havde foraarsaget et spændt Forhold mellem Sovjetunionen og Rumænien, løst paa fredelig Vis.

Bessarabien, Landet mellem Dnjestr og Donaubifloden Pruth, er et gammelt russisk Landomraade med overvejende slavisk Befolkning. Dets Areal er noget større end Danmarks. Folketallet noget lavere. Geografisk er det en Fortsættelse af det ukrainske Sletteland med den frugtbare Sortjord. Erhvervsmaassigt er det et Landbrugsland (Hvede, Majs, Tobak, Vin) med en svagt udviklet Industri i Byerne.

I November 1917 erklærede Bessarabien sig for en autonom Stat og sluttede sig kort efter som Republikken Moldau til Sovjetrepublikken, men blev i December 1918 under Borger- og Interventionskrigen okkuperet af Rumænien, der benyttede sig af Sovjetrepublikkens militære Svaghed. Okkupationen støttedes af Landets reaktionære Storgodsejere, men mødte Modstand fra den fattige Bondebefolkning og Byernes Arbejdere. Sovjetunionen har aldrig anerkendt denne Annektion.

I 22 Aar var Bessarabien under et hensynsløst Fremmedherredømme, der førte en brutal Undertrykkelsespolitik mod Folkets nationale Liv. Det ukrainske Modersmaal var forbudt som Skole- og Skriftsprog. Tusinder af bessarabiiske Bønder fortrængtes fra deres Gaarde og erstattedes af rumænske Kolonister, forhenværende Soldater og Gendarmere. Over Halvdelen af

Landets frugtbareste Jord var i Storgodsejernes Besiddelse, medens Flertallet af Bønderne levede i den dybeste Elendighed. En Korrespondent, der fulgte den Røde Hær under Besættelsen i 1940, skrev: "Jeg har ikke set en eneste Bønde med Sko paa Fødderne. De usle Hytter ligner Huler af næsten kun en halv Meters Højde, med Vugger af Rør og Pjælter paa de bare Brikse." Børnedødeligheden i Landsbyerne androg omkring 62 % af alle nyfødte, og Tuberkulose, Malaria og den frygtelige Øjnsygdom Trachom hærgede Befolkningen. Gang paa Gang udbrod væbnede Opstande, som druknede i Blod og Terror. Indtil 1924 forekom ikke mindre end 153 Bøndeoprør, og i de første 10 Aar efter Okkupationen blev over 30 000 Mennesker dømt til Døden af de militære Standretter. Intet Under, at den Røde Hær blev hilset som Befrier af det udpinte Folk, medens dets Plagesaander, Gods-ejerne og de rumænske Militærkolonister reddede sig ved skyndsom Flugt.

Knap et Aar fik det moldauiiske Folk Fred til at genopbygge deres Land, men alligevel naaedes der i denne Tid store Resultater. Arbejdsløsheden forsvandt - over 80 000 arbejdere fandt Beskæftigelse i den nyoprettede Industri, og mere end en halv Million Acres Jord blev fordelt mellem de fattige Bønder. Skoler blev bygget, Folkesproget kunde igen udfolde sig frit. Men hele denne fredelige Opbygning standsede brat, da de tysk-rumænske Overfaldshære i Juni 1941 stormede over Grænsen.

Nu er Sovjetrepublikken Moldau paany et okkuperet Land, hvis Befolkning de sidste Aar har maattet gennemgaa forfærdelige Lidelser og Savn. Tusinder er evakueret og arbejder bag Sovjetfronten, Tusinder kæmper i den Røde Hærs Rækker for deres Lands Befrielse, og andre staar som Partisaner bag de tyske Linjer. Den Dag er ikke fjern, da Sovjetunionens Røde Hær atter vil befri den moldauiiske Republik, og det afbrudte Genopbygningsarbejde kan fortsætte.

Norge - Sovjetunionen

Den norske Ambassadør i Sovjetunionen besøgte den 14. August et Hospital i Kuibysjef, hvor der blev foretaget Blodtransfusioner paa saarede Rødmister. Ambassadøren var selv Bloddonor. I et Brev til den Lejtnant i den Røde Hær, som han havde hjulpet, skrev Ambassadøren bl.a., at der i Bogen om de forenede Nationers Kamp vilde komme til at staa et særligt Kapitel om den uforlignelige sovjetrussiske Soldat, som reddede Europa, og at der overalt i Norge næres den dybeste Respekt og Beundring for den heltmodige Røde Hær og for dens fremsynte Leder, Stalin.

Ambassadøren udtrykte til Slut sin Tro paa et varigt Venskab mellem Norge og Sovjetunionen.

Sydamerika - Sovjetunionen

Inden sin Afrejse til Sovjetunionen udtalte Colombias Ambassadør i Sovjetunionen overfor Associated Press: "Fra det tyske Overfalds Begyndelse har den Røde Hær givet et Eksempel paa Heroisme og Fædrelandskærlighed. Det russiske Folk har Krav paa alle frihedselskende Folks Beundring og Taknemlighed."

Montevideo-Radiceo bragte fornylig en Udsendelse om Forholdet mellem Sovjetunionen og Uruguay, hvori det hed: "Den Røde Hærs Soldater er for Uruguayerne et Mønster paa Mod og Patriotisme... Uruguayerne følger spændt og med Beundring deres Kamp og er besluttet paa at give Forbundsfallen Sovjetunionen al Hjælp."

I Mexico er der aabnet en Udstilling af sovjetrussisk Kunst og Litteratur.

IKKE EN ENESTE AF DE TYSKE FASCISTERS FORBRYDELSESKAL

FORBLIVE UHÆVNET !

Officiel sovjetrussisk Undersøgelse af Gestapos Myrderier i Kuban

Mandag den 19. Juli afsluttede Militærdomstolen i Nordkaukasus Processen vedrørende de tyske Overfaldsmænds og deres Hjelperes Bestialiteter i Byen og Distriktet Krasnodar.

11 Indbyggere fra Byen, tidligere Kulakker eller kriminelle Elementer, var anklaget for at have deltaget i Gestapos Grusomheder, en af dem endog syngt sig op til at blive tysk Forhørsdommer. Alle de anklagede tilstod, at de var gaaet i Gestapos Tjeneste for at indynde sig hos Tyskerne, og at de aktivt havde deltaget i Grusomhederne mod Krasnodars Indbyggere.

Processen gav et frygteligt Billede af de tyske Voldshandlinger i den af dem midlertidigt erobrede By. Efter 6 Maaneders tysk Besættelse fandt man mere end 7000 Lig i forskellige Tankgrave. Henrettelserne af Sovjetborgere forestoges af en Specialkommando, SS 10-A, under Kommando af Oberst Christmann. De 11 dømte Forrædere havde været dette Specialkommando behjælpelig med at udspionere Sovjetborgere og angive dem, der sympatiserede med eller hjalp Partisanerne. Anklageskriftet konstaterer, at Tyskerne overhovedet ikke anstillede Undersøgelser vedrørende de Tusindvis af uskyldige Borgere, som er henrettet i Krasnodar.

Gasdød i "Sjælesørgeren"

6 930 Personer er myrdet med et af Tyskerne opfundet Vaaben, en Bil, hvori de indespærrede blev kvælt af Kulilte under Kørslen. Disse Biler, der var store 5 og 7 Tons Lastvogne, hvis Udblæsning gennem nogle Rør førtes op gennem Laddets Bund, kaldtes af Befolkningen "Sjælesørgerer". Regelmæssigt et Par Gange om Ugen - og i Januar 1943, umiddelbart før Tyskerne blev fordrevet fra Krasnodar, 2-3 Gange daglig - lastedes disse Biler med Fanger fra Gestapokældrene i Ordjonikidsejaden. 60-70 Personer blev stuvet ind i hver Bil, hvorpaa de kørtes ud til en Tankfalde bag Byen. Alle døde under Kørselen, og de kastedes derefter uden Formaliteter med i Graven.

Den 22. August kom en tysk Gestapolæge Hertz til Krasnodar og beordrede Sygehuset rømmet. Straks efter kørte "Sjælesørgererne" frem foran Sygehuset, og i Løbet af to Timer var de 300 Patienter som Lig kastet i den samme Tankgrav. Dette er bekræftet af en lang Række Vidner. Paa et Sanatorium dræbte man paa denne Maade 320 Patienter og paa et Børnehospital 42 smaa Børn.

En Sovjetborger, der skulde hente en Attest paa Sygehuset, blev spærret inde i den uhyggelige Bil, men da han var uddannet i Luftbeskyttelse, blev han hurtigt klar over, at der

strømmede Giftgas ind i Vognen. Han vædede derfor sin Skjorte med Urin og holdt den for Næse og Mund. Han kom til sig selv, da han var smidt ned i en Tankgrav sammen med de øvrige Passagerer, der alle var døde, og det lykkedes ham tilsidst at grave sig frem mellem Ligene.

Efter at den Røde Hær havde befriet Krasnodar, er mange af de dræbte identificeret, bl.a. har Præsten ved Georgskirken i Krasnodar, Iljasjof, udført et stort Arbejde for identificere de myrdede.

Mange Hundrede Mennesker blev pint ihjel i Gestapobygningen, som Tyskerne stak Ild paa, inden de forlod Byen. En eneste Rødemist redede sig ud af den brændende Bygning, og dende lykkedes det ham at naa frem til et Hus i Byen og fortælle, hvad han havde oplevet. Bl.a. fortalte han, at Chefen for det tyske Gestapo personligt udførte de mest raffinerede af Pinslerne, endvidere, at Fangerne efter Mishandlingerne blev anbragt i Eneceller, hvor de kun fik Saltvand at leve af.

Efter at have lagt Hovedansvaret for Forbrydelserne paa den tyske Regering og Overkommando og nævnt de særligt ansvarlige Tyskere ved Navn, dømte Retten i Overensstemmelse med RFSRR's Lovbog og den Øverste Sovjets Bekendtgørelse af 19. April 1943 om Landsforræderi 8 af de anklagede, deriblandt en Kvinde, til Døden og 3 af dem til hver tyve Aars Strafarbejde for Landsforræderi og Deltagelse i Tyskernes Grusomheder.

Sovjetfolkets straffende Haand vil ramme dem!

I sine Kommentarer til Processen skriver Sovjetregeringens Blad, ISVESTIJA, i en ledende Artikel:

"Dette er kun en Del af de Forbrydelser, som Tyskerne har gjort sig skyldige i paa okkuperet Sovjetterritorium. Hitlertysklands Magthavere har udarbejdet et fuldstændigt Program for Udryddelsen af Sovjetmenneskene. De fører denne Udryddelsespolitik i Minsk og Kief, Odessa og Gomel, Kharkof og Mogilef, Dnjepropetrofsk og Tsjernigof, i alle Byer og Landsbyer, som besættes af de tyske Fascister.

Men ikke en eneste af de tyske Fascisters Forbrydelser skal forblive uhævnet. I Dag sidder nogle skændige Spytlikkere, som forraadede deres Folk, paa de anklagedes Bænk, men den Dag nærmer sig, da General Rudolf og Oberst Christmann, Gestapocheferne og deres underordnede, skal staa til Regnskab. Længe er det lykkedes dem at undgaa Sovjetfolkets straffende Haand. Men den Dag kommer, da de helt og fuldt skal staa til Ansvar for alt. Ikke en eneste Nazist skal undgaa denne Gengældelse og sin strenge Straf."

Side 6.

Nr. 4.

S A P P Ø R E N

Kaptajn S. Borsenko har sendt "Komsomolskaja Pravda" nedenstaaende Brev om en gammel Sapper:

Vi lærte ham at kende, engang vi var paa Rekognoscering og havde faaet Følgeskab af nogle Sapperer. Jeg bemærkede, at en af dem, en ældre, allerede graanet Mand, paa sin solblegede Bluse bar baade Leninordenen og den Røde Stjernes Orden.

- For hvilke Bedrifter har De modtaget disse Udmærkelser, spurgte jeg ham.

- Begge to for Dnjeprostroj...

- Dnjeprostroj, takkede jeg, man har da aldrig givet den Røde Stjernes Orden for Dnjeprostroj...

I samme Øjeblik røg en Raket tilvejs og belyste et kort Nu Sapperens haarde, furede Ansigt, og jeg genkendte ham. Det var den berømte Betonarbejder Danilo Solnysjko. For 10 Aar siden skrev alle Sovjetunionens Blade Mange Artikler om hans Rekordindsats ved Bygningen af Dnjeprostroj-Dæmningen - og nu, 10. Aar efter, skulde jeg altsaa træffe ham.

- Om min Leninorden ved De Besked, sagde Solnysjko. Jeg satte vist næsten Verdensrekord dengang. Da vi var færdige med Vandkraftværket Dnjeprostroj, og der ikke var mere at lave der, kunde jeg næsten ikke faa mig selv til at rejse bort, - det var, ligesom jeg skulde forlade mit Hjem. Og hvert eneste Aar derefter har jeg tilbragt min Ferie i Saprosjedistriktet. Jeg sad ved Dnjeprs Bred og betragtede i Timevis den store Dæmning: Det var mit Arbejde! Jeg forestillede mig, at den skulde staa der i tusind Aar til Glæde og Gavn for Menneskene. Saa brød Krigen ud, og jeg befandt mig netop i

den Troppeafdeling, der trak sig tilbage til Saprosjedistriktet. Vi trak os tilbage under haarde Kampe. Tyskerne var os mange Gange overlegne. Og saa naaede vi omsider til Dnjeprostroj. Under Krigen var jeg blevet Sapper. En Dag lod Obersten mig kalde, førte mig hen til Dæmningen og sagde: Spræng den! Jeg kaldte mine Sapperer sammen. Allesammen unge, udvalgte og hærdede Folk. For sidste Gang læste jeg mit Navn paa den store Marmortavle, vi hentede vore Sprængstoffer, og hen under Aften var i Løbet af nogle Minutter alt det gaaet til Grunde, som vi havde været Aar om at bygge op.

Solnysjko tav og rullede sig en Cigaret. Saa fortsatte han:

- Jeg satte mig ved Bredden af Dnjepr. Mit Hjerte var saa tungt. Jeg ved, at jeg handlede rigtigt, men endnu gør det mig ondt. Jeg hader Tyskerne af hele mit Hjerte, og mit Had vil aldrig slukkes. Jeg vil aldrig kunne tilgive dem Dnjeprostroj. Jeg hader dem, og jeg vil hævne mig. Det er Historien om min anden Orden. Den Røde Stjernes Orden...

Solnysjko tav. Ogsaa Rødarkisterne, som havde hørt hans Fortælling, tav. Der gik flere Minutter, saa sagde Maskingeværskytten pludselig: Lad nu vær og hæng med Hovedet, Danilo. Jeg lover dig, at vi vender tilbage til Dnjeprostroj. Krigen faar Ende en Gang, og Dæmningen skal genopbygges. Du skal se, saa henter du dig nok din tredie Orden ved Dnjeprostroj!

Et Smil bredte sig over Rødarkisternes Ansigter. Kun Solnysjko sad stadig alvorlig, tavs og bedrøvet.

NYT FJECSE OM SOVJETUNIONEN

"Land og Folk"s Forlag har udsendt en Fjese med Titlen: "SOVJETUNIONEN - Hitlers store Fejlregning". Denne lille velskrevne Bog er i høj Grad paakrævet paa et Tidspunkt, da Trangen til Oplysning om Sovjetunionen er stærkere end nogen Sinde. Gennem mange Aar har vor hjemlige Presse og Litteratur fyldt den danske Offentlighed med løgnagtige tendentiøst farvede Beretninger om "Sovjetdiktaturet" og derved skabt en vidt udbredt Mistillid og fjendtlig reserveret Indatilling overfor Sovjetunionen.

Begivenhederne paa Østfronten har imidlertid tvunget store Kredse til at revidere denne Indstilling. De fleste maa nu erkende, at Sovjetfolkernes heroiske Kamp for at befri deres Fædrelands Jord for de tyske Okkupanter ogsaa er en Kamp, der vedrører vor egen Skæbne. Derfor stilles i Dag Kravet om positiv, ufarvet Oplysning om Sovjetunionen.

Den foreliggende Fjese tilfredsstiller paa udmærket Maade dette Krav. Den gør Rede for Hitlers Fejlvurdering af Sovjetunionens militære og moralske Styrke, og den afslører "Hemmeligheden" ved Sovjetunionens Modstandskraft. I en Række instruktive Kapitler skildres den politiske, økonomiske og sociale Opbygning, samt Industriens og Landbrugets mægtige Udvikling under Femaarsplanerne - den egentlige Hemmelighed ved Unionens uhyre Krigspotential. I de sidste Afsnit gives en Oversigt over Sovjetunionens Udenrigspolitik og Krigsmaal. Det paavises her, at denne Politik altid har hævdet Verdensfredens Interesser og forsvaret de svage Nationers Frihed overfor de fascistiske Staters Aggression, og dens Krigsmaal kan bedst udtrykkes gennem Stalins Ord (6. November 1942): "Vi kæmper for vort Lands Befrielse og dermed for de undertrykte Landes Befrielse. Vi kæmper for Genoprettelsen af de undertrykte Folks territoriale Uafhængighed og den fri Ret for ethvert Folk til at ordne sine egne indre Forhold."

* *

Nr. 4.

Side 7.

PETJORAS FLDOMRAADE - RAAVARERNES ELDORADO

Blandt Tredie Femaarsplans store Projekter, som nu er blevet forsinket af Krigen, var ogsaa Realiseringen af Storvolgaprogrammet, som bl.a. omfattede Anlægget af en kunstig Sø, der skulde forbinde Volgas østlige Biflod Kama med den mod Nord løbende Flod Petjora og den mod Vest løbende Vytjerda. Derved vilde man opnaa, at Petjora fik direkte Forbindelse med Volga, det kaspiske Hav og - via Kanalsystemet - med Østersøen.

Petjora er en vældig Flod. Den udspringer i de nordlige Uralbjerge, og dens Flodomraade dækker ialt 320 000 Kvadratkilometer. Paa sin Vej gennem den nordlige Del af Sovjetunionen passerer den vidtstrakte Stepper og Urskove. Indbyggerantallet langs dens Bredder, paa et Areal, der er ti Gange saa stort som Belgien, udgør næppe 100 000. Men Petjora-Bækkenet rummer store Mængder Raastoffer.

Allerede i 1850 opdagedes rige Kullejer. Den uduelige Zarregering udrettede imidlertid intet. Først under Sovjetregeringen er disse Kullejer udnyttet. Længst oppe i Europas nordøstlige Hjørne findes i Dag et kæmpemæssigt arktisk Kulcentrum. I 1932 brød man de første 10 000 Tons Kul. I 1938 var Produktionen allerede naaet op paa 500 000 Tons, og i Dag er Produktionen sikkert mange Gange større. Dette Kulgrubecentrum er nu forenet med Flodhavnen Ust-Usa ved Hjælp af en 450 km lang Jernbane gennem Ødemarkerne.

Der findes ogsaa Olie. Ikke alene Raaolie, men ogsaa olieførende Skiferlag og Sandlag.

Man har beregnet, at disse Olieskiferlag har en Dybde paa 50-54 km, og at de rummer mere end 1 Milliard Tons Olie. Raaoliekilderne antages at rumme ca. 50 Millioner Tons Olie, og der er her opstaaet et nyt stort Oliecentrum ved Tjibia. I Sovjetunionen regner man med, at hele den europæiske Del af Unionen fra Ural til Leningrad vil kunne forsynes med Kul og Olie fra disse Lejer.

Desuden findes i Petjorabækkenets Omraade rige Lejer af Jernmalm, bly, Zink, Guld, Radium og radioaktive Stoffer.

De vældige Skove udgør en anden af Petjorabækkenets Naturrigdomme. Skovarealet omfatter 14 Mill.ha, deraf 9 Mill.ha Granskov, 3,3 Mill.ha Fyrreskov og 1,7 Mill.ha Ceder, Sølvsgrøn og Løvskov.

De værdifuldeste Skovdistrikter ligger imidlertid omkring Flodens øvre Løb, men da dette er tilfrosset de 270 Dage af Aaret, har kun ca. 10-15 % af den aarlige Tilvækst kunnet udnyttes. Dette Forhold vil imidlertid snart være ændret, idet man for Tiden er ved at forlægge Flodens øvre Leje ca. 150 km mod Vest, hvorefter Floden vil udmunde i den isfri Indigabugt.

Saaledes udnyttes Sovjetunionens Rigdomme gennem Nyanlæg og gigantiske Arbejder selv under Krigens vanskelige Forhold.

Dette er en af "Hemmelighederne" ved Sovjetunionens Styrke og Uovervindelighed. Her træder privatkapitalistiske Interesser ikke hindrende i Vejen for Udnyttelsen af Landets naturlige Rigdomme.

Flaadens Dag i Sovjetunionen

Den 25.Juli var det Flaadens Dag i Sovjetunionen. I den Tid, den Røde Flaade har bestaaet, er Hundreder af nye krigsskibe blevet bygget, nye Baser er oprettet, og nye Flaader er dannet, deriblandt Nordflaaden, som blev grundlagt for 10 Aar siden paa Initiativ af Stalin. I denne Anledning modtog Nordflaadens Mandskab følgende Hilsen fra Stalin: "Jeg hilser Kommandører og Matroser i Anledning af Nordflaadens 10 Aarsdag og ønsker jer nye Fremgange i kampen mod de tyske Okkupanter."

Nordflaaden har i Aar sænket 64 fjendtlige Skibe paa tilsammen over 350 000 Tons og nedskudt 246 Fly.

Paa Flaadens Dag tildelte den Øverste Sovjet 20 Kommandører og Matroser Titlen Sovjetunionens Helt, og mange fik andre Udmærkelsetegn.

Alle Blade indeholdt Hyldestartikler til Flaaden og mindedes bl.a. Sortehavsflaadens heroiske Deltagelse i Forsvaret af Odessa og Sevastopol og den baltiske Flaades Understøttelse af Leningrads Forsvarskamp.

Sovjetunionens Jernbanevæsen

Den 1.August fejredes Jernbanetransportens Dag. I de 8 Aar, der er gaaet, siden Stalin den 30/7 1935 modtog Jernbanefolkene i Kreml, har Sovjetunionens Transportvæsen undergaaet en stor og betydningsfuld Udvikling. Det er blevet udstyret med det mest moderne Materiel, og der er opfostret udmærkede Kadre af nye Jernbanefolk. "Isvestija" skrev i Anledning af Festdagen: "Den tyske Kommando regnede med, at Sovjetunionens Transportvæsen vilde blive desorganiseret under Krigen og ude af Stand til at forsyne Fronten. Men den forregnede sig. Arbejdere og Funktionærer ved Jernbanerne gennemførte med Held de Opgaver, som var forbundet med Mobiliseringen af Tropperne, Transport af Krigsmateriel til Fronten og Evakuering af baade Folk og Fabrikker fra de truede Omraader til østlige Egne. I Vinteren 1942-43 befriede den Røde Hær vigtige Jernbanestrækninger med en sammenlagt Længde af ialt over 7000 km og mange Stationsbyer, og Sovjetfolket lagde hele sin Energi i Arbejdet for at genopbygge Jernbanenettet."

HITLERFASJISTERNES GRUSOMHEDER

Jo haardere Nazisterne presses, jo mere klart de ser det afgørende Nederlag nærme sig, des mere desperate Midler griber de til. Ved Erobringen af Orel fandtes saaledes en Pagsbefaling fra den tidligere tyske Militærkommandant i Byen, hvori det hedder: "Orel ligger i Krigszonen. Den civile Befolkning maa øjeblikkelig forlade Byen i vestlig Retning. Forsøg paa at forlade Byen i andre Retninger vil blive hindret med Vaabenmagt. Alle mandlige Indbyggere i Alderen 16-65 Aar har under Strafansvar Fligt til ufortøvet at melde sig i Krigsfangelejrene. Alle, som antraffes udenørs efter Mærkede Frembrud, vil blive skudd.

Generalmajor Hamann
Militærkommandant"

Dette er Forklaring paa Tyskernes Melding om, at Sovjetbefolkningen "drager med den tyske Hær mod Vest", og det er tillige Forklaringen paa de meget høje Fangetal, Tyskerne praler med. Paa den mest barbariske Vis forsøger Nazisterne at udrydde Civilbefolkningen i de sovjetrussiske byer, og de, der overlever Pinslerne og Forfølgelserne, smides i Fangelejr og drives foran Geværmundingerne

med paa Tilbagetoget mod Vest.

Den 2. August offentliggjorde PRAVDA en Ordre fra den tyske Overkommando til at mærke sovjetrussiske Krigsfanger, Mærket skal være af Form som en nedad aaben spids Vinkel paa ca. 45 Grader; og det betones, at Mærkningen, som skal foretages med glødende Metal, ikke er nogen Løgesag, og Sanitetstjenesten skal saaledes ikke beskæftige sig dermed. Alexei Tolstoj skriver om denne Brændemærkning:

"Naar Tyskeren er stærk, er han brutal, og naar det gaar daarligt for Tyskeren, fyldes han af et smaaligt Raseri. Naar Tyskeren bliver slaaet, forvandles han til en grædende Romantiker, som forsøger at overbevise andre om, at Tyskland er et fattigt Land.

Nu gaar det daarligt for Tyskerne, og deres Raseri giver sig saadanna Udslag. Behøver man at kommentere denne Ordre? Nej, enhver Kriger i den Røde Hær, som læser denne Ordre, tager sit Gevær frem og renser det... De stolte lader sig ikke tvinge ud af Ligevægt, men handler med roligt Overlæg. I stakkels Tyskere, som begaar slige nedrige Handlinger! Med denne Skændselsdaad brændemærker I Hitlertyskland med en Skam, som intet Blod kan aftvætte."

Partisanerne er dygtige Vaabensmede

I den Røde Hærs Blad, Krasnaja Svesda, findes en Skildring af, hvorledes Partisanerne i Hviderusland selv fremstiller Størsteparten af deres Vaaben.

I en Partisanafdeling konstruerede Ingeniøren D. ti forskellige Slags Haandgranater af tomme Konservesdaaser, Træ, Jernaffald og Sprængstoffer fra tyske Granater. Partisanerne gennembrøvede alle ti Slags og bestemte sig for en, som havde særlig stor Sprængkraft. Derefter paabegyndte Afdelingen en "Seriefremstilling" af denne granat og gav den Navnet "Partisangranaten".

Før Krigen var Partisanen D. en dygtig Vaabensmed. Da Partisanafdelingen organiseredes, var det langt fra alle, som havde Maskingevær. D. konstruerede derefter et Maskingevær, som han fremstillede i Masseproduktion i en Landsbysmedie. De nødvendige Materialer erobrede man fra Tyskerne. Dette Vaaben har under hele krigen fungeret aldeles fremragende.

Mange Partisanafdelinger fremstiller selv deres forskellige Miner, beregnet til Infanteri, Tanks, Troer, Biler, Levnedmiddeldepoter o.l. De kalder dem beskedent "Overraskelser". Partisanen K. har konstrueret en saadan "Overraskelse", som har forvoldt Tyskerne de største Bekymringer, og de har forgæves søgt at finde ud af dens Konstruktionshemmelighed. Man ved med Sikkerhed, at to tyske Hægfolk blev tilkaldt for meget nøje at undersøge

"Overraskelsen" - men Undersøgelsen sluttede med, at de begge røg i Luften uden at være kommet paa Spor af Hemmeligheden.

Nyt fra Sovjetunionens Vaabensmedie

I Sydural, Sovjetunionens Vaabensmedie, er Produktionen af Staal o.s.v. i det første Halvaar af 1943 mere end fordoblet (106-125 %) i Forhold til samme Periode sidste Aar. Fabrikationen af Automobilmotorer var i Juli 1943 2 1/2 Gang større end i Januar. I Tjeljabinsk er i det sidste halve Aar bygget nye Kraftværker med en Kapacitet paa 140 000 KW. Folkekommissæren for Elektricitetsvesen fremhæver, at Sovjetunionens Net af Elektricitetsværker udvikler sig hurtigt, og at der i 1. Halvaar af 1943 er taget lige saa meget elektrisk Kapacitet i Brug som i hele 1942. Kulproduktionen i Ural er steget 65 % i 1. Halvaar af 1943.

Smaa-Nyt

I Kostof-Området har over 2000 Kvinder paa taget sig at holde Arbejdet i Kulminerne i Gang. De har ikke givet op selv overfor det sværeste Arbejde. De slæbte selv de tungeste Maskiner ned i Gruberne, samlede dem og arbejdede utrætteligt, indtil kulminerne omsider paany var i Drift.

I Moskva er der aabnet et Børnehjem for polske Børn, som har mistet deres Forældre, eller hvis Fædre kæmper i den polske Kosziusko-Legion.

Nr. 4.

Side 9.

K R O N I K

S o v j e t u n i o n e n -

en demokratisk Stat

Sovjetunionens Forfatning sikrer Borgernes fulde økonomiske og politiske Ligeberettigelse og et i alle Forhold gennemført Folkestyre. Det hviler, som paavist i en foregaaende Kronik, paa den socialistiske Ejendomsret til Produktionsmidlerne, som ophæver enhver Form for Udbytning. Sovjetdemokratiet er derfor først og fremmest et økonomisk Demokrati, der gaar ud fra den Kendsgerning, at uden Borgernes økonomiske Frigørelse kan der i Virkeligheden ikke være Tale om noget sandt Demokrati.

Heri adskiller Sovjetforfatningen sig paa afgørende og fordelagtig Vis fra de borgerlig-demokratiske Forfatninger, der formelt proklamerer Borgernes politiske Ligeberettigelse, men samtidig gør den illusorisk ved at lovfæste Privatejendomsretten til Produktionsmidlerne, der er den egentlige Aarsag til de arbejdende Klassers økonomiske Trældom og deraf følgende politiske Afhængighed. "De borgerlig-demokratiske Forfatninger," siger Stalin, "taler om Borgernes Lighed, men glemmer, at der ikke kan eksistere virkelig Lighed mellem Arbejdsgiveren og Arbejderen, mellem Godsejeren og Bonden, naar de første sidder inda med Rigdommen og den politiske Indflydelse i Samfundet, medens de sidstnævnte hverken har det ene eller det andet, naar de førstnævnte er Udbyttede og de sidstnævnte udbyttede."

Historien har frembragt forskellige Former for Demokrati, der alle har det fælles, at det ikke er Folket som Helhed, men kun dets herskende Klasser, der sidder inde med Statsmagten. Verdens ældste Demokrati i Grækenland, der gerne af Borgerskabet fremstilles som Mænsterdemokratiet, var et Demokrati for Athens ti Tusinde frie Borgere, men ikke for de hundrede Tusinder Slaver, paa hvis bøjede Rygge det økonomiske Grundlag for Athens Storhed og Kultur hvilede.

Men ogsaa det 19' og 20' Aarhundreders kapitalistiske Demokrati, som har frigjort mægtige Produktivkræfter og skabt vor Tids tekniske og kulturelle Udvikling, er i Realiteten kun et Demokrati for det besiddende Borgerskab og ikke et altomfattende Folkedemokrati. Dets økonomiske Basis er Udbytningen af de brede Folkemasser - de moderne Lenslaver. "Friheden i de kapitalistiske Lande er stadig omtrent den samme, som den var i de antikke græske Republikker: Frihed for Slaveholderne," (Lenin)

Den borgerlige Stat er nemlig en Klassestat, der er præget af Kampen mellem Klasser med modsatte økonomiske Interesser. De borgerlig-demokratiske Forfatningers Opgave er derfor at sikre den Samfundsordning, der er gunstig for de besiddende Klasser, og den gaar ud fra, "at Statens Ledelse af Samfundet (Diktaturet) maa ligge hos Bourgeoisiet, hvilket Parti der end kommer til Magten." Sovjetforfatningen har derimod ganske andre Maal. Den gaar ud fra, at der i Sovjetunionen ikke mere findes Klasser, der bekæmper hinanden, at der kun findes to Klasser, Arbejdere og Bønder, hvis økonomiske Interesser falder sammen, og "at det netop er disse arbejdende Klasser, der sidder inde med Magten; at Statens Ledelse af Samfundet (Diktaturet) tilhører Arbejderklassen, at Forfatningen er nødvendig for at forankre den Samfundsordning, der er fordelagtig for den arbejdende Befolkning." (Stalin)

Folkets demokratiske Rettigheder sikres i Sovjetforfatningen først og fremmest gennem selve Sovjetsystemet, der giver det arbejdende Folk den fulde Ledelse af Staten gennem deres valgte Repræsentanter.

Sovjetmagtens højeste Organ for hele Unionen er Sovjetunionens Øverste Sovjet, der er den eneste lovgivende Magt for hele Unionen og vælger dennes Regering, Folkekommisærernes Raad for Sovjetunionen. Men Sovjetunionen er en Forbundsstat bestaaende af 16 suveræne, ligeberettigede Unionsrepublikker, 20 autonome Republikker samt en Række autonome Omraader. Hver af disse nationale Enheder har fuldt Selvstyre. Unionsrepublikkerne og de autonome Republikker vælger selv deres egne øverste Sovjetter, der er de eneste lovgivende Myndigheder indenfor Republikkens Omraade, samt deres egne Regeringer (Folkekommisariater). Alle Valg til Sovjetterne er direkte og foregaar paa Grundlag af almindelig, lige Valgret med hemmelig Afstemning. Enhver Borger af begge Køn, der er fyldt 18 Aar, har Valgret og Valgbarhed uden Hensyn til Race, Nationalitet, Tro eller til Vedkommendes sociale Afstamning eller tidligere Virksomhed. Ifølge Forfatningens Pgrf. 142 er enhver Deputeret forpligtet til "overfor sine Vælgere at aflægge Beretning om sit Arbejde og om det Arbejde, der udføres af den arbejdende Befolknings Sovjetter, og kan til enhver Tid trækkes tilbage ved Flertalsbeslutning af sine Vælgere."

Desuden er Sovjetunionen en af de faa demokratiske Stater, der har indført Folkeafstemning (Referandum) i særlig vigtige Spørgsmaal. Denne kan foretages paa Initiativ af Sovjetunionens Øverste Sovjets Præsidium, eller naar det kræves af en af Unionsrepublikkerne.

Forfatningens Kapitel 10 præciserer nærmere Borgernes demokratiske Rettigheder. Vi skal her kort nævne nogle af de vigtigste:

Pgrf. 118 garanterer enhver Borger "Ret til Arbejde, d.v.s. Ret til garanteret Beskæftigelse og Lønning for deres Arbejde i orhold til dets Mængde og Kvalitet". Detten til Arbejde ken-

Side 10.

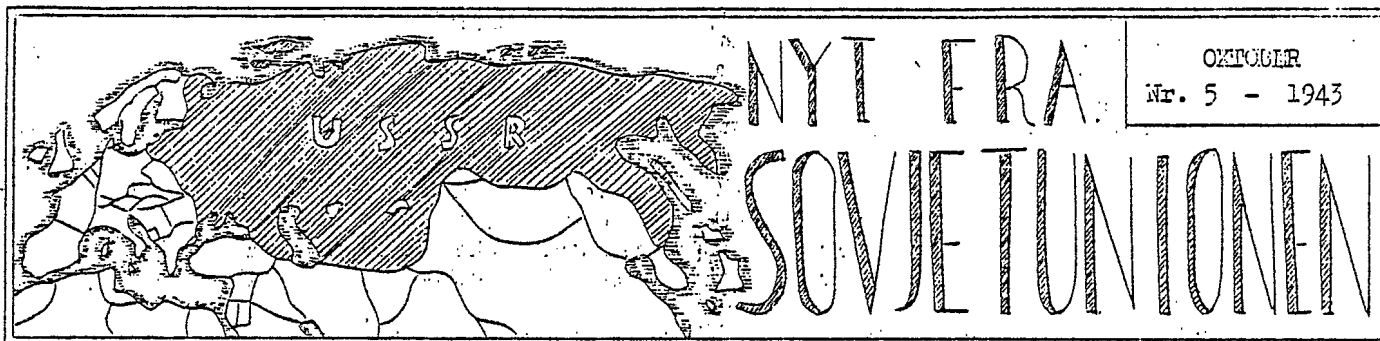
Nr. 4.

des ikke og kan ikke praktiseres i det kapitalistiske Samfund. Kun under den socialistiske Planøkonomi, hvor Produktionskriser og Arbejdsløshed er forsvundet, og Produktionen af Samfundsgoderne derfor er i fortsat Stigen, kan Staten garantere sine Borgere denne elementære Menneskeret. Enhver Borger har desuden Ret til Hvile (Pgrf. 119), Ret til materiel Forsørgelse i Alderdommen og i Tilfælde af Sygdom og Tab af Arbejdsevne (Pgrf. 120) og Ret til Uddannelse paa Statens Bekostning (Pgrf. 121). Vi skal senere komme ind paa en nærmere Omtale af disse vigtige Rettigheder, men om deres reelle Værdi gælder det, som Stalin siger, at det er en Særegenhed ved Sovjetforfatningen, at den ikke som de borgerlige Forfatninger nøjes med at forkynde Borgernes demokratiske Rettigheder uden at bekymre sig om Betingelserne for at virkeliggøre dem, men at den ogsaa ad Lovgivningens Vej sikrer dem ved at stille de materielle Midler til Raadighed, som er nødvendige for deres Virkeliggørelse.

Kvinden har i Sovjetunionen "de samme Rettigheder som Manden paa alle det økonomiske, statslige, kulturelle, sociale og politiske Livs Omraader" (Pgrf. 122). Alle Borgere er ligeberettigede uafhængig af deres Nationalitet eller Race. Enhver Propaganda rettet mod Nationer eller Racer straffes efter Loven (Pgrf. 123). Borgeren sikres almindelig Trosfrihed og har Ret til at udøve religiøs Kultus saavel som antireligiøs Propaganda. Kirken er skilt fra Stat og Skole ligesom i en Række borgerlige Stater (Pgrf. 124).

Pgrf. 125 garanterer Borgerne Talefrihed, Pressefrihed, Forsamlings- og Demonstrationsfrihed, idet Staten stiller "Trykkerierne, Papirforraadene, de offentlige Bygninger, Gaderne, Post, Telegraf og Telefon og andre materielle Betingelser, som er nødvendige for at udøve dem, til Raadighed for den arbejdende Befolknings Organisationer." I de borgerlig-demokratiske Lande, hvor Ytringsfriheden eksisterer, i hvert Fald paa Papiret, er den i højeste Grad afhængig af, at Pressen, Forlagene og Mødelokalerne beherskes af de besiddende Klasser, som herved kommer til at udøve en afgørende Indflydelse paa den "offentlige Mening".

Borgernes Person, deres Bolig og Brevhemmeligheden er ukrænkelig og beskyttes af Loven. Ingen Sovjetborger kan fængsles uden en Retskendelse eller uden Statsadvokatens Billigelse (Pgrf. 127, 128). Forfatningens Pgrf. 126 omhandler Foreningsretten og det kommunistiske Partis Stilling i Forfatningen. Den sikrer Borgernes Ret til at slutte sig sammen i Foreninger, kooperative, kulturelle, videnskabelige, Ungdoms-, Sports- og lignende almene Organisationer, men den nævner kun eet politisk Parti, Sovjetunionens kommunistiske Parti. I Forbindelse hermed bestemmer Pgrf. 141, at Opstillingen til Valgene kun kan foregaa gennem disse Organisationer og gennem de kommunistiske Partiorganisationer. Man har fra borgerlig Side stærkt angrebet, at Sovjetforfatningen ikke giver Ret til Dannelsen af flere politiske Partier og betegnet det som et brud paa de demokratiske Principper. For at forstå dette Forhold maa man imidlertid gøre sig klart, at den politiske Partidannelse er et Fænomen, som er opstaaet i det Klædsedelte Samfund som et Udtryk for klassernes modstridende Interesser og Kampen mellem disse. Derfor er Tilstedeværelsen af en Række indbyrdes kæmpende politiske Partier en naturlig Følgeslæbe i den borgerlig-demokratiske Stat, men uforenelig med det socialistiske Demokrati, hvis Opgave netop er at ophæve Samfundets Klædsedling. Da der i Sovjetunionen ikke længere findes Klasser med modstridende Interesser, er Sovjetunionens kommunistiske Parti ikke noget Klasseparti i almindelig Forstand, men som det betegnes i Forfatningen: "hele den arbejdende Befolknings Fortrop i dens Kamp for at styrke det socialistiske System, og den ledende Kærne i alle den arbejdende Befolknings Organisationer." Dette betyder selvfølgelig ikke, at alle politiske Divergenser eller Meningsforskelligheder er udelukkede. Næppe i noget andet Samfund har Kritikken friere Spillerum, men Modsætningerne afgøres paa saglig Vis og ikke ud fra politiske Intriger. Heller ikke betyder det, at kun Kommunisten kan vælges til de ledende Poster, tværtimod danner de partiløse Flertal i mange Sovjetter. Hvilke andre politiske Partier skulde der igrøvrigt være Brug for i Sovjetunionen? Om Partier, der repræsenterer konservative, kapitalistiske Interesser og Maal, kan der selvsagt ikke være Tale, og de tidligere liberale Partier, baade de Socialrevolutionære og de russiske Socialdemokrater, Mensjévikkerne, har historisk afsløret sig som Partier, der gik Kontrarevolutionens Erinde. Det er det bolsjevikiske Parti, der har Æren af den socialistiske Opbygning, det er dette Parti, der har ført Folket ud af Tsarismens Trældom og Kapitalismens Udbytning under forbitrede Kampe baade mod indre og ydre Fjender. Derfor skarer Sovjetfolkene altoverskyggende Flertal sig om dette Parti, og de ønsker ikke, at de tidligere, kompromitterede Partier skal genopstaa og spænde Ben for Udviklingen. Det kommunistiske Partis Indflydelse beror udelukkende paa, at det ejer Folkets Tillid og derfor er i Stand til at opnaa Folkets Tilslutning til de Skridt, som foreslaas. De Herrer borgerlige Demokrater, der taler saa højlydt om Diktaturet i Sovjetunionen skulde forøvrigt gaa varsomt med Dørens: "Man taler om Demokrati - men hvad er Demokrati for noget? Demokratiet i de kapitalistiske Lande, hvor der findes Klasser, der bekæmper hinanden, er til syvende og sidst et Demokrati for de stærke, for det besiddende Mindretal. Demokratiet i Sovjetunionen er derimod et Demokrati for den arbejdende Befolkning, det vil sige, et Demokrati for alle. Men deraf følger, at det ikke er Sovjetforfatningen, men de borgerlige Partier, der bryder Demokratiets Principper. Derfor mener jeg, at Sovjetunionens Forfatning er den eneste konsekvent demokratiske Forfatning i Verden." (Stalin)

MENS RUSLAND VENTER PAA JERN ANSVEN FRONT

af
Ilja Ehrenburg

For et Aar siden rasede Striden i Stalingrads Gader. Tyskerne var paa Vej op i de kaukasiske Bjerge. Selv Hitler turde vel nu indse, at den Tid ligesom uendelig langt borte. For ikke at tale om September 41, da Tyskerne hver eneste Dag erobrede en eller anden russisk By. Paa samme Tid lyttede Moskva hvor Aften til Luftvarnskanonernes Drøn og den bekendte Advarsel i Radioen: "Luftalarm", og Berlin berusede sig i sine Sæmnelinger.

Nu er Røllerne byttet om. Berlinererne maa nu lytte til Luftvarnskanonernes Drøn og Bombernes Breg, mens Moskovitterne glæder sig over de russiske Vaabens Sejr og lytter til Artillerisalutternes Sejrsmeldinger.

En Udlanding kan spørge, hvorfor Russerne saa ofte understreger Nødvendigheden af mere aktive Kampoperationer i Vest? Har Russerne befriet de vældige Omraader fra Vladikaukasus til Taganrog og fra Stalingrad til Glukof, saa kan de vel ogsaa tilbageerobre de Omraader, som stadig undertrykkes af Tyskerne? - Jeg vil forsøge at besvare dette Spørgsmaal. Jeg har ikke i Sindet et besæftigt mig med Statsmandens Meninger. Tværtimod selv Gædet, naar de synes, det er nødvendigt. Jeg vil i Stedet gøre mig til Urismand for Gemenonitsrusseren: Løjtnanten i den Røde Hær, Ingeniøren, Læreren, Mekanikeren, den gamle Agonom og Studieren.

Hvorledes har vore Sejre kunnet naas? Jæved Selvopofrelse fra hele Folket og hvert enkelt Individ. Jeg mener ikke, at man aldrig er nødt til at regne i en Krig. Det kolde Gædeme, som præger Kendsgerningerne, er ogsaa nødvendigt i Kampen. Men man kan ikke vinde en Krig kun med Aritmetik, specielt ikke, da Krigen har sin egen Aritmetik. Folk plejer altid at kalde sine Sejre for Mirakler - Miraklet ved Marne, Miraklet ved Moskva. Men det er ikke noget Mirakel. Krigenes Lov kræver Beregningsevne og Dumdristighed. Jeg spørger Løjtnant Komarof: "Hvorfor har De faaet Løres Ordre?", han svarer: "Fire Kampvogne, deraf 2 Tigertanks". Man siger det paa samme Maade, som om han talte om Agerhøns. Alene med Aritmetik forklarer man ikke noget. Tykkelsen i Tigertankens Ranser kan opgives i Tæl, men ikke Vanskelighederne, Vredens og Koltmodet hos denne Kampmat.

Under "Erole de guerre"-Månederne saå de hjemmebagte franske Strateger paa deres "Café de Commerce" og rognede efter, hvor stor Overvagt i tunet Artilleri de Allierede skulde have til Forsæret 1941. Forsæret viste sig nytteløst i disse Regnestykker. I Juni 1943 talte nogle tyske Generaler deres Kampvogne og motoriserede Artilleriojecer sammen, mens de samtidig stak Etapperne ud for det russiske Kursktransspringes Udvidelse. - En Måned senere begyndte de at stikke Etapperne ud for deres Tilbagetog. Hvis der paa den anden Side Oceanet findes Folk, som regner ud, hvor mange Fly, Transportbåde og Kanoner de Allierede skulde have i 1945, saa kan Komarof kun smile bittert.

Vore Sejre er forbundne med Ofre. Jeg tænker ikke blot paa Tabene ved Fronten, men ogsaa paa den Opofrelse, som hele vort Folk har udstaaet. Naar visse Udlandinge er ivrige efter at sege en Forklaring paa vort Liv nu under Krigen i en speciel Tralmodighed hos det russiske Folk eller andre specielle Omstændigheder, saa tager de fejl. Russiske Studier, som før studerede Lopo de Vega eller Ronsard, passer nu Bedrifterne i Kasaksten. Det er lige saa svært for dem, som det vilde være for Studierne fra Cambridge at vogte Høer i Australien. Moskva-pigerne, som før Krigen aldrig havde holdt andet end Blybøger og Senovle i deres Hænder, lugger nu Tømmer og arbejder i Gruberne. Det er ikke et pludseligt Udbrud af Begjæstring. Styrværkeri varer ikke ved i 26 Måneder. Det er Kønsløvensen af Besonementet: "Der er ikke noget at gøre ved det - vi maa nu...". Det er paa ingen Maade let for Silvokansk Præste at arbejde paa Fabrikken. De vilde hellere spille Bold eller læse Jules Verne. Det er bittert for den sibirske Bondkone, som tidligere har sendt sine Sønnen

(forts. Side 2.)

Side 2.

Nr. 5.

(Mons Rusland venter forts. fra Forsiden)

til Fronten, at hun nu ogsaa maa skilles fra sin Mand. Men her ligger Forklaringen paa den Vej, som den Røde Hær er gaaet.

Mere end een Gang har Udlandinge beskrevet vort Lands Forhold. Nogle har maaske skildret det i altfor mørke Farver, andre i alt for lyse. Jeg vil ikke her diskutere Detailler. Ingen sulter i Rusland, men der findes Børn, der maa undvare Slik. Ved Siden af Verdensproblemerne er mange Rusere beskæftiget med Problemet, hvorledes de skal faa deres eneste Par Sko forsaalede. Ja, der er meget, vi maa undvare. Det har sin Aarsag i det store Antal tyske Divisioner ved vor Front samt den noget abstrakte og overmaade logiske (og derfor ulogiske) Langsomhed hos den Hitlerfjendtlige Koalitions øvrige Medlemmer.

Franskmænd, Tjekker, Hollændere, Belgiere, Danskere og Nordmænd har lot ved at forstå os. I over 2 Aar har en vældig Del af Sovjetunionen nu allerede været under tysk Aag. Hitleristerne har oprettet et udpræget Hieraki i Straffearbejde: De behandler Franskmænd værre end Nordmænd og Rusere værre end Franskmænd. Hvad tror I, den ukrainske Kampvognsfører eller Matros føler, naar det gaar op for ham, at hans Familie er dræbt eller deporteret til Tyskland eller i bedste Fald fører en elendig Tilværelse i Hunger og Vanære?

Nu er Pigerne beskæftiget med at genopbygge Stalingrad. Det er Lærerinderne, Studierne og Kontordamerne. De har aldrig været Murere. Huden har nu løsnet sig fra deres Hænder. De murer 5000 Mursten hver om Dagen. De bor i Jordhuler, der hvor Soldaterne tidligere holdt til. Tror nogen, det er let? Og til og med maa de læse, at Fjenden brænder Ruslands Byer af under sit Tilbagetog. Tyskland har lagt Crell i Aske. De har brændt Karatsjef. De har brændt Sjistra..

Da jeg fornylig vendte tilbage fra Fronten, havde jeg med mig en trykt Ordre fra det tyske Kommandatur om Tvangsevakuering af et helt Distrikt. I denne Ordre, som er skrevet baade paa russisk og tysk, hedder det: "Enhver er pligtig til umiddelbart at begive sig vestpaa med sin Familie, Ejendele og personligt Løsøre." Derefter redegøres der for Evakueringsruten. Videre hedder det: "Enhver, som begiver sig østpaa, vil blive skudt øjeblikkeligt." Det betyder, at Tyskerne driver Hundredetusinder Mennesker - Børn og Oldinge - mod Vest. Hitler behøver Folk til at grave Fæstningsanlæg ved Dnjepr og længere borte - ved Njemen og Weichsel. Et af den Røde Hærs Regimenter, som var rykket 18-km-frem paa een Dag, mødte Aske i Stedet for Byer og traf ikke andre menneskelige Vasner end en halv Snæs Kvinder, som havde holdt sig skjult i Skoven. Forstaa denne Tragedie.

I Taganrog fændt den Røde Hær baade Beboelseshuse og Indbyggere. Tyskerne blev fordrevet saa pludseligt, at de slet ikke naede at sætte Ild paa Byen eller deportere Befolkningen. Det var et Slumpetraff. Kløge af Skade er Tyskerne nu blevet forsigtigere. De sætter Ild paa Husene og deporterer Indbyggerne i god Tid. Her har vi en af Aarsagene til vort Folks store Udholdenhed. Landets Skæbne, Millioner af Menneskeliv, ja hele vor Fremtid afhænger af Tiden.

I en udenlandsk Avis læste jeg fornylig en Fortolkning af vor Udholdenhed, som gik ud paa, at vi ikke gerne saa, at vore Allierede havde saa smaa Ofre, paa samme Tid som vore egne Tab var høje. Nej, vort Folk er hverken blodtørstigt eller onskabsfuldt. Vi vil paa ingen Maade, at nogen anden skal have det ondt, for vi har det ondt. Vi ønsker blot saa hurtigt som muligt at gøre Ende paa dette Mareridt, som rider Rusland og hele Europa. Hvordan skal Ukraine kunne trøstes af Bevidstheden om, at Franskmændene har det lige saa ondt? Hvor og en af os er glade for, at Engländerne ikke fik Hitlers Invasion at føle. Den Omstændighed, at vore Allierede har saa smaa Tab, er for os ikke nogen Kilde til Sorg, men til Glæde. Men Sorgen ligger deri, at den Røde Hær maa kæmpe alene mod hele den tyske Krigsmaskine. Nu da Kampene i Øst vokser med ukendt Intensitet, kan dette ikke understreges nær kraftigt nok. Jeg taler dermed ikke om Modet i de okkuperede Lande. Vi føler og værdsætter det. Vi ved, at en Del af de tyske Divisioner - ganske vist alt for faa - holdes bundet af vaabenløse Folk - Franskmænd, Jugoslaver, Polakker, Nordmænd, Danskere, men hvorledes er det gaaet med den virkelige Overflytning af tyske Styrker fra Østfronten? Vi har ikke set noget til det, og det er Forklaringen paa vort Folks Følelser.

Naar vi taler eller skriver om den 2.Fronts Nødvendighed, findes der visse Originaler eller Bagvaskere, som begynder at paastaa, at vi dermed skulde indgaa Venskab med Hitler. Nej, vort Had til Fascismen er dybt. Mællem os og Hitleristerne ligger Have af Blod og Bjerge af Aske. Det vilde være godt, om de fredelige Indbyggere i Staterne paa den anden Side Oceanat, naar de ved deres Scudagsroast-beef diskuterer Tysklands betingelsesløse Kapitulation, vilde hade Hitler ligesaa meget, som den Røde Hærs Soldater hader ham. Hele vor lidenskabelige Stræben gaar ud paa at gøre Ende paa Hitlers "Byordning". Og det ligger nu indenfor Mulighedernes Grænse, thi vi har stiltiende udført den sværeste Del af Arbejdet. - Vi har svækket den tyske Arme og faaet den til at knæge i sine Sammenføjninger. Nu kræves der falles Anstrengelser af alle Allierede for at styrte Hitler, og gulnede Blade i Efteraarsløvet snart vil falde...
September 1943.

En Bog om Kampene paa Østfronten
 G. Poljakov: Bag Fjendens Linjer (Pris 2.50 Kr.)

Poljakov er Frontkorrespondent til den Røde Hærs Blad "Krasnaja Svesda" - Journalist og samtidig kæmpende Frontsoldat. Ved Hitlertysklands Overfald paa Sovjetunionen befinder han sig paa sit Blads Vegne i en Garnison ved Ukraines Vestgrænse og faar omgaaende Ordre til at begive sig til den yderste Frontlinje som Krigsreporter. Den Troppaafdeling, han følger, kommer straks i Kamp og bliver afskaaret af Tyskerne, og nu følger en Række spændende Dage, hvor den paa Partisanvis kæmper sig frem i Ryggen paa Fjenden og til sidst efter en Maanedes eventyrligt dristige Kampe slaar sig igennem Fjendens Linjer og slutter sig til Sovjethærens Hovedstyrker.

Bogen, der er skrevet i Dagbogsform, virker som en spændende Reportagefilm, der holder Læseren i Aande fra først til sidst. Man slipper den ikke, før sidste Side er læst. Tillige giver den et selvoplevet og yderst virkelighedstro Billede af det begejstrede Vovemod og den heltmodige Sejrvilje, der besjæler Sovjetfolkets Kamp mod de tysk-fascistiske Okkupanter.

Bogen slutter med følgende Ord, der skønt de er skrevet ved Krigens Begyndelse, har aktuel Klang idag, da vi nærmer os dens Afslutning: "Hver Dag har jeg set disse Hitlers Soldater og været med til at kæmpe mod dem. De er skydende Automater uden Sjæl og Hjerte. Ikke dristige som Sjtjsjukas, Kolytsjevs og Dobrolonskis Mand, der endda var jagede som Rotter.

Fjenden er naturligvis endnu stærk, haard og forslagen, men han vil blive knust af vores Styrker og vores Vilje til Sejr. Udgangen af denne Kamp er klar. Det er med den Overbevisning, vi fortsætter Kampen."

Kirken i Sovjetunionen

Den 4/9 modtog Formanden for Folkekommis-
 sarenes Raad, STALIN, Metropoliterne Sergei,
 Alexei og Nikolai, som forelagde den græsk-katolske Kirkes Ønske om at vælge et Overhoved for hele Sovjetunionen. Stalin meddelte paa Regeringens Vegne, at Sovjetregeringen intet havde at indvende herimod. Tilstede ved Modtagelsen var Molotov.

Den 8/9 modtog Sovjetregeringen et Budskab fra Metropoliter, Erkebiskopper og Biskopper, forsamlet til Kirkemøde i Moskva, hvori de udtrykte deres Taknemlighed overfor Sovjetregeringen for dens sympatiske Holdning til den russiske ortodokse Kirke. Kirkemødet lovede at mangedoble sine Anstrengelser for at hidføre Sejren, og Budskabet sluttede: "Maatte vor Kamp for Retfærdighed krones med Sejr og Menneskehedens Befrielse for Fascismens Aag!"

Kirkemødet udsendte endvidere en Appel til Kristne i hele Verden, som er blevet gengivet paa alle Sprog af Moskva Radio, og hvori det bl.a. hedder:

"Kristne i hele Verden! Dette er en overordentlig alvorlig Tid. Hele Verden er inddraget i Krigen... Blodet flyder paa Europas, Afrikas og Asiens Slagmarker. Civilbefolkningen i de mange Lande, som er okuperet af Fascisterne, er Ofre for ufattelige Voldshandlinger, er gjort til Slaver eller udryddet. Kulturens Skatte lægges øde... Fascisterne saar Død og Ødelæggelse overalt...

I denne historiske Time retter den russiske ortodokse Kirke en Appel til alle Kristne i hele Verden. Vi Biskopper, forsamlede for at vælge Patriarken, appellerer til Kristne i alle Allierede Lande i en dyb Tro paa Jeres retfærdige Sag ikke at sky nogen Anstrengelse for at understøtte Fronten i denne Krig for Fred og Kultur og

for Befrielse af alle undertrykte Folk, saaledes at der kan blive gjort Ende paa Hitlerhordernes oksempalløse Grusomheder. Vi appellerer til Kristne i alle de Lande, som er midlertidigt besat af Fascisterne, at I paa alle Maader i Fjendens Bagland vil bidrage til vor fælles Sag i den Tilstede Overbevisning, at Timen for Sejren og Befrielsen for det fascistiske Aag er nær.

Vi beder alle Kristne slutte sig til os i fælles Bøn til Herren, om at Han snart vil hidføre Sejren, saa at Kristne og menneskelige Idealer maa sejre over de Ødelæggelser, som Fascisterne har bragt ind over Verden.

Vi haaber, at dette gunstige Øjeblik, da vor elskede russiske Røde Hær fordriver Fjenden fra vore Byer og Landsbyer og binder store fjendtlige Styrker, maa blive udnyttet til Oprettelsen af den anden Front til Sikring af Retfærdighedens Sejr. Vi er overbevist om, at Fascisternes Overfald og Ugeringer vil falde tilbage paa dem selv efter det kristne Ord, at den som griber Sværdet, skal onkomme ved Sværdet. Vi er overbevist om, at vor retfærdige Sag vil overvinde alle Hindringer, som Hitler har lagt paa vor Vej, og at Fred, Frihed og Lykke vil blive genoprettet paa Jorden.

Herron velsigne Jer i Kampen for Jeres retfærdige Sag!"

Opzaabet var underskrevet af samtlige tilstedeværende Metropoliter, Erkebiskopper og Biskopper.

ERKEBISKOPPEN AF YORK er den 15/9 ankommet til Moskva. I den Anledning udtaler Domprovsten af Canterbury, at Erkebiskoppens Rejse til Sovjetunionen vil blive hilst som en ny Manifestation af den engelsk-sovjetrussiske venskabssag, og at den engelske Kirke tør vise sin Anerkendelse af den russiske religiøse Tolerance.

Side 4.

Nr. 5.

D O N B A S

Den 8. September fejrede Moskva under uhyre Begejstring Befrielsen af Donbas med en tyvefoldig Kanonsalut fra 224 Kanoner. Man forstaar denne Begejstring, naar man erindrer, at Donbas er Sovjetunionens vigtigste Svarindustri- og Kulomraade Vest for Ural.

Donetsbassinet - forkortet Donbas - har Navn efter Donbifloden Donets, som gennemstrømer Omraadet. Donbas rummer Europas største Kulforraad. Selve Kulfeltet strækker sig fra Kharkof i Nordvest til Stalino i Sydøst over et Terræn paa ca. 27 000 Kvadratkilometer, og det anslaaes at indeholde over 88 Milliarder Tons Kul eller 97 % af det europæiske Ruslands Kulforraad. Donbaskullene er ydermere af særlig fin Kvalitet. Øst for Donets findes mægtige Lejer af Antracitkul, mens Lejerne Sydvest for Floden indeholder de værdifulde Gaskul, som egner sig til Fremstilling af Ginders til Jernudsmeltning. Lagenes Tykkelse naar ofte over 2 Meter. Den aarlige Kulproduktion var i 1937 67 Millioner Tons eller 65 % af Sovjetunionens Totalproduktion. Foruden Kul indeholder Donetsomraadet andre store Metallrigdomme som Bly, Sølv, Stensalt, Kviksølv og Jern samt den for Krigsindustrien vigtige Mangannalm.

Donbas har saaledes glimrende Naturbetingelser for Udvikling af en Svarindustri, og under Femårsplanerne byggedes her nogle af Sovjetunionens største Industrigigantter. Mægtige Højeovne, Koksværker, Skakttaarne og Fabrikker beherskede Landskabet. Donbas' samlede Staal- og Jernproduktion var større end Frankrigs og Japans tilsammen. Gassen fra Koksværkerne dannede tillige Grundlaget for den kemiske Industri, som bl.a. forsynede Ukraines Landbrug med Kunstgødning.

I Aarene fra 1926-39 mere end fordoblede de fleste Byer i Donbas deres Folkatal. Blandt de vigtigste Industribyer er Kharkof (853 000 Indb.) kendt for sin Traktor- og Turbinefabrik og tillige det administrative Centrum for hele Donbasindustrien. I Stalino (462 000 Indbyggere), Makejefka, Gorlofka, Kramatorsk, Mariupol o. fl. var der Højeovne, Staalværker og Maskinindustri. I Vorosjilofgrad, det tidligere Lugansk, ligger en af Unionens største Lokomotivfabrikker.

Industriomraadet i Donbas har altid været et af den russiske Arbejderbevægelses Hovedcentre. Blandt Donbasarbejderne samlede Vorosjilof, Smeden fra Lugansk, i 1918 den Partisanhæren paa ca. 10 000 Mand, som befriede Donbas og helbredte Ukraine fra de tyske Besættelsestrupper. Under Femårsplanerne foregik i Donbas et storslaaet socialt og kulturelt Opsving. I de fattige, snæversede Minebyer opstod lyse, smukke Boligkvarterer med moderne Skoler, Børnehaver, Teatre, Biblio-

teker og Klubbygninger. Paa de talrige Fag- og Højskoler uddannedes højt kvalificerede Industriarbejdere og Ingeniører. Donbasminerne blev forsynet med de nyeste tekniske Hjælpe midler, og Driften var før Krigen mekaniseret til over 90 %. Det var paa Basis af denne moderne Teknik, at Minearbejderen Alexej Stakhanof startede sin unionsomspændende Bevægelse for højere Arbejdsproduktivitet, Stakhanofbevægelsen, der idag under Fædrelandets Frihedskrig er en af Hovedårsagerne til Sovjetindustriens høje Produktions-tempo. Det var ligeledes i Donbas, at Mineingeniører begyndte at eksperimentere med underjordiske Gasværker, hvorved man i selve Kulminen kunde udvinde Gassen og derved undgaa Kullenes Transport til Jordoverfladen og videre over lange Strækninger til Gasværkerne. Krigen satte en foreløbig Stopper for denne tekniske Revolution.

Da de tyske Hære naaede Donbas, var alle Maskiner og alt Materiel, der kunde flyttes, allerede ført bort til østligere, mere sikre Egne, og de bedst kvalificerede Arbejdere og Teknikere var fulgt med for at videreføre Arbejdet i de nybyggede Fabrikker i Ural og Sibirien. Der skabte de en ny Front, Produktionsfronten, der ikke stod tilbage for den militære Kampfront i Offervilje og Betydning. Men ikke alle drog bort. Mange blev tilbage for at hævne deres Hjemstans Ødelæggelse som Partisaner bag Fronten.

Den 14. September dekorerede Stalin de overlevende af Donbaspartisanafdelingen "Unge Garde". I Juli 1942, da Tyskerne erobrede Byen Krasnodon i Vorosjilof-Distriktet, dannede Søner og Døtre af Minearbejderne en underjordisk Organisation, "Unge Garde". De trykte Opraab og Flyveblade, som de uddelte i Byen. Den 7. November ifjor højste de det røde Flag paa mange offentlige Bygninger til Ære for Revolutionen. Disse 16-17 Aars Dreng og Pige brændte Tyskernes Korndepoter, som var stjålet fra Befolkningen. De befriede Rødarkister, der sad indesperret i Fangelejer og skadede Tyskerne paa mangfoldige andre Maader. En Dag gik det galt, og flere af dem blev fanget. De gennemgik de frygteligste Pinsler, inden de blev henrettet. En fik fingrene skaaret af, en anden blev blindet med en rødglødende Naal. Men ikke et Ord fik Tyskerne ud af de halvvoxsne Skolebørn. De blev slæbt gennem Byen paa Vej til deres Henrettelse. Men de sang - sang om Friheden, som deres Fædre havde gjort for dem. De blev dræbt paa den mest bestialske Maade: styrtet ned i en Minskakt. Kun ganske faa undslap, og det er dem, som nu er kommet til Moskva og er blevet dekoreret af Stalin for deres uforfærdede Indsats i Kampen mod de forhadte tyske Voldsmænd.

Wendell Willkies Skildringer fra Sovjetunionen har maattet udgaa denne Gang paa Grund af Pladsmangel. De vil blive fortsat i næste Nummer.

De befriede Byer

Efterhaanden som Sovjettropperne rykker mod Vest og daglig befrier Hundreder af Byer og Landsbyer, som har været prisgivet Tyskerne i to Aar, vaagner disse Byer op til nyt Liv. Endeløse Rækker af Mænd, Kvinder og Børn drager tilbage til deres Hjembyer, som de for to Aar siden forlod med tungt Hjerte. Kollektivbønder hilser Rød-armisterne, som de møder paa Vejen, med glæde Tilraab: Tak, kære Brødre - Tak, Landsmand! Men det er som oftest et sørgeligt Syn, der møder dem naar de kommer hjem. Størstedelen af dem, der blev tilbage, er enten ført til Tyskland paa Tvangsarbejde eller myrdet af Tyskerne eller døde af Sult og Sygdomme. Undertiden har de for at redde Livet maattet flygte til Skovs, hvor de har levet af Bær og Rødder som vilde Dyr, indtil Befrielsen kom. Og Hjembyen er næppe til at kende igen, saadan har Tyskerne huseret. Hvis der har været Tid dertil, har Fjenden stukket Ild paa Byen før Tilbagetoget. Byen Baturin naaede de ikke at sætte i Brand, derfor ødelagdes den ved Bombardement fra Luften. Byen Sjevsk er sprængt i Luften, saa der ikke er Sten paa Sten tilbage. Hvor Tyskerne ikke har brændt eller sprængt, kan man være sikker paa, at der er anbragt Miner overalt. I en Landsby fandt man i et Hus en Bog, der laa opslaaet paa Bordet under Bogen laa en Mine. Selv under Ligene af Soldater er der lagt Miner. Alt værdifuldt Inventar har Tyskerne stjaalet. Kharkov er raseret i en Grad, som man knap vil tro muligt. Alt, hvad der fandtes af Jern, Metal, elektriske Ledninger, Sporvejsnet osv., er taget ned og sendt til Tyskland. Kharkofs store Bibliotek er næsten tomt; uerstattelige Bøger er forsvundet, og hvad der ikke har kunnet slæbes med tilbage, er brændt. I Museerne

er gamle Gobeliner og Broderier blevet brugt til Gulvklude, og antikke Møbler hugget til Optændingsbrænde.

Gang paa Gang støder den Røde Hær paa Massegrave, som taler deres tydelige Sprog om Tyskernes Terror mod Civilbefolkningen. I Donbas' Kulmine Nr. 3 fandt man saaledes 2000 Lig, deriblandt Børn, Kvinder og gamle Mennesker. I Taganrog fandtes Lig af Jødefamilier, som var skudt og smidt ned i en Grøft. Ved Vorosjolofsk blev Ligene af 100 Mennesker kastet i en Fallesgrav, hvor de blev overhalet med Benzin og brændt.

Ogsaa andre af Tyskernes Efterladenskaber er typiske for "Herrefolkets" Voldsregimenter i Byer og Landsbyer støder man overalt paa Plakater med "Adgang forbudt", "Det er Civilbefolkningen forbudt uden Tilladelse at betrede Byens Omraade", "Det er forbudt at færdes udenfor Landsbyen efter Mørkets Frembrud" og andre tyske Forbud eller Førbud, som alle slutter med samme Sætning: "Den, der overtræder disse Bestemmelser, bliver skudt uden Varsel."

I Byen Orel havde Indbyggernes i næsten 2 Aar ikke haft nogen Lægehjælp. Alle Sygehuse var beslaglagt af Tyskerne, og Lægerne fængslet. Nu er der aabnet et nyt Hospital, to Poliklinikker og et Børnehospital. I Nærheden af Byen ved Okrafloden er der indrettet et Sanatorium. Butikkerne, som ikke har haft Varer at handle med, aabnes igen. Alene paa een Dag, den 6. September, udleveredes fra Orels Butikker 22 Tons Bred, 12 Tons Smør, 60 Tons Salt, 20 Tons Sukker, 40 Tons Sæbe foruden store Mængder Tandstikker, Petroleum, Konserver og andre Varer til den udhungrede Befolkning. - Saadan genopstaar de befriede Byer til nyt Liv efter to Aars blodigt Tvangsherredømme.

Sejren forberedes i Fabrikkerne

Paa Initiativ af Fagforeningerne er der i en Række vigtige Produktionsgrene foranstaltet en Undersøgelse, hvis Formaal er en Forbedring af Arbejdsproduktiviteten, dels ved en forøget Anvendelse af tekniske Hjælpemidler, dels ved en fuldstændig Udnyttelse af hidtil uudnyttet Arbejds-kraft, saaledes at Fabrikernes Udbytte kan forøges uden en samtidig Forøgelse af Antallet af Arbejdere. Paa de Fabrikker, Undersøgelsen omfattede, fandtes store Muligheder for en endnu større Arbejdsproduktivitet; saaledes godtgjordes det paa en vigtig Fabrik i Ural, som arbejder for Forsvarsindustrien, at der kunde foretages henved 100 Smaaforbedringer af teknisk og arbejdsmæssig Art, til Trods for, at denne Fabrik var bygget lige før Krigen og saaledes var helt moderne indrettet.

I Forvejen er Arbejdsproduktiviteten i Sovjetunionen steget betydeligt siden Krigens Begyndelse. Svernik oplyste saaledes i sin Tale paa den engelske Fagforeningskongres i Begyndelsen af September, at Arbejdsproduktiviteten siden 1941 er steget 30 % i Flyproduktionen, 15 % i Vaabenfabrikkerne, 38 % i Tank- og Kampvognsindustrien, 27 % i Elektricitetsindustrien og 50 % i Tekstil- og Skotøjsbranchen.

Det er ved saadanne Bestræbelser, hvor hvor næste Arbejder sætter sin Energi og sin Opfindsomhed ind paa at opnaa endnu højere Resultater, at Sovjetunionens England forbereder og muliggør den kommende Vinters Sejre ved Fronterne.

++
+H

Side 6.

Nr. 5.

En Sovjetkvinde

Fra det befriede Donbas fortælles mange Historier om jævne Mennesker, der aldrig har tænkt paa sig, selv som Helte, men som ikke desto mindre har udført virkelige Heltebedrifter i den aarelange seje Modstand mod de forhadte Tyskere. Her er Historien om Anna Pusjeva, en kvindelig Minearbejder fra Donbas.

Anna Pusjevas Mand var Minearbejder; hendes Søn var forlangst voksen og uddannet Flyver. Huset var blevet saa tomt, da han kom paa Flyverskolen, derfor tog Anna en lille Nøve i Huset, Misja. Da hun var ung, havde hun ikke haft nogen Chance for at uddanne sig, men energisk som hun var, gav hun sig nogle Aar før Krigen til at studere Samfundskundskab og sætte sig ind i sociale Spørgsmaal. Hun kom ind i det offentlige Liv og blev valgt til Medlem af Bysovjetten. Da Krigen brød ud, kom hendes Mand til Fronten, og hun gik ind i hans Arbejde i Kulminen. Misja var den Gang 14 Aar.

Tiden gik, og Fronten rykkede nærmere og nærmere til Minebyen. Maskiner og Arbejdere blev evakueret, men før Anna kunde komme af Sted, foretog Tyskerne et voldsomt Luftangreb paa Byen, og umiddelbart efter stod de allerede i Byen. Anna blev hentet af Gestapo og underkastet et Forhør. Det første Spørgsmaal gjaldt Sønnen. Det næste, hvem der var de ledende Medlemmer af Bysovjetten? Og endelig, om hun havde Forbindelse med Partisanerne? En Uge i Træk var hun i Forhør hver Dag. Gestapo fik ingenting ud af hende og slap hende omsider løs med de frygteligste Trusler om, hvad der vilde ske hende, hvis hun havde noget at gøre med Partisanerne.

En Nat hørte hun en sagte Banken paa Køkkendøren; hun lukkede op, og udenfor stod Medvejef, Sekretaren i Bysovjetten. Tyskerne var efter ham, og han spurgte, om hun vilde skjule ham. I den kommende Tid fik hun jævnlig saadanne natlige Besøg. Undertiden kom en, undertiden to-tre Stykker, og lidt efter lidt blev Huset Partisanernes Hovedkvarter. De sagde til hende: Hvis det bliver opdaget, at vi holder Møde her, bliver du skudt. Hun svarede: Ja, selvfølgelig.

Det var i hendes Hus, Partisanerne samledes, før de sprængte den tyske Kommandos Hovedkvarter i Luften. Naar I kommer tilbage, sagde hun til dem, maa I tage mig med herfra, og de lovede, at der skulde blive sendt et Bud efter hende næste Morgen. Hele Dagen gik, og der kom ingen Bud. Om Aftenen blev hun arresteret. Først blev hun konfronteret med Medvejef, som hun benægtede at have set siden den tyske Okkupation. For at knække hendes Mod fortalte de hende, at Misja ogsaa var arresteret. Men hun forblev tavs og nægtede alt. De slog hende og sparkede hende, til hun mistede Bevidstheden og blev smidt tilbage i Fangehullet. Hver Dag var hun i Forhør, og hver Dag endte Forhøret paa samme Maade.

En Dag blev hun sammen med nogle andre Fanger ført ud paa Torvet, hvor en Galge var rejst. Hun troede, hendes sidste Time var kommet. Men det var kun Meningen, at de skulde overvære deres Landsmands Henrettelse. Hun saa Medvejef blive ført frem, dernæst en gammel Metalarbejder, som aldrig havde været i hendes Hus, og sidst en slank, halvvoksen Dreng, - Misja, den Dreng, hun havde taget til sig som sin Søn, som altid havde faaet fine Karakterer i Skolen og drømte om at blive Ingeniør, Rasende af afmægtigt Had forbandede hun de tyske Bøddler, til de slog hende i Jorden. Hun undgik at se, hvordan de tog Livet af Drengen. - Tyskerne førte hende tilbage til Fængslet i den Tro, at Synet af de andre Fangers Skæbne maaske havde gjort hende mere føjelig. Men de tog fejl. - Omsider kom den Dag, da hun atter blev ført ud paa Torvet. Endnu engang var Galgen rejst, men denne Gang var det hendes Tur, og andre Fanger var Vidne til hendes Henrettelse. Staaende rank under Galgen sagde hun med fast Stemme: Farvel, mit russiske Folk. Gid Fascisterne maa komme til at betale hver Blodsdræbe, vi har udgydt for vort Land!

Nu er Anna Pusjevas By befriet. Hendes Søn har været i Byen og hørt Fortællingen om hendes Død. Han sad en Tid lang tavs i hendes Hus. Sen gik han ud for at opfylde hendes sidste Ønske.

Sovjetrussere i Kanada

De to Sovjetrussere Michols og Pfeffer, Medlemmer af den jødiske antifascistiske Komite i Sovjetrusland, er ankommet til Kanada paa en Foredragsturné. Forfatteren Scholom Asch er deres Rejsleder. I Montreal talte alle tre paa et Møde, hvor 15 000 Mennesker var til Stede. Premierminister McKensie King sendte sin Hilsen til Mødet. Scholom Asch fremhævede Sovjetunionens og den Røde Hærs straalende Indsats i Kampen mod Fascismen, som giver de undertrykte Folkslag nyt Haab og nyt Mod. Et andet Møde, hvor 12 000 deltog, blev transmitteret i Radioen.

+++
+

Novorossisk - Sortehavsflaadens By

Novorossisk - efter Sevastopol Sortehavsflaadens vigtigste Havn - er befriet. Flaadehavnen med de stolte Traditioner er atter i russisk Haand. To Gange i Løbet af de sidste 25 Aar har Tyskerne forsøgt at sætte sig fast paa den kaukasiske Kyst for at trænge frem til Kaukasus' Olie. I Sommeren 1918 stod Tyskerne ved Rostof og Bataisk. Tyske Ubaade krydsede i Sortehavet. Flaaden, som laa i Novorossisk, var blokeret. Tyskerne rakte Haanden ud efter Sortehavsflaaden. "Det skal ikke ske!" svor Matroserne, og de sankede Skibene. Matroserne spredtes ud over Landet; nogle kom til Novgorod og Tsaritsyn, andre sluttede sig til de ukrainske Partisaner. Men alle tog de Havn for deres Skibe, som laa paa Bunden af Sortehavet. I November 1918 flygtede Tyskerne hjem.

Efter 25 Aars Forløb følte Tyskerne atter Længsel efter Kaukasus' Bjerge. De indtog Novorossisk den 11. September 1942 og troede, at de vilde finde en bred Vej til Tjapse; men den var og forblev spærret af den Røde Hær. De troede ogsaa, at de vilde faa stort Udbytte af Havnen og de store Cementfabrikker; men Havnen havde ligget under Ild fra Søen og var praktisk talt ubrugelig. Cementfabrikkerne ved Kysten havde ogsaa ligget i Ildlinjen, og Rødmisterne havde brugt deres Ruiner til Forsvarsværker. Tyskerne næstod sidste Aar, at Produktionen var i Gang, men Sandheden er, at de ikke har faaet et Gran Cement. De tyske Soldater, som overmodigt havde plantet Hægekorsflaget paa Kaukasus' højeste Tinde, lokket af gyldne Løfter om Sydens Rigdomme og Solskin, blev jøget tilbage til et trist, vinterligt Novorossisk hvor Blasten var saa haard, at Jernbanevogne blev kastet af Skinnerne. Med stadig Eaardnæktethed forsvarede de Byen. Hitler gav udtrykkelig Ordre til at holde Novorossisk for enhver Pris. Saa længe dette fremskudte Støttepunkt var tysk, vedligholdtes det fortænelige Haab om endnu engang at vove "Tigerspringet" mod Kaukasus. Derfor forstærkedes Forsvaret med friske Divisioner og sto-

re Luftstyrker. Det Røde Luftvaaben beholdt dog Herredømmet i Luften. Det var i de Dage, hele Sovjetunionen talte om Piloten Pokrisjkin. Tyskerne kendte ham ogsaa. Naar hans Maskine kom, hed det: "Pas paa! Pokrisjkin er i Luften!"

Den 11. September iaar, præcis et Aar efter Tyskernes Erobring af Novorossisk, begyndte det dristige Stormangreb, som befriede Byen. I Ly af Mørket landsattes sovjetrussiske Marine-tropper og Infanteri fra over 100 Skibe. Samtidig begyndte det russiske Artilleri at beskyde Kysten. Usct af Tyskerne sejlede Flaadeenheder lige ind i selve Havnen, hvor de landsatte Tropper. En rasende Gadekamp begyndte. To tyske Alpejægerdivisioner, en Infanteridivision og en rumænsk Alpejægerdivision forsvarede Byen, en betydelig Styrke i Betragtning af, at hver Fabrik og hvert Hus var omdannet til en veritabel Fæstning. Tyskerne gjorde deres Bedste for at drive Sovjet-tropperne tilbage i Vandet, men deres Bedste var ikke nok. Husblok efter Husblok blev indtaget. 5 Dage og Nætter varede Kampen. Den 16. trak Tyskerne sig skyndsomst tilbage ad Vojen nordpaa, efterladende deres saarede og en Mængde Udrustning. Novorossisk var befriet.

Sortehavsflaadens Matrosar har en Fortælling om Sevastopol. Den lyder saadan: Den sidste Matros, som forlod Byen, tog en Sten fra den sønderskudte By med sig og svor, at den skulde blive sat paa Plads igen. Han døde under en Træfning, og døende gav han Stenen til sin Kammerat og tog det samme Løfte af ham. Saa den Sten fra Haand til Haand. En Dag vil en Matros bringe Stenen tilbage, og da vil den blive cementeret fast for bestandig.

Nu er Afregningen for Sevastopol begyndt. Sortehavsflaaden løber atter ind i Novorossisk Havn, Folk kommer Matroserne i Møde, og Jubelråbene fra Novorossisk giver Genlyd helt til Sevastopols Ruiner som et Løfte om, at Befrielsens Time er nær.

++

Moskva - Kul

Befrielsen af Donbas har udløst uhyre Begejstring hos Kulminearbejderne i Moskvadistriktet, og denne Begejstring omsattes i endnu større Arbejdsresultater. Fra 9. - 15. September holdtes "Donbas-Uge" i Minerne, og Resultatet var 4530 Tons Kul udover Planen. Men ogsaa til daglig ligger Produktionen højt. I Vinteren 1941-42 var Moskvadistriktets Kulminer Skueplads for forbitrede Kampe. Efter at Tyskerne var fordrevet, begyndte Genopbygningsarbejdet. Skønt næsten alle Gruberne havde været ødelagt, naaede Kuludvindingen allerede efter 7 Manneders Forløb Førkrigstidens Niveau. Nu ligger Produktionen 18 % højere end i Juni 1941. I det sidste Aar er der aabnet en Række nye Gruber. Men Stigningen i Produktionen skyldes ikke alene disse nytilkomne Skakter, men ogsaa en almindelig Stigning i Arbejdsproduktiviteten.

+++

Brød til Fronten

Brød er lige saa vigtigt for Fronten som Vaaben. Derfor omfattedes Høstarbejdet i Sovjetunionen med en levende Interesse. Alle, der havde Mulighed derfor, gav en Haandsrækning med for at faa det dyrebare Brødkorn bjerget i Hus saa hurtigt som muligt. Fra hele Landet meldes der om større Østudbytte end i Fjor, og endeløse Transporter af Korn er ført til Afleveringsstederne. En gammel Bondeskone gav Udtryk for den almindelige Stemning med Ordene: Jo mere Sved vi ofrer paa Markerne, jo mindre Blod maa de ofre ved Fronten.

Nedenstaaende bringer vi et Eksempel paa, hvordan Kollektivbønder har afsluttet Aarets Høstregnskab og udover den normale Kornaflevering har givet store Indninger Korn til den Røde Hær.

Den 19. September offentliggjorde Moskva-aviserne et Brev til Stalin fra Bønderne i Aginsk Rayonen i Unionsrepublikken Armenien. I dette Brev meddeles om Resultaterne af Aarets Landbrug.

I Sammenligning med ifjor foregedes det tilsaaede Areal med 5%. Høsten var i god Tid i Hus, og før den 10. September var Planen for Kornafleveringen til Staten fuldstændig opfyldt. Desuden havde alle Kollektivbrugene afregnet med Maskin- og Traktorstationerne for deres Andel i Høstarbejdet. Paa et Møde havde Kollektivbønderne vedtaget udover Planen at levere 3500 Dobbeltcentner Korn til Overkommandoens særlige Fond. Dette Korn blev paa 400 Køretøjer befordret til Banen, indladet i 20 Jernbanevogne og afsendt til Eviron, Hovedstaden i Sovjetarmenien. Det resterende Korn er blevet fordelt mellem Kollektivbødefamilierne, som gennemsnitlig har faaet 20 Dobbeltcentner hver. Udover dette faar hver Kollektivbønde sin Andel i Jordens Produkter plus en Andel, som udbetales ham i rede Penge. Og endelig har han ubeskåret Indtagten af sit private Jordstykke og sine private Husdyr.

++

Alexander Matros of

Stalin har tildelt det 254. Gardeskytterregiment Hæderstitlnavnet Alexander Matros of Regimentet. Bag denne lakoniske Meddelelse ligger Beretningen om Gardesoldaten Alexander Matros of, som dræbtes den 23. Februar 1943, da han med sin sidste Haandgranat tilintetgjorde Fjendens Maskingevær, et Eksempel blandt Tusinder paa det Heltemod, der Skridt for Skridt tvinger de tyske Landrøvere tilbage fra sovjetrussisk Jord.

Den Røde Hær gik til Angreb mod det tyske Forsvars Jernbetonstillinger et Sted paa Sydfronten. Tyskerne forsvandt i deres Huler og medte Angriberne med en morderisk Maskingeværild. Angrubets forreste Spids maatte slaa en Bres igennem disse Mure af Staal, Beton og Ild. I en af disse Stødafdelinger var Alexander Matros of. Med Gøvær, Bajonet og Haandgranater banede han Vejen for sine Kammerater. Han Angrebskilens Spids brød sammen i de tyske Maskingeværers brølende Flammer. En Bunker spærrede Vejen for Matros of. Han saad de blaa Flammer slaa ud fra Bunkerens Skydehul og gøre Sneen blodig, hvor hans Kammerater faldt.

Uhyret derinde i Bunkerens krævede Blod, og han havde kun sit Hjerte brændende af Had, at ofre til dets graadige Gab. Kun et Sekund gik, et kort Øjeblik, og i Skærret af de blaalige Lyn saa Matros of sine Kammerater som sorte Skygger mod Sneen, han saa sit Hjem og alle de Venner, han havde delt Sorger og Glæder med, saa hele sit Liv indtil dette Øjeblik. Han vidste, at han havde Døden foran sig, at han med sin egen Krop maatte bryde denne Barriere af Ild og Staal. Endnu var det muligt at lade sig falde ned i Sneen, grave sig ned og redde Livet. Men denne Tanke end ikke strejfede hans Sind. Han stormede frem, rakte Arme i Vejret og faldt, - og hans Blod farvede Sneen rød. Maskingeværet havde krævet endnu et Offer. Men dets dødbringende Gab var stoppet. Med Haandgranaten sprang Døden fra hans Lig tilbage til Bunkerens, til de afmægtigt rasende Tyskere. - Matros of laa med Ansigtet fremad, mod Vest. Mod Vest drog ogsaa det 254. Gardeskytterregiment, det som nu er Alexander Matros of Regimentet. Og mod Vest drager med det hans u dødelige Berømmelse.

Fra Dvina-Floden i Nord til Sortehestet i Syd fortsætter den Røde Hærs Fremmarch. Kampensige Landstrækninger, store Byer, betydningsfulde militære Støttepunkter befriedes i saa hastigt Tempo, at det her vil være omsonst at opregne Navne. I Dag, da disse Linjer skrives, står Kampene om Overgangen over Dnjepr-Floden. Inden Bladet naar ud til dig, Læser, har den Røde Hær maaske allerede overskredet Dnjepr og er paa videre Fremrykning, fast besluttet paa at tilintetgøre den forhadte Nazisme og befri ikke alene Sovjetunionen, men hele Europa ogsaa Danmark for Nazismen. Tank alvorligt over, hvilke uaaendelige Ofre, Sovjetunionen har bragt og hver Dag bringer for at slaa Hitler og hans Bande af Mordere ned - og overvej, om DU har gjort DIN Indsats i Frihedskampen.

+++

KRONIK

Sovjetunionen

et frit Forbund af selvstændige Nationer

Sovjetunionen er et frit Statsforbund af talrige racemæssigt forskellige Nationer med vidt forskellige Sprog og Trosbekendelser. Stalin nævner i en Tale, at Unionen omfatter "ca. 60 Nationer, nationale Grupper og Folkeslag", Men indenfor disse 60 Hovedfolk findes igen en Mængde mindre Grupper med nationale og sproglige Særpræg, saa det samlede Antal Folkeslag sædvanlig opgives til 150. - I hvert Fald udkommer Blade og Bøger paa 90 forskellige Sprog.

Det russiske Tsarrike havde gennem blodige Erobringskrige skabt en russisk Storstat, et mægtigt Imperium af politisk undertrykte Nationer. Tsarismen førte en hensynsløs Russificeringspolitik overfor alle ikke-russiske Folk, men ogsaa blandt russiske Nationer som Ukrainere og Hviderussere blev enhver national Udfoldelse kvalt under det tsaristiske Aag. Yderligere var de nationale Mindretal Genstand for en haardhændet økonomisk Udbytning, baade af de herskende "Storrussere" og deres egen Overklasse, saa flere af dem var deres egen nationale og økonomiske Undergang nær. Lenin kaldte med Rette Tsarrusland for et "Folkernes Fængsel". Først Oktoberrevolutionen i 1917 bragte Friheden til Ruslands undertrykte Folk og blev Indledningen til deres nationale og økonomiske Genfødelse.

Sovjetmagtens første og vanskeligste Opgave paa det nationale Omraade, efter at den havde stillet Folkene fuldstændig frit i Spørgsmaalet om, hvorvidt de ønskede at tilslutte sig Foderationen af socialistiske Sovjetrepublikker, var at samle dem i et enigt Samvirke om Opbygningen af det nye socialistiske Statssamfund og udrydde den indbyrdes Mistro og Fjendtlighed mellem Folkene, som den tsaristiske Undertrykkelse havde skabt, navnlig Midtilliden til det tidligere herskende Folk, Storrusserne. "Det var under disse Forhold nødvendigt at tilvejebringe et broderligt Samarbejde mellem Folkene paa Grundlag af gensidig økonomisk, politisk og militær Hjælp, ved at forene dem til een Forbundsstat med mange Nationaliteter. Sovjetmagten kunde ikke undgaa at se, hvor vanskelig denne Sag var. Den havde for sig de mislykkede Forsøg med nationale blandede Stater i de borgerlige Lande. Den havde for sig det gamle Østrig-Ungarns fejlslagne Forsøg. Og alligevel forsøgte den at danne en national blandet Stat. Thi den vidste, at en national blandet Stat, der opstaar paa socialistisk Grundlag, vilde holde Stand overfor alle Prøvelser" (Stalin.)

Forsøget paa at danne en nationalt blandet Stat paa socialistisk Grundlag er lykkedes til Fuldkommenhed i Sovjetunionen. Om Aarsagen hertil forklarer Stalin: "Der fandtes ingen Udbytterklasser, der er Hovedorganisatorerne af Stridighederne mellem Nationerne; der fandtes ingen Udbytning til at nære den gensidige Mistillid og opflamme de nationalistiske Lidenskaber. Magten var i Hænderne paa Arbejderklassen, der er en Fjende af enhver Art Underkuelse og den trofaste Bærer af Internationalismens Ide; paa alle Økonomiens og Samfundslivets Omraader blev den gensidige Hjælp mellem Folkene faktisk virkeliggjort; endelig oplomstredede der en national Kultur hos Sovjetunionens Folk, national i sin Form, socialistisk i sit Indhold... Som Resultat har vi nu en nationalt blandet Statistisk Stat, der er fuldt udformet og har holdt Stand mod alle Prøvelser, og som en hvilken som helst Nationalstat i en hvilken som helst Del af Verden kan misunde for dens Stabilitet."

Det socialistiske Nationalitetsprogram var udformet længe før Oktoberrevolutionen af Marx, Engels, Lenin og Stalin. Stalin var det bolsjevikiske Partis Ekspert i de nationale Spørgsmaal, og det blev ham, der som Folkekommisær for Nationaliteterne kom til at føre dette Program ud i Livet. Straks efter Oktoberrevolutionen udsendtes "Deklarationen om Ruslands Folks Rettigheder" underskrevet af Lenin og Stalin. Denne proklamerer:

1. Lighed og Suverænitæt for Ruslands Folk.
2. Fri Selvbestemmelsesret for Ruslands Folk, inklusive Retten til at løsrive sig og danne selvstændig Stat.
3. Ophævelsen af alle nationale og national-religiøse Privilegier og Indskrænkninger.
4. Fri Udvikling af de nationale Mindretal og de etnografiske Grupper, som bebør Ruslands Territorium.

Nogle Aar senere, paa den 10. Partikongres i 1921, forelagde Stalin følgende Resolution, der yderligere uddybede dette Program:

"Partiets Opgave bestaar deri at hjælpe de ikke-russiske Folks brede Masser til at indhente det mere fremskredne Rusland:

(forts. Side 10.)

Side 10.

Nr. 5.

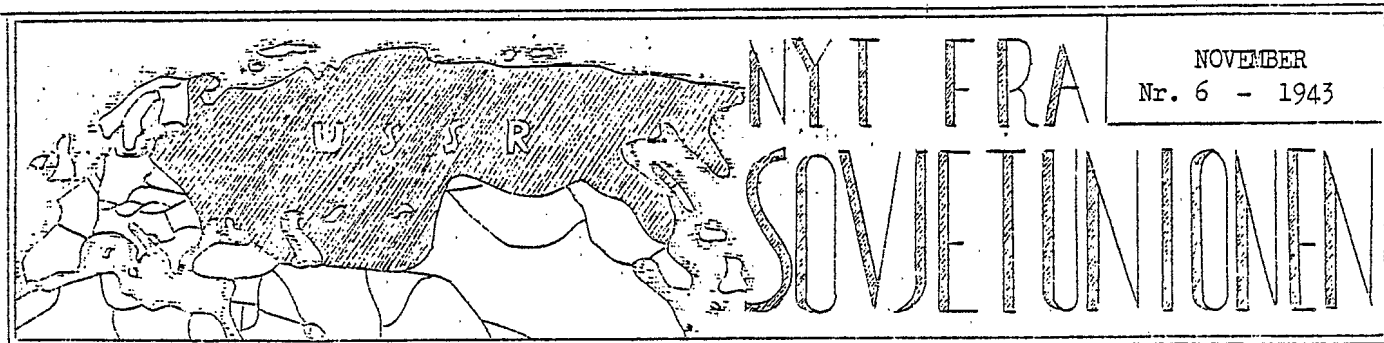
(Kronikken forts.)

1. ved at udvikle og befæste Sovjet-Statssystemet i saadanne Former, der svarer til disse Folks nationale og sociale Forudsætninger.
2. ved at udvikle og befæste de enkelte Folks egne Domstole, hvor Retssproget er Modersmaalet - deres egne Forvaltningsorganer - deres egne økonomiske Organer - deres egne Embeds- og Tillidsmand, der vælges paa Stedet og kender den lokale Befolknings Levemaade og Psykologi.
3. ved at udvikle egen Presse, egen Skole, eget Teater, egne Klubber og overhovedet egne Kultur- og Oplysningsinstitutioner.
4. ved at organisere og udfolde et Net af Skoler og Kursus, saavel for den almindelige Folkeoplysning som for teknisk og faglig Uddannelse, Undervisningsproget skal overalt være Modersmaalet."

Alle disse nationale Rettigheder er senere lovfæstet i Forfatningen af 1936. Foruden af Forfatningen sikres Borgernes Ligeberettigelse paa alle Samfundslivets Omraader uden Hensyn til deres Nationalitet, Race eller Trosbekendelse (se "Nyt fra Sovjetunionen" Nr. 3-4) sikres de enkelte Folkegrupper nationale Frihed og Selvstændighed gennem selve Statsopbygningen og Sovjetsystemet, der indenfor Rammerne af de fælles Interesser giver de nationale Statsenheder fuldt Selvstyre med Modersmaalet som Administrations-, Rets- og Skolesprog. Enhver Lov, som vedtages af Unionens Øverste Sovjet, skal saaledes offentliggøres paa alle Unionsrepublikernes Sprog, og disse har endog forfatningsmæssig Ret til frit at udtræde af Unionen. Men de nationale Enheder har desuden en særlig Repræsentation i Unionens Øverste Sovjet, som bestaar af 2 fuldt ud ligestillede Kamre, Unionssovjettet, der repræsenterer Borgernes fælles Interesser, og Nationalitetssovjettet, der repræsenterer de særlige nationale Interesser. Enhver Lov skal vedtages med almindelig Stemmeafstemning i begge Kamre. I Tilfælde af, at der ikke kan opnaas Enighed, forsøges Mægling gennem en Kommission sammensat af et lige Antal Medlemmer fra begge Kamre, lykkes denne ikke, skal Øverste Sovjet opløses og Nyvalg udskrives. Saaledes faar Nationaliteterne en dobbelt Repræsentation i det øverste lovgivende Organ, først i Unionssovjettet med 1 Deputeret for hver 300.000 Indbyggere og dernæst i Nationalitetssovjettet med 25 Deputerede for hver Unionsrepublik, 10 for hver autonome Republik, 5 for hvert autonomt Omraade og 1 for hvert autonomt Distrikt, der ofte kun taller faa tusinde Indbyggere. Paa denne Maade er der ydet en absolut Garanti for Beskyttelsen af Nationaliteternes Interesser og Rettigheder.

Af denne åbne og humane Nationalitetspolitik, som er uden Sidestykke i Verden, ikke blot er en Række tomme Løfter, fremgaar saavel af den økonomiske og kulturelle Udvikling, der er foregaaet indenfor de mange forskellige Folkeslag, som af den Fællesfølelse og heroiske Patriotisme, de har vist i disse Krigsaar. Sovjetunionens Fjender regnede med et indre Sammenbrud, men mødte i Stedet Sovjetfolkernes enige, ubetvingelige Styrke. Under denne Frihed og Selvstændighed fik den nationale Udvikling frit Løb. Folkernes ældgamle, undertrykte Kulturformer og de forbudte Sprog vaagnede op til nyt Liv. En national Litteratur, Digtkunst og Teater skabtes atter paa Folkernes Modersmaal. Almindelig Oplysning trængte med Skolerne ud til Unionens fjerneste Egne, og Analfabetismen, der tidligere havde omfattet langt over 90 % af de mest tilbagestående Folk, forsvandt. Men samtidig foregik en rivende økonomisk Udvikling, der kom til at danne Basis for den nationale Opblomstring. Mægtige Kapitaler investeredes i Industri- og Mineanlæg, nye Jernbaner, Veje og Vandingskanaler blev bygget, det primitive Landbrug blev nyorganiseret paa Grundlag af kollektiv Drift og moderne Teknik. Kort sagt: Sovjetmagten allierede sig med det arbejdende Folk blandt de undertrykte Nationer og hjalp dem med at kaste deres Udbyttere paa Porten. Den gjorde en Ende paa Udbytternes Regime og vandt sig derved det brede arbejdende Folks Tillid og Støtte - en Nationalitetspolitik, der staar i den skarpeste Modsetning til den imperialistiske Kolonipolitik, hvor det herskende Folk allierer sig med det stedlige Overklasse og deler Rovet sammen med den. Molotof sammenfatter hele denne nationale Udvikling i følgende Ord: "Af det "ene og udelelige Rusland" er der opstaaet mere end 50 Republikker, autonome Omraader og nationale Kredse. Uden Dannelsen af de nationale statslige Enheder i Sovjetunionen kunde der ikke have været Tale om en fri national Udvikling. Oprettelsen af talrige nationale Republikker og Omraader har ikke blot ikke faaet vor Stat til at vikle, men tværtimod gjort den endnu stærkere."

DEN 7. NOVEMBER 1943

For tredje Gang fejrer Sovjetunionen Revolutionsdagen i den store Frihedskrigs Tegn.

Den 7. November 1941 stod Hitlerhærene foran Moskva. Den 7. November 1942 kæmpede de i Stalingrad. I Aar er de kastet tilbage over Dnjepr, mere end Tusind Kilometer fra Stalingrad. Hundretusinder af Kvadratkilometer Sovjetomraade er befriet. Millioner af Sovjetborgere er revet ud af Hitlers Kvalertag. Fra Volga til Dnjepr gik Tyskernes æreløse Vej i Sejrens Aar 1943. Men den standser ikke ved Dnjepr. Der findes ikke den Magt, som kan standse den Røde Hær Fremrykning, før Hitlerfascismen er knust, og Freden og Friheden sikret for Alverdens Folk.

Det er et kvart Aarhundredes Politikk, som nu giver sig Udslag. Grundlaget for de straalende Sejre i Kaukasus, ved Stalingrad, Donbas og Dnjepr blev lagt den 7. November 1917. Under Bolsjevikernes Førerskab sikrede Arbejderne og Bønderne hin Dag, at det russiske Folks Vilje blev Landets Lov. Produktions- og Trafikmidler samt Jorden med alle dens Rigdomme blev Folkets Eje eller kom under Folkets Kontrol, og folkefjendtlige Kræfter sattes ud af Spillet. Paa dette Grundlag løstes under Bergerkrigens, Genopbygningens og Femaarsplanernes Aar de sociale og nationale Spørgsmaal. Paa dette Grundlag skabtes den Industri, som under den nuværende gigantiske Krig gnidningsløst og præcist forsyner den Røde Hær og Flaade med det fornødne Materiel.

Det svundne Aar blev en Triumfens Epoke for den Røde Hær og Sovjetfolket. Med St alin i Spidsen har den Røde Hær vist sig som den dygtigste og mest initiativrige i Verden. Under Stalins personlige Ledelse er den Røde Hær - dens Kommando, Mandskab og Materiel - i Krigens haarde Skole udviklet til at blive sterkere, end Hitlers Røverhære var i deres stærkeste Periode, og Sovjetfolket, som i 26 Aar har slidt og stridt med indre og ydre Fjender for at skabe et Samfund, hvor alle Rigdomme udnyttedes til Folkets Gavn og Rigets Forsvar, tog sammen med den Røde Hær tillidsfuldt og beslutsomt Kampen op, bag Fjendens Linjer som Partisaner, i Baglandet ved en enestaaende Arbejdsindsats paa alle Omraader.

Tratte af Krigen, forpint af dens Lidelser og Ulykker længes Folkene i Dag mod Freden. De ser hen til Sovjetunionen og den Røde Hær som den sikreste Garant for, at Hitlerhærene vil blive tilintetgørende slaaet, og de venter utaalmodigt paa den anden Front, som skal aflaste Sovjetunionen for en Del af den vældige Byrde, som den har maattet bære igennem 28 Maaneder, og som vil kunne afkorte Krigens Varighed og spare Millioner af Menneskeliv. De undertrykte Landes Befolkning rustet sig til den afsluttende, haarde Kamp mod Undertrykkerne. Tiden er inde, da ethvert frihedelskende Menneske maa gøre sin Skyldighed overfor Sovjetunionen.

Hitlers Drømme om et Verdensherredømme er for bestandig knust. De er knust under den Røde Hærs tunge Slag, de er kuldcastede af Sovjetfolkets ukuelige og heroiske Modstand og Arbejdsindsats.

I 28 Maaneder har den Røde Hær og Sovjetfolket kæmpet, som ingen anden Hær og intet andet Folk i Verden nogensinde har kæmpet. I 28 Maaneder har Hitler og hans Vasaltropper løbet Storm mod Sovjetunionen. Den Røde Hær og Sovjetfolket stod fast. Sovjetunionen er det Bolværk, mod hvilket Hitlerfascismen knuses.

I Dag er Hitlerhærene paa Tilbagetog. Frihedens og Fredens Time er indenfor Synsvidde. Det er den Røde Hær og Sovjetfolket, som gennem sin uforlignelige Kamp skabte Grundlaget for den snarlige Sejr over Hitler. Derfor sender Alverdens frihedelskende Folk paa Revolutionsdagen deres Hilsen til det store Sovjetland, til dets Folk, til dets Røde Hær og til dets Hærfører, Sovjetunionens Marskal, STALIN.

Europas undertrykte Folk vil paa Revolutionsdagen takke Sovjetunionen, som man takker den, der har reddet ens Liv.

++

Side 2.

Nr. 6.

WENDELL WILLKIE OM STALIN

Wendell Willkie, den amerikanske Præsidentkandidat, som i August/September 1942 foretog en Rejse Jorden rundt for at danne sig et Indtryk af Verden og Krigen, Fronterne; Folkene og deres Ledere, besøgte herunder ogsaa Sovjetunionen. Vi har tidligere bragt en Skildring af Wendell Willkie et Besøg ved den sovjetisk-tyske Front. Nedenstaaende gengiver vi fra Bogen "Een Verden" Referat af Wendell Willkies Besøg hos Stalin.

I Moskva havde jeg to lange Santaler med Josef Stalin. Meget af det, han sagde, har jeg ingen Ret til at gengive. Men der er ingen Grund til at tie stille om Manden selv. Stalin er en af vor Tids mest betydende Personligheder.

Jeg var opfordret til at møde hos ham en Aften Klokken halv otte. Han holdt aabenbart som oftest sine Konferencer om Aftenen. Hans Værelse var temmelig stort, ca. seks Gange tolv Meter. Paa Væggene hang der Billeder af Marx, Engels og Lenin og et Profilbillede af Stalin og Lenin sammen, samme Portræt, som man ser i praktisk talt alle offentlige Bygninger, Skoler, Fabrikker, Hoteller, Hospitaler og private Boliger i Rusland. I et Sideværelse, hvortil Døren stod aaben, saa jeg en valdig Globus over tre Meter i Diameter.

Stalin og Molotof stod ved den korte Side af et langt Egetræskonferencebord. De hilste venligt og naturligt paa mig, og vi talte i omtrent 3 Timer om Krigen, om hvad der vilde komme efter Krigen, om Stalingrad og Fronten, om Amerikas Stilling, om Forholdet mellem Storbritanien, De forenede Stater og Rusland og om meget andet mere eller mindre vigtigt.

Nogle Dage senere var jeg sammen med Stalin i 5 Timer, først ved Bordet under en Banket, som han gav for mig, senere ved Kaffen i de mindre Saloner og endelig ved en privat Forevisning af en Film om Moskvas Belejring og Forsvar.

Jeg vil lige i Forbigaaende nævne, at vi ved denne Middag udbragte en Skaal for Tolkene. Vi havde skaarlet for vore respektive Lande og deres Ledere, vi havde skaarlet for det russiske Folk, for det amerikanske Folk og for vort Haab om et Samarbejde i Fremtiden, vi havde skaarlet for hinanden. Men til sidst kom jeg til at tænke paa, at de eneste, der virkelig havde slidt i det under denne Middag, var Tolkene, der stadig havde maattet rejse sig op og oversætte. Jeg udbragte altsaa en Skaal for dem. Bagefter sagde jeg til Stalin:

- Jeg haaber ikke, at jeg har gjort noget upassende ved at udbringe en Skaal for Tolkene.
- Slet ikke, Mr. Willkie, sagde han. Vi er jo en demokratisk Nation.

Stalin er efter Gjemaal knapt 160 cm høj - jeg var forbavset over, at han ikke var højere. Han virker ret lille, har et stort Hovede, store Øjne og store Mustacher. Naar Ansigtet er i Ro, virker det strengt og alvorligt, og her i September virkede han træt - ikke syg, som man saa ofte har paastaet, men utrolig træt. Og det kan man vel ikke undres over. Han taler roligt og klart og nu og da med en indtagende naturlig Veltalenhed.

Han er efter min Mening haard, sejt og enerisk. Hans Spørgsmaal var velovervejede, dybtgaaende, beregnede paa at trænge til Bunds i det Emne, der interesserede ham. Han skyder Elskværdigheder og Komplimenter til Side og bliver utaalmodig over almindelige Talemaader.

Da han spurgte om mine Besøg paa de forskellige Fabrikker, vilde han have detaillerede Oplysninger om, hvilke Afdelinger jeg havde været paa, og ikke en almindelig Udtalelse om Effektivitet og Arbejdsmetoder. Da jeg spurgte ham om Stalingrad, udviklede han klart og logisk, ikke blot Byens geografiske og militære Betydning, men ogsaa hvilken moralsk Virkning et heldigt eller mislykket Forsvar vilde have paa Rusland, Tyskland og særlig det mellemste Østen. Han kom ikke med Profetier om, hvorvidt Rusland var i Stand til at holde Stalingrad, og han forklarede, at det hverken var tilstrækkeligt med Fædrelandskærlighed eller Mod. Resultatet af en Kamp bestemmes først og fremmest af, hvor mange Soldater man har, hvor dygtige de er, og i hvor stor Udstrækning man kan faa Materiel.

Han troede ikke, at vi kunde regne med noget nært forestaaende indre Sammenbrud i Tyskland. Den eneste Maade, man kan sejre over Tyskland paa, er ved at kruse det militært, sagde han. Og han mente selv, at den mest effektive Maade at svække Troen paa Hitlers Uovervindelighed var en uafsluttelig Bombning af tyske Byer og de af Tyskerne besatte Havne og Fabrikker i de erobrede Lande.

Naar vi talte om Krigens Aarsager og de økonomiske og politiske Problemer, som Verden vilde komme ud for ved dens Afslutning, blev man øjeblikkelig klar over hans storstilede Opfat-

(forts. næste Side)

Nr. 6.

Side 3.

telse, hans eksakte Viden og hans koldt logiske Tænkeevne. Stalin er haard, men han er en overordentlig klog Mand, der ikke gør sig nogen Illusioner.

Hans Beundring for den amerikanske Produktionsmetode vilde tilfredsstille enhver amerikansk Industrisammenslutning. Men der var en Del af vore tilbageholdende og indirekte demokratiske Metoder i Krigsførelsen, som han ikke forstod. Han kunde f. Eks. ikke forstaa, hvorfor Demokratierne ikke kunde kræve visse værdifulde Baser, særlig naar de Nationer, der ejede dem, ikke var villige til et Samarbejde eller ikke kunde forsvare dem.

Stalin havde i Modsætning til den almindelige Paastand stor Respekt for Winston Churchill - den ene store Realists Respekt for den anden - og dette lagde han ikke Skjul paa.

Personlig er Stalin et naturligt Menneske uden fjerneste Krukkeri. Han prøver ikke at gøre Indtryk med et affektøst Væsen. Han har en primitiv Sans for Humor og ler gerne ad drastisk Skæmt og Replikker. Ved et Tilfælde kom jeg til at nævne det gode Indtryk, jeg havde faaet af de Skoler og Biblioteker, jeg havde besøgt. Og jeg tilføjede:

- Men hvis De bliver ved med at opdrage det russiske Folk saadan, Mr. Stalin, ender det maaske tilsidst med, at De selv bliver arbejdsløs.

Han lo, saa han var ved at falde ned af Stolen. Det lykkedes hverken mig eller nogen anden under Samtaler, vi havde med hinanden senere, at sige noget, der morede ham saa meget.

Merkelig nok klæder Stalin sig i lette Pastelfarver. Hans obligatoriske, kendte Bluse er af meget fint Stof, lysegrønt eller svagt rosa, medens Benklæderne er lysegule eller blaa. Han bærer sorte, blankpudsede Støvler. Han bryder sig ikke om Selskabslivets sædvanlige smaa Elskværdigheder. Da jeg tog Afsked efter vor første Samtale, udtrykte jeg min Taknemmelighed over, at han havde ofret Tid paa mig og hvade vist mig den Ære at tale saa aabent. Han svarede lidt genert:

- Mr. Willkie, De ved, jeg er vokset op som georgisk Bønde. Jeg er ikke vant til at tale fint. Det eneste, jeg kan sige, er, at synes godt om Dem.

Det er naturligt, at Stalins ukunstlede Væsen har dannet Skole blandt Sovjetlederne. Navnlig i Moskva og Kuibysjef finder man en bemærkelsesværdig Mangel paa Elegance. Alle klæder sig enkelt, lytter gerne, men siger ikke meget. Man finder mellem de ledende et overraskende stort Antal unge Mennesker, som endnu er i Trediveerne.

Blandt de andre ledende Personligheder, jeg traf, var Udenrigsminister Viatjeslav Molotof, hans Medhjælper i Udenrigsministeriet, Andrej Vysjinskij og Salomon Losovskij, den tidligere Forsvarsminister Marskal Vorosjilof samt Forsyningsministeren Anastasia Mikojan, som samtidig var Leder af den sovjetiske Udenrigshandel. Alle var dannede Mennesker og meget interesserede i Forholdene i Udlandet og ogsaa af Udseende helt anderledes end de vilde Bolsjevikker, som Karrikaturtegnerne har givet os et Billede af.

Saa snart Samtalerne med disse Personer kom ind paa Freden, og hvad Verden vilde blive nødt til at gøre, efter at Krigen var forbi, viste de stor Forstaaelse overfor Vanskelighederne og en bemærkelsesværdig Statsmandsklogt.

Da jeg kom tilbage til De forenede Stater, havde Stalin givet sit Program for den engelsk-amerikansk-sovjetiske Koalition i den europæiske Krig, hvori han opstillede følgende Maal:

Ophævelse af alle Racegrænser. Ligestillethed og territorial Integritet for alle Nationer. Befrielse af underkuede Folk og Tilbagegivelse af deres Suveranitet. Ret for alle Nationer til at ordne deres Forhold, som de selv ønsker det. Økonomisk Støtte til de Nationer, som har mistet meget under Krigen, saa deres materielle Ligevægt atter kan genoprettes. Genindførelse af de demokratiske Friheder. Hitlerregimets Udslettelse.

Man kan spørge, om Stalin mener, hvad han siger. Man kan pege paa, at det ikke er mange Aar siden, at Rusland var i nødtvungen Alliance med Tyskland. Men Rusland har Grund til at minde Demokratierne om München og om de syv Millioner prima Jernskrog, som De forenede Stater eksporterede til Japan mellem 1937 og 1940.

Man kan maaske bedre bedømme Rigtigheden af Stalins Forklaringer, naar man ser dem i Belysning af, at Millioner af Russere er døde under Forsvaret af deres Land, at Millioner af Russere er blevet Slaver under Nazisterne, at andre Millioner arbejder 66 Timer om Ugen paa Fabrikker og i Gruber for at fremstille Materiel til de krampende ved Fronten, og at store Fabrikker paa mirakuløs Maade er blevet flyttet Hundreder af Kilometer for at kunne fortsætte deres Arbejde uforstyrret af Nazisternes Angreb. Det er Folkets Indstilling, der giver os den bedste Tolkning af Stalins Hensigter.

Der findes mange indenfor Demokratierne, der er bange for Rusland og ikke tror paa det. De er bange for en økonomisk Ordning, der skal gribe ind i deres egen. En saadan Angst vidner om Svaghed. - Nej, vi behøver ikke at være bange for Rusland, men vi maa lære at arbejde sammen med Rusland mod vor fælles Fjende, Hitler, og efter Krigen. For Rusland er et dynamisk Land, et livskraftigt, nyt Samfund, en Kraft som ikke kan ignoreres i Fremtidens Verden.

Side 4.

Nr. 6.

S T A L I N G R A D
.....

Stalingrad var før Krigen en Industriby med 700 000 Indbyggere, med en Traktorfabrik, Staalværker, Kraftstationer, Kornsiloeer, et udmærket Teater, mange Biografer, et stort Bibliotek, Lærerkollegium, en Fabriksskole, kendt som en af de bedste i Landet, 12 tekniske Skoler, 110 Mellemkoler og 10 Hospitaler. Af alt dette blev der ikke Sten paa Sten tilbage. 57 000 Bygninger blev jævnet med Jorden, og Resten mere eller mindre ødelagt.

Da Krigen begyndte, var man lige begyndt at ombygge Stalingrad efter en ny Byplan; nu er man begyndt forfra, i bogstavelig Forstand fra Grunden. Hele Stalingrad ligner en gigantisk Byggeplads. Byen strækker sig 50 km langs Volga, og hele denne Strækning er som en Bikube af støjende, myldrende Liv. Luften er fuld af Raab, Fløjten, Motorstøj og Tuden fra Floddampere, en broget Arbejdets Symfoni. Gaderne er rensset for Murbrokker og Glasskaar - og for 120 000 tyske Lig. Midt paa Gaden er Folk i fuld Gang med at opsatte Sporvognskabler. Overalt ser man Murenes gule Træstilladser. Floddampere, Biler og Vogne trukket af Heste eller Kamlere bringer Byggematerialer. Hele Landet har sendt Gaver: Tømmer og kondenseret Mælk, Korn og Maskiner, tørret Frugt og Telefoner, alt, hvad Stalingrad har Brug for. Hvor Fundamentet staar tilbage, bygges nye Mure ovenpaa. Hvis en enkelt Mur har overlevet Ødelæggelsen, bliver de tre andre bygget til. Der var Mangel paa Søm - Børnene lavede en Sæmindsamling og fandt store Mængder brugeligt Materiale mellem Murbrokkerne. Transportable Huse skyder op som Paddehatte fra den ene Dag til den anden. En ny Bydel er groet op, hvor der for et halvt Aar siden var en Ruinhob, og Arbejderne er allerede flyttet ind. Det er kun enetages Huse, men komfortabelt indrettet og omgivet af Haver. 25 Skoler er gænaabnet, Operaen begynder snart Sæsonen, og Cirkus og Biografer er fyldt hver Aften. 200 000 Mennesker bor nu i Byen, og de bygger allesammen. Fra hele Unionen er der kommet frivillige Byggebrigader. Først boede de i Telte, krampestore Teltlejre voksede frem mellem Ruinerne. Nu er der ikke mange Telte tilbage, de fleste Husbyggere er flyttet ind i mere permanente Kvarterer, som de selv har bygget.

Stalingrads Arbejdere har altid haft et godt Ry, og de svigter ikke Traditionen idag. Tømreren Boris Nasjunjef tømrede paa een Dag det tyvedobbelte af sin Norm, og Mureren Antjep slog sin egen Rekord ved at lægge 58 000 Mursten paa 5 Dage. Og de, som kunde Haandværket i Forvejen, har endda haft det let i Forhold til alle dem, som først skulde lære det. Malere og Forfattere haandterer Murske og Hammer i Stedet for Pensel og Fyldepen. Ivan Sevstjanof var Hovedbogholder og havde ikke drømt om, at han skulde blive Ekspert i at mure Ildsteder. Elexandra Tjerkassova er Børnehavelsrørende, men om Aftenen, naar hendes Arbejde i Børnehaven er endt, bygger hun Huse. Og det samme gør Tusinder af andre. Man maa ikke tro, at det har været let. Det har kostet mange Anstrengelser, mange Vabler og saarede Hænder at lære at bygge, men Arbejdet skal gøres, og det bliver gjort.

I en gammel tysk Omnibus uden Hjul bor fire unge Piger fra Kama. For Vinduerne har de hængt blomstrede Gardiner. De sidder omkring Bordet og skriver hjem ved Skæret af en Lampe, som er lavet af et Granathylster. "Da vi kom hertil, kunde vi ikke fatte, hvordan Stalingrad nogensinde skulde blive en By igen," siger den ene, "der var absolut ingenting tilbage. Men hvis nogen havde bedt os om at rejse hjem, vilde vi blankt have afslaaet det. Vor Skæbne er knyttet til denne By."

Det første Hus, der blev bygget, var "Pavlofs Hus", opkaldt efter Sergent Pavlof, som i 59 Dage forsvarede det mod Tyskerne næsten alene. Hver Ruin har sin Historie, skrevet af Stalingrads tapre Forsvarere, som i Snestorm og under Granaternes Haglvejr saa deres By blive ødelagt, men holdt Stand mod Tyskernes Stormløb. I et af Husene kan endnu læses en Indskrift paa Væggen: "Godt Nytaar til vore kampende Kammerater! 1/1 1943." Ansigt til Ansigt med Døden har disse Mænd sendt Landet deres bedste Ønsker om et nyt, lykkeligt Liv. Dette Liv er nu begyndt for Stalingrad.

S T A L I N O M L E N I N
.....

Land og Folks Forlag. Pris 50 Øre.

Land og Folks Forlag har udsendt en Pjece indeholdende 8 af Stalins vigtigste Taler og Artikler om Lenin. Forlaget har dermed videreført Udgivelsen af "Lenins udvalgte Værker" som blev paabegyndt før Hitlertysklands Overfald paa Sovjetunionen. Det foreliggende Skrift er planlagt som Indledning til denne Publikation, hvoraf Bind 7, 8 og 9 naaede at udkomme før den danske Regerings Grundlovsbrud med Forbudet mod Danmarks kommunistiske Parti i 1941 standsede den, men alt tyder paa, at den inden Længe vil kunne fortsættes i et frit Danmark, ikke mindst i Øjeblikket vil et Studium af Lenins og Stalins Arbejder være af stor Værdi for Forstaaelsen af den nuværende Krigs komplicerede Karakter, der stiller Sovjetunionens Politik, og sammen med den internationale Arbejderklasse og alle friheds- og fredselkende Nationer, overfor Opgaver af uhyre Betydning og Rækkevidde for Menneskehedens Fremtid.

Nr. 6.

Side 5.

DEI MUHAMEDANSKE KIRKE

I Dagene 17-19/10 har Repræsentanter for den muhamedanske Kirke i Sovjetunionen været samlet til Møde i Tasjkent for vælge den kirkelige Administration for Muhamedanerne i Sovjetrepublikkerne Usbekistan, Tadsjikistan, Kirgisien, Turkmenistan og Kasakhstan. En 82-aarig Usbeker blev valgt til Hufti (Overhoved for Muhamedanerne). De forsamlede vedtog en Appel til alle Muhamedanere om at føre en ubarmhjertig Kamp imod Fjenden. Under stor Begejstring vedtoges det endvidere at sende Hilsener til Lederne af Sovjetregeringen og til Centralasiens og Kasakhstans Regeringer. Hilsenen til Marskal Stalin havde følgende Ordlyd:

Kirkeforsamlingen, som bestaar af Repræsentanter for det muhamedanske Præsteskab og troende Muhamedanere i Usbekistan, Tadsjikistan, Kirgisien, Turkmenistan og Kasakhstan, sender Dem som Overhovede for Sovjetunionens Regering vore varmeste Hilsener. Fra den Dag, Sovjetunionens Folk begyndte den store Fædrelandsrig mod Hitlertyranniet, har det muhamedanske Præsteskab i Centralasien og Kasakhstan opfordret de troende Muhamedanere til at ofre alle Kræfter for Sejren,

og har talrige Gange bedt Allah om Sejr for Sovjetstridskræfterne. I vor Appel til Muhamedanerne, som kæmper ved Fronten, har vi opfordret dem til ærligt og vedholdende at arbejde for at hjælpe Fronten og Landet. Det er med stor Tilfredsstillelse vi nu kan sige, at den store Allah har hørt vore brændende Bønner. Vi forsikrer Dem højtideligt, at det muhamedanske Præsteskab ogsaa i Fremtiden vil opfordre Muhamedanerne til uophorligt at udslutte Fjenden uden at spare paa deres Kræfter. Ogsaa i Fremtiden vil det muhamedanske Præsteskab opfordre Mænd og Kvinder i Baglandet til at arbejde udholdende for at forsyne Fronten med alt, hvad der er nødvendigt for at hidføre den hurtigst mulige Sejr.

Vi opsender vore brændende Bønner til Allah og ønsker Dem et godt Helbred og et langt Liv. Maatte den store Allah hjælpe Dem til at virkeliggøre den store historiske Mission, som er blevet Deres Lod: Befrielsen af vort Hjemland og af alle Folk i Europa, som er undervunget af Hitlertyskland. Amen.

DIVISIONSFANEN

I en Landsby Anjutino i Mogilef-Distriktet kom en gammel Bonden ind i det Hus, hvor Kommandøren havde opslaaet sit Kvarter, slog Hælene sammen, stod ret og meldte med fast Stemme: "Kommandør! Jeg, Dmitrij Tjapin, tidligere Grenader i den gamle russiske Hær, overbringer herved den 24. Uljanogsker Skyttedivisions Fane!" Derpaa løste han op for en Bylt, han havde i Haanden, og en svar rød Fløjlsfane kom til Synne. Oberst Petrof omfavnede den gamle og kyssede ham rørt paa begge Kinder. Nu fortalte Bonden, hvordan han var kommet i Besiddelse af Divisionsfanen.

Det var en Augustdag i 1941. Ved Daggry traangte de tyske Tanks ind i Landsbyen Anjutino. Frontlinjen var lige ved. Sovjettropperne kæmpede tappert, men Overmægten var for stor, Dmitrij Tjapin, som var Veteran fra sidste Verdenskrig og i 1914 var blevet saaret af Tyskerne, kunde ikke udholde Synet af Fjenden i sin Landsby. Han forlod Byen og gik ud til en nærliggende Pose. Der blev han Øjenvidne til tre Sovjetsoldaters Død. En ældre Kommandør, som bar paa en Felttaske, kom fra Mosen sammen med to yngre og vilde krydse Vejen. De forsøgte at omgaa Landsbyen, som jo var besat af Tyskerne. Men tyske Tanksoldater bemærkede dem, og en ulige Kamp begyndte. Tyskerne skød fra deres sikre Plads i Tankene, Sovjetsol-

daterne havde kun deres Pistoler. De to unge blev snart skudt, den ældre holdt endnu Stand. Tankene forfulgte ham ud paa en Eng, hvor han omsider blev ramt af en Maskingeværkugle. En Tysker sprang ud af sin Tank og dræbte den saarede med et Pistolskud, hvorpaa Tankene kørte videre. Døende rakte Kommandøren efter Felttasken og knugede den til sit Bryst.

Den gamle Dmitrij, som havde iagttaget Kampen paa Afstand, gik hen til den døde, aabnede Felttaksen og saa en rød Fane, hullet af Kugler og gennemvædet med Blod. Han løste forsigtigt Rødbannerordenen fra den dødes Bryst og begav sig hjem, hvor han skjulte baade Ordenen og Divisionsfanelen. Ubemærket af Tyskerne begravede han næste Dag den dræbte Kommandør paa Landsbyens lille Kirkogaard, og sammen med ham Felttasken med Fanen.

Hver eneste Dag i mere end 2 Aar gik han sin Tur til Kirkogaarden. Hele Landsbyen, unge og gamle, kendte hans Hæmmelighed og tav stille dermed. Da den Røde Hær befriede Landsbyen, kunde han med Stolthed grave Fanen op og overlævere den i de rette Hænder.

For kort Tid siden blev den gamle modtaget af Krigsraadet. Generalen udtrykte sin Tak og meddelte ham, at Krigsraadet havde indstillet ham til Udmærkelse.

Side 6.

1. 5.

ALSLAVISK MØDE I MOSKVA

Den 16. og 17. Oktober afholdt den alslaviske Komite, som dannedes ved Begyndelsen af den sovjetisk-tyske Krig, sit 6. Plenarmøde i Moskva. Mødet aabnedes med en Hyldest til Marskal Stalin, og under begejstret Tilslutning vedtoges det at sende Hilsener til Stalin, til den Røde Hær og Partisanerne. I Hilsenen til Stalin hed det bl.a.:

Kære Josef Vissarionovitsj! I denne glade Tid, da den Røde Hær vinder straalende Sejre og befrier vor slaviske Jord fra de tysk-fascistiske Røvere, retter den alslaviske Komite paa alle slaviske Folks Vegne vore hjerteligste, flammende Hilsener til Dem og udtrykker vor dybe Hengivenhed og granseløse Taknemlighed til Dem og den heroiske Røde Hær, som staar under Deres Ledelse, for Befrielsen af Millioner af slaviske Folk for det fascistiske Aag. Paa tredje Aar bærer Sovjetunionen alene Hovedbyrden af Kampen mod Hitlers Horder. Haarde Prøvelser er blevet Russernes, Ukrainernes, Hviderussernes og andre Sovjetfolks Lod. Men selv i de mest farefulde Prøvelsens Dage mistede ingen Slaver Verden over Troen paa Sovjetstyrkernes Sejr over de tyske Okkupanter, fordi de vidste, at den store Stalin stod i Spidsen for den Røde Hær.

Uimodstaaelig marcherer den Røde Hær fremad og kaster Hitlers horder tilbage mod Vest. Gammelt slavisk Land, russisk, ukrainsk og hviderussisk Jord befries. Dnjepr, den gamle Slavotitsj, hilser allerede Befrielseharene Velkommen. Orel og Smolensk, navnkundige russiske Byer, Stalino, Donbas' Hovedstad, Kharkof, Sumy, Poltava og Krementsjuk, glørrige ukrainske Byer, og de gamle hviderussiske Byer Mstislavl, Kritsjef og Tsjerikof er blevet befriet. Sovjettropperne er rykket frem til det gamle Kievs Mure, Moderen til alle russiske, ukrainske og hviderussiske Byer. Den Røde Hærs straalende Sejre vækker Glæde hos alle Slaver og alle frihedsel-skende Folk i Europa. Den Røde Hærs Heltebedrifter begejstrer Folkene i de okkuperede Lande. Stadig højere hæves Banneret for den hellige Kamp til Befrielsen af de undertrykte Folk. Stadig vildere flammer Partisankampen blandt Slaverne og andre Folk. Timen for den endelige Sejr, Havnens Time er nær. Den Røde Hærs straalende Kamphandlinger under Deres Ledelse har skabt gunstige Betingelser for de Allierede Troppers afgørende Fremstød mod Hitlertyskland og dermed for den hurtigste Befrielse af alle Slaver og andre undertrykte Folk fra det fascistiske Tyranni.

Vi Repræsentanter for slaviske Folk i Europa hilser Dem, kære Josef Vissarionovitsj, og forsikrer Dem, og i Deres Person hele Sovjetfolket, at vi vil ofre al vor Styrke, hele vort Liv for det høje endeligt at udslette den lumske,

røveriske Fjende og befri alt slavisk Landomraade. Vi forsikrer Dem, at de slaviske Folk, som kæmper i Hitlertysklands europæiske Bagland og begejstres af Sovjetfolkets Heltemod, vil give alle deres Kræfter, for at Fjenden hurtigt kan lide Nederlag, og Sejren fremskyndes.

Lange leve den heltemodige Røde Hær, som bringer vore Folk Friheden! Lange leve Sovjetunionen og dens heroiske Folk! Lange leve de slaviske Folks uovervindelige Kampen! Lange leve Stalin, den store Hærfører, Fader og Ven af de slaviske Folk!

+

Blandt Mødets Talere var Jugoslavoren Bozidar Maslaritsj, Viceformand for den alslaviske Komite, som talte om det jugoslaviske Folks Frihedskamp. Han fremhævede, at de spredte Partisanafdelinger, som ved Krigens Begyndelse kæmpede i Jugoslavien, idag staar forenet i en mægtig national Befrielsesarme, som renser Landet for Hitlerfascister. Yderligere 5000 Mand, som Partisanerne har befriet fra en fascistisk Koncentrationslejr, har for nylig sluttet sig til denne Arme.

Formanden for de polske Patriots Forbund, Vanda Vasilefska, Viceformand i den alslaviske Komite, holdt en Tale om de polske Patriots Opgaver, hvori det blandt andet hed: "Vi Polakker i Sovjetunionen har faaet Lejlighed til at danne et væbnet Korps. En af dette Korps' Divisioner, Kosciuzko-Divisionen, aabnede Polakkernes Kamp paa den sovjetisk-tyske Front ved den 12/10 at gaa over Dnjepr. Vi kan være stolte af de Mænd, som har begyndt Kampen for et frit, demokratisk Polen. Kampende Skulder ved Skulder med den Røde Hær bringer disse polske Soldater Timen nærmere for vort Fædrelands Befrielse fra den blodtørstige Fascisme."

Den tjekoslovakiske Professor Zdenek Nejedly skildrede i en Tale sine Indtryk fra et Besøg hos den tjekoslovakiske Troppenhed ved Østfronten. Denne er i den sidste Tid blevet betydelig forøget, er staalsat i Kamp og har løst kom-plicerede militære Opgaver.

Videnskabsmanden Nikolai Dersjavin talte om det traditionsrige Venskab mellem det russiske og det bulgarske Folk.

Mødet overværedes af talrige Repræsentanter for de slaviske Folk; der vedtoges et Op-raab til hele Verdens Folk om paa alle Maader at forstærke Kampen mod Fascismen, samt Hilsener til de jugoslaviske Partisaner, som saa modigt kæmper for deres Lands Befrielse, til det polske Korps i den Røde Hær og til den tjekoslovakiske Troppenhed med Ønsket om fortsat fremgangsrigte Aktioner.

++

Nr. 6.

Side 7.

T A G A N R O G

22 Maanedes er lang Tid, altfor lange til ikke at bestille andet end skyde, hænge og pine. Efter at have dræbt 9000 Indbyggere i en Landsby udenfor Taganrog gjorde Tyskerne en Gestus: I Avisen "Ny Verden" meddelte de Beboerne i Taganrog, at "Vi Tyskere er ædelmodige og storsindede. Vi ønsker kun een Ting: anerkend os som Herrer af en højere Race og betragt jer selv som Slaver, Folk af en laverestaaende Art, saa vil alt gaa godt, til jeres Tilfredsstillelse!" Men der opnaaedes ingen gensidig Tilfredsstillelse. Taganrog foretrak Døden for Forraderi. Paa Overfladen tilhørte Byen Tyskerne, men underneden var den stadig en Sovjetby. Under Faa-skud af at eftersøge skjulte Rødemister gennemstrejffede de tyske Soldater Byen, undersøgte Husene og tog alt, hvad de fandt af Værdi. Spredte Plyndringstogter blev snart afløst af organiseret Røveri. Der kom Ordre til, at alle Guld-sager skulde registreres, dvs. afleveres. En anden Ordre befalede, at alle Varer af tysk Oprindelse skulde afleveres til Kommandanten, og det er ikke svært at gætte, at en Mængde Værdisager blev beskyldt for engang i Fortiden at have baa-ret Varemærket "Made in Germany". Det var et dagligdags Syn at møde Folk paa Gaden, som løb omkring i Undertøj og uden Sko; tyske Soldater havde midt paa Gaden trukket Pelse og Tøj af dem og fjernet sig med det. Store Vognladninger af Metalvarer, Pelse, Smykker, Husgeraad drog afsted til Tyskland.

Da Tyskerne forlod Enken Tjermanovas Hus, hvor de havde haft Kvarter, efterlod de et tilsyneladende ubrugeligt Radioapparat. Et Par unge fingernemme Taganroggere satte det sammen og fik det til at fungere. Hver Dag hørte de Sovjetkommunikatet, skrev saa mange Kopier, de kunde overkomme og fordelte dem i Byen. Saadan begyndte Taganrogs underjordiske Sovjetliv. Det kan synes beskedent. Men hele Familien Sakulinof blev skudt paa Stedet, da Tyskerne fandt en Ra-

dio i deres Hus. Men den illegale Organisation voksede op og tog nye Opgaver op. Mange smaa Grupper, som ikke kendte hinanden, ledes af en Centralkomite. Taganrogs Kvinder samlede Pen-ge ind til Partisanerne, Sovjetflyvere nedka-stede Vaaben og Medicin. Nedja, den tyske Borg-mesters Talk, forsynede Organisationen med Pa-pir fra Borgmesterkontoret. En Gruppe stak Ild paa en tysk Garage, hvor 40 Biler brændte op. En anden Gruppe huggede Hul paa Isen paa det Asofske Hav og sendte flere Kasser tysk Ammu-nition til Bunds. Det samme gjorde Taganrogs Sø-mænd i større Maalestok, da 100 Vognladninger Krigsmateriel og 400 Heste "forliste". Tyske Of-ficerer blev slaaet ned paa Gaden. Benzindepo-ter brændte. Der oprettedes regelmæssig Forbin-delse mellem Partisanerne og den Røde Hær, over Isen om Vinteren og over Land om Sommeren. Til-sidst fik Tyskerne en Stikker anbragt i Organi-sationen. Skønt han snart blev afsløret, var Ska-den sket. Det var i Slutningen af Maj. Omfatten-de Arrestationer fulgte, men Tyskerne fik ingen-ting ud af deres Fanger. Nedja blev spurgt, hvem der havde faaet hende med i Organisationen. "Jeg sluttede mig til den af egen fri Vilje", svarede hun, "jeg hader Tyskerne." "Du har underskrevet din Dødsdom med de Ord," sagde man til hende. "Jeg ved det. Jo før I dræber mig, jo hellere." Den 11. Juni blev 200 Mennesker ført fra Fæng-slet ud til Pladsen, hvor Henrettelsen skulde foregaa. Ikke et af Ofrene skreg. Disse Mænd og Kvinder viste Tyskerne, hvordan Sovjetpatrioter dør.

Efter Arrestationer og Henrettelser var Organisationen blevet svækket, men ikke knust. Den fungerede stadig, da den Røde Hær rykkede ind i Taganrog og gik straks i Gang med et nyt Arbejde: at fjerne Måner og bygge Huse.

Taganrog ligger nu langt bag Fronten. Alt er fredeligt og roligt paa Vejen ud til Graven over Taganrogs Helte og Heltinder.

DET SOCIALISTISKE ARBEJDES HELTE

Molotof og andre Medlemmer af Regeringen og af Statens Forsvarskomite er blevet hædret med Udmærkelsen: "Det socialistiske Arbejdes Helt". Det er sjældent, ledende Sovjet-Statsmænd bliver dekoreret, de afslaar som Regel alle Ud-mærkelser, men denne har en speciel Betydning:

Siden Krigens Begyndelse har Molotof haft til Opgave at organisere en Forøgelse af Tankproduktionen. Den tyske Overlegenhed i Tank-vaabnet var en af Hovedgrundene til, at den Røde Hær midlertidigt maatte trække sig tilbage. Sovjetunionens Tankproduktion maatte mangedobles paa Trods af, at vigtige Industriomraader var

besat af Tyskerne. De russiske Offensiver har tilfulde bevist den Røde Hærs voksende Overlegen-hed ogsaa hvad Tankvaabnet angaar. Nu har Sovjet-folket hædret Molotof med denne Udmærkelse. Til-svarende er bl.a. Berija, Viceformanden for Fol-kekommisærernes Raad, blevet hædret for Organi-seringen af Produktionen af Vaaben og Ammunition, og Mikojan for Organisering af Forsyninger til den Røde Hær. - Landet skylder sine Statsledere Tak for den storslaaede Organisering af Forsvars-væsenet. I Begyndelsen af Krigens forberedte og tilrettelagde de roligt det nødvendige Grundlag for Sejren over Hitlertyskland.

Side 8.

I l j a E h r e n b u r g

V E N S K A B E T M E L L E M F O L K E N E

Forrige Aarhundrede, som begyndte ved Nationernes Stabilisering, sluttede med, at det almenmenneskelige gennemgaaende sættes over det nationale. Det nittende Aarhundredes Drømmere var Kosmopolitter, som ofte var fremmede overfor deres egne Folks Væsen. De var ikke Rummets Patrioter, men Tidens. De mindede om et Menneske med stort Hoved og svage Ben. Det nittende Aarhundrede sluttede lidt senere, end det egentlig skulde. Det varede lige til den første Verdenskrig. Det fortsatte under Krigen og kunde stadig spores i Mellemligstiden. Nu synes det at ligge langt tilbage i Historien.

Vi er Vidne til en begyndende national Opblomstring. Det kan naturligvis forklares ved Kampen mod den brutale Nazi-Nationalisme. Tysklands Stræben efter at fornede og undertvinge andre Folkeslag har naturnødvendigt fremkaldt en opflammende national Stolthed i det magtige England, i det lille Belgien, i det skændede Frankrig og i den uovervindelige Sovjetunion. Men denne Forklaring siger ikke alt.

Opblomstringen af den nationale Kultur og den nationale Stabilisering er Udtryk for en ny Fase i menneskehedens Udvikling. Ved første Øjekast skulde man tro, at vi her havde at gøre med en Reaktion: Spiralen minder paa lang Afstand om en Cirkel. Vor Tids Nationalfølelse har imidlertid intet tilfælles med Nationalfølelsen fra forrige Aarhundredes Begyndelse. Efter vor Opfattelse findes der intet Folk, som er privilegeret eller har Ret til Hegemoni. For os er Nationen en levende Del af Menneskeheden. Vi ser Sammenhængen saavel mellem Folkenes Følelser som mellem Folkenes Skæbne. Vi vil ikke være Kosmopolitter, men vi vil heller ikke opgive den ædle Drøm om Folkenes Broderskab. Vi har indset, at man ikke kan lære de store Ting at kende uden først at have lært de smaa Ting at kende, at det er svært at elske Menneskeheden uden at elske sin egen Landsby.

Man forstaar den store Interesse, som fremskredne Krese viser det nationale Problem i Sovjetunionen. Ved Dons Bredder er to Verdener, ja to Tidsaldre stødt sammen.

Hitler vil gerne kalde den Armé, som har kastet imod os, for "europæisk". I Virkeligheden slaas jo Soldater fra næsten 20 Nationer under hans Kommando. Men vi tager ikke fejl, hvis vi siger, at det kun er Tyskland, som kæmper imod os. Soldaterne fra de andre Nationer er enten Slaver, solgt til Hitler, eller Landskæmpte uden Fædreland. De italienske, rumenske og ungarske Krigsfanger gentager enstemmigt: "Man har sendt os hertil, vi ved ikke hvorfor." Slovakerne og Kroaterne, som ogsaa er blevet tvunget til at slaas mod Russerne, siger med Graaden i Halsen: "Vi er ogsaa et slavisk Folk..." De tvangsmobiliserede Polakker og Tjekker gaar daglig over paa russisk Side. Opkomlingene fra de forskellige Legioner - franske, belgiske, danske og norske - vil hellere plyndre end slaas. Bliver de taget til Fange, siger de kynisk: "Man gav os Forskud og lovede at betale os godt." De lægger ikke Skjul paa, at de betragtes med Foragt af deres Familie i Paris eller Bryssel, Oslo eller København. Det er kun Tyskerne, som ved, hvad disse mange forskellige Mennesker egentlig slaas for. Tyskerne behandler dem overlegent, og Tyendet hader deres Herskab. En italiensk Krigsfange sagde fornylig til mig: "Det føles naturligvis ydmygende, naar vores Folk faar Klø, men jeg siger til mig selv: bliv ikke gal, Beppo, det er Tyskerne, som faar Klø."

Hvad er Hitlers "Neuropa" andet end en elegant Omskrivning af det gamle "Stor-Tyskland"? I to Aar ronsede lederne i Vichy den franske Flaade for Patrioter, men alligevel foretrak de franske Sømand i det afgørende Øjeblik Havets Bund fremfor Hitler. Mod os kæmper en Armé, som er opbygget efter den nationale Undertrykkelses og det nationale Hierakis Princip. Det er "Herrefolkets" Armé. Stormagtsdrømmen hos den tyske Borger, som i 75 Aar har akkompagneret Oldrikningen med "Deutschland über alles", har ført de transsylvanske og neapolitanske Lazaroner til Krimkysten.

Denne Arme er stødt sammen med den Røde Hær, som bestaar af mange Nationaliteter. I et eneste Kompagni kan man ikke sjældent finde Soldater af ti Nationaliteter: Russere, Ukrainere, Tataarer, Grusinere, Armeniere, Usbekere og Kirgisere. Mange forstaar ikke det russiske Sprog. Men de forstaar og deler Russernes Følelser. Jeg husker Jakuten Peter Vinogradof. Han plejede at smile med sine store kridhvide Tænder. En af hans Venner sagde til mig: "Han har endnu ikke lært 25 russiske Ord, men han har allerede gjort det af med 25 Tyskere." Den Jakuter ved, hvad han slaas for. Han slaas for den samme Sag, som Menneskene nu slaas for i den russiske Sne og i Afrikas Sand: for Friheden, for de nationale Værdier. Han er stolt over at være en god Skytte og over at være Jakuter.

Vor Stat er bygget op paa virkelig national Ligeberettigelse. Denne Ligeberettigelse var
(forts. næste Side)

Nr. 6.

Side 9.

lettere at virkeliggøre end meget andet: den var i dybeste Samklang med Folkeslagenes Følelser. Det er almindelig bekendt, at Tsarismen førte en national Undertrykkelsespolitik, forsøgte at russificere Ukrainere, Grusinere og Armeniere, forfulgte Jøderne, fornærede Tatarernes, Kasakhernes og Basjkirernes nationale Stolthed. Regimets Synder var ikke det russiske Folks Synder. Da jeg var Barn, lærte jeg det tsaristiske Systems Antisemitisme at kende. Jeg overværede Jødepogromerne. Men jeg saa ogsaa, hvor hjerteligt de russiske Memmeskers Forhold til Jøderne var. Russeren nærede allerede dengang Respekt for Grusineren og var venlig mod Tataren. Russeren følte sig aldrig staaende over Ukraineren eller Armenieren. Derfor har Sovjetrusland til Forskel fra visse andre Stater virkeliggjort den nationale Ligeberettigelse ikke blot paa Papiret, men i det daglige Liv.

Efter Oktoberrevolutionen tilkæmpede Folkeslagene i vor Stat sig den elementære, men dog stadig saa omstridte Ret til at opbygge en national Kultur. For de Folk, som havde den rigeste Kultur, for Grusinerne eller Armenierne, var dette en Befrielse. For de Folk, som endnu ikke havde faaet Lov at nærne sig Verdenskulturens Skatte - for Komifolket, Ojroterne, Sjortsérerne eller Tjuvaserne - var det som at blive født paany. Var Skabelsen af det ukrainske Videnskabsakademi en stor Begivenhed for Ukraine, saa var det en lige saa stor Begivenhed for Jakuterne, da de fik deres første ABC paa Modersmaalet.

Folkene udvikledes med forunderlig Kraft. I Kasakhstan, hvor indtil for ganske nylig kun "Sjamanen", Troldmanden, havde Lov at hjælpe ved vanskelige Fødsler, blev de unge Piger Geologer, Matematikere og Ingeniører. Paa Forfatterkongressen hyldede Maxim Gorki i højtidelige Vendinger en læginsk Skjald, som lige til sin Alderdom havde boet i et Hyrdetelt uden at være kendt andre Steder end i de nærliggende Bjerglandsbyer. Tadsjikiske Skuespillere optraadte paa Moskvas berømteste Teater. Ferganakanalen skænkede Usbekerne Rigdom, Landbrugskandidater bragte Hveden til Komifolket. Jeg husker en Student, som tilhørte Sjortserne. Før Afrejsen havde hans Moder lagt en lille Amulet i hans Taske som Beskyttelse mod Koldfeber. Efter Ankomsten til Tomsk gav den unge Student Amuletten til et Museum og satte sig til at studere Medicin. Jeg har set Ojroter som Flyvere. For dem var Flyvemaskinen det enkleste Befordringsmiddel. De betraadte sent Fremskridtets Vej og lærte Flyvemaskinen at kende før Cyklen, Radioen og Lokomotivet.

De russiske Intellektuelle har i de seneste Aar lært den vidunderlige armenske Lyrik at kende, Grusinernes episke Digtning og Tadsjikernes Hjertelighed. Ukrainerne har givet deres Bidrag af Standhaftighed, Opfindsomhed og Kraft til Landets Genopbygning. Rusland talte hundrede Sprog, men var samtidig enigt. Paa Forvaltningsprog kaldes dette Union, paa almindeligt Sprog hedder det simpelthed - Venskab.

Venskabet har bestaaet Prøven i Prøvelsernes Dage. Hitler troede, at Sovjetunionen vilde falde fra hinanden paa samme Maade som Østrig-Ungarn. Han forstod ikke de Følelser, som holder sammen paa den for ham saa gaadefulde Bygning. Han kendte jo kun een Slags Cement for Europa: de underkuedes Blod. Hvis de døde kunde tale, saa vilde de tyske Soldater staa op af Ruslands haarde, frosne Jord og regne op, hvem der havde dræbt dem: Hviderussere og Basjkirere, Burjater og Aserbajdsjanere - alle Ruslands Folkeslag har været med. Rusland faldt ikke fra hinanden. Men Hitlers "Neuropa" falder nu fra hinanden for Øjnene af os.

Ved Fronten har jeg hundrede Gange hørt jævne Beretninger om, hvordan Kirgisere har reddet Russere, Ukrainere er kommet Jøder til Hjalp, eller om, hvordan Armeniere og Basjkirere, som næppe forstod hinanden, gik sammen ud paa Rekognoscering og vendte tilbage med Fanger. Saadan er Frontens daglige Liv.

Dybt inde i Landet har usbekiske Kvinder taget sig af Hundredetusinder russiske, ukrainske og hviderussiske Børn, som er blevet hjemløse. Ukrainske Videnskabsmænd arbejder nu i Basjkiriens Hovedstad Ufa. Fremstaaende ukrainske Videnskabsmænd har helliget dette Aar til Basjkirernes Historie.

Da jeg for nogen Tid siden befandt mig ved Rsjef, kom man en Dag med Post til mig. En Ukrainer vendte sig vemodigt bort: han vidste, at der ikke vilde komme noget Brev til ham - hans Familie var under Tyskerne. Men der kom et Brev aldeles uventet - fra en ukendt Pige i det fjerne Kasakhstan. Ukrainerens Ven, en Soldat fra Kasakhstan, havde skrevet til sin Søster, at Ukraineren Stepanenko sørgede...

Venskabet mellem Folkene er ikke blot en Paragraf i Forfatningen. Det er et stort Hjertes Slag. Det er Ruslands Styrke. Det holder Rusland oppe.

++

Side 10.

Nr. 6.

KRONIK

R E T T E N T I L A R B E J D E

Under den franske Revolution vedtog Nationalforsamlingen i 1789 Erklæringen om Menneske- og Borgerrettighederne som Indledning til den ny Stats Grundlov. Erklæringen om Menneskerettighederne indeholdt en samlet og klar Formulering af de Frihedsidealer, for hvilke Borgerskabet gik i Kamp mod det feudale Samfund og det enevaldige Monarki, men kom kun til at gælde for Revolutionens sejrende Klasse, Bourgeoisiet. Det borgerlige Samfund, som fremstod af Revolutionens Kaos, gjorde disse Menneskets elementære Friheds- og Retskrav til en Række abstrakte Formler for det arbejdende Folk, Fraser, bag hvilke Borgerskabet søgte at tilsløre sit Klasseherredømme. Først i Sovjetforfatningen er de blevet lovfæstet som Samfundslivets fundamentale Grundlag.

Efter Revolutionsdagens Frihedsrus vægnede den franske Arbejderklasse til Bevidsthed om, at den som Resultat af sine Blodofre kun havde faaet en endnu strengere Herre og Udbytter: Bourgeoisiet, der brutalt undertrykte ethvert af Arbejdernes Krav om menneskeverdigg Eksistens. I disse Aar opstod de første Spirer til en socialistisk Bevægelse i Frankrig. Mænd som Babeuf, Saint-Simon, Fourier oa. formede for første Gang det arbejdende Folks egne Krav om Statens Pligt til at sikre det Arbejde, Understøttelse, Uddannelse og Foreningsret. Den sociale Revolutions Paroler var sat paa Programmet.

En Menneskealder senere kæmpede Paris' Arbejdere under Februarrevolutionen paa Barrikaderne under Parolen "Retten til Arbejde", men deres Krav blev igen slaaet ned af den sejrende Reaktion. Allerede dengang paaviste Marx i sit Skrift "Klassekampene i Frankrig", at Retten til Arbejde indenfor det borgerlige Samfund var en "Meningsløshed, et ynkeligt fromt Ønske", der paa Forhaand var dømt til at mislykkes, thi "bag Retten til Arbejde", siger Marx, "staar Magten over Kapitalen, bag Magten over Kapitalen Tilegnelsen af Produktionsmidlerne, deres Underkastelse under den forenede Arbejderklasse". Sovjetunionen er derfor den første Stat, der paa Grundlag af sin socialistiske Organisation af Samfundsökonomien har kunnet gennemføre dette Arbejderklassens historiske Krav.

Retten til Arbejde er lovfæstet i Sovjetgrundlovens § 118, der lyder:

"Sovjetunionens Borgere har Ret til Arbejde, d.v.s. Ret til at faa garanteret Beskæftigelse og Bæling for deres Arbejde i Forhold til dets Mængde og Kvalitet.

Retten til Arbejde sikres gennem den socialistiske Organisation af Folkeökonomien, gennem Produktivkræfternes bestandige Udvikling af Sovjetsamfundet, ved at Muligheden for økonomiske Kriser er fjern et, og Arbejdsløsheden likvideret."

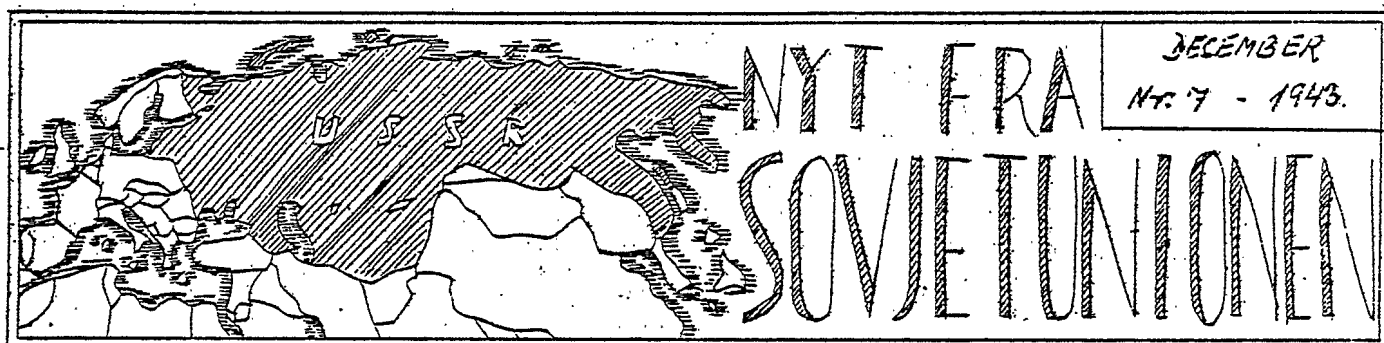
En saadan Lovbestemmelse findes ikke og kan ikke forekomme i nogen anden Stats Forfatning. I det borgerlig-kapitalistiske Samfund gives der ikke Ret til Arbejde, ikke engang - som i Sovjetdamfundet - Pligt til Arbejde. Enhver har Ret til at sælge sin Arbejdskraft, hvis der findes en Køber, ligesom Arbejdskøberen har Ret til efter Forgodtbefindende at kaste sine Arbejdere paa Gaden. Millioner kræver forgæves Arbejde, medens Hundredetusinder lever højt som Snyltere uden at tjene deres Brød ved produktivt, samfundsnyttigt Arbejde.

I det kapitalistiske Samfund foregaar Vareproduktionen planløst, kun under Hensyn til Privatkapitalens Profitkrav. Gang paa Gang rystes det kapitalistiske Produktionssystem af saakaldte Overproduktionskriser, der styrter Millioner Mennesker ud i næsten permanent Nød og Elenighed, men i Virkeligheden er der ikke Tale om nogen reel Overproduktion, for saa længe Millioner sulter og fryser i tyndslidte Klæder, kan der selvfølgelig ikke tales om Overproduktion i samfundsmæssig Betydning.

Ganske modsat er Produktionsforholdene i Sovjetunionen. Der ledes Produktionen planmæssigt udfra Hensynet til Samfundets Behov, og dette Behov er jo i Virkeligheden uden Grænser. Jo større Produktionen er, jo mere den vokser, des rigere bliver det socialistiske Samfund, des større Mængder af Samfundsgoderne kan tilfalde den enkelte Borger. Derfor vil Produktionen i en socialistisk Stat være i stadig stigende Udvikling; Muligheden for økonomiske Kriser er fjernet, og Arbejdsløsheden likvideret -

Kun det socialistiske Samfund kan sikre sine Borgere Retten til Arbejde, fordi det arbejdende Folk har Herredømmet over Samfundsökonomien der. Kun naar dette Herredømme ligger helt i Folkets egne Hænder, saa det selv kan fordele Udbyttet af Samfundets Produktion uden andet Hensyn end Sikringen af alles Velfærd - kun da er denne Sikring mulig.

++

STALIN - 64 AAR

Den 21. December 1879 fødtes i et Fattigmændshjem i Byen Gori ved Tiflis den Mand, hvis Navn i Dag er uløseligt knyttet til den socialistiske Opbygnings Sejr i Sovjetunionen, til den russiske og den internationale Arbejderbevægelses Frihedseskamp og til alle frihedselskende Folks Kamp mod Nazismen, Navnet Stalin er et illegalt Dønavn, hans Bødenavn er Josef Vissarionovitsj Djugasvilli. Af Nationalitet er Stalin Georgier, hører til en ald gammel frihedselskende Kultur nation, der først efter aarelange heltmodige Kampe maatte bøje Nakken under Tsarismens Aag. Det undertrykte Georgien var i hans Ungdom en frodig Grobund for nationale og sociale Frihedsrørelser, og dette Milieu af gærende politisk Uro kom til at præge hans Opvakt.

Gennem mere end 45 Aar har Stalin deltaget i Kampen for det arbejdende Folks og de undertrykte Nationers Sag. Kun 19 Aar gammel blev han Medlem af Ruslands socialdemokratiske Arbejderparti; samme Aar blev han bortvist fra Fremsteseminariet i Tiflis, hvor han studerede, som "politisk mistænkelig" og traadte fra nu af helt over i den revolutionære Bevægelses Rækker. I de følgende Aar udfoldede Stalin en resultatrig propagandistisk Virksomhed indenfor Transkaukasiens Arbejderbevægelse, navnlig i Batur og i Oliebyen Baku, hvor han organiserede Olieindustriens Arbejdere og ledede deres første store Strejker og Demonstrationer. Efter Kongressen i London 1907, hvor det russiske Socialdemokrati splittedes i to Fløje, Mensjevikker og Bolsjevikker, sluttede han sig helt og uden Forbehold til Lenins Gruppe, Bolsjevikkerne. Han optog med stor Styrke Kampen for Lenins politiske Linie og blev trods sin Ungdom en af de transkaukasiske Bolsjevikers mest kendte og fremragende Førere. I Revolutionsaaret 1905 deltog han som Delegeret i Partikonferencen i Tammerfors (Finland), og her mødtes for første Gang Lenin og Stalin, de to Mænd, der skulde blive de førende Skikkelser i den kommende Tids Udvikling i Rusland.

Fra 1900 til Februarrevolutionen i 1917 levede Stalin som illegal, stadig jaget af Tsarens Politispioner. Han gik ikke i Emigration, men påtog sig det farlige Arbejde at samle Ruslands Arbejdermasser om det bolsjevikiske Parti og forberede dem til den kommende Revolution. Seks Gange blev han fængslet og deporteret til Sibirien, fem Gange lykkedes det ham at flygte fra Forvisningen under de mest dramatiske og livsfarlige Forhold. 1911-12 opholdt han sig i Petersburg, hvor han var med til at starte og lede det bolsjevikiske Dagblad "Pravda", men fængsledes i Foråret 1913 og forvist til en af Nordøstsibiriens ødste Egne, hvorfra Flugt var umulig. Først under Februarrevolutionen vendte han tilbage til Petrograd. I de kampfyldte Maaneder indtil Oktoberrevolutionen arbejdede han som Medlem af Partiets centrale Ledelse og som Lenins nærmeste fortrolige Medarbejder for Revolutionens Videreførelse. I selve Oktoberrevolutionens Dage var han Medlem af det Femmandsudvalg, der organiserede og ledede Opstanden og har en væsentlig Del af Æren for dennes sejrige Forløb.

En meget vigtig Indsats ydede Stalin i Borgerkrigsaaarene, da de hvidgardistiske Bander sammen med de fremmede Interventionshære hærgede Landet. Hans nærmeste Kampfælle, Vorosjilof, skildrer hans Virksomhed i disse Aar: "I Perioden 1918-20 var vel Stalin den eneste som Centralkomiteen sendte fra den ene Kampplads til den anden og beordrede til de farligste Steder, hvor Revolutionen var mest truet. Der hv. vi havde Fremgang, og alt var i Orden, var Stalin aldrig at se, men hvor de kontrarevolutionære Kræfter direkte truede Sovjetmagts Eksistens, hvor Hovedhovedet og Panikken hvert Øjeblik kunde stige til Katastrofe - der dukkede Kammerat Stalin op. Han tog Ledelsen i sin stærke Haand, gik hensynsløst paa og hidførte Omsvinget, skabte en sund Stilling." Særlig er Stalins Navn knyttet til Befrielsen af Tsaritzy (nu Stalingrad) i 1918 og Sejren over de hvidgardistiske Generaler Judenitsj og Denikin.

Under den fredelige Opbygning efter Revolutionens og Borgerkrigens Kampaar blev der stillet store Krav til Stalins Arbejdskraft og Organisationsevne. I en Aarrække var han Folkekommissær for Arbejder- og Bondeinspektionen, en af de vigtigste Poster for Kontrollen med den økonomiske Udvikling. Samtidig gennemførte han som Folkekommissær for Nationaliteterne i Overensstemmelse med Partiets Program den for-

Side 2.

Mr. 7.

(Stalin - forts.)

givning, der sikrede Sovjetfolkernes nationale Selvstændighed og Ligeberettigelse. 1922 blev Stalin valgt til Generalsekretær for det bolsjevikiske Partis Centralkomite og har paa denne Partiets vigtigste Kommandopost ført Lenins Værk videre og med ubøjelig Konsekvens gennemført Partiflertallets Generallinie i hensynsløs Kamp mod de forskellige antileninistiske og kontrarevolutionære Fraktionsdannelser.

Stalin er Marxismens betydeligste nulevende Teoretiker. De praktiske Opgaver har ikke levnet ham Tid til at skrive større lærde Værker, men hans utallige Taler, Artikler og aktuelle Skrifter fylder dog en anelig Række Bind. Bedst kendt er hans Bog "Leninismens Problemer", hvori han behandler de teoretiske og praktiske Spørgsmaal, der staar i Forbindelse med den socialistiske Opbygning. Paa vigtige Omraader af den marxistiske Teori har han udført et grundlæggende og nyskabende Arbejde, navnlig i Nationalitets- og Kollektiveringsproblemet, hvor han har videreført Marx' og Lenins Lære og omsat den i Praksis under Socialismens Gennemførelse i Sovjetunionen. Som Taler og Skribent er han præget af den naturlige Klarhed og Enkelhed, hvormed han belyser og anskueliggør selv de mest komplicerede Problemer.

Efter Lenins Død staar Stalin ubestridt som den førende Personlighed indenfor Sovjetsamfundet. "I de arbejdende Massers Bevidsthed er Stalins Navn forbundet med hele Socialismens Opbygning og dens Sejr i Sovjetunionen - han er den, under hvis Førerskab Partiet har tilbagelagt den meget vanskelige Periode efter Lenins Død." (Mamulski). Man kan med Rette tale om den stalinske Epoke, under hvilken Femårsplanernes Gennemførelse af Industrialiseringen og Landbrugets Kollektivisering har fundet Sted. Det skyldes Stalins Forudseenhed og energiske Initiativ, at Sovjetunionen i Tide fik skabt den gigantiske Sverindustri og Maskinindustri, der har gjort den uafhængig af det kapitalistiske Udland, og nu under Verdenskrigen sikrer den Røde Hær den tekniske Udrustning af Krigsmateriel og Ammunition, der bevinger dens Overlegenhed og uimodstaaelige Slagkraft.

Sider Krigens Udbrud har Stalin staaet som den faktiske og ansvarlige Leder af Sovjetunionens Udenrigspolitik og dens samlede Forsvarsmagt. Det Vaabenbroderskab, der i Dag forbinder Sovjetunionen med de store demokratiske Magter, og de afgørende Nederlag, den Røde Hær i det sidste Aar har tilføjet den fascistiske Krigsmagt, skyldes i første Række Stalins kloge Politik og klartseende militære Strategi.

Stalins mangeaarige Virksomhed i Folkets Tjeneste har skabt ham en uhyre Popularitet. Man kender ham som det arbejdende Folks kloge, utrættelige og ubestikkelige Forkæmper og nærer en ubegrænset Tillid til ham, man beundrer hans retliniede Karakter, hans jævne Livsførelse og ligefremme kammeratlige Væsen, hans magtige Arbejdskraft og omfattende Indsigt. Paa denne Folkets Tillid og Hengivenhed beror Stalins Styrke og Position - ikke paa nogen som helst "diktatorisk" Magtstilling.

"Vi har et Navn, der er blevet Symbolet paa Socialismens Sejr i vort Land. Det Navn er Symbolet for Sovjetfolkets moralske og politiske Enhed. I ved, dette Navn er S T A L I N". (Molotov).

EN SVENSK SOCIALDEMOKRAT OM SOVJETUNIONEN

Den socialdemokratiske svenske Rigsdagsmand Georg Branting skriver i det svenske Blad "Sovjetnytt" i Anledning af Aarsdagen for Oktoberrevolutionen:

Ved Verdensbegivenhedernes Udvikling, eller jeg vil hellere sige: som en Følge af den indre Logik, der skaber Sammenhang i Historiens Gang, er Situationen blevet den, at Sovjetunionen i Øjeblikket staar som den vigtigste Forkæmper for Frihedens Sag i hele Verden. Det er Sovjetunionen, som i første Række har formaaet at standse Fascismens forfærdelige Stormløb; det er faktisk Sovjetunionen og den Røde Hær, som de endnu frie Demokratier kan takke for deres Stilling; det er det russiske Folks i egentligste Forstand heroiske Modstand, som har givet og stadig giver hele den øvrige Verden Pusterum og Tid til at møde op til den gigantiske Kamps sidste Fase.

Jeg for min Del nærer ingen Tvivl om, at denne Verdenssituation maa føres tilbage til den Begivenhed, hvis Minde vi idag fejrer. Med den russiske Revolution i 1917 ansloges den første fascinerende Akkord i den Symfoni, som i vor Tidsalder illustrerer Frihedens Kamp mod Undertrykkelsen, den opadstigende Menneskeheds svære Kamp mod Odelæggelsens og Dødens Magter! Den russiske Revolution indgød fra første Begyndelse ikke alene hele Verdens Arbejderklasse store Forhaabninger, men alle Mennesker, som indsaa Nødvendigheden af at løsgøre sig fra de gamle Forholds jernhaarde Greb. I Dag har Sovjetunionen som maalt bevidst Bærer af denne Revolutions Traditioner tilfulde indfriet Revolutionens Løfte til Menneskeheden - dog sandelig under Omstændigheder, som ingen havde kunnet forudse! Blødende og lemlæstet, men med en granseløst berettiget Stolthed og Værdighed staar nu den store Folkeunion som en kollektiv Repræsentant for hele den lidende og kæmpende og i al sin Nød alligevel sejrssikre Menneskeslægt! Dette Billede koncentrerer i eet eneste Ord: Stalingrad!

Vi her i Sverige burde være klar over - og jeg tror, at et Antal Svenskere ogsaa begynder at forstå det - at den Fred, som vi nu har den Lykke at opleve, og den Frihed, vi endnu raader over - (forts.)

(En Svensker ... forts.)

disse Fordele er ikke et himmelsk Forsyns ubegribelige Maadegaver til os - nej, fornufsbetonet Tankning maa jo vise os, at vor hidtil begunstigede Stilling er en Folge af, at Sovjetunionen eksisterede og kunde havde sig som en valdig Modvægt mod den nazistiske Stormagt. Saadan er det altsaa gaaet til, at Spøgelset "den russiske Fare", som man i Aartier har forsøgt at skræmme det svenske Folk med, til sidst har afsløret sig ikke som en Fare, men tværtimod som en for os gunstig Magt, ja en afgørende Hjælp for Sveriges Bestræbelser paa at bevare sin Frihed og sin Uafhængighed. Thi vi kan i Sandhed danne os en Forestilling om, hvad der vilde være blevet ogsaa Sveriges Skæbne, hvis denne Modvægt ikke havde eksisteret.

++

Slavekaravanerne

Af en Frontkorrespondance.

Naar Fronten nærmer sig en By eller Landsby, begynder Tyskerne at drive Befolkningen ud paa Vejene mod Vest. Politiet og Gendarmene har Opsyn med Befolkningen og gaar fra Hus til Hus og lover at lade Familierne blive boende, hvis de faar Fenge som Godtgørelse. Naar Politiet har faaet Pengene, kommer de igen et Par Dage senere og befaler Folkene alligevel at begive sig paa Vej.

Naar Tyskerne kommer for at drive Folk bort, foreslaar de dem at tage en Del af deres Ejendele med sig og grave Resten ned i Jorden. Indbyggerne følger Opfordringen, og senere kommer tyske Soldater, graver de nedgravede Sager op og deler dem imellem sig.

Kolonnen er færdig og begiver sig paa Vej mod Vest. Langsomt sætter Karrer og Vogne med forskelligt Husgeraad sig i Bevægelse. Ofte har man spændt en Kø for Køretøjet, men oftere er det Menneskene selv, der gør Tjeneste som Traktyr. Ikke sjældent slæbes en Barnevogn bagefter Køretøjet. Foran og paa Siderne af Kolonnen rider tysk Politi.

Slavekolonnen bevæger sig langsomt fremad. Den Smule, der er blevet tilovers efter den organiserede tyske Udplyndring, forsvinder undervejs. Det tyske Bevogtningsmandskab har valgt det bedste ud til sig selv. Menneskene fortsætter videre fremad, og efter 20 eller 30 km er deres sidste Ejendele forsvundet. Tyskerne kaster Løkkersultne Blikke ikke blot efter Køer og Høns, men ogsaa efter pjaltede Føls og Lasede Duge. Naar altsaa af Værdier er forsvundet, drager Menneskene alene videret. Vejen er lang, og Turen varer mange Dage.

Bag Brjansk traf vi Mennesker, som var fordrevet fra Mtsensk, i Nærheden af Roslavl, og Indbyggerne fra Orel og Spass Demjensk. Ofte overnatter Kolonnen i særlige Lejre, som Tyskerne omhyggeligt brænder før Tilbagetoget. Vi saa dog en saadan Lejr ved Warszawavejen. Brændebarakkerne var omgivet af et tredobbelt Pigtraadshegn. Menneskene maatte ligge paa Halm paa den bare Jord. I det ene Ejerne laa en Dyrge Halm, og paa en Snor hang et Skilt, hvorpaa der stod: Tyfus.

Paa Væggene og i Vindueskarmene fandt vi takrige Optegnelser, som var gjort i største Hast med Blyant, undertiden havde den skrivende maattet afbryde midt i en Sætning. Paa et Sted staa der: "Evis nogen traffer Varja Kotlova, saa sig hende, at hun ikke har nogen Far mere. De er døde allesammen, nogle er myrdet, nogle er døde af Sygdom. Dette skriver hendes Bror, somer syg af Sult."

Undervejs mod Vest skrumper Kolonnen mere og mere ind. Mange sniger sig ind i Skovene og gemmer sig i Jordhuler, hvor de venter, undertiden i flere Uger, paa Sovjettroppernes Ankomst.

Ofte lykkes det de angribende Sovjettropper at afskære Vejen for Karavanen, det tyske Politi flygtermens Fangerne vender tilbage mod Øst. Men det ender ikke altid saa lykkeligt. Det sker ikke sjældent, at det tyske Bevogtningsmandskab dræber hver eneste Fange, saa snart Tyskerne mærker, at Vejen mod Vest er afskaaret. Saadan var det i Nærheden af Roslavl, hvor Tyskerne dræbte nogle Hundrede Mennesker levende i Barakkerne. Det skete ogsaa ved Desna, hvor Tyskerne anbragte deres Fanger paa Tømmerflaader og besked dem fra Brodden.

Jo nærmere Nazisterne kommer det endelige Nederlag, des mere grusomt og barbarisk optræder de. Men hver en tysk Soldat, som til sin Tid maatte være i Live, vil komme til staa til Rægnskab for hver Grusomhed, han har begaaet, i Sovjetunionen som i de øvrige midlertidigt okkuperede Lande.

++

Sovjet - Kasakhstan

Sovjetunionens imponerende produktive Styrke har sin naturlige Basis i dens næsten uudtømmelige Forraad af Landbrugsprodukter, Kul, Olie, Tra og alle Slags Metaller. Dens mægtige Areal, der er 2½ Gang saa stort som Amerikas Forenede Stater, rummer nogle af Jordens frugtbarste Landbrugsomraader og

Side 4.

Nr. 7.

(forts.)

rigeste Mineralforekomster. Før Revolutionen var disse Naturrigdomme kun delvis udnyttet i det europaiske Rusland, og i Tsarrigets asiatiske Besiddelser laa de næsten ukendt og udnyttet hen. I de sidste femten Aar er der under Femaarsplanerne i disse Egne skabt nye vigtige Centrere for Produktionen - en Udvikling, som er fortsat i stigende Tempo under Verdenskrigen, hvor det foreløbige Tab af de store Landbrugsomraader og Industridistrikter i Vest har nødvendiggjort en mere intens Udnyttelse af Produktionsomraaderne Øst for Ural. Den deraf følgende økonomiske Fremgang har i Løbet af faa Aar ændret Livsforholdene for Sovjetasiens tidligere undertrykte og tilbagestaaende Folk. Vi skal i denne og et Par følgende Artikler omtale nogle af de centralasiatiske Sovjetrepublikker og den materielle og kulturelle Opløbsring, der her har fundet Sted.

Unionsrepublikken Kasakstan er den næststørste af alle Sovjetrepublikkerne. Den strækker sig ca. 3000 km (som fra København til Kairo) fra Vest til Øst mellem det kaspiske Hav og Kinas Grænse. Dens samlede Overflade er 2.8 Millioner Kvadratkilometer, dvs. dobbelt saa stor som England, Frankrig, Spanien og Portugal tilsammen, men dens Folketal er kun 6.1 Million, langt mindre end Belgiens. Denne ringe Befolkningsstæthed (2.2 pr. Kvadratkilometer) skyldes først og fremmest Landets regnfattige Natur - over Halvdelen er Ørken og Saltsteppe - men ogsaa Fortidens uduelige Styre. Langs Nordgrænsen mod Sibirien, hvor Regnmængden er størst, findes mere frødige Græsstepper med gode Muligheder for Korn- og Kvægavl. Klimaet er fastlandspræget med strenge Vintre og heda, tørre Somre. Temperaturen kan svinge fra + 50° om Vinteren til + 55° om Sommeren i Syd.

I Tsartiden var disse umaadelige vejløse Stepper og Ørkener befolket af faatallige kasakiske Nomadestammer, kun i de mere frugtbare Græssteppeegne levede en noget tættere, agerdyrkende Befolkning af indvandrede eller deporterede russiske og ukrainske Bønder. Kasakerne, som er et tyrkisk Folk, udgør ca. 60 % af Befolkningen. Navnet Kasak betyder Steppefugl og hentyder til deres Nomadliv. Russerne og Ukrainerne udgør tilsammen ca. 35 %, og i Oaserne mod Syd bor de tyrkiske Uzbeker.

Under Sovjetstyret er Kasakstans økonomiske Liv ført flere Aarhundreder fremad. Det forhen primitive Landbrug er gaaet over til kollektive og moderne Driftsformer, selv Nomaderne er nu bosiddende Kollektivbønder, der raader over store Kvægfarme, hvor Kvægopdrætningen foregaar efter de nyeste videnskabelige Metoder. Herfra forsynes Unionen med Kød, Huder, Uld og de fine hurtige Steppeheste til den Røde Hærs Kavalleri. I Byen Semipalatinsk ved Turksibbanen ligger Verdens største Kødkombinat. Sovjetunionens Videnskabsmand har frembragt nye haardføre Kornsorter, som kan trives i det tørre Fastlands-klima; Ingeniører har bygget Kanaler og Vandingsanlæg, som har forvandlet det solsvedne Ørkenland til frodige Oaser, hvor der høstes rige Afgrøder af Bomuld, Meloner, Ris og Sukkerroer. Det forhen vejløse Land gennemkrydses nu af Jernbaner og moderne Transportveje.

Men den altovervejende Betydning for Landets Udvikling har dog dets eventyrlige Mineralrigdomme. Ogsaa her er Sovjetvidenskaben gaaet i Spidsen for Opbygningen. 85 % af Jordbunden er nu geologisk undersøgt (før Revolutionen kun 6 %), og mægtige Lejer af Kul, Olie, Kobber, Bly, Zink samt de sjældne og vigtige Metaller Antimon, Nikkel og Mangan er opdaget og taget i Brug. Saa sent som i 1926 ansøgte den engelske Finansmand Lesley Urquart Sovjetregeringen om Koncession paa Udnyttelsen af de "eventuelle" Mineralforekomster i Kasakstans øde Steppeegne. "Giv mig Tilladelse til at undersøge disse Egne, maaske finder jeg noget. Før om 50, maaske først om 100 Aar vil De jo alligevel ildte selv befatte Dem med disse gudsforslattede Egne", skrev han til vedkommende Folkekommissariat. Mr. Urquart har sikkert haft en Anelse om Kasakstans skjulte Skatte, men har undervurderede Sovjetregeringens Initiativ. Det varede hverken 50 eller 100 Aar, inden den "befattede" sig med Kasakstans Stepper. Nu er det den gang øde Karaganda-Område i Centralkasakstan forlangst forvandlet til Unionens trediestørste Kulomraade, hvis Kulforraad anslaaes til 50 Milliarder Tons. Allerede i 1930 beskæftigede Karagandagruberne 483 Mincarbedere og leverede 12,780 Tons Kul, men i 1938 var Produktionen steget til over 4 Millioner Tons og beskæftigede over 11.000 Arbejdere. Paa Steppen, hvor før kun enkelte Nomadestammer færdedes, ligger nu Industricentret Karaganda, en ny moderne By med 166.000 Indbyggere (1926: 0), og en Jernbane er bygget, som forbinder Karagandabækkenets Kul med Urals Jernmalm.

Ved Embafloden, som udmønder i det kaspiske Hav, ligger Sovjetunionens næststørste Oliedistrikt efter Baku, i Kounrad ved Balkasjsøen findes Unionens største Kobberværker, og i de krampemæssige Blyværker ved Ridder og Tsjimkents udsmeltes over 75 % af Sovjetunionens Bly.

Kasakstans Industriproduktion er under de to første Femaarsplaner blevet 12-doblet og udgjorde i 1937 53.2 % af Landets Totalproduktion. Indenfor samme Tidsrum er Industriarbejdernes Antal seksdoblet, og Bybefolkningen tredoblet. Hovedstaden Alma Ata, som ligger i Landets sydøstlige Hjørne, nær Kinas Grænse, er Landets kulturelle Centrum. Den er en smuk, moderne By med over 250.000 Indbyggere, med Universitet, tekniske Højskoler og Teatre, hvor Landets nationale Kunst udfoldes paa Kasakernes eget Modersmaal.

++

Hos Partisanerne paa Krim

Den russiske Frontkorrespondent E. Stepanof skildrer et Besøg hos Partisanerne paa Krim og fortæller om deres Virksomhed i Ryggen paa Tyskerne.

Vi lander i en Lysning i Skoven, paa Partisanernes Flyveplads. Signalbaalene blusser. En Stemme giver Ordre: "Bør de saarede hurtigere ind!". Fjenden er i Nærheden. Faa Minutter efter gaar Flyvemaskinerne igen til Vejrs mod den mørke Nattehimmel og fører de saarede Partisaner bort. Kampen havde raset nogle Timer, før vi ankom. Da Partisanerne begav sig til Landingspladsen, stødte de undervejs sammen med en Gruppe Tyskere. Partisanerne foretog et Stormangreb, fordrev Fjenden og modtog Flyvemaskinerne.

Krim er ødelagt og sønderrevet. Men det er ikke ydmyget, dets Befolkning bøjer sig ikke for de fascistiske Overfaldsmænd. Sevastopol, Kertsj og Feodosia er ødelagt af Tyskerne. Skorstenene ved Jernværkerne i Kertsj ryger ikke, Landsbyerne Aliana, Tsjernomolyk, Besjuj, Kasanl, Tsjair og flere andre er udsløttet. Tankfaldene omkring Simferopol, Jevpatoria, Kertsj og andre Byer er fulde af Lig af Kvinder, Børn og Gamle. I Byer og Landsbyer laver Tyskerne utallige Razziaer.

Folk blev paagrebet og sendt til Tvangsarbejde i Tyskland. Mange gemte sig eller flygtede undervejs, mange begik Selvmord, da de foretrak Døden for grufuldt Slaveri. Mange Mennesker kastede sig under Tog eller Biler. I Simferopol styrtede flere Kvinder sig ud af Vinduet fra 3. Sal.

Mange Gange har Tyskerne kæmmet Skovene og udsendt Straffeekspeditioner og derpaa erklaret i Aviserne, at de har rensat Krim for Partisaner, men snart efter skete nye Eksplosioner, hvorved Tog og Biler sprang i Luften. Alene i Aar har Krimpartisanerne afsporet mindst 24 tyske Militærtog.

Vi snakkede med Lederen af Partisanstyrken. Han fortalte om en farlig Aktion: Han sneg sig hen til Jernbanen, anbragte en Mine nogle faa Meter fra de tyske Vagtposter og slap vak. Straks efter høretes Bulderet fra det frembrusende Tog, og pludselig lod der en frygtelig Eksplosion...

Ved denne Katastrofe ødelagdes et Lokomotiv, 14 Jernbenvogne med Kanoner, 18 Vogne med Lastbiler og 20 Vogne med Tropper. Ca. 800 Hitlerister blev dræbt.

Hitleristerne afspærrede Omraadet og gennemsøgte hele Skoven, Klofterne og Steppen. Forgaves. For nylig meldte Spejderne, at en stor tysk Straffeekspedition nærmede sig Skoven. Foran Ekspeditionen gik særlige Patruljer. Partisanerne foretog et hurtigt Angreb paa Tyskernes Flanke, indtog fordelagtige Stillinger, hvorfra de aabnede en morderisk Ild mod Patruljerne. Af 20 Tyskere undslap kun en eneste. Soldaterne i den tyske Straffeekspedition blev forvirrede. Samtidig blev de angrebet i Ryggen af en anden Partisanafdeling, og blev tvunget til at trække sig tilbage med store Tab.

Krimpartisanerne maa operere under vanskelige Betingelser. Sabotagen i Fabrikkerne forsinker Tyskernes Ordre. Paa en Fabrik gjorde Arbejderne et stort Parti Lader ubrugeligt. Et andet Sted beskadigede Traktoristerne alle Traktorer. Et stort Elektricitetsværk sattes ud af Funktion, og i to andre Fabrikker ødelagdes Dampkedlerne og Dynamoerne. Masser af Sovjetaviser og Flyveblade spredes blandt Befolkningen. Sidste Vinter klistrede Partisanerne overalt i Simferopol Pravda op med Referatet af Stalins Tale til Oktoberrevolutionens 25-Aarsdag. Tyskerne skærpede Terroren. Mange blev arresteret, og 250 Mennesker myrdet. Kun faa Dage efter Henrettelserne kunde man paa Busmure og Plankeværker læse: Død over de tyske Okkupanter! Ned med Hitler!

Befolkningen paa Krim hader Tyskerne og hjælper Partisanerne, saa meget de kan. For nogle Dage siden ankom en ny Gruppe Folkehjælpere til Partisanerne. De kom i Biler direkte fra Byen.

Den Røde Hær Offensiv har gjort Tyskerne frygtelig nervøse. De gennemfører den ene Mobilisering af Befolkningen efter den anden og driver Folk til Befæstningsarbejder eller til Tyskland. Fascisterne foretager Massearrestationer og Henrettelser og udsender Straffeekspeditioner mod Partisanerne i Bjergene. Men Partisanerne paa Krim er stærke. De tilføjer Fjendens Bagland det ene alvorlige Slag efter det andet og støtter derved den Røde Hær sejrriige Offensiv.

Side 6.

Ilja Ehrenburg:

Paa Dnjeprs Bred
.....

Jeg befinder mig i en By paa Dnjeprs vestre Bred - midt i Ukraines Hjerte. Efteraarsluften er varm og klar. Sydens Varned giver sig til Kende i alt, - i Poplerne og Kastanjeerne, i Tobaksbladene og Graskargrøden. Byen er blevet uskadt som ved et Under: Partisanerne hindrede Tyskerne i at brænde den. Det er et typisk Flodlandskab, overalt Sand og atter Sand. Krigens Musik lyder fra alle Sider. Fra Øst, hvor Tyskerne bombarderer Flodovergangene, og fra Vest, hvor de russiske Tropper atter gaar til Angreb, efter at de tidligt om Morgenen havde slaaet et nyt tysk Modangreb tilbage. Dag og Nat raser der haarde Kampe. Man kan forestille sig deres Omfang, naar man horer, at Tyskerne paa et kun 12 Kilometer bredt Afsnit har sat fem hele Divisioner ind. Visse Dage har de fjendtlige Fly foretaget omtrent 1500 Opstigninger i dette Afsnit. I August og September satte Tyskerne yderst sjaldent større Panserafdelinger ind, men nu møder man igen baade Tigertanks og Ferdinandkanoner.

Hvorfor holder den tyske Ledelse fast ved Kief med et saadant Raseri? Som By maa Kief jo have mistet enhver Betydning for Tyskerne. Den kan nu blot vare en forreste Forsvarslinie. I Gaar befandt jeg mig paa den østre Flodbred. - lige over for Kief. Jeg er ret fortrolig med disse Egne - her tilbragte jeg min Barndom. Her plejede Kiefboerne at bade. Jeg kan tydeligt se Husene i Kief paa den højre Bred. Fra Lavraklostret giver Tyskerne Ild med Granatkastere. Efter Fangernes Udsagn er Kief nu en uddød By. For ikke saa lange siden var dens bedste Kvarterer - ved Lipski og Pestjersk - befolket af tyske Mand og Kvinder, som havde reddet sig bort fra de britiske Luftangreb. Disse "Sommergæster" har nu forføjet sig bort. Tyskerne har deporteret en Del af Kiefs Befolkning og drevet Resten ud for at bygge Befæstninger og grave Tankfælder. Nej, det er ikke Storbyen Kief, som Tyskerne saa fortvivlet søger at holde, det er Porten til Sydukraine. De nærer Bekymring for de tyske Armeer, som endnu staar paa Krim og paa Stepperne mellem Melitopol og Dnjepr.

Tyskerne er i denne Sommer gaaet fra Orel til Gomel og fra Bjelgorod til Kiefs Forstæder. Soldaternes Breve og Dagbøger belyser den nuværende Stemning indenfor det tyske Infanteri. De tidligere Conquistadorer klager nu mest over Ligtorne, og Veteranerne er i daarligt Humør: endnu for et Aar siden for de frem med deres Biler, men nu maa de foretage anstrengende Vandringer til Fods mod Vest og tilbagelægge tredive a fyrre Kilometer i Døgnet.

Tyskerne ødelægger alt under Retreden. Jeg har færdedes Hundredevis af Kilometer gennem ødelagte Byer og brændte Landsbyer. Jo mere Tyskerne bliver klare over, at Tysklands Nederlag er uundgaaeligt, desto mere vanvittigt sprænger de Boliger, Hospitaler, Teatre og Skoler i Luften, stikker Ild paa Ben- dernes Hytterog Lader og hugger dejlige Frugthaver om. De forsøgte at holde Stand ved Desna. Det er en temmelig bred Flod, og dens vestre Bred er meget stejl. Men den Røde Har overvandt snart denne Hindring. Erobrede Dokumenter fra den tyske Kommando viser, at Tyskerne havde forudset en russisk Frem- trængen til Dnjeprs allertidligst i Midten af November. Endnu en Gang begik Hitler den skabnesvængre Fejl at undervurdere sin Modstander.

Overgangen over Dnjepr vil sikkert blive skildret i bemærkelsesverdige Bøger. Floden er her 500 m bred. Trosset og Bagtropperne kunde ikke følge med det hurtigt fremrykkende russiske Infanteri. I de første Dage maatte Russerne klare sig uden Pontonbroer. Overgangen over Dnjepr lammede Tyskerne ved sin uforudsete Karakter. Tilfangetagne tyske Officere klagede over, at Russerne ikke var gaaet over Floden i Overensstemmelse med "Reglerne". En med Siv udstoppet Telt dug eller en af Benzindunke sammen- sat Flaade er naturligvis ikke ideale Transportmidler, men ved Hjalp heraf forceredes Floden i alt Fald af de forreste russiske Afdelinger, som desuden kom over Dnjepr paa Husdøre og Bjælker eller i bedste Fald med Tiskerbaade. Tidsfaktoren afgjorde alt. Da Tyskerne var kommet sig, havde den Røde Har allerede sat sig fast paa den vestre Bred.

Nu gjældt det om at føre Artilleri og Kampvogne over Floden. Og her begyndte Sappøernes Helte- bedrift. De byggede Broer over Floden trods den rasende Sparreild. Tyskerne beskød dem med Artilleri og bombarderede dem Dag og Nat. Broerne blev ofte helt eller delvis ødelagt, men var atter reparerede og trafikable et Aar Timer senere. Jeg tror, at der kræves endnu mere Mod til et saadant Arbejde end til Angreb paa Slagmarken. Man maa heller ikke glemme Jernbanearbejdernes Tapperhed: paa ca. en Uge reparerede og udbyggede de Jernbanerne helt frem til Dnjepr.

Under Retraten forsøgte Hitler at spare sine Styrker. Men paa Dnjeprs vestre Bred har han nu maattet tage den store Kamp op og kaste sine Reserver ind. I Gaar valte jeg med en Gruppe Fanger fra en Division, som for nylig var ankommet til Fronten. Den tilhørte den tyske Ledelses operative Reserver. De fleste af Fangerne var endnu i Begyndelsen af September i Frankrig eller Tyskland. Dette er den Om- stændighed, som man bør holde sig for Øje. I tre Maaneder har Tyskerne nu søgt at indbilde Verden, at

Nr. 7.

Side 7.

(Ehrenburg - forts.)

de under Tilbagetoget sparede baade Mandskab og Vaaben. Den Røde Hær har allerede adskillige Gange imødegaaet disse Paastande. Russernes hurtige Fremtrængen til Dnjeprs vestre Bred er blevet et svært Slag for alle Tyskernes Berægninger. De troede, at de store Floder skulde komme dem til Undsætning. Dnjepr bedrøg dem. Nu maatte de sætte Reserver ind, som de havde haabet at spare til den "sorte Dag".

Vi er mindst af alt tilbøjelige til at undervurdere Modstanderens Styrke. Den tyske Hær har endnu bevaret mange af sine Kampegenskaber: Generalernes Erfaring, Troppernes Bevægelighed og Disciplin. Men for hver Maaned synker den tyske Hærs Niveau mere og mere. For ikke saa længe siden faldt en af Hitler underskrevet "Dagsbefaling Nr. 15" i vore Hænder. Den 22. Juni - for over fire Maaned siden - klagede Hitler over, at Officererne skød Skylden for Tilbageslagene over paa "Infanteriets forringede Kvalitet". De tyske Officerer løj ikke for Hitler. Og det tyske Infanteri i Oktober er endnu daarligere end Juniinfanteriet. Der ligger 500 km's Retræte imellem - ikke blot Ligtorne paa Fodderne, men Fortvivlelse i Hjertet. De tyske Forstærkninger bestaar for en stor Del af unge Drengene, som tror paa Hitler, men savner Kamptræning og fysisk Styrke. Og Totalmobiliseringens Produkter siger aabent, at det er ligegyldigt, hvorledes det ender, bare det ender. Tyskernes maskinmassige Disciplin har hidtil reddet Hitler. Men her paa Dnjeprs vestre Bred føler vi, at Opløsningen nærmer sig. "Hvis bare vore Allierede vilde give dem fra Vest," hører jeg Soldater og Officerer sige. Og de har fuldkommen Ret. Nu kan man gøre Slut paa Tyskernes Modstand og - vil jeg tilføje - det er paa Tide, at man gør det.

Skal Slutfasen virkelig behøve at blive langvarig? Skal Hitler virkelig have Lov til at gøre det samme med Europa, som han gjorde med Omraaderne ved Tsjernigof og Orël? Skal Tyskerne virkelig have Lov at minere Paris og Bruxelles og brænde Burgunds og Mährens Byer af? I tre Uger har jeg nu ikke set andet end Ruiner og Aske. Min Frakke er gennemtrængt af Brandlugten, og mit Hjerte er fyldt af Sorg over Ukraine.

Disse Følgeser er vejledende for vore Soldater. Er det ikke en vidunderlig Heltebedrift, de russiske Kampvognstropper nu har bag sig? De forcerede Dnjepr i Måttens Stilhed. De faldt Fjenden i Ryggen. De trængte frem til Kievs Villaforstæder. De knuste hele det tyske Thos. De gav Infanteriet Mulighed for at udvide Brohovederne. Tænk paa, at disse Soldater for et Aar siden kæmpede ved Volga. De har oplevet et helt Folks Sorg i hele dens Dybde. Hvad skulde kunne standse dem... Jeg vil ikke, at vore Venner skal tro, at vor Offensiv er noget let Foretagende eller en triumferende Militarpromenade. Den Røde Hærs Vej er uendelig tung. Den Kræver mange Offre.

For Kievs Frihed giver baade Sibirere, Usbeker og Moskoviter deres Liv. Skulde deres Bedrifter da ikke inspirere Verden?

++

Engelske Præster i Moskva

I Londonradioens svenske Udsendelse 2/11 skildrede den engelske Pastor H.M. Waddams nogle Indtryk fra det Besøg, han for nylig har aflagt i Moskva sammen med Arkebiskoppen af York.

Waddams betonedes, at det for Englands Kristne havde været en stor Glæde at knytte Kontakt med Russerne, og han udtrykte Forhaabning om, at Samarbejdet vilde blive yderligere befæstet. "Overalt under vor Rejse i Sovjetunionen blev vi hilst Velkommen med umiskendelig Hjertelighed", fortsatte den engelske Pastor. "Oprettelsen af den hellige Synode og Patriarkatet i Moskva markerer ingen som helst Forandring i Sovjetregimets Forhold til de Kristne. Aarsagen til, at den ortodokse Kirke i disse Dage er traadt saaledes i Forgrunden, har i Stedet sin Forklaring i den Indsats, Kirken yder i Kampen mod de tyske Okkupanter. Fra Krigens første Dage stillede den ortodokse Kirke sig betingelsesløst sammen med Folket og dets Ledere i Kampen for Landets Frihed. Kirken har direkte levet med i Folkets Vanskeligheder. Ikke alene den ortodokse Kirke, men ogsaa Baptisterne og alle andre frireligiøse Sæmslutninger lever under fuldstændig Religionsfrihed, helt adskilt fra Staten. Alle giver de deres Bidrag til Sovjetlandets Kamp for Friheden, og gribende var de Højmesser, jeg overværede, hvor de Kristne under Taarer bad for Landets Sejr i denne Kamp."

+++++

Side 8.

T A N J A
 ::::::::::::::

Zoya Anatolevna Kosmodemjanskaja var en ung Partisanpige paa 18 Aar. Hun blev taget af Tyskerne og nægtede at forraade sit Land. Efter Torturen blev hun hængt. En Tysker fotograferede Henrettelsen, som foregik den 29. November 1941 i Landsbyen Petrisjevo ved Moskva. Han tog ialt 5 Fotografier, og de er nu blevet fundet hos en tysk Officer, som blev dræbt ved Smolensk. Disse Fotografier giver et Billede saavel af Sovjetfolkets storslaaede Heltmod som af de Folk, der drog ud for at "nyordne" Europa og bibringe Russerne "vesterlandsk Civilisation". Fotografierne har været gengivet i "Pravda".

Det første Billede viser den nybyggede Galge og en tysk Officer, som er ved at fotograferer den. Det andet viser, hvordan Tanja - det kaldtes Pigen af Partisanerne - føres til Henrettelsen. Paa hendes Ryg hænger en Plakat med Paaskriften "Mordbrænder". Ved Siden af og bagved Galgen ses en Mængde Tyskere, som forventningsfuldt betragter Forberedelserne. Ansigterne er med aabenlys Forventning vendt mod den unge Pige, som kun har Strømper paa Fødderne og øjensynlig har vanskeligt ved at gaa. Det ser ud, som hun med et Kast med Hovedet har fjernet en Haarlok, der hang ned i Panden, for paa det tredje Billede bærer hun Hovedet højt, og hendes Ansigtstudtryk er stolt. Hvad hun sagde til Tyskerne, fik Rødmisterne at vide, da de befriede Landsbyen og fandt hendes Lig hængende i den kolde Blæst: "I kan hænge mig, men jeg er ikke alene. Vi er to Hundrede Millioner, og I kan ikke hænge os alle."

Det fjerde Billede viser, hvordan den tyske Bøddel lægger Løkken om hendes Hals. I Forgrunden ses en Tysker læne sig frem med et ubeskriveligt Udtryk af Tilfredsstillelse, mens han fotograferer Tanja, lige før hun skal dø. Det sidste Billede viser Tanja død i Galgen. Hendes spinkle Krop hænger slapt ned, Hovedet halder mod den ene Skulder, saa Rebet om Halsen ses, men Ansigtet er roligt og stolt.

Saadan er Sovjetmennesket, "Stalin-Mennesket", som Russerne elsker at kalde dette nye storslaaede Menneske, der er opfostret af Bolsjevismen og aldrig har kendt til Undertrykkelse.

"Pravda" tilføjer: "Vi kender Oberstløjtnant Rüdeler, som ledede Forhørene over Tanja. Vi kender de andre Forbrydere, det 332. Regiment fra 197. Division. Vi ved, hvor de er idag, og vi skal finde dem. Afstraffelsen er allerede begyndt. Ingen skal undgaa Gengældelsen. "Om de saa flygter til den fjerneste Afkrog af Verden, skal vi finde dem", erklærede Verdens fire største Magter paa Moskvakonferencen. Det vanskeligste bliver ikke at finde dem, men at straffe dem retfærdigt. Der er ingen Straf, som ikke er for mild til disse Forbrydere."

++

Det svenske kommunistiske Dagblad NY DAG har igangsat en stor Indsamling til Leningrads Børn. Den 6/11 bragte Bladet nedenstaaende Digt af dets Chefredaktør.

N a t a s j a f r y s e r

Til Leningrad-insamlingen

Natasja fryser i trasig blus
 och Tanja har inga skor.
 En bomb tog med sig en gavelvägg
 av huset där Boris bor.
 När Jegor kom hem med en spjälkad arm
 för att äta sitt svarta bröd,
 då läste hans mor ur ett tårvätt brev
 att fadern var död.

De har vant sig vid mycket, Leningrads barn,
 i belägringens tunge år,
 de har sett sina närmaste stympas och dö
 av sargande splittersår.
 De har aldrig ätit sig mätta än
 men faran är vardagskamrat
 och de lyssnar jämt efter varningstjut
 från en vilsen granat.

Ja, Leningrads sång är en sång om sorg,
 om hunger, plågor och blod.
 Men den er framför allt en stor symfoni
 om människors hjältemod,
 om ett folk, som gjort sin yttersta plikt
 till kulturens och frihetens värn
 og byggt mot barbarerna västerifrån
 en ringmur av jämn.

Men våre städer badar i ljus
 ooh vi bor i en fredlig vrå.
 Vi behöver ej rusa varannan natt
 till skyddsrum med våre små.
 Våre rålsar är slitna av tyske tåg
 och vi har det oförtjänt bra,
 ty Hitler blev hejddad vid Leningrad
 och framför Moskva.

(forts.)

Nr. 7.

(forts.)

Vad vore vårt Sverige i annat fall
- en förbränd och förhärjad trakt,
ett dagsverkstorp åt ett herrefolk
där Gestapos män går på jakt.
När Norges och Danmarks hjältar föll,
när gramfolkens hem stod i brand,
då såg vi tydligt vad Leningrads kamp
betytt för vårt land.

Vi får inte sända en burk medicin
som behövs i en sjukvårdstross.
Vi får ej ge lindring och läkedom
till dem som kämpat för oss.
Men vi kan i nåder och högst neutralt,
enligt Günthers snäva beslut,
lä sända kläder till hjältarnas barn
när kriget är slut.

Det skall gunga ett skepp över Osternsjön
när fredsljuset åter är tänd,
ett fredens skepp, ett kärlekens skepp,
som Sverges kvinnor har sånt
med en närmande last, en värmande last,
som de sömnat "med nål och garn"
med ömhet, beundran och tacksamhet
för Leningrads barn.

GUSTAV JOHANSSON

Boris Voyetekhof:

SEVASTOPOLS SÖDSTE DAGE

I mer än åtta månader höllt Sevastopol, Fästningsbyen på Krim, Stand mot en stark tysk-rumänsk Armé, som hade regnet med att ta Byen på en Uges Tid. De tapra Forsvarere af Sevastopol iopurnerede Tyskernes Plan om allerede i Sommeren 1942 at naa frem til Stalingrad og Kaukasus' Oliekilder og bidrog derved til det katastrofale tyske Nederlag ved Stalingrad.

Nu, da Befrielsen af Krim er begyndt, bringer vi nedenstaaende Uddrag af Bogen "Sevastopols sidste Dage", skrevet af en ung russisk Journalist, som oplevede den dødsdømte Bys sidste heltedige Forsvar. Hans Fortælling er et Ujævnhedens Beretning om et af Krigens mest rystende og mest storslåede Dramaer.

Natten faldt hurtigt på, mens vore Destroyere nærmede sig det sønderskudte Sevastopol. Chersones Fyrtaarnet begyndte at blinke - det var det eneste Lys, som ikke til Stadighed var mørklagt. Saa snart det begyndte at vise os Vej, belystes Fyrtaarnets Mure af Glimtet fra eksploderende Granater.

Vore Sømand vidste, at det kendte Velkomstlys ikke indbød os til Evile og en hyggelig Kakkelovns-krog. Den dirrende Lysstråle sagde: "Snart er I fremme ved jeres ødelagte Hjem. Snart vil I faa at se, hvad Tyskerne har gjort ved jeres By."

Vi sagtede Farten og begyndte at liste os gennem Havneløbets indviklede Minefelter. Ved Offensivens Begyndelse havde Tyskerne oversaaet den tætpackede Havn med Miner, som truede mange Skibe med Ødelæggelse. Men russiske Søfolk var sprunget over Board og havde skubbet de drivende Miner foran sig til Kysten. Mange var blevet sønderrevet af eksploderende Miner, da de saaledes gjorde Vejen farbar for vore Skibe, som sejlede ud og vendte tilbage med Ammunition til Sevastopols Forsvarere.

Da vi omsider naaede Inderhavnen, saa vi Sevastopol indhyllet i Flammer og Røg fra de Brande, de tyske Mordbrændere havde anstiftet. Fascisterne havde Kniven på Struben af demlykkelige By. Højt oppe på Himlen krydsedes Hundredevis af Søgelys, russiske og tyske, som Sølvklinger i en luftig Duel. Sporprojektiler trak deres dødbringende Ildstriber over Himlen. Bugtens rolige Vand genspejlede det Helvede, som rasede ved dens Bredder. Til venstre for Møllen, hvor vi lagde til, stod Barakker og Pakhuse i Flammer. Lens jeg stod og saa på det, sank en Bygnings eneste tiloversblevne Mur langsomt i Havet.

"Vi er heldige. Det er en rolig Nat," sagde vor Kaptajn.

"Hvordan ser det da ud, naar der ikke er roligt?" spurgte jeg.

"Det vil De faa at se i Morgen ved Dagslys," svarede han.

+ +

Med utrolig Fart blev vore Soldater og vor Ammunition bragt i Land, og Destroyeren lastet paany med saarede og andre, som skulde evakueres. Mit Brinde gjaldt Marinekommandoen, hvortil en Kommissar vi-

Side 10. 'x

(forts.)

ste mig Vej.

For at komme til Flaadens Hovedkvarter, Hervecentret i Sevastopols Forsvar, skulde man gennem en Tunnel, som begyndte paa en stejlt Klippeside. Indenfor førte smævre Gange ind i Klippen. Det svage Lys fra nogle elektriske Parer hjalp En til at famle sig frem gennem Mørket. Mange Døre førte fra Gangene ind til smaa Værelser, hvor anspændte, energiske Mennesker arbejdede og opholdt sig Døgnet rundt. Man kunde høre Brudstykkerne af Telefonsamtaler, Klappen af Skrivemaskiner, de saaredes Stønnen nu og da, vagthavende Officerers ordknappe Svar, de sovendes ru Snorke.

Radiotelegrafisterne var ifærd med at diktere vigtige Telegrammer. Jeg hørte tilfældige Brudstykker: "O-24 Søgelysmandskab: Belys Indløbet til Bugten for ankommende Transportdamper. Kvinder og Børn fra et sænket Transportskib tages op af eskorterende Krigsskibe. Tyskerne beskyder Havnen. Giv 35! Batteri Ordre til at bombardere Tyskerne."

Disse underjordiske Rum havde et Drikkevandsanlæg, et Kloakanlæg, en Restaurant, en Barbersalon og mange andre Bekvemmeligheder i Klippen. Men det var smaat med Luft. Da Ventilatoren svigtede, blev det svært at trække Vejret. Mange af Arbejderne var Kvinder, og det var sørgeligt at se dem slide i det uden at skaane sig selv. Deres blege gustne Øjne blev rødandede, de gispede efter Luft ved Telefoner og Skrivemaskiner. Af og til afløste de hinanden ved Arbejdet, tog deres Børn, som svedte i Søvn, paa Armen, og stillede sig ud i Løbegravens, hvor de i dybe Drag indåndede den raa Havluft. Men denne Forfriskning var sjælden og blev ofte afbrudt af Granater eller Bomber.

Under Jorden druknede al Tale og Støj i det frygtelige Spektakel fra Eksplosionerne paa Klippen ovenover. Saa voldsomt var Bombardementet, som tog fat hver Dag lige før Daggry, at disse Gange, Værelser og Udgravninger naar som helst kunde styrte sammen og fuldstændig begrave de utrætteligt arbejdende Mennesker.

++

I næsten fire Dage forlod jeg ikke det underjordiske Hovedkvarter og saa intet af, hvad der skete ovenfor. Men en Officer, som havde haft Vagt derude, beskrev, hvordan Byen var ødelagt.

"Der er ingen By tilbage. Alle Husene mangler Tag, Gaderne er næsten alle spærret af Laviner af Murbrokker."

Der var intet Sted i Byen, hvor ikke Dødens Redskaber huserede. Intet Sted var sikkert for Bomber, Landminer eller Granatild. Alt hvad der bevægede sig - Baade, Vogne og Motorcykler - blev forfulgt og angrebet. Fjendens Flyvereskadrer fandt frem til Kvinder og Børn, som søgte Ly mellem Klipperne, men de ventede paa deres Tur til at blive evakueret. Mægtige Eksplosioner begravede dem i Ruindyngerne ved Bredden af Havet.

Hver Dag afgav Dykkerne Rapport til Marinekommandoens Kommissær om Materiel, som var hentet op fra Bunden af Havnen. Disse Ekspertes i Havbundens Mysterier dykkede hver eneste Nat mellem gamle Vrag og Skeletter af de døde og fyldte deres Kurve med ueksploderede Bomber og Granater.

Kommissæren var umættelig. Han gennemgik omhyggeligt det bjergede Gods og blev ved at spørge: "Hvor er de seks Flyvemaskinmotorer? Hvor er Forbindsstoffet, Vattet og Medicinen? Evad laver I derne - de? Spiller I Skak med de døde?"

"Ja netop", svarede Dykkerens Formand, "og du maa hellere tage et Nap med dernede; saa kan det være, du bliver overbevist om, at det er umuligt at faa de Motorer op. De er skjult under Dyrgevis af døde Heste og Kavallerister i Lasten. Medicinen -", han tøvede, - "jeg kan ikke gaa derned."

"Hvorfor ikke?"

"Jeg har været Dykker i 30 Aar. Jeg har set Ting, som gjorde mine Sidekammerater gale, men at gaa ind i en Kahyt, hvor døde Børn vælter ud mod mig, hvis jeg lukker Døren op - nej, det kan jeg ikke."

"Naa saadan", sagde Kommissæren, "du vil altsaa hellere lade levende Børn dø af Mangel paa Mad og Forbindsstoffer."

Diskussionerne endte altid med, at Dykkerne gik ned igen. Og næste Morgen blev Flyvemaskinmotorerne bragt ud til Flyvepladsen, Forbindsstofferne laa til Tørre i Solen, og de bjergede Granater var paa Vej til Fjenden gennem Luften over Sevastopol.

Nat efter Nat sneg vore Skibe sig ind i Havnen med Forstærkninger og Forsyninger og tog Kvinder og Børn med tilbage. Tyskerne belyste Kajerne med Lysbomber og Søgelys og beskød dem ubarmhertigt. Det var et ubeskriveligt Syn: Oliabeholderne stod i lys Lue, Kasser med Ammunition eksploderede, Chauffører kørte deres overlæssede Vogne gennem Ilden og Røgen, mens Brandværnet kæmpede for at kvale Brandene.

Altid maatte man anstrenge sig for at opretholde det voldsomme Tempo ved Losning og Lastning. Hurtigere, hurtigere, hurtigere. Naar Dagen gryede, maatte hvert eneste Skib være langt borte fra Kajen. Der stod meget paa Spil, og Metoderne maatte nødvendigvis være ubarmhertige. Blandt Havnearbejderne var der en Del Straffefanger. En af dem havde organiseret en Gruppe utilfredse, som forsinkede Arbejdet. En

(forts.)

Officer kom hen til den Straffefange, der var Anføreren, og sagde: "Luk Munden op og sig 'Ah!'", hvorpaa han skød Manden gennem Munden, saa Tænder, Blod og Hjernemasse sprøjtede rundt. Saa vendte han sig til de andre og sagde: "Der skal arbejdes her, at I ved det!"

+ +

Da jeg omsider tog Mod til mig og ved Dagslys forlod Marinekommandoens underjordiske Skjul, følte jeg Knæene ryste under mig ved Synet af det forfærdende Panorama. Halvt sunkne Skibe med Forstavnen eller Agterstavnen rægende op af Vandet indesluttede stadig deres Last af ulykkelige Flygtninge. En fuldtlastet Skonnert laa paa Siden med Masterne, som stak op over Vandoverfladen, rækkende ind mod Kysten som Armene af en hjælpeløs druknende.

Beboerne i de Huse, der laa nærmest ved Vandet, plejede at søge Tilflugt imellem disse Skibsskrog under Luftangreb. De havde den naive Tro, at Bomber ikke falder samme Sted to Gange. De tog Fejl, for Tyskerne bombarderede Vragene.

Inde i Byen var der ikke Tid til at begrave de døde. Ligene blev dækket med et tyndt Lag Jord. Paa en lille Høj, hvor der laa en forulykket Flyvemaskine, læste jeg følgende Ord, skrevet paa et Stykke af en Propel: "Gør Plads, I dernede i Gravene. Flyt jer, I gamle Soldater. En nyankommen har sluttet sig til jer for at vise sin Kærlighed til Kamp. Lad ham komme med i jeres Grav. Han er værdig dertil."

Under deres Søgen efter Oliebeholdere havde Tyskerne fuldstændigt ødelagt en Kirkegaard. Resterne af Krimkrigens Døde laa spredt rundt omkring, deres Støv var gennemvædet af frisk Blod. Bag Kirkegaarden laa et Kvarter, som var blevet saa slent hombet, at det var umuligt at afgøre, hvor der havde været Gader eller Huse. Her var der Bombkratere med blodigt Vand, hvori Hænder, Lemmer, Børnekroppe flød rundt.

Det forbavsede mig i dette frygtelige Kvarter at se en ung, beskedent klædt Kvinde med en Buket friske Blomster i Haanden forsigtigt bane sig Vej gennem Ruinerne. Hun ad sønderbombede Gader gik hun uforfærdet, med højt løftet Hoved. Jeg hørte senere, at hun hver Dag gik med en Blomsterbuket gennem Sevastopols Ruiner ud til Kirkegaarden, hvor hendes Mand, en af Sevastopols berømte Forsvarere, laa begravet. Hun afslog alle Opfordringer til at lade sig evakuere med Svaret: "Jeg bliver her, hvor min Mand ligger." Soldaterne var stolte af hende for hendes Beslutning - stolte over, at denne tavse, beskedne russiske Kvinde, hvis Kærlighed var saa ren og stolt, var i deres Midte.

+ +

Rekognosceringsflyvernes Fotografier overbeviste paa afgørende Maade den tyske Overkommando om, at Sevastopol var ophørt at eksistere. De tyske Tropper fik at vide, at de om et Par Dage vilde kunne bade i Bugten, og derefter skulde de faa enlang Orlov.

Og dog levede Byen stadig. Kogende af Energi og af Had gravede den sig blødende ned i Jorden. Berøvet sit Liv over Jorden fortsatte Sevastopol sin kampende Tilværelse i Kaldre, forlænte Stenbrud eller Udgravninger.

En Minefabrik, jeg besøgte, var typisk. Der var en usandsynlig Larm. Den store Kaldre var opdelt af tunge Metalskærme, hvor Hundreder af Drejebænke snurrede og raslede. En larmende Traktormotor, stønende og osende som en daarlig gammel Samovar, leverede Strøm. Naar Motoren gik i Staa, gik Lyset ud; øjeblikkelig tændte hver eneste Arbejder en Cigaret, og Hundreder smaa Gløder lyste op i Hulen. De var blevet enige om, at der kun maatte rygges, naar Arbejdet blev afbrudt af Strømmens Svingten.

Maskinerne var i Gang 24 Timer i Døgnet. Alle arbejdede. Foran mig stod en ældre Kvinde ved en Stansmaskine. Hun manglede den højre Hånd. Den var blevet revet af af en Sprængbombe. Da hun blev udskrevet fra Hospitalet, nægtede hun at lade sig evakuere. Ved Siden af hende stod ensmuk ung Kvinde med et diende Barn ved Brystet, alt imens hun passede en Børemaskine. Af og til fik hun alle til at lytte ved at synge en Vuggesang.

Paa Køjer, slaaet op i tre Etager langs Væggene, sov Arbejderne fra andre Skift, stuvet ind mellem personlige Ejendele og Tøj, som der ikke var Plads til andre Steder. Paa de nederste Køjer legede blege, hulkindede Børn Krigslege. Pigerne lavede Dukker af Granater, som de indsvøbte i kulørte Tøjstumper.

Kurerer, Afdelingsledere, Journalister, Radioreportere, skyndte sig ned ad Gangen mellem Køjerekkene. En Ingeniør laa paa Knæ ved et lille Bord og barberede sig. Kassereren udbetalte Lønninger. En Telefonistinde fra Omstillingsbordet havde Fritime og spillede Guitar. Alle disse Mennesker og mange andre levede og arbejdede her.

+ +

Fra selve Kampfronten kom der mærkelige og rystende Beretninger. En Dag sank et Passagerskib i Havnen. En Eksplosion i Lasten havde spærret Døren til Officersmessen, hvor der laa saarede. Fra Maskin-

Side 12.

Nr. 7.

(forts.) rummet kom en Strøm af brændende Olie, som sivede ind gennem Døren til Officersmessen. Den kunde ikke stoppes. Omgivet af den brændende Væske kæmpede saarede Mænd for at komme ud gennem Luger, som var alt for snævre for deres Skuldre. Disse saarede Soldater var ikke bevæbnede og kunde ikke tage Livet af sig selv. En Matros arbejdede sig frem over Dækket udenfor til Lugen, hvor han saa Hovedet af en dødsensangst Kammerat. Vennen tiggede ham om at dræbe sig. Matrosen trak sin Revolver og skød. Saa vendte han sig bort. Han havde gjort, hvad han kunde.

Og af en russisk Marineofficer hørte jeg denne Beretning om Frontens Barbari: "I December, da Tyskerne erobrede Højde 615, tog de de haardest saarede af vore Matroser og anbragte dem i Form af et Hagekors. Saa hældte de dem over med Petroleum og stak Ild paa dem. Hele Natten oplystes Dalen af den brændende Søstjerne."

+ +

Da det blev Morgen paa den fjerde tyske Offensivs 11' Dag, tav Højttalerne, som stod overfor hinanden paa hver Side af Ingenmandsland. Hver Part havde benyttet sin Form for Propaganda. Begge talte de Fjendens Sprog. Speakerne kom til at kende hinanden godt og irettesatte højlydt hinanden for tekniske Fejl, daarlig Grammatik, elendige Vittigheder og Remiscenser af Fuldskab i Stemmen. Den tyske Propaganda var i første Række rettet til vore Matroser - som de var mest bange for. Som Regel sluttede Udsendelserne med noget i denne Retning: "Vaagn op af den bolsjevikiske Propagandas Opiumsrus. En tysk Sømand taler til jer. Jeg nærer de samme Følelser som I. Hvis I virkelig elsker Sortehavet, saa kom over til os, og det vil blive jeres, som det var tidligere. Vor Fører vil værdsætte jeres Handling og forære hver af jer en Motorbaad." Som svar paa dette transmitterede vore Radiomænd en Plade med Skrældende Latter. Og Eaanlatterens Ekko rullede mellem Bjergene, overdøvede Kanonernes Torden og fyldte Matten med dæmoniske Lyde.

Men om Morgenen paa Offensivens 11' Dag skete der noget bemærkelsesværdigt i Fjendens Skyttegrave. Der lod højtidelig religiøs Sang, et stort Kor, der brusede ud over de trøstesløse, stenede Bjergsider - det var Rumænerne, som i deres Fortvivlelse bad for Sejren med Ansigterne vendt mod Solen, der stod op over Krims Bjerge.

"Det er en temmelig munter Religion, de dyrker, Kammerat Kommissar," sagde en Soldat, mens han ordnede sine dyrebare Kasser med Reserveammunition. Det var indlysende, at et Angreb skulde begynde. Da jeg gaar op i en Udkikspost, hører jeg den Kommanderendes Stemme: "Klar til at åbne Ilden," og i samme Øjeblik ser jeg Tanks komme krybende frem fra venstre Side af Dalen. Efter dem kommer løbende Skikkelser. I Kikkerten kan jeg se, at de er halv nøgne og holder Maskinpistolens presset ind mod den svedige Krop. De har Vat i Næseborene paa Grund af Ligstanken. Nogle af dem, kan jeg se, har Filmapparater parat til at optage Slaget.

Pludselig er alt indhyllet i Røg. Det er umuligt at se noget som helst. Vi skyder i Blinde ind i Støvskyen. Timerne gaar. Slaget raser videre. Eksplosionernes Drøm ligger som et Pres paa Ens Hovede og truer med at sprænge Ens Hjerne, Øjne og Trommehinder.

De forreste Tanks har nu naaet Skyttegravene. Paa en eller anden Maade bliver de standset dér, for pludselig drejer de skarpt omkring og mases Ligene af de tyske og rumænske Soldater, som netop er dræbt under Angrebet. Men mange af vore Batterier er bragt til Tavshed.

I dette Øjeblik sætter Tyskerne for Alvor deres Luftvaaben ind. Der er ti tyske Maskiner for hver af vore. Styrbombernes Angreb er ikke Kamp, men Udslettelse, Jorden og Soldaterne paa den mases totalt og de Maskinerne er fejlet forbi, valter Fjendens Tanks frem. De, der holdt den anden Forsvarslinie, saa alt, hvad den skete; de saa deres Kammerater blive udslettet, og mange af vore Batterier blive bragt til Tavshed; men de holdt Stand. Ikke een løb sin Vej, skønt de vidste, at Fjenden efter endnu 2-3 Angreb vilde bryde igennem Forsvarsværkerne.

+ +

Afslutningen er gaaet over i Historien; jeg var ikke Vidne dertil, for jeg havde faaet Ordre til at forlade Sevastopol med den sidste Ubaad. Da Tyskerne naaede den fjerde Forsvarslinje, mødte de praktisk talt ingen Modstand. Ingen overgav sig, men af den Division, som havde forsvaret dette Afsnit, var kun 130 Mænd i Live.

De fremrykkende Tyskere var mistænksomme og bange for Ligene. De stak og flængede med Bajonetterne i de Døde og tømte deres Pistoler i dem, mens de sneg sig frem mod Konstantinovskys Batteriet, dækket af lette Tanks. Erobringen af dette Batteri vilde give Fjenden fuldstændig Kontrol over Havnen og Sejlrenden til Havet.

De 130 overlevende havde forlangst faaet Ordre til at opgive deres Stillinger. De adlød ikke, men udvalgte det smalleste Frontafsnit og forsvarede det saa beslutsomt, at Tyskerne blev tvunget til at afvente Forstærkninger. Disse 130 Mænd kæmpede, for at deres saarede Kammerater, som blev sejlet over Bugten, kunde leve.

.....

+ + +

Nr. 8 Februar 1944

NYT FRA SOVJETUNIONEN

I l j a E h r e n b u r g :

R U S L A N D S S J Æ L

For to Aar siden skrev jeg Lad os både Tønderne endnu mere sammen! Tyskerne er i Kief, denne Tanke giver Næring til wort Had. Vi skal betale dem tilbage, hvad de gør, og det paa en Maade, saa selv deres Børn vil føle Gru, blot de hører Ordet Kief.

Lange, bitre Maanedes gik Tyskerne rykkede frem i Centralrusland. De kom til Maltzjik, Elita og Stalingrad. Krigskorrespondenter fra forskellige Lande forsøgte at gætte, hvor langt de vilde gaa, maaske til Irak eller Indien. Paa de tyske Avisers Finanssider henvistes til, at "de asofske Kruppvarker skal være færdige til at begynde at arbejde i 1945, og vil saa kunne give Renter til deres Ejere".

Nu viger Tyskerne tilbage. Krigskorrespondenter taler ikke mere om Irak. De ser paa Dnjepr, paa Bug og Njemen. Førere, som var uddannet specielt til at sætte Skrak i Basjkierne, er nu stoppet ind i Marchregimenterne. Aktiørerne i de tyske Værker i Mariupol er blevet vardiløse Lapper Papir. Tyskerne flygter tværs over Sydens Stepper. Kief er genopstaaet som Fugl Fønix af Asken.

Hitler prøver at berolige Tyskerne. Fjenden er over 1000 km fra Tysklands Grænser, siger han. Han regner daarligt. Fra Vitebsk er der slet ikke saa langt til den preussiske Grænse. Hitler skriger: "Mine Hæver holder...." Men Hitlers Hals holder ikke!

Hvordan kunde alf dette gaa til, spørger en forundret Verden. Vi, ved nu, hvordan den sjette tyske Armé omringedes ved Stalingrad. Vi ved, hvordan det gik med Tyskernes Offensiv ved Kursk.

Men vi selv har heller ikke tænkt over, hvordan det altsammen er gaaet til. Vi taler og skriver ofte om, at den tyske Armé er blevet ringere. Vi ved, at Hitlers Reserver er ved at slippe op, at Luftangrebene lægger hans Bagland i Ruiner, og at to Aars haarde Kamp i Sovjetunionen har knækket hans Infanteris Kraft. Vi ved ogsaa, at en Armé af Spekulanter ikke har virkelige Idealer, og at Disciplin alene ikke kan gøre alt.

Men var det maaske bare Tyskerne, det kom an paa? Vi skal tænke paa en anden Ting, paa vor Armés øgede Styrke. Formodentlig vil Historikeren engang vurdere Betydningen af Forcingen af Dnjepr, vandsætte den rigtigt og fremstille den paa en anden Maade. Han vil klæde Rødmisterne om, barbære de marchtrætte Soldater og børste Støvet af Officerernes Uniformer. Vore Efterkommere vil vel næppe kunne forestille sig, at Mennesker uden Pontoner stormede over en af Europas bredeste Floder.

De, der er med i Krigen, ved, hvordan det ser ud. De ved, at 400 km, tilbagelagt under Kamp, ikke er nogen Parademarch. De ved, at det ikke bare er Kompagnier, Bataljoner og Regimenter, der kæmper, at hver Rødmist er knyttet til sin Hjemby ved særlige Baand. Men Krigsdeltagerne kan vanskelig fatte Begivenhedernes historiske Betydning.

I Udlandet undrer man sig ofte over, hvordan Sovjetstaten kunde holde Stand i de tragiske Dage i 1941-42. Hitler undertvang Europa med Undtagelse af de britiske Øer. Men vi var ikke skilt fra Tyskland af noget Hav, og vi havde ingen Bjerge mellem os og Tyskerne. Hvad er Gaadens Løsning?

Nogle siger, det ligger i den russiske Tapperhed, i de russiske Soldaters traditionelle Udholdenhed, i Ruslands store Naturrigdomme. Naar Rusland holdt Stand, skyldes det dets Struktur, dets Indbyggers særlige Patriotisme, hver eneste Borgers inderlige Interesse i sin Stats Skæbne.

De føjer til Ordet Rusland et andet Ord, nemlig Sovjet. Det er altsammen rigtigt. Vi har fuldt ud begrebet Ruslands organiske Forbindelse med Oktoberrevolutionen. Vi har begrebet, at Revolutionen to Gange har reddet Rusland, 1917 og 1941. Uden Revolution vilde Rusland have mistet sin Selvstændighed som Stat, det maatte have svigtet sin historiske Mission. Men det er ingen Tilfældighed, at Oktoberrevolutionen fødtes netop i Rusland. Dens Betydning vokser ud over Landegrænserne, men dens Rødder fører tilbage til den russiske Historie, og man kan ikke løsrive den fra dens russiske Karakter, ja ikke engang fra det russiske Landskab.

Rødmisterne ved Lejrbaalet paa Dnjeprs vestre Bred er ægte Sømmen af svindne Tidens russiske Soldater. De besidder ogsaa noget, som Revolutionen har skabt, de er ikke bare Soldater, de er ogsaa Medborgere.

(fortsættets næste Side)

- 2 -

Foran mig ligger en hæmmelig Rapport fra Chefen for en sudetertysk Division, Generalløjtnant Dettling. Hans Skrivelse har Titlen: "Stemningen indenfor den stedlige Befolkning". Den tyske General skriver følgende:

"Det overvældende Flertal af Befolkningen, tror ikke paa nogen tysk Sejr.... Unge af begge Køn er næsten udelukkende sovjetvanligt indstillet. Disse unge Mennesker med syvaarig Skolegang og Højskoleuddannelse gør sig dumme for at maskere sig. De unge elsker Rusland højest og frygter for, at Tyskland skal gøre deres Fædreland til en Koloni....

De forklarer altid, at Ungdommen havde det godt i Sovjetunionen, og at de kunde være sikre paa en stor Fremtid...."

Generalløjtnanten vilde næppe have kunnet forfatte en saadan Skrivelse i 1916. Der fandtes ogsaa Patriotisme før i Tiden. Der fandtes ogsaa Tapperhed. Men de unge Dreng og Piger i Smolensk-Distriktet kunde ikke i Tsarismens Tid drømme om nogen stor Fremtid.

Under Napoleons Felttog 1812 kaldte en af hans Officerer Partisanerne for den russiske Jords Fusentaster. Det var ikke Fornuft, men Hjertet, som viste den Tids Livegne den sikre Vej, saa de gik løs paa de fremmede med Høtyve. Deres Daad retfærdiggjordes af Historien. De Livegnes Børnebørn blev Herrer i den mægtigste Stormagt i Verden.

Men den "unge Gardes" Hølte lededes ikke af Instinkter, men af en klar Forstand. De saa ned paa de tyske Officerer. Oleg Kosjevoj vidste, at han var en Repræsentant for et højere menneskeligt Samfund, som kæmper mod bevæbnede Udyr. Det er Oktoberrevolutionens Skyld. Jeg har set mange tyske Generaler. Jeg tror, at man, selv om de er nøgne, vil kunne genkende dem: det er deres Race. Evnen er det, der tilføjer dem Nederlag?

Ved Kiof blev Generalløjtnant Dettling slået af Generalløjtnant Tsjernjakhovski. Denne General er 36 Aar gammel, Søn af en Jernbanearbejder fra Uman. Et Menneske med høj Kultur, som udmærker sig ved sine sjælelige Egenskaber og ikke ved sin Race. Jeg kender Foltherrer, som var Løjtnanter i Begyndelsen af Krigen. Vi kan sige, at den tyske Armé nu jages af en Armé, som har faaet større Kampfering og ledet af dygtige Officerer. Tyskerne jages af et Folk, som for 26 Aar siden tog Tømmerne i sine Hænder.

Alle og enhver ved, at det store Laede Arbejde i Krigsindustrien er en af Forklaringerne paa vore Sejre. Lad os huske paa de mange Vædskeligheder, som maatte overvindes. Stalingrad, Kharkov, Dnjepropetrofsk, Voronesj, Rostof og Donetsområdet besat af Fjenden. Fabrikker voksede op i Ørkenen. Den østrussiske Steppe er ikke Detroit. Vore Arbejdere udholdt alle Lidelser, de havde for lidt at spise, for lidt Tid til at sove, men de gav Armeen Kampvogne og Flyvemaskiner og andre Vaaben. Fabrikkerne kom til Verden i Gaar, men Arbejderne var ikke født igaar: de Mennesker, Sovjetstaten har skabt, er ikke Slaver hos Krupp.

Hvorfra fik Armenieren Petrosjan Kraft til at slaa sine Bødler ihjel og vende hjem til sine Landsmænd, efter at han hårdt saaret var taget til Fange af Fjenden? Hvad var det, der hjalp Georgieren Gakhokidze til at slaa Fjender ihjel paa det sidste Stykke af Sevastopols Jord? Hvorfor skaanede Uzbekeren Kajum Rakhmanof ikke sit Liv, da han kæmpede for Leningrad? Hvorfor faldt Jøden Papernik ved Vejen til Moskva?

Der har været en Oktober. I dens ransende Storm fødtes et nyt Rusland, alle Folks Moder. Jeg vil ikke peastaa, at vi havde naaet alt før Krigen. Et kvart Aarhundrede er alt for kort et Spænd af Tid for Historien. Der var meget, vi ikke havde naaet. Under Krigen har vi ændret meget. Men vi saa vore Mangler og saa i Prøvelsens Flammer, hvor værdifuldt vort Liv i Lighed og Arbejde var. Krigen har ikke blot lagt vort Land i Ruiner, den har ogsaa hardet og højnet os aandeligt som Mennesker.

Uden at svigte Fremtidens Idealer lærte vi at hente Kræfter i Fortiden. Vi blev klare over Betydningen af den Arv, vore Forfædre har efterladt os. Vi lærte af Suvorofs militære Dygtighed, men ikke af Tsar Pauls Egensindighed.

De tyske Fascister taler gerne om Traditioner, men hvad har de taget fra det tyske Folks Fortid? Maa ske Schillers Kærlighed til Friheden? Eller Goethes Fornuft? Nej, de tog Nürnbergbødlernes Tortur, Alkymisternes Overtro, de vilde Germaners Grusomheder og Frederik II's Korporalseksørsits.

Oktoberrevolutionen hjalp os til at forstaa Ruslands Historie, til at skabe en Inspirationskilde af vor fjærne Fortid. Fascisterne har peaført os og hele Europa saa meget ondt, saa megen Ødelæggelse, saa megen Lidelse, at Hjertet undertiden fyldes af grænseløs Sorg.

Vi saa, hvordan de brændte Skoler, Børnehaver og righoldige huse, som vor Generation nøjsommeligt har bygget. Vi saa, hvordan vore Kæer maatte træde i Stedet for de Traktorer, som Tyskerne stjal, vi saa Breve fra Slavinder i Tyskland, Fotografier af tyske Ugæminger. Tager man Fantasien til Hjælp, kan man let fortsætte Billederne, en øde Ørken omkring Paris, Ødelæggelse af Grækenlands Vingsarde, af Danmarks pæne rone Landsbyer, af Belgiens Fabrikker og hele Europa. Hvordan skal Jorden kunne genopstaa fra de døde?

(fortsættes næste Side)

- 3 -

Jeg vil ikke male noget for rosenrødt. Jeg ved, hvor svært det bliver at genopbygge saavel de ødelagte Byer som den aandelige Ligevægt hos de Mennesker, der har levet flere Aar under Fanatikernes Tvang. Og dog ser jeg tillidsfuldt mod Fremtiden. Sandheden sejrer paa Slagmarken, den vil ogsaa sejre paa den menneskelige Opbygnings Slagmark.

Vi lærte at forstaa Arbejdets magiske Kraft. Frie Borgernes Arbejde er ingen Forbandelse. Et Aar er ingen Triumf. Det bliver ikke let at lade Byer og Landsbyer genopstaa af intet, men Mennesker, som ikke sparede deres Blod, da det gjaldt at forsvare Fædrelandet, viger heller ikke tilbage for trælsomt Arbejde.

Tyskerne udraabte sig selv til "Herrefolk". Som Svar flammede den nationale Stolthed op i hele Verden. Denne maa ikke forkaste Ideen om Broderskab i Elandigheden, men maa i Stedet lovende-gøre den, give den Form. Ved deres Forbrydelser har Tyskerne lukket sig selv ude fra Folkernes Familie. Der venter dem en haard Gengældelse. Vi ved, at det ikke er enkelte Tyskere, men Millioner, som er Skyld i de Grusomheder, den tyske Armé har begaaet. Vi skal ikke være sentimentale mod Hittleristerne, vi skal ikke henvælde til Øllebrødsbarmhjertighed.

Men midt i vore Lidelser følte vi ogsaa de andre Folks Lidelser. Sibirereren fatter fuldtud Grækenlands Smerte, Ukraineren ved, hvad Frankrig maa gennemgaa, den hviderussiske Bondé forstaaer den Kval, norske Fliskere maa udstaa. Den Røde Hær er i alle andre Nationers Øjne blevet Frihedens Hær. Den reddede Friheden for Verden. Hori ligger Garantien for Broderskabets og Menneskelighedens Triumf, og heri ser jeg Fremtidens Verden, lutret af Lidelser, en Verden, hvor det gode har sejret.

Sovjetunionens nye Nationalsang

Folkekommissærernes Raad har vedtaget at indføre en ny Nationalsang for Sovjetunionen. Det beslaar i Beslutningen, at den hidtidige Nationalsang Internationalens Indhold ikke mere svarer til de fundamentale Forandringer, som har fundet Sted under Sovjetstyret.

Internationalen er skrevet i Frankrig i 1871 og er fra først til sidst en Kampsang mod Kapitalismen. I et kvart Aarhundrede har den været Sovjetstatens officielle Sang, men da den nydannede Sovjetregering i sin Tid forbød den gamle Tsarhymne og fastsatte Internationalen som Nationalsang, var Situationen en ganske anden end idag. I de tre første Aar maatte Sovjetmagten kæmpe for sin Eksistens mod hvidgardistiske og udenlandske Interventionshære; Spørgsmaalet om, hvem der vilde sejre, Socialismen eller Kapitalismen, var endnu ikke afgjort. Der var heller ikke nogen Tid til at digte Sange til det nye Sovjetomraade, hvis Grænser daglig belgede frem og tilbage.

26 Aar er gaaet siden da. Den socialistiske Produktionsordning er grundmuret paa en Sjetteedel af Jordkloden, og Fascismens "uovervindelige" Armeer er kastet tilbage mod brændte Pandor efter Stormløbet paa Socialismens Land. Det, som Arbejderklassen har kæmpet for, er blevet Virkelighed i Sovjetunionen. Jorden, Fabrikkerne og Gruberne er hele Folkets Ejendom. Internationalen vil altid leve som den internationale Arbejderklassens Kampsang. Den vil leve i Sovjetunionen som et stolt Minde om den Tid, da Sovjetfolkene tilkæmpede sig Befrielsen. Men den kan ikke længere være Sovjetunionens Nationalsang.

Sovjetunionens nye Nationalsang maa være en Sang om Socialismens Sejr over Kapitalismen og over de fascistiske Armeer. Den fremkommer i et betydningsfuldt Øjeblik, da den afgørende Sejr nærmer sig, og vil blive Sovjetfolkernes flammende Sejrshymne i Fredens enige og mægtige Sovjetunion.

"Hæder til dig, du vort frie Fædreland, et grundmuret Bolværk for Folkernes Venskab. Sovjetbannet, Folkebannet, før os fra Sejr til Sejr!", lyder dens Omkvad.

Der er to Forfattere til Sovjetunionens nye Nationalsang. Den ene er en ung russisk Digter, Sergej Michalkof, som har faaet Stalinprisen for sine Arbejder. Den anden Forfatter, El. Registan, er fra Aserbajdsjan. Han skriver paa russisk og udgav før Krigen en Række Bøger om de østlige Sovjetfolk. Under Krigen har han hovedsagelig skrevet om Sovjetflyvernes Liv.

Nationalsangens Komponist er Professor ved Moskva Konservatoriet, Alexander Alexandrof, som for nylig fyldte 60 Aar og i den Anledning fik Leninordenen. Han grundlagde i sin Tid det berømt Redarmistkor, som han stadig er Dirigent for, og har skrevet mange af Sovjetunionens populæreste Sange, bl. a. "Sangen om Garden" og "Den hellige Krig".

- 4 -

General Vatutin

Chefen for den 1. ukrainske Armé, General Nikolaj Vatutin, hører til den Generation af den Røde Hærs unge dygtige Officerer, der, opdraget under Sovjetstyret, med Ære har vundet deres militære Sporer paa den 2. Verdenskrigs Slagmarker, Sammen med sin jævnaldrende, den 37-aarige General Konstantin Rokossovski, Stalingrads Befrier, og sin nærmeste Medarbejder, Generalløjtnant Pavel Rybalko, har han ført den Røde Hær fra Sejr til Sejr og drevet Hitlers indtil da ubesejrede Hære fra Stalingrad til Kief og videre paa Flugt vestover.

Nikolaj Vatutin er af ukrainsk Bondeslagt og derfor i dobbelt Forstand sit Fædrelands Befrier. Han er født i 1905 under den første russiske Revolution. Som halvvoxsen Dræng har han oplevet Borgerkrigens Rædsler og den tyske Besættelse af Ukraine i 1918. Han har siden set sit Fædreland blomstre op under Sovjetstyret, oplevet den Tid, da Millioner af ukrainske Bønder og Arbejdere var med til at bygge Fæmårsplanernes Industriegiganter, drevet af Dnjeprs Vandmasser ved Dnjeprproektrovsk og Zaporosje. Han har set Ukraines Jord bugne som aldrig før af gyldent Korn under Kollektivdriften.

I Dag er den berømte Dæmning ved Zaporosje sprængt, og Dnjepropetrovsk Fabrikker og den hellige By Kief ligger i Ruiner. Ude i Landet ligger Markernes øde og fulde af Tidsler, med brændte Gaarde og uddøde Landsbyer som Rammen om Tyskernes Hærgen. Naar General Vatutin i Dag jagter Tyskerne paa Flugt henover Sovjetukraines Jord, har han som Ukrainer sit eget Regnskab at gøre op med de tyske Fascister og deres rumanske Vasaller.

Ved Krigens Udbrud var Vatutin som ung, ukendt Artilleriofficer i Marskal Timosjenkos Stab, da den Røde Hær i 1939 rykkede ind i Vestukraine og Bessarabien, men allerede i Juni 1941 kæmpede han som nyudnævnt General paa Centralfronten under daværende General, senere Marskal Grigorij Sjukof. Sjukof er kendt som Opdager af militære Talenter, og han valgte Vatutin som Leder af den russiske Modoffensiv ved Vjasma i December 1941. Moskvas Skæbne ahang af dette Modangreb langs Napoleons historiske Vej til den russiske Hovedstad. Sovjetunionens administrative Centrum var truet, den udenlandske Presse og de fremmede Magters Diplomater var allerede evakueret til Kuibysjef ved Volga. Vatutin generobrede Vjasma og tilføjede den tyske Hær det første store Nederlag. Dette var den første af hans sidenhen ubrudte Række af Sejre, og Sovjetunionens øverste Krigsledelse gav den unge General Kommandoen over en hel Armé.

I December 1942 deltog Vatutins Armé i Slaget om Stalingrad. Den 19. December gik hans Tropper over Don. Efter en Uges Kampe afskar de Banen Voronesj-Rostof, og i Januar erobrede de de vigtige Knudepunkter Millerovo og Kamensk. Samme Maaned overrakte Stalin General Vatutin Suvorof-Ordnen, dengang Sovjetunionens højeste militære Udmærkelse. Under Sommeroffensiven 1943 spillede Vatutins Armé en afgørende Rolle ved Erobringen af Orel og Bjelgorod, de to tyske Nøglastillinger paa dette Frontafsnit. Den 23. August indtog hans og General Golikofs Tropper Kharkof, og ti Dage senere faldt Jernbaneknudepunktet Sumy. Den 6. November holdt Vatutin sit Indtog i Ukraines Hovedstad Kief, og herfra har hans Armé siden jaget von Mansteins Divisioner paa Flugt mod Vest over den gamle polsk-russiske Grænse.

En af de afgørende Aarsager til Vatutins mange straalende Sejre er hans geniale og fuldstændig nye Anvendelse af Artilleriet. Hans Metode er det bevægelige Artilleri i forreste Frontlinie. I Kampene foran Moskva var han den første, som anvendte denne Taktik, og Sovjetartilleriets Chef, Marskal Vasiliefski, indsaa straks Metodens overraskende Muligheder. Fabrikkerne i Ural og Sibirien begyndte omgaaende Fremstillingen af nye, mere bevægelige Kanontyper. Vatutin fik til Opgave at gennemføre Metoden i Praksis, og dens Effektivitet bekræftedes ved den Hurtighed, hvormed hans Tropper tiltvang sig Overgangen over Don. Som Modvægt har Tyskerne sat et nyt Vaaben ind i Kampen, den meget opreklamerede tankdrevne Kanon "Ferdinand". Men denne Erkendelse af Sovjetartilleriets Overlegenhed og Slagkraft er kommet for sent til, at Tyskerne paa nuværende Tidspunkt kan gøre sig Haab om ved Hjælp af nye Vaaben at standse den Røde Hærs sejrriige Fremmarch.

Denne Krigs Forløb har gendrevet mange fejlslagne Paastande om Sovjetunionen og den Røde Hær. En af disse var, at den Røde Hær manglede Officerer, da "hele det gamle erfarne Officerskorps var likvideret". General Vatutin er et stort Militærtalent, og der er flere af hans Slags. Sjukof, Chefen for den ukuelige Stalingradgarnison, er kun 43 Aar og begyndte som menig Soldat under sidste Verdenskrig. General Rodimtsejef, ogsaa berømt fra Stalingradslaget, er en 36-aarig ukrainsk Bondedreng, som var med i Listers kendte Brigade i den spanske Borgerkrig, hvor han sloges ved Guadalajara, Brunete og Ebro. Den berømte Rokossovski var Metalarbejderlærling under Revolutionen. De unge Sovjetofficerer er Børn af Sovjetsystemet, Arbejder- og Bondesønner, som nu lærer de højadelige tyske Officerer at trække sig "elastisk" tilbage. Den Røde Hær er stærk, fordi dens Officerer og Mandskab kæmper for den frie Tilvarelse, de selv har skabt, besjælet af sikker Forvisning om Sejr for deres retfærdige Sag.

- 5 -

SOVJETKVINDEEN AF I DAG

Vinteren har holdt sit Indtog i Moskva. Travle Memesker hæster forbi. Der er kun faa Mænd paa Gaden foruden Rødemisterne. Flertallet er Kvinder.

Det er længe siden kvindelige Sporvognskonduktører vakte Opsigt i Moskva. Idag er det en Selvfølge at se Kvinder paa alle mulige Poster indenfor Produktionen, og ogsaa ved Fronten.

Her fejrer Kvinder den første Sne væk fra Gaderne, og dér kasser de Brænde paa en Bil. Her styrer en Kvinde en Trolleybus, dér en Sporvogn, og midt paa Gaden gør en ung, smuk Moskvapige i blå Uniform, Støvler og Pelshue Tjeneste som Gadebetjent.

Kvindene udfylder de Huller, som Krigen har frembragt, med Stolthed mestrer de hver Opgave, de stilles overfor. Man har vænnet sig til at se dem overalt i den Røde Hærs Uniform, paa Gaden, i de offentlige Kontorer, ja selv til Koncerter og i Teatret. Det sædvanlige Gadebillede fra andre Landes Stortyer med elegant klædte Kvinder, som gaar Strøgtur, er forsvundet i Moskva som i alle andre Sovjetbyer. Det er arbejdende Kvinder, man møder paa Gaderne. I deres Ansigter staar skrevet den Ansvarsfølelse, de nærer for deres Arbejde, som tjener Forsvarets og Hjemmets Underhold. Kun i Forretninger og i Parken møder man Husmødre, gamle Koner, som passer Børn, eller unge Mødre med Spædbørn paa Armen.

Kvinderne er gennemgaaende enkelt, men orientligt klædt, trods Knapheden paa Tøj og Sho.

Man gør sig Umage for at holde Klæderne hele og rene. Til Koncerter og i Teatre, hvor der trods det anstrengende Arbejde paa Fabrikkerne altid er overfyldt, ser man smagfuldt klædte Kvinder, jævne Arbejderkvinder i smukke Søndagskjoler.

For Revolutionsfestlighederne fjernede man alle Luftbeskyttelsesindretninger, Husene blev vasket og malet, og Vinduerne pudset. Byen har i det hele taget et velordnet, rent og pænt Ansigt, ligesom før Krigen, og Moskvakvinderne sætter en Ære i at faa Byen til at se ud som i Fredstid.

Men Memeskene er blevet anderledes. Unge som gamle er indlemmet i det store Arbejde for Forsvaret og for Landets Forsyning, og de er besjælet af deres Ansvar. Kvinderne spiller en afgørende Rolle i hele Sovjetlivet. Uden deres Medvirken var det utænkeligt, at hele det enorme Apparat kunde virke, som det skal. Hos Partisanerne giver Kvinderne storartede Eksempler paa Dristighed og Besluttsomhed. Mange Kvinder har faaet Udmærkelser af Sovjetregeringen. Evnem kender ikke Navnet paa den attenaarige Helteinde Zoya Kosmodemjanskaja, som blev myrdet af Tyskerne. Endnu flere Kvinder udfører enestaaende Præstationer i Baglandet, ofte under vanskelige Betingelser.

Ingen Vanskeligheder, end ikke de største personlige Bekymringer fornaar at knække Sovjetkvindernes Arbejdsbegjæstring, tværtimod har alle nye Ofre og Lidelser yderligere stimuleret deres Had til Fjenden og oprindnet dem til nye Heltegerninger og til større Præstationer. Her, hvad Anastasja Rjasan siger:

"Mine kære Sømnar! Jeg er knyttet til Jer med mit Hjerteblod. Jeg sender mine Sømnar til Forsvar for vort kære Fædreland mod den forbandede Fjende....."

Mine Tanker drejer sig kun om een eneste Ting, nemlig at hjælpe Jer, mine Falke, med at bringe Sejrens Time nærmere....."

Irina Lokotjeva i Gorki-Distriktet skriver til Tidsskriftet "Bondekvidden":

"Efter Planen skulde vi høste 300 Centnar Kartoffler pr. Hektar, men vor Arbejdsgruppe besluttede, at det skulde være mindst 400 Centnar. Paa Mødet stod jeg op og lovede, at min Gruppe vilde skaffe 500 Centnar pr. Hektar Jord. Vi Kvinder var naturligvis ikke saa lidt nervøse og bekymrede for, hvordan det skulde gaa. Tank, om vi ikke kunde holde vort Løfte!"

Men vort Arbejde kronedes med Held. Vi høstede ikke 500, men 525 Centnar Kartoffler pr. Hektar. Nu tænker jeg allerede paa næste Aars Høst. Næste Aar vil vi høste mindst 600 Centnar pr. Hektar. Jeg maa tilstaa endnu en Ting. I Foraaret var der Dage, hvor jeg troede, mit Hjerte skulde briste af Sorg. Nu har jeg atter fundet Mod i Følelsen af, at jeg arbejder og slider for Fædrelandet, for Fronten, for Sejr over Fjenden. Jeg lever paany af hele mit Hjerte, og jeg elsker Livet. I min Enkeltighed til Livet og til mit Folk, til vort Kollektivbrug, havde jeg idag lyst til at roabe mod høj Røst, saa man hører mig i hver Krog af vort Fædreland:

Min Søn er faldet, min Mand er myrdet, men jeg har en Familie, og det er Kollektivet, som i Krigens sværeste Dage uafslædigt søgte at give Landet saa stor en Høst som muligt og ved sit Arbejde fremskynde Sejren over Fjenden....."

Irina Lokotjeva er ingen Undtagelse. Som hun tænker og handler idag Millioner af Sovjetkvinder.

- 6 -

Sovjetrussiske Præster om Kirkens Stilling

Som bekendt udsendte det sovjetrussiske Telegrambureau Meddelelse om, at den sovjetrussiske Regering havde billiget Genoprettelsen af den ortodokse Kirkens hellige Synode og Valget af en Patriark. Dette Kommuniké gav i Udlandet Anledning til allcheandé Kommentarer, hvori Begivenheden betegnede som et politisk Skaktræk fra Sovjetregeringens Side, hvis Hensigt var dels at "gøre et godt Indtryk paa de Allierede", dels yderligere at svejse det russiske Folk sammen til de sidste Krigsanstrengelser. Kommentatorerne gik ud fra, at det skete betegnede et Omsving i Sovjetregeringens Holdning til Kirken og Religionen. Et Omsving er der ganske vist sket, men ikke hos Sovjetregeringen, som altid har beendhævet Religionsfrihed, derimod hos det russiske Præsteskab; ydermere forvekslede man Aarsag og Virkning: Begivenheden havde ikke til Formaal at særlé det russiske Folk, men var tværtimod en Følge af, at det russiske Folk - religiøse som antireligiøse - idag staar enigt i Kampen mod den tyske Fascisme.

Nu har Moskvas Patriarkat udsendt en Bog om Kirken og Religionen i Sovjetunionen, skrevet af forskellige sovjetrussiske Gejstlige med Patriarken Sergius i Spidsen. Bogen er for nylig udkommet paa Svensk med Forord af den svenske Biskop Gustaf Aulen i Strängnäs. Patriarken Sergius skriver i Indledningen om Formaalet med Værket:

"Den foreliggende Bog er først og fremmest et Svar paa det "Korstog", Nazisterne har iværksat under Panskuud af at "befri" vort Folk og Kirke fra Bolsjevikerne. Men samtidig vil denne Bog give Svar paa følgende Spørgsmaal: rejner vor Kirke sig forfulgt af Bolsjevikerne, og beder den nogen om Befrielse fra en saadan Forfølgelse?"

Svaret gives med al ønskelig Tydelighed. Vi skal i det efterfølgende bringe nogle Citater fra den bemærkelsesværdige Bog, som rummer en Pæl igennem al Tale om Religionsforfølgelser i Sovjetunionen.

Patriarken Sergius skriver:

"Som bekendt fyldte Religionsforfølgelserne i Rusland tidligere Spalterne i den fjendtligt indstillede udenlandske Presse, og i Emigrantkirkens Presse udgør disse Religionsforfølgelser stadig Ledemotivet. Denne Presse gaar ud fra, at der fra Sovjetregeringens Side træffes officielle og systematiske Forholdsregler for at udrydde de troende og i Særdelighed Præsteskabet."

For at forstå Forholdet mellem Sovjetregeringen og Kirken i Aarene efter Revolutionen var man vide, at den russiske Kirke i Tsartiden var en mægtig Institution med stor økonomisk og politisk Indflydelse. Ifølge den hellige Synodes Aarsberetning fra 1914 bestod den 57175 Kirker og 25593 Kapeller foruden en Mængde Klostre. Den ejede 7 Millioner Desjatiner Jord og talrige Forretningsvirksomheder og Ejendomme. Dens Aarsindkomst vurderedes til ca. 500 Millioner Rubler. Da Bolsjevikerne nationaliserede Bankerne, viste det sig, at den ortodokse Kirke havde Deposita til op imod 8 Billioner Rubler! Denne mægtige Institution var tæt med Tsardømmet og stod fra første Færd i forbitret Opposition til Arbejderbevægelsen, fordi den - ikke uden Grund - følte sin Magtstilling alvorlig truet af Bolsjevikerne. Kort efter Revolutionen udstedte Kirken en Bandbulle mod Bolsjevikerne, "Djævelens Yngel", og Sovjetregeringens Svar herpaa var Dekretet om Trosfrihed, som ophævede Forbindelsen mellem Stat og Kirke. Herom hedder det i Bogen:

"Evad det kirkeligt sindede Bourgeoisier fremfor alt opfatter som Forfølgelse, er Statens Opsigelse af sit aldgamle Forbund med Kirken. Som Følge heraf mistede Kirken, eller rettere sagt de kirkelige Institutioner (f. Eks. Klostrerne) og Præsteskabet som Stand og Profession visse Rettigheder som f. Eks. Ejendomsret til Jord og merkantile Virksomheder samt visse Standsprivilegier i Forhold til det "jævne Folk"."

Men hvad Kirken mistede uddøtt, vandt den indadtil:

"Det Dekret om Samvittighedsfrihed, som udstedtes af Sovjetmyndighederne allerede i Januar 1918, garanterer enhver religiøs Sammenkomst, deriblandt ogsaa den ortodokse Kirke, Ret til og Mulighed for at udøve sin religiøse Virksomhed i Overensstemmelse med sin Tros Fordringer, under Forudsætning af, at den sociale Ordning og de øvrige Statsborgeres Rettigheder ikke krænktes. Dette Dekret havde umædelig Betydning for Stikuleringen af Kirkens indre Liv!"

"Sovjetregeringens Dekret om Samvittighedsfrihed og om den religiøse Behandelses Frihed befriede Kirken fra det Tryk, som i lange Aar havde hvilet over den, og frigjorde den fra ydre Formynderskab. Dette blev til uvurderlig Nytte for Kirkens indre Liv.

(fortsættes næste Side)

- 7 -

Dekretet giver alle religiøse Sammenslutninger Frihed og garanterer denne Friheds Ukrænkelighed. Det var en meget stor Lykke for vor Kirke, at den ophørte med at være Statskirke og i den Henseende øve Tvang mod andre Trosbekendelser som en Slags Værktøj for Staten."

Om de præstaaede "Religionsforfølgelser" siger Kirkens egne Mænd:

"I Årene efter Oktoberrevolutionen forekom der gentagne Gange Processer mod Kirkens Tilhængere i Rusland... Det drejede sig udelukkende om politiske Processer, som ikke havde noget at gøre med de religiøse Organisationers og de enkelte Kirketjeneres rent religiøse Liv. Den ortodokse Kirke gav selv offentligt og eftertrykkeligt Udtryk for sin Misbilligelse af disse strafalder, som havde fortrædt den ubrydelige Loyalitet, Kirken havde vist Sovjetregimet."

Og Erkebiskoppen af Saratov skriver:

"Sovjetmagten har øvet Repressalier mod en Del af Præsteskabet og de troende, ikke for deres religiøse Overbevisning, men for Virksomhed, rettet mod Sovjetunionens bestående Statsform. Man kan huske på Kirken før Revolutionen sted i Tsardømmets Tjeneste og med talrige Privilegier og Fordele (navnlig det højere Præsteskab). Det var derfor svært for Præsteskabet at sige Farvel til disse Fordele. Mange levede i Habet om, at Sovjetregimet skulde blive styrket, og kritiserede selv imod Regimet. Det er indlysende, at Sovjetregeringen ikke kunde lade saadanne Personer forblive ustøttet."

I en Artikel med Titlen "Vor Kirke er fri" skriver Domprovsten i Kozmo-Donjonski:

"Vore vesteuropæiske Bødvaskere har mere end en Gang givet Røgt til Rygter om, at der i Rusland skulde have fundet Religionsforfølgelser Sted, og at de troende skulde være blevet genret i Opfyldelsen af deres religiøse Pligter. Man har ovenikøbet serienligt Situationer i Rusland med Førfølgelse i det tysk-romerske Kæjserdømme og har fabrikeret Historier om Martyrer for deres Tro, som skulde være blevet taget af Dage med smeltet Tin eller brændt paa Bealet. Saadanne Rygter er paa ny blevet udsprede af det 20. Aarhundredes nye Ridder, Adolf Hitler, som har oversvømmet hele Vorden med et Hælv af Blod og Tæarer og har forsøgt at indfanget den i Hægekorsets Tegm."

Efter at have givet en Skildring af sit daglige, uforstyrrede Arbejde i sin Menighed slutter han:

"Gid mit Vidnesbyrd kan overbevise disse vort Fædrelands Fjender, som ved at udsprede meningsløse Rygter om Religionsforfølgelser i Rusland forsøger at vildele Vordensopinionen!"

De, der regnede med en Splittelse indenfor det russiske Folk, da Hægekorsstøt begyndte, skuffedes grundigt. Kirken stillede sig fra første Dag paa Sovjetmagtens Side. Den 22. Juni 1941 udsendte den nuværende Patriark Sergius et Hærbrev "til alle den ortodokse kristne Kirkens Børn og deres Hyrder" hvori det bl.a. hed:

"Og det vilde ikke være os Kirkehyrder værdigt at staa som tavse Tilskuere i en Tid, da Fædrelandet kalder alle til Bedrifter."

Under hele Krigen har Præsteskabet i Ord og Gjerning givet Bevis for, at Religionen i Socialismens Land ikke længere er fjendtligt indstillet mod Regimet. Derfor var der intet til Hinder for, at den hellige Synode, som brød sammen i 1917, nu kunde genoprettes. Dens gamle Land er borte. Naar Synoden nu er opstaaet igen, er det som Organ for en rent religiøs Kirke. Krigen har vænnet den andelige Prævesten for, at Kirken ikke mere er et Redskab for reaktionære Anslæg mod Sovjet-systemet, og derfor har dens Organisation atter kunnet stabiliseres i hædvunden Form.

Disse Udsagn af den russiske Kirkens ledende Mand er et stærkt Væbent mod alle Løgne om Sovjetregeringens Forfølgelse af anderledes tankende. At faste Lid til denne Art sovjetfjendtlig Propaganda er idag usbetydende med at gaa Hitlertysklands Erinde.

Sovjetunionens kommunistiske Parti er vokset stærkt under Krigen. Partiet tæller i Øjeblikket 5.600.000 Medlemmer, mens det i 1940 havde 3.400.000 Medlemmer og Kandidater. Dette til Trods for, at Hundrede Tusinder Partimedlemmer i den Røde Hærs Rækker er faldet under Krigen. I Måneden før Krigsudbruddet optoges 16.617 Personer som Kandidater i Partiet og 35.179 som Partimedlemmer. I August 1945 optoges 201.155 som Kandidater og 110.738 som Partimedlemmer.

- 8 -

TURKMENISTAN

Den turkmenske socialistiske Sovjetrepublik er den næststørste af de fem centralasiatiske Sovjetrepublikker. Mod Vest begrænses den af det kaspiske Hav, mod Nord og Øst af Kasakstan og Uzbekistan, mod Syd af Iran (Persien) og Afghanistan. Dens Areal (443.600 Kvadratkilometer) er paa Størrelse med Sverige, men dens Folketal (1,5 millioner) er kun 1/5 af dette Lands. Aarsagen hertil er som i Kasakstan det yderst regnfattige Klima, ca. 85 % af Landet er Ørken eller Busksteppe. Landbrug er derfor kun mulig paa kunstig vandet Jord. Fra de persisk-afghanske Grænsbjergstrømme vandrige Floder mod Nord til Aralseen eller munder ud i Ørkenens Saltsump. Længs Floderne ligger frodige Oaselandskaber, hvis Historie tæber sig helt tilbage til Alexander den Stores Dage. Mest kendt er den store Ørkenflod Amu Darya, som gæmmer Sovjetunionens største Ørkenstrækning Kara-Kum (betyder "det sorte Sand").

Turkmenistan var i Tsartiden en af Ruslands mest menneskeforladte og tilbageslående Kolonier, men ligesom Kasakstan (omtalt i forrige Nr.) har den under Sovjetstyret, som blev oprettet i 1924, gennemgaaet en hurtig og omfattende Udvikling. I første Række er der gennemført en storartet Udvidelse af Kanaliserings- og Overrislingsystemet for at gænjøse Landets Økonomi. Alene i Løbet af de to Aar 1935 og -36 blev det overrislede Areal udvidet med 96000 ha, og i Tiden fra 1925 til 1937 er Landbrugsarealet udvidet fra 254000 til omtrent 400000 ha. Ved Tasjkent er der saaledes bygget et Vandreservoir, der rummer 160 Millioner Kubikmeter Vand, og som ved Hjælp af moderne Pumpestationer kan overrisle 10000 ha. tidligere Ørkenland. Den dristigste Plan er dog Omlægningen af Amu Daryas nedre Flodløje til det kaspiske Hav gennem en 800 km. Kanal, hvoraf en Fjerdedel allerede var fuldført i 1940. Herved vil store Ørkenområder kunne overrisles og forvandles til frugtbart Oaseland.

Tidligere ejedes al Jord af de indfødte Godsejere og lokale Sraafyrster, Beyerne, som bortforpagtede Jorden og Vandingsretten til de fattige Bønder, og det muhammedanske Præsteskab, Mullaherne, hjalp med til at holde Folket nede i grænseløs Uvidenhed og Undertrykkelse. Nu er Beyernes og Mullahernes Magt forlængst brudt, og Jorden er givet tilbage til Bønderne. 96 % af alle Jordbrug er kollektiviseret, og Driften moderniseret. Der findes 1699 Kollektivbrug, der betjenes med Maskinkraft af talrige Maskin- og Traktorstationer, som ræder over ca. 4000 Traktorer og et lignende Antal andre moderne Landbrugsmaskiner. Som Følge af den forbedrede Driftsmaade er Høstudbyttet af Bomuld steget fra 8 Centner pr. ha i 1934 til 12 Centner i 1937, og i samme Tidsrum steg Kollektivbrugenes samlede Indtægt fra 63 til 274 Millioner Rubler. Der findes adskillige Kollektivbrug, som er "Millionæren".

Længt den vigtigste Plante for Turkmenistans Landbrug er Bomulden, som trives fortræffeligt i det varme, solrige Sommerklima, men ogsaa Kornavl, Frugtdyrkning og Silkeavl er af stigende Betydning. I Steppeegnene opdrættes Heste og de berømte Karakul-Faar, hvis nyfødte Lam leverer det kostbare Persianserpelsværk. Geologiske Undersøgelser i de senere Aar har tillige paavist Tilstedeværelsen af betydelige Lejer af Kul, Mangan o.a. Metaller. I Kara-Kum Ørkenen har man opdaget Jordens største Svovllejer, og langs Kysten af det kaspiske Hav findes riholdige Oliekilder, der længe har været kendt, men først nu er kommet under rationel Drift. Her ligger ogsaa den store, lævandede Lagune Kara Bugas med udtømmelige Mængder af værdifulde Salte, der anvendes i den kemiske Industri.

Industrien er af nyere Dato, men i hastig Vækst. I Aarene 1937 og -38 investeredes ikke mindre end 36 Millioner Rubler i nye Industri anlæg. De omfatter især Bomulds- og Silkeindustri samt Levnedsmiddelindustri (Frugt- og Kødkonserver). Den vigtigste Industriby er Hovedstaden Asjkhabad (127000 Indbyggere) med Tekstilindustri og Tæppeveverier. Antallet af Industriarbejdere er siden 1925 steget fra 700 til 155000, hvoraf 31 % er Kvinder. Dette høje Procenttal for kvindelige Arbejdere fortæller en Del om den centralasiatiske Kvindes Frigørelse under Sovjetstyret. For paa Aar siden var hun af den religiøse Tradition tvunget til at bære Slør og leve sit Liv i en nedværdigende Slavindetilværelse bag Haremets Mure, nu lever hun som Mandens ligeberettigede Medarbejder baaede i det økonomiske og politiske Liv. Talrige Kvinder indtager høje politiske Stillinger. Saaledes er 5 Turkmenierinder Medlemmer af Sovjetunionens øverste Sovjet, og 3 er Folkedomsråder i Republikkens Regering.

Sammen med den økonomiske Udvikling er fulgt en tilsvarende Højnelse af Folkets kulturelle Niveau, og de Summer, der anvendes til sociale og kulturelle Formaal, indtager en fremtrædende Plads i Republikkens Budget. Til Folkeoplysning og Uddannelse anvendtes alene i 1938 202 Millioner Rubler. Almindelig Skolepligt er forlængst indført, og Analfabetismen, som før Revolutionen omfattede 99 % af hele Folket, var i 1937 sunket til 20 %. I 1940 undervistes 230000 Børn i Turkmenistans Folkeskoler mod 1400 i 1924.

Proces mod de tyske Krigsforbrydere

I Kharkof stod midt i December tre tyske Krigsforbrydere og en russisk Forræder for Retten, anklaget for at have deltaget i henrettelser af russiske Civilister og Krigsfanger. De anklagede var en Korporal, en Kaptajn og en Untersturmführer i SS, alle virksomme indenfor det hjemlige tyske Felt politi. Under Processen kom de vuggeligste Enkeltheder frem om Tyskernes Massenordre paa uskyldige Mennesker. Alene i Kharkof er over 30000 blevet dræbt, mange ved hjælp af den berøgtede "Gasbil"; den ser ud som andre Fangertransportbiler, men har et lufttæt Karosseri, hvorind Gassen fra Udblasningsrøret strømmer gennem et specielt Rør. En af de anklagede udtalte, at Gasbilen kom i Anvendelse paa Hitlers, specielle Ordre, "da Massehenrettelser ved Hængning eller Skydning var for langsom og besværlig, og Fremgangsmaade". En lignende Dødsvogn har været brugt mod Befolkningen i Riga og Warszawa. De anklagede tilstod sig desuden skyldige i levende Begravelse af Civilpersoner, Skydning af saarede Rødekrigere og smaa Børn og Piskning af Fangerne.

De forsvarere sig alle med, at de kun havde handlet efter højere Ordre, og lagde Ansvaret paa den tyske Regering, i første Række Hitler og Himmler. Man havde indprentet dem, at det tyske Folk stod over alle andre Racer, og derfor Russere kunde ingen folkeretslige Regler komme i Anvendelse. Himmler havde paa et Instruktionsrøde udtalt, at ingen Paragraffer gjaldt, man skulde blot tænke i Overensstemmelse med sin "ariske Følelse". Deroverfor gjorde Anklageren gældende, at de anklagede var kriminelle Forbrydere, som maatte dømmes efter deres Handlinger. At deres overordnede var endnu større Forbrydere kunde ingen Undskyldning være. Alle fire dømtes til Døden.

"Prædika" af dommeren i Processen: "Processen i Kharkof har en enorm international Betydning. Den viser, at det forfærdede Brud paa internationale Retsregler ikke vil forblive ustraffet. Den viser, at der er en Kraft i Europa, som gør det af med Hitlerismens Magt og sikrer Folkernes Frihed. De allierede Hærs Sværd gaar i Spidsen af Retfærdigheden. Dette Sværd skal ikke stikkes i Skeden, forand Fascistbandens Ledere er stillet for Retten for deres Forbrydelser mod Menneskeheden."

Donkosakker og Strudsen

Kosakkerne spiller en stor og vigtig Rolle i den Røde Hærs Offensiv. Gang paa Gang gennembrøder de Tyskernes Stillinger i Spidsen for den Røde Hær, overskærer Fjendens Tilbagegangsveje og holder den flygtende Fjende fast til Sovjetinfanteriet nær frem. De kæmper lige godt til Fods som til Hest, dukker op hvor Tyskerne mindst ventede det, og skaber Forvirring i Fjendens Rækker. Det russiske Kavalleri er en overordentlig effektiv Vaabenart.

For et Par Aar siden gik mange Kosaktropper til Offensiv fra Volgas Bredder. Siden har de tilbagelagt en lang Vej. I Efteråret naaede disse Kosakker frem til Dajopr. Sammen med Kavaleriet og Panserværnsartilleriet kom de susende oven Ukraines Støpper. Blandt de Kosakker, der udmærkede sig under Forfølgelsen af Tyskerne, over den noaiske Steppe Nord for Krim, var Major Petronkos Tropper. Under de haarde Kamp indtraf Uheldet med Kosakken Jepifan Lusanof, der mistede sin Hest.

Før Krigen ledede Lusanof en Færgekøbe i et Kolsaktivbrug. For sin mensterværdige Hensest fik han Adgang til at deltagere i den store Landbrugsausstilling i Moskva. Senere blev han sendt paa Studierejse til Statens store Dyrepark i Askania Nova, hvor navnlig de store Strudse gjorde et uudslætteligt Indtryk paa ham. Efter sin Hjemkomst forsøgte han i lange Diskussioner at overbevise Kollektivets Ledelse om Fordelen ved Strudseavl. Da Krigen brød ud, glemte han Strudsene i nogen Tid. Men det var ikke længe, før han blev kaldt tilbage, og han begyndte at snakke om Strudse, det var Lusanof.

Ved en af Vejene til Dyreparken dukkede der pludselig en vildt, fugl op bag en Bygning, mellem Kosakkerne og Fjenden. Lusanof sporde sin Hest og raabte: "Skyd ikke, det er en Struds!", hvorpaa han i Galop susede frem mod Dyret. Tyskerne aabnede Ild mod ham. Kosakkerne ilode Vennen til Hjælp, men den ene af de to hestene reddede ham efter Strudsen. Fuglen blev reddet, men Lusanofs Hest dræbtes af en Kugle. Lusanof maatte betale sit Eventyr dyrt. Kavalleristerne drillede ham, og Løjtnanten sagde ironisk: "Ja, takker dig, fordi du har fremmet Videnskaben, men jeg kan ikke tilgive dig, at du ofrede din Hest", og saa derfor tildole dig en Advarsel!".

I næste Kamp erobrede Lusanof ganske vist en ny Hest fra det tyske Troes, men det var ingen Kavallerihest. Løjtnanten inspicerede Tropperne, red hen til Lusanof og erklærede: "Det der er jo ingen Hest, men den rene Yrkelighed! Den adlægger Afdelingens Udseende! Til Trosset med dig, indtil du faar fat paa en rigtig Hest!".

Paa den Maade havnede Kosakken Lusanof i Trosset, og hans ny erhvervede Hest fik Ogenavnet "Strudsen". Nogen Tid efter hjælp Infanteristerne han dog til at erobre en rigtig Kavallerihest, og Forsnædelsens Tid var forbi, man fik atten Lov at slutte sig til Kavalleriet!

- 10 -

D O N B A S

Før Tyskerne blev forjaget fra Donetsbækkens, satte de en Del af Gruberne under Vand. Efter sovjetrussiske Beregninger var der ca. 300 Millioner Kubikmeter Vand i disse Gruber. Desuden strømmer der stadig nyt Vand til under Udpumpningen. For at tømme Gruberne for Vand maa man pumpe en Vandmængde op, svarende til en Sø af 30 km's Længde, 5 km's Breddes og 3 m's Dybde. Dette Pumparbejde er langt den største Vanskelighed ved Genopbygningen af Gruberne.

Andre Steder har Tyskerne sprængt Stollerne, og Sten og Kul spærre Minegangene. Men Donbas rejser sig af Ruinerne. I December blev 10 ødelagte Gruber genopbygget. Et Kraftværk er bygget op, og flere Martinovne er i Drift. En af dem leverede Staal allerede en Maaned efter, at Tyskerne var uddrevet. Desuden er 2 Højoevne og en Bessemerovn begyndt at producere. Der er lagt nye Veje til Fabrikkerne og Gruberne og Tog med Metal og Kul damper mod Nord.

4000 unge Mænd og Kvinder fra alle Egne af Sovjetunionen hjælper med til Genopbygningen, og Arbejdet skrider rask frem, skønt det er uvant for mange af dem. I Kalininskakten ved Gorlofka arbejder den 23-aarige Nina Kusenko som Huggere. Hun er Datter af en gammel Grubearbejder og var Elektrikerlærling, da Tyskerne besatte Donbas. Hun blev sendt afsted til Slavearbejde i Tyskland, men undervejs lykkedes det hende at flygte. Hun holdt sig gemt i fem Maaned og vendte først tilbage til sin Hjemby, da Tyskerne var borte. I over en Maaned arbejdede hun daglig sammen med andre unge for at faa Grubedriften i Gang, og da Kulbrydningen begyndte, bad hun om at blive Huggere. I Begyndelsen af November steg hun ned i Gruben som Lærling hos en ældre, erfaren Grubearbejder, og 16 Dage senere præsterede hun samme Norm som andre Huggere. "Jeg kunde ikke handle anderledes", sagde hun, "jeg ved jo, at Landet har Brug for Kul".

Saadanne Eksempler er der mange af blandt de unge Arbejdere i Donbas. De ikke-blot opfylder Normen, men overskrider den undertiden med flere Hundrede Procent, og naar man spørger dem, hvorfra de faar Kræfter til saadanne Præstationer, svarer de omtrunt som Huggeren Stepan Ruban, der overskred Normen med mere end det 7-dobbelte: "Hvorfor skulde man ikke arbejde godt, naar man forstaar, at Kulbrydningen hjælper til at bygge flere Tanks og Kanoner mod Tyskerne."

I Magnitogorsk er Højoevn Nr. 6 trædt i Funktion. Det er den anden Højoevn, Magnitogorsks Arbejdere har bygget under Krigen, og den er den største i Sovjetunionen. Den beregnes at kunne levere mere Raajern end samtlige Jernværker i Ural før Revolutionen. Bygningen har været 8 Maaned, og alt Materiale dertil er fremstillet paa russiske Fabrikker.

Folkesangere og Eventyrfortællere holdt i Slutningen af December Møde i Moskva. Emnet for Mødet var "den store Fædrelandskrig". Gamle, kendte Fortællere fra Sibirien, fra den nordvinske, turkmenske, kasakiske og karelofinske Sovjetrepublik var til Steds og paahørte Foredrag om Folkesangernes og Fortællernes Virksomhed under Krigen. Den ukrainske Forfatter Dmitro Kasarik, som netop var vendt tilbage fra en Rejse gennem de befriede Omraader i Ukraine, fortalte om den store Rolle disse Folkesangere har spillet i de okkuperede Omraader. Paa Gader og Pladser har de sunget satiriske Viser, som spottede Tyskerne og opfordrede Befolkningen til Modstand og Hævn.

I Moskva indviedes for nylig to nye Stationer paa den underjordiske Bybane. Derved faar Omraadet paa den anden Side Moskvafloden direkte Forbindelse med Byens Centrum. En Rejse, som før tog en halv Time med Sporvogn, kan nu gøres paa 5 Minutter. De to nye Stationer - Paveletskaja og Novo Kusnetskaja - er bygget under Krigen. Trods dette er deres Indretning om muligt endnu mere udsøgt end Føkkrigsstationerne.

Sovjetregeringen har imødekommet et Ønske af Jugoslaver i Sovjetunionen om Dannelsen af en Troppeafdeling jugoslaviske Frivillige. En af de mest aktive Organisatorer af den jugoslaviske Styrke er engammel jugoslavisk Officer, som ved Tyskernes Overfald paa Jugoslavien blev tvangs-mobiliseret til Østfronten.

Den første Sprovganglinje er aabnet i Stalingrad. Den forbinder Byens Centrum med den berømte Fabrik "Røde Oktober".

Musikkredse i Sovjetunionen forbereder for Tiden Festlighederne, som skal afholdes den 18. Marts i Anledning af 100-aarsdagen for Komponisten Rimsky-Korsakof's Fødsel. Der er udskrevet en Konkurrence om den bedste Opførelse af Komponistens Værker, Statsforlaget forbereder Udgivelsen af en Del af hans Arbejder, og Moskvas filharmoniske Institut tilrettelægger en Række Foredrag med Musikdemonstrationer, som skal holdes i Klubber, Skoler og Ungdomsorganisationer. De store Operascener holder Prøve paa Rimsky-Korsakof-Operaer, som skal opføres paa Jubilæumsdagen.

- - 11 - -

KRONIK:

Fagforeningerne i Sovjetunionen

Sovjetunionens Fagforeninger er Verdens største og stærkeste Arbejderorganisation. De er vokset i Indflydelse og Medlemstal i samme hastige Forhold som Landets Industrialisering; ved Slutningen af 2. Femårsplan i 1937 havde de 22 Millioner Medlemmer, og dette Tal er siden steget stærkt. De omfatter 85 % af alle Sovjetunionens By- og Lantarbejdere, en Organisationsprocent, som ikke er nået i noget kapitalistisk Land. De tyske Fagforeninger nåede i deres Volmægtstid, at omfatte 55 % af alle Industriarbejdere, og i England er den gennemsnitlige Organisationsprocent kun 32; selv Danmark, Europas højest organiserede Land, naar ikke Sovjetunionens Gennemsnit.

Den russiske Fagbevægelse er betydelig yngre end Vesteuropas. Under Tsarismen var Rusland et halvfeudalt Agrarland, med en svagt udviklet Industri, overvejende behersket af udenlandsk Kapital, men i de sidste Aartier af forrige Aarhundrede tog den kapitalistiske Udvikling Fart, og samtidig opstod de første faglige Masseorganisationer. Den russiske Fagbevægelse var svag, men stærkt politisk præget, og gav sig Udtryk i Storstrejker af saavel økonomisk som rent politisk Karakter. Under Revolutionen i 1905 voksede den med rivende Fart. Paa eet Aar fordoblede Fagforeningerne deres Medlemstal, som ved Slutningen af 1906 var ca. 200000. Under Verdenskrigen blev Fagforeningerne forbudt og opløst, men ved Februarrevolutionen i 1917 blev de hurtigt reorganiseret og talte paa Maaneder efter 1½ Million Medlemmer. I Begyndelsen søgte de reformistiske Partier, Mensjevikerne og de socialrevolutionære, der havde Flertallet i Fagforeningernes Ledelse, at tilvejebringe en Forsoning med den borgerlige provisoriske Regering og aflæde den revolutionære Gæring i Arbejdernes, men under de følgende Maanedes politiske Udvikling erobrede Bolsjevikerne Flertallet i Fagbevægelsen, og selve Oktoberrevolutionen gennemførtes under aktiv Medvirken af Fagforeningerne under bolsjevidsk Ledelse. Paa den første alrussiske Fagforeningskongres i Januar 1918 havde Mensjevikerne og de socialrevolutionære ikke ongang 1/5 af de delegerede.

Under Borgerkrigen og den efterfølgende Rekonstruktionsperiode gik Fagforeningerne, med al deres Kraft ind for Sovjetmagtens Forsvar og Befæstelse. Paa en Kongres i 1919 gav Lenin den Parole for Fagforeningernes Opgaver, som er blevet Retningslinjen for deres Virksomhed, og som er gennemført med de største Resultater: "Netop fordi den politiske Magt er overgaaet i Arbejderklassens Hænder, naar Fagorganisationerne i stigende Grad optræde som Bygmestre af det nye Samfund. De har til Opgave at organisere de Klasser, som er trædt i Stedet for den tidligere Udbytterklasse!" Fagforeningerne er Arbejdernes Fortrop, og "efter Oktoberrevolutionen er denne Fortrop gaaet løs paa sin egentlige Opgave: Skolingen af de arbejdende, udbyttede Masser, og at drage disse Masser ind i Produktionen, uden Enbødsnæd, uden Børgerskab, uden Kapitalister."

Fagforeningernes Opgave i den socialistiske Stat, Sovjetunionen, er derfor væsensforskellig fra de Opgaver, der paa viler Fagforeningerne i de kapitalistiske Lande. I disse naar Fagforeningerne føre Kampen for de enkelte Fags materielle Dagskrav som et Led i Arbejderklassens Fælleskamp mod det kapitalistiske System, men i Sovjetunionen, hvor Arbejderklassen selv ræder over Produktionsmidlerne og Statsmagten, og hvor Produktionen kommer hele Samfundet og ikke fortrinsvis enkelte Klasser til Gode, der bliver Hovedopgaven at sikre det socialistiske Systems Opbygning, at udvikle Produktionsapparatet og udvide Produktionen for derigennem at have hele den arbejdende Befolknings materielle og kulturelle Levevilkår. "Sovjetfagforeningerne gaar ud fra den principielle Indstilling, at de kun ved at have hele Folkeøkonomien, ved at alle Produktionsplaner opfyldes, ved at Arbejdsproduktiviteten øges, kan forbedre Arbejdernes materielle og kulturelle Stilling." (Svjernik)

Sovjetfagforeningerne er ikke som vore Fagforeninger opdelt efter Fag, men (som de norske) organiseret i Industriforbund, dvs., at alle Arbejdere indenfor samme Bedrift hører til samme Fagforening, uanset deres specielle Fag eller særlige Kvalifikationer. F. Eks. hører alle beskæftigede paa en Maskinfabrik, Direktøren, Ingeniører, Funktionærer, faglærte og ufaglærte Arbejdere, Lærlinge osv. til "Forbundet af Arbejdere i Maskinindustrien". Denne Organisationsform giver større Slagkraft overfor de specielle Opgaver, der paa viler Sovjetfagforeningerne, og forhindrer, at enkelte Faggruppers Særinteresser varetages paa Bekostning af alle Arbejdernes Fællesinteresser. Der findes for Tiden 162 saadanne Industriforbund, der igen er opdelt i lokale Underafdelinger for de forskellige Lendsdele og Distrikter. Sovjetindustrien er jo ikke koncentreret i det europæiske Rusland, men spredt over hele Unionens valdige Omraade fra Østersøen til Stillehavet.

(fortsættes næste Side)

- 12 -

Sovjetfagforeningerne er frivillige, selvstyrte Organisationer, opbygget paa et konsekvent gennemført Fagforeningsdemokrati fra de højeste til de laveste Instanser. Deres øverste beslutende Myndighed er Unionsfagforeningskongressen, der indkaldes periodisk, som Regel hvert andet Aar, og er sammensat af delegerede, opstillet og valgt af Fagforeningernes Medlemmer. Paa denne vælges Fagforbundenes Centralraad (alm. kaldet W.Z.S.P.S.), som er det øverste ledende Fagforeningsorgan mellem Kongresserne og ansvarlig overfor disse. I Spidsen for hvert af de 162 Industriforbund staar en Hovedbestyrelse (Centralkomite), der vælges af Unionsforbundskongressen, som indkaldes hvert andet Aar. Fagforeningernes Grundcelle er Bedriftsraadene, som findes i alle Bedrifter og Institutioner med mindst 25 Fagforeningsmedlemmer. Paa større Virksomheder, hvor der findes Afdelinger med mindst 100 Arbejdere, vælges desuden Afdelingsbedriftsraad og Fagforeningsgrupper med særlige Gruppeorganisationer, der opretholder Kontakten mellem Bedriftsraadet og alle Arbejdernes Bedriftsraadene vælges ved almindeligt Stemmeffertal og hemmelig Afstemning for et Aar ad Gangen paa et Fællesmøde for Bedriftens Arbejdere. Alle Fagforeningsmedlemmer er stemmerettigede og valgberne og har Ret til at opstille Kandidater. For at et Valg skal være gyldigt, skal mindst 2/3 af Bedriftens organiserede Arbejdere deltage i Mødet, og en Kandidat skal have mindst 50 % af de afgivne Stemmer for at være valgt. Det er givet, at ingen, der ikke har Arbejdernes fulde Tillid, kan gøre sig Haab om at sejre ved et saadant Valg. Bedriftsraadet og dets enkelte Medlemmer er ansvarlige overfor deres Valgberne og pligtige til regelmæssigt at aflægge Beretning om deres Virksomhed. Hvis et Fagforeningsorgan eller en Fagforeningsfunktionær arbejder utilfredsstillende, bryder Fagforeningsdemokratiet eller svigter Medlemmernes Interesser, har disse Ret til at forlange Nyvalg af vedkommende Organ eller Funktionær uden Hensyn til Valgperiodens Tidsfrist, blot $\frac{1}{3}$ af Valgberne forlangor det.

Bedriftsraadene er de faglige Organer, hvor igennem Arbejdernes varetager deres Interesser paa selve Arbejdsstedet. De skal overvåge, at den almindelige Arbejdslovgivning, Løn- og Arbejdsvilkaarene bliver overholdt. De deltager sammen med Bedriftens Ledelse i Kollektivaftalerne. Gennem disse Aftaler, der aarlig fornyes, bestemmes Lønsatser, Arbejdsnormer, Produktionsforhold, Ferispørgsmaal og Forvaltningen af de sociale Institutioner, der sorterer under Fagforeningerne. Forinden de afsluttes, bliver Planer forelagt og diskuteret paa Fællesmøder for alle Bedriftens Arbejdere, hvori ogsaa Bedriftens Ledelse deltager. Til at varetage de mængdebetede Opgaver, der staar under Fagforeningernes Ledelse og Administration, organiserer Bedriftsraadet blandt Virksomhedens Arbejdere paa frivillig Basis en Række Udvalg for Socialforsikring, Arbejderbeskyttelse, Produktionsplaner, Lønsørgsmaal, Arbejderoplysning, Arbejderidret osv. Paa denne Maade skoles Tusinder Arbejdere i Fagforeningsarbejdet for senere at kunne overtage ledende faglige Poster.

Fra sovjetfjendtlig Side har det ofte været hævdet, at Sovjetunionens Fagforeninger er ufri og udemokratiske Organisationer under kommunistisk Eftangstyre. Denne Paastands Uvedersættelighed bevises bedst af Fagforeningernes faktiske demokratiske Ophbygning, men er forøvrigt teabelig, da kun omtrent 2 Millioner af deres 22 Millioner Medlemmer - altsaa knap 10% - tilhører det kommunistiske Parti. Medlemskabet er frivilligt og forudsætter ingen bestemt politisk Opfattelse. I Virkeligheden besidder Kommunisterne langt fra Flertallet af Fagbevægelsens Tillidsposter, f. Eks. i Bedriftsraadene knap 30%. Det kommunistiske Partis Indflydelse indenfor Fagbevægelsen beror udelukkende paa den Tillid, Partiet har vundet blandt Arbejdermasserne, fordi det aldrig har svigtet deres Interesser. Kommunisterne danner ikke en isoleret Gruppe, men en Del af Arbejderklassen, dens mest politisk modne og aktive Del. Derfor vælger deres Arbejdsfæller dem ofte til Fagbevægelsens mest ansvarlige Poster.

(Om Fagforeningernes sociale og kulturelle Opgaver i en følgende Artikel)

Nyt fra

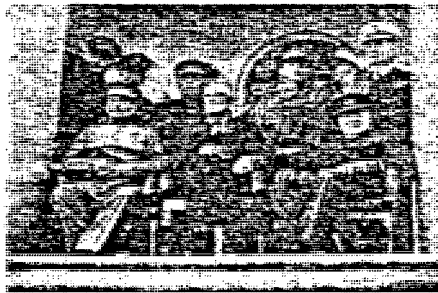
SOVJETUNIONEN

Nr. 9

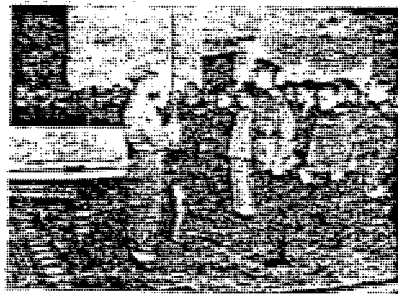
Marts

1944

MØDET I TEHERAN:

Stalin, Roosevelt og Churchill

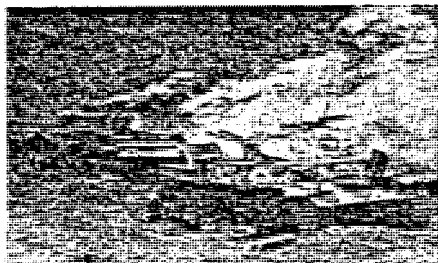

Stalingradsværdet. Kong George af Englands Gave til Stalingrad, overrækkes af en ung engelsk Officer til en Officer i den Røde Hær, mens Churchill oplæser Kongens Hilsen.

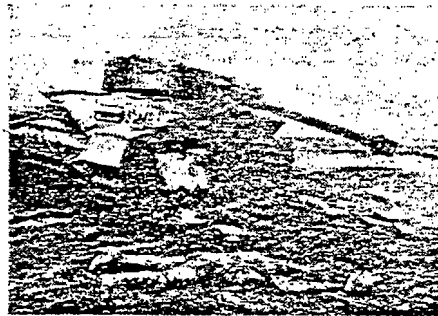
Den sovjetisk-tjekoslovakiske Pakt underskrives i Moskva.

I Forgrunden Kalinin og Benes, staaende bagved: Stalin og Vorosjilov.

Brændende tyske Tanks under Tyskernes mislykkede Sommeroffensiv ved Orel i Juli 1943.

Planmæssigt Tilbagetog, December 1943.

- 2 -

LIVET VENDER TILBAGE.

Hundreder af store Byer, Tusinder af Landsbyer har den Røde Hær befriet under det sidste Aars uafbrudte Offensiv. Tyskerne har klatret sig til hvert Hus og hver Sten i Byerne. Alt er ødelagt, naar de omsider drives tilbage mod Vest. Først i de allersidste Uger er Tilbagetoget foretaget, og saa hastigt, at Nazisterne end ikke har haft Tid til at gennemføre deres Ødelæggelsesarbejde. Hvor den Røde Hær rykker frem, forestaar derfor et uhyre stort Opbygningsarbejde, af lige stor Betydning for Krigsførelsen og for Civilbefolkningen, som vender tilbage til sine Byer.

Tempoet i dette Genopbygningsarbejde er nu betydeligt hastigere end under Offensivens første Maanedar - ogsaa Kunsten at genopbygge mestrer Sovjetbefolkningen. Bygningsarbejdernes Offensiv mod Ødelæggelserne maales paa militær Vis i Timer. Hver Time bringer en ny Sejr. Først kommer Telefonen, hurtigt efter kommer saa Vand, Lys og Brød. Hver Især er Fæstninger, som skal erobres med Storm.

Under Ruinerne af sin Redaktionsbygning fandt en Redaktør i Krivoj Rog to Sættmaskiner. Han fandt Matricerne frem af Asken. Redaktionen arbejdede i et Skur, som var blevet skaalet, og Bladets første Nummer udkom umiddelbart efter, at Tyskerne havde forladt Byen.

Tyskerne ødelagde Gruberne og Fabrikkerne i Krivoj Rog. Vejen til de rige Malmejer paa de Ruiner og gennem et Hav af Grundvand. Men Mærskene her græder ikke over Ruinerne - i Stedet smoger de Skjorteærmerne op. Man kan ødelægge et Hus, men kan ikke udrydde Livet.

Langs Jernbanen høres allerede Hammerslag. Tempoet i Jernbanetrafikkens Genoprettelse er forbløffende. Ad Vejene kommer Kampvognene kørende, der kommer Kanoner, Motorcykler, Lastbiler med Ammunition, oversprøjtet med Mudder. De rykker frem ad gode Veje - Sejrens Veje.

Løvejr, Taage, Regn og Fløe. Marker og Enge er dækket af blød, vaad Sne og Vand. Vand overalt. "I Regelen" kan man overhovedet ikke angribe i et saadant Vejr, men det anerkenner hverken Kommandanter eller Rødmister. De er alle grebet af Offensivaanden. Denne store Følelse er gaaet Sovjetsoldaterne i Blodet.

"Mod Vest" er ikke blot en Parole, det er en indre Tilskyndelse. Det er Hjertets Ordre. Den som har set Ruinerne i Krivoj Rog, den, som har gaaet fra Volga til Dnjestr, han tøver ikke, men iler videre. Han ved, hvordan Fædrelandets Jord venter paa Befrielsen. Selv Kanoner slæber Soldaterne med sig gennem Mudderet. Hvis det bliver for besværligt at slæbe sine egne Kanoner med sig, saa lader man dem tage Tyskernes, og det gør man.

Hverken Regn eller Taage kan standse Infanteristerne. De siger endda, at Regn og Taage ikke er nogen Hindring, men tværtimod en Fordel. Taagen er god til pludselige Angreb, og i Mudderet er det vanskeligt for Tyskerne at stikke af.

Sovjetstyrkerne opererer stadig oftere om Natten. De indtager Landsbyerne ved overraskende Natangreb og forfølger ogsaa om Natten de flygtende Tyskere.

Trods det ugunstige Vejr rykker Frontlinjen uafslædig mod Vest og Sydvest. Tyskerne stritter imod, de vil ikke tilbage, de gør fortvivlet Modstand. I Tyskernes Breve og Dagbøger møder man et eneste Motiv:

"Vi ved ikke, hvorlænge vi kan holde Stillingen her, men det ser ikke ud til at kunne vare længe!" - Efter at de endeligt havde mistet Dnjestrstillingen satte Tyskerne deres Tiltro til Bugstillingen. De kæmpede fortvivlet for at holde hver eneste befæstet Linje for Bug. Nu er Bug overvundet af den Røde Hær, Tyskerne er kastet tilbage ved Dnjestr og paa en Række Steder over Dnjestr ind i Bessarabien. Længere mod Nord er de kastet op til 150 km ind i det gamle Polen. Fronten er i stadig Bevægelse mod Vest, mod Syd...

Sovjetunionen er i Færd med for bestandig at befri sig for det nazistiske Utdøj. Den Røde Hær er uafslædig paa March mod den endelige Sejr.

MANDEN AF 1943.

Det amerikanske Ugeblad Time foranstaltede ved Nytaarstid en Enquete om, hvem der var "Manden af 1943". Nr. 1 blev Stalin, Nr. 2 den russiske Soldat, Nr. 3 Cordell Hull.

- 3 -

I TYSKERNES UKRAINSKE HOVEDSTAD.

ROVNO, Residensby for "Rigskommisssæren for Ukraine", Hitlers Statholder Erich Koch, er befriet af den Røde Hær. I hans Kontorer hersker der den pinligste Orden, som om "Rigskommisssæren" og hans Medarbejdere kun har forladt Kontoret et Øjeblik for at trække frisk Luft. Men den friske Luft maa de nyde temmelig langt fra Rovno og Lutsk, hvor Koch netop havde indrettet en Filial af sit Rigskommisariat for det Tilfælde, at Rovno maatte rømmes. Nu har begge Byer været Vidne til Er. Kochs hastige Tilbage tog; der blev ikke Tid til at medtage Papirer eller paidte Ordre med i Kufferten, alt efterledes urørt. Paa det massive Skrivebord ligger nyspidsede Blyanter, i et Skab findes Skuffer fulde af Ordre og Ordensbeand, og i et andet Skuffer med trykte Formularer, beregnet til Meddelelser om Dødsfald. (Partisanerne var meget aktive her...)

Rovno og Lutsk ligger ved Tyskernes vigtigste Forbindelseslinjer fra Øst til Vest. Koch lod installere en direkte Telefonforbindelse med Berlin og Warszawa. Fra Rovno kunde Koch tale med Hitler. I Rovno oprettede Tyskerne en "Central Emmissionsbank for Ukraine", Forlag og Redaktioner, og herfra udsendte de Aviser til det okkuperede Ukraine. I Lutsk udkom Hovedavisen "Deutsche Ukrainezeitung", som løj saa dumt, at Ukrainerne læste den som et Vittighedsblad.

Alt dette forsvandt som i Taage. I Officersrestauranten i Lutsk stod Bordene dækket med Mad og fulde Snapseglass. Nu er der ikke flere Tyskere i Rovno og Lutsk. Regnen stiger fra Skorstenene, der tændes op i Kaminerne. Kvindene fortæller om de Fruentimere, som Tyskerne slæbte hertil fra Tyskland. Det var sande Furier. De massede ind i Ukrainernes Huse, hvor de gennemrodede Kister og Skabe og stjal alt det Tøj, de fandt. De kunde kun et Par ukrainske Ord, og de lød: "Kom med jeres Følsø og Uldtøj..."

Alle Indbyggere, Russere, Ukrainere og Polakker, var for Tyskerne indfødte Livgæne og ikke Mennesker. Skolerne var kun for Tyskere. Alle Gader fik tyske Navne. Endnu hænger der en enkelt tysk Plakat. Den advarer: "Vogt jer for Partisanerne!" Men Indbyggerne i Lutsk og Rovno frygtede ikke Partisanerne. Det gjorde derimod de tyske Generaler, af hvilke en blev dræbt midt paa Gaden i Rovno.

Kontorer, Stæmpler, Dokumentmapper, Papirer, Ordre - Tyskerne forsøgte at germanisere alt efter deres Hovede, at overmale saavel Gader og Huse som Indbyggernes Hjerte og Sjæl. Men den tyske Farve blev ikke siddende længe. Sjakkerne, som fulgte i Hælene paa den tyske Hær for at udnytte Sovjetunionens Rigdomme, har stukket Hælen mellem Benene og har for stedse maattet forlade Sovjetukraine.

PARTISAN 139 - det var det Nummer, Tyskerne gav en hviderussisk Partisan, da de tog ham til Fange og stoppede ham ind i en Stuvetransport, som skulde afgaa til Tyskland. Men 139 slap væk. Nu taler alle Moskva om ham. 139 fandt ud af, hvilke Tyskere, der bar Ansvaret for Fange transporterne fra hans Egn. En Nat dukkede han op i den Landsby, hvor den ansvarlige tyske Kaptajn boede. Næste Morgen fandt man Kaptajnen død. Han var gennemført af en Kniv, og spiddet paa Kniven var et Stykke Papir med Tallet: 139.

Dette Tal er nu blevet et Haabets Symbol for Hviderusserne. Det staar skrevet paa Mure, malet paa sprængte Erser, indridset i Træstammer. Fornylig blev en tysk Lastbil standset af en Partisan midt paa Landevejen. Partisanen kommanderede: "Staa ud! Jeg er 139!" Tyskeren vidste ikke, om det var sandt. Men han adlød, thi Tallet er Tyskernes stadige Kilde til Rædsel.

Man ved om 139, at hans Formavn er Nikolaj. Man ved ogsaa, at denne hemmelighedsfulde Partisan er 17 Aar gammel...

Kvinde som Tankfører. I Februar 1943 skænkede Maria Oktjaberskaja, Enke efter en falden Regimentskommissær i den Røde Hær, 40.000 Rubler af sine Sparepenge til Bygningen af en Kampvogn. Samtidig bad hun i et Brev til Stalin om at maatte faa Uddannelse som Fører for denne Kampvogn og følge med til Fronten. Hun forklarede, at hun var uddannet Chauffør og havde Forstand paa Maskingeværer. Nu meddeler "Krasnaja Svesda", at den Røde Hærs Ledelse har bevilget Maria Oktjaberskajas Anmodning og ladet hende gennemgaa en Skole for Tankførere, og at hun nu er paa Vej til Fronten.

Lea Ehrenburg:

SKÆBNEZONEN.

Nedenstaaende Artikel, som har været offentliggjort i Göteborg Handels- och Sjöfartstidning, er et Svar til visse svenske Kredse, som har ladet sig paavirke af den nazistiske Kommunisthetz. Den har ogsaa Bud til visse Kredse herhjemme.

Det er ikke saa længe siden, Berlin svor paa, at Rusland var besejret. Tyskland vilde dergang gøre Europas andre Lande til sine Medinteressenter. Det lagde an paa Pengegridskeden. Nu lægger det an paa Strækken. Det taler om Ruslands Styrke. Det vil skræmme andre Lande med "den russiske Færø". Udenstøvelige Penne, som indtil fornylig forsikrede, at Volga var et ideelt Kolonisationsfelt, indrømmer nu med: "Rusland vil indlemme en Del af Sverige i sit Territorium".

Der er vel næppe nogen Svensker, som tror paa saadanne Skrøner. Selv et Barn kan indse, at vi ikke kæmper for at indlemme Stockholm, Lissabon eller Patagonien i Rusland, men for at befri Odessa, Minsk, Novgorod og andre Sovjetbyer fra Overfaldsmændene. Nazipropagandaen tager nu næsten helt og holdent Sigte paa at udslutte Sporene efter den 22. Juni 1941 og slaa en Streg over de sidste Aars begivenheder.

Naar Berlin paastaar, at Russerne nærer Angrebsplaner mod svensk Territorium, er det for at faa Svenskerne til at glemme, hvem det var, som begyndte Krigen, og hvorfor han begyndte den. Nazi-Tyskland taler nu om Selvforsvar. Men Svenskerne som alle andre husker særdeles vel, at Tyskerne endnu for et Aar siden talte om "Udnyttelsen af Livsrummet i Øst". Fabrikkerne i Mariupol og Dnjeprprovinsen deltes op mellem Krupp og Hermann Goering-Trusten. I Kassel afholdtes Kursus for saakaldte Sonderführer og Forvaltere af tyske Godsar i Rusland. I halvandet Aar sendtes tyske Kolonisationer til Ukraine, Krim og Hviderusland. Selv Gaderne i de russiske Byer blev omdøbt: i Kursk, Orel og Tjernigof har jeg set "Hitler-Strasse" og "Deutsche-Strasse". Efter Tysklands Eksempel betragtede ogsaa de Vasaller Rusland som Bytte. Rumænerne gjorde Odessa til en rumænsk By. Finnerne huserede og huserer endnu i Dag i Petrosavodsk. Da Rusland var kommet sig efter Modgangen i Krigens første Tid og begyndte at fordrive Erobrerne, spillede Berlin fornæmret og begyndte at skrive op om "den bolsjeviske Trusel".

Tyskerne ved naturligvis, at vi ikke vil indlemme hverken Stockholm eller Berlin i Rusland. Men forlyver de da? Her maa tales rent ud. Jeg vil minde Svenskerne og alle andre om en hel Del Ting.

Den 22. Juni 1941 angreb Tyskland uden Varsel vort Land. Folk sov fredeligt. De blev vækket af fjendtlige Bomber. Siden da er der gaaet lang Tid. Den tyske Armé trængte frem til Volga og Kaukasien. Vældige russiske Landområder lugdes øde. Store Byer - som Stalingrad, Voronesj, Orel, Poltava og Tjernigof - forvandlede til Ruiner og Aske. Leningrad - en af Europas smukkeste Byer - lemlæstedes. De nordkaukasiske Kursteder tilintetgjordes. Donetsokkenets Gruber, Fabrikkerne i Kharkof, Dnjeprprovinsen og Mariupol og Tusindvis af Landsbyer brændtes. Millioner af Mennesker deporteredes til Tyskland. Der bor de i Lejre, arbejder paa Rustningsfabrikkerne og laver Projektiler og Granater, som skal dræbe deres Familie. Jeg ved, at Fressen i de neutrale Lande afholder sig fra at skildre tyske Grusomheder. Jeg vil derfor nøjes med at sige een Ting: Tyskerne har ikke lagt Skjul paa, og lægger ikke Skjul paa, at en fuldstændig Tilintetgørelse af det jødiske Folk indgaar i deres Planer. I de tyske Okuperede Områder er alle Jøder blevet ombragt. Kvinder, gamle Mænd og Spædbørn. Ogsaa alle Zigøjnere er dræbt. Alt dette bør ikke glemmes af de Mennesker, som allerede er parate til at nære Medynk med det af hele Verden forulempede Tyskland.

Jeg springer Spørgsmaalet om Tyskernes Grusomheder over, da jeg i alle Tilfælde ikke har Møjsighed for at fortælle mine svenske Læsere hele Sandheden. Jeg har heller ikke i Sinde at tale om de Krigens Rødsler, som Tyskland har draget ind over vort Folk, om Kvinderne og Børnenes Skæbne i Leningrad, om ødelagte skønne Mindesmærker fra svundne Tider, om Novgorod og Tjernigof eller de herlige Paladser udenfor Leningrad. Jeg vil blot dvale ved een Ting: den saakaldte "Skæbnezone".

Jeg vendte fornylig tilbage til Moskva efter en lang Rejse langs Fronten. Jeg saa paa derne Rejse store Landområder, der var befriet fra Tyskerne. Jeg rejste fra Orel til Udkanten af Gomel og fra Bjelgorod til Kief. Jeg saa Bondekonerne og deres Børn grave i Landsbyernes Aske i kolde Netter. Disse Landsbyer var brændt af tyske Pionerer før Tilbagetoget. Der er Hundredevis af saadanne Landsbyer. Jeg saa Byer i Ruiner. Rusene var sprængt i Luften af Tyskerne. I Ukraine saa jeg Abotræer, som var faldet og savet i Stykker af de tyske Soldater. Jeg saa dræbte Kvæghjorde i Hviderusland under Tilbagetoget havde Tyskerne mejet Malkkvæg ned med Maskingeværer. Alt dette indgaar i den tyske Overkommandos Planer og kaldes i de tyske Blade for Oprettelsen af "Skæbnezone".

Kan dette forklares af nogen militær Grund? Nej, Russerne fortsætter deres Offensiv paa Trods af, at Teatrene i Sumy er ødelagt, Museet i Poltava brændt, og Abotræerne ved Glukhof faldet. At der intet Malkkvæg er kan heller ikke standse Sovjetkampvognenes Fremrykning. Men de russiske Børn er ingen Malk. Og de russiske Oldinge har intet Tag over Hovedet. Skadegørelsen er bevidst rettet, ikke mod den russiske Hær, men mod Folket. Vi ved det, skal ikke glemme det og vil ikke give nogen

(forts. paa næste Side)

- 5 -

(fortsat fra foregaaende Side)

lov til at glemme det.

I den tyske Presse er jeg stødt paa Udflugter i Stil med den følgende: "Da Russerne træk sig tilbage i 1941, tilintetgjorde de ogsaa alting". Det er Løgn. Den Røde Hær sprangte ikke Behoelsskuse i Luften. Det forekom, at Bondekoner under Flugten fra Overfaldsmændene satte Ild paa deres Hus. Men Tyskerne marcherede ind i levende Byer og Landsbyer. Det er en Sag, at en ukrainsk Bondekone stikker Ild paa sit Hus, og en anden, at Soldater fra en fremmed Overfaldsarmé stikker Ild paa hendes Hus. Enhver har Ret til at ødelægge sine egne Ejendele. Ingen har Ret til at ødelægge andres.

Efter Versailles talte Tyskerne meget om "Diktatets", Grusomhed og Uretfærdighed. Jeg husker, hvormeget Blak der spildtes paa de tyske Keer, som var udleveret til Frankrig som Skædeserstatning. Nu dræber Tyskerne de russiske Keer paa deres ilsomme Tilbagetog.

Jeg beder de Svenskere, som for femogtyve Aar siden sukkede over de stakkels tyske Bzins Skæbne, opmærksomt læse følgende Brev fra Underofficeren Peters i den 283. tyske Infanteridivision 473. Regiment:

"Naar vi rømmer en By, lader vi kun Ruiner blive tilbage. Eksplosioner genlyder til højre og venstre og Bagved en Musens jævnes med Jorden. Ilden løvner kun Skonstenene, og de rejser sig som en Skov mod Himlen. Store Boligkomplekser smuldrer væk ved en god Eksplosion. De storslaaede Brande gør Nat til Dag. Tro mig, ingen engelske Bomber kan lave en saadan ødelæggelse. Dette er den totale Krig i højeste Forstand. Hvis vi maa trække os tilbage til Grænsen, vil der i hele Rusland fra Volga til den tyske Grænse ikke blive en eneste By eller en eneste Landsby tilbage. Det, der foregaar her, er noget enestaaende i Verdenshistorien. Jeg ved, at I derhjemme paa gemengaa frygtelige Timer som Følge af de store Luftangreb. Men tro mig, det er meget værre, at have Fjenden paa sin egen Jord. Her i Tyskland er der ingen Redning for Civilbefolkningen. Uden Tag over Hovedet maa den sulte og fryse. Nu maa jeg slutte. Vi skal ud igen og brænde.

De kærligste Hilsener din Karl".

Jeg vil navnlig bede mine Lesere lægge Mærke til Udtrykket: "den totale Krig i højeste Forstand". Underofficeren skrev ikke dette til Svenskerne, men til sin Kæreste og var derfor nok saa søbenhjertig.

Snesevis af Ordre, som er fundet i de tyske Stabe, viser, at den totale Tilintetgørelse af et hvert Livstegn paa uhyre Landomraader indgaar i den tyske Overkommandos Planer. Saaledes skriver Chieften for den 34. tyske Infanteridivision i en Ordre: "Alle Indbyggere paa Stedet i Alderen 14 til 55 Aar skal fængsles og behandles som Krigsfanger. Dersom de af Mangel paa Vægtmandskab ikke kan udnyttes til Arbejde paa Stedet, skal de sendes til Opsamlingslejre for Krigsfanger. Tvangsdeportation af den øvrige Befolkning iværksættes efter tidligere givne Ordre. Tilintetgørelsesarbejdet udføres af Specialtropper. I første Række tilintetgøres alle Kornforraad, Landbrugsmaskiner og offentlige Bygninger. Andre Landbrugsmaskiner skal om muligt medføres".

Det er ikke enkelte Personer, men den tyske Hærledelse, som har Skylden for, at Landsbyerne er brændt og Eyerne ødelagt, vakkede Omraader raseret og Civilbefolkninger deporteret. Men Ansvaret rammer ogsaa de tyske Soldater. Jeg kan allerede høre blødhjertede Mennesker i de neutrale Lande sige: "Det er, hvad Naziklikken er Skyld i, et andet er de mange Millioner menige Tyskere". Disse blødhjertede Mennesker er ikke altid saa blødhjertede. De røres ikke saa dybt af de russiske Bondkoners Lidelser. En Ting maa her slaas fast. En Klika Nazister vilde aldrig have kunnet gennemføre Udødeliggelsen af et Landomraade lige saa stort som en stor europæisk Stat, hvis ikke Millioner af tyske Soldater havde villat det. Jeg har truffet en hel Del tyske Overløbere. Hvad var det, der havde ført dem over til os? Samvittighedsnag? Nej, Frygt. De siger: "Tyskland har tabt Krigen, og vi besluttede derfor at overgive os". Deres Handlinger bestemmes ikke af nogen moralsk Indstilling, men af Selvsoldelsesdriften.

Nu, da den Røde Hær rykker frem, og Verden stilles overfor Spørgsmaalet om Krigens Slutning, maa vi sige det rent ud og ærligt: Tyskland maa sine sine Handlinger. Vi har ikke i Sinde at erobre noget neutralt Land; Tyskerne skal ikke prøve at sno sig fra det. De skyldige maa straffes. Hven skal genopbygge de Byer og Landsbyer, som er brændt eller sprængt af Tyskerne? Vi svarer: Tyskerne! De kunde tilintetgøre "planmessigt". De skal faa Lov til at bygge alting op igen. Det er ikke Hven, men simpelthen Retfærdighed.

En Stat kan være neutral, men der er ingen Troldmand, som kan skabe en neutral Samvittighed. Udvælgene paa Samvittigheden er, at den søger efter Sandhed, Godhed og Retfærdighed. Jeg vil opfordre de ultraneutrale Svenskere til at tænke lidt paa de russiske Bondkoners Skæbne og den tyske Underofficer Karl Peters Medlidenhed er en smuk Følelse, men man maa vide, hvem man skal have Medlidenhed med - og hvornaar. Et Menneske, som har Medlidenhed med en saaret Tiger, der smuldrer sit Offer, kan neppe kaldes human. Det Menneske er enten en uforbederlig Original eller ogsaa Ven med Tigeren.

=====

- 6 -

U S B E K I S T A N.

Sovjetrepublikken Usbekistan er i Areal noget mindre end Turkmenistan (se forrige Nr.), men dog, hvad Folkemængde og økonomisk Udvikling angaar, den vigtigste af de centralasiatiske Sovjetrepublikker. Dens Landomraade er ca. 9 Gange Danmarks (578 000 Kvadratkilometer) med en Befolkning paa 6,5 Millioner. Mod Nord og Syd begrænses den af Kasakstans & Turkmenistans lave Ørkenlæder, i Øst hæver den sig mod Tadsjikistans og Kirgisistans højtliggende Bjerglandskaber. Den er et udpræget Oaseland, hvor de frodige Vandingsomraader langs Floderne og deres Kanalsystemer veksler med næsten ubeboelige Ørkenar og Stepper. Klimaet er som i det øvrige Centralasien et regnfattigt Føstlandsklima, men i de sydlige Egne er Vinteren paa Grund af Beliggenheden mildere, selvom Kuldeperioder paa + 20° og derunder er almindelige. Til Gengæld er Sommeren saa meget hedere og solrigere. De vestlige Steppeegne gennemstrømmes af Amu Darjas nedre Løb, som danner et rigt, dyrket Deltalandskab, inden den udmunder i Aralsøen, samt Syr Darja, der i sit øvre Løb vander den frugtbare Ferganadal, Centralasiens største Oase. Ved Zeravsjanfloden, der kommer fra Flensjans gletsjerdannede Alpefløder og forsvinder i Kara-Kum Ørkenens Sand, ligger de ældgamle Oaser Samarkand og Buchara.

Usbekistan er Sovjetunionens største Bomuldsproducent, der leverer 2/5 af dens Bomuldshøst. Ikke mindre end 85% af det kunstigt vandede Areal er dyrket med Bomuld af fineste Kvalitet (den ægyptiske langfibrede). Bomulden dyrkes meget intensivt, og Høstudbyttet (16,5 Centner pr ha) er det højeste i Verden. I Løbet af fire Aar (1934-38) er Bomuldsproduktionen steget fra 7,3 Millioner Centner til over 15 Millioner Centner. Foruden Bomuld dyrkes Meloner, Tobak, Vin, Fersken, Maniø, Abrikos samt Mørbartræer til Silkeavl, som er meget betydelig. Ris- og Hvedeavl spiller derimod en mindre Rolle end tidligere. Hovedvægten er lagt paa Bomuldsdyrkingen, og Landet faar efter Turksibbanens Aabning i 1930. Størstedelen af sit Brødkorn fra Kasakhstan og Sibirien. Landbruget er kollektiviseret til omtrent 100% og i høj Grad mekaniseret. Det raader over 21.500 Traktorer foruden et stort Antal andre moderne Landbrugsmaskiner. 43% af Udsaaingen og en Del af Bomuldsplukningen foregaar ved Maskiner. I de nordvestlige Steppeegne omkring Aralsøen drives Kvægavl (Kara-Kul Faar). Her ligger den store Kara-Kalpiske autonome Sovjetrepublik, der er tilsluttet Usbekistan.

Det kunstigt vandede Areal er i de seneste Aar udvidet gennem storslaaede Kanal anlæg. En 500 km. lang Vandingskanal er anlagt fra Amu Darja til Buchara-Oasen, og i 1939 fuldførtes den 270 km. lange Ferganakanal, der blev færdigbygget paa den næsten ufattelige Rekordtid af 4 Maanedre ved en gigantisk, frivillig Arbejdsindsats af 200.000 usbekiske Kollektivvænder.

Samtidig er Flodernes Vandkraft taget i Industriens og Landbrugets Tjeneste ved Anlag af en Række store, elektriske Kraftværker. Et af de største er bygget ved Syr Darjas vandrige Biflod Tsjirtsjik med en Kapacitet paa 280.000 KW. Det forsyner ikke alene Tsjikents Industribedrifter med elektrisk Strøm, men Kraftstationen er forbundet med et kæmpemæssigt elektrokemisk Kombinat, der forsyner Usbekistans Bomuldsmarker og Frugtplantager med Kvalstøfgødning.

Usbekistan er blevet Centralasiens industrielle Centrum med en hurtigt voksende Industri, der næsten udelukkende er opbygget siden Sovjetstyrets Indførelse i 1924. Alene under de to første Femårsplaner investeredes 1½ Milliard Rubler i industrielle Nyanlæg, og Industriproduktionen udgjorde i 1938 over 67% af den samlede Produktion. Den usbekiske Industri er i overvejende Grad knyttet til Forarbejdningen af Landets Hovedprodukt, Bomulden. I Hovedstaden Tsjikent (ca. 600.000 Indbyggere) ligger Landets største Tekstilfabrik med 6.952 helautomatiske Væve (211.000 Spøler), samt en mægtig Landbrugsmaskinfabrik. Bomuldsfrøene danner tillige Raastofbasis for en betydelig Fabrikation af vegetabiliske Olier og Olierørkager. Mod Hensyn til Produktionen af Silke, Uld og Frugtkonserves indtager Usbekistan ligeledes Førstepladsen. Af Mineraler findes Kobber, Tin og Svovl samt i Fergana Kul og meget rige Olieforraad. Under Krigen er Industrien blevet udbygget i nye Omfang, idet en stor Del af Ukraines Sverindustri og Maskinindustri er flyttet til Usbekistan og drives ved Hjælp af de store hydroelektriske Kraftstationer.

Usbekistan er et af Centralasiens ældste Kultur- og Handelscentre. Gennem dets tusindaarige Byer gik i Oldtiden og Middelalderen Karavanevejen ("Silkevejen"), der førte Kinas og Indiens kostbare Produkter til Vestens Kulturlande. Det var i Oldtiden beboet af ariske Folk, der hørte til den persiske Kulturkreds, men dets rige Casebyer lokkede tidligt fremmede Erobrere. Gennem Tiderne kæmpede Persere, Grækere, Arabere og mongolske Nomadefolk skiftevis om Herredømmet og satte hver for sig deres Præg paa Befolkning, Kultur og Religion. De nuværende Usbeker, som udgør 76% af Befolkningen, er et tyrkisk Folk med stærk arisk Indblanding. Omkring Aar 1400 havde Landet sin Storhedstid under Mongolfyrsten Timur Lenk (Tamerlan), der gjorde Samarkand til Hovedstad i sit

(forts. paa næste Side)

(Forts. fra foregaaende Side)

vældige Rige, som strakte sig fra Eufrat og Indus til Kinas Grænser. Fra denne Periode stammer de pragtfulde Moskøer og andre monumentale Bygningsværker, der hører til Orientens skønneste Arkitektur. Et Aarhundrede senere blev Timurs Rige styrtet af de tyrkiske Usbeker. Det blev opdelt i flere Præstedsammer og gik i Forfald, efterhaanden som dets Livsnerve, Karavanehandelen, tabte sin Betydning. Efter at de søførende Nationer havde fundet Vej til Indiens og Østens Havne.

1884 fuldførte Russerne efter flere Aartiers blodige Kæmpe Erobringen af Centralasien. De usbekiske Khaner blev Tsarens Vasaller, og det usbekiske Folk kom under dobbelt Aag, blev knægtet og udbyttaget baade af russiske Embedsmænd og af deres egne Fyrster, Godsejere og Præsteskab. Et Ordssprog fra denne Tid lyder: "I Bukhara er kun Lufden skattefri". Efter Tsarismens Fald fordrev Folket i 1920 den sidste Khan og proklamerede Folkerepublikken Bukhara, der fire Aar senere sammen med Tadsjikistan blev optaget i Sovjetunionen som den usbekiske socialistiske Sovjetrepublik.

Siden da er Usbekistans økonomiske og kulturelle Udvikling gaaet frem med Stormsivridt. Analfabetismen, som omfattede 98,5% af Folket, er nu næsten afskaffet. I 1939 rummede Folkeskolerne 1 100 000 Elever eller 64 Gange saamange som før Revolutionen. Dengang fandtes ingen højere Læranstalter, nu derimod 40 Højskoler, deriblandt Universitetet i Tasjkent, og 105 tekniske Skoler og Specialskoler med 26 000 studerende. Landet har faaet en egen national Intelligens, der kan besætte de forskellige Stillinger indenfor dets økonomiske og kulturelle Liv, en ny national Litteratur, Skuespilkunst og Videnskab. I 1940 stiftedes et særligt Videnskabernes Akademi for Usbekistan, der raaer over 25 videnskabelige Forskningsinstitutter, 3 Observatorier og 11 Museer. Før Revolutionen fandtes kun en eneste usbekisk Avis, intet nationalt Teater og ingen Biblioteker, nu udkommer daglig 168 Aviser med et Oplag paa 1 Million Eksemplarer, og der findes 68 større Teatre og 1292 Biblioteker foruden 1147 Klubber med egne Biblioteker og Læsestuer.

Karakteristisk for Udviklingen her som i det øvrige Sovjet-Centralasien er den muhammedanske Livsformens hurtige Emancipation, som er blevet stærkt fremskyndet gennem den tiltagende Industrialisering og Landbrugets Kollektivisering, der ganske har sprængt de gamle, feudale Livsformer. Den moderne Usbekerinde har frigjort sig fra den religiøse Traditions nedværdigende Raad og deltager nu som ligeberettiget Samfundsborger i Produktionslivet. Talrige Kvinder indtager betydningsfulde Stillinger indenfor deres Lands Industri, Landbrug, civile og politiske Ledelse, og 14 Usbekerinder sidder i Dag som Medlemmer af USSR's Øverste Sovjet.

Et Aar efter STALINGRAD.

Paa Aarsdagen for Sejren ved Stalingrad sendte over 546 000 Arbejdere fra Stalingrad et Brev til Marskal Stalin, hvori det hed: "Naar vi nu, et Aar efter Slaget ved Stalingrad, ser tilbage, lykdes vore Hjerter af Stolthed over vor Hjemby. Efter at have udrettet Underværker ved Forsvaret af Byen gjorde Indbyggerne nye Underværker, da det gjaldt at bygge deres ødelagte By op igen. Fra Arkhangelsk og Turkménistan, fra Gorkij og Baku, fra alle Dale af vort Hjemland kom Tog med Byggemateriel. En hel Opbygningsarmé kom til Stalingrad for at bygge den op af Ruinerne.

Da vi rensede Byen, maatte vi begrave 147 000 Lig af tyske Soldater og Officerer. Vi maatte uskudaliggøre 1 200 000 Miner. Alt maatte bygges op paany, fra Beboelseshuse til de mest komplicerede Industrikombinater. Nu kan vi med Stolthed sige, at vi har udnyttet Tiden godt.

Af Ruinerne gjenopstaar Stalingrads Traktorfabrik, hvor allerede 86 000 Kvadratmeter Fabriksoverflade er klar. Fabrikken "Røde Oktober", Elektricitetsværket, Fabrikken "Røde Barrikade" og Sneve af andre Fabrikker er bygget op igen. I flere Maanedes har Stalingrad uafbrudt sendt store Mængder Krigsmateriel til Fronten og vil i Fremtiden sende endnu mere.

Paa et Aar har vi bygget eller repareret 11 000 Huse i Stalingrad, saa at Befolkningen har kunnet flytte fra Jordhulene og Kældrene. Der er allerede 45 Skoler i Byen, 70 Børnehaver, 25 Stræghuse, 235 Butikker og Restauranter og 17 Bagerier. Vi har repareret 32 Kilometer Vandledninger, Sporvognene, Forstadsbanerne og Busserne er atter i Gang.

Paa Kollektivbrugene i Distriktet er der bygget 60 Maskin- og Traktorstationer - næsten lige saa mange som før Krigen, da der fandtes 65. Paa Kollektivbrugene forbereder man nu ivrigt Foraarssaningen...

- 8 -

OFFENSIV.

Reportage fra forreste Linje.

Sovjettropperne har lært at beherske et nyt Vaaben. Dette Vaaben er det korte Stormangreb, den uafbrudte Fremstøtten, som ikke giver Tyskerne Bæstium. Jeg har set Kraften i dette Vaaben. Broer lades urørte tilbage: Tyskerne har ikke faaet Tid til at sprænge dem i Luften. I Sneen staar halvt begravede Tanks, Stormkanonerne giver Ild...

Ved hver ny Linje haaber Tyskerne paa, at vi ikke vil kunne indhente dem saa snart. Men Tyskernes Overvejelser og Ønsker afbrydes af vore Angreb. I Bagkerne i en By saa jeg store Trug med Dejg, som Tyskerne havde altet, og som Sovjetbagerne kunde bage... Tyskerne troede, at Byen laa sikkert bag Fronten - hvad den ogsaa snart gjorde, men bag vor Front!

Endnu medens Gadekampene rasede, og Husene i Byens Centrum brændte, begyndte Major Baratofs Mænd at lave Lister over, hvad Tyskerne havde ladet tilbage i Skyndingen: fire Tusind Tons Korn, fire Hundrede Tons Mel, Hundrede Tons Salt plus 65 Lastbiler, 21 Motorcykler, en Lederfabrik, som arbejdede, og som havde Raavarer til flere Maanedes, et Trykkeri med ti Tusind Tons Papir, Listen bliver længere og længere. Tre Hundrede Meter derfra knitrer Maskingevarene.

"Her har vi faaet en Masse at gøre", sagde Major Baratof. "Men nu er vi heller ikke længere tilfreds med at samle op... og Tyskerne kaster fra sig. Vi vil slaa Tingene ud af Hænderne paa dem, inden de naar at kaste dem væk".

Paa Stationen er alle Spor hale, hvad det betyder, at Tyskerne troede, de havde Tid nok til at køre deres Tog bort, men vi havde lidt for travlt for dem. De tyske Stabsofficerer har det ikke godt. Dag og Nat ruller de tyske Stabe af Sted og faar aldrig Ro og Tid nok til at komme under Tag og organisere de flygtende Enheder. De ved ikke, hvor og naar Russerne dukker op.

Vi spurgte en tilfangetagen Tysker: "Evor er jeres Division?" - "Hvilken Division?", svarede Tyskeren forbauset, "der er ingen Division - Divisionen, det er mig!" Det er tysk Soldaterhumor af Aargang 1944. Men de tyske Generaler sætter sikkert ikke Pris paa denne Form for Humor.

Tyskerne er bedøvede, ikke bare af Offensivens Tempo, men ogsaa af Offensivens uhyre Omfang. Tyskerne spørger: "Evor faar Sovjettropperne al den Ammunition fra?" Ever eneste Arbejder i Ural er med i Offensiven - over Uralbjergene rædder han Granaterne til sine Kammerater i Ukraine. Frontens og Hjemlandets forenede Energi knuser Tyskernes Stillinger ved alle Linjer paa den anden Side af Dnjepr.

Der er koldt i Skovene, ingen Steder kan en stukkels Soldat varme sig. Men i Skovene hører man Seng om Natten, Offensivens Musik.

Chefen for en Tankbrigade er irriteret, men ogsaa stolt: "Jeg har ikke flere Folk til tekniske Arbejder. Jeg har Brug for Metalarbejdere bag mine Linjer. Vi fandt een eneste blandt Soldaterne. Men, da han blev klar over, at han skulde tilbage og arbejde i Etappen, fik han Taarer i Øjnene. Han var vred og ked af det og spurgte, hvad han havde gjort, siden han skulde straffes paa den Maade. Saadan er det med alle. Ingen vil tilbage. Alle vil være med i forreste Linje. Vi vil angribe. Vi er ogsaa Russere!"

Chefen for et Armékorps, en General, siger: "Ved De, hvad der er mig til Støtte i denne Offensiv? Det er Soldaternes absolutte Overbevisning om Sejren. Naar jeg selv sidder i Beskyttelsesrummet over Kortene, kan det ske, at jeg ikke føler mig rigtig sikker paa denne eller hin Operation. Men naar jeg ser Mændene i Regimenterne og Bataljonerne, forsvinder al Tvivl. De gør alt, de lystre an hvilken som helst Befaling".

Det bevingede Ord "Sejr" flyver over Tropperne Vest for Dnjepr, Vest for Kief, Vest for Sjitcair, Vest for Kirovograd. Dets Vinger er stærkere end Januarstormene. De tynges hverken af Frost eller Tø.

Vore Børn vil engang sige: "Han var Rødmist i 1944!" Det vil lyde som en stor Ros.

Partisanparade i Leningrad: Under Belæjringen har Partisaner i Leningrad-Distriktet udfoldet en livlig Virksomhed bag Tyskernes Linjer, og de spillede en vigtig Rolle ved den Røde Hærs Befrielse af Leningrad-Distriktet. Et stort Antal af disse Partisaner har fornylig været til Parade i Leningrad, hvor de defilerede forbi Generaler fra den Røde Hær og dekoreredes for deres Indsats.

- 9 -

KRONIK:

SOVJETUNIONENS FAGFORENINGER. (fortsat)Socialforsikringen.

Paa Grundlag af Forfatningen § 120 har enhver Sovjetborger "Ret til materiel Forsørgelse i Alderdømmen og i Tilfælde af Sygdom og Tab af Arbejdsevne". Denne Ret er sikret gennem Statens Socialforsikring for Arbejdere og Funktionærer. Tidligere blev Socialforsikringen og Arbejdsspektionen forvaltet af "Folkekommissariatet for Arbejdet", men ved dets Ophævelse i 1933 gik hele Ledelsen og Administrationen af disse to for Arbejdernes Velfærd saa vigtige Institutioner over til Fagforeningerne. Hele dette magtige Forsikrings- og Tilsvyasapparat ledes nu af Arbejdernes selv gennem Bedriftsrådene og de til dem knyttede frivillige, sociale Udvalg og gennem de højere Fagforeningsinstanser. Noget saadant vilde være utænkeligt i et hvilket som helst andet Land, det vilde svare til, om den danske Stat overlod Forvaltningen af Socialministeriet og en Række andre vigtige sociale Funktioner til de Samvirkende Fagforbund.

Under Socialforsikringen sorterer ikke alene den almindelige Sygeforsikring, men tillige Alders- og Invaliddepension, Enkepension, Mødrehjælp og Børneforsorg, Hospitalsvæsen, Sanatorier og Rekreativhjem samt en Række andre Opgaver, f. Eks. Folkehvæjsne, Arbejderbeskyttelse, Arbejderudret o.m.a. Socialforsikringen opererer med et næppe ubudget, der har været i stadig Stigen under den socialistiske Stats Opbygning og Udvikling. I 1928/29 (1. Femårsplans 1. Aar) beløb det sig til 1258 millioner Rubler, men i 1937 (2. Femårsplans sidste Aar) var det steget til ca. 10 milliarder Rubler, dvs. omtrent 8-foldet i Løbet af de to første Femårsplaner.

Socialforsikringen i Sovjetunionen adskiller sig paa afgørende Vis fra den sociale Forsørg i alle andre Lande, hvor det som Regel er Folket, der gennem Skatter, Bygekassekontingenter, Pensionsbidrag og lignende Ydelser selv maa betale en væsentlig Del af de sociale Udgifter. Anderledes i Sovjetunionen, der er Socialforsikringen gratis, den koster ikke de forsikrede Arbejdere og Funktionærer en Kopek. De svimlende Millionbeløb, Socialforsikringen kræver, betales helt og holdent af Staten, idet Bedrifterne og Institutionerne (der er Statsseje) maa udrede Forsikringsbidrag, som svarer til de i de respektive Virksomheder beskæftigede Arbejders og Funktionærers Antal og Løntrin. Gennemsnitlig udgør 6,5% af Virksomhedens samlede Lønfond.

Socialforsikringen tilbyder under Sygdom gratis Lægehjælp, Medicin, Hospitals- og Sanatoriumophold til den forsikrede og hans Familie og desuden en Understøttelse, som for det overvejende Flertal af Vedkommende andrager 100% af den syges normale Arbejdsfortjeneste. Denne Understøttelse er ikke Tidsbegrænset, men træder i Kraft med første Sygedag og varer, til Helbredelse er opnaaet, eller Patienten paa Grund af vedvarende Arbejdsudygtighed overgaar til Invalidforsørg. Invalidforsørgens Størrelse sætter sig efter den syges Løntrin, Tjenestetid og Graden af Arbejdsudygtighed og varierer fra 55% til 100% af den normale Løn. Ved fuldstændigt Tab af Arbejdsevne paa Grund af enhver hversygdom eller Ulykkestilfælde under Arbejdet gives en livsvarig Pension svarende til den fulde Løn. Invaliddepensionen ydes uanset om den pensionerede f. Eks. i Tilfælde af lettere Invaliditet arbejder videre ved mindre anstrengende Arbejde eller paa kortere Arbejdstid. Yderligere omfatter Invalidforsørgen Understøttelse af Familier, der har mistet deres Forsøger ved Arbejdsulykke eller Enhvervssygdom. I 1935 modtog 600 000 saadanne Familier Understøttelse, der efter Forholdene varierede fra 25% til 100% af den afledte Forsørgers Normalløn.

Alle Arbejdere og Funktionærer har Krav paa Alderspension, naar de har opnaaet en bestemt Alder og Tjenestetid. For Mænd er Pensionsalderen 60 Aar, for Kvinder (og visse mandlige Arbejds-kategorier, f. Eks. Minearbejdere) 55 Aar, og Kravet om Tjenestetid henholdsvis 25 og 20 Aar. Alderspen-ten er større end i noget andet Land, nemlig 56-60% af den forsikredes Normalløn (i Danmark for faglærte Arbejdere 16,2%, for ufaglærte 22,5%), og den udbetales uafhængigt af, om den pensionerede fortsat er beskæftiget i Produktionen paa de sædvanlige Lønvilkaar. Saaledes fortæller Mincarbej-deren Fjodor Kastornin fra Donbas: "Jeg er 62 Aar, men følger mig dog ikke som en gammel Mand, skønt Regeringen har sat mig paa Pension, den andrager 527 Rubler om Maaneden. Jeg arbejder stadig i gruben og hæver 850 til 900 Rubler pr Maaned".

I intet andet Land er Forsørgen for Moder og Barn saa omfattende som i Sovjetunionen. I Til-fælde af Svangerskab har enhver arbejdende Kvinde Ret til en fuldt betalt Svangerskabsorlov, der strækker sig fra 56 Dage før til 56 Dage efter Fødslen, og desuden staar et meget stort Antal mo-derne indrettede Føde- og Rekreativhjem med betryggende Lægehjælp gratis til hendes Raadighed. Endvidere ydes der et Beløb til Anskaffelse af Spædbarnsulctyr og i Barnets Første 9 Maanedes et

(forts. paa næste Side)

- 10 -

(fortsat fra foregaaende Side)

saakaldt Dagvævningsstillæg ud fra den Betragtning, at Moderen i denne Periode trænger til særlig kraftig Kost. Ved alle større Bedrifter og i de forskellige Dykvarterer findes desuden velindrettede Vuggestuer og Børnehaver, hvor Modrene i Arbejdstiden - ligelædes gratis - kan anbringe deres Småbørn under Opsyn af uddannede Børnplejersker og Lærere i sunde, solrige Omgivelser. I 1929 udbetalte Socialforsikringen i Svangerskabs- og Barselsunderstøttelser ca. 35 Millioner Rubler, men i 1937 var Beløbet steget til 822 Millioner Rubler.

Gennem Socialforsikringen disponerer Fagforeningerne desuden oven et vidt forgrener Net af Sanatorier, Rekreations- og Feriehjem, hvis Antal vokser fra Aar til Aar. De ligger spredt over hele Unionen i dens sundeste og naturskønneste Egne, f. Eks. længe "den russiske Riviera" ved Sortchavet. Kyster. Her tilbringer under normale Forhold hvert Aar Hundredetusinder af Arbejdere og Funktions- par deres Sygeorlov eller Ferie paa Socialforsikringens Bekostning. Pladserne arriseres gennem Fagforeningerne til de Arbejdere, der helbrudsmæssigt trænger eller gennem deres Arbejde har ydet en fortjenstfuld Indsats i Produktionen. I 1937 sendte de paa denne Maade omkring 3 Millioner af deres Medlemmer til over 800 Sanatorier og Hjem, som hører direkte under Folketskommissariatet for Sundhedsvæsen eller ejes af de større Bedrifter og Institutioner, og som ligeledes staar til den arbejdende Befolknings Disposition. Samme Aar udbetaltes gennem Fagforeningerne 925 Millioner Rubler til Sanatorie-, Rekreations- og Ferieophold, samt til Ferierejser (Arbejderturisme), mod 470 Millioner i 1935 og 115 Millioner i 1931.

Denne hurtige og imponerende Vækst af de Millionbeløb, Sovjetstaten stiller til Raadighed for sociale og kulturelle Formaal, er et Udtryk for dens voksende Velstand paa Grund af Produktionens omorme Udvikling under den socialistiske Opbygning under Femårsplanerne. Krigen har selvfølgelig midlertidigt sat en Stopper for meget af denne Udvikling, men fra den Dag, Freden er sikret, bliver det paany en af Sovjetfagforeningernes mest betydningsfulde Opgaver at fremme dette Arbejde, for "jo mere der akkumuleres i den socialistiske Industri, desto flere nye Fabriker, Sanatorier, Hviliehjem, Vuggestuer, Børnehaver, Skoler, Boliger osv. kan vi bygge. Alt det, som Arbejderen udfører i Produktionen, kommer hele Arbejderklassen til gode og kommer tilbage til ham selv gennem forskellige Kanaler". (Sjvornik).

ET INDUSTRICENTRUM I SIBIRIEN.

Stalin har sendt et Lykenskræmningstelegram til den store, nye Traktorfabrik i Rubtsofsk i Alta midt i Sibirien i Anledning af, at Fabrikken har fremstillet de første Tusind Traktorer. Rubtsofsk var for et Par Aar siden en ukendt Altaiby, da 2000 Bygningsarbejdere og Ingeniører ankom dertil. Nogen Industri fandtes ikke: Lastbiler, Maskiner og transportable Elektricitetsværker maatte fragtes til Byen. Føniksbanens Jernbanemænd sikrede en Transport paa op til 150 Jernbanevogne daglig med Byggemateriel, og Altaibyen forvandlede i Stormtempo. Paa kort Tid opstod et Teglværk, en Alabasterfabrik, Værksteder osv. Vandforsyningen sikredes ved Bygningen af et kompliceret System af Dæmninger ved Floden Alej, og der byggedes en Høkke udmærkede Veje. I den lille Landsby voksede store Stenhuse op, en stor Brødfabrik, en Badeanstalt, en Skole, Børnehaver, Vuggestuer og Poliklinikker. Alt imedens byggedes der paa Traktorfabrikken, som hurtigst muligt skulde bringes i Stand til at levere Traktorer til Landbruget og til den Røde Hær. Efter 6 Maaneders Forløb kunde Produktionen begynde. Bygningsarbejdet fortsatte imidlertid, og nu findes der 37 store Fabriksbygninger, som stadig udvides. Et Industricenterum er opstaaet!

Sovjetkvinder i finsk Fangenskab. Svenske og schweiziske Journalister blev for nogen Tid siden af den finske Regering indbudt til at bese visse Fangelejre for sovjetrussisk Civilbefolkning og Krigsfanger i Karelen. "Neue Züricher Zeitung"s Korrespondent skildrede efter Besøget nogle kvindelige, sovjetrussiske Fanger i begejstrede Ord. "De er næsten alle velvoksne, sportstrænede unge Piger", skriver han, "kommunistiske Pionerer, som er gaaet i Krig som Sygeplejersker, Chauffører o.l. Selv efter to Aars Fangenskab har de bevaret al deres Livskraft og Angrebslyst, Haandgræbelighed og Mod de vagthavende "Lotter" hører til Dagens Orden. Nesten hver Nat lyder Skrammeskud ved Pigtrods-spærringen. . . Disse Piger er ogsaa forblevet politisk levende og bevidste. Paa vore Spørgsmaal svarede de tvært, foragteligt, undertiden udfordrende. Man hører Udraab som "Kom selv og bo i vore Lejre, hvis I tør!" - En kvindelig Fange gutter i Hømmelighed et Brev i Lonnen paa en svensk Journalist, men det bliver opdaget og konfiskeret. . . . Hos denne fangne, kvindelige Ungdom synes man at finde noget af det unge Ruslands ubøjelige Styrke, som vel er en Del af Forklaringen paa det russiske Folks Kamp- og Modstandskraft".

NYT

April 1944 — Nr. 10

fra Sovjetunionen

Den Røde Hær kæmper for Folkenes Frihed

Den 26. Marts plantedes det røde Flag for første Gang siden Krigsudbruddet ved Sovjetunionens Statsgrænse. Det var Tropperne paa den 2. ukrainske Front under Marskal Konjef, som naaede Grænsen til Rumænien ved Floden Pruth. Siden har ogsaa Marskal Sjukofs Tropper paa den 1. ukrainske Front naaet Grænsen, og begge Fronters Tropper rykker nu frem paa rumænsk Territorium mod Karpaterne og Donaudeltaet. Den Røde Hærs hurtige Fremrykning er foregaaet tværs over et System af store Floder, som løber omtrent parallelt fra Nord til Syd mod Sortehavet og var udnyttet af Tyskerne til Anlæggelse af alle Slags Forsvarslinjer. Men mens Tyskerne forsøgte at gøre Holdt ved Nedre Bug, krydsede Sovjettropperne Dnjestr længere mod Nord, og da Tyskerne prøvede at standse ved Nedre Dnjestr, havde den Røde Hær allerede naaet og overskredet Pruth. Odessa er befriet, Okkupanterne forjages fra det rige Krim, snart vil hele Ukraine være givet tilbage til sine retmæssige Ejermænd, og den moldauske Sovjetrepublik være rensat for Fiender. Den Røde Hærs Seire har bragt Kampene tilbage til de Steder, hvor Fjendtlighederne begyndte for snart 3 Aar siden, ja mere end det. Fjenden er for første Gang tvunget til at føre Krig paa sit eget Territorium.

Ribbentrop har erklæret, at Tyskerne vil forsvare hver Fodsbred af Rumænien, som om det var tysk Jord. Men hvordan Hitleristerne »forsvarer« deres Vasaller, blev glimrende illustreret, da den Røde Hær stormede Odessa: de tyske Soldater styrtede som en Flok forskræmte Faar ned mod Havnen, hvor de rumænske Evakueringsskibe laa. Rumænerne blev skubbet ned fra Landgangsbroer og Rælinger for at give Plads til deres tyske Allierede. Denne Episode symboliserer Karakteren af det

tysk-rumænske »Vaabenbroderskab«. Det er idag ikke Tyskland, som forsvare Rumænien, men Rumænerne, som tvinges til at forsvare Tyskland paa rumænsk Jord, med rumænsk Liv og Ejendom.

Den Røde Hærs nyeste Seire har ikke blot militær, men ogsaa stor politisk Betydning. Den 2. April afgav Udenrigskommissær Molotof paa Sovjetregeringens Vegne en Erklæring, hvori det hed, at Sovjettropperne havde faaet Ordre til at forfølge Fjenden paa rumænsk Territorium indtil hans fuldstændige Nederlag og Overgivelse. Samtidig understregedes i Erklæringen, at Sovjetunionen ikke har til Hensigt at sætte sig i Besiddelse af nogen Del af rumænsk Territorium, eller at ændre den bestaaende Statsform i Rumænien, men at Sovjettroppers Indmarch udelukkende er dikteret af militær Nødvendighed og de fjendtlige Troppers fortsatte Modstand.

Med denne Erklæring fastslaas endnu engang et af de fundamentale Principper i Sovjetunionens Udenrigspolitik: Folkenes Selvbestemmelsesret. Sovjetunionen er Modstander af enhver Form for Agression, og den Røde Hær er ikke et Redskab for imperialistiske Voldsplaner, men kæmper for Fædrelandets Forsvar og Folkenes Frihed. Nazisterne forsøger med alle Midler at tilsløre denne Kendsgerning. Men uden Held. Europas undertrykte Folk ved, at det er Sovjetunionen og den Røde Hær de i første Række skylder den Frihed, som nu er i Sigte. Dette kom overbevisende klart til Udtryk i det Hyldesttelegram, Tjekoslovakiets Præsident Benes sendte til Stalin den Dag, Sovjettropperne under deres Fremrykning naaede Tjekoslovakiets gamle Grænse. Heri hedder det: »I det Øjeblik, da den Røde Hær staar ved Grænsen til Tjekoslovakiet, byder jeg den paa det hjerteligste Velkommen i Regeringens og det tjekoslovakiske Folks Navn. Den Røde Hær

NYT FRA SOVJETUNIONEN

bringer vort Folk Friheden og Haabet om større Sikkerhed i Fremtiden. Vore fælles Lidelser, vor fælles Kamp borger for Bestandigheden af vort Venskab!« — Hermed har Benes udtrykt det undertrykte Europas Følelser. For Hitleristerne og deres Vassaller betyder den Røde Hærs Fremmarch Nederlaget og Tilintetgørelsen; for Folkene — ogsaa for det danske Folk — betyder den: *Friheden.*

Sejrens Budget

Sovjetunionens Øverste Sovjet har drøftet Statsbudgettet for 1944. Folkekommissæren for Finansvæsenet, Sverdjev fremlagde Regeringens Budgetforslag, som lyder paa et Beløb af *245,6 Milliarder Rubler*, en Forøgelse paa 17,1 pCt. i Forhold til 1943. Af denne Sum udgør Forsvarsudgifterne mere end Halvdelen. En stor Post paa Budgettet er Genopbygningen af Landbrug og Industri i de befriede Omraader, som regnes at ville koste 16 Milliarder. Til Udvidelse af Børnehaver, Børnehjem og andre sociale Formaal anslaaes et Beløb paa 21 Milliarder. Til Universiteterne medgaar 4,4 Milliarder, til tekniske Skoler lige saa meget, og til Fabriksskolerne 3 Milliarder, idet man regner med en Forøgelse af Antallet af højere Lærestalter med 20 pCt. og af Fabriksskoler med 30 pCt. Alle disse Poster er steget i Forhold til i Fjor; ogsaa Udgifterne til Sundhedsvæsenet er steget, med 26 pCt., og Poster som Understøttelse til Rødarmisternes Familier og Udvidelse af Næringslivet sluger store Summer.

Statens *Indkomster* stammer som sædvanlig hovedsagelig fra Næringslivet: Skatter fra Statens Virksomheder beløber sig til 111,3 Milliarder Rubler. Desuden har Befolkningen under Krigen ydet store Bidrag til de stærkt forøgede Omkostninger til Forsvaret. Sverdjev nævnte i sin Tale, at de frivillige Bidrag til Forsvarsfronten i Aarene 1941—43 udgjorde ca. 13 Milliarder i røde Penge foruden store Mængder Værdigenstande og Landbrugsprodukter. I samme Tidsrum er der tegnet Laan for 38,6 Milliarder.

Sovjetunionens Budget er altid blevet gennemført med den største Nøjagtighed, ogsaa nu under Krigen. Sverdjev oplyste saaledes, at de anslaaede Indtægter paa sidste Aars Budget blev dækket med 104,6

pCt., mens Udgifterne kun overskred Budgettet med 0,2 pCt.

Statsbudgettet for 1944 er et Udtryk for Sovjetunionens faste Vilje til i indeværende Aar at vinde den endelige Sejr.

Arkitekterne planlægger Genopbygningen

Sovjetregeringen har udnævnt en særlig Kommission for Arkitektur- og Genopbygningsspørgsmaal i de krigshærgede Omraader. De sagkyndige skal afgive Betænkning om alle Spørgsmaal vedrørende kommunale og Statsbygninger, Institutioner og Skoler, og desuden tage sig af Spørgsmaalet om Uddannelse af Arkitekter i de befriede Omraader.

Kommissionen skal endvidere have Overopsyn med Restaureringen af kulturelle Mindesmærker. Til Udførelse af dette Arbejde skal der i de større Byer, Moskva, Leningrad, Kief m. fl. dannes lokale Komiteer, som skal arbejde under Kommissionens Ledelse.

Formand for den sagkyndige Kommission er den bekendte Arkitekt Mordvinof, som projekterede og ledede Ombygningen af Gorkigaden i Moskva. Mordvinof beklæder tillige Posten som Viceformand i Moskva-Sovjetten, hvor han bl. a. har Ledelsen af alle Spørgsmaal vedrørende Hovedstadens Byplan.

Præsidenten for Folkekommissærernes Raad, *Mikhail Kalinin*, havde den 30. Marts 25 Aars Jubilæum. For 25 Aar siden blev Kalinin valgt til Overhovede for Sovjetunionen højeste Organ, en Post, han har beklædt siden. Sovjetregeringen har i den Anledning tildelt ham Ordeen „Det socialistiske Arbejdes Helt“, og en Mængde Hilsener og gode Ønsker strømmede ind fra hele Landet, hvor Bønder og Arbejdere rundt om afholdt Møder til hans Ære. Arbejderne fra den Fabrik, hvor Kalinin for 25 Aar siden var Drejer, sendte ham Ønsket om et langt Liv og et godt Helbred, og i hans Fødeby indsamledes en større Penge-sum til Bygning af en Tankkolonne med hans Navn.

Hvad Tyskerne ikke kendte:

DET NYE BAKU

Allerede i det 18. Aarhundrede blev man klar over, at der fandtes Olie i den nordøstlige Del af det europæiske Rusland. Videnskabsmanden Lapesjin som besøgte Omraaderne ved Volgas Biflod Som og Sjemi-Distriktet ved Floden Kamas Kilder, fremævede i sine Rapporter, at disse Egne sikkert rummede baade Olie og store Mængder Svovl.

I 1860 undersøgtes disse Omraader nærmere af forskellige Eksperter, som enstemmigt anslog Olieforekomsten til at være af saa stort et Omfang, at en industriel Udnyttning vilde betale sig. Men andre Videnskabsmænd havde den modsatte Opfattelse, og det udelige Tsarregime havde naturligvis ikke Initiativ til at vove Eksperimentet og risikere de Summer, som krævedes til Anlægget af en Industri. Nogle Prøveboringer gav desuden et negativt Resultat, hvad der — som senere Undersøgelser har vist — skyldtes, at de ikke var dybtgaaende nok.

Sovjetunionens stormende industrielle Vækst under Femaarsplanen og den stadig mere omfattende industrialisering af de østlige Provinser gjorde paany Spørgsmaalet om at finde en Brændsels- og Energibasis i umiddelbar Nærhed af de nye Industricentrer aktuelt. Paa det kommunistiske Partis 17. Kongres i 1934 stilledes som Opgave „at undersøge Mulighederne for Skabelsen af en ny Olieindustri i Uralbjergenes vestlige og sydlige Udløbere, i Landets Centrum.“

Geologen I. M. Gubkin og hans Medarbejderes Undersøgelser gav det endelige Bevis for, at en Udnyttelse af Fundene i større Omfang vilde være lønnende. Den 18. Partikongres besluttede derfor, at et „andet Baku“ skulde oprettes i hurtigt Tempo. I Sovjeunionen er der ikke ret langt fra Beslutning til Handling. Følgen blev, at Industricentrerne i Ural nu under Krigen i stor Udstrækning har kunnet forsynes med Olie fra det „ny Baku“. De lange Transporter af Olien fra Kaukasus blev overflødiggjort.

Dette var en af de mange Ting, Tyskerne ikke havde taget med i deres Beregning ved Overfaldet paa Sovjetunionen. Ved at trænge frem til Volgamente de at kunne overskære den vigtigste Pulsaare i det sovjetrussiske Samfundslegeme og standse Uralbjergenes Krigsindustri. Ved yderligere at erobre Oliekilderne i Kaukasus var deres Hensigt totalt at lamme Sovjetunionens militære Modstand.

Begge Dele mislykkedes som bekendt. Men utvivlsomt vilde den sovjetrussiske Industri have kunnet klare sin Opgave, selvom Kaukasus-Olien midlertidig var gaaet tabt. Dette sandsynliggøres af de Oplysninger, som staar til Disposition om Fundene i „det nye Baku“.

Oliefundene strækker sig over et Omraade paa ca. 1 Million Kvadratkilometer, fra Byen Molotof og Solykamsk i Nord ned til Byen Saratof i Syd. Kun de mest udbytterige Forekomster er foreløbig taget i Brug. I Øjeblikket bearbejdes kun ca. 30.000 Hektar af hele Arealet, mens Resten ligger uudnyttet hen. Oliens Kvalitet er bedre end den kaukasiske Olies, f. Eks. udvindes i Krasnokamsk en Flyvebenzin, som er finere end alle andre Mærker.

Nogle Tal om Produktionen i de nye Oliefelter kan naturligvis ikke fremskaffes under Krigen, men at den er betydelig, vil ses alene deraf, at det var „det andet Baku“, som leverede Olien til den mekaniserede Armé, der knuste Tyskerne ved Stalingrad. De nye Kilder forsyner ogsaa store Dele af Vaabensmedierne i Ural og i Moskva-Distriktet.

Disse Oliefund bliver sikkert ikke de sidste. Gubkin og hans Kolleger mener med Bestemthed at kunne garantere store Olieforekomster Sydøst for Moskva og i Hovedstadens umiddelbare Nærhed. Man regner desuden med, at den øde Steppe paa Volgas venstre Bred, fra Kuibysjef ned til det kaspiske Hav, gemmer betydelige Olielejer.

Facisterne forregnede sig grundigt, da de overfaldt Socialismens Land. Sovjetunionen viste sig at være rig paa ubehagelige Overraskelser for Hitleristerne. En af disse Overraskelser var „det nye Baku“.

BALTIKUM

I Diskussionen om de tre baltiske Staters fremtidige Skæbne har der fra sovjetfjendtlig Side været fremsat en Række Paastande om russisk Tryk og Terror i Forbindelse med omfattende Tvangsdeportationer af den baltiske Befolkning ved Staternes Optagelse i Sovjetunionen i 1940. Disse uvederheftige Paastande har ogsaa fundet Vej til den svenske Presse, og i den Anledning har tre kendte baltiske Videnskabsmænd, Professorerne Jonas Krišjunas, Litauen, Peteris Rizga, Letland og Hans Kruus, Estland, som af de samme Rygtesmede var „dømt til Tvangsarbejde i de sibiriske Gruber“, men i Virkeligheden befinder sig i bedste Velgaaende i Sovjetunionen, ivrigt optaget af Arbejdet for deres Lands Befrielse, udsendt et „Aabent Brev til den svenske Presse“, hvoraf vi gengiver følgende Uddrag:

„Vi Repræsentanter for de estniske, lettiske og litauiske Folk kan paa Grundlag af egne Iagttagelser og direkte Informationer om Forholdene i Baltikum kategorisk erklære, at disse Herrers Paastande intet har med Virkeligheden at gøre. For at kunne danne sig en klar Opfattelse af de virkelige Forhold i Baltikum i Sommeren 1940 maa man først og fremmest gøre sig klart, at Magten i disse Lande lige til Juni Maaned 1940 var i Hænderne paa fascistisk sympatiserende Klikker, som havde oprettet folkefjendtlige Diktaturer. Denne Tilstand havde raadet i Estland og Letland siden 1934, mens den i Litauen havde været lige fra 1926.

Den hitlervenlige og protyske Politik, som førtes af Magthaverne i disse Lande, foruroligede i højeste Grad alle demokratiske Elementer og de brede Folkemasser, som var antifascistisk og tyskfjendtlig indstillede. Da Hitler i Foraaret 1940 vandt sine store militære Sejre i Vest, begyndte de bredeste Lag af den baltiske Befolkning at indse, at der forelå en direkte Krigstrusel fra tysk Side. Det var derfor med almindelig Glæde, de baltiske Folk hilste Omstyrtelsen af de fascistiske Regeringsklikker, som havde for-

søgt at drage Litauen, Letland og Estland ind i krigeriske Eventyr rettet mod Sovjetunionen ved at gøre Landene til Springbræt for Tysklands Angreb paa Sovjetunionen. Nu dannedes i Stedet baltiske Folkeregeringer.

Det er en grundløs og falsk Paastand fra Fjender af vore Folk, at de baltiske Rigsdagsvalg i Juli 1940 blev gennemført under kommunistisk Tryk. Det er et Forsøg paa med uærlige Midler at miskreditere disse Rigsdagsvalg, hvor Stemmeprocenten var højere end nogensinde før i vore Lande. I Estland stemte 84,1 pCt. af alle stemmeberettigede, i Letland 94,7 pCt. og i Litauen 95,5 pCt. At Valgene virkelig var frie, bevises ogsaa af den Omstændighed, at der til Medlemmer af Rigsdagen foruden Arbejdere, Bønder og Intellektuelle ogsaa valgtes Repræsentanter for forskellige borgerlige Organisationer, borgerlige Nationalister, Repræsentanter for de nationale Hærelser o. s. v.

Allerede før og under Valgene opstillede de baltiske Folkemasser Parolen om Indførelse af Sovjetstyre og Tilslutning til Sovjetunionen. De i Juli valgte Rigsdage proklamerede Sovjetstyret og besluttede, at de baltiske Stater skulde anmode om Optagelse i Sovjetunionen. Meddelelsen om, at Sovjetunionens Parlament havde akcepteret Estlands, Letlands og Litauens Optagelse i Unionen af socialistiske Sovjetrepublikker, blev hilst med Begejstring og Jubel af Baltikums brede Folkemasser, og ved Valgene til Sovjetunionens Parlament i Januar 1941, hvor Stemmeprocenten i alle baltiske Republikker oversteg 97 pCt., demonstrerede Baltikums Befolkning endnu engang sin ubetinget positive Indstilling til Beslutningen om vore Republikkers Indtræden i Sovjetunionen.

Alle de her anførte Kendsgerninger gendriver vore Fjenders Forsøg paa at miskreditere de baltiske Republikkers Indtræden i Sovjetunionen. Disse Forsøg rummer en direkte Støtte til de tyske Okkupanter, som søger at tilintetgøre de baltiske Folk og benytter sig af de laveste demagogiske Metoder for at splitte og svække deres Modstand.

Baltikums Folk har frit valgt Sovjetstyret og kæmper nu daglig for det. I denne Kamp er de bredeste Lag af Folket aktivt med. De lettiske, estniske og litauiske nationale Tropper i den Røde Hær fører paa Slagmarken en heltedmodig Kamp mod de tyske Okkupanter, og Partisanbevægelsen vokser sig stadig stærkere med Deltagelse af Repræsentanter for alle Befolkningsslag.

Jonas Krisjunas,
Professor ved det litauiske Landbrugsakademi.

Peteris Rizga,
Professor ved det lettiske Landbrugsakademi.

Hans Kruus,
dr. phil., Professor, siden 1931 Rektor ved Statsuniversitetet i Tartu.

Sovjetunionen indtager vigtige japanske Koncessioner

Den 31. Marts meddeltes det officielt i Moskva, at Sovjetunionen og Japan har afsluttet en Overenskomst, ifølge hvilken Japans Koncession paa Kul- og Olieforekomsterne paa den nordlige Del af Halvøen Sakhalin omgaaende skal inddrages. Denne Koncession fik Japan overladt i 1925 for et Tidsrum af 45 Aar, indtil 1970. Ved Forhandlingerne i Maj 1941, umiddelbart før Tyskernes Overfald paa Sovjetunionen afgav den japanske Regering et Tilsagn om Afvikling af Koncessionen i Lobet af 6 Maaneder. Dette Løfte blev ikke opfyldt. Nu har Japan maattet rømme Kul- og Olielejerne med øjeblikkelig Virkning; alt Udstyr og Materiel overlades til Sovjetunionen, medens Japan har Tilladelse til at medføre de allerede udvundne Kul- og Olieomgædder. I Godtgørelse betaler Sovjetregeringen 5 Millioner Rubler og garanterer Japan en aarlig Leverance af 50.000 Tons Olie i fem Aar, dog først efter Krigsafslutningen.

Samtidig offentliggjordes en Forlængelse af Fiskerioverenskomsten med Japan for fem Aar. I Overenskomsten er fastsat nye Regler for det japanske Fiskeri i det fjerne Østen, saaledes

inddrages 24 Fiskepladser, bl. a. Østkysten af Kamtsjatka, og der fastsættes en Forhøjelse paa 6 pCt. af Afgiften til Sovjetregeringen.

Disse to Overenskomster vidner om en Styrkelse af Sovjetunionens internationale Stilling og betyder tillige, at Sovjetunionen samtidig med at overholde Neutraliteten overfor Japan løser sine fjernøstlige Problemer under Hensyntagen til sine Allieredes specielle Interesser i Stillehavet.

General Vatutin død

Sovjetregeringen og Centralkomiteen for Sovjetunionens Kommunistiske Parti meddelte den 14. April, at Armeegeneral *Vatutin* var død i Kief efter en alvorlig Operation. *Vatutin* begyndte sin militære Løbebane som 19-aarig Menig; han var Chef for Tropperne paa den 1. ukrainske Front, da han for kort Tid siden blev syg, og Marskal Sjukof traadte i hans Sted paa denne Post. *Vatutin* var en af de dygtigste af den Røde Hærs unge Generaler. Han var med i Slaget om Moskva og har siden ført sine Tropper til Sejr ved Stalingrad, Bjelgorod, Kursk, Kief, Sjitomir og Rovno. Han blev kun 38 Aar gammel. Regeringen har bekostet hans Begravelse, som fandt Sted i Kief. Her i Ukraines Hovedstad skal der rejses et Monument til hans Ære.

Sovjetregeringen har indført en ny Orden: *Sejrens Orden*. Som de første har Marskallerne Sjukof og Vasiliefski faaet den nye Orden tildelt.

* *

14 *Partisankommandører* fra Lenigraddistriktet har faaet Titlen „Sovjetunionens Helt“. *Pravda* skriver: „Folket kendte deres Mod og deres Bedrifter, nu kender det ogsaa deres Navne!“

* *

De ukrainske *Partisaner* har under Krigen dræbt ca. 200.000 Hitlerister og ødelagt 517 Kampvogne, nedskudt 63 Flyvemaskiner, brændt 222 Depoter med Krigsmateriel og afsporet 2.200 tyske Militærtog.

Hitlers Sol gaar ned i Øst!

Den Røde Hær har marcheret over 300 Kilometer paa 50 Dage. Tyskerne stoledes paa, at Mudderet skulde hindre Sovjettroppernes hurtige Fremrykning. »Vi vel-signer dette Mudder, man gør sig ingen Forestillinger om et saadant Morads. Det er en bedre Beskyttelse end Alperne og Appeninerne!« skrev den tyske Officer Kurt Reinmann til en Ven i Italien. Men Mudderet holdt ikke den Røde Hær tilbage. Hvor Tyskerne blev stikkende fast med deres Tanks og Kanoner og maatte trække Støvlerne af for at humpede videre paa Strømpesokker, dér hoppede de sovjetrussiske Soldater af Kampvogne og byggede Broer, Artilleristerne slæbte deres Kæmpekanoner, og Infanteristerne sank i til Knæene i Dynd, men bar alligevel foruden deres egen Udrustning hver eneste Granat til Artilleriet. Civilbefolkningens Arbejde var til stor Hjælp. Tusinder af civile fra de befriede Landsbyer kom af sig selv for at bygge Veje, Bønderne begav sig til Transportflyvemaskinerne, hentede Artilleriammunitionen og bar den frem til Ildlinien. Sovjetkommandoen paa en stor Jernbanestation vidste, at en Strækning af Linjen var ødelagt. Faa Dage senere meddelte Befolkningen, at Linjen var klar. Officererne troede ikke paa Rapporten, det var alt for kort et Tidsrum til at fuldføre det store Arbejde — men da Linjen inspiceredes, viste det sig, at Civilbefolkningen virkelig havde udført Miraklet.

Befolkningen fortæller, at Tyskerne længe før Tilbagetoget havde bygget stærke Befæstninger paa begge Sider af Dnjestr. Men Rødarkisterne forfulgte de flygtende Fjender saa hurtigt, at de ikke naede at sætte sig fast i deres Stillinger. Sovjetinfanteriet, Panservaabnet og Luftvaabnet indhentede Tyskerne ved Flodovergangene; Infanteristerne mejede dem ned med Maskingeværerne, Tankisterne knuste dem under Larvefødderne, og Flyvemaskinerne bombede dem fra Luften, saa de druknede i Floden. Paa Tyskernes egne Broer marcherede Rødarkisterne over Floden — der havde ikke engang været Tid til at udløse Sprængladningerne ved Broerne.

Tyskerne forstod, hvad det gjaldt, og sendte store Formationer af Bombeflyvere mod Flodovergangene. Rødarkisterne beskyttedes af deres egne Jagere. Bjerge af Aluminium, Vinger og Haler af de tyske Flyvemaskiner med Hagekorset paa stikker op af Vandet og vidner om, hvem der sejrede i Duellen. Sovjettropperne rykkede sejrrikt ind i den moldauiske Sovjetrepublik.

I Bessarabiens Landsbyer hændte det, at højtidelige Optog kom Rødarkisterne i Møde: gamle langskæggede Mænd kom gaaende i Procession med Helgenbilleder og Kirkefaner i Spidsen og bød Sovjettropperne den aarhundredgamle Velkomsthilsen Brød og Salt, mens Kirkeklokkerne kimedede, som om det var Paaske. I en Landsby med det underlige Navn „General Pö-tasj“ holdtes en stor Takkegudstjeneste for Rødarkisterne. Den 60-aarige Lærer Mikola Kravtjuk fortalte om tyske Massehenrettelser, om hvordan Tyskerne havde jaget Civilbefolkningen med Sporhunde. Nu er det Tyskerne selv, som jages... De sidste Tyskere, som drog gennem Landsbyen, havde ingen Vaaben, kun Kæppe, som de støttede sig til, og de hang efter Kærrer, Okser og Heste, som de heldigste af dem red paa. I Landsbyen Jarnitsa havde et Kompagni Rumænere faaet Befolkningen til at skrive under paa et Bevis for, at ingen Mord eller Plyndringer var forekommet.

Tyskerne søger nu Beskyttelse bag Karpaterne, men de forregner sig. De har hidtil ikke kunnet bygge en eneste Befæstningslinie, som en beslutsom Modstander ikke har kunnet forcere. Don, Dnjepr, Bug og Dnjestr var alle godt befæstede og gode naturlige Forhindringer, men den Røde Hær gik over dem. Karpaterne vil heller ikke kunne redde Hitler fra Undergangen.

Hitler forsikrede engang „Min Sol staar højt paa Himlen!“ Nu kan han ejne den blodige Solnedgang. Stik imod Sædvane gaar Hitlers Sol ned i Øst!

Odessa er befriet!

Moskvas og Sortehavsflaadens Kanoner har forenet sig i en drønende Sejrssalut: Odessa er atter en Sovjetby!

En af de smukkeste Byer i Sovjet-Unionen, en smilende venlig Ferieby med hvide Huse og brede Gader, med gæstfri og muntre Indbyggere, en travl Sortehavshavn, Sortehavsflaadens Hjemsted og en vigtig Industriby, Centrum for Kunst og Videnskab — saadan var Odessa indtil August 1941. Dengang forvandlede den fredelige By paa kort Tid til en ubetvingelig Fæstning. Odessas heroiske Forsvar er et af de mest straalende Kapitler i denne Krigs Historie. Som i Leningrad, Stalingrad og Sevastopol kæmpede Indbyggerne for deres By. Byen forsvarede sig i 69 Dage mod en Fjende, hvis Slynke betydelig oversteg Garnisonens og Civilbefolkningens Slynke. Rumænerne havde trukket 18 Divisioner hertil, og deres Stormløb støttedes af tysk Luftvaaben og Artilleri. Rumænerne mistede foran Odessa 250.000 Mand i dræbte, saarede og Fanger uden at kunne tage Byen med Storm. Først efter to Maaneders Forløb, da Befolkningen mangrede Vand og Levnedsmidler, gav den Røde Hærs Overkommando Ordre til Rømning af Byen og i Løbet af 8 Dage gennemførte Sortehavsflaaden Evakueringen. Den 17. Oktober 1941, da det sidste Transportskib havde forladt Havnen, rykkede Rumænere og Tyskere ind i den forlattede By. Til Ære for Forsvaret indstiftedes Medaljen „For Odessas Forsvar“.

I over to Aar har Odessa været under det dobbelte tysk-rumænske Aag, og disse Aar har været en Periode af blodig Terror. Alle Kampmidler lige til Giftgas blev taget i Anvendelse mod Partisanerne. Men Sovjetpatrioterne strakte ikke Vaaben, og Undertrykkerne levede som paa Randen af en Vulkan. De var plaget af Mareridt, sprang i Vejret for hver eneste Skygge og gik i evig Frygt for Bagholdsangreb. Deres Hovedkvarter blev sprængt i Luften, deres Officerer blev dræbt,

deres Tog løb af Sporet. Ikke en eneste Dag glemte de tilbageværende Indbyggere den Røde Hærs Løfte: „Vi kommer tilbage“.

Okkupanterne plyndrede og hærgede i Odessa som i andre af Ukraines rige Byer. Alle stjal, fra Guvernøren til Politibetjenten. Tyskerne plyndrede saa at sige en gros, og Rumænerne en detail. Antonescu erklærede Odessa for en rumænsk By, Hovedstaden i det saakaldte „Transnistrien“, og Tyskerne havde store Planer om at gøre Sortehavet til en „tysk Indsø“, som skulde danne Bro fra Mellemeuropa til Iran og Indien. Alle disse Planer er nu knuste. Drømmen om et Stor-Rumænien er drømt til Ende, og Tyskernes Vej til Asien er spærret for bestandig. Odessa er atter en Sovjet By. Den Røde Hær har holdt sit Løfte!

I. MAJ

Den socialistiske Kappelstrid mellem Sovjetunionens Fabrikker, som finder Sted hvert Aar til 1. Maj, er i fuld Gang. Magnitogorsk Jern- og Staalvænker har arbejdet straalende under hele Krigen. Men Arbejderne slaar sig ikke til Taals hermed. Endnu mere Metal! er deres Motto. Højovn Nr. 5 har i den første Uge af April leveret Staal nok til 125 Tanks udover Planen. En Flyvemaskinefabrik har fremstillet en Gruppe Jagermaskiner mere end Planen forudsaa. Ekstra Tanks og Flyvemaskiner betyder ekstra Olie, og Arbejderne i Baku følger Trop: en overskredet Planen med 150 Tons, og Arbejderne her har sat sig som Maal at naa de 2500 Tons ekstra inden 1. Maj. Ekstra Krigsmateriel betyder ekstra Belastning af Jernbanerne. Ogsaa Transportvæsenet er med i Kappelstriden. Lokomotivfører Papavin har kørt sin Maskine i 16 Aar. Hans Bidrag til Kappelstriden er at tredoble sit Lokomotivs Kilometerantal, før en Hovedreparation er nødvendig. Parolen, som flyver over Landet, er „Alt for Sejren“.

Ilja Ehrenburg: FOLKET I KRIG

For 26 Aar siden skabtes den Røde Hær. Hvordan formaadede den unge Republiks Tropper dengang at afværge de tyske Interventionshæres Overfald? De første Rødmistafdelinger havde jo ingen Erfaring, ingen Vaaben og intet Brød. Man vilde dele Rusland som herreløs Ejendom, men Rusland havde sine Ejermænd, nemlig Folket, og Folket fandt sine Forsvarere i den Røde Hær.

26 Aar efter slaar vi den samme Fjende paa den samme Jord ved Pskof, men nu har vi erfarne Officerer og prøvede Soldater. Bag den Røde Hær staar uhyre Vaabensmedier og Forraadskauure. Da den Røde Hær for 26 Aar siden forsvarede vor Stats Ide, sikrede den Sovjetstaten den Plads i Verden, der tilkommer den.

Vi kender ikke i Enkeltheder den forestaaende Afgørelse, kender ikke de Bidrag, som andre Folk vil yde til den fælles Sag, men et staar fast, og det er: Paa Slagmarken bliver Tyskland besejret af den Røde Hær.

De Horder, som den 22. Juni 1941 overskred vore Grænser, var en mønsterværdig Erobrerarmé. Den var et historisk Produkt af en Nation, for hvilken Krigen er Menneskenes højeste Bestemmelse. For andre Folk betyder Krigen Sorg. For Tyskerne betyder den Berigelse og Stimulans. For andre Folk er Jorden en Moder, den betyder Korn eller Druer, Blomster og Frugt. For Tyskerne er Jorden en vældig Tumbleplads for pommerske og wirttembergske Grenaderer.

Da jeg var ung, læste jeg engang en tysk Fortælling. En tysk Kvinde drev sin Steddatter i Døden, gjorde sin Mand sindsygt, angav Naboerne og pryglede Tjenestepigen. Da hun laa paa sit Dødsleje, skriftede hun for Præsten de Synder, hun havde begaaet, hvorefter Præsten udbød: »Hvad har De da levet for her paa Jorden!«

Den tyske Kvinde svarede fortrydeligt: »Jeg har jo skænket tre Soldater Livet!«

Kasteaanden indenfor den tyske Hær frydede Tyskerne, som troede, at man

kunde opforstre en Race af Erobrere, ligesom man opdrætter en Hunderace. For Rigsværnsgeneralerne og Officererne var Krigen den eneste Beskæftigelse, som var Nationen værdig. Jeg vil ikke paa staa, at Tyskerne af Naturen er krigerriske og modige. Nej, individuelt betragtet er Tyskeren beregnende, ja, ængstelig. Han er ikke nogen Helt, han er Soldat. Krigen er for ham ikke Helledaad, men Haandværk. Allerede i 1939 lod den tyske Hærledelse trykke Kort over Volgaområdet og tatariske Ordbøger med Anvisning paa at tage Gidsler.

Der var mange af os, som ikke straks forstod, hvad der skete i de korte Sommernætter i Juni 1941.

»Er der virkelig Arbejdere blandt Tyskerne?«, spurgte en ung Løjtnant mig noget naivt.

Jeg glemmer aldrig Arbejdernes, Kollektivbøndernes og Studenternes forundrede: »Hvordan kan Mennesker med Universitetsuddannelse give sig til at dræbe andre Mennesker? Hvordan kan Arbejdere give sig til at hænge gamle Koner?«

I den brændende Sol marcherede Folkeværnet gennem Moskvas Gader. Det saa ud, som Byens Borgere tog paa frivilligt Søndagsarbejde. Hvem skulde have troet, at den Division, som opstod af dette Folkeværn, et Aar efter skulde faa Titel af Gardedivision? Officererne kunde i Begyndelsen ikke hamle op med den tyske Taktik. Det saa ud, som nogle faa opdukkende Kampvogne eller 30 Maskingeværskytter var uovervindelige. I Dag er vi stærke nok til at mindes Fortidens Svagheder.

Allerede de første Dage var der nok af Eksempler paa Heltemod, der var ogsaa kloge Officerer, men Staalet maa hærdes. For Krigen sang vi om vort Lands umaadelige Størrelse, og nu oprandt den Tid, da Helten sagde: »Rusland er stort men vi gaar ikke tilbage. Thi bag os ligger Moskva!« Et Bondefolk, Nybyggerfolk, Sangerfolk blev et kæmpende Folk. Krig var ikke det Element som det russiske Folk foretrak. Vi har haft verdenskendte

Feltherrer. Vi har haft fortræffelige Soldater, men det er ingen Tilfældighed, at et tappert Folk regnes for at være et fredselkende Folk.

Ruslands Sjæl søgte ikke sit Udtryk i Erobringer. Først da Fjenden var trængt ind i vort Land, da han truede Barnets Mad og Sovn, ofrede Folket alt for Krigen. Vi ofrer alle vore Kræfter, alle Tanker paa Krigen, men ikke fordi vi kan lide Krig, nej vi hader den, og vi kæmper for at udrydde krigstilhængere. Ingen vil vove at paastaa, at den tyske Hær gævner Tyskland. Nej Tyskland træller for den tyske Hær, men den Røde Hær er selve Folket i Krig.

For de tyske Generaler er Krigen en Videnskab, men paa Slagmarken maa man ofte revidere alle Akademiernes Normer. Den tyske Hærs Klassekarakter bestemte Officerernes Uddannelse, og den bestemte ogsaa deres Begrænsning.

Den Røde Hærs Styrke ligger i, at den vedblev at være den mest humane Folkkehær, mens den samlede Erfaringer og Viden. I Udlandet haaned man ofte vore Generalers demokratiske Afstamning. Sagen er ikke blot, at Arbejdernes og Bøndernes Sønner staar i Spidsen for Divisioner og Armeer, men ogsaa, at de ikke har mistet Samhørigheden med Folket. Mange af dem kæmpede for 30 Aar siden som Soldater og Underofficerer mod Tyskerne. Generalerne Rokossovski, Govorof, Batof og Putsjof lærte Soldatens Sjæl at kende i de Dage, da de blev forraadt af Petersburgs Kamarilla, men alligevel kæmpede tappert mod den tyske Hær. Dengang levede de sammen med Folket og kæmpede med det for Friheden og voksende med Folket. Disse Generalers Biografi er Historien om Sovjetunionen. De fik deres Kraft fra Folket. Denne Kraft i Forening med erhvervede Kundskaber og personlig Begavelse hjalp dem til at slaa Fjenden.

Vore Officerer ved, at det ikke er let at slaa Tyskerne, men den Røde Hær slaa dem. De fratog Tyskerne deres berømte »Sæk«, og »Kedelen«, som var de tyske Generalets Yndlingsredskab, bruges nu i vort Køkken, hvor Emmen efter ti tyske Divisioner netop er ved at drive bort.

Vor Øverstkommanderende er samtidig bestemmende for den Røde Hærs Karakter. Jeg har læst mange udenlandske Fagfolks Artikler om Stalins Geni. Alle og enhver forstaar, hvilken Sjælsstyrke, hvilken Aarvaagenhed og Standhaftighed der krævedes for at forberede vor Modoffensiv i December 1941. Ogsaa dengang leverede Stalin Tyskerne et Slag, hvor det var mest fordelagtigt for den Røde Hær. Hitler troede, at han stormede de sidste Huse i Stalingrad, men i Virkeligheden styrtede han sine sidste Stormtropper i Fortærv.

I Juli i Fjor lod Stalin Tyskerne løbe sig trætte ved Ponyry og Prokhorofka, og derpaa fulgte Belrielsen af Ukraine Øst for Dnjepr. Stalin gav Ordre til at gaa over Dnjepr paa et Tidspunkt, da Tyskerne slet ikke regnede med det. Denne Strategi rummer megen Tapperhed og kold Foruft foruden megen skabende Dristighed og Ildhu. Formodentlig maa man kende Folkets Liv og dets Sjæl uhyre godt for at kunne blive en saadan Feltherre. Desuden maa man kende ikke blot Krigshistorien, men ogsaa Shakespeare og Tjekhof, maa kende Grubearbejdernes Arbejde og Moderens Taarer.

Forgæves forsikrer Bagvaskere, som er blevet forskrækkede over vore Sejre, at vi har ombyttet Seglen med Sværdet.

Men vi kan ikke leve saa længe Retfærdigheden ikke har sejret. Da Tyskerne tre Døgn i Træk dræbte værgeløse Indbyggere i Kief, begravede de en lille Pige levende. Der lød et Skrig: »Hvorfor drysser I Sand i Øjnene paa mig?« Barnet forstod ikke, hvad Fascisterne var i Stand til at begaa. Dette Skrig forstyrrer vor Søvn og holder os vaagne om Natten; et Barns Skrig, Samvittighedens Skrig. Jeg ser i Aanden, hvordan sibiriske Bønder, Guldvaskere og Jægere, Svejsere fra Moskva, Støberiarbejdere fra Leningrad, Grubearbejdere fra Donetsomiraadet, Metalarbejdere fra Ural og Vævere fra Ivano draget gennem Gaderne i det forstummede Berlin. Tavse vil de vandre gennem den Allé, som Tyskerne kalder Siegesallé.

De vil komme som Retfærdighedens, som den sejrende Menneskeheds første Armé.

Krigsforbrydernes blodige Spor

Der er herhjemme endnu Folk, som tror, at Nazisternes Grusomheder i Sovjetunionen, i Polen, paa Balkan og andre besatte Lande kun er begaaet af et Faatal uansvarlige Fanatikere. Den specielle Undersøgeliskommission i Sovjetunionen, som har til Opgave at udrede Facisternes Grusomheder, har for nylig offentliggjort en Protokol, der fortæller noget andet. Den omfatter originale Dokumenter fra den tyske Regering og de militære Myndigheder, hvori der gives Ordre til systematisk Mord paa Civilpersoner og Krigsfanger. Dokumenterne er fundet i et Skab i Gestapobygningen i Kief, hvorfra Tyskerne maatte flygte saa hurtigt, at de ikke naaede at fjerne Beviserne for deres Ugerninger. Ordrene er underskrevet af Hitlers fordoms »Stedfortræder«, den berygtede »Protektor« i Tjekoslovakiet, Reinhard Heydrich.

Af disse Papirer fremgaar det tydeligt, at den tyske Regering allerede da den forberedte Overfaldet paa Sovjetunionen, havde udarbejdet konkrete Planer om Mord paa mange Millioner Mennesker. Her er ikke Tale om »Likvidering« af enkelte Personer eller Ledere, men om hele Befolkningsgrupper, f. Eks. de intellektuelle i Hviderusland — ca. 10 Millioner Mennesker, — Sovjetfunktionærer —

ca. 2,5 Millioner Mennesker, — ledende Personer indenfor Næringslivet, alle Forfattere, Redaktører og saa videre. Okkupationsmyndighederne og SS-Kommandoerne fik fuldstændig frie Hænder til »efter eget Forgodtbefindende« at henrette Civilbefolkning og Krigsfanger, som tilhørte disse Kategorier. For hver ny Instruks udvidedes Kredsen af Mennesker, som skulde myrdes. Selv de Hvidgardister, som Tyskerne tog med til Ukraine, gik ikke fri. Da de blev for besværlige og forlangte »Uafhængighed« for Ukraine, gav det tyske Sikkerhedspoliti Ordre til at likvidere dem for »Plyndring«.

Efter ufuldstændige Beregninger har Tyskerne hidtil myrdet to Mill. Mennesker i Sovjetunionen, gamle Mænd og Kvinder, Børn, fredelige Indbyggere og værgeløse Krigsfanger, hængt dem, skudt dem eller kvalt dem i deres berygtede Gasbiler.

Hvordan vilde Europa ikke se ud i Fremtiden hvis det var lykkedes Hitleristerne at besejre Sovjetunionen og derefter at bringe de samme Metoder i Anvendelse overfor de øvrige »laverestaaende« Folk!

Den Røde Hær har sammen med Patrioterne i de undertrykte Lande reddet Verden fra denne Skæbne. Krigsforbryderne vil faa deres Straf.

Behold ikke selv

NYT FRA SOVJETUNIONEN

men giv det videre

„General Hunger“s Nederlag :

Ukraine med sin »sorte Jord« er er fra gammel Tid regnet for at være Ruslands Spisekammer, og da ogsaa Kornomraaderne Don og Kuban gik midlertidig tabt for Sovjetunionen, spurgte mange sig selv, hvordan det vilde gaa med Levnedsmiddelforsyningen. Men Tabene fik ikke den katastrofale Betydning, som Tyskerne havde regnet med. Sovjetregeringen havde i Aarenes Løb forudseende forlagt Tyngdepunktet af Kornproduktionen mod Øst. Ca. 9 Millioner Hektar ny, frugtbar Jord er blevet opdyrket, først og fremmest ved Anlæg af store Overrislingssystemer i Kasakstan, Centralasien og Sibirien (til Sammenligning kan tjene, at Danmarks opdyrkede Areal er 2,7 Mill. ha.). I Moskva har man ganske vist aldrig — som Goering i Berlin — pralet med, at man havde Forraad til en Trediveaarskrig, men statistiske Oplysninger fra før Krigen vidner om, med hvilke enorme Ressourcer Sovjetunionen kunde møde Krigen. I 1937 producerede Sovjetunionen 31 pCt. af Verdens Hvede, lige saa meget af Havren, og 56 pCt. af Verdens Rug. Rug og Hvedehøsten var pr. Indbygger $2\frac{1}{2}$ Gang større end i det korneksporterende USA. Hvad Produktionen af animalske Levnedsmidler angaar, øgedes Bestanden af Hornkvæg Aarene 1933—38 med 64 pCt. eller med lige saa meget som hele Tysklands Hornkvægsbestand. Ved Slutningen af 2. Femaarsplan regnede man med, at der fandtes 31,5 Mill. Køer, 42 Mill. Faar og Geder og 14,6 Mill. Svin. Under 3. Femaarsplan planlagdes en Forøgelse med henholdsvis 40, 110 og 100 pCt. Programmet har selvfølgelig ikke kunnet overholdes under Krigen, men mange Frontberetninger fortæller, hvordan Bønderne drev uhyre Flokke af Husdyr med sig under Tilbagetoget mod Øst. Tabet af Husdyr kan altsaa ikke have staaet i Forhold til de rømmede Omraader.

Der er imidlertid endnu en Faktor, som man maa tage Hensyn til i Spørgsmaalet om Sovjetunionens Muligheder for at forsyne Fronten og Baglandet med Mad, nemlig *Levnedsmiddelindustriens Udvikling*.

I det tsaristiske Rusland fandtes der ingen Levnedsmiddelindustri af moderne Format. Den lave Levefod, som indskrænkede Fattigmandskosten til hovedsagelig at be-

staa af sort Rugbrød, Kaalsuppe og Hirsegrød, skabte intet Marked derfor, og de smaa haandværksmæssige Virksomheder indenfor Levnedsmiddelbranchen beskæftigede en utrolig underbetalt, mest kvindelig Arbejdskraft.

Det første Tiaar efter Oktoberrevolutionen bragte ingen nævneværdig Udvikling af Levnedsmiddelindustrien. Femaarsplanerne gjaldt først og fremmest Sværindustrien og Transportvæsenet, mens Levnedsmiddelindustrien maatte afvente bedre Tider. Og disse kom i Forbindelse med Maskinbygningsindustriens hurtige Ekspansion og Kollektiviseringen. Dels fik man nu Maskiner til Opbygning af en moderne Fødevareindustri, dels en paalidelig Raavarebasis for en saadan Industriproduktion.

Dette betyder naturligvis ikke, at Levnedsmiddelindustrien ganske negligeredes under de to første Femaarsplaner. Staten bevilgede i dette Tiaar ca. 6,9 Milliarder Rubler, for hvilke der opførtes 21 store Slagterier, 91 Konservesfabrikker og 41 Konserveringsvirksomheder for Frugt og Grøntsager, 82 Mejerier, 14 Oliemøller og lige saa mange Sukkerraffinaderier, 250 Brødfabrikker og 197 helt mekaniserede Storbagerier foruden en Række store Hønsesefarme og motoriserede Fiskeristationer.

Under den 3. Femaarsplan anlagdes store Slagterier i en Række Byer. I de østlige Distrikter byggedes 7 Sukkerfabrikker og en Række Oliemøller, Mejerier, Brødfabrikker, Kølehuse, Tobaks- og Tefabrikker.

Levnedsmiddelindustrien er anlagt efter amerikanske Forbilleder. Da Moskva- og Leningradslagterierne blev bygget, installeredes de mest moderne Maskiner af samme Type, som anvendtes i de bedste amerikanske Slagterier. — Virksomhedernes Dimensioner var ogsaa »amerikanske«. Moskva-Slagteriet behandler daglig 9000 Stk. Slagtekvæg og leverer 260.000 kg Pølse i 113 forskellige Variationer.

Ogsaa selve Fabrikationen sker efter amerikansk Mønster. Man er saaledes gaaet ind for Massefremstilling af halvfærdige og færdige Varer, lige parat til Anretning. I 1938 leverede Slagterierne 283 Mill. Koteletter, 330 Mill. Kødpostej og 2 Mill. kg

Piroger, en Slags Brød med Kødfyld. Disse Varer er meget efterspurgt blandt de sovjetrussiske Husmødre, som jo i højere Grad end Husmødre i andre Lande bruger deres Fritid til social, økonomisk, politisk og faglig Virksomhed og Studier. Det er ikke faa Arbejdstimer, som spares paa denne Maade.

Dette gælder ogsaa *Brødet*. Før bagtes det i stor Udstrækning i Hjemmene og i smaa haandværksmæssige Virksomheder. Nu varetager Brødfabrikkerne over 75 pCt. af hele Landets Brødforsyning. Det er kolossale Virksomheder, mekaniseret til det yderste. Foruden det traditionelle sorte Rugbrød bages Brød af Blandingsmel og Franskbrød i mange Former.

Smør var tidligere et Særsyn paa Fattigmands Bord. Smørproduktionen var i 1913 kun 120.000 Tons, ikke meget for et Land med 160 Millioner Indbyggere, og Produktionen af vegetabiliske Olier var 264.000 Tons. I 1938 var Olieproduktionen dobbelt saa stor, mens Smørproduktionen var steget enormt til 37 Mill. Tons. Men i Tsartiden fandtes der ogsaa kun to større Mejerier i hele Rusland, mens Antallet nu er over Hundrede, deriblandt Kæmpemejerier som »Maxim Gorki« i Moskva, hvor der daglig behandles 340 Tons Mælk.

Under Krigen har *Fiskeriet* faaet uhyre Betydning. Ganske vist har Sovjetunionen været nødt til at rømme en Del Fiskevande, bl. a. i Sortehavet, men i Stedet er der oprettet nye Fiskepladser i det Nordlige Ishav, det Fjerne Østen og Sibirien. Man har trods alle Vanskeligheder kunnet holde Fiskeriet oppe paa Rekordtallene fra 1940.

Den stort anlagte *Konservesindustri* producerede i 1938 1.372 Millioner Pundsdaaser (i 1913: 93 Mill.), og efter Planen skulde man i 1942 have naaet de 2 Milliarder. Produktionen er koncentreret til enkelte store Fabrikker, hvoraf den største i 1938 leverede 650 Mill. Daaser.

Vi ved ikke, om Produktionens Udviklingstempo har kunnet opretholdes under Krigen, men givet er det, at Konservesindustrien har spillet en stor Rolle for Folkeforsyningen.

Sukkerproduktionen steg fra 1.3 Mill. Tons i 1913 til 2.4 Mill. Tons i 1937, og til 1942 var planlagt en yderligere Stigning til 3.5 Mill. Før Krigen havde Sovjetunionen Førstepladsen i Verdens Sukkerproduktion. Paa Basis af den øgede Produk-

tion havde man paabegyndt en betydelig Bolcheindustri, som i 1938 leverede 2.678 forskellige Slags Sukkervarer. Paa dette Omraade har Krigen dog haft større Indflydelse end paa andre, og det er et Spørgsmaal, hvor meget man har været i Stand til at øge Sukkerproduktionen i Sibirien og Centralasien. Men selvom Tabene ikke har kunnet dækkes, har det nødvendige Behov dog kunnet tilfredsstilles, takket være de nyanlagte Sukkerroearealer og nybyggede Raffinaderier i Øst.

Endelig bør det nævnes, at Sovjetunionens *Teproduktion* kan dække hele Landets Behov, og at *Tobaksfabrikkerne* ikke mere behøver at lave den ilde lugtende og do. smagende »Mahorka«, men fylder Markedet med langt bedre Varer.

Det er klart, at denne uhyre Udvikling af Levnedsmiddelindustrien i væsentlig Grad har ændret Spisesedlen i Sovjetunionen til det bedre, gjort den daglige Kost mere alsidig og næringsrig.

Med den Forkærlighed, Sovjetrusseren har for al Statistik, er det ikke svært at finde Oplysninger om, hvad han spiser, og hvad han spiste før i Tiden. Vicedirektøren i Informationsministeriet, Losofskij, meddeler i en Bog, som udkom i 1937, at Forbruget af Kartoffler pr. Individ er steget med 7 pCt. i Aarene 1937—36, Kødforbruget er i samme Tidsrum næsten fordoblet ligesom Forbruget af Mejeriprodukter, Sukkerforbruget er steget med 150 pCt. og af Kager spiser hver Sovjetrusser 28 pCt. mere. Efter en anden Kilde er Arbejdernes og Funktionærernes Forbrug af Flæsk i Aarene 1932—37 øget 2½ Gang, af Pølse 3½ Gang, af Franskbrød 3 Gange og af Sukker over 6 Gange. Den traditionelle tsaristiske Fattigmandskost, »Kasja«, Kaal, og sort Brød, hører en svunden Tid til.

Selvom Krigen i nogen Grad har haft Indflydelse paa Kostsammensætningen, har der ikke været Tale om virkelig Nød. En sulten Soldat er en daarlig Kriger, og efter Frontrapporterne at dømme lider den Røde Hær ikke Sult!

Nu er Don- og Kubanomraaderne forlængst befriet, og hele det rige Ukrain's Høst vil i Aar komme dets rette Eiermænd til Gode. Sovjetunionens Levnedsmiddelforsyning har allerede bestaaet den sværeste Prøve. »Brødoftensen« er lykkedes, og »General Hunger« blev ikke Hitleristernes Allierede!

NYT

Maj 1944 — Nr. 11

fra Sovjetunionen

Ilja Ehrenburg: Slutmaalet er Berlin

Den 9. April meddelte Deutsches Nachrichtenbüro: „Paa Østfrontens sydlige Af-snit tvang de tyske Modforholdsregler Sovjetkommandoen til at forstærke sit Tryk mellem Dnjestr og Pruth.“ Den Røde Hærs Offensiv skulde saaledes være frentvunget af tyske Modforholdsregler... Mon Læsningen af dette mærkværdige Akt-stykke ikke har gjort Tyskerne bange for, at Hitlers overordentligt vellykkede Modforholdsregler skulde tvinge den Røde Hær til at rykke frem helt til Berlin...

Hitlers Pen kan aabenbart ikke følge med til de tyske Grenaderers Tempo. Mens Hitlers Rapporter endnu taler om Dnjestr, befinder de tyske Soldater sig allerede bagved baade Dnjestr, Pruth og Sereth.

Sovjetunionens Marseilles — Odessa — er befriet af den Røde Hær. Denne smukke ukrainske By med de snorlige Gader var Sønmændenes og Digternes By. Her havde Glæden til Huse. Odessaborerne kunde sandelig le og spøge. Paa Kortet over „det ny Europa“ blev Odessa rumænsk. Byen fik Sult, Terror og Ødelæggelse at føle. Hvor det var en vanvittig Idé af den lille rødhaarede Antonescu at lægge Odessa ind under Rumænien! Forøvrigt gjorde Antonescu, hvad Tyskerne befaledede. Nu ser vi Resultatet: rumænske Grave i Sovjetunionen og Sovjetsoldater i de rumænske Byer.

Nu er Turen kommet til Ungarerne. Den Røde Hær rykker ikke frem til Græn-

serne for at nyde Synet af Grænsepælene. Ungarerne stod for ikke saa længe siden i Voronesj. Nu staar den Røde Hær ved Foden af Karpaterne. Ungarerne tror maaske, at Tyskerne er kommet for at redde dem? Nej, Tyskerne er kommet for at klæde dem af. Tyskerne er tro mod deres Traditioner: de klæder Ofret af, før de dræber det.

Sjakalerne forstaar ikke Menneskenes Sprog, men de forstaar maaske Projektivernes Sprog. De lo, da vi sagde, at vi en Dag skulde komme til dem. Nu har de mistet Lysten til at le. I Dag er vi hos dem. For to Aar siden skrev det rumænske Blad „Timpul“: „Ved Synet af Ukraines Sletter og Haver smiler de rumænske Soldater. De har meget at vælge imellem...“ Nu har hverken Rumænerne eller Ungarerne meget at vælge imellem: de kan enten kapitulere eller bukke under.

Men Lejesvendene er, naar alt kommer til alt, ikke de vigtigste. Naar man vil ind i et Hus, maa man først gaa op ad Trappen. Vi er paa Vej til Berlin. Den lige Vej er ikke altid den korteste. Undertiden maa man gaa Omveje. Men hvad Vej vi end gaar, er Slutmaalet i alt Fald Berlin!

Den Røde Hær staar ved Grænsen til Tjekoslovakiet. Det er Begyndelsen til Europas Befrielse. Den 8. April 1944 er et Svar paa den 15. Marts 1939. Jeg husker meget godt det skammelige Foraar. Mange Franskmand, som læste Tele-

grammerne om Slovakiets „Selvstændighed“, om de tyske Tropper i Prag og Karpato-Ukraines Tilslutning til Ungarn, forstod den Gang ikke, at bag disse besværlige geografiske Navne raslede de Kampvogne, som allerede beredte sig til at rulle hen over Vingaardene i Champagne og de normandiske Sletter. Tjekoslovakiet var det første Offer for nogles Graadighed og andres Fejghed. Det er maaske et Udslag af Historiens Retfærdighed, at Tjekoslovakiet først af de af Hitler undertykte Lande hører den Kanontorden, som bebuder Befrielsen.

Jeg har gentagne Gange fremhævet, at Sovjetunionens og Europas Skæbne er knyttet intimt sammen. Vort Folk ønsker hverken fremmed Jord eller tom Ære. Vi er gaaet over Grænsen for at give Voldsmændene, som overfaldt os, Dødsstødet. Vi har faaet nok af 1914 og 1941. Vi vil ikke, at Tyskerne igen i 1965 skal overfalde Sovjetunionen. Vi vil berøve Rovdyret dets Hugtænder. Dragen holder endnu Europa i sit Greb. Men Marseille fyldes af Haab, naar Tyskerne fordrives fra Odessa. Dette Foraar er begyndt som Europas Foraar.

Hitler forsøger at lægge Skylden for sine Nederlag i Sovjetunionen over paa Situationen i Italien. Skønt jeg ved, hvor indskrænket Gennemsnitstyskeren er, tror jeg dog, at han vilde le bittert ad denne Paastand: „Har vi maaske mistet Ukraine for at redde Klosterruinerne i Italien?“

Hitler flytter aldeles ikke sine Styrker vestpaa han sender tværtimod nye Tropper mod Øst. Blandt de sidste Fanger var der mange, som endnu i Januar og Februar laa ved Rivieraen eller Bretagne. Hitler overfører sine Soldater fra Balkan, Danmark og Norge. Tag den 214. tyske Infanteridivisions Skæbne. Indtil Marts i Aar stod den i Norge. Major Wilhelm Hunckel fortæller: „Vi havde det langt-

fra fredeligt i Norge. Næsten hver Dag ødelagdes vore Telefonledninger, saboteredes Befæstningsbyggeriet ved Kysten og sprængtes nyanlagte Jernbanelinier i Luften. Nordmændene kan ikke lide os. . . Men det var endda ikke det værste.“ Divisionschefen, Generalløjtnant Horn, forsøgte at berolige os med, at vi ikke skulde til den russiske Sydfront, men til Narva, hvor der var fredeligt og rart. . . Saa gik der nogle Dage. Vi troede, at Russerne vilde angribe med et Masseopbud, som de plejer at skrive i vore Aviser. I Virkeligheden kamouflerede Russerne sig yderst effektivt og gennemførte de mest velberegne Manøvrer. Den russiske Granatkasterild voldte os store Tab. Derpaa gik Russernes Kampvogne og Infanteri til Angreb. Vore Soldater begyndte at flygte til alle Sider. Jeg maatte sætte efter dem med Revolveren i Haanden. Der herskede den frygteligste Forvirring. Vi troede, at Russerne sneg sig frem i Flankerne og laa paa Lur bag vore Linier.“

Den Røde Hær nøjes ikke med at befri Byer og Landsdele. Den tilintetgør ogsaa Fjendens Mandskab og Vaaben. Den baner Vejen til Tyskland for sig selv og sine Venner. Nu er der Veje, det gælder bare om at rykke frem ad dem. . .

Ved den tjekoslovakiske Grænse kæmper tjekoslovakiske Styrker sammen med den Røde Hær. Polske Tropper nærmer sig Polens Grænser. Det er Polakker, som slaas i Stedet for at føre en Dagdrivertilværelse. For nylig besøgte jeg den franske Lufteskadre „Normandie“ paa Østfronten. Blandt de franske Flyvere traf jeg Veteraner, som kom til os i de bitre Dage i 1942. Jeg traf ogsaa nyankomne. Alle vidste de hvorfor de var i Sovjetunionen. Undertiden kan den længste Vej være den korteste. Flyverne fra Eskadren „Normandie“ ser foran sig Bourget-Flyvepladsen ved Paris. . .

Vi er paa Vej, og vi skal nok naa frem!

Ukraine — Smedie og Kornkammer

„Ukraine giver os alt — fra Arbejdskraft til Konfekt!“ —

Berlins Kommentarer til den tyske Erobring af Ukraine lagde ikke Skjul paa de højflyvende Forventninger, man nærrede til det rige Omraades Indlemmelse i den tyske Folkehusholdning. Man lod sig ikke afskrække af Minderne fra det skæbnesvangre Aar 1918, da det ikke lykkedes Tyskerne at fremskaffe mere end 20 pCt. af de Raastoffer og Levnedsmidler, som de dengang meget forsigtigere Kalkuleringer regnede med.

Optimismen var forstaaelig. Ukraine var rigt. Det gav Sovjet en Femtedel af dets Korn, tre Fjerdedele af dets Sukker, tre Femtedele af dets Støbejern, over Halvdelen af dets Kul og Salt og en Sjettedel af dets Maskiner. Men en gammel Sandhed blev her paany bekræftet: Hvad der er rigt og givtigt i den retsmæssige Ejers Haand, bliver gerne usselt og magert for Tyveknægtene.

Som Græshopper sværmede „Organisatorer“ og Aktieselskabs-Stiftere i Hælene paa de tyske Arméer. Formaålet med deres Virksomhed er udtrykt klart, omend noget kynisk, i Vedtægterne for de tolv Selskaber, som dannedes til Udbytning af Ukraine. Der stod: „Selskabets Formaal er at udvinde Prudukter i Ukraine.“

Men Ukraine blev ikke den skikkelige Malkeko, de optimistiske Berlin-Kredse havde tænkt sig. De Herrer Schultze og Müller med Partibog og overordentlige Fuldmagter i Lommen fandt ingenlunde deres forjættede Land. Tomme Maskinhaller, demolerede Maskiner, vandfyldte Gruber og en afmekaniseret Landsby lagde snart en Dæmper paa den første Tids Optimisme. Forgæves ledte man efter Quislinger, men Tyskernes Mand

fra 1918, Ur-Quislingen Hetman Skoropadski fik ingen Efterfølgere i Ukraine af idag. Forsøg paa at vinde den ene Landsbys Bevaagenhed ved at „skænke“ Befolkningen Kvæg, som var beslaglagt i en anden, gav kun ringe Resultater. Befolkningen forstod ikke de nye Herrers Sprog. Den lod mest høre fra sig i Form af Knald fra Partisangeværer. Kolonisateurerne levede Livet farligt, mange af dem vandt her deres Trækors, „Udvindingen“ var alt for grundig!

Det er længe siden, Fanfarerne klang i Berlinerradioens Østfrontskommentarer, og Interessen for ukrainsk Hvede og Kul er kølnet mærkbart. Hele Ukraine er snart tilbageerobret, og de Herrer Direktører i „Ukrainische Gesellschaft“ har i største Hast pakket deres Kufferter med de sidste Rester af „udvundne Produkter“ og har begivet sig hjem til deres eget Land.

Men det er et trist Syn, der møder Ukrainerne, naar de vender hjem fra Evakueringen. Hvad den brændte Jords Taktik lod urørt, har Okkupanterne med tysk Grundighed ødelagt. Det før saa blomstrende Ukraine er totalt lagt øde, udplyndret og hærget. De russiske Blade har i lang Tid offentliggjort Rapporter fra de befriede Omraader, som giver et beklemmende Billede af Ødelæggelsens Vederstykkelighed. Landsbyer er brændt ned til Grunden, Landbrugsmaskiner, Saasæd og Kvæg er bortført til Tyskland tillige med en stor Del af den arbejdsdygtige Befolkning. Byer, Fabrikker og Industrivirksomheder er grundig raseret af Sprængningskommandoerne. Rapporten fra Dnjepropetrofsk er et typisk Eksempel: „Af Byens 58 Metal- og Maskinfabrikker er kun Ruiner tilbage. Alle ar-

bejdsdygtige Indbyggere er af Tyskerne ført mod Vest."

Folk spørger undertiden sig selv, hvad den russiske Kraftudfoldelse mon skal bruges til, naar Krigen er forbi. Svaret giver sig af sig selv. Det hærgede russiske Landomraade er større end Stortysklands og kræver uhyre stor Arbejdsindsats og materielle Værdier til sin Genopbygning.

Sovjetfolkene er allerede gaaet igang med dette deres Efterkrigsproblem paa Trods af, at deres Kræfter er saa haardt engageret paa den „første Front“. Opgaven er gigantisk, og hele Sovjetunionens Sjettedel af Jordkloden er mobiliseret til dens Gennemførelse. Fra Leningrad til Kamtsjatka, fra Igarka til Titlis er Befolkningen med i Hjælpekampagner for de krigsramte Indbyggere i Vest. Byer og Landsbyer, Industrivirksomheder og Kollektivbrug, Fagforeninger og Privatpersoner i Sibirien, Centralasien, Nordrusland og det fjerne Østen sender alt, hvad de kan undvære, til de krigsramte Omraader: hydrauliske Presser og Værktøj, Maskiner og Traktorer, Køer og Høns, Leer og Spisebestik.

Orel, Kharkof, Stalingrad, Stalino og Krammatorskaja begynder at rejse sig af Ruinerne. Fabrikker genoptager Driften; Vandværker og Elektricitetsværker arbejder paany, og Sporvognstrafikken er kommet i Gang. Butikkerne, Bagerierne og Skolerne er aabnet igen i Smolensk. Stalingrad har faaet 300 Jernbanevogne og 9 Skibsladninger Materialer, Maskiner, Instrumenter o. s. v. sendt fra Gorki-Distriktet og 35 Vognladninger fra Kalinin-Distriktet. Livet begynder at vende tilbage.

Genopbygningen af Landbruget bliver ikke mindre besværligt. Krigens Svøbe har lemlæstet Ukraines fede sorte Jord,

fortæller utallige Rapporter: „Sortbrændte Skorstene og Dynger af Mursten var alt, hvad der var tilbage af vor smukke Landsby. Af 203 Gaarde var kun en tilbage. Tyskerne havde brændt og ødelagt alle Avls- og Administrationsbygninger, Skolen, Børnehjemmet og vort fine Klublokale“.

Hærget, udplyndret, lagt øde! Saadan ser det rige Ukraine ud idag. Her forestaar et Kæmpearbejde. Det røvede Kvæg maa erstattes, Markerne, som er oppløjet af Miner, Tanks og Granater, atter sættes i Stand, Traktorer, Landbrugsmaskiner og Saasød anskaffes, nye Bygninger opføres, og Saaningen gennemføres saa hurtigt som muligt efter Befrielsen.

**

For at hjælpe den forarmede Befolkning organiseres Indsamlinger Landet over. Hvorsomheist en Traktor, en Le, en Plov eller Harve kan undværes, bliver den sendt til de vestlige Omraader. Staten bevilger Midler til Oprettelsen af Maskin- og Traktorstationer og Reparationsværksteder. Overalt hersker feberagtig Travlhed. Og den giver Resultater. Det meddeles saaledes, at 57 af de 65 Maskin- og Traktorstationer, som fandtes i Kharkof-Distriktet før Krigen, igen er sat i Stand.

Som man sagde om Hunnerne, at hvor de gik frem voksede intet Græs, gælder det om Tyskerne i Ukraine, at naar de er draget bort, er hver eneste Høne, Okse og Ko forsvundet med dem. Alene i Rhensk-Distriktet slagtede de cirka 100.000 Dyr.

Meget af Kvæget var imidlertid bragt i Sikkerhed mod Øst, og det er nu ved at vende tilbage. Regeringen er desuden begyndt at opkøbe Kvæg hos Kollektivbrugene i de Distrikter, som har ligget udenfor de tyske Kanoners Skudvidde.

Ogsaa her kompletterer frivillige Ind-

NYT FRA SOVJETUNIONEN

5

samlinger Statens Indsats. Kuibysjef-Distriktets Bønder tog Initiativet og kunde paa kort Tid afsende 1000 Heste, 4000 Køer, 10.000 Faar og lige saa meget Fjerkræ samt 500 Svin. Andre Distrikter fulgte Eksemplet.

Følgen blev, at alle Veje, der førte vestpaa, sidste Efteraar var stuvende fulde af Husdyr-Karavaner af hidtil uset Omfang. Alene Organiseringen af disse kolossale Kvægdrifter kostede meget Arbejde.

For at skaffe Folk og Fæ Tag over. Hovedet har man foranstaltet en midlertidig Opførelse af Krigs-Landsbyer af færdigbyggede Træhuse. Men sideløbende hermed gøres et omfattende Arbejde for at genopbygge Landsbyerne. Staten er traadt til og har tilbudt Laan til et Beløb af ca. 200 Mill. Rubler til det pri-

vate Byggeri. Bønder og andre opfordres til at optage Laan hos Staten paa 10.000 Rubler, et Tilbud, som udnyttes flittigt. Allerede i September Maaned var 1000 saadanne Huse taget i Brug i Stalingrad-Omraadet.

Ukraine er atter ved at blive taget i Besiddelse af sine retmæssige Ejermænd. Den Energi, hvormed man gaar til Værks for at udnytte Landets rige Muligheder, tyder paa, at dette Ukraine inden længe vil have genindtaget sin Plads som et af Unionens rigeste Omraader — som Smedie og Kornkammer. Af det intensive Genopbygningsarbejde forstaar man, at Sovjetfolket er fast besluttet paa, at Ukraine ikke en Gang til skal hærges af ubudne Gæster.

K R I M atter fri!

Den 12. Maj ophørte al tysk og rumænsk Modstand mod Armegeneralerne Tolbukhins 4. ukrainske og Jeremenkos særlige Kystarmes Angreb. Krim var atter helt Sovjetland.

Generobringen af Krim kan inddeles i 3 korte Tidsrum. I 8 Dage fra den 8. April indtog Sovjettropperne i Lyntempo hele Halvøen til Sevastopols ydre Forsvarsværker, og Hovedparten af Fjendens Styrker blev her ved dræbt eller taget til Fange. Dernæst blev hans Forsvarsværker omkring Sevastopol bombarderet af Artilleri og Fly i 3 Uger. Den endelige Storm paa Byen blev tilendebragt i 3 Dage, og yderligere 2 Dage bragte de sidste sydvestlige Kystomraader i Sovjethaand.

I disse 31 Dage mistede Fjenden over 50.000 dræbte og 61.000 Fanger, over 7.000 Biler og 3.000 Kanoner og

næsten 600 Fly og 300 Tanke og motoriserede Kanoner.

I 1941—42 tog selve Erobringen af Sevastopol Tyskerne 8 Maaneder og kostede dem og Rumænerne ca. 300.000 døde og saarede.

Det tyske Propagandaapparat har forsøgt at bilde Verden ind, at der foregik en planmæssig Evakuering af Krim, og at Hovedstyrkerne bragtes bort ad Sø- og Luftvej. Men Kendsgerningerne er helt andre. Den røde Sortehavsflaade og Luftstridskræfterne sænkede 191 Skibe til og fra Krim i Tidsrummet 8. April—12. Maj. De 4 tyske og 7 rumænske Divisioner gik næsten totalt til Grunde.

Hitler havde befalet, at Sevastopol skulde holdes for enhver Pris, og der blev endog saa sent som 10. Maj bragt Forstærkninger til Krim, hvilket Fanger fra paagældende Bataillon bekræfter. En fanget tysk Oberstløjtnant sagde om det »ordnede« Tilbagetog

omtrent følgende: »Der befandt sig i den Gruppe paa Khersonnæs, som min Division tilhørte, ca. 30.000 Mand. Officererne søgte med Vaaben at tvinge Mandskabet til at forblive paa Posterne, men intet hjalp; de styrtede som vilde mod Kysten for at komme om Bord paa eventuelle Skibe. Al ordnet Modstand ophørte. Jeg saa kun 4 Skibe, og af dem saa jeg 2 blive sænket.«

Sovjet-Overkommandoen har kaldt Generobringen af Krim et Mønster-eksemplar paa en helt igennem rigtig Angrebstaktik, og der er blevet uddelt mange Udmærkelsestegn til Generaler, Officerer og Mandskab for fremragende Præstationer.

De to Armeer er nu fri til nye Fremstød eller til Forstærkning af de andre sydlige Armeer. Og Sevastopol, Sortehavets Nøglestilling, er atter i Sovjethaand og vil snart blive et vigtigt Støttepunkt for de endelige Stormangreb mod den vigende Fjende.

Det skønne, solrige Krim, de ypperlige Vindruers og Træfrugters Land, de pragtfulde Hvilehjem og Kursteders Hjemsted, er atter rent. Sovjetland renses for de barbariske Erobreres Horder. Titusinder af uskyldige Børn og Kvinder og gamle Mænd er blevet myrdet som i andre Dele af Riget. Tapre Partisaner har ogsaa her til Stadighed mindet Fjenden om, at han ikke havde underlagt sig Krim helt. Indbyggere i Kertsj havde atter som i 1919 trukket sig tilbage i de underjordiske Minegange i Stenbruddene — og holdt ud ogsaa denne Gang. Sovjetfolkernes Kærlighed til Frihed og Fædreland er stor og stærk, en væsentlig Grund til deres Uovervindelig.

Oprydnings- og Genopbygningskolonnerne har nu ogsaa taget fat i Kertsj,

Feodosia, Sevastopol; ogsaa i disse Byer vaagner som Stalingrad, Smolensk, Kijef til nyt Liv. Mareridlet er forbi, Sorgen over dem, man mistede, dulmes af skabende socialistisk Arbejde. Et frit, endnu skønnere, endnu rigere Krim bryder frem.

Engelske Udmærkelser til Sovjetrussere:

Den 10/5 fandt en Højtidelighed Sted i den engelske Ambassade i Moskva, hvor Ambassadøren, Sir Archibald Clark Kerr, paa den engelske Regerings Vegne overrakte Udenrigskommissær Molotof en Række Ordener og Medaljer, som Kong George af England har tildelt Sovjetborgere. Listen over de dekorede omfatter ca. 185 Sovjetrussere, baade civile og militære. I sin Takketale udtalte Molotof bl. a.: »Disse Udmærkelser er et Symbol paa vore Folks Kampfællesskab, som har vundet i Styrke i disse Aar. Nu er den Tid kommet, da de allierede Stridskræfter forbereder sig til afgørende fælles Operationer mod vor fælles Fjend, Hitlertyskland, og Fjenden vil snart faa Kraften i vore fælles Slag at føle.«

—o—

Den engelske Viscount Castereagh skriver i London-Tidsskriftet »Truth«: Russerne er de eneste blandt Europas Nationer, som synes at have taget »Mein Kampf« alvorligt og i Tide har truffet deres Forholdsregler for at beskytte sig mod den fascistiske Agression. Vort Folk maa nu indse, at vor tidligere Indstilling til Sovjetrepublikken var totalt fejlagtig. Havde vor Udenrigspolitik været indstillet paa en Tilnærmelse til Sovjetunionen — havde vi oprettet venskabelige Forbindelser med denne Nation som er den eneste blandt Stormagterne, der kan opvise en konsekvent Linje indenfor Folkeforbundet — saa tror jeg, at den nuværende Krig aldrig var brudt ud.«

—o—

I Brasilien er man nu begyndt at udgive Bøger og Skrifter med positive Udtalelser om Sovjetunionen, hvad der ikke har været tilfaldt i 8 Aar. Den brasilianske Biskop Dr. Costa skriver i en Avisartikel om Sovjetunionen bl. a. følgende: I Rusland er der fuldstændig Religionsfrihed, og Respekten for

Menneskeværdet er stadig voksende. — Man maa anerkende, at Russerne har elimineret visse Faktorer, som foraarsager social Uretfærdighed, saasom Køb af Arbejdskraft, Eksistensen af Mellemlhandlere, der fordyrer Produktionen og begunstiger Spekulation, Overflod, Luksus og mange Slags Skatter. I Rusland gives Garantiør for alle grundlæggende Menneskerettigheder.«

Tyskerne udspreder Plettyfus

Statens Undersøgelseskommission har fastslaaet, at Tyskerne, desperate over de nye Nederlag paa Fronten, tager nye Metoder i Brug for at udrydde Sovjetborgere. Den 19. Marts opdagede de fremrykkende Sovjettropper ved Landsbyen Osartisji i Hviderusland tre Koncentrationslejre ved de tyske Stillinger. I Lejrene befandt sig ca. 33.000 Børn, uarbejdsdygtige Kvinder og gamle Mænd. Lejrene laa i et sumpet Terræn og var omgivet af Pigtraad. Der var ingen Bygninger, saa Fangerne maatte sove paa den bare Jord. Mange af dem kunde ikke røre sig, men laa bevidstløse i Snavset.

Det var Fangerne forbudt at tænde Ild eller samle Blade, at ligge paa. De blev skudt for den mindste Forseelse mod Reglementet. Tyskerne dræbte adskillige Kvinder, som samlede Kviste indenfor Indhegningen for at tænde Baal. Blandt dem, der befriedes fra disse Lejre var 15.960 Børn under 13 Aar, 13.270 uarbejdsdygtige Kvinder, og 4.448 gamle Mænd. Alle arbejdsdygtige Mænd og Kvinder over 13 Aar havde Tyskerne sendt til Tvangsarbejde i Tyskland. De reddede fortalte rædselsvækkende Ting om Lejren:

„Langs Pigtraadshegnet, som omgav Lejren, var der en Grøft med snavset Mosevand. I denne Grøft laa talrige forraadnede Lig. Drikkevand fik vi ikke,

men vi maatte drikke det stinkende Vand fra Grøften...“

„Halvtreds tyske Soldater, som var bevæbnede med Kæppe, kom til vor Lejr for at visitere os. De tog vore bedste Klæder og Sko. Den, der gjorde Modstand blev gennempryglet. Jeg saa, hvordan Soldaterne hev Frakker, Tørklæder og Sko af Kvinderne...“

Kommissionen har efter Undersøgelser af medicinske sagkyndige konstateret, at de tyske Militærmyndigheder forsætligt udsprede Plettyfus blandt de raske Fanger i disse Lejre ved at hente Plettyfuspatienter fra Gomel, Minsk og andre Steder og anbringe dem i Lejrene. Bondekonon Labeniskova fra Landsbyen Sabolotje fortæller: „Da Tyskerne fik at vide, at jeg havde Plettyfus, sendte de samme Dag to Soldater, som førte mig til Lejren.“

Bondekonon Tretjakova fra Landsbyen Samostsjani fortæller: „Jeg blev syg i Midten af Februar, hvorefter jeg blev bragt til Sygehuset i Leski, hvor jeg laa fuldt paaklædt paa Gulvet uden at blive behandlet. Derpaa sendte Tyskerne mig til Koncentrationslejren ved Landsbyen Dert...“ Talrige andre af de befriede Fanger har udtalt sig ganske tilsvarende.

Med Støtte af den Undersøgelse, som de sagkyndige har foretaget, konstaterer Kommissionen saaledes, at de tyske Militærmyndigheder har indrettet Koncentrationslejre ved Randen af deres foreste Stillinger i den Hensigt at sprede Plettyfus blandt den raske Del af Sovjetbefolkningen og blandt Sovjettropperne, hvad der er et groft Brud paa de Love og Bestemmelser, som civiliserede Folk anerkender som gældende i Krigsførelsen. Kommissionens Betænkning slutter med en Fortegnelse over Navnene paa de Tyskere, som bærer Ansvar for disse Forbrydelser, i første Række den tyske Overkommando og Hitlerregeringen.

NYT FRA SOVJETUNIONEN

Genopbygning

Det er Foraar i Dnjepropetrofsk. Aftenen er lun, og Gaderne er fyldt med Mennesker. Særlig stærk er Trafiken paa Hovedgaden, Karl Marx-Gaden. — I Sjeftjenke-Teatret holder Partikomiteen et stort Møde for at drøfte Genopbygningen af Byen. Teatret er fuldt til sidste Plads. Arbejdere, Husmødre, Lærere, Professorer, Studenter, alle lytter anspændt til Talerens Oplysninger: 4843 Huse er ødelagt, deraf 190 offentlige Bygninger, Teatre, Skoler, Sygehuse og videnskabelige Institutter; 500.000 Kvadratmeter Beboelsesareal ligger hen som Ruiner. Sporvejsnettet er ødelagt, og Sporvognene ført til Tyskland. Træerne i Parkerne er fældet. De fleste af de tilstedeværende har selv været Vidne til Tyskernes Ødelæggelse af Byen. Derfor hilser Forsamlingen med Begejstring Talerens Meddelelse, at der førtkommende Søndag vil blive iværksat en Kampagne til Genrejsning af Byen.

Næste Søndag vaagnede Dnjepropetrofsk tidligt. Næppe havde Foraarssolen sendt sine første Straaler, før Folk var paa Gaden. Og de kom ikke tomhændet. Nogle bar Spader, Hakker eller Brækjern, andre skubbede Trillebørene. Folk tog fat paa at rydde Gader og Pladser for Skrammel og Affald, samle brugbart Materiale sammen blandt Ruinerne, rydde Plads til Byggepladser. Ved Middags-tid laa paa alle Gader og Pladser sir-lige Stabler af Mursten, som var samlet op mellem de ødelagte Huse. Personalet i det store Varehus er ogsaa i Gang. »Hvor meget har Lervareafdelingen lavet?«, spørges der, »vi skal nok indhente jer!« Folk arbejder med

Liv og Lyst til Akkompagnement af Spøg og Sang.

Om Natten opgøres Resultaterne af Søndagens Arbejde i Genrejsningens Stab. Over 20.000 Indbyggere har været paa Benene og Arbejdet som Murere, Tømrere, Murerarbejds-mænd, Ovnsættere osv.

Nu fungerer Vandlederne igen, og det elektriske Lys er blusset op paany. Næsten 20.000 Kvadratmeter Beboelsesareal er restaureret. Der er aabnet 3 Badeanstalter, 1 Vaskeri, 1 Skotøjsfabrik og 1 Klædefabrik. Fire Hjem for spæde Børn, 4 Biografer og meget mere. Over 4000 Studenter er begyndt Studiet ved de forskellige Institutter, og 28.000 Børn undervises i Byens 38 Skoler. Jern- og Maskinindustriens Produktion afgaar hver Dag i voksende Mængde til Fronten. Indbyggerne er med Rette stolte over det foreløbige Resultat. Naar Byens Genopbygning er fuldendt, vil Navnene paa de Indbyggere, der har arbejdet mest og ivrigst paa Genopbygningen, blive indskrevet i en gylden Bog, som bliver fremlagt i Sovjethuset.

Sovjetunionens Kursteder forbereder sig til Sommeren. Ved alle Kaukasus' Kursteder: Kislovodsk, Sjelesnovodsk, Pjatigorsk m fl. er Hvilehjemmene repareret, og Mineralvandskilderne fungerer. Ogsaa de ukrainske Kursteder: Slavjansk, Berdjansk, Mirgorod, Beresof og Odessa er parat til at modtage Feriegæster.

—0—

I Nærheden af Kharkof er aabnet et stort Sanatorium for Børn, hvis Forældre er dræbt under den tyske Okkupation.

—0—

Ny Byplan for Stalingrad. En Gruppe Arkitekter og Ingeniører har udarbejdet Planerne for det nye Stalingrad, hvor Genopbygningen er i fuld Gang. Byen strækker sig

NYT FRA SOVJETUNIONEN

9

45 km fra Nord til Syd langs Volga, men er kun 4 km bred fra Øst til Vest. Tidligere løb Jernbanelinierne langs Kysten; her anlægges nu en Promenade med Parker, Sportspladser, Svømmebassin og Yachtklub. Landingspladser for Flodskibene lægges Syd for Byen. Der bygges en helt ny Forstad, »Metalgorod«, hvor Fabrikkerne koncentrerer. Gennem Forretningskvarteret midt i Byen skal løbe en bred Boulevard med flere aabne Pladser, opkaldt efter Stalingrads faldne Helte. Ved Flodbredden anlægges en stor Plads. Paa denne skal Forsvarsmuseet ligge, og midt paa Pladsen skal rejses et Monument for de faldne.

—o—

Indbyggerne i de befriede Distrikter af den estniske Sovjetrepublik, de estniske Troppesafdelinger i den Røde Hær og estniske Arbejdere i Sovjetunionen har indsamlet 9.060.000 Rubler til Bygning af en Tankkolonne og en Jagereskadre til den Røde Hær.

—o—

Nyt Statslaan. Den 4. Maj aabnedes Tegningen af et Statslaan paa 25 Milliarder Rubler, løbende paa 20 Aar. Det er det tredje Statslaan under Krigen, og ligesom tidligere blev ogsaa dette overtegnet i Lobet af kort Tid. Allerede den 6. Maj var de 25 Milliarder naaet, og Pengene strømmede stadig ind. Laanet dækker en Tiendedel af de samlede Udgifter paa Statsbudgettet for 1944 og en Femtedel af Udgifterne til Forsvaret.

—o—

I Moskva er aabnet en ny Metrostation. Den er bygget af Marmor og udsmykket med Relieffer og Skulpturer med Motiver fra Baglandets Arbejde for Fronten. Metroen anlagdes for 9 Aar siden. I den forløbne Tid har den befordret ialt ca. 2 Milliarder Passagerer. Under Krigen er der anlagt flere nye Stationer, og den samlede Sporlængde er blevet fordoblet.

—o—

Papanin har faaet Leninordenen. Den

kendte sovjetrussiske Videnskabsmand, Kontreadmiral Ivan Papanin, som ledede den arktiske Ekspedition 1939, har faaet Leninordenen for »udmærket Arbejde ved Losningen og Viderebefordringen af importeret Krigsmateriel og Levnedsmidler, ankommet til Sovjetunionens nordlige Havne«.

—o—

Præsidiet for den Øverste Sovjet har den 1. Maj tildelt Forfatteren *Ilya Ehrenburg* Leninordenen for hans for tjenstfulde literære Virksomhed under Krigen.

—o—

Bari Radio udtalte den 1. Maj i Anledning af Stalins Dagsbefaling:

»Marskal Stalin er Handlingens Mand. Gerninger er vigtigere for ham end Ord. Naar han siger noget, bliver det gjort. Hans Tale er klar, og hans Ord vejer til«.

—o—

Shakespeare er meget populær i Sovjetunionen. Ifølge Oplysninger fra det alrussiske Teaterselskab spillede i Aarene fra 1935 til 1939 Othello paa 100 Teatre, Romeo og Julie paa 36, Hamlet paa 23 o. s. v. Shakespeares Tragedier og Komedier spilles med stor Sukces paa de nationale Teatre i Sovjetrepublikkerne Georgien, Armenien, Aserbajdsjan, Usbekistan og i Basjkirien. Den 23. April i Aar holdtes den aarlige Teaterkongres i Sovjetunionen, i Tilslutning til Shakespeares Fødselsdag og med Emne: Shakespeares Værker. I Aar afholdtes Kongressen ikke i Moskva, men Armeniens Hovedstad Erivan, og i Tilslutning til Kongressen opførtes Shakespeares bedste Værker som Festforestillinger paa armenske Teatre.

Børnene i Leningrad

Under Leningrads Belejring, da det tyske og finske Artilleri sendte en Regn af Granater ned over Byen, var et af de store Problemer Beskyttelsen af Børnene og Varetagelsen af deres Sundhed. Leningrad blev indsluttet paa saa tidligt et Tidspunkt i Krigen, at Evakuering af Børnene ikke kunde være tilendebragt. Over 150 Børnehjem og Vuggestuer i Leningrad blev ramt af tyske Bomber og Projektiler, og kun takket være et stort og opofrende Arbejde fra Læger, Sygeplejersker og andet Personel lykkedes det at redde mange Børns Liv. Efterhaanden evakueredes dog mange Børn ad Vejen over Ladogasøens Is, og her ydede Leningrads Kvinder en stor Indsats. De hjalp til med at evakuere ialt 213.000 Børn, hvoraf de 14.000 var i Vuggestue-Alderen. Mere end 2.000 Spædbørn reddedes i Belejringsvinteren 1941—42. De var ladt alene tilbage i tomme Lejligheder, hvor deres Forældre var sullet ihjel. De førtes nu til specielle Børnehjem, hvor de fik den bedste Pleje som kunde gives.

Den strenge sanitære Kontrol, som indførtes i den belejrede By for at undgaa den overhængende Fare for Epidemier, gav gode Resultater. Under den 30 Maaneder lange Belejring forskaandedes Leningrad helt og holdent for de frygtelige Børneepidemier, som følger med de fleste Krige.

Fra Foraaret 1942, da Forsynings-situationen bedredes, indførtes 3 gratis Maaltider om Dagen i alle Leningrads Skoler. Senere aabnedes specielle Diæt-Spisestuer for 15.000 særlig haardt medtagne Børn i og under Skolealderen. For hver Maaned der gik, kunde man indføre nye Forbedringer i Børnebespisningens Organisation og Kvalitet og der

kunde da ogsaa konstateres en fremadskridende Bedring af Børnenes Sundhedstilstand, som desværre i Tusinder af Tilfælde havde taget alvorlig Skade under den første strenge Belejrings-Vinter.

Stalin er Polens Ven.

Den amerikansk-polske Pater Stanislaw Orlemansky har opholdt sig nogen Tid i Sovjetunionen, hvor han har haft to Samtaler med Stalin. Ved en Pressekonference i Moskva udtalte han bl. a. efter at have udtrykt sine Lykønskninger til Sovjetrepublikkerne for deres Sejre i Krigen: »Menneskene i disse Republikker er i Sandhed vidunderlige. Paa min Rejse gennem Ukraine til Fronten saa jeg en forfærdelig Ødelæggelse. Trods dette fandt jeg lykkelige og tilfredse Mennesker, som modigt saa Fremtiden i Møde. Der er ingen Tvivl om, at Marskal Stalin er en Ven af det polske Folk. Fremtiden vil vise, at han er indstillet paa Venskab med den romersk katolske Kirke. »Polen skal ikke være en Korridor, hvorigennem Fjenden kan gaa, naar det passer ham, for at ødelægge Sovjetunionen«, sagde Stalin til mig. Stalin er Tilhænger af et stærkt, frit og demokratisk Polen, som kan forsvare sig mod fremtidige Angribere. Stalin har ikke til Hensigt at blande sig i Polens indre Anliggender. Hvad Religionen angaar, vil vor Fædres Religion blive det polske Folks Religion, og Marskal Stalin vil ikke tillade nogen Form for Overtrædelse af dette Princip.

I Sumy besøgte jeg den polske Armes nye Hovedkvarter. Mens jeg var

NYT FRA SOVJETUNIONEN

11.

der, ankom næsten 8000 nye Rekrutter fra Tarnopol og andre nylig befriede Omraader. Den polske Arme er en selvstændig Formation, som fuldstændig forsynes af Sovjetunionen med den bedst tænkelige Udrustning. I Øjeblikket er fem romersk-katolske Præster knyttet til Armeen, og Biskoppen i Luck lovede snarest at sende et Par Præster yderligere.

Jeg har haft en to Timers Samtale med Stalin og Molotof. Resultaterne overgaar mine Forventninger. Jeg er dem begge meget taknemlig for den demokratiske Modtagelse, de gav mig under mit Ophold i Moskva.»

Mens Pater Orlemansky var i Moskva, holdt han gennem Moskva Radio en Tale til det polske Folk. Heri ytrede han bl. a.: »Jeg er Amerikaner af polsk Afstamning og er romersk-katolsk Præst. Fire af mine Brødre er ligeledes Præster i Amerika. Saa snart jeg hørte, at man i Sovjetunionen var ved at formere den første polske Division Kosciuzco, organiserede jeg straks Selskabet Kosciuzco for at støtte Divisionen. Desuden besøgte jeg Polakkerne i Kanada. Resultatet var storartet. Samme gode Resultater havde jeg i USA, og specielt i Detroit, hvor jeg i November 1943 organiserede et Kosciuzco-Selskab. Da min Virksomhed nu havde faaet et saadant Omfang, munte jeg det formaalstjenligt, at jeg personlig søgte at skaffe mig Oplysninger om de polske Emigranternes Planer og Maal i Sovjetunionen. Jeg bad Udenrigsminister Cordell Hull om Udrejsetilladelse og rejste hertil.

Først rejste jeg til Sagorsk, hvor de polske Børn opholder sig. Jeg overværede Undervisningen i Polsk og i

Historie. Det maa være mig tilladt i min Egenskab af neutral Iagttagere og praktisk Amerikaner at meddele, at den Opgave ikke kan løses bedre, end det er gjort her, under Hensyn til de Betingelser, som Krigen har forarsaget.

Vi Polakker maa være Sovjetunionen taknemlige for disse gode Forhold, og vi maa gøre alt, hvad vi kan for at bibeholde disse Institutioner. Man fortalte mig, at der findes tilsvarende Institutioner i hele Sovjetunionen. Fra dette Besøg rejste jeg videre for at besøge den polske Arme i Sovjetunionen. Her følte jeg mig som hjemme.

Jeg havde en fortrolig Samtale paa over to Timer med Molotof og Marskal Stalin. Det er klart, at man ikke kan fortælle alt, hvad der blev sagt. Jeg kan imidlertid sige, at Stalin er Polens Ven.

Sovjetunionen er vor nærmeste Nabo. Hvis vi rækker hinanden Haanden, kan vi leve i Venskab og gensidig Velvilje. Vi er slaviske Folk. Polen og Sovjetunionen vil, naar de staar sammen være den største Magt i Øst. Et saadant Forbund vilde være af overordentlig stor Betydning saavel for Polen som for Sovjetunionen. Vi vilde derigennem kunne sikre os Fred i Aarhundreder.

Orlemansky sluttede sin Tale med følgende Ord:

»Kære Landsmænd! Frihedens Morgenrøde viser sig allerede. Indenfor et ikke alt for langt Tidsrum slaar Glædens og Frihedens Time efter Sorgernes og de svære Lidelsers tunge Tid. Leve Amerikas Forenede Stater, leve Sovjetrepublikkernes Forbund, leve et stærkt, uafhængigt og demokratisk Polen!«

Moskva hvilede ud den 1. Maj

Før tredje Gang fejrede Moskva 1. Maj under Krig. Meget har i den Tid forandret sig i Sovjetfolkernes Liv. Fjenden er slaaet tilbage fra Volga til Sereth, fra Kaukasus' Udløbere til Karpaterne. Og denne Forandring ved Fronten afspejler sig ogsaa i det ydre Billede af Moskva, — i Moskovitternes Dagligliv og Fester.

1. Maj var det straalende Vejr, selvom der var faldet Sne Dagen før. Overalt saas store Billeder af de ledende Mænd i Parti og Regering, og fra Husmurene lyste det kommunistiske Partis 1. Maj-Paroler. Gaderne var gjort særlig rene, og i Parkerne var der plantet nye Træer og Buske. Moskva havde fornyet og fornyet sig til 1. Maj.

Tidligt om Morgenen var Gaderne i Byens Periferi næsten tomme, kun i Centrum var der livligere, men Sporvogne og Trolleybusser var tomme, Før Krigen strømmede store Folkeskarer paa denne Tid af Dagen til Fabrikkerne for at naa at komme med til Demonstrationen paa den Røde Plads. De to foregaaende Maj-dage under Krigen fyldte Moskvas Indbyggere alle Sporvogne og Busser for at komme til Arbejdspladserne, da man netop den 1. Maj vilde yde en maksimal Arbejdsindsats for Fronten. Men 1. Maj 1944 hvilede Moskva ud. Sejrene ved Fronten og i Produktionen muliggjorde en Fridag.

Paa Gaderne ses Klynger af festklædte Skolebørn, og i Parker og paa Boulevarder gaar Mødre med deres Børn, som slæber paa Dukker og andet Legetøj. — Folk foretrækker at gaa til Fods i det

dejlige Foraarsvejr. Hen imod Kl. tolv fyldes Gorkigaden (Tverskaja) af en tæt Strøm af Mennesker paa Vej til eller fra den Røde Plads. Særligt Liv er der paa Pusjkinpladsen, hvor der er opstillet et stort Portræt af Stalin sammen med Billeder af Sovjetunionens Helte, hvoraf mange er Moskovitter. Udstillingen er arrangeret i Anledning af, at det er ti Aar siden denne Udmærkelse indstiftedes. I disse ti Aar er 4,647 Sovjetborgere blevet udmærket med Ærestitlen „Sovjetunionens Helt“, deriblandt 21 Kvinder og 50 Generaler i den Røde Hær. 10 Rødarmlister har faaet den høje Udmærkelse to Gange.

Paa Stadion er der Sportskampe. Mange Sportsklubber begynder Sommersæsonen 1. Maj. Ud paa Dagen bliver der Trængsel paa Muscer og Udstillinger. Navnlig det historiske Museum, som efter en længere Pause paany har aabnet sine Porte, har stort Be og.

Med Utaalmodighed afventes Tidspunktet for den store Kanonsalut, som affyredes i Moskva og en Række andre Byer og derefter Fyrværkeriet, hvis mangefarvede Raketter trækker deres lysende Bane over Foraarshimlen til Ære for den Røde Hærs Sejr ved Fronten og Arbejdernes og Bøndernes ikke mindre betydningsfulde Sejr i Produktionen.

Mørket falder paa. Festen er forbi. — Moskovitterne har undt sig en Dags Afspænding og har nydt den i fulde Drag. I Morgen begynder Arbejdet igen — Arbejdet for den endelige Sejr.

Blandt Bønderne i Sovjetrepublikken Moldau

Den sovjetrussiske Krigskorrespondent B. Polovoj skildrer sit Møde med Civilbefolkningen i de befriede Dele af Sovjetrepublikken Moldau

Jeg overnattede i den store Landsby Ilenifka ved Pruth. Min Vært, en gammel moldauisk Bonde, Anton Tsjekal, modtog mig med stor Gæstfrihed, noget der for øvrigt er almindeligt at møde her. Om Aftenen forsamledes næsten hele Landsbyens Befolkning i Bøndegaarden, og det varede ikke længe, før Samtalen var i Gang.

Efter nogen Tids Forløb forlod vor Vært os, men kom snart efter tilbage i Sejskab med en graahaaret og lang-kæggel gammel Mand, som bar to Georgskors paa Brystet. Da han traalte ind, tog han Huen af og gjorde Korsets Tegn, hvorpaa han rettede sig, da han saa der var Soldater til Stede, og sagde paa flydende Russisk: „Grigori Sjulaj forhen-

NYT FRA SOVJETUNIONEN

17

værende Soldat ved Dragonregimentet i Tver!"

Den 75-aarige russiske Soldat, som fik Georgskorset for sin Deltagelse i Slaget ved Mukden 1905 og i forrige Verdenskrig, havde heller ikke været uvirksom i denne Krig, under den tysk-rumænske Okkupation. Hans Gaard, som ligger langt fra Alfarvej, var Tilholdssted for Partisanerne. Paa hans Forslag havde hele Landsbyens Befolkning forsamlet sig for at møde den fremrykkende Røde Hær, og han selv tog sine gamle Ordener paa og bød Chefen for den forreste Kampvogn Brød og Salt ved Indkørslen til Byen. Derefter førte han Kampvognene ad en Omvej om bag Tyskernes Linjer til et Baghold ved Dnjestr. Med sit lange graa Skæg flagrende for Vinden sad han rank som et Lys paa Kampvognen. Senere kom han med sine tre Sønner Jon, Grigori og Stefan til Afdelingens Stab og bad om at blive optaget i den Røde Hær.

Den gamle Mands Ønske blev delvis opfyldt. Hans tre Sønner tog man imod, men ham selv bad man om at hjælpe med at bringe Orden i Landsbyen.

Nu er Landsbyens Indbyggere begyndt at reparere Traktorer og Maskiner, saa Foraararbejdet paa Markerne kan gaa hurtigere.

Under Maaltidet var den gamle Soldat Tolk ved vort Bord. Af ham fik vi at vide, at hele Egnen før Bessarabiens Genforening med Sovjetunionen havde tilhørt Storgodsejeren Sergej Popovic, som ej-

ede ca. 10.000 ha Land, mens Bønderne gennemsnitlig kun havde een ha hver, og mange overhovedet ingen Jord ejede.

Popovic lod Bønderne dyrke Jorden, de saaede med egne Redskaber og egen Sæd, men om Efteraaret tog Godsejeren to Trediedele af Høsten. Efter Bessarabiens Genforening med Sovjetunionen 1940 fordeltes Godsejerens Jord mellem Bønderne, og der oprettedes Maskin- og Traktorstationer. Maskiner og Traktorer fra Sovjetunionen, som man aldrig havde set før der paa Egnen, hjalp Bønderne at pløje og saa. Men da de tyske og rumænske Horder i 1941 brød ind over Pruth, var Godsejeren Sergej Popovic i deres Følge.

Popovic satte sig i Besiddelse af Traktorstationerne, lod alle Bønderne piske og fratog dem hele 1941's Høst. Med Hitleristernes Hjælp genindførte han Pryglestraffen. Han udplyndrede Landsbyen Ilenifka, saa at tre Familier sidste Vinter sultede ihjel i denne før saa velhavende Landsby.

Nu er den Røde Hær her, og Popovic er paa ny flygtet tilbage over Pruth. Menneskene i Ilenifka kan igen trække Vejret frit. Endnu før den Røde Hær var rykket ind i Landsbyen, havde Bønderne i al Hemmelighed organiseret sig og paabegyndt Foraararbejdet. Rødemisterne gav dem lidt Benzin og Olie til Maskin- og Traktorstationen, og nu er Bønderne igen begyndt at pløje Bojaren Popovics Jord, som herefter er deres egen.

To Verdener i Samarbejde

„Det er aabenbart, at Omfanget af vor Import efter Krigen i betydelig Udstrækning kommer til at bero paa Størrelsen af og Vilkaarene for de Kreditter, som stilles til vor Disposition“, skriver Moskva-Tidsskriftet „Krigen og Arbejderklassen“ om den internationale Handel efter Krigen. Tidsskriftet erklærer, at det baade er i Eksportlandenes og Sovjetunionens Interesse, at Sovjetunionen faar langfristede, gode Kreditter. Samtidig erklæres, at Sovjetunionen ogsaa vil optræde som Sælger paa Verdensmarkedet.

Dermed har Tidsskriftet berørt ikke blot Handelen efter Krigen, men ogsaa en af Grundpillerne for Freden og Samarbejdet mellem Stormagterne i Efterkrigsverdenen. Disse Grundpiller udgøres af Staternes reelle Interesser og ikke blot af Folkenes almindelige Fredsvilje, som har vist sig at være en i sig selv utilstrækkelig Grundvold for Freden.

Det er klart, at Omlægningen fra Krigs- til Fredsproduktion kommer til at berede de kapitalistiske Lande visse Vanskeligheder. En Forudsætning for, at man kan

undgaa Krise og Nød som efter den forrige Verdenskrig, er, at Produktionen kan opretholdes i nogenlunde samme Omfang. En Forudsætning for dette er igen en Stigning af Befolkningens Købekraft, saa at Hjemmemarkedets Produktion kan opsuges, samt en Udvikling af Udenrigshandelen for at blive af med det Overskud, som ikke kan afsættes i Hjemlandet. En Højnelse af Levestandarden forudsætter ogsaa delvis øget Udenrigshandel, saa at Eksportindustrien faar Beskæftigelse.

Disse Problemer har man allerede diskuteret i delvis foruroliget Stenning i England og Amerika. I disse to Lande er der Kredse, som frygter, at det andet Land skal benægtige sig Udenrigshandelen for sin egen Mund. Bortset fra, at disse Vanskeligheder kan reguleres ved Forhandlinger mellem Regeringerne, er det klart, at en stor Del af disse Handelsbekymringer forsvinder dersom Sovjetunionen kan frembyde et stort og sikkert Marhed. I Virkeligheden kan Sovjet rydde en stor Del af de Vanskeligheder af Vejen, som Omlægningen til Fredsproduktion vil medføre i de kapitalistiske Lande.

Det er paa den anden Side klart, at Sovjetunionen ønsker at betinge sig saa godt et Vederlag som muligt for denne Hjælp, thi Krigen er gaet haardt ud over Sovjetunionen.

Disse Forhold beviser, at det Grundlag for Samarbejde, som er lagt under Krigen og som er kommet til Udtryk bl. a. i Teheran-Overenskomsten, kan befastes og udvides efter Krigen. De økonomiske og politiske Systemer i Sovjetunionen og i de andre allierede Lande er meget forskellige og har ført til visse Modsætninger. Det viser sig imidlertid nu, at disse Modsætninger kan overvindes, at et fredeligt Samarbejde mellem Kapitalismens og Socialismens Verden er muligt selv paa langt Sigt.

Det er hverken i Sovjetunionens eller de allierede Landes Interesse at isolere sig efter Krigen. Tværtimod vilde en saadan Isolering være til stor Skade for Næringslivet og hele Genopbygningen, særlig i de kapitalistiske Lande, som er langt mere følsomme overfor „Konjunkturernes“ end den socialistiske Sovjetunion.

Overhovedet er en Isolering kun i de Kredses Interesse, som paa Grund af private Profitinteresser modsætter sig en virkelig international Handelspolitik, eller som af Frygt for Konkurrence fra andre Kapitalistlande rejser Mure for Handelen, eller som foretrækker Udplyndring af sine egne Arbejdere for Overenskomster med andre Lande, eller som stadig flygter for „Bolsjevikspøgelset“ — altsaa de Kredse, der føler sig kaldet til at overtage den tyske Nazismes Rolle som Menneskehedens Fjende Nr. 1.

Sovjetunionen bygger under Krigen

„Isvestija“ skriver: Fabriken Ordsjonikidse i Moskva har installeret Arbejdsmaskine Nr. 10.000. I Urals Maskinfabrikker, hvis Produktion er steget stærkt under Krigen, opføres store Nyanlæg og nye Smelteovne og Kæmpekraner monteres.

Da Sovjetunionen blev inddraget i Krigen, havde Landet en højt udviklet og ydedygtig Industri. Under de stalinske

Femaarsplaner opbyggedes en socialistisk Industri, som gjorde det muligt under Krigen at forsyne den Røde Hær med tilstrækkelige Mængder moderne Vaaben af enhver Art. Den faste og vidt forgrenede Industribasis muliggjorde, trods det midlertidige Tab af en Del Industriomraader, en stadig, fremgangsrig Udvikling af Sovjetindustrien og dens Kapaci-

NYT FRA SOVJETUNIONEN

19

tet. Hver ny Fabrik, som sættes i Drift under Krigen, er et nyt Bevis paa Sovjetlandets voksende Magt. Bygningen af den femte og sjette Højoavn i Magnitogorsk, Staalværkerne og Maskinfabrikkerne i Sibirien, Traktorfabrikkerne i Altej, de kæmpestore Kraftværker i Ural, de første Jernværker i Usbekistan og Genopbygningen af Højoavnene, Elektricitetsværkerne og Gruberne i Donetsbækkenet er alt sammen anskuelige Beviser paa Krigsindustriens Vækst og dens Muligheder for fuldstændigt at slaa Fjenden.

Denne Udvikling vidner tillige om Sovjetfolkernes uudtømmelige skabende Kraft, om en uudslukkelig Energi og Udholdenhed ved Løsningen af de vanskeligste militære og økonomiske Opgaver. Siden Krigsudbruddet er der alene i Byen Nisjni Tagil investeret 1000 Millioner Rubler i industrielle Nyanlæg. Byen omgives nu af en Ring af nye store Industrivirksomheder. I den allerseneste Tid er endnu et stort Kompleks af Industrieanlæg taget i Brug, hvad der yderligere øger Nisjni Tagils Betydning som et Centrum for Urals Jernværks- og Maskinindustri.

Men Nisjni Tagil er ikke det eneste Distrikt, som har givet Sovjetlandet saa storslaaet en Gave til 1. Maj. Paa Step-

perne ved Tjeljabinsk er der siden Krigsudbruddet bygget et stort Smelteværk for Kvalitetsstaal, hvor Højoavnafdelingen stod færdig til 1. Maj.

Paa Uralbjergenes modsatte Skraaning fuldendes nu i Foraaret Bygningen af nye Automobilfabriker. Her begyndte man under Krigen en Fabrikation af Motorer og Bildele. Nu er Fabrikkerne udvidet, og det vil ikke vare længe, før det første Automobil forlader Samlebaandet i den nye Fabrik.

Karakteristisk for dette Krigstidsbyggeri er den fuldendte Teknik og den høje Kvalitet af Bygnings- og Monteringsarbejderne og de moderne tekniske Principper, som ligger til Grund for Ingeniørernes Projekter. Højoavnene i Tagil og Tjeljabinsk, Koksovnene, Martinoavnene, Bil- og Traktorfabrikkerne bygges efter den moderne Tekniks seneste Opfindelser.

Byggeriet tager ogsaa Fart i Industriomraaderne i Donetsbækkenet, ved Khar'kof, Kief, Rostof og Stalingrad. De genopbyggede Fabriker i de befriede Omraader vil yderligere øge Produktionen til den Røde Hær, saa at den hurtigt kan tilintetgøre Fjenden. Sovjetunionens Arbejdere fejrer Foraaret 1944 med store Resultater.

Bedstefar Maxim og hans Barnebarn

Drengen Vassja og Bedstefar Maxim boede i en lille hviderussisk Landsby. Vassjas Far og Mor var vandret bort til Skovene sammen med de fleste andre fra Landsbyen, dengang Tyskerne besatte Distriktet. Kun de gamle Mænd og Koner, Krøblingene og de smaa Børn var blevet tilbage. Vassja var overladt i Bedstefar Maxims Vare-tægt, og de kom fortræffeligt ud af det med hinanden.

En varm Sommerdag tog Bedstefar sit Reh og gik ud i Skoven for at samle Brænde. Vassja blev hjemme og legede i Gaarden. Mens den gamle var borte trængte en Afdeling tyske Soldater ind i Landsbyen. Den tyske Officer, en stor, kraftig, rødhaaret Mand ved Navn Koch, gav sine Soldater Ordre til at sammenkalde alle Landsbyens Beboere. Det bekendtgjordes, at der vilde blive foretaget en Registre-

ring, og for at Registreringen kunde blive nøjagtig, opfordredes alle til at give Møde. Og alle kom, Krøblingene og de gamle Mænd og Koner med de smaa Børn ved Haanden. De fyldte tre Hytter. Paa Kochs Ordre slog Soldaterne Kreds om Hytterne, hældte Benzin over og stak dem i Brand. Paa et Øjeblik stod Hytterne i Flamme og forvivlede Skrig trængte ud fra de ulykkelige indespærrede. Koch brummede tilfreds: det var en Bedrift, som var en tysk Soldat værdig.

Bedstefar Maxim kom ud af Skoven med sit Brændeknippe paa Ryggen og saa de høje Flamme slaa op fra Landsbyen. „Hvor mon det brænder?“ tænkte han og begyndte at løbe. Svimmel og forpustet af det hurtige Løb maatte han kaste Knippet fra sig. Hans Hovede runnede kun Tanken paa Barnebarnet, som var alene hjemme.

Da han naaede Plankeværket, blev han staaende som forstenet. Den gamle havde ventet at se en tilfældig opstaaet Ildebrand, men det Syn, som mødte ham, gjorde ham stiv af Rædsel: paa Landsbygaden brændte tre Hytter; de Mennesker, som vanvittige af Skræk sprang ud af Vinduerne, blev spiddet paa Tyskernes Bajonetter og dræbt. „Vasja —“, udbrød Bedstefar og styrtede hjem til sit Hus....

I Mellemtiden var Koch spankuleret hen ad Landsbygaden og havde fundet den fredeligt legende Vassja: Han tog Drengen op paa Armen, da Maxim kom til. Bedstefaderen skulde lige til at skribe „Rør ikke den lille!“ men tog sig i det og gav stille. Han var bange for at gøre Tyskeren opmærksom paa sin Tilstedeværelse og derved forspilde enhver Chance for at redde Drengen. Han fik ogsaa den Tanke: „Han skaaner ham maske, se hvor han stryger ham over Haaret —“. Men i næste Øjeblik for det igennem ham: „Det er jo et Rovdyr, som kærtegner Vassja!“ og den gamles Hjerte svigtede, og han var ved at segne om. Som gennem en Taage saa han Koch med den ene Haand gribe om de smaa Ben, med den anden om Barnets Hals og i et kort, heftigt Kast knække den lilles Rygrad. Ligegyldigt slyngede Tyskeren den slappe Barnekrop til Side og gik videre gennem Landsbyen..

Da Bedstefar Maxim igen kom til Bevidsthed, var Soldaterne marcheret bort. Han rejste sig besværligt fra Jorden, og med Taarerne strømmende over Ansigtet mumlede han: „Vassja — Vassjussjka! Hvad de tyske Barne-mordere idag har gjort, skal hvile over dem som en Forbandelse til evige Tider!“ Han gik forbi de endnu rygende Ruiner af de tre Hytter og vandrede ud i Skoven for at finde Vassjas Far og Mor.

Da den Røde Hær et Aar efter jog Hitleristerne bort fra Distriktet, vendte Folk hjem fra Skovene til de uddøde Landsbyer. I lange Rækker kom de gaaende, flere Tusinde ialt, ledsaget af Partisanerne. Mange faldt paa Knæ, kysede den befriede Jord og græd af Glæde.

De hjemvendende mødte mange Kolonner med Krigsfanger. — Bedstefar Maxim saa opmærksomt ind i Fangerens Ansigt, som om han søgte efter nogen bestemt. Efter nogle Dages Forløb, da de passerede en Stationsby, fandt han den Mand, han søgte. Ja, det var ham, Koch, Barnemorderen! Nu var han læset, snavset, ubarberet og gik med nedslagne Øjne og Hænderne paa Ryggen. „Det forbandede Umenneske!“ skreg Bedstefar og fortalte paa Stedet sine Ledsagere alt, hvad der var foregaaet i Landsbyen for et Aar siden. En stor Menneskemængde omringede Krigsfangerne. — Tavse stirrede de paa Koch under Bedstefar Maxims ophidsede Fortælling. En af Partisanerne traadte frem. Uden at se paa Koch spurgte han, om det var ham, som i Landsbyen N. havde stukket Ild paa tre Hytter fulde af Mennesker og brækket Ryggen paa et lille Barn. En violet Rødme sprang frem paa Kochs Ansigt. Hans Knæ begyndte at skælve, og med tonløs Stemme svarede han: „Ja“. Menneskemængden larmede som Havet i Storm, men forstummede ved Partisanens næste Ord: „Sig mig, hvad vilde De gøre ved den, som var brudt ind i en tysk By og havde brændt deres Landsmænd levende?“ Koch stod tavs. „Har du slugt Tungen, din Skurk?“ lød et Tilraab. Tyskeren stirrede rundt i Kredsen af hadefulde, ophidsede Ansigter og svarede mekanisk: „Jeg er Soldat, jeg har mine Ordre...“. Pludselig snurrede han rundt og skreg: „Jeg vil arbejde, jeg vil arbejde!“ Igen larmede Mængden. Bedstefar Maxim gik et Par Skridt frem. „Du med dine beskidte Hænder vil arbejde?“ Han løsnede den Strikke, han havde om Livet og løftede den op over Hovedet. „Aldrig i mit Liv har jeg truffet en Usling som dig! Hvis det stod i min Magt at kvæle dig med mine bare Næver, jeg gjorde det —“. Da kom en Soldat fra Eskorten, tog Strikken fra Bedstefar Maxim og sagde: „Gem Strikken, du gamle! Du kan være rolig, han skal nok faa sin velfortjente Straf. Det vil Domstolen sørge for.“ Og han førte Koch tilbage til Fangekolonnen.

- Nr. 12 - JULI 1944. -

NYT FRA SOVJETUNIONEN

SOVJETUNIONENS 4. KRIGSAAR STAAR I SEJRENS TEGN!

Krigen paa den sovjetisk-tyske Front er gaaet ind i sit 4.Aar, og samtidig er Kampen mod det fascistiske Tyskland og dets Vasaller ved at naa sin Kulmination. Juni Maaned 1944 vil gaa over i Historien som den Maaned, da de afgørende Slag mod Hitleristerne tog deres Begyndelse. De Allieredes Erobring af Rom, de engelsk-amerikanske Troppers Invasion i Nordfrankrig, den sovjetrussiske Offensiv mod Finland og endelig, paa selve 3-Aarsdagen for Tyskernes Overfald paa Sovjetunionen, den Røde Hærs Sommeroffensiv mod de tyske Fascisters Stillinger i Eviderusland - alle disse haarde Slag mod Nazityskland vidner om, at Teherankonferencens Beslutninger om koordinerede Slag mod Hitler-tyskland fra Øst, Syd og Vest er begyndt at blive til Virkelighed.

Den 10. Juni gik Tropperne paa Leningradfronten under Armégeneral Govorofs Ledelse til Offensiv paa det karelske Næs. I 2½ Aar havde Finnerne befæstet sig paa Næsset. Mannerheimlinjen, som i 1940 blev knust af den Røde Hær, var igen blevet beklædt med Staal og Beton. Foran denne Linje havde Finnerne med tysk Hjælp bygget endnu 2 Forsvarsbælter, bestaaende af Blokhuse og Betonbunkers med metertykke Mure, som var beskyttet af flere Rækker pansrede Skyttegrave, dybe Tankspærringer og mandshøje Granitmure, alt spækket med Kanoner og Skydevaaben af enhver Art. Skyttegravssystemet var saa udstrakt, at man kunde gaa gennem hele Næsset uden en eneste Gang at komme op til Jordens Overflade. De forreste finske Stillinger befandt sig indtil den 10. Juni kun ca. 40 km fra Leningrad.

Paa 11 Dage gennembrød Sovjettropperne dette tysk-finske Forsvarssystem Stykke for Stykke i hele dets Dybde og erobrede Viborg. Derefter udstræktes Angrebet til Annusnasset og Fronten Nord for Omega-Søen, hvor Murmanskanalen og Stalinkanalien blev rensat i hele deres Længde og Karelens Hovedstad Petrosavodsk befriet.

Den fascistiske finske Regeringsklige, som har stillet Finland til Hitler-tysklands Raadighed, har fort Landet ud i den militære Katastrofe. Finlands Skæbne aabner Perspektivet for Tysklands øvrige Vasaller - Ungarn, Rumænien og Bulgarien - , der ligesom Finland er omdannet til fremskudt tysk Forsvarsomraade paa Grund af deres Regeringers vanvittige Eventyrpolitik.

Hvert Slag, den Røde Hær retter mod Finland, er samtidig et Slag mod Hitler-tyskland. Men den hurtigste Vej til Fascisternes Hule gaar gennem Eviderusland. Offensiven her har Karakteren af en Række storstilede Omringelses- og Tilintetgørelsesslag. Tankformationer og motoriseret Infanteri rykker frem i Tyskernes Flanker, afskærer deres Tilbageogsveje og slutter Ringen om den ene Garnison efter den anden. I hurtig Rækkefølge er de stærke hviderussiske Bastioner Vitebsk, Mogilef, Bobruisk, Minsk, Polodsk, Pinsk, Grodno og flere andre befriet. I Vitebsk dræbtes 20.000 Hitlersoldater, medens 10.000 modtog et sovjetrussisk Ultimatum og overgav sig. I Bobruisk indesluttedes 5 tyske Divisioner, og i Omraadet Øst for Minsk er 2 Armékorps og et Tankkorps blevet tilintetgjort. Et karakteristisk Træk ved denne Sommeroffensiv er det store Antal Fanger. Flere Regimenter overgiver sig under tiden samlet, og ikke mindre end 21 tyske Generaler med hele deres Stab er taget som Krigsfanger.

Næsten hele Eviderusland er befriet nu, og samtidig har Offensiven udstrakt sig til de baltiske Sovjetrepublikker. Den Røde Hær har overskredet Letlands Grænse, og Sovjetlitauens Hovedstad Vilnius er befriet. Njemenfloden, den sidste naturlige Hindring før Østpreussen, er overskredet flere Steder. Tyskerne tvangsmobiliserer al Arbejdskraft i Østpreussen til Bygning af Forsvarsværker, og de højere Nazi-Funktionærer er flygtet til Berlin.

Efter Rækken af store Sejre i Eviderusland og Baltikum er ogsaa den 1. ukrainske Front kommet i Bevægelse. Marskal Konjef's Tropper støder frem mod Lvov (Lemberg) over en 200 km bred Front og har omringet 4-5 tyske Divisioner Vest for Brody.

Den Røde Hær er paa Vej, og intet kan standse den. "Det, som Tyskerne hidtil har oplevet, er kun en Brøkdel af, hvad der venter dem i den nærmeste Tid; baade vi og vore Allierede skal satte vore Hovedstyrker ind i det sidste afgørende Slag, og Signalet til den fælles Aktion vil lyde som Begrævelsesklokker for Hitlers Tyskland", skriver Pravda. Det store Maal, Hitler-tysklands Tilintetgørelse og Europas Befrielse, er i Sigte. Sovjetunionens 4. Krigsaar staar i Sejrens Tegn!

NYT FRA SOVJETUNIONEN: LAD OGSAA VENNEN OG BEKENDTE SE BLADET! GEM DET IKKE HEN: NYT FRA SOVJETUNIONEN

Side 2

Sovjetrussisk Diplomat om Danmarks Kamp.

Paa et dansk-sovjetrussisk Møde i London den 19. Maj udtalte Ambassadesekretær Skobeljef fra den sovjetrussiske Repræsentation hos Eksilregeringerne følgende, som vi citerer fra de danske Sømands-London-Blad "Kurer":

"De russiske Partisaner har deres Kampfæller i alle andre frihedselskende Lande, som er faldet under det tyske Aag, og vi ved godt, at det danske Folk, der naturligvis ikke er saa talrigt, men som har sin nationale Kultur og sin nationale Bevidsthed, tager aktivt Del i Undergrundskampen mod Angriberne. Danske Patrioter sprænger Togene i Luften, bringer Retfærdighed over Forræderne, lader ikke Nazisterne bestjæle deres lille Land uden Angst for Afstraffelse.

Tyskerne finder paa mange kløgtige Forholdsregler for at forsøge paa at pacificere og tamme den danske Befolkning og paa denne Maade plyndre den mere effektivt. Eller de gaar pludselig over til morderiske Repræsalier for at skræmme Patrioterne. Men alt er forgæves. Modstanden vil fortsætte og vil bane Vejen til Frihed. Og visselig er den Dag ikke fjern, da den Røde Armés Slag mod Fjenden fra Øst vil forenes med de Allieredes Slag fra Vest, og Folkene i det lidende Europa se Befrielsens Sol staa op.

Sovjetunionens kæmpende Folk følger med Sympati det danske Folks Anstrengelser i Kampen for Friheden, DANMARKS FRIHEDSRAADS Arbejde, dets Organisering og Forening af forskellige Undergrundsbevægelser.

Og denne Sympati er en Garanti for den aandelige Solidaritet, som altid har eksisteret mellem vore to Folk, og som aldrig er blevet virkelig afbrudt paa Trods af alle den fascistiske Propagandas Anstrengelser. De kalder Deres Sabotører, Partisaner og Uddelere af illegale Blade - "Folket, der stadig taler Dansk", ikke sandt? All right, vi Russere forstaar saadant Sprog ganske godt. Og vi tør haabe, at vor egen russiske Maade at tale med de tyske Angribere paa - med Vaaben - ogsaa er ganske udtryksfuld".

DEN RUSSISKE KIRKES NYE OVERHOVED .

I Maj Maaned døde Patriarken Sergius, efter at han gennem 18 Aar med stor Klogskab havde ledet den russiske ortodokse Kirke. Han blev bisat under stor Højtidelighed og Opmærksomhed fra Sovjetstatens Side i Aabenbarelse-skatedralen i Moskva. Paa Dage efter valgte Kirkens Hellige Synode, efter den afdøde Patriarks testamentarisk fremcattede Ønske, Metropolitan Alekssei af Leningrad og Novgorod til hans Efterfølger. Den nye Patriark, som er 67 Aar gammel, er født i Moskva. Efter at have gennemført det juridiske Studium ved Moskvas Universitet gav han sig som 22aarig til at studere Teologi og trædte i Kirkens Tjeneste. I Aarenes Løb har han under Sovjetstyret beklædt en Række høje kirkelige Stillinger. I 1926 udnævntes han til Erkebiskop i Novgorod og i 1932 til Metropolitan i Leningrad. I September 1943, da den Hellige Synode blev genoprettet paa Sovjetregeringens Initiativ, blev han Medlem af denne. Under hele Belejringen opholdt Metropolitan Alekssei sig i Leningrad, hvor han tog ivrig Del i Organiseringen af Byens Forsvar. Som Erkendelse for dette Arbejde har han modtaget Medaljen "For Leningrads Forsvar". Sit smukke Landsted i Leningrads Omegn med alt dets kostbare Indbo skænkede han til Oprettelsen af et Børnehjem for faderløse Børn, hvis Fædre er faldet for Fædrelandets Forsvar.

I et Brev til Stalin i Anledning af sin Udnævnelse til den russiske Kirkes Overhoved skriver han om sin afdøde Forgænger: "De kendte hans Kærlighed til Fædrelandet, hans Patriotisme, som inspirerede ham i den nuværende Epoke af krigeriske Prøvelser, og vi, hans nærmeste Medarbejdere, ved ogsaa, hvilken oprigtig Kærlighed han nærede til Dem, som den kloge Leder af Folkene i vor store Union. Denne Følelse kom særlig til Udtryk efter hans personlige Bekendtskab med Dem efter vort uforglemmelige Møde den 4. September i Fjor. Mere end een Gang hørte jeg af ham, med hvilken Varme han erindrede dette Møde, og hvilken stor historisk Betydning han tillagde Deres for os saa værdifulde Omsorg for Kirkens Behov".

Om sin egen fremtidige Gerning skriver den nye Patriark: "Jeg vil uforandret og uden at vige lade mig lede af de Principper, som prægede den afdøde Patriarks kirkelige Virksomhed: Troskab mod Kirkens Skrifter og Forordninger og Troskab mod Fædrelandet og vor af Dem ledede Regering. Jeg beder Dem, kære Josef Vissarionovitsj, modtage disse mine Forsikringer med samme Tillid, som præger min Indstilling, samt være overbevist om den dybe Kærlighed og Taknemmelighed, som alle Kirkens Tjenere, der fra nu af arbejder under min Ledelse nærer for Dem".

NFSU+GIV BLADET VIDERE EFTER LÆSNINGEN+NYT FRA SOVJETUNIONEN+GIV BLADET VIDERE EFTER LÆSNINGEN+NFSU

STALIN OM INVASIONEN.

Den 13. Juni henvendte en Repræsentant for "Eravda" sig til Marskal Stalin med Spørgsmaalet: "Hvordan vurderer Kammerat Stalin de Allieredes Landgang i Nordfrankrig?" Stalin gav følgende Svar: "Som en Sammenfatning af de allierede Befrielsestroppers syv Dages Invasionskampe i Nordfrankrig kan man uden Betænkning sige, at den stort anlagte Ovgang over den engelske Kanal og Masselandsætningen af allierede Tropper i Nordfrankrig har haft fuldstændig Fremgang. Dette er utvivlsomt en straalende Fremgang for vore Allierede."

Man maa indrømme, at Krigshistorien ikke kender noget tilsvarende Foretagende, som har været saa bredt anlagt, saa storslaet i sit Omfang og saa mesterligt i Udførelsen.

Som bekendt mislykkedes det i sin Tid paa det skændigste for den "uovervindelige" Napoleon at forcere Kanalen og erobre de britiske Øer. Tyskeren Hitler, som i 70 Aar prøvede med, at han vilde gaa over Kanalen, har ikke engang været at bringe sin Trusel til Udførelse. Men det er paa ærefuld Vis lykkedes de engelske og amerikanske Tropper at udføre denne vældige Plan og gaa over Kanalen og landsatte Tropper i stort Omfang.

Historien vil vurdere dette som en Præstation af første Rang".

HVIDERUSLAND.

En ny Offensiv er indledt paa Østfronten, paa det hviderussiske Afsnit. Hviderusland har naturligtvis intet at gøre med Betegnelsen "Hviderussere" i den Betydning, som Ordet fik under Revolutionen i 1917, da det betød Kontrarevolutionære. Hviderusland har været sit Navn i henved 600 Aar, og Historikerne diskuterer stadig Ordets Oprindelse. Hviderusserne har beboet dette Omraade i hele den historiske Tid, men fik først deres egen Stat i 1939. Befolkningen bestaar af ca 8 Millioner Hviderussere, 1 Million Jøder og Resten hovedsagelig Storrussere og Polakker.

Hviderusserne har i Aarhundreder ligget i Kamp mod tyske Røvere. Da de tyske Ridderordener hærgede i Østeuropa, dannede Hviderusserne et Forsvarsforbund med Litauerne. Det var omkring Aar 1300. Hundrede Aar senere kom Hviderusland og Litauen under Polen. I de følgende Aarhundreder blev den herskende Klasse "forpolsket", men Befolkningen baade i Litauen og Hviderusland beholdt sin nationale Karakter.

I Slutningen af det 18. Aarhundrede blev Polen delt, og Hviderusland kom under den russiske Tsar.

I 1918 stod Tyskerne i Hviderusland. Da Tyskerne blev fordrevet, voksede Sovjetmagten frem over hele Landet, og den 24. December 1918 anerkendte Sovjetregeringen den selvstændige hviderussiske Sovjetrepublik. Dermed omstyrtes imidlertid, da de polske Imperialister i April 1919 angreb deres Naboer for at erobre Vilna-Omraadet og Hviderusland.

I December 1919 fastlagde Vestmagterne Curzon-Linjen, ifølge hvilken de polske Imperialister skulde nøjes med rent polske Omraader. Det tiltalte imidlertid ikke Herrerne i Polen, som i 1920 paany kæmpede sig over Hviderusland og Ukraine, Raaderusland, som var svækket af Krigen og Borgerkrigene, maatte gaa ind paa Voldsfreden i Rigá 1921, som lagde Halvdelen af Hviderusland under Polen.

Derefter levede Hviderusserne under de fascistiske polske Godsejeres og Militaristers Aag, indtil Verdenskrigen kom, og Hitlers sejrriige Hære maatte trække sig tilbage for første Gang, da de mødte den Røde Hær i September 1939.

For første Gang i Historien fik Hviderusserne deres egen Stat. I den korte Tid, Socialismen og Sovjetmagten raadede i Landet, skete et uhyre Opsving. Store Landomraader blev frataget de flygtede polske Godsejere og givet tilbage til de rette Ejere, de hviderussiske Bønder. Der aabnedes 1300 nye Skoler, og de kommunale Valg i 1940 gav som Resultat, at ca 40.000 Hviderussere valgtes til forskellige kommunale Poster. Hviderusland begyndte sin March mod Frihed og Velstand.

Naar Tyskerne er fordrevet fra Hviderusland, vil Hviderusserne, som har deres egen Hær, ikke tillade andre Røvere at blive Tyskernes Efterfølgere. Hviderusserne gør Fordring paa den gamle Ret, som de er villige til at indrømme andre Folk: at saa Lov til at leve i Fred i deres eget Land. De vil være stærke nok til at skaffe sig dette Ønske respekteret.

ooo

Armégeneral LEONID GOVOROF, Sverstkommanderende for Tropperne paa Leningradfronten, udnævntes den 18. Juni til Marskal af Sovjetunionen. Under Sommeroffensiven er endnu en General forfremmet til Marskal, nemlig Kommandøren for Tropperne paa den 1. hviderussiske Front, General K. ROKOSSOVSKI.

Side 4

Arsenalet i Skoven.

"Isvestija"s Korrespondent Bojejs Jampolski fortæller om et Besøg hos Partisanerne i Hviderusland.

Da vor Flyvemaskine landede paa Partisanflyvepladsen, og jeg saa Partisanerne omringe Maskiner blev jeg slaaet af Uligheden i deres Bevabning. De havde sovjetrussiske, tyske, polske, rumænske og hollandske Geværer. De havde sorte tjekiske Maskinpistoler fra Skodaværkerne og sovjetrussiske Automatvaaben af Typen PPS, Granater af alle Typer og fra alle Lande, Vaaben fra forskellige Tider og Lande, fra det ultramoderne Panserværnsgevær, som var en tappet Partisanhyrdes dyrebareste Skat, og til den gamle Jagtbøsse, som en gammel Biavler havde bragt med til Partisanafdelingen.

Fra Flyvepladsen begyndte vi en Rundrejse til forskellige Partisanafdelinger i Hviderusland. Paa Hesteryg, i Bøndervogne og med Partisankampvogne færdedes vi Tusinder af Kilometer paa Kryds og Tværs gennem Polesien og Provinserne Minsk, Pinsk og Bræst. Jeg fik en klar Opfattelse af det uhyre Omfang af Folkets væbnede Kamp mod de tyske Okkupanter.

Rejsen gik gennem Skoven. Mellem de aarhundredgamle Egetræer saa jeg Bondepiger og Smaadrenge gaa omkring med Kurve og gennemsøge Lysningerne i Skoven. Først troede jeg, de plukkede Svampe og Bær, men da jeg kom nærmere saa jeg, at der laa gamle irgrønne Patroner i Kurvene. Det var sovjetrussiske og tyske Patroner, som havde ligget her siden de store Kampe i 1941. Nu samlede Bønderne dem ind, gjorde dem rene, tørrede dem og leverede dem derefter i brugelig Stand til Partisanafdelingernes Ledere.

En Dag naaede jeg til en lille hviderussisk Flod. Her saa jeg en gammel Mand, som vadede langs Flodbreden og gennemsøgte Bunden med en Rive. Fludselig bukkede han sig og trak et let Maskingevær op af Vandet. Det var den berømte gamle Bonde Nikita, som paa sin originale Maade havde skaffet Partisanerne i Omraadet over 100 Geværer, 20 lette Maskingeværer og flere Tusind Granater. Efter de store Kampe i dette Omraade i 1941 blev en Mængde Vaaben tilbage i Skovene og Sumpene. Nikita og hans Familie samlede en Mængde Geværer og Maskingeværer sammen og kastede dem i Floden og i Brønden. Projektilerne og Granaterne gravede han ned i tørre Myretuer, for at de ikke skulde ruste. Og da Tiden var inde, overlod den gamle Nikita disse Vaaben til Partisanerne.

"Hallo, Nikita", raabte Partisanlederen Alexei Ivanovitsj, som var sammen med mig. "Mon du skulde have nogle 76 mm Granater?"

"Jo, det er der siktert", svarede den Gamle paa sin sindige Maade. Det viste sig, at han havde 100 Granater af denne Type gemt i Skoven. Stedet, hvor de var gravet ned, var omhyggeligt kamufleret, og intet Menneske i Verden vilde have kunnet finde dette Ammunitionslager.

Jeg saa, hvordan Bønderne satte Ild paa hele Engstrækninger og bagefter ledte i Asken efter Geværdale og Kanonlaase. Jeg saa, hvordan en Bonde gravede en gammel Høstak frem fra et Morads og derpaa trak en udmærket brugbar Panserværnskanon frem, som han havde gemt for Partisanernes Regning. Jeg saa, hvordan Bønderne efter et tysk Luftangreb samlede de Bomber op, som ikke var eksploderet, og gav Partisanerne dem.

I Lejren hos den berømte Partisanafdeling, som staar under Anførsel af Nikolaj Nikolajevitsj, saa jeg et helt Partisanarsenal. I den hjemmelavede Smedje var man i Færd med at lave Maskinpistoler af Cykledele. Ved et langt Bord sad Smede og Drejere og arbejdede med deres enkle Instrumenter. En Mekaniker viste mig en nylavet Partisanmaskinpistol. Den saa ikke ud til at være meget forskellig fra de fabriksfremstillede. Da jeg prøveskød den, lød det præcis, som naar man skyder med et Panserværnsgevær. Jeg fik fortalt, at det var lykkedes Tyskerne i en Kamp at erobre en saadan hjemmelavet Partisan-Maskinpistol. I en stor Landsby, som længe havde været i Partisanernes Besiddelse, laa en gammel, forladt Spritfabrik. Tyskerne troede, at det var der, Partisanerne fremstillede deres Vaaben. Flere Døgn i Træk bombarderede en tysk Flyvemaskine Fabrikken, saa den blev lagt helt i Grus.

Men i Virkeligheden laa Partisanernes Arsenal midt blandt de aarhundredgamle Træer ude i Skoven. Der fremstillede Partisanerne ikke blot Maskinpistoler, men ogsaa deres egne Partisangranater. Arbejdet lededes af en Ingeniør, som havde sluttet sig til Partisanerne. Paa Partisanernes Øvelses-skydningsterren fik jeg Lejlighed til at se denna Granats Virkning. Den eksploderede med samme Dren som en Flyverbombe. Dens Sprængvirkning er saa stor, at en eneste Granat er nok til at sprænge en tung tysk Lastbil i Luften. Her ved Partisanernes Arsenal saa jeg ogsaa en Maskine, som var opfundet af deres egen Mekaniker. Den sleb de tyske Patroner til, saa de passede til Partisanernes Sovjetgeværer. Paa denne Maade kunde Partisanerne drage direkte Fordel af de store Mængder tysk Ammunition, de erobrede. Fra Bobruisk til Brest og fra Minsk til Pinsk hørte jeg Knitren af Maskingeværer og Dren af Artilleri. Det var Partisanerne, som skød. Paa Skovvejene hørte jeg Motorstøj. Det var Partisanernes egne lette Kampvogne, som rykkede frem.

Side 5.

ARBEJDSHYGIEJNE I SOVJETINDUSTRIEN UNDER KRIGEN

af S.B. Smeljanski, Direktør for Centralinstituttet for Arbejdshygiejne og til Bekæmpelse af Erhvervssygdomme.

Krigen har skabt en Række nye Problemer paa Arbejderbeskyttelsens Omraade. Under den store Evakuering af Industrien østpaa maatte store moderne Fabrikker installeres i Bygninger, som ikke var beregnet til dette Formaal. Nye Fabrikker maatte bygges i Omraader, som aldrig havde haft nogen Industri. Endvidere maatte der skaffes Levnedsmidler og skabes normale Levevilkaar for et uhyre Antal overflyttede Arbejdere.

Det gjaldt om at skabe saadanne Forhold, at Krigsindustriens Arbejdere kunde naa en høj Arbejdsproduktivitet. Og dette var ensbetydende med at beskytte dem mod Ulykker og Erhvervssygdomme.

Siden Krigsudbruddet er der skabt en særlig Sundhedsinstitution paa hver eneste Krigsfabrik i Sovjetunionen. Den samarbejder med andre Sundhedsinstitutioner til Gavn for Arbejderne og deres Familier.

Inspektører fra Sundhedsvæsenet er fast knyttet til de større Fabrikker. De mindre Fabrikker besøges regelmæssigt af det paagældende Distrikts Inspektører. Inspektørerne samarbejder med Arbejderne selv, som under Fagforeningernes Ledelse foretager daglige Inspektioner for at kontrollere, at de hygiejniske Forhold paa Fabrikken holdes paa et højt Niveau.

Foruden Fagforeningerne og Sundhedsvæsenets Inspektører findes et helt Net af videnskabelige Institutter, som udelukkende beskæftiger sig med arbejdshygiejniske Problemer.

Flytningen østpaa medførte store Problemer for mange af de evakuerede Fabrikker. Takket vare de Forholdsregler, som iværksattes af Fagforeningerne i Samarbejde med Lager og Sygeplejersker, kunde Arbejderboligerne holdes fri for epidemiske Sygdomme, og de hygiejniske Forhold paa Arbejdspladserne bringes i Orden.

Det betydeligt forøgede Antal kvindelige Arbejdere har gjort det nødvendigt at oprette specielle Sundhedsinstitutioner for disse, som f. Eks. obstetriske og gynakologiske Klinikker, der kontrollerer gravide Kvinder før Fødselen og holder et vaagent Øje med alle, hvis Sundhedstilstand laader noget tilbage at ønske. De Fabrikker, som beskæftiger særlig mange kvindelige Arbejdere, har Børnehaver til Aflastning af Mødrene og veludstyrede Klinikker for personlig Hygiejne, som er hele smaa hygiejniske Opdragelsescentre.

I Begyndelsen af Krigen medførte Mørkelagningen mange Vanskeligheder. Til at begynde med sættes simpelthen store Plader for Vinduerne, som helt dækkedes og al Ventilation forhindredes. Inden længe ændredes Mørkelagningen. De tætsluttende Plader blev erstattet af "Labyrinthplader", som tillod Luften at slippe igennem og gjorde det muligt at opretholde god Ventilation.

Dette havde særlig Betydning i de saskaldte "varme Fabrikker". "Luftbygger" anvendes i stor Udstrækning paa disse Fabrikker for at hindre Overophedning. En af de mest effektive Foranstaltninger for Arbejdernes Sundhed paa de "varme Fabrikker", har vi fundet, er at give Arbejderne let saltet Sodavand at drikke. Grunden er naturligvis, at man mister meget Salt med Svæden, og Tilførselen af Salt hjælper til at bevare Organismens Saltbalance. Ifl. en specielt Beslutning fra Sovjetunionens Fagforeningers Centralraad har Fabriksledelsen Pligt til at give Arbejderne paa de "varme Fabrikker" gratis saltet Sodavand.

Takket vare de ovennævnte Foranstaltninger forekommer kun yderst sjældent Tilfælde af Ildebefindende paa Grund af Overophedning. Faren for Hedeslag er helt fjernet og Arbejdsproduktiviteten er øget. Fagforeningerne, Sundhedsvæsenets Inspektører i Industrien og de medicinske Institutter studerer omhyggeligt de Erfaringer, som er vundet under Krigen. De har udarbejdet et System af lokale Ventilationsenheder, som fjerner skadelige Partikler og Støv under Smeltning af Sprængstoffer.

Indenfor Ammunitionsindustrien er der oprettet profylaktiske Institutioner, "Præventorier", ved alle Fabrikker. Deres Opgave er at kontrollere Arbejdernes Sundhedstilstand, opdage Afvigelser fra det normale og forebygge Sygdomme. Til disse forebyggende Foranstaltninger naa medregnes "Matsentorierne" og Specialdiæt. Den medicinske Videnskab har særlig Opmærksomheden rettet paa Kampvognsindustrien, hvor den elektriske Svejsning tidligere var Aarsag til Astmasygdomme hos Arbejderne, der indaandede skadelige Partikler. Ukukh-Instituttet, som er det største i Sovjetunionen paa Arbejdshygiejnens Omraade, har udarbejdet effektive Ventilationsmetoder. Ogsaa nye Metoder for at bortskaffe Støv og Luftarter, som opstaar under Svejsningen er taget i Brug. Som Følge heraf er Astmasygdommene forsvundet fra Kampvognsfabrikkerne i Sovjetunionen.

Side 6.

KRIM - SOVJETUNIONENS FERIELAND.

Ved Befrielsen af Krim har Sovjetlandet faaet sit vigtigste Ferieland tilbage. Krim og navnlig dets sydlige Sortehavskyst med de mange Kursteder og Hvilehjem indtager Førstepladsen i det vidtstrakte Net af Kursteder fra Karpaterne til Stillehavets Kyst. I 1920, da Borgerkrigen rasede vildt, udstedtes, kort efter at Krim var befriet fra Interventionstropperne, et Dekret, undertegnet af Lenin, hvorefter alle Kursteder paa Krim erklæredes for Sovjetstatens Ejendom. Samtidig udarbejdedes en Plan om Bygning af et vidtstrakt Net af Hvilehjem og Sanatorier med 25.000 Pladser, saa at Folkets brede Masser kunde faa Lejlighed til at nyde godt af Krims Naturnrigdomme og faa Hvile og Pleje. Virkeligheden har overgaaet disse Planer, som udarbejdedes i en saa vanskelig Tid for Landet. I 1934 fandtes der 44.000 Pladser paa Krims Hvilehjem. Fagforeningerne, Folkekommisariatet for Sundhedspleje og mange andre Institutioner og Organisationer staaer som Ejere af de Hundreder af nyoprettede Sanatorier. Men først i de sidste Aar før Krigen 1941 antog Udviklingen af Kurstederne paa Krim virkelig storslaaede Former. I Foraaret 1941 var ca 1/3 af alle Kursteder i Sovjetunionen beliggende paa Krim, og her holdt ca 400.000 Mennesker aarlig deres Ferie. Alene i Jalta, Krims største Kursted, var der ca 50 Sanatorier og Hvilehjem, dvs. mere end i hele Rusland 1913. Hvert Aar opførtes nye Hvilehjem og anlagdes smukke Parker paa Krims Bjergskraaninger og Klippekyster. De gamle mineralske Kilder rekonstrueredes og udvidedes. Krims behagelige Klima og Naturskønhed var en magtig Magnet, som tiltrak en stadig voksende Strøm af Feriegæster fra de fjerneste Egne af Sovjetunionen.

Klimaet paa Krim overgaar i flere Henseender Klimaet ved den franske og italienske Riviera. Gennemsnitstemperaturen for hele Aaret er i Jalta ca 10 Graders Celcius, det aarlige Antal Solskins-timer (2.500) er større end i nogen anden Del af Sovjetunionen og kun 388 mindre end i Nizza.

Dette Klima gør Krim til mere end blot et Feriested. Halvøen er Centrum for Bekæmpelsen af Tuberkulosen. De bedste Dele af Kyster er forbeholdt Tuberkulosesanatorierne, hvis Antal før Krigen voksede for hvert Aar. Eupatoria er specielt indrettet til Kursted for Børn med Knogletuberkulose; paa Eupatorias Børnesanatorier var der i 1937 Plads til 4000 Børn eller dobbelt saa mange som paa hele det øvrige Krim.

De befriede Kursteder er nu ved at blive genopbygget. Snart vil Krim igen kunne modtage syge, Rekonvalescenter og Feriegæster.

I Efteraaret 1941 valfartede besøgende til en af Forsøgsmarkerne ved Staro-Poltavas Forsøgsstation for Bomldsdyrkning i Usbekistan. Alle vilde se en ejendommelig Slags Bomuld, som bar Kapsler med farvet Bomuld i forskellige Nuancer fra mørkebrunt til næsten gult. Efter utallige Forsøg var det lykkedes Plantefysiologen Bada-nof at frembringe denne farvede Bomldsart af fin Kvalitet med høj Produktivitet og konstant naturlig Farvning. Siden har Sovjetunionens Plan-terfysiologer forsøgt at frembringe Bomuld i an-dre Farver, og foreløbig er det lykkedes at skæ-be Varieteter med forskellige grønne Nuancer. De naturfarvede Bomldsvarer bleges hverken i Vask eller Sol, og man venter at de i betydelig Grad vil nedsætte Behovet for kunstig Farvning af Tekstilvarer.

ooo

Ægteparret Tjernopljaef fra Kharkof-Distriktet har faaet tildelt Fædrelandskrigens Orden. I 1941, ses i mange Kilometers Afstand. Paa dets Side læ-da Fjendens første Bølger var raset forbi, skjul-ses Ordene fra Stalins Dagsbefalinger: "Evig Hæder til de Helte, som er faldet i Kampen for vort Fædrelands Frihed og Uafhængighed!", og derunder er indskrevet Navnene paa de Rødarmister, som ligger begravet her.

I de sidste Aar har Geologerne opdaget store Lejer af Bly og Zink i Kasakhstans Bjerge, og Udvindingen af de rige Lejer er nu begyndt. I Kasakhstan findes ogsaa Europas største Kobberminer, tæt ved Kounrad-Bjerget, hvorfra Kobbermalmen føres til Balkasj Kobbersmelterierne.

ooo

I Nærheden af Kijef er der aabnet et Hvilehjem for Partisaner, og den første Gruppe Partisaner er an-kommet. Om kort Tid aabnes endnu et Hvilehjem her.

ooo

Muhamedanere ved Kasan-Moskeen har indsamlet 100.000 Rubler til den Røde Hærs Overkommandos specielle Forsvarsfond.

ooo

Tæt ved Perekop er rejst et Mindesmærke for Krim-slagets Helte. Monumentet er 32 Meter højt og kan ses i mange Kilometers Afstand. Paa dets Side læses Ordene fra Stalins Dagsbefalinger: "Evig Hæder til de Helte, som er faldet i Kampen for vort Fædrelands Frihed og Uafhængighed!", og derunder er indskrevet Navnene paa de Rødarmister, som ligger begravet her.

ooo

oooSØRG FOR AT SAAMANGE SOM MULIGT LÆSER BLADETooo

Side 7

Sibiriens Produktion tidoblet paa 15 Aar!U. S. A's Vicepræsident taler i Novosibirsk .

De Forenede Staters Vicepræsident, Henry A. Wallace, som i Sommer har foretaget en Rejse gennem Sibirien til Kina, talte i Juni Maaned paa et Møde i Novosibirsk. Han udtalte bl.a.: "Alle Amerikanere forbinder Navnet Sibirien med Begrebet om et uhyre Omraade, som er sparsomt bebygget, som er dækket af tætte Skove og af Tundraer og Søer, et Land med udtømmelige, men hidtil ikke udnyttede Rigmomme, et Land med stærk Kilde og lange Vintre. Billedet af Sorger, Lidelser og lænkebundne Fanger var knyttet til Sibirien.

Men i de sidste femten Aar er Billedet ændret paa magisk Vis. Som Følge af en ny Pionerbevægelse er der i hurtigt Tempo bygget Fabrikker og Værker, som har gennemløbet en storslaaet Udvikling, nye Veje er anlagt, og nye Gruber aabnet. Videnskabelige Undersøgelser har aabnet uventede Veje for det menneskelige Snille, og nye Typer af Maskiner er kommet til Anvendelse i Sibiriens Fabrikker og i dets Landbrug, hvad der har indvarslet en rask Forhøjelse af Levestandarden.

Man kan udtrykke det saaledes, at selv om Sibiriens Klima ikke forandrede sig, ændredes Befolkningens Aand. Krigens har fremskyndet denne Forvandling. Mine Forhaabninger om en bedre Fremtid øgedes betydeligt, da jeg saa deri straalende Dygtighed, hvormed Livet er organiseret i Sibirien i de sidste femten Aar, og at der takket vare denne Omstaendighed kan fremstilles uhyre Mængder af saavel Landbrugsprodukter som Industrivarer.

Særlig overbevisende er Industriproduktionen i Distriktet Novosibirsk. Bruttoproduktionen af Industrivarer, som i 1939 udgjorde 215 Millioner Rubler, beløb sig i Fjor til 5.238 Millioner. Det er blevet mig fortalt, at hele Sibiriens Produktion er tidoblet i de sidste femten Aar.

Jeg vilde ønske, at Befolkningen i Amerikas vestlige Stater og specielt da i Norddakota, Washington og Montana samt i Alaska-Omraadet havde kunnet se, hvad jeg har set paa denne Rejse...

Den nordvestlige Del af USA og Sibirien har meget tilfælles, og jeg er overbevist om, at vi kan lære meget af hinanden. USA maa lære, hvordan man skal industrialisere de nordvestlige Omraader, ligesom I her har forstaaet at industrialisere Sibirien og ogsaa maaet dette MaaL. Vi i Amerikas nordvestlige Stater tror, at vi har gjort et godt Stykke Arbejde indenfor vort Lands Landbrug, men I her i Sibirien har gjort et fortrinligt Arbejde saavel indenfor Landbruget som indenfor Industrien.

Saasnaert denne Krig er endt med Sejr for Sovjetunionen og dens Allierede over den forhadte Fjende, vil hele Verden paany øge Arbejdet for den fradelige Opbygning og for at skabe saa gode Levevilkkaar som muligt for alle frie Mennesker. Til den Tid, ligesom under denne Krig, bliver et intimt Samarbejde mellem vore to store Folk og deres Allierede den bedste Garanti for Held i vore Bestræbelser.

Den bedste Garanti for et intimt Samarbejde mellem vore Folk er de sovjetisk-engelsk-amerikanske Troppers Kamphandlinger i Nordfrankrig, Italien og paa den sovjetisk-tyske Front!

oCo

ANDREJEF-VÆRKERNE i Taganrog, et af de største sydrussiske Metalværker, delte Skæbne med de fleste Fabrikker i de Omraader, Tyskerne havde besat. Før Tilbagetoget sprangte Tyskerne Fabrikkens vigtigste Afdelinger i Luften: den nye Martinovns-Afdeling, som producerede ca. 300.000 Tons Staal om Aaret Rørvalseværket, som lavede 100.000 Tons Rør aarlig, Pladevalseværket og andre Anlæg.

For 8 Maaneder siden begyndte Statens Genopbygningsorganisationer sammen med Metalværkets Personale det store Arbejde med at sætte Fabrikken i Drift. Over 1100 Jernbanevogne, ubrugeligt Murværk transporteredes bort; 3000 Tons Metallkonstruktioner maatte fjernes som uanvendelige, over 10 Kilometer Vani- og Dampledninger maatte repareres eller nyopsættes, og over 18 Kilometer Kabler og elektriske Ledninger monteres.

For en Maaned siden afsluttedes Reparationsarbejdet paa Martinovn Nr. 7, og for kort Tid siden indviedes Staalrørsværket, som er et af de største i sin Art og optager et Areal paa 50.000 Kvadratmeter. Dermed er en vigtig Del af Genopbygningsarbejdet afsluttet.

Siden Juni 1941 har Specialtropper genopbygget 30.000 Kilometer Jernbane og over 5000 Broer. 27 af disse Specialtropper har for dygtigt Arbejde faaet Hæderstitlen "Sovjetunionens Helt".

oCo

Side 8

FRA ODESSAS KATAKOMBER.

Under Odessas Gader strækker sig et Netværk af underjordiske Gange og Huler paa tilsammen flere Hundrede Kilometer Længde. Det er Rester af gamle Kalkstensbrud, hvis Historie gaar 150 Aar tilbage til Byens Grundlæggelse under Katarina den Store. De forladte Stenbrud blev senere Tilholdssted for Smuglere, som havde ryddet en underjordisk Gang fra Frihavnen til Centrum af Byen. Under Revolutionen i 1917 søgte Bolsjevikerne Tilflugt i Hulerne, men senere minedes Katakomberne af Sovjet-Myndighederne for at modarbejde alle de Tyveknagte, som holdt til i Gangene. Da Krigen brød ud, brugtes Katakomberne til Beskyttelsesrum, og da Tyskerne besatte Odessa, gæntes store Mængder Vaaben under Jorden til fremtidigt Brug. Under Byens aarelange Besættelse søgte ca 10.000 Partisaner og 3.000 andre Flygtninge Tilflugt her.

Den underjordiske By var glimrende organiseret. Her fandtes dybt under Jorden Trykkerier, Radiostationer, Forretninger, Værksteder, Vaabendepoter, Hospitalsrum, Køkkener, Sovesale osv. ja endog et Fængsel for Tyskere, Rumanere og Forrædere. Det lykkedes aldrig de tysk-rumanske Okkupanter at faa Bugt med denne underjordiske Fæstning. De forsøgte med Giftgas, men uden Held. De bevogtede Hovedindgangene, men kendte ikke talrige andre godt skjulte Nedgange. Om Natten var Partisanerne Byens Herre og tilføjede Fjenden stor Skade. Da Tyskerne hovedkuls maatte flygte fra Odessa, var det Partisanerne, som ved at overskære alle de Sprængledninger, Tyskerne havde lagt fra Hus til Hus og i Havnen, hindrede, at Byen blev ødelagt.

Den kendte sovjetrussiske Krigskorrespondent Eugen Krieger, som deltog i Stormen paa Odessa, giver følgende Skildring af sit Møde med Odessas tapre underjordiske Forsvarere:

"Det er ved at blive mørkt, og i Halvmørket er der noget levende, som rører sig. Det er en Klynge Mennesker, man hører Mands- og Kvindestemmer, hører, hvordan de driver paa en Hest, som trækker i et langt Reb. Menneskene har grebet fat i Rebet og trækker med for at hjælpe Hesten. Ved Siden af dem ligger Sække og Kasser i en stor Bunke. Da de fik Øje paa vor Flyvemaskine, kom de løbende hen til os. De tog os ved Haanden og førte os hen til et mørkt Hul. "Hallo!", raabtes der dernedefra. Vi begreb ikke et Ord, men raabte dermed: "Hallo, Kammerater!"

Omsider dukkede en stor Kurv op fra Dybet, en af den, man bruger i Gruberne. I Kurven sadder Mennesker, som klamrer sig fast til Rebet, og imellem dem ligger Bylter, Spande, Primusapparater, Sække med Mel og Madvarer, ja, der er endog en levende Hund, som nu hopper ud af Kurven.

"Hurra, vi lever!" raaber disse Mennesker. "Tyskere og Rumanere støvede rundt omkring os og dræbte Folk fra Odessa til Slavearbejde. Her stod et ganske almindeligt Skur, og de Hunde til Tyskere, som gik her forbi, mærkede ingenting trods deres store Næser. Men dette lille Skur skjulte Nedgangen til Gruben!"

Den lille Dreng, disse Mennesker har med sig op, ser nu Dagens Lys for første Gang. Man begynder at forklare os det hele. Her søgte de dødsdømte og de, som var flygtet fra Fangenskab, Tilflugt, her gænte man Rødmister, som var undsluppet Tyskerne, gamle og unge gænte sig. Hærned søgte Beboerne fra mange Huse, hele Familier med alt Høstgeraad. De steg ned gennem et dybt, snævert Hul. De levede i Mørket, 34 Meter under Jorden, fast besluttet paa hellere at blive i mange Maanedes og vente til Fjenden var fordrevet, end at udlevere sig til Tyskernes og Rumanernes Fordøgtbefindende. Vi ser i Halvmørket, hvordan Folk ler og tørrer Taarerne bort, og vi begynder selv at le.

Om Natten kommer stadig nye Mennesker op af Gruberne, hele Familier, hele Forstadens Befolkning. Saaledes saa vi i Mørket de Mennesker, som fortsatte Kampen mod Tyskerne efter Okkupationen. Nu er de frie!"

xxx

I Pauserne mellem Slagene fortsætter Rødmisterne deres Uddannelse. Statsuniversitetet i Moskva har oprettet en Korrespondanceafdeling for ca 2000 Studenter, og af disse er Halvdelen Soldater eller Officerer i den Røde Hær. Hver Maaned sender Hovedstadens Forlag 2-2½ Million Bøger til Fronten. Hærens Forlag udgiver af nyere Litteratur i de forskellige Folkeslags Sprog, Uanset hvor haard Kampen er, modtager Rødmisterne paa alle Fronter regelmæssigt de nye Aviser, trykt paa Russisk, Ukrainsk, Hviderussisk, Estnisk, Lattisk, Litauisk, Aserbajdsjansk, Tatarisk, Kasakhisk, Usbekisk osv.

Det kulturelle Liv ved Fronten foregaar med Klubberne som Centrum. Næsten alle Klubber har deres egne Skuespillere blandt Frontsoldaterne. Desuden giver de bedste Sovjetskuespillere Forestillinger ved Fronten, Forfattere læser deres nye Bøger højt, de nyeste Sovjetfilm forevises, og Videnskabsmand rejser rundt til Fronterne og holder Foredrag.

ooo

KRONIK:

Kvindernes Stilling i Sovjetunionen.

Før Revolutionen levede den russiske Arbejder- og Bondekvinde en ynkværdig, næsten retsløs Patrialtivarelse, skaanselsløst udbyttet som Arbejdskraft, berøvet selv de beskedne sociale og politiske Rettigheder, som Mændene besad. Som ung Pige var hun underkastet Familiefaderens uindskrænkede Myndighed, som gift sin Ægteherres Forgodtbefindende. Den datidige Ægteskabslovgivning krævede, at: "Hustruen maa være sin Mand, der er Familiens Overhoved, underdanig og forblive i Karlighed, Arbejdighed og ubegrænset Lydighed overfor ham og gøre alt efter hans Vilje", og den gammelrussiske Husorden, "Domostroj", raadede Ægtemanden: "Du skal behandle din Kone strengt, men ikke brække hendes Ribben!" Under endnu tristare Slavekaar levede den russiske Bondekvinde. Et almindeligt Ordsprog i Landsbyen lød: "En Høne er ingen Fugl, en Kvinde er intet Memeske", og hun blev ofte behandlet derefter som et umalende Arbejdsdyr. Leo Tolstoj skildrer i sit berømte Drama "Mørkets Magter", hendes dybe Fornedrelse og Uvidenhed: "Evad er vel Kvinden i Landsbyen? Et rent Nul, ja, et Skarn! De er alle blinde som Muldvarpe. Intet ser hun, intet hører hun! Hvem lærer hende noget? Kun hvis Manden har faaet en Taar over Tørsten, giver han hende en god Lære med Hestelinen".

I Byerne udnyttedes Kvinden i stor Udstrækning som ukvalificeret, underbetalt Arbejdskraft i Industrien. Den lange Arbejdsdag (10 til 12 Timer) i usunde Fabrikslokaler sammen med den almindelige Fattigdom og de elendige Boligforhold undergravede tidligt hendes Helbred, saa at den gennemsnitlige Levealder for Arbejderkvinden i det tsaristiske Rusland kun var 33 Aar. I Forbindelse hermed herskede en forfærdende Børnedødelighed, langt højere end i andre europæiske Stater. Ifølge en officiel Statistik fra 1911 døde en Trediedel af alle Spædbørn i Løbet af det første Leveaar. Analphabetismen, som prægede hele den russiske Arbejder- og Bondebefolkning, var særlig udbredt blandt Kvinderne. Efter Folketællingen i 1897 kunde kun 13% af Tsarruslands Kvinder læse og skrive, og hos de undertrykte nationale Minoriteter omfattede Analphabetismen blandt Kvinderne nær de 100%.

Oktoberrevolutionen i 1917 bragte den russiske og alle de undertrykte Folks Kvinder fuldstandig politisk, økonomisk og social Frihed og Ligeberettigelse. Dens Kvindeprogram var udtrykt i Lenins Parole: "Det arbejdende Folk kan ikke naa fuldstandig Frihed uden at vinde fuldstandig Frihed for Kvinderne", og det blev fulgt fra Revolutionens første Dag. Alle de Skranker, som tidligere havde spærret Kvinden ude fra Deltagelse i det politiske Liv og gjort hende til et mindreverdigt Medlem af Samfundet, blev sprængt, og Millioner af frigjorte Kvinder blev derved draget ind i aktivt Arbejde for Opbygningen af det nye Samfund. Paa Moskvaarbejdernes Konference i 1919 kunde Lenin med Tilfredshed erklære: "Sovjetmagten, det arbejdende Folks Magt, har allerede i de første Maaneder af sin Eksistens fuldbyrdet en radikal Omvæltning paa Kvindelovgivningens Omraade. Af de Love, der anviste Kvinden en underordnet Stilling, er der end ikke blevet Spor tilbage. Vi har al mulig Grund til at være stolte over vore Resultater paa dette Omraade".

Sovjetkvindens retslige Ligestilling med Manden i Samfundslivet og hendes særlige Rettigheder som Moder er lovfæstet i Grundlovens § 122, der lyder: "Kvinden i Sovjetunionen har de samme Rettigheder som Manden paa alle Omraader af det økonomiske, kulturelle, sociale og politiske Liv.

Muligheden for at udøve denne Ret er sikret derigennem, at Kvinderne har Lighed med Mændene med Hensyn til Retten til Arbejde, til Lønnen for Arbejde, til Hvile og Fritid, til Socialforsikring og Uddannelse og derved, at Staten beskytter Mødrenes og Børnenes Interesser gennem Svangerskabsferie med fuld Løn og forsyner Landet med et rigeligt Net af Mødrehjem, Vuggestuer og Børnehaver".

Retten til Arbejde paa lige Fod med Mændene har skænket den moderne Sovjetkvinde den økonomiske Frihed og Selvstændighed, uden hvilken de fleste andre Rettigheder er illusoriske, og den store slaaede Beskyttelse af Moder og Barn gennem Statens Socialforsikring (skildret i en tidligere Kronik i "Nyt fra Sovjetunionen", Nr. 9) har gjort det muligt for hende at deltage i Produktionen og det offentlige Liv uden at tilsidesætte sine Pligter som Hustru og Moder. Hovedprincippet er at udvide Kvindernes Virksomhedsomraade ved at yde al mulig Hjælp til Husmødre og Mødre. Denne bestaar dels i Socialforsikringens Omsorg for Moder og Barn, dels i Foranstaltninger til at lette Husearbejdet. Oprettelse af Vuggestuer, Børnehaver og Fritidshjem, af offentlige Vaskerier og Spiserestauranter, Organisering af Spisning for Børn og Foranstaltninger til Lettelse af det huslige Arbejde er altsammen Spørgsmaal, som optager en stor Plads i Sovjetunionens Opbygningsplaner.

Siden Arbejdsløsheden fuldstandig forsvandt i 1930, og Landets hurtige Industrialisering under Femaaarsplanerne krævede et stadig større Antal Arbejdere, er Kvindernes Antal i Produktionen steget stærkt. I Løbet af de 7 Aar fra 1929 til 1936 steg Antallet af kvindelige Arbejdere og Funktionærer med over 5 Millioner til 8½ Million, eller 35% af det samlede Antal arbejdende. Samtidig

(fortsættes paa næste Side)

Side 10

er der sket en bemærkelsesværdig Forskydning med Hensyn til Arten og Omfanget af Kvindernes Arbejdsomraader. Medens de før Revolutionen væsentlig var beskæftiget ved ukvalificeret Arbejde, er de nu trængt ind i selv de højest kvalificerede Fag og paa de ledende Poster. Allerede i 1936 arbejdede 82.300 kvindelige Ingeniører og Teknikere i Sværindustrien, og Kvinder som Direktører for store industrielle Foretagender og videnskabelige Institutioner er en ganske almindelig Foreteelse. Paa de videnskabelige og tekniske Højskoler udgør Kvinderne omkring Halvdelen af den studerende Ungdom, indenfor det pædagogiske og medicinske Studium endog det overvejende Flertal. 1936 var 48,9% af Sovjetunionens Lægestab Kvinder. Ogsaa i de faglige Organisationer er Kvindernes Indflydelse meget betydelig, i Bedriftsraadene udgør de 30% af Medlemmerne. En tilsvarende vigtig Rolle spiller Sovjetkvinden i det politiske Liv. Talrige Kvinder er Medlemmer af Sovjetrepublikkernes lovgivende og administrerende Myndigheder. Paa den 8. Unionskongres i December 1936, hvor den nuværende Sovjetforfatning blev vedtaget, udgjorde Kvinderne 21% af de delegerede.

Under den nuværende Krig danner Kvinderne Kernen i den sovjetrussiske Hjemmefront. Siden Krigens første Dage har de med Begejstring paataget sig de største Pligter og Ofre for at bidrage til deres Lands Befrielse og Sejr. Medens Mændene gik til Fronten, indtog Kvinderne deres Plads i Fabrikkerne, i Gruberne og ved Højovnene, og det skyldes ikke mindst deres Indsats, at Industrien har kunnet levere den Røde Hær de vældige Mængder af alle Slags Vaaben og Ammunition, som er en Betingelse for den endelige Sejr. Allerede i Oktober 1941 udgjorde Kvinderne 45% af alle Industriarbejdere, og de Kvinder, som i Krigens første Tid kom til Fabrikkerne, er nu erfarne Arbejdere, som sætter forbedrende Rekorder i Produktionen. Indenfor Landbruget er Kvindens Rolle ligeledes vokset med Krigens Krav. Det er hende, som i denne Tid, medens alle vaabenføre Mænd kæmper ved Fronterne, maa gøre selv det mest krævende Arbejde i Kollektivbrugene. Alene i Moskva-Distriktet arbejder 4272 Kvinder som Traktorførere. I Rostov-Distriktet var i 1940 kun 15,7% af Landbrugets Traktorførere Kvinder, i Fjor var Tallet 41,9%.

Men ogsaa ved selve Fronten tager Kvinderne Del i Kampen. Tusinder af Kvinder kæmper i den Røde Hærs Rækker, og i Partisanafdelingerne bag Fjendens Linjer. Ikke mindre end 45.000 Kvinder er under Krigen dekoreret med Ordener og Hæderstegn for deres Fortjenester i Kampen og i Produktionen. Blandt dem har 2300 Partisankvinder faaet Medaljen "Fædrelandskrigens Partisan".

En ny Kvindetype er opstaaet i Sovjetunionen, økonomisk frigjort, sikker paa sig selv og sit eget Værd. Sovjetmagten har, for første Gang i Historien, virkelig gjort Kvindens fulde Ligeberettigelse. Den gav dem Del i Statens Styrelse, åbnede dem Vejen til Arbejde og Uddannelse paa lige Fod med Mændene og gav dem gennem sin særlige Omsorg for Moder og Barm Mulighed for at arbejde uden Vanskeligheder af den Art, Vesteuropas Kvinder maa kæmpe med. Derfor stod en Hær af Sovjetkvinder parat til at yde deres bedste for deres Lands Sejr, da Hitlers plyndrende Horder overfaldt det.

De havde noget at kæmpe for - og de har vist, hvad de duede til!

+++

Sovjetrepublikken Aserbajdsjan er ikke blot Sovjetunionens vigtigste Olieomraade; ogsaa dens Landbrug staar paa et højt Niveau. Over 100 Maskin- og Traktorstationer med ialt 5000 Traktorer og et stort Antal Combines staar til Kollektivbøndernes Raadighed. I de senere Aar har Aserbajdsjan udviklet en Bomuldsavl, som gør Republikken til Sovjetunionens andet store Bomuldsomraade næsteften de centralasiatiske Republikker. Aarsproduktionen af Bomuld er ca 200.000 Tons. Under Krigen er ogsaa Hvedeomraadet udvidet betydeligt. Republikken er kendt for sin Frugt-, Vin- og Teavl. Før Revolutionen dyrkedes ikke Te i Aserbajdsjan; i 1939 omfattede Teplantagerne over 3000 ha, og de er siden forøget til 10.000 ha.

Den 14. Juni fejrede Sovjetunionen de Forenede Nationers Dag. Alle Statsinstitutioner flagede, i Biograferne vises engelske og amerikanske Film og Ugerevuer fra de Allieredes Fronter; Leningrad Radio udsendte de Allieredes Nationalsange og amerikanske og engelske Komponisters Værker; flere Udstillinger aabnedes i de større Byer. Saaledes havde Sejskabet til Fremme af kulturelle Forbindelser mellem Sovjetunionen og Udlandet (VOKS) arrangeret en Udstilling i Moskva, som viste de engelsk-amerikanske Luftbombardementers Virkninger i Tyskland og de besatte Lande. I Fabrikker, Skoler, Klubber og Kulturpaladser holdtes Foredrag om de Forenede Nationers Kamp i Italien, om Invasionen i Nordfrankrig, om de Allieredes Leverancer til Sovjetunionen og om forskellige kulturelle Emner.

+

+

Passagertrafikken paa Flodlinjen Moskva-Volga-Astrakan er i Sommer i fuld Drift. Linjen, som er den længste Passagerlinje paa Sovjetunionens Floder, har en Længde af 3200 km, og Ruten betjenes af 30 moderne Volgademperer.

0000

Nyt

Nummer 13

September 1944

FRA SOVJETUNIONEN

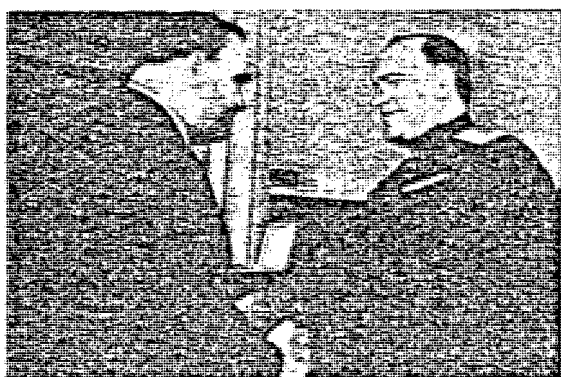
1

2

3

4

5

Ovenstaaende Billeder viser en Række af Sovjetunionens berømteste Hærledere. — 1. Marskal *Konjev*, Chef for Tropperne paa 1. ukrainske Front, som befriede Lvof og nu rykker frem langs Karpaternes Nordside mod Krakow. -- 2. Armégeneral *Tjernjakovski*, hvis Tropper paa 3. hviderussiske Front staar ved Østprajsens Grænse. — 3. Armégeneral *Jeremenko*, hvis Tropper rykker frem mod Riga. — 4. Marskal *Sjukof* faar overrakt »Sejrens Orden« i Kreml af Vicepræsidenten for den Øverste Sovjets Præsidium, Sjvernik. — 5. Marskal *Rokossovski*, Øverstkommanderende paa 1. hviderussiske Front.

Side 2

Oberst Boltin, Moskva:DEN RØDE HÆRS OFFICERER.

Sovjetfolkernes store Kamp mod Hitlertyskland gjorde Uddannelsen af den Røde Hærs Officerskadrer til et af de vigtigste Problemer. I Dag kan man med fuld Overbevisning sige, at dette Problem er løst med stor Fremgang.

Historien kender mange Eksempler paa, at Officerskadrerne i en Armé talmæssigt er skrumpet ind under en Krig, og at deres Kvalitet er blevet ringere. Det var Tilfældet i Kejser Wilhelms Tyskland under forrige Verdenskrig, hvad da ogsaa indrømmedes af Mænd som Ludendorff og von Seeckt.

Uden Tvivl gennemløber Hitlerarméen i Øjeblikket samme Proces. Tyskland begyndte Krigen mod Sovjetunionen med talstærke Officerskadrer, som var godt uddannede, krigsvante og fast disciplinerede. Nu er disse Officerskadrer ikke mere, hvad de var: Hundre tusinder tyske Løjtnanter og andre Officerer ligger i den sovjetiske Jord, og ganske andre Tyskere er traadt i deres Sted. De nye Officerer har ikke samme Selvtillid og ikke samme Overbevisning om deres egen Overlegenhed og heller ikke den Erfaring og Dygtighed, som udmærkede deres Forgængere.

Objektive Kendsgerninger, Fangernes Udtalelser og fremfor alt de Nederlag, den "uovervindelige" tyske Armé har lidt, beviser paa slaaende Maade, at den tyske Armés Rygrad er blevet svagere under Krigen.

I den Røde Hær kan vi iagttage den stik modsatte Proces. Den begyndte Krigen med Officerer uden tilstrækkelig Erfaring. Stalin sagde, at den Røde Hær den Gang endnu ikke var nogen fuldstændig Kaderarmé. Den havde i Virkeligheden ingen Erfaring med Hensyn til Ledelsen af den moderne mekaniserede Krig.

Dens Generaler og Officerer havde udmærkede moralske Egenskaber. Allerede længe før Krigen rensedes den Røde Hær for fjendtlige Elementer, for ån saakaldte femte Kolonne. Den Røde Hærs Officerskadrer, som stammer fra Arbejderne, Bønderne og den arbejdende Intelligens og er opdraget i Kærlighed til deres socialistiske Fædreland, studerede Krigskunst, Teori og Fortidens Erfaringer med Ildhu, men den var ikke fagnilitær i samme Grad som Fjendens Armé, og den havde ingen Erfaring fra den moderne Krig. Under saadanne Betingelser maatte Kadrernes Opgave løses saavel kvantitativt som kvalitativt.

Sovjetunionen indsaa, at der forestod en lang og haard Krig, og den gjorde fra Krigens første Dage et stort Arbejde i Baglandet for at uddanne Officersreserver. Det er klart, at man ikke for Tiden kan sige noget konkret om dette Arbejde eller dets talmæssige Omfang, men det Faktum, at den Røde Hær efter tre Aars Krig ikke lider Mangel paa Officerer, men ovenikøbet har flere nu end ved Begyndelsen af Krigen, vidner paa overbevisende Maade om Effektiviteten af de Midler, som er taget i Anvendelse for at naa dette Maal.

Den Røde Hærs Officerskadrer er vokset ikke blot kvantitativt, men ogsaa kvalitativt. Den Røde Hær har jo under sine Generalers Ledelse tilføjet Fjenden yderst svære Nederlag. Det er Stalin og hans nærmeste Medarbejdere, Generalerne, som kommanderer Armékorps og Divisioner samt Tusinder af Officerer, der har skabt Sovjettroppernes Sejre. Disse Officerer er uddannet under Krigen. Flertallet af dem er unge Mænd. Mange af dem kommer fra fredelige Erhverv og har kun under Krigen ombyttet Ingeniørens Regnestok, Konstruktørens Passer eller Lærerens Blyant med Kampvaabnet.

Under tre Aars Krig har den Røde Hærs Officerer naaet et Mesterskab i deres militære Fag, uden hvilket man ikke vinder Fremgang i Kampen. De begyndte med en haard Skole af Prøvelser og Modgange, og maaske netop derfor ligger overdreven Selvsikkerhed og Praleri dem fjernt.

Sovjetofficeren er beskeden. Gennem hele Sovjetsystemets Opbygning opdrages han under Stalins umiddelbare Ledelse til at være det og maå lære ikke at være overmodig, ikke at overvurdere sine Kræfter og ikke at betragte sig som ufejlbarlig.

Officeren er vant til at maatte lære og forstaa at tage ved Lære, og han bedømmer sig selv kritisk. Netop derfor tager han sjældnere fejl, naar han har faaet Erfaring, og i Krig er det jo saadan, at den, som begaar de færreste Fejl, vinder.

I Krigen har Sovjetofficererne paa udmærket Maade gjort sig til Herrer over den moderne Teknik. Den Røde Hær er fortraffeligt udrustet med de mest moderne Vaaben. Soldaterne behersker disse Vaaben, og deres Anvendelse ledes af Officererne.

Side 3

Mest iøjnefaldende er Forbedringen af den Røde Hærs ledende Kadrer paa den operative og taktiske Krigsførelses Omraade, dvs. det, som saa at sige udgør Krigskunstens Sjal. Hele Verden kender Navnene paa Marskallerne Rokossovski, Sjukof, Vasiljevski, Konjer og Voronof, Generalerne Govorof, Vattin, Malinofski, Tolbukhin og mange andre. De er alle begavede Feltherrer, som har tilbagelagt Tjenestens lange Vej fra den laveste til den højeste Grad indenfor Hæren. De er kommet frem under Krigen netop takket være deres Fortjenester i Kampen.

Krigen er den bedste Skole i Krigskunsten, og Generalerne er sædvanligvis sande Mestre i deres Fag. Og som de ledende Generaler er ogsaa Officerernes store Masse vokset i Erfaring. Stalin har kaldt dem Mestre i den moderne Taktik og Manøvrering. Derigennem understregede han, at Officererne havde lært Tropperne at manøvrere i Kampen under komplicerede Forhold.

Hele Verden var forbløffet over de tilintetgørende Gennembrud af den tyske Front under Kampene 1943-44, da den Røde Hær gik over Dnjepir og andre store Floder i Ukraine. Man maa forestille sig, at disse Storsejre er sammensat af et uendeligt Antal mindre Sejre, og at Titusinder Officerer af forskellige Grader har nedlagt deres Mesterskab i disse Sejre. Gør man det, faar man et Begreb om, hvordan den Røde Hærs Kadrer er vokset.

Hvad er Aarsagen til denne Vækst? Hvorfor er den Røde Hærs Kadrer vokset og styrket, mens den tyske Armés Kadrer er blevet svagere?

Svaret paa dette Spørgsmaal maa først og fremmest søges i Karakteren af den Krig, som føres mellem Sovjetunionen og Hitlertyskland, i Sovjetstatens Karakter og i Sovjettroppernes moralske Kraft.

Tapre og modige Folk, som fører en retfærdig Befrielseskrig mod Okkupanterne, som er opfyldt af helligt Had mod Fjenden og er fast besluttet paa at sejre, friske og arbejdsomme Folk, hvis skabende Kræfter frit kan udfoldes og mangfoldiggøres under den fremskredne socialistiske Ordning; disse Folk, som ledes af den kloge og geniale Feltherre Stalin, den største Politiker i vor Tid, har af deres Midte frembragt begavede Officerer. Hæri ligger en af den Røde Hærs Kraftkilder.

Ilja Ehrenburg:

V I S L A A R T I L .

Støttet til en Kæp kom en tysk Feldwebel frem fra Skoven. Uden et Ord gav han sig til Fange. Hans Øjne var udtrykkløse, og han svarede paa alle Spørgsmaal med Enstavelsesord. Det mest udtrykfulde hos ham var hans Kæp; i den havde han skåret Navnene paa alle de Byer, han havde været i - Radom, Warszawa, Liège, Namur, Reims, Paris, Saloniki, Krakow, Lvov, Kief, Gomel, Smolensk, Vjasma.

Da Feldwebelen saa, at jeg undersøgte hans Kæp, sagde han: "Overalt har vi været. Men hvordan er vi i Grunden naaet?" Alt er relativt blandt sine Landsmand, som for længe har mistet Evnen til at tænke, var denne Feldwebel en Filosof. Endnu før en Maaned siden grublede han ikke over sine Feltoogs filosofiske Betydning; han begyndte først at gruble, da han stiftede intimt Bekendtskab med vore Tanks og Sturmviiks. Han blev Filosof, da han havde flakket om i Skovene en Uge og havde maattet leve af Bær og Vand fra Moser.

Den 24. Juni, da vor Offensiv begyndte, udstedte Infanterigeneral Jordan en Dagsbefaling: "Idag er Bolsjevikernes Sommeroffensiv begyndt... I Frankrig har Fjenden takket være vore Troppers forbittede Modstand lidt store Tab og kun opnaaet ubetydelige Fremgange. I Italien har Fjendens voldsomme Offensiv heller ikke ført til noget Resultat. Vi staar overfor Opgaven at modstaa det asiatiske Angreb og at tilføje Modstanderen saadanne Slag, at hans Offensiv tilintetgøres. Jeg er overbevist om, at den niende Armé, som hidtil er gaaet ubesejret ud af alle Kampe, vil forsvare sin Ære i det Slag, som nu nærmer sig. Heil vor Führer!"

Et Døgn senere fik Fritzterne at se, hvordan den "hidtil ubesejrede" tyske Armé tog Benene paa Nakken. Vi lærer Tyskerne at rejse Polker i Vold, vi lærer dem det med Ild. Men det er lutter arkedumme Elever, og Korrespondanceundervisning bider ikke paa dem. Efter Minsk og Bobruisk gjorde Tyskerne i Vilensk og Brest stadig forbitted Modstand. Ilden i Eviderusland lærte ikke Tyskerne i Warszawa noget, og Ilden i Polen lærer ikke Tyskerne i Normandiet noget. Fritzterne behøver mere haandgribelige Undervisningsmetoder. Og denne Undervisning er den Røde Hær nu ved at give den fra Baltikum til Karpaterne.

Verden synes, at vor Offensiv er en underlig Historie. I Løbet af en Maaned har vi tilbagelagt en Strækning som Afstanden mellem Caen og Köln. Det er svært at opnaale den Vej, vi er rykket frem i Meter eller yards. Udenlandske Iagttagere har travlt med at gætte: hvori bestaar Offensivens Hæ-

Side 4.

melighed? Nogle, som er naive eller lader, som de er det, forsikrer, at Tyskerne retirerer frivilligt, at de undgaar Kamp. Men Tyskerne selv dementerer denne Paastand. Tyskerne forsikrer selv i deres Kommunikéer, at "yderst svære Afværgeskampe" finder Sted. Tyskerne siger selv: "Det største Slag i denne Krig er i Gang". Tyskerne har ikke saa travlt med at retirere i deres Kommunikéer: to Dage efter, at vi havde erobret Lublin, forsikrede de, at "Garnisonen i Lublin forsvare sig fremgangsrigt". Endnu mindre travlt har Tyskerne med at retirere i Virkeligheden: De klamrer sig fast til hver Klump Jord, de slaas om hver By. Efter Minsk kom Vilna, efter Vilna Brod-Distriktet, efter Brod-Distriktet Lvof. Tyskerne forstaar, at de nu ikke har noget Sted at retirere til. Tyskerne forstaar, at Letland ikke er Kalmuk-Steppen. Forgæves forsøger visse udenlandske Blade, naar de skriver om vor Fremrykning, at udforske den flygtende Fritz' Sjal pr Teleskop: Det er ikke Fritzerne, der er Tale om. Det drejer sig ikke om, at Tyskerne retirerer hurtigt, men om, at vi rykker hurtigt frem.

Hvorlænge er det siden, Tyskerne troede, de havde Patent paa Knibtangsbevægelser og omgaaende Manøvrer? Hvorlænge er det siden, Tyskerne bildte sig ind, at de havde Monopol paa Omringninger? Det er andre Tider nu. Tyskerne forsøger at holde Stand, de gaar til Modangreb, de kaster deres be-rygtede "Tigre" ind i Kampen. Men naar de forsøger at holde sig fast, havner de i en Knibtang. Naar de gaar til Modangreb, gaar de mod Døden. Og ikke engang Filmrevuefotograferne interesserer sig længere for deres "Tigre". Nu er det os, som slaas: Tyskerne er blevet Objekt.

Hvorfor gaar vi fremad? Fordi vi kan Krigskunsten. Vore Marskaller og vore Generaler er blevet Herrer paa Slagmarken. Tyskerne tror, at de disponerer, men det er Russerne, som disponerer. I 1942 sloges den unge General Tjernjakofski mod den ikke længere unge General Gollwitzer. Det var ved Voronesj, og det var dengang, vi lærte at slaas. Nu er Infanterigeneral Gollwitzer taget til Fange og ført til Tjernjakofski: vi har lært at sejre.

Nu føres Krigen efter vore Regler, og Tyskerne har intet andet, at gøre end, at gætte. Og de gætter daarlige. I Maj skrev Krakauer Zeitung: "Omend nogle Distrikter i Rumænien er grebet af Uro paa Grund af, at Russerne synes at have Planer om at gaa til Offensiv i Jassy-Området, saa fortsætter Befolkninger i Generalguvernementet alligevel roligt sit Arbejde, thi Russerne ved, at Vejen hertil er spærret færdig". De troede, at vi vilde begynde i Jassy-Retningen, men vi tog Lvof, vi tog Frzemysl, og vi er gaaet frem til Weichsel. I Juni spekulerede Danziger Vorposten: "Estland føler sig allermest truet i Letland og Litauen hersker fuldkommen Ro..." De troede, at vi vilde begynde med Estland, men vi begyndte med Letland. Vi slaas, som det passer os. Vi stræber ikke blot efter at befri Byer fra Tyskerne, men ogsaa efter at befri Tyskerne fra en bitter Mangel paa Forstand: vi graver dem ned.

+++

Vi bluffer ikke, vi slaar til. Vi skraalede ikke ud over hele Verden om "Tigre" og "Pantre". Vi byggede ypperlige Tanks, som slaar "Tigrene". Vi slaar ikke paa Reklametrommen for et Vaaben, vi producerer det. Vi kommer ikke med teatraliske Effekter. Vi har ikke eksperimenteret med og bygget Robotbomber, som kan dræbe hundreder Kvinder. Vi fantaserer ikke om "psykologiske Angreb": vi er ikke interesserede i Tyskernes Psyke, men i deres forgængelige Krop. Og det er denne Krop, vi bearbejder. Vi ved, at Tyskerne ikke kan bringes til Formuert, og vi slaas mod dem, ikke med Erklæringer, men med Granatkastere. Vi angriber saa voldsomt, fordi vi er blevet trætte af Tyskernes vi vil gøre det endeligt af med dem. Vi vil leve. Det er ganske simpelt, og dette er hele Hemmeligheden ved vor Offensiv. Vore Hjærter siger: "Fjerde Aar". Og vi gør alt, for at der ikke skal komme et femte. Vore Tropper sprænger frem med Tanken: "Der bliver maaske ikke nogen fjerde Vinter". Vi er grebet af en valdig Utaalmodighed. Vi gaar frem, fordi vi staar ved Tysklands Grænser. Vi er paa Vej dertil. Vi iler frem for at møde den dejligste af alle Piger: vi skynder os til Møde med Retfærdigheden. En saaret Granatkasterskytte sagde til mig: "E hvilken Jammer... De siger, at jeg skal ligge i Sengen en hel Måned". Jeg prøvede at trøste ham med, at man nok skulde klare sig uden ham. Han svarede mig lidsigt: "Jeg maa til Berlin... De har myrdet min Kone..." Vi gaar frem saa hurtigt, fordi ikke blot denne Granatkasterskytte, men vi alle nærer en ubetvingelig Trang til at komme til Berlin. Og nu ved vi alle: vi er der snart.

B A L T I K U M.

Den Røde Hær staar i de baltiske Sovjetrepublikker. Befrielsens Time er inde efter 3 Aars Rædselshærdøme.

De baltiske Folks Historie er en Historie om Undertrykkelse og Lidelser uden Ende. I Aarhundreder har de været knugtet af uden- og indenlandske Herrer. De polske Adelsmænd i Litauen, de livlandske og preussiske Baroner i Letland og Estland herskede i Baltikum med Ild og Sværd gennem Aar-

Side 5

hundreder. Den svenske Stormagtsvids Herremænd gav ikke de andre Undertrykkere noget efter. Og sluttelig blev den russiske Tsarisme en værdig Efterfølger af de vesterlandske Udbyttere.

Arbejderbevægelsen vandt tidligt Indpas i Baltikum. Deis læa disse Lande som Porten til Rusland, og dels var en ikke uvæsentlig Del af Tsarismens Industri forlagt hertil. I Tallinn er der endnu mange Arbejdere, som kan huske den Tid, da Sovjetunionens nuværende Præsident Kalinin arbejdede iblandt dem som Smed. Mange Bolsjeviker gav deres bedste Aar i Kampen for at befri Baltikums Arbejdere og Bønder. Samtidig kæmpede mange estniske, lettiske og litauiske Revolutionære blandt Arbejderne i Moskva og St. Petersburg. I 1910 omtalte Lenin det lettiske Proletariat som en af de revolutionære Arbejders mest fremskredne Afdelinger. Under Revolutionen i 1905 kæmpede ogsaa de baltiske Folk tappert.

Da Oktoberrevolutionen brød ud i 1917, rejste ogsaa de baltiske Folk sig. Kampene paa den baltiske Kyst i 1917 førtes under Parolen: Befrielse af de estniske, lettiske og litauiske Folk fra Kapitalisternes og Godsejernes Aag og fri Federation med Sovjetrepublikkerne. Resultatet blev Grundlæggelsen af de estniske og lettiske Sovjetrepublikker i 1917. I December 1918 udraabtes ogsaa den litauiske Sovjetrepublik.

Det blev ikke længe, da baltiske Folk kunde glæde sig over deres Frihed. Sovjetmagten i disse Lande blev kvalt i Blod af det inden- og udenlandske Bourgeois. De kontrarevolutionære Bander og udenlandske Interventionshære (deriblandt det danske "Korps Westenholz") for frem paa samme Maade som Nazisterne i Dag. Alene i Riga myrdede de 3000 af de bedste Repræsentanter for Letlands Folk. Tusinder af Arbejdere og Bønder blev kastet i Fængsel eller drevet i Landflygtighed til Øerne. Marker og Skove var fulde af Grave.

Med de vesterlandske Imperialisters Hjælp sikrede de Reaktionære deres Magt i Baltikum. De baltiske Lande blev Omgærdede for Angreb paa Sovjetunionen. Under Borgankrigen blev Estland Basis for Angrebene mod Petrograd. Det var herfra, den engelske Flaade forsøgte at angribe Kronstadt, og det var fra Estland, General Judenitsj begyndte sin March mod Petrograd. Det var her, Bulak-Belachovitsjs og Bermonts Bander sammen med de estniske Hvidgardister begyndte deres Virksomhed.

Efter Krigen blev de baltiske Stater Led i det Balte af smaa Stater, der oprettedes af Kapitalismens Politikere som et Bolværk mellem Sovjetunionen og "Vestens Kultur". Derigennem blev de baltiske Lande ogsaa i økonomisk Henseende skilt fra Sovjetunionen. Det blev en skæbnesvanger Politikk. Baltikums Landbrug og Industri var nemlig bygget op paa Basis af det store russiske Marked, og dens Evne var fuldstændig afhængig af den russiske Import og Eksport. Ved Aarskiftet 1939-40 beskæftigede de estniske Jern-, Staal- og Tekstilfabrikker kun 17.000 Arbejdere mod 36.000 i 1913. Forfærdende Arbejdsløshed var en kronisk Foreteelse i de "blomstrende" baltiske Stater.

Efter som Tiden gik, blev de baltiske Lande mere og mere afhængige af udenlandsk, specielt engelsk Kapital. Her, ligesom i Finland, var Arbejderklassens Magt knækket, og det betalte sig at anbringe Kapital i disse Landes Industri. Af de 150 største Virksomheder i Estland blev 73 med ialt 9.515 Arbejdere drevet for udenlandsk Kapital. England indtog Førstepladsen i Estlands Eksport. Det fik Smør og andre Landbrugsprodukter for 1/3 af de Priser, de baltiske Folk selv maatte betale for disse Produkter.

De nye reaktionære Magthavere søgte først at optræde paa liberal Maner. Der skulde selvfølgelig laves Reforme. Bl.a. lovfæstedes en Landbrugsreform, hvori det bestemtes, at ingen maatte eje mere end 150 ha Jord. Men der var Undtagelser. Saa kaldte Mønsterbrug havde ingen Begrænsning. Og naturligvis blev de fleste Godsejere i Hast Mønsterlandbrugere. Brandt der var Litauens Præsident Smetona. De smaa Landbrug kom yderligere i Gæld, og efterhaanden kastedes den demokratiske Maske. Den behøvedes ikke mere. Smetona, Ulmanis og Pjets optraadte som Baltikums ukronede Konger. Korruptionen blev strede uhindret. Ministrene blev hovedrige gennem Bestikkelser fra Monopolherreerne. Saaledes fik Estlands Finansminister store Bestikkelser fra Kehraværkerne.

Hospitalsvæsenets og Undervisningsvæsenets Tilstand var en ren Skandale. Den Slags interesser de ikke Regeringerne. Trykkefrihed eksisterede ikke. Forfatterne maatte ikke skrive om Ting som rø Farve eller "Solopgang i Øst". "I vort Land er Vodkaen billig og Bøgerne dyre", hed det Mand og Mand imellem i Letland.

Da den nuværende Krig udbrød i 1939, tvang Folkets Opposition de ledende til at indgaa en Pakt med Sovjetunionen om Venskab og gensidig Garanti. Den var aldrig alvorlig ment fra de ledende Kredse, som straks indledte hemmelige Forbindelser med Magter, der intrigerede mod Sovjetunionen. Sovjetunionen afslørede Konspirationen. Følgen blev, at disse Kredse maatte rige Pladsen for Folkens sande Repræsentanter. Der afholdtes almindelige Valg. Med overvældende Majoritet valgtes en Folkets Regering i de tre Lande, der vedtoges Love om almindelig Socialisering af Jord og Industri og Regeringerne fransatte Ønske om og fik bevilget Optagelse i Sovjetrepublikkernes store Union. De bal-

Side 6

tiske Folk havde omsider faaet Friheden.

En ny Tid begynde. De baltiske Folk begyndte et nyt Liv. Arbejderne strømmede til Fabrikkerne. Paa de store Krenholms Tekstilfabrikker voksede Antallet af Arbejdere fra 2.000 til 12.000. Godserne blev udstykket, og de smaa Landbrugere fik mere Jord. Arbejdernes Lønninger blev omgaaende forhøjet. Smaabøndernes Gæld blev afskrevet. Skolerne aabnedes for Folkets Børn. Avisernes Oplag sprang hurtigt i Vejret, og fra Trykkerierne strømmede frisindede Forfatteres Bøger ud til Masserne. Folkets Sange og Folkets Musik udsendtes fra Radiostationerne. I Baltikum var Glæden, Arbejdet og Fremskridtet kommet til Magten. Hvad brød de baltiske Folk sig om de reaktionære, som var flygtet til Udlandet og derfra bagtalte dem og i Særdeleshed Sovjetunionen til Borgeres og visse socialdemokratiske Lederes store Fryd.

Men de baltiske Folks Lidelseshistorie var endnu ikke slut. Det værste var tilbage. I Juni og Juli 1941 trængte de fascistiske Horder ind i deres Lande. En stor Del af de baltiske Folk fulgte med den Røde Hær paa dens Tilbagetog. Mange Fabrikker, som kunde være Okkupanterne til Nytte, blev ødelagt. Herover græmmer de tidligere Magthavere og deres Leksjere i de kapitalistiske Lande sig endnu. De regnede med at faa deres Kapitalinvesteringer tilbage. Men Folkene fulgte Stalins Parole.

En Rædselsperiode begynde. Massebord og Henrettelser har hørt til Dagens Orden. Folket er blevet plyndret til det bare Skind. Sult og Nød, Terror og Død hersker i Baltikum. Tyske Civilpersoner oversvømmede de tre Lande sammen med Militæret. I deres Spor vendte Hvidgardister og reaktionære tilbage.

I den Røde Hær har baltiske Enheder kæmpet og udmærket sig. I Hjemlandet har Partisaner og Sabotører været aktive. De baltiske Folk har tappert ydet Modstand mod Okkupanterne.

Nu har den Røde Hær snart befriet Baltikum: Frihedens Time slaar. Skrækslagne flygter de civile Tyskere derfra. I Riga stormes Passagerdamperne af Okkupanter og Quislinger. Vredens Dag er kommet. Livet vender tilbage til de baltiske Sovjetrepublikker.

DE SOCIALISTISKE LANDBRUG REDDEDE SOVJET FRA SULTEN.

Vicekommissær for Landbruget, I. Benediktov.

Det er Kollektivbrugets Livskraft og gode Organisation, som har gjort det muligt for Sovjetunionen at overleve Tabet af Kornomraaderne Ukraine, Don og Kuban i Krigens første Periode. Udbyttet i de resterende Omraader i de centrale og østlige Dele af Unionen har gjort, at Sovjetfolkene ikke heller har behøvet at leve saa fattigt, som man kunde vente.

I 1943 var Landbrugets Produktion - indenfor tilsvarende Omraaden - 39% højere end i 1916, den første Verdenskrigs tredje Aar, trods de ugunstige Vejrforhold i mange Distrikter. I Forhold til 1916 produceredes 9 Gange saa mange Kartofler.

I Aarene 1941-43 forøgedes Kollektivbrugenes Kvægbestand med 2%. Antallet af Faar og Geder øgedes med 16%. I Fjor leverede Kollektivbrugene mere Kød end i 1940, det sidste Førkrigsaar.

Landbrugernes Arbejde er blevet mere produktivt. I 1943 dyrkede hver Kollektivbonde gennemsnitlig et dobbelt saa stort Areal som Bonden af 1913.

Planøkonomiens Effektivitet.

Hvordan kunde det gaa til? Det er naturligvis først og fremmest en Følge af Landbrugets gennemgribende Nyudrustning med tekniske Hjælpemidler, som muliggjordes takket være Sovjetindustriens hurtige Udvikling. Planøkonomien giver Sovjetunionen Mulighed for at udnytte sine materielle Resourcer rationelt og at koncentrere dem, hvor de er til størst Gavn for vore nationale Behov.

Foraaret 1944 gav de allerbørste Løfter. Landbruget lider Mangel paa Arbejdskraft, det har færre Traktorer og Heste. Fjenden har ødelagt mange blomstrende Omraader. Men trods alt dette gør Kollektivbonden et bedre Arbejde end nogensinde før.

I Juni 1944 var de med Korn tilsaaede Omraader 15 Mill. acres større end foregaaende Aar. I Aar er der dyrket Grønsager paa 2.500.000 acres mere end i Fjor. Kartoffelarealet er øget med 1.825.000 acres (1 acre = 0,4 Hektar).

Sovjetfolket har med Begejstring givet sig i Kæst med Opgaven at være sin egen Gartner. I Fjor dyrkede 11 Mill. Industri- og Kontorarbejdere Grønsager i deres egen Kokkenhave. Mange Fabrikker og Kontorer har store kollektive Køkkenhave. I Aar dyrkes paa denne Maade ialt 2.500.000 acres, dvs. 20% mere end i Fjor. Regeringen stiller Jord og Frø til Disposition.

Ploven følger efter Kanyvognen.

Bønderne i det befriede Ukraine og i Distrikterne Leningrad, Orel, Kalinin og Kursk gennemførte i Aar Foraarssaaningen paa Rekordtid. Kun nogle Maaneder tidligere havde Kampen raset paa deres

Marker. For et Aar siden skilte Frontlinjen næsten hele Ukraine fra Sovjetlandet.

Efter Okkupationens Flugt har de befriede Omraader faaet over 22.000 Traktorer og mange Tusind Flove og Biler. Ved dette Aars Begyndelse havde de faaet 1.200.000 Stk. Kvæg og mere end 500.000 Stk. Fjorkra fra Landets østlige Egne. Sommer bliver yderligere en Mill. Dyr afsendt.

Det værste erovre Maater alle Maskiner og alt Kvæg, som ved Krigsudbruddet evalueredes østpa, er nu kommet tilbage til deres oprindelige Hjemsted. Tusindvis af Landmand, som drog østpa, er vendt tilbage.

Kollektivbonden, som har givet Sovjetfolket Vad i de vanskelige Tider, faar en stor Mission at opfyldes under det store Genopbygningsarbejde.

+++

Grigorij Almasof.

EN KULTUREL REVOLUTION.

26 Aar er kun et Øjeblik i Menneskehedens Historie. Men for Arbejderklassen har Sovjetstatens 26-aarige Eksistens betydet en hel Tidsalder. Ikke blot det politiske og økonomiske Liv har ændret sig i disse Aar, men en hel Kulturrevolution har fundet Sted.

I det gamle Tsarrusland var det store Flortal af Arbejderklassen Analfabeter. Regeringen forfulgte de fremmede Arbejdere og demokratisk sindede Intellektuelle, som forsøgte at højne Arbejderklassens politiske og kulturelle Niveau. Fængsel, Landflygtighed og tvangsarbejde var Hindringer paa Vejen til Kultur og Kundskaber. De frivillige Studieselskaber, Klubber, Biblioteker og Studiekredse, som organiseredes af Arbejderne, udsattes systematisk for Politirazziaer, deres Medlemmer blev arresteret og deres Hjemme konfiskeret. De tsaristiske Tjenestemand betragtede selv Arbejdsorganisationerne som revolutionære. Ethvert Forsøg paa at organisere Søndagskurser for Arbejdere blev straffet med Forvisning til Sibirien.

Da Sovjetstyret oprettedes for 26 Aar siden, satte det sig som et af sine første Maal at gøre Ende paa Analfabetismen. Ifl. Folketællingen i 1897 kunde kun 52,7% af den russiske Bybefolkning læse og skrive. I 1926 var dette Tal steget til 73,7, og i 1939 til 89%. Fagforeningerne var Staten til stor Hjælp i Kampen mod Analfabetismen. De oprettede i Tusindvis af Skoler og fremskaffede det nødvendige Antal Lærere, som skulde lære Analfabeterne at læse og skrive. Nu er der ingen Analfabeter blandt de organiserede Arbejdere i Sovjetunionen. Millioner af dem har faaet Mellem- og højere Uddannelse.

Indførelsen af almen obligatorisk Mellemkoleuddannelse i Forening med Statens Foranstaltninger til Udbredelse af Oplysning blandt de talrige smaa nationale Minoriteter har skabt en ny Generation af Intellektuelle, som er Folkets eget Kød og Blod og er knyttet til Arbejderklassen med utallige Bænd. Det vil være svært at finde en Sovjetfamilie, i hvis Kredse der ikke er en Ingeniør, Kemiker, Læge eller Økonom.

Mange af dem, som nu besidder høje akademiske Grader, er tidligere Industriarbejdere. Nogle af dem har vundet Anerkendelse i hele Sovjetunionen og ogsaa i Udlandet, for deres Bidrag til Løsningen af forskellige videnskabelige Problemer.

Arbejdernes Baguddannelse er meget grundig. Alle Arbejdere uden Undtagelse maa tilegne sig et vist Minimum af tekniske Kundskaber. Millioner faar højere Uddannelse i Stakhanof-Skolerne. Fagskolerne har Plads til 1.500.000 Ungarbejdere.

Det store Flortal af disse Skoler og Kurser giver en vis Grad af Almenuddannelse foruden den tekniske Specialuddannelse. Det højere Kulturniveau blandt Sovjetarbejderne sætter dem i Stand til at betjene de mest komplicerede moderne Maskiner paa en Brøkdel af den Tid, som tidligere krævedes hertil.

Indenfor Arbejderklassen spiller Stakhanof-Arbejderne en stadig større Rolle. Stakhanofarbejderne er hovedsagelig unge Mænd og Kvinder, som er virkelige Dygtigheder paa deres respektive Omraader. De er ikke alene dygtige Arbejdere. De oplærer ogsaa nye Arbejdere indenfor Industrien. Folk som Stakhanof i Kulindustrien, Durov i Værktøjsindustrien, Smetanin i Skotøjsindustrien, Susygin i Automobilindustrien, Vinogradova i Tekstilindustrien og Krivosos i Transportvesenet er levende Bevis paa den sovjetrussiske Arbejderklasses kulturelle og tekniske Udvikling.

Maria Koroleva er Stakhanofarbejderke paa en Værktøjsfabrik i Ural. Hun er født i 1907 i en Bondefamilie. Som ti-aarig kom hun ud som Tjenestevige. Ti Aar senere fik hun Arbejde paa en Fabrik. 1932 tog hun Eksamen fra et teknisk Specialkursus. 1935 gik hun paa Aftenkursus i en Stakhanofskole. Senere blev hun Instruktor i Stakhanofarbejde. Siden 1939 har hun været Medlem af Fabrikskomiteen. En snævrer Karriere er almindelig for den sovjetrussiske Arbejderkvinde.

Antallet af Arbejderklubber, Kulturpaladser og Biblioteker beviser bedre end Ord Sovjetarbejdernes høje kulturelle Niveau. For Krigen havde de 138.216 Fagforeningsbiblioteker over 6 Mill. regalmæssige Bænd, af hvilke 3.541.000 var Fabrikarbejdere, 515.000 Bygningsarbejdere og 108.000 Transport- og Kommunikationsarbejdere.

Arbejderkvindernes, som ejer pragtfulde Klubber, er Centrer for Folkets aandelige Liv. Her drives

Side 8

et frugtbringende Studiekredsarbejde over de forskelligste Emner fra faglige, politiske og populære videnskabelige Spørgsmaal til Litteratur, Musik og Sang, Dramatik og bildende Kunst. De fleste Klubhuse raader over udmærkede Teater- og Koncertlokaler.

Fagforeningerne havde før Krigen 6.490 Klubber og Kulturpaladser, hvor der daglig kom Tusinder af Mennesker.

+++ NYE LOVE TIL BESKYTTELSE AF MØDRE OG BØRN.

Selvom Organiseringen af Fædrelandets Forsvar i de forløbne Krigsaar har stillet de største Krav til Sovjetregeringens Arbejdsevne, har den ikke derfor forsømt at beskæftige sig med gennemgribende sociale Reformer. Herom vidner en Række nye betydningsfulde Love, som i Juli Maaned blev vedtaget af Unionens Øverste Raad. Disse Love betegner en Videreudvikling af Sovjetregeringens Bestræbelser for at fremme Befolkningens Tilvækst ved at styrke Familiens Stilling og yde stadig øget Omsorg for Moder og Barn. Saaledes er Statens Understøttelse til de børnerige Familier blevet betydeligt udvidet. Mens der tidligere kun ydedes Pengehjælp til Familier med mere end seks Børn, udbetales denne efter den nye Lov allerede ved det tredje Barns Fødsel. Skalaen er stærkt progressiv efter Børnetallet, begyndende med et kontant Beløb paa 400 Rubler ved det tredje Barns Fødsel og stigende til 1300 Rubler plus et månedligt Bidrag paa 80 Rubler for det fjerde Barn, 1700 Rubler + 120 Rubler pr. Md. for det femte, 2000 Rubler + 140 Rubler pr. Md. for det sjette, 2500 Rubler + 200 Rubler pr. Md. for det syvende og ottende Barn og saa fremdeles til 3500 Rubler og 250 Rubler pr. Md. for det tiende samt for hvert Barn derudover 5000 Rubler + 300 Rubler pr. Md. Månedsbidragene ydes fra og med Barnets andet Leveaar, til det er fyldt fem Aar. Den nævnte Skala gælder for gifte Mødre og Enker. Til enligt stillede Mødre udbetales Hjælpen allerede for det første og andet Barn og vedvarer, til Barnet er fyldt 12 Aar. Den ugifte Moder har desuden Ret til at overgive Barnet til en Børneinstitution, som saa er pligtig til at underholde og opdrage det paa Statens Bekostning, men Moderen har samtidig Ret til naar som helst at kræve det tilbage for selv at opfostre det.

Som omtalt i NFSU Nr. 12 har Moderen Ret til en fuldt betalt Ferie før og efter Barnets Fødsel, men desuden forbyder den nye Lov alt Overtidsarbejde for gravide Kvinder fra Svangerskabets fjerde Maaned og alt Natarbejde for diegivende Mødre, og deres Levnedsmiddelrationer forhøjes til det dobbelte. Det Beløb, Moderen før Fødslen modtager til Indkøb af Spædbarnsudstyr, er forhøjet fra 45 Rubler til 120 Rubler. Det paalægges endvidere Folkekommissærernes Raad at foretage en Udvidelse af de bestaaende Mødre- og Børnebeskyttelses-Institutioner samt at sørge for, at der ved alle industrielle Nyanlæg indrettes Vuggestuer, Børnehaver og Lokaler for diegivende Mødre i et saadant Omfang, at det er tilstrækkeligt til Dækning af alle de ved Virksomheden beskæftigede Modres Behov.

Endvidere indstifter Loven en Moderskabsmedalje for Mødre, som har født og opfostret 5 og 6 Børn, samt en Orden "Til Moderskabets Ære" for Mødre med 7, 8 og 9 Børn. Til Mødre, som har født og opfostret mindst 10 Børn, gives Ærestitlen "Moder-Heltinde" med tilhørende Orden og Diplom udstedt af det Øverste Raads Præsidium.

Det foreliggende Lovkompleks omfatter tillige en Ændring i Skilsmissegivningen, der gør Skilsmisse noget besværligere end hidtil. I Modsetning til tidligere skal enhver Skilsmissebegæring behandles af Folkedomstolen, der først efter nøje Undersøgelse af de foreliggende Motiver kan bevilge Skilsmissen. Desuden indeholder Loven en Bestemmelse om ekstra Beskatning af ugifte og af barnløse Familier.

Som man vil se, gaar Sovjetregeringen med al Kraft ind for en aktiv Befolkningspolitik, hvis MaaL er en hurtigst mulig Vækst af Sovjetunionens Folketal. Motivet til denne Politik er indlysende. Den nuværende Forsvarskrig har krævet og kommer til at kræve uhyre Ofre af Menneskeliv. Disse maa erstattes. Desuden kræver den fortsatte socialistiske Opbygning af de valdige, endnu tyndt befolkede Landomraader stadig nye Millioner af arbejdende Mennesker. Landets uhyre Rigdomme i Forbindelse med den socialistiske Samfundsorden, der udelukker enhver Udbytning af Mennesker, kan sikre disse ufødte Millioner en lys og lykkelig Fremtid.

Sikkert vil der i det individualistisk prægede Vesteuropa være adskillige, som vil have vanskeligt ved at forstå de kollektivt betonedede Samfundshensyn, der danner Baggrunden for den nye Ægteskabs- og Mødrelovgivning i Sovjetunionen med dens stærke Fremhævelse af Moderskabets Betydning og Statens særlige Pligter overfor børnerige Familier. Herhjemme er det jo saadan, at Familien bliver fattigere for hvert Barn, der fødes, og der ydes ingen nævneværdig Kompensation for den Samfundsopgave at føde og opfostre den kommende Slægt. Her vurderes nemlig Samfundsnytten efter en bagvendt Maalestok. Personer, der tjener Formuer paa andres Arbejde uden selv at yde forholdsmaessig Samfundsnytte, betragtes som Samfundets Støtter og belønnes med Ordre og Æresbevisninger for deres vellykkede Udplyndring af Folket, mens de, der udfører det produktive Arbejde i

Side 9

Fabrikkerne og paa Markerne, vurderes lavest og aldrig modtager Udmærkelser fra den borgerlige Regerings Ordenskapitel, og Mødrene faar ikke den mindste Paaskønnelse for deres specielle Samfundsindsats. I Sovjetunionen, som er et socialistisk Land med et gennemført Folkestyre, vurderes derimod Borgernes Gerning efter dens Samfundsnytte. Det er derfor, man i Sovjetunionen finder Medaljer og Ordner paa Arbejdernes Bluser og paa børnerige Mødres Bryst.

Mødrene i Sovjetunionen opfostrer deres Børn til jævne, arbejdende Mennesker og ikke til Kanonføde for kommende imperialistiske Røverkrige. Som socialistisk Stat har Sovjetunionen ingen imperialistiske Maal eller Interesser. Freden er en Livsbetingelse for dens Udvikling og Bestaaen. For Sovjetmennesket er kun een Krig hellig og berettiget: Forsvarskrigen for det socialistiske Fædreland, men for dens Sejr er heller intet Offer for stort.

++++

Uralarbejdernes Hemmelighed.

"Bulat" er et gammelt russisk Ord, som betyder haardt Staal med stor Elasticitet. I Oldtiden og Middelalderen var de bedste Sværd og Dolke, som brugtes i Irak, Indien og Centralasien forarbejdet af hardet Staal kaldet Bulat. Aristoteles omtaler de Klinger, som Indien var berømt for. Bulat kan bearbejdes til den højeste Grad af Skarphed. En god Bulatklinge kan kløve et Silkeskær, som kastes op i Luften, mens en Klinge af det bedste Værktøjsstaal kun kan kløve tyk, tætsunden Silke.

Hemmeligheden ved Fremstillingen af Bulatstaalet var kun kendt af et Faatal berømte Smede. Vaaben af dette Staal behandledes i Asien som dyrebart Arvegods. Paa det ene europæiske Staalværk efter det andet gjorde man Forsøg paa at fremstille det. Men alle Forsøg mislykkedes.

For over 100 Aar siden - i 1838 - lykkedes det Vaabensmede i Ural under Ledelse af Oberst Ancosof, en Bjergværksingeniør, at fremstille en Staallegering, hvis Produkter paa ingen Maade var de berømte Khorasanklinger underlegne.

Hemmeligheden gik imidlertid i Glemmebogen igen, omend selve Formlen var kendt. Men for ca 10 Aar siden lykkedes det Sovjetfabrikkerne efter langvarig Eksperimenteringen atter at fremstille ægte Bulatstaal.

Der er intet overraskende i det Faktum, at det var Urals Vaabensmede og Metalarbejdere, som genopdagede den tusindaarige Hemmelighed. Urals Jern- og Staalindustri har eksisteret i over 200 Aar. Fønden er Staalproduktionen noget mere end almindeligt Fabriksarbejde, det er en Kunst.

Generationen af Uralarbejdere har ladet deres Metoder gaa i Arv fra Fader til Søn, Kundskaber, som ikke er mindre værdifulde end det gamle Bulatstaals Hemmelighed. Mere end een Gang i Løbet af det 19. Aarhundrede blev den metallurgiske Videnskab sat til Vægs, naar almindelige Uralarbejdere producerede Staal af bedre Kvalitet, end de berømte Videnskabsmand havde kunnet fremstille. Urals Vaabensmede havde en nedarvet Dygtighed, større end nogen Dygtighed, som i Almindelighed kan opnaaes ved Hjælp af de mest fuldendte Maaleinstrumenter.

Enhver kan forestille sig Resultatet, naar Uralarbejdernes Dygtighed kombineres med den moderne tekniske Videnskabs seneste Landvindinger. Vi giver Ordet til den berømte sovjetrussiske Vaabenkonstruktor Fedor Tokarjef, som arbejder i Ural:

"Ved De, hvad en Vaabensmed i Ural er? Jeg har tænkt meget paa disse Mennesker og deres fabelagtige Dygtighed, som i mange Tilfælde er gaaet i Arv fra Fader og Farfader. En Vaabensmed i Ural er en overordentlig dygtig Specialist, som er i Stand til at udføre de fineste Præcisionsarbejder. Man arbejder med Maal, som er usynlige for det blotte Øje. I Geværet, Maskingeværet og Kanonen betyder en Hundrededel Millimeter Fremgang eller Uheld. Man maa have arbejdet i Ural for at kende disse fabelagtigt kyndige Fagfolk, hvis Dygtighed skriver sig fra Peter den Stores Dage, da den russiske Metalindustri grundlagdes".

+++

Efter Attentatet paa Hitler nedkastede Sovjetflyverne Millioner af Flyveblade over de tyske Linjer med Meddelelse om Krisen i Tyskland. Imellem disse Flyveblade var andre, som kun indeholdt de to Ord: "Rokossovski kommer!"

+

Efter tre Aars Lukning aabnedes den 9. Juli i Leningrad den centrale Kulturpark Kirof paa Øerne i Neva. Blomsterbedene og Grasplanerne er sat i Stand, Skulpturerne bragt paa Plads og Stranden - Leningrads "Bellevue" - er rensat. 60.000 af Byens Indbyggere har deltaget i Arbejdet i deres Fritid. Paa Aabningsdagen fyldtes Parken af besøgende. Samme Dag begyndte Motorbaadstrafikken paa Nevafloden.

+

3 fremtrædende Medlemmer af den russiske ortodokse Kirke vil i nær Fremtid afrejse til England for at gengælde Erkebiskoppen af Yorks Besøg sidste Aar.

+

Side 10.

EN FØTSE BLANDT KRIGERE.

af Eve Curie

I dette og de følgende Numre bringer vi et Uddrag af Eve Curies Bog "Journey among Warriors" i hvilken hun skildrer sine Indtryk fra en Rejse, hun som uofficiel Repræsentant for Det kampende Frankrig foretog til Verdens Krigsskuepladser, deriblandt ogsaa Sovjetunionen.

Den 6. Januar 1942 starter hun med Flyvermaskine fra Teheran til Kuibysjef. Hun forstaaer og kan tale Russisk. I Kuibysjef, som senere i Moskva, er hendes Hovedindtryk: 1) Befolkningen fører en meget haard Tilværelse. 2) Den bryder sig ikke det mindste om, at Tilværelsen er haard. 3) Alle arbejder. Hun støder aldrig paa nogen rask, som ikke er i aktivt Arbejde. 4) Kvinder og Mænd har een eneste Interesse - Krigen. For at vinde Krigen, for at hjælpe den Røde Hærs Soldater er Folket rede til et hvilket som helst Offer.

Det vigtigste: Moralen.

Hun besøger Sygehuset i Byen og snakker med en Del af de saarede. Hun bliver ført ind til General Timofjev Korajef, som deler Værelse med en anden. Det er en Mand i Halvtredsaarsalderen, som sovrer ud og nu ligger og kommer sig efter alvorlige Læsioner i Hovedet. Han er Ukrainer og var i Kærkof, da Krigen brød ud. Han har med sit Kavalleri deltaget i Forsvaret af Vitebsk. Det sidste han husker, før han blev saaret, var, at Adjudanten faldt ved hans Side. Han husker ogsaa det Øjeblik, da han indsaa, at et Tilbagetog var uundgaaeligt, og han havde samlet de frivillige, som skulde blive tilbage bag Tyskernes Linjer og føre Partisanerkrig. Han havde givet dem de sidste Instruksjoner og ønsket dem Lykke til, og saa var der et Hul i hans Hukommelse paa to Maanedes Tid. Da han kom til Bevidsthed, fik han, at vide, at hans Mand var udnævnt til "Åresgarde".

Hun spørger, hvad han mener er det vigtigste ved Forsvaret af et Land. Han siger: "Hear en Nation forsvarer sin egen Jord, da er det Soldaternes Moral, Ledernes Evner og Moralen og Samarbejdet blandt de civile, som til syvende og sidst bliver afgørende. Ved det Frontafsnit, hvor jeg havde Kommando, kunde jeg give Ordre til alle civile saavel som til Soldaterne. Evakueringen af de civile f. Eks. foretog under min Kommando. Denne Sammenhæng mellem de civile Forflytninger og de væbnede Styrker er absolut nødvendig".

Han er træt, rækker Haenden ud efter en Bog og siger med et svagt Smil: "Det er en Oplevelse at kunne læse igen. Saa Grund af Saaret i Hovedet har jeg maattet undvære det længe".

De ukultiverede tyske Soldater.

Brigadekommissær Kyril Mikhail Nelsine har arbejdet sammen med General Belof og er alvorligt saaret. Hans ene Ben er amputeret. Han er politisk Leder af en Brigade i den Røde Hær. Han kommer med den Betskyldning mod Tyskerne, som de moderne Russere stadig gør, de er saa "ukultiverede". "De skulde bare se de Bøger, Kort og Fotografier, vi fandt i fangne Tyskeres Oppakning! Det er faktisk en Skandale. Ikke en eneste "kultiveret" Bog - kun de allerjævneste, og Smudslitteratur!" Han har selv en stor Stabel Bøger og et Skakbræt paa Bordet ved Sengen.

Eve Curie spørger en ung Bondsoldat, som har været med ved Moskva, om Kilden ikke plagede dem. "Saadan var den", siger han, "vi havde to Sæt Undertøj paa, det ene udenpaa det andet, og saa havde vi Vinteruniformer, og over den havde vi en særlig Slags Jakke af Filt, som var vatteret, og saa Filtbukser, som hørte til og gik helt over Uniformen. Udenpaa det havde vi endnu en Slags Kort Jakke og udenpaa den igen Vaabenfrakken. Og den er lang og vid og tung. Paa Hovedet havde vi en særlig Hat Hue og over den wore Usjanki (den sædvanlige russiske Pelshue, som gaar ned over Ørerne og Halsen). Ah, Kilden var lettere for os end for Tyskerne! Og desuden er vi vant til den. Vi maa holde den ud hvert Aar - det er vi nødt til". Og saa kigede han op paa hende med skæmske Øjne i den fregnede Hæns for at se, om hun ikke var imponeret. Før hun gik fra ham, sagde han bl.a.: "Ved Du, hvad de har gjort? (de de sovjetrussiske Myndigheder) De fortalte min Kone, hjemme paa vor Kolchoz, hvor jeg var, og saa laante de hende vor Folkhøjs Hest og Slæde, saa hun kunde køre til den nærmeste Jernbanestation og komme hertil og hilse paa mig". Han lo lykkeligt.

Dette er kun et Uddrag af de smaa Glimt, hun giver af kampende Mennesker i den Røde Hær.

Kvinder kan selvstændigt skyde.

Eve Curie kommer ind i en Sygestue med to unge saarede Kvinder, den ene mørk, den anden lys, begge ser godt ud. Den lyse er en 32-aarige Militærlæge, som hedder Klutjankova. Hun er fra Ukraine. Efter endt Studium har hun specialiseret sig i Bakteriologi, gik derpaa ind i Hæren, hvor hun har

Side 11

gjort Tjeneste som Læge i tre Aar. Ved Krigens Udbrud blev hun paa egen Anmodning sendt til forreste Linje ved Fronten, hvor hun har arbejdet i fire og en halv Maaned, indtil et alvorligt Saar i Hovedet gjorde Ende paa det.

Hun fortæller: "Vi var undervejs med en Sygetransport. Der var ogsaa andre Vogne foruden Ambulancerne. Heldigt for os, at vi havde væbnet Beskyttelse. Ved Daggry, da vi mente at være udenfor Fjendens Rækkevidde, blev vi anfaldet af tyske Kampvogne. Vi blev udsat for Granatkastning og beskydt med Maskingevær. Vi skød paa Tyskerne med de Vaaben, vi havde. Selv havde jeg kun en Armérevolver. Den brugte jeg. Fludselig blev jeg truffet, og det kunde være gaaet værre, men Staalhjelmen beskyttede en Del". "Jasaa, De kan skyde?" spørger Eve Curie. De to Kvinder ser smilende og overbærende paa hende. Den mørke, som er yngst, svarer fra sin Seng: "Kvinder, som arbejder ved Hæren, kan skyde".

En Operation for at fjerne tilbageblevne Splinter i Lægens Hoved har fundet Sted samme Dag, og hun beder høfligt om Undskyldning for, at hun er lidt træt. Under Bandagen var hendes Ansigt ungt og frisk, og Øjnene var blå. Stemmen var lav og melodisk, nøjagtig den rigtige Stemme at tale til syge Børn og saarede Soldater med. At hun tilfældigvis for Øjeblikket selv har saaret var for hende tydeligvis ingen Katastrofe, hun var bare utaalmodig efter at komme tilbage til sit Arbejde igen. Hun beskriver, hvordan hendes ambulante Hospital arbejder. Den medicinske Udrustning er hun meget tilfreds med. Ved Krigens Begyndelse manglede der intet. De var forberedt paa alt, men da hun blev saaret, var det smaat med visse Lægemidler, som hun haabede vilde komme fra Amerika. Den store og stadige Fare var naturligvis Infektion. Men ogsaa Kulden er et Problem, fordi den tager haardt paa de saarede. "Ved Krigens Udbrud fik min Afdeling Detaillerede Instruksler af vor Chef - en Kirurg - paa alle Omraader. Vi har aldrig staaet uden Ordre, uden Hjælp, selv ikke under de vanskeligste Tilbagetog". Under hendes Pude ligger tre Bøger: "Bønderne" af Balzac, Papanins Ekspedition til Nordpolen og "Det russiske Teaters Historie".

"Jeg vil se dem ganzobre vor By!!"

Eve Curie bøjer sig over den unge Pige, hun ligger med tre dybe, alvorlige Saar i sin spæde Krop og svarer med høj, livrig Ungpigestemme: "Jeg er Maskinskriverske. Jeg kommer fra Orsja i Evidenrusland. Om Aftenen studerede jeg og gik til Forelæsninger over politiske og militære Emner. Da Tyskerne havde bombet vor By i Begyndelsen af Krigen, sagde jeg til Mor, at nu vilde jeg lade mig hærve. Hun sagde Ja. Hun er hjemme hos min Lillabror, som bare er fem Aar. Nu har Tyskerne okkuperet Byen. Min Søster, som er seksten Aar, er ogsaa der. Jeg tænker, hun er ude af sig selv. Da jeg rejste, vilde hun lade sig hærve som frivillig sammen med mig. Jeg har gjort Tjeneste med Kontorarbejde ved fremskudte Stillinger ved Fronten. Fjenden bombarderede os, og jeg blev haardt saaret. Men jeg er snart tilbage hos mine Kammerater. Jeg vil se vore Mænd udrydde de tyske Fascister. Jeg vil se dem ganzobre vor By!!"

Dette Børn paa nitten Aar har ligget i Sengen i fire Maaned. De tre Saar, som gaar tværs gennem Kroppen, læges uendelig langsomt. Hun har brændende mørke Øjne, kørt brunt Haar og en temmelig stor Mund med tørre Læber. Hun saa ud som et smidigt og vildt ungt Dyr med skjulte Kræfter. Paa Spørgsmaalet, om hun var bange under Bombardementerne, slaar Stemmen over i Fistel af Iutter Iver for at protestere rigtig overbevisende. "Og hvad skal de lave bagefter?". Hun misforstaaer Spørgsmaalet. "Jeg skal tilbage til Hæren, saa hurtigt jeg kan". "Jamen efter Krigen?".

Med sin intense, lidenskabelige Stemme siger hun, nej, hun formelig ræber: "Naar vi har vundet Krigen, skal jeg arbejde. Jeg vil ind i Partiet. Jeg vil blive en god Kommunist".

Paa Fabrikken.

Sygehuset var ikke noget Mønstersygehus, og heller ikke den Fabrik, hun besøgte i Kuibysjef, er nogen Mønsterfabrik. Det fantastiske er, at den i det hele taget findes der, og at en Sektion af de store Kaganovitsj-Værker i Moskva nu fabrikerer i Tusindvis af Kuglelejer i Kuibysjef i en gammeldags Bygning, som kun nogle Uger før har været et Bagerskur. Hun bliver vist rundt af "Sekretæren", en af Fabrikkens Ledere. Han er iført Sweater og Kasket, ser ud som en Arbejder og snakker som en politisk Agitator.

"Det var absolut nødvendigt, at vor Produktion ikke faldt i Fjendens Hænder. De Kuglelejer, vi laver, anvendes i hele Krigsindustrien. Vi laver ogsaa vigtige Instrumenter til Flyvemaskiner. Da det blev besluttet, at Moskva-Værkerne skulde evakueres i Oktober 1941, forsøgte vi at systematisere Transporten af vort Material og gøre den saa hurtig som muligt. Kaganovitsj-Værkerne maatte opdeles i Sektioner og sættes i Gang i forskellige Bygninger, spredt over mange Byer, f. Eks. Kuibysjef, Saratov, Tomsk, Sverdlofsk osv. Vi medførte de fleste af vore faglige Arbejdere og maatte ogsaa overtage Evakueringen af deres Familier. Der er faa Ting, vi i Sovjetunionen er saa stolte over, som den Prøve, vore Jernbaner bestod i den fortvivlede Tid, da Tropper, Forraad, Mad, Ammunition, Maskiner og civile maatte transporteres i stik modsatte Retninger, nogen til Fronten og andre

Side 12

længst muligt bort fra den. Ingeniører og Jernbanefolk kørte Tog i 24 Timer uden et Øjeblik Hvile.

Industrien evakueres.

Fabrikken's Evakuering fandt Sted under det første Snevejr om Efteraaret. Vi skulde beskytte vore Maskiner mod Fugtighed og Rust. Men overbyggede Godsvogne kunde ikke skaffes. Vi maatte fragte dem paa aabne Vogne, og vi havde Hastværk. Altsaa valgte vi en meget simpel Maade at beskytte dem paa: Fedt. Vi dakkede Maskinerne med et tykt Lag Fedt. Kulden fik Fedtet til at fryse haardt - og af Sted gik det med Maskinerne højt opstablet paa Godsvognene under stadigt Snevejr. Vi var nok bekymrede, da vi saa dem drage af Gaarde, men de tog ingen Skade. De kom frem i god Behold. Denne specielle Sektion af Fabrikken var i Arbejde i Moskva saa sent som den 16. Oktober. Vi begyndte at indrette Fabrikken i Kuibysjef den 24. Oktober, og den 1. December satte vi Produktionen i Gang her. Dette har naturligvis betydet, at mange Arbejdere, akkurat som Jernbanefolkene, har maattet arbejde to- og tre Skift i Træk.

Eve Curie maatte beundre Prøver af Fabrikken's Kuglelejer, en efter en, og "Sekretæren" rækker Hende dem med et henrykt Smil.

"Da Regeringen besluttede at flytte de af vore Nøgleindustrier, som var blevet tilbage i Vest, stræbte vi efter at afbryde Produktionen mindst muligt. Vi flyttede Maskiner og Værksteder i systematiske Serier, og visse Sektioner indenfor Industrien havde Forhaandsret. Saa snart, vi kom til Kuibysjef, ansatte vi unge Folk som Lærlinge og øvede dem op til dygtige Arbejdere, for vi kunde ikke tage hele Personalet med fra Moskva. Vor Fabrik her arbejder nu med en 24 Timers Dag som Paris, med 3 Skift a: 8 Timer i nogle af Værkstederne og to i andre. 80% af vor Produktion gaar for fuld speed fem eller seks Hundrede miles fra sit Startsted".

Den evige Mistro.

En amerikansk Journalist, som ogsaa er med, siger: "Evor spiser og sover Deres Arbejdere?" Han maa gentage Spørgsmaalet flere Gange, og Sekretæren snakker ivrigt med Tolken, og Eve Curie forstrø at de er meget bekymrede for, at Amerikaneren skal faa et daarligt Indtryk af de russiske Arbejdernes Levestandard. At fortælle om snavsede, overfyldte Rum og mager Kost, det gaar ikke an, synes de saa de fortæller undskyldende, at Spisebarakkerne er under Bygning, og at Arbejderne er indlogeret billigt ude i Byen. Og Eve Curie tænker, hvad han kunde have sagt, f. Eks.: "Min kære Ven, vi kæmper paa en Trehundredmilsfront, og Tyskerne er naaet hundrede Mil ind i Landet. Vi holder Stand, takket være os har de allierede Nationer, incl. Amerika ikke tabt Krigen i Aar. Mens vi angribes og bombarderes fra alle Kanter, og i Snestorm, har vi flyttet vor Fabrik fra Hovedstaden til en lille By ved Volga. Vi har ingen Muligheder for at give vore Arbejdere de bedste Vilkaar. Endnu har vi ikke engang Mad nok til dem, da lider, og vi ved det. Svaret er: vi gør, hvad vi kan. Vore Arbejdere spiser det, da faar, og sover der, hvor der findes et Sted at sove. Men de samme Arbejdere fortsætter alligevel med at fremstille Kuglelejer som dem, jeg holder i Haanden, og producerer mere end i Fredstid for at støtte den Her, hvormed vi kæmper for vort Liv. I et Land, som er en Slagmark, er dette en Fabrik evakueret i usandsynlig Hast. Det er ikke noget, som er lavet for at overbevise Dem om Sovjetregimentets Stortæthed".

Hun mindes Edens Ord: "Mellem Rusland og dets Allierede findes en nedarvet Mistro". Og hun mener at mærke, mens hun er i Sovjetunionen, at besøgende fra allierede Nationer kigger sig omkring og vil bedømme Forholdene i Sovjet ud fra det, de ser nu.

Hun gaar gennem Fabrikken, snakker med Arbejdere og Arbejdersker, hun ser paa Fabrikationsmaskinerne, at Maskinerne kommer fra flere Kanter af Verden, men de fleste fra Amerika. En ung Arbejder mærker det og haler hende hen til en diger Maskine og fortæller med en Strøm af Ord, at den er fabrikeret i Sovjetunionen. Han klapper og stryger Maskinens Stålside som en personlig Ven eller sit elskede Barn og gentager og gentager: "Sovjetska... Sovjetska..." og han rokker sig ikke, før han er overbevist om, at hun virkelig har forstaaet, at dette er en russisk Maskine, lavet i hans Land af Folk som ham. Hans Ansigt stråler af Stolthed.

Sovjet og Religionen.

Mens man er i Sovjetunionen bekræftes det, at Sovjetmyndighederne ikke mere vil drive offentlig antireligiøs Propaganda. Kommunistlederne kunde jo tankes at have gjort det som en Koncession til deres kristne Allierede eller som en Demonstration af national Enighed indenfor Sovjetunionen. Men hendes Opfattelse efter Samtaler med de forskelligste Mennesker er, at 25 Aar efter Revolutionen behøver man i Sovjet ikke mere at modsætte sig Religionen. For i Almindelighed har Religionen ophørt at have nogen Indflydelse paa Ungdommen. Kampen mod Kirken var vundet, og Sejrherren havde Raad til at bevilge Vaabenstilstand. Hun faar sine Synspunkter bekræftet overraskende nok af den ortodokse Biskop Pitirim i Kuibysjef.

Artiklen fortsættes i næste Nummer!

Nyt

Oktober 1944
Nummer 14

FRA SOVJETUNIONEN

1

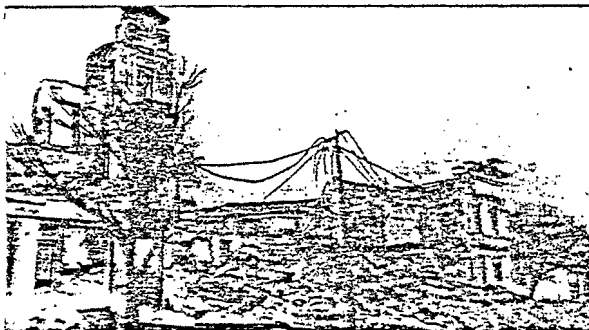

2

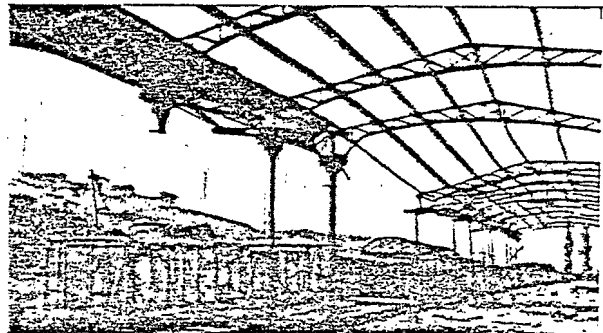

3

3 Karikaturer af Kukriniksy i »Pravda« 1. Ringen om Leningrad er sprængt. — 2. Saaledes vender Hitler tilbage til Riget efter sit Æventyr i Sovjetunionen. De forskellige Plastre, Buler og Saar bærer Navnene paa Hitlers største Nederlag, Leningrad, Stalingrad, Dnjepr o. s. v. — 3. Prisen for Hitlers Frontforkortninger. Inskriptionen paa Rækkerne af Kors lyder: Forkortet ved Volga, Dnjepr, Leningrad. Paa de Låndkort, Hitler bærer om Halsen, er kun Berlin og Spree-Floden tilbage.

4

5

Saaledes hænger Nazisterne Sovjetunionens Byer. 4. Leningaden i Sevastopol — Byens Hovedgade — efter at Nazisterne totalt havde sprængt alt i Luften. — 5. Hovedbanegaarden i Sevastopol, saaledes som Nazisterne efterlod den.

DEN RØDE HÆR I KAMP

Sovjettropper forcerer Floder

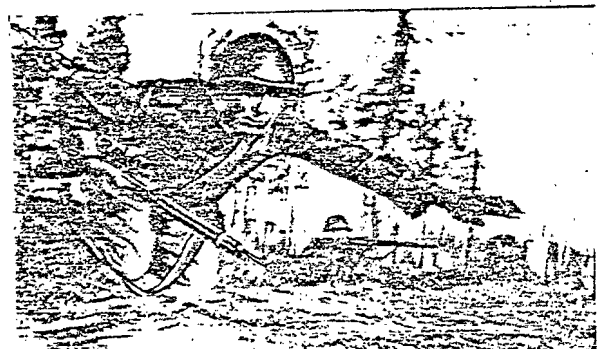
Paa Jagt efter Landminer

Stormkanoner ruller mod Vest!

Rødmister hilses velkommen i en befriet By

Skarpskytte paa den karelske Front gaar i Stilling

- Side 3 -

ILJA EHRENBERG

VOR HUMANISME

Ens Hjerte bløder, naar man færdes over den befriede Jord og ser, hvad Tyskerne har gjort med Byerne og deres Indbyggere, ja endog med Træerne. I mange Aar har Hitler irret om denne Apoteose. Jeg vil ikke overdrive den Rolle, som denne aandeligt smalsporede Stråber spiller. Jeg siger "Hitler", men jeg kunde lige saa godt sige "Müller" eller "Becker". Hvor er han kommet fra, denne Dværg fuld af Ondskab, hvis Navn nu er uadskilleligt knyttet til vort Aarhundredes Lidelser? Fra Underverdenen, fra Afgrunden. Der opstod Spirene til Fascismen paa Sunden af et halvraadt Samfunds Mærke. Det var mislykkede Individier uden Eksistensberettigelse, overtroiske og barbariske Psykopater, misundelige Egoister, Scoutenører, Forbrydere og Slyngler. Som Mærkets Aander kaldtes de til Live af forblindede og graadige Pængemennesker, som vilde standse Tidens Gang. Fascisterne skulde blokere Historiens Vej med Millioner af Menneskeliv, drukne vort Aarhundrede i Blod, mærkløge Verden og tilintetgøre ikke blot menneskehedens Drømme om en bedre Fremtid, men ogsaa Minderne om det forgangne.

Da Hitler lod sig fotografere foran Ruinerne af Amiens eller Smolensk, spurgte Folk undrende: hvor er han kommet fra, denne Aadselgraver? Fra Menneskehedens røde og skimlede Børne. Men levde for at drøbe. To Aar før Krigen besøgte Tysklands almsgtige Fører en Maleriudstilling i München. Da han saa nogle Malerier, som ikke faldt i hans Smag, tog han simpelthen en Kniv op af Lommen og begyndte at flænge Lærrederne. En af Hitlers fortrolige fortæller, at den vordende Führer i sin Ungdom drømte om at "ranse Europa". Mennesker, Nationer og Byer var for ham Træer, som maatte hugges om. Føreren Ven Mussolini spurgte som halv voksen: "Mon Videnskaben vil naa saa vidt, at man vil kunne sprænge hele Jorden i Luften med Dynamit?" Tysklands Videnskabsmand søgte at naa Idealet; de studerede de første Udkast til den hermetisk tilfukkede "Gasbil", hvor Mennesker skulde aflives effektivt. "Skønhæzoner" - saadan kaldte de deres Landvindinger.

Ved Synet af Novgorods og Tjernigofs Ruiner maa vi sige, at ikke blot vort Folk, men hele Menneskeheden er blevet fattigere og har mistet uerstattelige Værdier. Folket vokser og ændres, men der er noget, som forbynder dets lange og slyngede Vej. Engang i Fortiden nedlagde vort Folk sin Opfattelse af Sandhed, Retfærdighed og Skønhed i de gamle Dødkirker. Vor Tids Menneske ser naturligvis med andre Øjne paa disse Mindesmærker, men vi føler i dem iet væsentligt Genskab af vor Historie. Der er noget i Kunsten, som rækker ud over Tidens Grænser. Selv et Menneske, som staar alt, hvad der hedder Religion fjernt, begejstres over Sofiakatedralens Kuppel eller Andrej Rublefs Farver. I Oxford, Filadelfia og Poitiers sad der Mennesker, som havde viet mange Aar af deres Liv til Studiet af Freiekirken i Hereditsy. Tyskerne sprængte den i Luften. Maaske var der ogsaa Arkeologer blandt disse Mordbrændere. Men hvad Rolle spiller Professionen overfor Karakteren. Og Fascismens Natur er Edelaggelse. Tyskerne vilde plyndre ikke blot vore Kornkamre, men ogsaa vore Sind, vore Hjerter.

Ved Synet af Frugthaverne, som Tyskerne havde hugget ned, forstod jeg, hvad det var, den lille Führer skreg paa om Natten: han anraabte Døden. Aarringene omkring Marven af et Træ har en egen Betydning for Mennesket. De ligesom forbynder Ablaetræets Liv med den unge Figas Liv. Jeg har set mange grænende Oldinge plante smaa spæde Træer. De vidste, at de selv skulde dø, inden disse Træer bar Frugt. Men Frugterne skulde høstes af deres Barn. Det er Livets Mening. Der er Træer, som har set vore berømte Forfædre, Træer hvormunder Gymnasisten Pusjkin drømte, og Træer, hvis Kroner skygger over de stores Grave. Det er et langt og svært Arbejde at faa et Træ til at gro; dertil behøves baade Regn og Sol og Menneskers Svæd. Tyskerne fældede de dejlige Træer i Parkerne i Tsarskoje Selo, Pusjkin og Mikhailovskoje. De fældede Træer, hvis Frugter endnu hang rosenfarvede eller gyldne, blødt citrongule eller prangende karmoisinrøde. De berøvede selve Jorden dens Safter og Duft.

En Kvinde ved, hvad det vil sige at føde et Barn. Det er forbundet med baade Sorg og Glæde. Saa begynder Moderskabets inderlige Omsorg. Naar Barnet begynder at tale eller tager de første vaklende Skridt mellem Far og Mor, er det et Under for Forældrene. Og er ikke hele Mennesket et Under? Hvor simple er ikke selv de mest komplicerede Maskiner i Sammenligning med Mennesket, som har opfundet dem! Naar Tiden er inde, fødes en Pusjkin, en Tolstoj eller en Metsjnikov. Hvem ved, hvad det Barn vil blive til, som nu leger med en Blikdåse? Og iet er ikke kun Genierne, som giver Menneskelivet dets Charme. Man hører ofte Udtrykket "et ganske almindeligt Menneske". Men det er i Grunden det samme som at sige "et ganske almindeligt Under". Hvert eneste Menneskes Liv er jo paa sin Vis vidunderligt, kompliceret og

- Side 4 -

usædvanligt. Mennesket bærer sig Vej over Oceanerne, forvandler Ødemarken til en blomstrende Have, bygger underskønne Byer. Hvad kan vel være højere end Mennesket? Men Fascisterne giver sig kun af med at slaa Mennesker ihjel. De gør det omhyggeligt og pedantisk. Vi ved alle, hvor mange pragtfulde Mennesker, som er dræbt af Tyskerne. Mange af dem døde i selve Livets Morgen, medens kun deres nærmeste vidste noget om deres Evner og aandelige Rigdom. Jeg ved ikke, hvad der vilde være blevet af Zoya Kosmodemjanskaja eller Oleg Kosjevoj *), hvis de ikke var blevet dræbt af Tyskerne. Men naar man læser Zoyas Dagbøger og lytter til Fortællingerne om Kosjevoj, saa forstaar man, at de var udrustet med rige Evner. Havde ikke Fascisterne været, vilde disse Mennesker have vundet Hæder paa andre Omraader.

Jeg kan ikke glemme Liget af en dræbt lille Dreng, som jeg saa i Hviderusland. Han vilde maaske være blevet den store Digter, vi alle længes efter, eller en lærd Komiker og Biolog eller en genial Læge, som kunde have reddet Menneskeheden fra Kræften. Vort Folk er evnerigt og aandeligt gavmildt. Men Fascisterne kom med deres "Gasbiler", fyldte Massegravene med Menneskelig og nedtrampede Spirerne til kommende Slægter.

Alle Mennesker og alle Folk er skabt til Lykke. Men uden at lyve og uden dumt Præleri har vi Lov til at sige, at det russiske Folk klarere og mere fubdstændigt end andre har lært at fatte Begrebet Menneskeverd. Udlændingene kalder den russiske Litteratur - Tolstojs, Dostojefskis, Tjahhofs og Gorkis - for den mest menneskelige Litteratur. Ingen Fordomme har gjort de russiske Forfattere blinde for det allerhøjeste i Tilværelsen her paa Jorden - Menneskelivet. I Sange, Eventyr og Legender gentog Folket den Sandhed, som er udtrykt i det gamle Ordsprog: "Man kan ikke flygte fra sin Sjæl". Vort Folk var sig sin Sjæl og sin Samvittighed bevidst.

Revolutionen udvidede Begrebet Humanisme. Den forvandlede Drømme til Virkelighed. Under de store Stormes Aar kan det naturligvis være svært at klare sig ikke blot for den lille Plante, men ogsaa for det vokse Træ. Men jeg husker Moskva fra Aaret 1920. Der herskede Sult dengang. Sovjetrepublikken slog Fjendernes Stormløb tilbage. Sneen maatte blive liggende paa Gaderne i Moskva. Sporvognene og Gadebelysningen fungerede ikke. Men som et Fyrtaarn lyste en Tekst med Bogstaver af elektriske Lamper over Sverdlov-Torvet. I andre Lande har man Lysreklamer for Biler, Parfymer eller Likører. Her brændte nogle korte Ord mod den sorte Himmel over det frostkolde Moskva: "Børnene er Livets Blomst". Saadan stod der... Med de Ord gik vor unge Republik ud i Livet. Mange Aar senere besøgte jeg en Vuggestue paa Landet. Kvinden, som passede de smaa, sagde højtideligt til mig: "De maa være stille, Børnene sover til Middag..." De blev passet som Frøser, disse smaa. Men Tyskerne kom og begravede dem levende. Saadan stødte Livet sammen med Døden, Sovjethumanismen med det fascistiske Menneskehad.

Det siges, at det nu ikke er Tid at tænke paa Menneskers Verd. Der raser en forferdelig og umenneskelig Krig. Men vore Soldater er ikke Maskiner: de ved, hvorfor de gaar i Døden. Vi forsvare Mennesket mod Fascisterne, dens Historie og Fremtid, dens Verd, dens Ret til at være sig selv, kompliceret og stort. I en tysk Officers Dagbog læste jeg følgende Linjer: "Folk, der aldrig har haft Hovedpine, forstaar ikke, hvad det vil sige. Naar man i min Nærværelse bringer Kærligheden paa Bane, gaar jeg altid min Vej. Jeg har aldrig elsket nogen. Og den blotte Følelse af Hengivenhed for en Kvinde, en Ven eller i endnu højere Grad et Barn forekommer mig modbydelig..." Jeg ved ikke, om denne Tysker havde dræbt nogen Børn, men han vilde uden videre have kunnet kaste et Spædbarn i Brønden. Tomhoden gaber i ham. Og det er saadanne Mennesker, som har overfaldet os. De har ogsaa overfaldet andre Lande. De har bragt Menneskene saa megen Sorg, at man synes, at alle Europas Floder - baade vor skønne Volga og den stille Seine og Moldau og Donau - er blevet salte af Kvindetaarer.

Hvem er nu Humanister? De Mennesker, som forsøger at redde Bødlerne, eller vore Soldater med den høje Parole: "Død over Fascisterne!"? Jeg ved, at vore Tankister, som knuser Barnemorderne i Ukraina, og vore Skarpskytter, som tæller dræbte Tyskere, ligesom de engang talte gode Gerninger, og vore Infanterister, som i uimodstaaelig Vrede stormer frem mod Vest, ikke blot forsvare vor egen Jord, men ogsaa Menneskehedens højeste Værdier. De velsignes af alle Mødre i Verden. Og alle Tankere og Kunstnere ser i dem den sande Humanismes Forsvarere. Og naar Moderen nu ser paa sin nyfødte, naar den unge Pige i Kærlighedens første Lykke hviler sin elskedes Navn, naar Planten spirer for om hundrede Aar at blive et vældigt Træ, og naar der nu maaske sidder en ny Shakespeare og en ny Tolstoj paa Skolebænken, saa er det kun, fordi den Røde Hær besejrer Døden, knuser Fascismen og tager Livet af de tyske Menneskehadere. Blodet paa Sovjetsoldatens Bajonet er Lykkens Morgenrøde og Menneskets Redning.

*) unge Sovjetpartisaner

- Side 5 -

BIROBIDSJAN - JEDERNES NATIONALSTAT

Den 12. Januar 1931 svarede Stalin paa en Forespørgsel fra det jødiske Telegrambureau i Amerika:

"Jeg svarer paa Deres Forespørgsel: national- og raceindstillet Chauvinisme er en Levning af en menneskefjændlig Moral, som hører hjemme i Kannibalismens Periode. Antisemitisme som en yderliggaaende Form for Racechauvinisme er den farligste Levning fra Kannibalismen. Antisemitismen er fordelagtig for Udbytterne som en Lynafleder, der redder Kapitalismen fra den arbejdende Befolknings Slag. Antisemitismen er farlig for den arbejdende Befolkning som en vildledende Sti, der bringer den bort fra den rigtige Vej og fører den ind i Junglen. Derfor kan Kommunisterne som konsekvente Internationalister ikke andet end være uforsonlige og svorne Fjender af Antisemitismen.

I Sovjetunionen forfølges Antisemitismen paa det strengeste som en Indstilling, der er helt igennem fjendtlig overfor Sovjetsystemet. Aktive Antisemiter straffes efter Sovjetunionens Lov med Døden.

J. Stalin."

Under Tsarismen levede Ruslands 6 Millioner Jøder en omtrent lige saa forhaanet og haabløs Tilværelse som deres Racefæller i vore Dages nazistiske Tyskland. De maatte kun bosætte sig i bestemte Guvernementer, og her var de henvist til at leve i Byernes stinkende Ghettoer, hvor de ernærede sig kummerligt som Smaaahaandværkere og Handlende - en Jøde maatte nemlig ikke eje Jord, ja, var end ikke taalt som Industriarbejder. De var Tsarismens Syndebuk, som de nu er Hitlertysklands. Hver Gang Regeringen stod overfor indre Vanskeligheder, foranstaltede den bestialske Pogromer, hvor Tusinder blev dræbt og mishandlet, for at aflede Folkets gærende Utilfredshed og skjule sin egen Uduelighed. Først Oktoberrevolutionen bragte de russiske Jøder deres fulde nationale Frihed.

Der-lever efter Folketællingen 1939 godt 5 Millioner Jøder i Sovjetunionen, heri ikke medregnet de talrige Jøder i Vestukraine, Vestvidarusland, Bessarabien og Baltikum. De bor spredt over hele Unionen i fuld politisk og social Ligestilling med de øvrige Sovjetfolk. Begrebet Antisemitisme kendes ikke i Sovjetunionen. En stor Del er Industriarbejdere (29 %) og Funktionærer (30 %), andre tilhører forskellige intellektuelle Fag: Ingeniører, Læger, Lærere, Videnskabsmænd og Kunstnere, og ikke faa er Kollektivbønder. Men desuden har Jøderne, hvad ikke alle ved, deres eget nationale Statsomraade, det jødiske autonome Omraade Birobidsjan.

Birobidsjan, som ligger i Sovjetunionens fjernøstlige Omraade ved Grænsen af Mandsjukuo, har i Aar under store Festligheder fejret Maarsdagen for sin Bestaaen. Den jødiske Kolonisering begyndte allerede i 1928, men først i 1934 blev det ophejdet til et selvstyrende jødisk Omraade. Landet er omtrent 1 3/4 Gange saa stort som Danmark (73.000 Kvadratkilometer) og meget frugtbart. Mod Syd begrænses det af den mægtige, sejlbare Amurflod, efter hvis to Bifloder Biro og Bidsjan Landet har faaet Navn, mod Nord gennemskæres det af den transsibiriske Jernbane. Birobidsjan er et jomfrueligt Nybyggerland med rige Muligheder, men endnu er det tyndt befolket. Man regner med, at Folketallet i Løbet af 3. Femaarsplan er steget til ca. 200.000. En Del af Landet er lavt Bjergland med store Mineralrigdomme: Kul, Jernmalm, Asbest, Grafit, ja endog Guld, det øvrige er dækket af mægtige Naaleskove eller Græssletter. Skovene leverer værdifuldt Tømmer og kostbart Pelsværk, Floderne er fiskerige (Laks). Befolkningen bestaar dels af jødiske Kolonister fra Sovjetunionens forskellige Egne, dels af et mindre Antal indvandrede Jøder fra Polen, Tyskland, Lithauen og Argentina, samt af en faatalig ikke-jødisk Befolkning stammende fra sibiriske Bønder, der i Tsartiden blev tvangsforflyttet til denne Egn. Nogen større fremmed Indvandring har ikke fundet Sted, fordi Landet er saa ungt og dets erhvervsmæssige Udvikling endnu i sin Vorden. Forholdene minder meget om den, som mødte Pionererne i Kanadas udyrkede Egne i Slutningen af forrige Aarhundrede. Det er unge kraftige Folk med Arbejdslyst og Initiativ, der er Brug for, og Landets hurtige Udvikling modbeviser kraftigt den gangse Forestand, at Jøderne ikke egner sig til haardt Koloniseringsarbejde. I Løbet af de 10 Aar er store Skovstrækninger ryddet og opdyrket til Agerland, og 20.000 ha Sumpland forvandlet til frodige Egne. Der findes nu 58 Kollektivgodser, der raader over over ca. 50.000 ha Jord, 8 Maskin- og Traktorstationer sørger for deres tekniske Udrustning. Desuden findes 5 store Statsgodser. Der dyrkes Korn, Kartoffler, Sukkerroer, Soyabønner, Tobak og Græntsager. Samtidig er der opstaaet en betydelig Minedrift og Industri. Hovedstaden Birobidsjan (ca. 30.000 Indbyggere) ved den sibiriske Bane er allerede en vigtig Industriby og tillige Landets kulturelle Centrum. Den har flere Lærestalter, et Statsteater og andre Kulturinstitutioner. Der udkommer en halv Snes Dagblade, flere Tidsskrifter og en Del Litteratur paa Jiddisch, som er det daglige Omgangsprog.

- Side 6 -

Under Krigsårene har Birobidsjan stærkt øget sin Produktion og ydet store Leveringer til den Røde Hær, f. Eks. er der leveret Mundering til 10 Divisioner. Arbejdsproduktiviteten i de Foretagender, der arbejder for Fronten, er fordoblet i Løbet af det sidste Aar. Det kollektive Landbrug har leveret Titusinder Tons Korn foruden Kartofler og store Kvanta Kød, Mælk og Grøntsager til Staten. Birobidsjans Befolkning har skænket 24 Millioner Rubler til Forsvarsfonden og tegnet Statsobligationer til et Beløb af 45 Millioner Rubler. Endvidere er der til Frontsoldaternes Familier indsamlet 2.3 Millioner Rubler og til Hjælp for Børnene i de befrieede Omraader 1.5 Million Rubler.

Mange Birobidsjanere, der kæmper paa Fronterne i den Røde Hærs Rækker, har modtaget Ordener for Tapperhed og Helted. Ogsaa mange Arbejdere og Bønder er blevet dekoreret paa Grund af deres Fortjenester paa Hjemmefronten. Saaledes har Jøderne i Birobidsjan været med i Kampen for Sovjetlandets Befrielse og Hitlertysklands Nederlag - det Tyskland, som har jaget, myrdet og mishandlet Millioner af deres Racefæller.

* *

Det midlertidige Tab af Ukraine var overordentlig føleligt for Sovjetunionens Sukkerproduktion. I Aar har Ukraines Befrielse muliggjort en betydelig Udvidelse af Sukkerroearsaet. Over to Trediedele af Ukraines Sukkerfabrikker er ødelagt af Tyskerne, men bygges nu op i største Hast. Sidste Aar var kun 28 Sukkerfabrikker i Drift, i Aar tages 150 Fabrikker i Brug.

I Aktjubinsk-Omraadet i Kasakstan er anlagt 50 nye Vandingskanaler, som vil kunne overrisle 8000 ha hidtil ubrugelig Jord. Andre Kanaler til Overrisling af yderligere 40.000 ha Ørkenland i Kasakstan er under Bygning. 25.000 Kollektivbønder deltager i Kanaliseringsarbejdet.

Ved Tilbagetoget fra Kief modtog Tyskerne Nøglen til Nikolajef-Portens Fæstning, som vejer 3.5 kg. Nøglen havde kun rent historisk Værdi. For nylig sendte Marskal Sjukof Nøglen med en Delegation til Kief, hvor den overrakte til Formanden for Sovjetregeringen i den ukrainske Sovjetrepublik. Samtidig meddelte Sjukof i et Brev, at hans Tropper havde frataget Tyskerne deres Rov, da de stormede at af Fjendens Forsvarsværker ved Tarnopol, og Hitleristerne flygtede i Panik. - Nøglen har nu paaany faaet Plads paa Kiefs historiske Museum.

I 1941 besluttede man at kamuflere det berømte Spir paa Admiralitetsbygningen i Leningrad, da dets Guld kunde ses paa lang Afstand. Nogle Medlemmer af Leningrads Alpinistklub stog i en Kædeballon op til Taarnets Spids og kastede en Løkke om Spiret. Derefter fastgjorde de en Talle i Blokken, og ved Hjælp af denne steg Alpinisterne op i de 66 Meters Højde og drog en stor Presenning over Spiret. I de forløbne 3 Aar er der imidlertid slidt store Huller i Presenningen, og Guldet er begyndt at skimme igennem. To kvindelige Bjergstigare paatog sig at træde i Stedet for Alpinisterne, som udførte det første Kamuflagearbejde, men som nu er ved Fronten, og de to Kvinder er for Tiden i Færd med at reparere Hullerne i den svimlende Højde.

Der gøres stadig nye Fund af Olie i Sovjetunionen. Sidst har man fundet Olie ved Kasjkara Nord for det Kaspiske Hav. Olien ligger paa forholdsvis ringe Dybde og er af høj Evallitet. Inderfor det hidtil undersøgte Omraade regner man med, at ca. 50 Oliebrønde snart vil kunne tages i Brug. I Kasjkara er et Oliereservoir under Opførelse, og en 16 km lang Olieledning er næsten færdigbygget. Allerede i Aar vil det nye Olieomraade kunne levere flere Hundrede Tons Olie om Dagen. De første 25.000 Tons Olie er ankommet til Moskva ad Volgafloeden, idet for første Gang i Volga-Søfartens Historie en hel Korvoj af Pramme foretog den lange Rejse fra det kaspiske Hav til Sovjetunionens Hovedstad - en Rejse ad Floder paa ca. 5.200 km.

Metalværkerne i Sovjetunionen øger uafsladelig Produktionen. I August i Aar producerede de saaledes 35 % mere Støbejern end i samme Maaned i Fjor, 29 % mere Staal, 26 % mere Valsejern. Malmudvindingen øgedes med 29 % og Koksframstillingen med 45 %.

De i Teheran bosatte Armeniere er begyndt at indsamle Penge til Bygning af en Tankkolonne, som skal opkaldes efter Sovjetunionens Helt, Armeegeneral Ivan Bagramjan. Bagramjan, som har Overkommandoen paa L' Baltiske Front, er selv Armenier af Fødsel.

Paa en af Leningrads Fabrikker har man færdigbygget en kraftig Elektromagnet. Den er konstrueret af det Fysisk-tekniske Institut under Videnskaberne Selskab og skal installeres i en Cyklotron (til Atomspaltning) -, der er under Arbejde. Elektromagneten staar paa 9 Kvadratermeter Guldflade, er 4 Meter høj og vejer 80 Tons. Dens forskallige Deler har krævet en Nøjagtighed af en Hundrededel Millimeter.

* *

- Side 7 -

KRONIK:RETEN TIL UDDANNELSE

Retten til lige Uddannelsesmuligheder for alle Samfundets Medlemmer paa Statens Bekostning er et af Arbejderbevægelsens og Demokratiets ældste, primære Krav. I de mest fremskredne demokratiske Lande er dette Krav allerede til en vis Grad opfyldt, men i Realiteten kun paa Papiret. Selvom Retten til Uddannelse formelt er lige for alle, og den grundlæggende Undervisning saa godt som gratis, vil de unges videre Uddannelse som Regel stille saa store økonomiske Krav til Hjemmene, at kun de færreste Smaakaarsfolk er i Stand til at bringe deres Børn dette Offer. Statistikken taler her sit tydelige Sprog: kun 3.1 % af de studerende ved voré videnskabelige Højskoler stammer fra Arbejder- og Husmandshjem. Dette Forhold rummer i Virkeligheden den største Fare for et fuldt gennemført Demokrati, idet de intellektuelle Lag, der besætter de ledende Poster indenfor Samfundets Produktion og Administration og præger dets Kulturlev, i overvejende Grad rekrutteres fra den besiddende Overklasse, hvis Interesser oftest er i Modstrid med det arbejdende Folks. Erfaringerne fra mange Lande viser, hvorledes store Dele af denne Intelligens har gaaet den herskende Reaktions Grunde og saboteret den demokratiske Udvikling.

I Sovjetunionen er Spørgsmaalet om Ungdommens Uddannelse løst gennem Forfatningens Paragraf 121, der ikke alene lovfæster alle Borgeres Ret til gratis Uddannelse indenfor alle Skoleformer, men tillige sikrer denne Rets praktiske Gennemførelse gennem et System af Statsstipendiar til det overvejende Flertal af de studerende, saaledes at disse faar den nødvendige økonomiske Støtte i Studietiden. Stipendierne varierer fra 100 til 300 Rubler pr. Maaned og omfattede i 1940 90 % af alle studerende. Sovjetstaten anvender aarlig ca. 2 Milliarder Rubler til dette Formaal, deraf 801 Millioner til de studerende ved Universiteter og lignende videnskabelige Lærestalter. Desuden er der ved alle større Lærestalter oprettet Studenterkollegier, hvor de studerende kan faa deres Ophold for en Pris, der kun udgør ca. 7 % af deres. Statustipendium. De tre Fjerdedele af Studenterne bor paa saadanne Kollegier, der er som hele smaa Byer, indrettet med Restauranter, Badeanstalter, Børnehaver, Klublokaler, Læsesale o.s.v.

For Revolutionen i 1917 var Rusland et af Europas længst tilbagestaaende Lande i kulturel Henseende. Tsarismen ofrede kun yderst ringe Bøst paa den almindelige Folkeoplysning, og de faa Skoler, der fandtes, var i væsentlig Grad forbeholdt Bourgeoisiet og den velhavende Middelklasses Børn. "Fire Femtedele af den unge-Generation er dømt til Analfabetisme", skrev Lenin. Sovjetmagten gjorde en Ende paa denne kulturelle Tilbagestaaenhed, men først i 1933, efter at det nødvendige Antal Lærere var uddannet, og Skolebygninger opført, kunde man fuldtud gennemføre almindelig Skolepligt over hele Unionen. Allerede fem Aar efter rummede Folkeskolen 30 Millioner Børn. Ved 3te Femårsplans Udgang (1942) skulde dette Tal, bl.a. paa Grund af den stærkt udvidede Mellemskoleundervisning, være steget til 42 Millioner, men Krigen har vel i nogen Grad hemmet denne Udvikling. Dog er Mellemskoleuddannelsen allerede nu almindelig i Sovjetunionen. Efter sidste Folketælling i 1939 havde 88.5 Mænd og 67.8 Kvinder af hver 1000 Indbyggere modtaget Mellemskoleundervisning, d.v.s. næsten hver 10te Mand og hver 12te Kvinde.

Sovjetskolen er bygget op som en 4-klasset Grundskole og en 3-klasset Mellemskole. Denne 7-aarige Skole er obligatorisk, men til den slutter sig en frivillig 3-aarig udvidet Mellemskole (Gymnasium), hvis afsluttende Eksamen giver Adgang til Universiteterne og de højere Lærestalter. For de unge, der efter 7 Aars Skolegang søger over i et praktisk Erhverv, er der oprettet særlige Læringskoler knyttet til Fabrikkerne, og for dem, der derefter ønsker at dygtiggøre sig videre, staar en Række Kursus og Fagskoler til gratis Raadighed. Paa Landet findes tilsvarende Landbrugsskoler. I 1938 fandtes 3496 tekniske og andre Fagskoler med 871.000 Elever, og siden Krigens Begyndelse har Fag- og Fabriksskolerne uddannet 1.6 Millioner unge Fagarbejdere. De tekniske Fagskoler uddanner paa 3-4 Aar Eleverne til Konstruktorer, Værkmestre og lignende kvalificerede Stillinger. Afgangseksamen fra et Teknikum giver desuden Adgang til at studere videre ved de højere Lærestalter, et Forhold, der skaber en intim Forbindelse mellem den rent faglige og den videnskabelige Uddannelse og tillige gør det muligt for enhver Industriarbejder eller Kollektivbonde at naa frem til den højeste Uddannelse, blot Viljen og Evnerne er til Stejs. Højere Uddannelse er derfor mere udbredt i Sovjetunionen end i noget andet Land. Der fandtes i 1939 716 højere Lærestalter (mod 91 i Tsartiden) med ialt 611.000 studerende, hvoraf de 43 % var Kvinder, og der dimitteredes aarlig ca. 100.000 Studenter, et Antal, der kan faa En til at tanka paa Overproduktion, men dog ikke stort nok til at dække Planskonomiens Behov for videnskabeligt uddannede Specialister. "Et Ord som Arbejdsløshed indenfor de videnskabelige Fag er ganske simpelt latterligt hos os", har Molotov udtalt. Paa samme Tidspunkt havde England, Frankrig, Tyskland, Italien og Japan tilsammen omkring 400.000 studerende mod Sovjetunionens 611.000, d.v.s. at denne i Forhold til Befolk-

- Side 8 -

ningstallet havde 3 Gange saa mange Studenter som disse den gamle Verdens vigtigste kapitalistiske Stater tilsammen.

Under Krigen har en Del af de højere Lærestalter i Frontlinjen og i de besatte Egne midlertidigt maattet indatille Arbejdet. Flere af dem blev slaaet sammen med tilsvarende Institutioner i Unionens Indre, og Studenterne blev evakueret. Efter Befrielsen af de okkuperede Omraader er de fleste af disse Højskoler blevet genaabnet. I Studieaaret 1944/45 er 622 Lærestalter igen i Virksomhed. 161.000 nye Studenter er blevet indskrevet, og 40.000 har i Aar taget deres afsluttende Eksamen.

Sovjetunionen har gennem sin demokratiske Skolelovgivning med lige Adgang for alle til selv den højeste Uddannelse skabt sin egne intellektuelle Kadrez, der næsten udelukkende stammer fra det arbejdende Folk. Statistikken viser, at 47 % af Sovjetstudenterne stammer fra Arbejdere, 27 % fra Funktionærer og 20 % fra Kollektivbønder. Derved er nye intellektuelle Kræfter, der som Regel gaar til Spilde i de kapitalistiske Staters Opdragelsessystem, draget frem fra Folkets dybe Lag og stillet i Folkets Tjeneste. Det er denne Ungdom, opdraget i Marxismens Aand, og paa hvis Dygtiggørelse intet er sparet, der besætter Sovjetsamfundets ledende Poster og bliver Folkets trofaste og begejstrede Medarbejdere under Opbygningen af den socialistiske Stat. Paa den beror for en stor Del Sovjetmagts Sikkerhed og Styrke.

SOVJETINDUSTRIEN PAA FØRSTEPLADSEN

Den svenske Eksportforenings Organ "Svensk utrikeshandel" konstaterer i sit Augustnummer, at Sovjetunionen nu kan konkurrere med U.S.A. om det gamle Slagord "biggest in the world". Paa Omraader, hvor vi har været vant til, at U.S.A. havde Førstepladsen, ligger Sovjetunionen nu forrest. Sovjet har saaledes den største Fabrik til Produktion af Jernbanevogne, intet Land i Verden fremstiller flere Landbrugsmaskiner end Sovjetunionen, og det store Riges Slagterier overgaar selv Chicagos.

Artikken fremhæver den kolossale Udvikling, sovjetrussisk Industri har gennemløbet i de seneste Aar, selv under Krigen. Det er fremfor alt Maskinindustrien, som er vokset. I Omraader, hvor den tidligere praktisk talt ikke eksisterede nogen Industri, findes der nu Kampfabrikker. Dette gælder ganske specielt Ural, hvor Maskinindustrien er udvidet paa enestaaende Vis. Her er anlagt saadanne Kampfabrikker som Traktorfabrikken i Tjeljabinsk, Maskinfabrikken i Uralmasjt og Elektroindustriene i Sverdlofsk. Men ogsaa de gamle Fabrikker i Leningrad og Moskva er forvandelt til førsteklasses Kampforetagender. I denne forbindelse kan det nævnes, at man specielt under 3' Femårsplan begyndte at bringe et System i Anvendelse, som viste sig at være af den største Betydning for Krigsproduktionen, nemlig Anlægget af Tvillingindustrier. De vigtigste Fabrikker fik altsaa et Søstarforetagende i en anden By.

Skibsvarfverne har faaet nye vigtige Centre i Arkhangelsk, Murmansk, Vladivostok og Komsomolsk (Amur) til Gengæld for de store Skibebygningsanlæg i Leningrad og Nikolajev, som helt eller delvis er ødelagt under Krigen. Sovjets Flodskibe har deres egne store Værfter ved bl.a. Volga og Ob.

Automobilfabrikationen er en af de alleryngste Industriegrene i Sovjet, men til Gengæld er de mest omfattende. Den største Fabrik er Kampfabrikken "Stalin" i Moskva, som bygger de kendte ZIS-Biler. En anden Kampfabrik i Gorki bærer Molotofs Navn, og endvidere findes der Bilfabrikker i det Fjerne Østen og Sibirien. I Miasse i Tjeljabinsk-Distriktet i Ural har desuden en ny stor Bilfabrik for nylig paabegyndt Produktionen.

Tsarusland ligger paa Førstepladsen, hvad angik Produktionen af Landbrugsmaskiner. Sovjetunionen er med et stort Forspring Nummer 1 blandt alle Jordens Lande. Denne Industriegrens største Fabrikker er Kostelmasjt, Saratoffabrikken, Tjeljabinskfabrikken og Traktorfabrikkerne i Stalingrad og Kharkov, hvilke to sidste dog er blevet meget ødelagt under Krigen.

En Mængde nye Slagterier og Konserverfabrikker er kommet til under Femårsplanerne, og Gode Fabrikkerne i Moskva og Leningrad overgaar Chicagos berømte Slagterier saavel hvad teknisk Udrustning som Størrelse angaar. Mange af disse Virksomheder er bygget efter amerikansk Mønster. Ogsaa Fiskeriet er udvidet enormt, og i Murmansk hører Verdens største Fiskeriflaade hjemme.

Stalingrads Traktorfabrik, som ødelagdes under Kampene i Stalingrad, har nu genoptaget Produktionen og har afsendt de første Vognladninger Traktorer til Kollektivgodserne.

Efter 3 Aars Pause har Filmsatellerne i Kiev genoptaget Arbejdet. De første Dages Indspilninger foregik paa et Metalværk, hvor man optog Scener til Filmen "De Ukuelige" efter Boris Gorbatofs Roman af samme Navn.

- Side 9 -

ANMÆLDELSE

"LAND OG FOLK" s Forlag har udsendt en Pjece: "Bretagne - Kharkof - Lublin" om Hitlerfascismens Grusomheder i de besatte Lande. Pjecen indledes med en Beretning fra en engelsk Journalist om en lille fransk Landsby, som blev jævnet med Jorden af Tyskerne under deres Tilbagetog. Derefter følger den svenske Journalist Victor Vindes Skildring af en sovjetrussisk Reportagefilm fra den første Procés mod tyske Krigsforbrydere i Kharkof; og endelig gengives den sovjetrussiske Forfatter Konstantin Simonofs Beretning om "Majdanek", Tyskernes "Dødsfabrik" ved Lublin. I denne Konzentrationslejr har Gestapo og SS i Løbet af 2 Aar myrdet henved halvtanden Million Mennesker fra hele Europa: sovjetrussiske og polske Krigsfanger og civile, Fransk-mænd og Italienerne, Nordmand, Tjekkerø, Jugoslavere og Grækere og Tusindvis af Jøder. Ingen Fange kom levende ud fra Majdanek. De Torvurkære og Mordredskaber, som er fundet her efter Tyskernes hovedkuls Flugt, overgaar i udspekuleret Sadisme alt, hvad normale Mennesker formaar at fatte. Det var Masseudryddelse sat i System og drevet til sin tekniske Fuldkommenhed. Dødslejren ved Lublin er et Symbol paa Hitlers nye Orden i europæisk Maalestok. Herpaa gives der kun eet Svar: Lad Krigsforbryderne lide deres fortjente Straff!

NY STOR BILFABRIK I URAL

Den 8. Juli rullede de første Lastbiler ud af en ny stor Bilfabrik i Ural. Fabrikken ligger i Byen Miassy i Tjeljabinsk-Distriktet. Den påbegyndtes i Vinteren 1941, da Hitleristerne trængte frem mod Moskva. I haard Kulde og Snestorm fortsatte Byggeriet Dag og Nat. Allerede efter 5 Måneders Forløb kunde man begynde Produktionen af Gearkasser. Men efter en Ulev de forskellige Afdelinger færdige og kunde sættes ind i Produktionen, saa at Fabrikken efterhaanden naaede til at fremstille hele Motorer. Samtidig med, at Væggen i Bygningen muredes, gjordes Fundamentet klart til Maskinerne, og ikke saa snart var Bygningen under Tag, førend Maskinerne blev stillet op. Takket være dette System kunde Monteringsarbejdet afsluttes næsten samtidig med, at selve Bygningsarbejdet var færdigt. I Vintermaanederne anvendte man Elektricitet til Tørring af Betonene. Dette lader sig gøre i et Land med Fastlandsklima, men derimod ikke herhjemme. Byggeriet var for Størstedelen mekaniseret med et stort Antal Elevatorer, elektriske og pneumatiske Infrumenter o.s.v. Nu er den store Fabrik i Hovedsagen færdig. Fabrikken havde indtil Juli Maaned fremstillet 41.000 Bilmotorer, 60.000 Gearkasser til Biler og Tanks, og Reserverdele til Biler til en Værdi af 34 Millioner Rubler, og Produktionen af Lastbiler har altså nu taget sin Begyndelse.

Den Afdeling af Fabrikken, hvorigennem det centrale Gømløbbaand løber, er 200 Meter lang og 135 Meter bred. Til Byggeriet er vedgaaet 13.5 Millioner Mursten, 100.000 Tons Portlandcement, ca. 70.000 Kubikmeter Træ og 35.000 Kvadratmeter Glas. Instrument- og Maskinparken er førsteklases, teknisk fuldstændt. Hele den tekniske Fremstillingsproces er saa mekaniseret og automatiseret som muligt.

Fabrikker og Kollektivbrug er i fuld Gang med Forberedelsen af 7. November, Sovjetunionens 27-Aaredag. Parolen, som gaar over Landet, er: Aarsplanen opfyldt til 7. November!, og alle hanger i for dens Gennemførelse.

Præsident for den ærverste Sovjet i den ukrainske Sovjetrepublik har udnævnt D.S. Manuilski til Folkekommisær for Udenrigsaffægender og Viceformand for det ukrainske Folkekommisærernes Raad.

Over 1600 geologiske Ekspeditioner arbejder for Tiden i Ural, Sibirien, det fjærne Østen og Centralasien, hvor de undersøger nyopdagede Forekomster af Molybdæn, Wolfram, Tin, Kviksølv, Kul, Olie o.s.v. 80 af Ekspeditionerne er med Flyvemaskiner, Biler, Baade eller paa Kamelryg rejst til det indre Kasakstan.

De geologiske Undersøgelser over Kulforekomsterne i Kusnetsbækkenet og Vestsibirien tog deres Begyndelse saa sent som i 1925. Efter et systematisk Kortlægningsarbejde mener man nu at kunne fastslaa, at Kullet her findes i en Mængde af 450.000 Millioner Tons eller 6-7 Gange mere, end der findes i Donetsbækkenet.

En usædvanlig Ceremoni fandt for nylig Sted i en af Moskvas Skoler. Midt i en Skoletime i en af de små Klasser fik en 8-aarig Dreng højtidelig overrakt Medaljen for Leningrads Forsvar af en Repræsentant for de militære Myndigheder. - Drengens Far er Artillerist, og da Moderen døde, saa Faderen ingen anden Udvej end at lade Sønnen følge med ham til Fronten ved Leningrad. Der gjorde Drengen Tjeneste som Ordonnans.

- Side 10 -

EN REJSE BLANDT KRIGERE

af Eve Curie

Vi afslutter hermed Uddraget af Madams Curies Dattar, Eves Curies Rejsebeskrivelser fra Sovjetunionen Vinteren 1941-42.

Sovjet og Religionen

Eve Curie har en Samtale med den ortodokse Biskop Pitirim i Kuibysjev om Kirkens Stilling i Sovjetunionen. Biskoppen er født i Tambof, har været Præst i Saratof og i mange Aar Forstander for et Klostet. Han hævder, at der er og hele Tiden har været Religionsfrihed. Kirkerne lukkes, naar der ikke er Behov for dem, og bliver Behovet større, aabnes der flere. Der er ikke Religionsundervisning i Skolerne, men ønsker nogen Forældre, at deres Børn skal have Religionsundervisning, beder de Præsten komme hjem og undervise dem. Hun antyder, at Religionens svage Stilling maa have bedrøvet ham. Han smiler og siger: "Under Tsarregimet var Præsteskabet rigt og havde stor politisk Indflydelse. Det blev skilt fra disse materielle Goder - vi kan maaske sige befriet. Resultatet er, at den russiske Kirke er blevet mere sand kristen og kun er interesseret i selve Religionen. Det samme er Tilfældet med de troende. Nu kommer kun de, som virkelig tror, til Gudstjenesterna." Og med et bredere Smil: "Det betyder naturligvis, at Tilhæverne er blevet svært faa."

Ballet-Primadonnaens Krigsindsats

Eve Curie besøger den bedste Ballerina i Landet, Olga Lepskjinskaja, 25 Aar gammel, klassisk Danserinde med en uforlignelig Gracie og fuldkommen Teknik. Hun fik i 1941 Stalinprisen paa hundredetusind Rubler, som er den højeste Udmærkelse, en Kunstner kan faa. Det er ikke i Operaen, hun træffes, men paa sit Kontor i Sovjetunionens Informationsbureau og i sin Egenskab af Sekretær for den Antifascistiske Ungdomskomité, hvor Fjodorof er Præsident. Hun har i flere Aar gjort et glimrende socialt Arbejde indenfor de kommunistiske Ungdomsorganisationer. Hun har Mand og Børn, hendes Mand er Nationaløkonom og har altid været aktiv indenfor det kommunistiske Parti. Det er hendes Opgave at organisere unge Figers og Drenges Krigsarbejde i USSR. Hun beder Eve Curie komme til en Nytaarsfest for Børn samme Aften i Kuibysjev for at se, ikke hende, som skal danse, men virkelig se de sovjetrussiske Børn.

Julstræsfest i Sovjet

Et stort Lokale er fuldt af Børn under tolv Aar. Væggene er dekoreret med et Kampbillede af Stalin i Farver, en lille Dreng paa en Træhest, som med sin Træsabel forsøger at spidde en forbiflyvende Messerschmidtmaskine med Hagekors paa, og en Masse Billeder af "Vintermanden", der ser ud akkurat som en Julenisse. Midt paa Gulvet staar en kæmpegran med en Masse Glitter, og under den sidder den traditionelle Eventyrfortællerske, en gammel Kone i Bondedragt med en mangefarvet Tiara paa Hovedet i en Kreds af betaget lyttende Unger. Hun fortæller de samme Eventyr, som Ruslands Børn har lyttet til i Aarhundreder. Henne i en Krog staar et uladt Maskingevær, som nogle Børn i 7-Aarsalderen undersøger paa det nøjeste. Et stort Militærorkester fra den Røde Hær spiller op, en større Pige trækker en lille Dreng ud paa Gulvet og begynder at synge og danse, og snart følger de andre Børn efter.

Musikken, Sangen, Haandklappene og Dansen vokser i Styrke. Det kulminerer med, at en af Soldaterne i Orkestrat pludselig slænger Trompeten fra sig og danser solo rundt om Grænen. Det ungdommelige Auditorium samles i en Kreds omkring ham og begynder at klappe som Akkompagnement, og Orkestrat spiller stærkere end før. Den kraftige unge Soldat danser vildt og med den fødte Artists Sikkerhed og Fart. En Kvinde i Nærheden ler og siger: "Han er Georgier, kun en Georgier kan danse saadan."

Saa begynder selve Forestillingen. Rusland fra alle Tider mødes paa Scenen. "Vintermanden" med langt hvidt Skæg og lange Støvler er en utrolig dynamisk Julenisse. Han danser og synger af fuld Hals og fortæller den store brune russiske Bjørn, hvad dens egne Partisaner og Guerillakrigere udretter. Saa vender han sig til Børnene og hilser dem fra Infanteriets Soldater, fra Luftvaabnet og fra Flaaden. Nu dukker Snehvide op. Hun har Røde Kors-Armbind og er blevet Sygplejerske i den Røde Hær! Saa løber en levende Ræv over Scenen, og en hvid Due basker forskræmt ind og lander paa Klaveret. En Tank ruller ind med det nye Aar, og en yndig lille Unge i Flyverdragt med rød Stjerne i Huen forudsiger med spød Stemme Armeens Sejre. Saa danser Lepskjinskaja. Hun har en kort hvid Tunika paa og en rød Blomst i Haaret og ser ud som et lykkeligt Barn. Der er Flisegulv og daarlig Belysning, men hun er en vidunderlig Kunstnerinde og sparer sig ikke, udfører de vanskeligste Trin, de mest fascinerende Variationer til

- Side 11 -

Musikkens stigende rytm. Det er, som om hun vilde springe endnu højere og hvirvle endnu hurtigere rundt. Bifaldet er endeløst. Børnene er vilde af begejstring.

Kvindelig Officer

Som Ledsager i Sovjet har Eve Curie faaet Løjtnant Ljuba Mjeston. Hun er Datter af en Officer og gift med en Officer i den Røde Hær, er 35 Aar gammel og et kultiveret og charmerende Menneske. De to bliver hurtigt virkelig gode Venner. Hendes Mand er Oberatløjtnant i Artilleriet og er ved Fronten. Selv har hun gennemgaaet Militarakademiet i Moskva og tilbragt tre Aar paa Officersskole, hvor hun har lært Taktik, Strategi, Disciplin og Kommando. Paa sin olivengrønne Vaabenfrakke har hun Fortjenstmedaljen. Hun har mistet alle sine civile Klæder under et Luftbombardement.

Først Soldaternes. saa os

Eve Curie bor paa Hotel Moskva i Moskva og er den eneste Udlandning i Byen foruden de militære Observatører. Hun lever akkurat som enhver Russer gør i Moskva. Brød er det eneste, der er rigeligt af. Minimumrationen er 400 Gram pr. Dag og Maksimum for Kropsarbejdere 800 Gram. Der er Kvinder, som staar i Kø, og de maa vente fra en til to Timer i 32 Graders Kulde for at faa deres Rationer. Kun nogle faa Meter fra de ventende Kvinder stod flere store Lastbiler fulde af fint rødt frosset Kød. De lo og pegede henrykt paa det, for det skulde til Fronten. De vilde ikke have taget imod det, om de saa havde faaet det forærende. I Sovjetunionen i Krig kunde Rationeringsbestemmelserne sammenfattes i dette: den Røde Hær, Soldaterne, maa have alt det bedste, som findes i Landet - og hvis de civile ikke får noget, saa er det selvfølgelig trist, men det er der ikke noget at gøre ved.

En gammel rynket Kone siger trodsigt gennem Frosttaagen: "Dette er en ægte russisk Vinter. En Vinter, som kan ise Ruslands Fjender ned, som kan faa dem til at færfryse." Og hun lar.

Fabriksbesøg i Krigszonen

Det er en Fabrik, der fremstiller Bomber, Granater, Miner og Granatkastere og er Reparationsværksted for Tanks. Der er flest Kvinder paa Fabrikken. Deres Mand og Sønnen er ved Fronten, deres mindreaarige Børn er evakueret til det indre af Landet. De arbejder med Overbøjningen paa, for det er bidende koldt. Et af Skiftene har Frokostpause, saa der er Løjlighed til at snakke med Kvinderna. "Hvor søgte De Beskyttelse, da Moskva blev bombet?", spørger Eve Curie. Kvinderna ser forbavset paa hende. "Beskyttelse? Det er ikke Meningen, at vi skal søge Beskyttelse. Vi skal holde Maskinerne i Gang, enten der bombes eller ej." Værkføreren griber ind og fortæller, at der faldt tolv Bomber paa Fabrikkens whitstrakte Omraade, men Arbejdet blev ikke afbrudt af den Grund. Kvinderna takker leende for komplimenten. Paa Spørgsmaalet, om de ikke bliver trætte af at arbejde 12 Timer i Døgnet, rytter disse russiske Kvinder og unge Piger stolte paa Hovedet og raaber i Munden paa hverandre gentagne Gange deres Protester for at være sikre paa, at hun forstaar: "Nej, nej, vi er ikke trætte - vi bliver aldrig trætte." En Kvinde kommer med det Argument, som Eve Curie hører overalt af arbejdende civile Russere: "Vores Mand, Soldaterne i den Røde Hær, kæmper Dag og Nat i Sneen ved Fronten i fyrre Graders Kulde, og de er ikke trætte. Hvordan skulde vi voe at være trætte?" En ung lyshaaret Pige gaar tæt hen til Forfatterinden, ser hende ind i Øjnene og siger overmodig: "Vi kan lide det. Vi kan lide at arbejde 12 Timer i Døgnet."

Kvinder i Arbejde

Smelteriet er et Inferno af glødende Varme. Metallet flyder og bobler og hældes fra vældige Beholdere ud i Forme, bliver dækt af tørt Sand og kørt bort paa Vogne for at kælde. Alt bliver gjort af Kvinder. I Tankværkstedet maa de springe til Side for en vældig Løftekran, som svinger frem. Oprejst i den staar en Kvinde. Uds ved Fronten arbejder kvindelige Mekanikere paa Flyvemaskinernes Vinger i den isnende Blæst. Uniformerede Piger kører tungt Artilleri frem til Fronterna. Overalt, hvor de kan aflaste Mændene, findes de. De kæmper sjældent med Vaaben, men de udfører et tappert Arbejde for Krigen under haard fysisk Belastning. De er virkelig Krigens Heltinder.

Glimt fra Fronten ved Moskva

Den russiske Oberst Bolvin er Eve Curies Fører ved Frontbesøgene. Vejene er en uendelig Procession af tunge og lettere Tanks, Panserbiler og Stabsbiler og Vogne, forspændt med smaa sibiriske Heste, som kører Tømmer til Reparation af Broerne. Soldater sammenpakket paa aabne Lastbiler, Forstærkninger til de fremskudte Stillinger. De ser raske og stærke ud og er

- Side 12 -

glimrende udrustet. Hver Officer har en faareskindsforet Kappe. Hver Mand er saa varmt klædt, at han ser utrolig tyk og fed ud med sine fem-seks Lag Tøj under Uniformskappen. Disse Mand har de rigtige Skindvanter, de rigtige Pelskuer, de rigtige Vaaben, de faar den rigtige Mad. De sivile har ikke Smør, ikke Kød, ikke Uld, det findes i Soldaternes Rationer, og Ulien har de paa Rygsen.

Hun kører gennem Distrikter, som er generobret fra Tyskerne, og Ødelæggelserne og de Lidelser, Civilbefolkningen har udstaaet, er endeløse. Hun snakker bl.a. med en Generalmajor, som bedømmer alt ud fra et rent militært Synspunkt. Han nærer en dyb faglig Beundring for Napoleon, trækker paa Skuldrene af Hitler og synes, det er idiotisk at sammenligne ham med Napoleon. Gang paa Gang siger han: "Stalin har givet Ordre til... Stalin planlægger..." Det er tydeligt, at han betragter Stalin ikke som Sovjetunionens politiske Leder, men som Troppernes Øverstkommanderende og sin direkte Overordnede.

Trods sin optimistiske Tale, som var naturlig nok ved Afslutningen paa en sejrrig Dag, undervurderede den unge General ikke paa nogen Maade Tyskernes Krigspotential, deres Mod, Disciplin og deres Reserver af Vaaben, Udrustning og Mandskab. Bekymringen for, hvad der kunde ske til Foraaret, laa under alt, hvad han sagde.

"Den nuværende Offensiv gaar ikke i første Række ud paa at vinde tabt Land tilbage. Vort Maal er at svække Hitler. Stalins Ordre gaar ikke kun ud paa at drive Tyskerne tilbage, men vi skal omringe deres Enheder og uskadeliggøre dem. Fjenden er et saaret Vilddyr, men stadig meget stærkt."

Byen, som ikke overgav sig.

Byen, som hverken gav op for Napoleon, Denikin eller Hitler, som var belejret af Tyskerne i en Maaned og sytten Dage uden at give sig, er Tula. Eve Curie er den første Udlænding, som kommer dertil efter Russernes Fremrykning. Fra 29. Oktober til 15. December havde denne By med 350.000 Indbyggere kæmpet under færdtvivlede Forhold, samtidig med at en stor Krigsindustri holdtes i Gang. Indbyggerne i Tula var triumferende kornøjet med sig selv trods det, da havde gaaet igennem. En underordnet Tjenestemand siger ivrigt og triumferende: "Her i Sovjetunionen bruger vi ikke Udtrykket 'en aaben By'. Det er et militært Udtryk, som vi med Vilje ser bort fra. Efter vor Opfattelse er Byerne en Del af Landet. Landet skal forsvares. Altsaa maa Byerne ogsaa forsvares! Det er derfor, vi her i Tula har holdt ud. Ingen aabne Byer her - ikke i Sovjetunionen!"

Manilla var dengang lige erklæret for en aaben By, og Befolkningen vilde ikke undlade at give Forfatterinden en indirekte Lektion i Krigsførelse.

Sovjetsoldatens Ed.

Ved Afrejsen fra Moskva ser Eve Curie en stor Plakat paa Flyvepladsen. Med en Baggrund af truende Bajonetter kalder en kraftig Kvinde, klædt i rødt, Sovjetfolket til Vaaben, og i højre Hånd holder hun Edsformularen for Soldaterne i den Røde Hær. Denne Ed, siger Eve Curie, er for hende en Sammenfatning af den ukuelige og heroiske Atmosfære i Krigens Sovjetunion:

"Jeg, Borger i USSR, gaar ind i Arbejdernes og Bøndernes Røde Hær og sværger højtideligt at blive en tapper, hæderlig, disciplineret og vaagen Krieger, at bevare alle militære og andre Hemmeligheder, lydigt at opfylde alle militære Bud og mine Chefers og Kommissærers Ordre. ... Om jeg med Vidende og Vilje svigter denne højtidelige Ed, gid jeg da maa rammes af Sovjetlovens strenge Straf og blive Genstand for alles Had og hele det arbejdende Folkes Foragt."

Marskal Timosjenko har faaet tildelt Suvorofordenen af 1. Klasse, en af de højeste militære Udmærkelser. Som Repræsentant for den Røde Hærs Overkommando gennemførte han Koordinationen af tropperne paa 2. og 3. ukrainske Front under Stormløbet mod Rumænien, der førte til Rumæniens Kapitulation og Tilintetgørelsen af to hele tyske Armeer.

En ny Sovjetfilm med Titlen "Zoya" har haft Premiere i Moskva. Den skildrer den unge Partisan pige Zoya Kosmodemjanskajas Liv fra Barndommen til hun henrettes af Gestapo, men tilslutningen viser Filmen i store Træk de store politiske Begivenheder, som fik direkte Indflydelse paa den unge Zoyas Karakterdannelse og Ideologi. I Filmen indgaar saaledes bl.a. Journalbilleder fra Lenins Liv og Billeder fra Borgerkrigen i Spanien.

Filmsatellieret i Tasjkent har afsluttet Optagelserne til en Musikfilm med Deltagelse af de bedste Musikere og Folkekunstnere fra fem centralasiatiske Republikker - Usbekistan, Kasakhstan, Tadsjikistan, Kirgisistan og Turkmenistan.

* * *

November 1944
 Nummer 15

Nyt

FRA SOVJETUNIONEN

Kammerater! Sovjetfolket og den Røde Hær løser med Held de Opgaver, som de stilles over for under Fædrelandskrigen. Den Røde Hær har, som det var at vente, opfyldt sin patriotiske Pligt med Ære, og befriet vort Fædreland for Fjenden. Nu og i Evighed er vor Jord fri for den Hitlerske Bærme. Nu staar den Røde Hær foran Opfyldelsen af sin sidste, afsluttende Mission: sammen med vore Allieredes Hære at fuldende den tyske fascistiske Hærs Likvidering, at slaa det fascistiske Rovdyr ihjel i dets egen Hule og at plante Sejrens Fane over Berlin!

Stalin i sin Tale paa 27. Aarsdagen den 6. November 1944.

Nyt fra Sovjetunionen

Ilja Ehrenburg:

Det garanterer vort Folk

For hver Dag kommer vi Maalet nærmere. De neutrale Iagttagere har for længst holdt op med at veje de to Siders Chancer mod hinanden. Verden er nu optaget af en anden Ting: hvordan skal Tyskland svare for sine umaadelige Forbrydelser? Det er det, man taler om i Skyttegrave og Klubber, i Litauen og Holland. En Følelse formærker Sejrens Morgengry: det er Uroen. Vil Barmemorderne faa deres velfortjente Straf?

I Vest har Tyskerne været meget forsigtigere. De har ikke arrangeret noget Majdanek i Biarritz eller Ostende. De har søgt at bevare Skindet af Lovlighed, Illusionen om Ret. Jeg skal fortælle om en Episode, som giver et godt Billede af det tyske Hykleri.

Den 1. April 1944 bragtes den tyske Togstamme Nr. 649.355 til at løbe af Sporet i Nærheden af den nordfranske Landsby Asque. Ingen Mennesker kom til Skade. Men Tyskerne tog en frygtelig Hæv. De foretog en Razzia i Landsbyen og slæbte alle Mænd ud af deres Hjem. 86 Franskmand blev skudt paa Stedet. Blandt dem var en 72-aarig Mand og fire Drengene i Alderen 13—15 Aar. Ugerningen i Asque bragte hele Frankrig i Oprør. Tyskernes Hauptsturmführer ved Gestapo i Paris fik Kendskab til det passerede. Han fik det Hvert at udrede Sagen. Og saadan skrev den tyske »Dommer« i sin Rapport:

»Den Officer, som gav Ordre til Skydning af 86 Franskmand i Asque, handiede ifølge en Ordre, som er udstedt af de tyske Myndigheder i Sovjetunionen. I denne Ordre er det tilladt Officererne ved Attentater mod Militærtog paa Stedet at skyde alle mandlige Indbyggere i den nærmest liggende Landsby. Denne Lov gjaldt kun Sovjetomraaderne. Den paagældende Officer havde imidlertid intet Kendskab hertil, hvorfor han gjorde Brug af nævnte Ordre i det okkuperede franske Omraade.«

Alle hæderlige Mennesker i hele Verden maa oprøres ved Læsningen af disse Linjer. Et Menneskeliv er lige meget værd, hvor han end bor, og hvilket Sprog han end taler! Der er Lande med Muldjord og Lande med Lerjord. Der er Lande med Plataner og Lande med Birke-træer. Men der er intet Land, hvor man har Fet til at slaa uskyldige ihjel.

Vi husker, hvilken Forbitrelse Udslettelsen af den tjekkske Landsby Lidice vakte i Amerika. Vi delte denne Forbitrelse. Men de skal vide in Amerika, at vi har Tusinder af Lidicer, at Tyskerne hos os har udslettet store blomstrende Byer, at de har hærget Hundreder af Kilometer Land og dræbt Indbyggerne, inklusive Kvinder, Gamle og Spædbørn. Tyskerne troede, at Sovjetunionen laa tilstrækkelig langt borte fra Amerika og gjorde sig derfor ikke den Ulejlighed at maskere sig i Sovjetunionen. De gjorde sig heller ikke den Ulejlighed at maskere sig i Polen, hvor de oprettede »Dødslejrene« Maidanek, Sabubur, Bielce og Tremblinca, hvor de myrdede Millioner, jeg gentager: M i l i o n e r værgeløse Mennesker.

Vi har alle hørt om Lidice. Men hvem andre end Indbyggerne i Rostof-Distriktet har hørt om Dobrovidka? Der spærrede Tyskerne den 27. November 1943 Bønderne inde i Kirken og sprængte Kirken i Luften. Hvem har hørt om Sabolotje, Pustosjki, Jasilki, Losna, Samosje, Janskovitsy, Vjasovaja, Gornostafka, Terekhofka og Sjelkanovo? Der havde Kvinderne ogsaa født deres Børn til Verden og opdraget dem. Der havde flittige Mennesker tilbragt et helt Liv i driftigt Arbejde. Men Tyskerne ka-

stede. Bønderne i Brønden, brændte unge Piger og bandt gamle Koner fast til Hestenes Haler.

Foran mig ligger en Ordre fra Chefen for det tyske Sikkerhedspoliti i Letland, Strauch. I denne Ordre hedder det rent ud: »a) Landsbyen Audrini skal udslettes fra Jordens Overflade, b) Indbyggerne i Landsbyen Audrini skal arresteres, c) 30 mandlige Indbyggere skal den 4. Januar 1942 henrettes offentligt ved Skydning paa Torvet i Byen Rezekne.«

Bøderne holdt sig for øvrigt ikke til Ordlyden i denne Ordre: de myrdede alle arresterede Indbyggeri Landsbyen, inklusive Børnene. Hvor mange Landsbyer af den Slags mon der egentlig findes?

Man kan ikke maale Retfærdigheden med forskellige Maal. Naar Tyskerne har myrdet Millioner Jøder, saa kan det kun for Racefanatikere være det væsentlige, at de myrdede var Jøder. For Mennesker er det eneste væsentlige, at de myrdede var Mennesker.

I Skoven ved Guty Bujno myrdede Tyskerne Russere, fordi de var Russere, Jøder fordi de var Jøder, Polakker fordi de var Polakker og Zigeunere fordi de var Zigeunere. Men vi ved: Fascisterne myrdede Mennesker, fordi de var Mennesker.

Da Tyskerne i Chmelnik gav en ny Sending dødsdomme Ordre til at klæde sig af, spurgte en fireaars Pige, som ikke forstod, hvad det drejede sig om: »Skal jeg ogsaa tage Strømperne af?« »Javist,« svarede Bødlen og kastede Barnet i Massegraven. Dette Barns Fader havde maaske ikke studeret i Sorbonne, og hendes Farfar havde maaske ikke en Baronettitel, men det var et Barn, et lille Menneske, og Tyskerne myrdede hende paa samme Maade, som de myrdede Millioner andre Mennesker.

Sivom Tyskerne i Vest forsøgte at myrde deres Ofre med hvide Handsker, kan nogen da lade sig narre af disse Handsker? I hvert Fald ikke Franskmandene, Belgierne og Hollænderne. Blandt de overlevende fra Maidanek er en Franskmand. Han ved, hvordan hans Landsmand blev deporteret mod Øst. Den tyske Konduktør sagde elskværdigt:

»Hr. Passager, værsgod at tage Plads ...«

Men imens tændte man i Maidanek op under Kremationsovnene. Der er ogsaa en Franskmand blandt de overlevende fra Vilna. Det lykkedes ham at flygte. Han ved, hvad Ponary er, han ved, hvordan Tyskerne dér begravede halvt levende Mennesker i Jorden. I Kehlml bor for Tiden den unge hollandske Pige Selma Weinberg. Hun blev deporteret fra Holland sammen med mange andre. Tyskerne sagde til dem:

»I skal arbejde paa en Knapfabrik ...«

Paa Rejsen serverede tyske Sygeplejersker Bouillon og Aspirin til de syge. Men Toget holdt ved Stationen Sabibur. »Knapfabrikken« var en Ligfabrik. Hollænderne maatte klæde sig af og blev derpaa dræbt med Gas. Først havde man klippet Haaret af Kvinderne. Det skulde bruges til Madrasser. Selma var den eneste af mange Tusinde, som det lykkedes at flygte. De hvide Handsker er besudlet med Blod og kan ikke narre nogen.

Man siger, at Hitler, Goering, Himmler og Hess ikke selv har dræbt nogen. Det er klart, at Hitler ikke stod ved Ovnen i Maidanek, og Goering ikke klippede Kvinderne i Sabibur. Men Himmler er Lederen for alle Tysklands Bødler, og de Sonetter, som Hess nu skriver, er besudlet af Warszawas Blod, og »Fredsmæglernes« Yndling, den fede Goering, udstedte de Ordre, som indgik i den berygtede »grønne Protokol«, og Hitler er Initiativtageren og Ophavsmanden til alle den tyske Armés og de tyske Myndigheders Forbrydelser.

Hvem vil finde paa at frikende disse Kannibaler, som er grebet paa fersk Gerning? Men ogsaa i dette Tilfælde maa man slaas for Retfærdigheden: Jeg husker en engelsk Bog, hvis Forfatter foreslaar, at man skulde overlade Hitler og hans Venner en Ø, hvor de kunde henleve deres Liv i Fred og Ro. Det maa være Slut med den Slags Vittigheder! Der eksisterer ikke flere Kannibaler paa Jordens Øer. Og Menneskeheden vil ikke tillade, at denne Race paa ny udplantes.

En anden Ting er endnu farligere. Jeg sigter til de

Nyt fra Sovjetunionen

rare »Humanisters« Betragtninger over, at kun Hitler og Himmler er skyldige, mens Resten kun har »pareret Ordre«. Ja, naturligvis vil de alle skyde Skylden paa der Führer. Det har vi set i Kharkof. Men vi ved, hvor ivrigt de udførte deres Ordre. Hundredtusinder er direkte skyldige i Forbrydelserne, og Millioner er deres medskyldige. Jeg spørger, hvad man skal gøre ved de Hitlerister, som erklærer: »Vi begravede Børnene levende, fordi vi havde Ordre til det?« Unterscharführer vil skyde Skylden paa Obercharführer. De er alle skyldige. De skal alle staa til Ansvar. Vi ønsker ikke Gengældelse eller Hævn, men vi vil, at Forbryderne skal straffes strengt.

Hvad har fremkaldt den Uro, som formærker vore Sejre? Vi frygter ikke Befæstningerne i Østpreussen, Siegfriedlinjen, Rhinen eller Oderen. Vi ved, at den Røde Hær og vore Allieredes Hære vil overvinde alle disse Hindringer. Vi frygter noget andet: en tragisk Vaudeville.

De engelske Blades Krigskorrespondenter skildrer Kampene om en Landsby i Nærheden af Aachen. Indbyggerne i denne Landsby hældte kogende Vand over de amerikanske Soldater. Men da Amerikanerne havde drevet de tyske Soldater bort, raabte de samme Indbyggere med glædesstraalende Ansigt: »Det er forbi med Hitler! Vi er imod Hitler! Velkommen!« Først kogende Vand, bagefter »forbi med Hitler« og Blomsterbuketter. Dette er den beskedne Generalprøve paa den forestaaende Vaudeville med mange Omkædninger. De har allerede ordnet Blomsterbuketterne i Köln. De har allerede lært at synge Salmes i Duisburg. De vil endnu engang føre Verden bag Lyset.

Men Lederne er imens beskæftiget med omfattende Forbredelelse: den udenlandske Presse meddeler, at det nazistiske Parti er parat til at »gaa under Jorden«. Hvad betyder det? Herr Strauch, som drjebte Børnene i Audrini, bliver til Herr Müller. Han har før Krigen boet i Dresden, saa skal han ved Kapitulationen befinde sig i Düsseldorf. De »gaar under orde«, men ikke for at raabe »heil Hitler«. Nej, de skal spille Martyrer, de skal forsikre, at de har siddet i Koncentrationslejre, de skal hylde »Befrielse«, de skal græde »Glædestaarer« og tørre Øjnene i Lommeterklæder fra Maidanek.

Jeg ser Tyskland efter Nederlaget. Det skal spille syg, det skal ligge mat og svagt, i Natkjole med lyserøde Baand. Det skal hviske om Broderskab og bede om Hjælp: giv os straks Korn fra Kanada og Pølse fra Chikago, giv os Forbrugsartikler og Krediter, giv os Overbærenhed og Amnesti. Skal vi da ikke tvinge denne »syge« Kvinde til at staa op af Sengen? Madrassen under hende er jo stoppet med Kvindehaar — fra Sabibur, Maidanek og Tremblinka.

Jo, Retfærdigheden maa sejre, og den vil sejre! Hvor forskellige end Folk, ILove, Vaner og Anskuelse er, eet er fælles for alle: Moralens Alfabet, Retfærdighedens Axion. Kontoristen i New York har maaske svært ved at forstaa den polske Bondes Liv, men eet er de enige om: for Barnemorderne er der ikke Plads paa Jorden.

Der skal blive Fred, der skal blive Liv, der skal blive Hverdage, men hvordan skal vi kunne leve, hvis de forfærdelige Ugerninger ikke bliver straffet? Hvordan skal vi kunne opdrage Børnene? Et Barn vil jo komme til at le ad godt og ondt, hvis Bødlerne fra Maidanek efter at have sminket sig om bliver Pædagoger i Jena eller Børneopdragere i Trier.

Vi vil ikke slaa Børn ihjel, det forstaa enhver: vi er Mennesker. Vi vil ikke gasfornige Mennesker, skære Brysterne af Kvinder og begrave Folk levende. Vi vil ikke hengive os til Havninstinkter. Men vi vil, at alle Forbryderne faar deres Straf. Vi vil, at Smolensk og Warszawa og Belgrad bliver bygget op igen, før Tyskerne faar Lov at bygge Lübeck og Köln op. Vi vil, at Retfærdigheden søger ned »under Jorden« og henter alle de nysminkede Bødler op derfra. Vi vil, at det kolde Hads og Foragtens Tavshed skal hvile over det nedkimpede Tyskland. Vi vil have Rettergang. Og denne Rettergang vil finde Sted! Det garanterer vort Land og vort Folk! De andre Folk ser ikke forgæves hen til os med Haab: vi sætter Mennesket alt for højt og tror alt for meget paa

Menneskeheden til at lade Fascisterne Forbrydelser ustraffet. Jeg resepekterer den amerikanske Samfundsorden og den engelske Retspleje. Men man maa have oplevet meget for at forstat alt, og naar jeg tænker paa Retfærdigheden, ser jeg den ikke iført Dommerens Paryk og ikke i Diplomatenes Jaket, men i en falmet Soldaterskjorte, med Forbinding om dybe Saar og med tørre, tørstende Læber — sammen med Soldaterne gaar Retfærdigheden mod Vest.

Den tidligere franske Minister Pierre Cot om Sovjetunionen:

Her smeder man Falkenes Frihed, Racernes Lighed og Menneskenes Broderskab!

Den kendte franske demokratiske Politiker Pierre Cot, som for nylig har opholdt sig i Sovjetunionen i en politisk Mission, har i New Yorkerbladet »Nation« offentliggjort sine Indtryk fra denne Rejse. Cot omtaler ikke nærmere de Opgaver, han havde at løse, men skriver, at Sovjetregeringen modtog ham som en hengiven Ven og paa enhver Maade lettede ham Udførelsen af Opgaven. Han fik alle ønskede Oplysninger og kunde tage hvorhen han vilde, saaledes at han kunde danne sig et fuldstændigt Helhedsindtryk af Livet, som det leves i Sovjetunionen i Dag. I Artiklen hedder det bl. a.:

Ved min Ankomst til Moskva saa jeg en Verden, der trods Krigen var opfyldt af Opbygningsaand, en Verden sydende af socialist Liv. Man kan ikke forestille sig et Folk mere optaget af den øjeblikkelige Kamp, et Folk, hvor hver enkelt Borger yder et større Bidrag til de militære Anstrengelser; og samtidig syder Livet i Moskva og i hele Sovjetunionen. Befolkningen arbejder og kæmper for at redde alt det, den har skabt, men om Aftenen fyldes Teatre og Biografer, Bibliotekerne belejres af studerende, og mange Udstillinger af moderne Maleri og Skulptur r aabne. Mens jeg var i Moskva spillede Teatrene 5 Stykker af Shakespeare, eet af Calderon, eet af Lopez de Vega samt Edmund Rostands »Cyrano de Bergerac«. Den bemærkelsesværdige Højnelse af Folkeoplysningen gjorde det største Indtryk paa mig. Jeg har haft Mulighed for at sammenligne og værdsætte Landets store Resultater, for i 1933 besøgte jeg Sovjetunionen som fransk Luftfartsminister.

Sovjetunionens Krigsanstrengelser deles i Sandhed af alle dens mange Republikker. Hemmeligheden ved deres Modstandskraft i 1941—42 og ved deres nuværende Sejre ligger i hver eneste Borgers aktive Deltagelse i Krigsanstrengelserne, fra den mest ukundte til den mest kendte. Forstaaelsen af, hvad der foregaar, er her blevet en yderst vigtig Faktor. Sovjetborgeren er fremragende. Han ved, hvad han gør, og han ved, hvad Verden venter af ham. Sovjetunionen har lidt uhyre Tab, hele Omraadet er ødelagt, og en stor Del af Indbyggerne dræbt. Det maa ikke glemmes, at Sovjetunionen næsten ene igennem tre Aar har maattet bære hele den tyske Vaabenmagts Tryk, ja, selv nu kæmper den Røde Hær mod 4/5 af den tyske Hær. En af Følgerne af denne forfærdelige Krig er den totale Ødelæggelse af mange Sovjetbyer, men Sovjetbergerens Mod og Opfindsomhed er fuldt paa Højde med Forholdene. I Leningrad døde mange Indbyggere af Kulde og Sult under Belejringen, men det besluttedes, at Revolutionens Vugge, Lenins og Kirofs By, ikke skulde falde i Fjendens Hænder. Man kan med Sikkerhed regne med, at Sovjet-

Nyt fra Sovjetunionen

unionens materielle Tab indtil nu udgør 250 Milliarder Guldrubler, d. v. s. 25 Gange mere, end Frankrig og Belgiens samlede Krigsskader under sidste Verdenskrig opgjordes til.»

Cot citere rmange Eksempler paa Kvinders, Børns og gamles Deltagelse i Genopbygningen af Byer, Skoler og Fabrikker med egne Midler. De anmoder ikke Regeringen om Hjælp, fordi de ved, at Landets Kræfter er fuldt optaget af Krigen, og deres Resultater er forbavsende paa Baggrund af deres smaa Hjælpekilder. Cot understreger, at Genopbygningen af Skoler og andre sociale Institutioner i Almindelighed betragtes som kommende i første Række. Han beskriver de Fællesgrave, han har set i Odesa, hvori Tusinder af Sovjetborgere var begravet. Han fortæller om, hvordan Tyskerne druknede Indbyggerne, og hvordan mange af Odessa's Borger under Okkupationen levede i de ældgamle underjordiske Gange under Byen sammen med Partisanerne.

Cot fremhæver, at han med Omhu har studeret Genopbygningsarbejdet i Sovjetunionen, da dette var en Del af hans Opgave, og han værdsætter den sovjetiske Planøkonomi højt. »En usædvanlig Evne til Genfødselse kender tegner det planøkonomiske System, Rationaliseringen af alle produktive Kræfter og selve det sociale Regimes Karakter«, skriver han og fortsætter: »I Sovjetunionen følger den kulturelle Udvikling den økonomiske, ja overgaar den endog. Sovjetunionen er Humanismens nye Fædreland. Man vilde tro, at alle Ressourcer paa 1944's Bud-

get, som ikke skal anvendes til Krigen, skulde bruges til Genopbyggelsen af Fabrikkerne og Kollektivbrugene, men i Virkeligheden forudser Budgettet 48 Milliarder Rubler til Genopbygning af det økonomiske Liv og 53 Milliarder til Udviklingen af det kulturelle Liv. Heraf kan vi lære af Sovjetunionen.»

»Sovjetunionens Folk nærer stor Sympati for Frankrig, den franske Revolution, Pariserkommunen og Folkefronten. Det har aldrig troet paa, at de franske Forrædere repræsenterede det franske Folks Mening. Det demokratiske Frankrig tager paa det bestemteste Afstand fra de Elmenter, som i sin Tid inspirerede Interventionspolitikken mod Sovjetunionen. Sabotagen mod det kollektive Sikkerhedssystem og Forræderiet i München. Det fra Fascismen befriede Frankrig kan gøre Regning paa Sovjetunionens Venskab. Efter Krigen vil Sovjetunionen overraske Verden med sin Klogskab og Vidtskuenhed. Sovjetunionen ønsker Fred, for sig selv som for alle andre. Den vil fortsætte det allerede paabegyndte enorme Arbejde paa det kulturelle og sociale Omraade, den vil kræve Krigsforbrydne straffet og Fascismen fuldstændig udryddet, den vil arbejde for Oprettelsen af en Fredsorganisation, som gør Agression umulig og sikrer Freden og Friheden for aliek. Og Pierre Cot slutter med at sige: »Jeg har besøgt Sovjetunionen som Demokrat, tro mod den franske Revolutions Idealer, og jeg har set, at man her med uhyre Ofre og Anstrengelser smeder Folkenes Frihed, Racernes Lighed og Menneskenes Broderskab!«

Professor Arkin i det engelske Blad »Manchester Guardian«:

Genopbygningen af Stalingrad

Hitler-Tysklands plurselige Angreb paa Sovjetrusland i Juni 1941 afbrød Sovjet-Arkitektens og -Bygmesterens fredelige Virksomhed. Krigen krævede en hurtig Overflytning af mange Fabriksvirksomheder fra Landets vestlige Egne til det fjerne Østen, til Ural, Centralasien og Sibirien, hvorhen de nazistiske Flottere ikke kunde naa. Spredt over Sovjetunionns vældige østlige Landsdele grundlagdes og færdigbyggedes kolossalt store Foretagender.

Man havde ikke rullende Jernbanemateriel nok til at kunne afse noget af det til Transporten af tunge og uhaandterlige Bygningsmaterialer, og Bygmestrene fik Besked paa, at de maatte tage deres Tilflugt til Byggematerialer som fandtes ved Haanden. Ved adskillige Lejligheder anvendte Arkitekterne Gips, som paa nange Steder fandtes i store Mængder. Efter en særlig Proces opnaede Gipset en betydelig Haardhed og kunde anvendes til Mure, Trapper og andet. Med Held benyttede man ogsaa Slagger og andet Produktionsaffald i de uralske Industriegne. I Distrikter hvor man havde meget lidt Tømmer, fremstillede man Byggeblokke af kalkholdig Jord — til Gengæld anvendte man i de store Skovdistrikter naturligvis hovedsagelig Tømmer og holdt sig her til en særlig Standard-Byggeform.

Som Regel ødelagde Tyskerne umiddelbart før de tiltraadte Tilbagetoget de bedste Bygninger i Byerne og brændte hele Landsbyer og Gaarde af. I disse Byer og Smaabyer, som Tyskerne har ødelagt, begynder Genopbygningsarbejdet imidlertid saa at sige i samme Øjeblik den røde Hær har befriet Stedet. Bygmestrene staar her overfor to sideløbende Opgaver: Opførelsen af hurtigt

anvendelige Nødhjælphuse og Planlæggelsen af Byens varige Genopbyggelse.

Genopbyggelsen af Stalingrad er sikkert det bedste Eksempel i denne Sammenhæng. Med Hensyn til denne heltamodige By gør ganske særlige Forhold sig gældende. Byteritoriet ligger langs Volga i en Udstrækning af 25 Kilometer — sammenlagt med Arbejdernes Boliger har Byteritoriet en Udstrækning paa næsten 50 Kilometer. Byen ligger blandt maleriske Høje og paa et terrasseformet Plateau. Ved Stalingrads Midtpunkt er Volga omtrent 2 Kilometer bred. Disse Forhold havde man ikke helt forstaaet at udnytte, da den gamle Byplan blev lagt. Nu forbereder Arkitekturakademiet en ny Byplan for Stalingrad. De store Fabrikker og mange Beboelseshuse, hvis Grund- og Ydermure ikke har taget Skæde, bliver uopholdelig restaureret i selve Byen.

Den nye Generalplan retter mange af de tidligere Mangler. Alle Beboelseskvarterer vil blive lagt saadan, at de vender ud mod det grønne Bælte langs Volgas Bredder. De terrasseformede Højder vil blive forvandlet til Boulevarder, medens »Centralparken for Kultur og Hvile« vil blive anlagt paa Skraaningerne af Mamayev Kurgan, det dominerende Højdedrag i Stalingrad.

Samfærdselsproblemet mellem Byens forskellige Dele er blevet løst paa en helt anden Maade end tidligere, hvilket er af stor Betydning for en By med saa vidt udstrakt og spredt en Bebyggelse. Et System af lange Avenuer og Tværgader vil muliggøre den mest praktiske Konstruktion af Gadenettet. Pulsaarerne vil blive tre brede Genemfartsveje: en bred Avenue vil komme til at forbinde Byens Centrum med Fabrikskvarterer og munde ud i den Hovedgade, der løber langs Volga — den anden strækker sig fra Jernbanestationen gennem Beboelseskvarterer, som den forbinder med hinanden — den tredje Avenue, en Autostrada, løber rundt om Byen.

Selve Byens Huskarréer vil blive konstrueret i Forhold til Gadeprojektet. Langs Flodbredden vil blive bygget 2-Etages Bygninger, blandt hvilke der hist og her vil hæve sig Huse paa flere Etager, beregnet paa Beboelse. Meget høje Huse vil blive fremhrskende i Centrum. Stalingrads centrale Plads vil blive anlagt nede ved Volga, og her vil man rejse en vældig Monumentalbygning til Inukommelse af Byens heltamodige Forsvar.

I Henhold til en nylig truffet Beslutning af Sovjetregeringen er der blevet oprettet en særlig Arkitektkomité med Rang som Folkekommissariat. Dens Opgave vil være at samordne alle Planerings- og Bygningsspørgsmaal, som staar i Forbindelse med Genopførelsen af de ødelagte Byer. Den skal godkende udarbejdede Planer, sørg for at Genopbygningsarbejdet overalt stilles under Arkitekters Opsyn, kontrollere Arkitekternes Virksomhed og lede Genopførelsen af historiske Bygninger.

Det er blevet besluttet at Sovjetarkitekternes Organisation skal bistaa Arkitektkomitéen og andre Regerings-Organisationer som har med Genopbygningen af store og smaa Byer at gøre. For Øjeblikket har Arkitektforeningen over 4.000 Medlemmer, som alle tager Del i Genopbyggelsesarbejdet. Den udskriver Konkurrencer om de bedste Tegninger, arrangerer offentlige Udstillinger af sine Medlemmers Arbejder, den underkaster dem en venskabelig Kritik og ordner særlige Kursus for Arkitekter som ønsker at tilegne sig en større Viden paa specielle Omraader. Foreningen har i stor Udstrækning sendt sine ledende Medlemmer ud til de Byer, der er blevet befriet. Arkitekterne kommer til disse Byer direkte i Kølvandet paa Befrielsestropperne og er den lokale Befolkning behjælpelig med at udføre øjeblikkelig paakrævet Genopbyggelsesarbejde.

Sovjetarkitekternes Forening lægger bl. a. særlig Vægt paa at udvikle og udvide fagmæssige og venskabelige Forbindelser med Arkitektorganisationer i andre Lande.

Sovjetjorden er befriet

1944 blev et Sejrens Aar for den Røde Hær. Utallige er de Gange, da Moskvas Kanoner har saluteret til Ære for de sejrriige Sovjettropper, mens Hundreder af manglefarvede Raketter flammede over Nattehimmelen.

Paa 27 Aarsdagen for den store socialistiske Oktoberrevolution kunde Sovjetunionens Øverstkommanderende, Marskal Stalin i sin Dagsbefaling til den Røde Hær og Sovjetfolket meddele, at hele Sovjetunionens Territorium nu er befriet for tysk-fascistiske Okkupanter, og paany drønedes Æressalutter fra en Række af Sovjetunionens Storbyer til Ære for Sejren og de Helte, som gav deres Liv i Fædrelandskrigen.

Nedenstaende bringer vi Ordlyden af Marskal Stalins Dagsbefaling.

Moskva. den 7. November 1944.

Kammerater! Rødarmister og Røde Matroser! Underofficerer og Generaler! Sovjetunionens arbejdende Folk! Brødre og Søstre, som med Vold er slæbt til Tvangsarbejde i det fascistiske Tyskland!

I Sovjetregeringens og vort bolsjevikiske Partis Navn hilser og lykønsker jeg Jer til den 27. Aarsdag for den store socialistiske Oktoberrevolution. Vi fejrer den 27. Aarsdag for Oktoberrevolutionen i en Tid, hvor den Røde Hær vinder afgørende Sejre over vort Fædrelands Fjender. Takket være vor Røde Hærs og Sovjetfolkets heroiske Anstrengelser er vort Land i Dag rensset for de fascistiske tyske Okkupanter.

I det forløbne Aar har Sovjettropperne uafbrudt tilføjet Fjenden Slag, det ene stærkere end det andet. I Vinteren 1944 tilkæmpede den Røde Hær sig fremragende Sejre i Ukraine Vest for Dnjepr og slog Tyskerne tilintetgørende ved Leningrad. I Foraaret i Aar rensede den Røde Hær Krim for Tyskere. I Sommeren 1944 tilføjede

vore Tropper Hitlerhærene de alvorligste Nederlag, som førte til afgørende Ændringer af Situationen paa Kampfronten mod de tysk-fascistiske Erobrere. Den Røde Hær gennembrød Fjendens stærke Forsvar paa det karelske Næs og mellem Ladoga og Omega Søerne og slog Finland ud af den fascistiske Røverblok. I et historisk Slag knuste den Røde Hærs Tropper paa Hviderussisk Jord den tyske »Heeresgruppe Mitte«, som omfattede 3 Armeer, hvorved de dræbte eller tilfangetog 540.000 tyske Soldater og Officerer. I Slaget i Syd omringede den Røde Hær en tysk Hærgruppe paa 2 Armeer af tilintetgjorde den fuldstændigt. Derved dræbte eller tilfangetog Sovjettropperne mere end 250.000 tyske Soldater og Officerer. Den Røde Hær knuste Tyskerne i Rumænien, drev dem ud af Bulgarien og slaar nu Tyskerne paa ungarsk Jord. Vore Tropper har sønderlaaet Hitlerkarmeens baltiske Hærgruppe.

Under Sommeroffensiven i 1944 rykkede den Røde Hær i Kamp frem fra Kisjinef til Belgrad, en Strækning paa over 900 km, fra Sjobin til Warszawa, en Strækning paa over 600 km og fra Vitebsk til Tilsit, en Strækning paa 550 km. Krigen er nu ført over paa det fascistiske Tysklands Territorium. Under Kampene har den Røde Hær drevet de fascistiske tyske Okkupanter ud af hele Sovjetukraine og Hviderusland og af den karelske-finske, moldauiske, estniske, lettiske og litauiske Sovjetrepublik. Tre Aars fascistisk Voldsherredømme over vore midlertidigt tysk-okkuperede Broderrepublikker er nu blevet knust. Den Røde Hær har gengivet mange Millioner Sovjetmennesker Friheden. Sovjetunionens Statsgrænse, som voldeligt blev krænkert af Hitlerhorderne den 22. Juni 1941, er blevet genoprettet i hele sin Udstrækning fra Sortehavet til Barenshavet.

Saaledes blev Sovjetjorden i det forløbne Aar fuldstændigt befriet for de fascistiske tyske Okkupanter.

Efter at have befriet sit Fædreland for Hitlerhæren, hjælper den Røde Hær nu Folkene i Polen, Jugoslavien og Tjekoslovakiet at sprænge det fascistiske Slaveris Lænker og genoprette deres Frihed og Uafhængighed.

I det forløbne Aars Vinter- og Sommerslag har den Røde Hærs Soldater mesterligt gennembrudt Fjendens befæstede Zoner, de forfulgte, omringede og tilintetgjorde Fjenden med stor Styrke. I Offensivkampene lagdes den høje Manøvreringskunst for Dagen gennem den præcise Samvirken mellem alle Vaabenarter. Sovjetsoldaterne er blevet staalsatte i Kampene, de har lært at sla og besejre Fjenden. Den Røde Hær er vokset til en frygtindgydende Kraft og er Fjenden overlegen i sin militære Dygtighed og Udrustning.

Den Røde Hærs Kraft er blevet mange Gange forstærket gennem Sovjetbaglandet gnidningsfri Arbejde. Arbejderne, Kollektivbønderne og Intelligensen opfylder ærefuldt deres Pligt mod Fædrelandet. De overvinder heroisk Krigens Vanskeligheder og forsvarende uden Afbrydelse den Røde Hær med Krigsmateriel, Ammunition og Proviant. Sovjetsamfundet øger urokkeligt sine Kræfter og yder Fronten en stadig større Hjælp. Den Røde Hær og Sovjetfolket er parat til at rette nye, tilintetgørende Slag mod Fjenden.

Det blodbesudlede Hitlerstyres Dage er talt. Under den Røde Hærs Slag er den fascistiske Blok faldet fuldstændigt fra hinanden. Hitlertyskland har mistet de fleste af sine Forbundsfæller.

De af vore Alliredes Hære mesterligt gennemførte store Operationer i Vesteuropa har ført til de tyske Troppers Tilintetgørelse i Frankrig og Belgien og til Befrielsen af disse Lande fra den fascistiske Okkupation. De allierede Tropper har overskredet Tysklands Vestgrænse.

Den Røde Hærs og de engelsk-amerikanske Troppers fælles Slag mod Hitlertyskland har bragt Timen for Krigens sejrriige Afslutning nærmere. Indkredsningen af Hitlertyskland er ved at være afsluttet. Det fascistiske Vilddyrs Hule er omringet fra alle Sider, og ingen af Fjendens Kneb vil kunne redde ham fra hans uundgaaelige fuldstændige Tilintetgørelse. Den Røde Hær og de allierede Hære har indtaget Udgangsstillingerne for den afgørende Offensiv mod Tysklands livsvigtige Centrere. Op-

Nyt fra Sovjetunionen

gaven bestaar nu i gennem et kraftigt Slag fra de forenede Nationers Hære at knuse Hitlertyskland paa den kortest mulige Tid.

Kammerater! Rødgardister og Røde Matroser! Underofficerer, Officerer og Generaler! Sovjetunionens arbejdende Folk! I den store Fædrelandskrig har vi kæmpet vort Hjemland frit for Okkupanterne, vi har en Gang for alle gjort det af med de fascistiske Umenneskers Undertrykkelse af Sovjetunionens Folk og staar nu paa Tærskelen til den afgørende Sejr.

Til Ære for den Røde Hærs historiske Sejre ved Fronten og Arbejdernes, Bøndernes og Intelligensens straalende Fremgange i Baglandet, til Ære for Sovjetjerdens Befrielse fra de fascistiske tyske Okkupanter befaler jeg herved:

I Dag, paa 27 Aarsdagen for den store socialistiske Oktoberrevolution skal Moskva, Leningrad, Kief, Minsk, Petrosavodsk, Tallin, Riga, Vilna, Kisjinef, Tblsi, Svastopol og Lvov Kl. 20 affyre en Salut paa 24 Artillerisalver.

Leve den 27. Aarsdag for den store socialistiske Oktoberrevolution!

Leve vort frie Sovjetfædreland!

Leve vor Røde Hær og Flaade!

Leve det store Sovjetfolk!

Udødelig Hæder til de Helte, som er faldet i Kampen for vort Fædrelands Frihed og Uafhængighed!

Død over de tyske Okkupanter!

Den Øverstkommanderende

STALIN

Marskal af Sovjetunionen.

Martin Andersen Nexø:

*Brev til en Landsmand
om vort Forhold til Sovjetunionen*

Bedste Ven!

Jeg havde ærligt talt troet, at man var kommet videre derhjemme og havde taget ved Lære af Forholdene, men hvis det er rigtigt, som du siger, at mange gode fædrelandssindede Mennesker tænker som du, ser det ikke saa morsomt ud. Jeg vil nu alligevel sætte et Spørgsmaalstegn ved Ordet fædrelandssindede; ingen der har Danmark kært og er bekymret for dets Fremtid, kan være ked af Sovjetunionens voksende Indflydelse paa Verdenspolitiken. Her staar vi for første Gang i Verdenshistorien overfor en Stormagt, der ikke er bygget op paa Erobring, men er blevet til og holder sammen ad Frivillighedens Vej. Hver af Medlemmerne i dette Jordens største og tilsyniadende mest brogede Statsforbund har Ret til at træde ud af Forbundet, naar de vil; men har du selv under den haardeste Prøvelse, som Verdenskrigen er for Sovjetunionen, hørt om noget af de mange Folkeslag, som vilde tage deres Tøj og gaa? Eller om den mindsten Tendens til ikke at ville gøre sit yderste for det store Fællesskab U n i o n e n? Et Sammenhold i den sværeste Prøvelsens Stund som det, der her er præsteret paa frivilligt Grundlag, er noget nyt i Stormagternes Historie og giver gode Løfter for Fremtiden. Derovre befinder de smaa Samfund sig vel i Selskab med de store, og mon det ikke skulde hænge sammen med, at der ingen Imperialisme findes — hverken i det smaa som Udbytning af den enkelte eller i det store som Udbytning af andre Fol-

keslag. Større og brutalere Forsøg til Udbytning af andre Folkeslag end det, der nu gøres fra Nazismens Side, er vel adrig set, og det er ingen Tilfældighed, at Menneskene i Sovjetunionen er dem, der slaar de haardeste Slag mod dette Forsøg. Det siger et og andet om Styrken i deres Frihedsfølelse!

Man er interesseret i et frit Danmark . . .

Hvis du har Lejlighed, saa kig lidt nøjere paa Danmarks Historie, navnlig dets Krigshistorie! Det er ikke nogen umiddelbar opbyggende Læsning; vort Land har haft en Tilbøjelighed til at holde paa de forkerte — paa Nederlagets Mænd, kunde man sige. Noget kan skyldes vor geografiske Beliggenhed, der gør, at vi ikke har helt frit Valg, andet vel ogsaa visse Levn fra vor Stormagts-tid langt tilbage. Smaa Folke har ikke let ved at glemme det, hvis de engang har været store! Vi fik det at bekendebaade under Napoleonskrigene og i 1864; og i begge Tilfælde kan vi takke Rusland for, at vi slap nogenlunde helskindet fra det.

Det var ikke isolerede Tilfælde; Danmarks Skæbne har siden Peter den Stores Tid aldrig været Rusland ligegyldig. Dette hænger naturligt sammen med, at vi ligger ved Indgangen til Østersøen og saa at sige danner en Nøglestilling til dette Farvand, so mhverken det gamle Rusland eller nu Sovjetunionen var tjent med at se hersket af en anden Stormagt.

Det er værd at lægge Mærke til, at det gamle Rusland ved sine Indgreb i de nævnte Fredsforhandlinger til Danmarks Fordel ikke nærede noget Ønske om at beherske vort Land, men kun havde til Formaal at sikre dets Bestaaen og Handlefrihed. Det samme gælder ubetinget Sovjetunionen. Jeg har ved forskellige Lejligheder talt med fremstaaende Sovjetfolk om dette Spørgsmaal og altid faaet samme Svar: Sovjetunionen var kun interesseret i et frit Danmark, men ogsaa stærkt interesseret i et frit Danmark! Fra den Side kan vi være trygge.

Sovjetborgeren lader Handlingen tale . . .

Saa er der jo Kommunistkrækken, som jeg forøvrigt tvivler paa er ægte, undtagen for meget snævre Kredser. Vedkommende, der har set deres Interesse i at bruge Kommunismen som Bussemand for de bredere Lag. Hos Jer Socialdemokrater k a n den simpelthen ikke være ægte og næppe heiler for borgerlige Fremskridtsmennesker. Ude i Forlængelsen af ethvert Fremskridt, der virkelig er et Fremskridt, ligger jo Kommunismen som den endelige Løsning, da Fremskridt i denne Forbindelse ikke kan betyde andet, end at stadig bredere Lag drages med ind i en menneskeværdig Tilværelse. At Sovjetunionen skulde være opsat paa at sprede Kommunismen til andre Lande og ved Samarbejde, evt. med Danmark, smitte Landet, kan der vel ikke være nogen Fare for, da vi herhjemme er saa overbeviste om, at vor Samfundsordning er den sovjetrussiske sa langt overlegen. Og nogen Trang til at sprede de sovjetiske Ideer findes ikke derovre! Sovjetmanden tror — og Forholdene hr ajo hittil givet ham Ret, saavel i Fred som i Krig — at hans Maade at ordne sit Samfund paa er bedre end den, der har i andre Lande; men han har for stor Respekt for Vækstens Love til at ville prøve paa at paa-agitere andre sit System. I næppe noget andet Land stilles den rejsende over for saa faa. Potemkin-Kulisser som dér, og Sovjet har — sammenlignet med andre Stormagter — været meget tilbageholdende, naar det gjaldt at gøre Reklame i Udlandet. Man kan derfor jævnlig se andre Lande renomme med Opfindelser, der forlængst er gjort derovre. Sovjetrusserne lader Handlingerne tale for sig, og det gør de jo rigeligt — og veltalende — i de senere Aar; takker være den røde Armé og det kæmpende Folk ba gdem, deres Offervidje og Sammenhold er Verden ved at faa et andet Syn paa Sovjetunionen — og ved at indse, at Frihed og Menneskeret ikke er i bedre Hænder end dér. Der ligger en Naturolov i, at de tungeste Slag mod Nazismen kommer derovre fra!

Og saa har du endda Mod til at paastaa, at der igen personlig Frihed kan findes derovre, for — det private Initiativ er jo afskaffet. Ja, hvis du ved det private Initiativ tænker paa din egen lille Butik og Retten til at plukke andre, saa godt man kan, og Sortebørs og alt det dér — saa er det jo rigtigt nok. Men forstaar man ved privat Initiativ personlig Medvirken, Eenkelthandsindsats, saa kommer vist alle andre Lande langt bagefter — og ogsaa hvad Lønnen for den personlige Indsats angaar. Naturligvis kommer det private — altsaa det personlige — Initiativ først til sin Ret, naar det ikke betyder at slippe sig løs paa andres Bekostning, men at sætte sig ind for de andre, via Fællesskabet sine Evner og Kræfter. Det andet er jo blot legaliseret Dyremoral. Tilbederne af det private Initiativ i vesteuropæisk Forstand vilde forbavses over saa meget virkelig enkeltmandsinitiativ der findes i Sovjetunionen, hvor snart sagt enhver sætter en Ære i at komme med Forslag til Forbedringer af Maskiner og Arbejdsmetoder.

Over for den magre Opfattelse af Begrebet Frihed, der ligger i at kræve »det private Initiativ« bevarer, betyder Sovjets Opfattelse af den personlige Frihed et stort Skridt fremad. Krigen beviser det — som Freden forud har bevist det, at det værdifuldt menneskelige trives bedst, hvor Personlighed ikke identificeres med Egoisme. Sovjetmennesket er, hvad værdifulde menneskelige Egenskaber angaar, større end Vesteuropæeren — og overgaar ham i Initiativ, Opfindsomhed og fysisk Udholdenhed. Ikke at tale om humørfyldt Syn paa Livet; intetsteds finder man Mennesker med saa gode Nerver som dér. Vi Danske kan kun have Gavn af at komme i nærmere Tilknæytning til Menneskene i Sovjetunionen, vil vil blive dygtigere af det i det daglige Arbejde og faa et fyldigere Syn paa Livet. Blandt andet vil man kunne lære: ikke at hænge os i Skinbegreber, men lægge mere Vægt paa Realiteter.

Som et saadant Skinbegreb betragter Russerne den vesteuropæiske Form for Parlamentarisme, der efter hans Mening formelt gør Honnør for de manges Ret over for de faa, men i Virkeligheden gør denne Ret illusorisk. Han henviser til, at mens det jævne Folk har stort Fler-tal i alle Lande, er der ikke noget Land udover hans eget, hvor det sidder inde med Regeringsmagten. Han smiler, naar man i Vesteuropa kalder hans Styreform: Diktatur, og siger, at det i saa Fald maa blive et Fler-talsdiktatur — en ganske ny Begrebsbestemmelse. Og Sandheden er jo, at al Magt er hos de brede Lag der-ovre — Folket. Har Russeren ikke formelt Parlamentarisme, saa har han det i høj Grad reelt. Tager man Spørgsmaalet all round og ud fra de Realiteter, der gerne skulde være Frugten af en fri Forfatning, saa er Sovjetunionen den mest demokratiske af alle Samfund.

Nu da national Samling med Rette er Slagordet, maa du ogsaa indrømme mig, at Sovjets System og Ideologi her har vist sig at være frugtbarere end andre. Unionen har samlet talrige vidt forskellige Folkeslag til en — kulturelt, materielt og nationalt — stor og stærk Enhed. Hvert af disse mange vidt forskellige Folk elsker og dyrker sine nationale Ejendommeligheder — og gaar samtidig op i den store Enhed U n i o n e n med en rørende Kærlighed. En ny Nationalfølelse er skabt, en Samhørighed af stor Styrke. Ogsaa i andre Lande har Sovjets Ideologi vist sin Styrke, dens Tilhængere har været de samlende Kræfter overalt, hvor det gjaldt. Hvor Invasionens Nød bankede paa, blev det dem, der tog Førerskabet og organiserede Modstanden mod Undertrykkerne — i Kina, i Jugoslavien, overalt. Selv heemme i Danmark har de, der blev kaldt fædrelandsløse, fordi de ikke elskede Kapitalismen (!), haft fat ved den tunge Ende i Kampen mod Besættelsesmagten. I Kampen for Fædrelandet har det ikke været »de fædrelandsløse«, der svigtede. Deres Ønske, at gøre Fædrelandet til et godt Sted at være for alle, har dikteret dem det som naturnødvendigt at gaa ind for Enhed, Samling. Der gaar en Linje fra det store Sovjet-Fællesskab, der er bygget paa frivilligt Samarbejde, ned til den Fællesskabsfølelse, som giver sig saa stærkt Udtryk hos »de fædrelandsløse« netop nu i Nødens Stund. Forhaabentlig vil denne Linje ikke blive ignoreret, naar

Danmarks Fremtid efter Befrielsen skal fastlægges, og Forbindelserne udad sluttet. Vi har for vor egen Skyld ikke Raad til at give Afkald paa et frugtbart Samarbejde med Sovjetunionen.

En lille, nærmest komisk Ting maa jeg anholde hos dig. Du bemærker i dit Brev, at Sovjetunionen har Censur, og ser deri et yderligere Bevis paa Ufriheden derovre. Men kære Ven, vi hjemme har virkelig mere Censur end Sovjetunionen, den er bare hos os snildt bygget ind i selve Samfundsfunktionerne. Dé kan jeg tale med, det har vist sig sa agodt som umuligt at finde noget Forlag, der vilde udgive en Bog af mig om Sovjetunionen, eller om sociale Spørgsmaal i det hele taget, set ud fra mit Syn paa Tingene. Og fik man endelig en saadan Bog ud, sædvanlig paa egen Bekostning, mødte der den utallige Hindringer paa dens Vej: Pressen tav de ihjel, mange Boghandlere undertrykte den i Smug eller nægtede ligefrem at føre den i Forretningen. Det er overhovedet saadan sin egen Sag med det frie Ord i de frie demokratiske Lande, noget særligt at prale med er der ikke — heller ikke med Sovjetunionen som Baggrund.

Dette Samfund, der fik Skyld for at udøve saa hæmningsløs en Censur, udgav paa sit Statsforlag Bøger, som angreb Styret haardt (»Tre Par Silkestrømper«, »Tolv Stole« og mange andre) og besørgede dem endda oversat til de store Hovedsprog, saa de kapitalistiske Lande kunde bygge en stor Del af deres Angreb paa Sovjetunionen netop paa Materiale fra disse Bøger. Det samme gjaldt for de øvrige Aandsarbejders Vedkommende, for saa vidt de var imod det ny. Man lod dem i Fred, sørgede godt for deres timelige Fornødenheder og trykte deres mere eller mindre fjendtlige Arbejder, lod dem — som f. Eks. Professor Pavlov — angribe Systemet fra Lærestolen og biede. De vægtigste og klogeste Angreb, der er rettet mod Socialismen derovre, har hentet Materiale fra Sovjetlitteratur, Skønlitteratur og videnskabelig, udgivet af Staten selv. Alle de Vanskeligheder, det ny havde at kæmpe med, og alle de Dumheder, det naturnødvendigt maatte begaa paa sin ny, utraadte Vej, fik det i Hovedet, serveret af Bøger, det selv besørgede udgivet! Naar man paapeger Misforholdet i dette, svares der: Lad dem blot kritisere vore Fejl og Synder — det har vi dem jo til! Vi lærer af det! — Mener du, vi i den gamle Verden kan præstere noget bedre i frisisindet Retning?

Oplysningen staar ikke saa højt hjemme, som man vil have os til at tro, paa den anden Side er den heller ikke blandt de ringeste. Men den savner Fornylse, bygger for meget paa, hvad vi lærte i vor Barndom, da Verden var en hel anden, og er derfor fuld af Fordomme og aflagt Viden. Vi maa lære at revidere vor Opfattelse engang imellem, forny vor Viden og dermed vore Meninger. Maaske hjælper Krigen og Besættelsen til, det vilde være i høj Grad fornødent. Den Dag er ikke fjern, da vi skal til at bestemme Danmarks Skæbne, vælge dets Bane fremad. Saa gælder det om, at Følelser og Sanser ikke er for belagte, at Instinktet til at vælge den rette Kurs fremad er i Orden!

Fra din forbundne

ANDERSEN NEXØ

I den seneste Tid har Kizelbækkenet naaet Førsteplassen blandt Sovjetunionens Kulproduktionsomraader hvad angaar Gennemførelsen af Statsplanerne. Kizelbækkenet er en af de 3 vigtigste Kulomraader i Ural, de 2 andre er Tjeljabinsk og Bogoslofsk. Alene i Krigsaarene er der blevet aabnet 47 nye Miner i Kizel. I de sidste Maaneder sattes 6 nye Miner i Drift. Kizelminerne forøger uop-hørligt Kuludvindingen. F. Eks. producerede Minen, som bærer Stalins Navn, sidste Aar 36.000 t mere Kul end i 1940. I Løbet af dette Aars 8 Maaneder steg Omraadets Produktion 30.000 t over samme Periode sidste Aar.

Nyt fra Sovjetunionen

Major M. Vlasof:

Paa Letlands Jord

Artilleriets Drøn hørtes tydeligere og tydeligere Tyske Transporter gik i en uafbrudt Strøm ad Vejen forbi Landsbyen Rubena. Udmattede Heste trak møjsommeligt Kanoner, Ammunitionsvogne, Feltkøkkener og Arbejdsvogne med Toplæs af Gods, der var røvet i de folketomme Landsbyer. Her saa man alt: Møbler, Spejle, Puder, Tapper, Gardiner, ja selv en Barnevogn. Ogsaa Indbyggerne blev drevet med, bort fra deres Hjemegn. Forpinte Modre trak eller bar grædende, sultne Smaa børn, trætte graaskæggede Gamlinge med falmende sorte Hatte, som man bruger dem i Baltikum, traskede tungt og selvopgivende af Sted, jaget frem af Soldaternes Geværkolber. De tyske Tropper var under Sovjetafdelingernes Slag paa hovedkuls Tilbagetog mod Vest.

Ved Landevejen gennem Landsbyen laa den gamle Bonde, Kursits Hus. Stavede og onskabsfulde tyske Soldater stormede hvert Øjeblik ind i Gaarden og forlangte Mælk og Fødevarer. De jagtede efter Fjerkrænet, fangede et Par Høns og forsvandt med dem under Armen. Dagen efter var der ikke flere Høns tilbage. Henimod Aften standsede en Transport foran Huset. Soldaterne gennemsøgte i en Fart hele Gaarden. Et Par daarligt skjulte Kalve og Svin blev fundet. Svinenes Dødshyl fortalte, at Tyskerne vilde have Flæskesteg til Aften, Kalvene blev læsset paa en Vogn og taget med. Gamle Kursit sigde ikke et Ord. Kun hans Øjne blev ligesom mørkere i Farven, og de gamle knudrede Arbejdsmærker knyttedes bag Ryggen.

I Nabohuset hos Alois Vajvod kom en Tysker ind.

— Spænd Hestene for og læs Vognen med Madvarer, sagde han ondt.

Saa begyndte han uden at ænse Husbonden at rode i Klædeskabet og kravlede op paa Bordet for at kigge ind paa Hylderne under Loftet. Alt, hvad han syntes om, pakkede han sammen og bar ud i Gaarden. Da han kom tilbage, erklærede han, at nu blev Huset antændt. Paa den sønderknuste Ejers Spørgsmaal og Bønner havde Brandstifteren kun eet Svar: »Ud med dig!« Da Manden saa, at Overtalelse var unyttig, og at Huset vilde blive stukket i Brand, benyttede han sig af det Øjeblik, da Hitler-soldaten gik ud for at lægge Halm omme bag Huset, sprang op i Vognen og kørte i skarpt Trav ind i Skoven. Da Huset var ompændt af Flammer, gik den samme Tysker ind ved Siden af hos Anton Kursit.

— Spænd Hesten for og giv mig Fødevarer, læs den med dine Ejendele.

Der paa begyndte han at lægge Halm ved alle Husmure. Gamle Kursit afslog at levere Hest og forlade Huset. Han sagde til Tyskeren:

»Det er jo ikke dig, der har opdrættet Hesten, og det er ikke dig, der har bygget Huset. Jeg er Mand her. Jeg har tjent dette her ved ærligt Arbejde, mens du er en Tyv og Røver.«

Tyskeren blev rasende og sparkede til den gamle. Saa flammede en afsindig Vrede op i Anton Kursit. Som i et Lynglimt saa han Tyskerens Huseren i Letland i disse tre Aar: endeløse Afgifter, Mennesker drevet til Tyskland, Mennesker skudt, brændende Gaarde og Landsbyer. Alt dette saa han for sig. Og gamle Kursit, som i sit lange Liv ikke havde gjort en Flue Fortræd, gik til Handling. Da Tyskeren bøjede sig ned for at stikke Ild paa Halmen, sprang Kursit løs paa ham og stak ham flere Gange med en Lommekniv i Halsen. Hitlersoldaten skreg af Smerte og satte sig til Modværge. Der udspandt sig et vildt Slagsmaal. Blindet af sit Raseri blev Kursit ved at stikke med Kniven. Endelig fik han Tyskeren slaat omkuld, snappede hans Maskinpistol og skød ham gennem

Hovedet. Men hvor skulde han skjule Liget? Den gamle Lette vidste, at hvis Tyskerne opdagede dette her, ventede der ham en frygtelig Død. Til alt Held var Tyskerne optaget af at plyndre og mærkede ikke, at en Landsmand blev væk, og Sovjettropperne var lige i Hælene paa dem. Russiske Maskinpistoler og Maskingeværer skrattede allerede ved Landsbyens Østkant. Den gamle skjulte Liget under noget Kløverhø og afventede Sovjettroppers Indtog.

I den dødes Lommer fandt man en Soldaterbog paa Navnet Walter Freilich, Soldat i 252. tyske Artilleriregiments 8. Bateria, født 1924. Saadan fandt en Brandstifter og Røver sin æreløse Død. Den gamle lettiske Bondes Haand er hele det lettiske Folks straffende Haand i Kampen mod Tyskerne for Frihed og Uafhængighed.

I Anledning af Oktoberrevolutionens 27. Aarsdag har Formanden for Folkekommisærernes Raad modtaget følgende Hilsen fra Ny Zeelands Premierminister Fraser: »Paa denne Deres nationale Festsdag tænker alle Ny Zeelændere paa det storslaaede Bidrag, Sovjetfolket har givet til denne Krig mod Agression og Tyranni. Som et lille Land ved vi, at Friheden bør være universel, og at den kan blive reddet eller tabt paa Steder, som ligger tusinder af Mil fra vore Kyster. Det er netop derfor, vi har sendt vore Mænd i Kamp i Omraader tusinder af Mil fra vore Kyster. Og det er desuden derfor, vi er os den store Forpligtelse bevidst, som paa hviler os overfor den heroiske røde Hær og Sovjetunionens Arbejdere, hvis utrættelige Anstrængelser har bidraget saa uhyre til den menneskelige Friheds Sejr. Denne Forpligtelse hviler paa Menneskeliv, og vi mener, at den kun kan blive opfyldt ved et dybtgaaende Samarbejde til Opbyggelsen af en lykkelig Verden og ved fuldstændig og gensidig Tillid til vore gode Hensigter. Og idag benytter vi os af Deres Nationalfest til endnu engang at understrege vor dybtfølte Taknemlighed overfor Sovjetfolket og udtrykker overfor Dem vore Lykønskninger og bedste Ønsker!«

De første svært lastede Skibe har forladt Leningrads Havn. Idag, hvor Østersøen er rrenset for Fjenden, vender den store Havn, som i to Aar har ligget inaktiv, tilbage til Livet.

Der er i Leningrad blevet aabnet 6 store Specialskoler, som vil uddanne Kadrer til Flaaden, Havnen og Søtransportforetagenderne. Der er blevet optaget 2000 unge Mænd i Skolerne, som uddannes til Maskinister, Matroser, Skibsværtsarbejdere osv.

Premierminister Churchill sendte den 7. November Marskal Stalin følgende Telegram: »Det er mig en stor Glæde at overbringe Dem min Lykønskning til Aarsdagen for Sovjetstatens Grundlæggelse. Jeg ønsker Deres Land og Dem personlig enhver Fremgang, saavel i Fred som i Krig og beder om, den engelsk-sovjetiske Alliance maa blive Kilden til mange Velgørminger for vore to Lande, for de forenede Nationer og for hele Verden.«

NYT

December 1944
 Nummer 16

FRA SOVJETUNIONEN

Efterhaanden som Krigen fortsætter, Fjendens Nederlag bliver stadig talrigere og større, og Hovedfjenden, Hitlertyskland, drives tættere og tættere mod Afgrunden, er Stalins Gerning og han blevet det mere og mere Centrale i Kampen mod Folkenes og Frihedens Fjender.

Vi har ved tidligere Lejligheder hyldet og beundret ham som den store socialistiske Teoretiker og Organisator. Vi har set, hvorledes de svage og uærlige maatts gaa ud af Debatten om den socialistiske Opbygning i Sovjetunionen, og hvorledes Stalins trofaste Medarbejdere gennem Aarene og med dem nye Skarer af begejstret, maaibevidst Ungdom stod stadig fastere om ham som den førende og initiativtagende Kraft. Det lykkedes næsten at afslutte 3. Fem-

aarsplan i fredeligt Arbejde, at gøre Trælandet Rusland til Staallandet Sovjetunionen, at forvandle det fattige russiske Smaalandbrug til det store, rige Kollektivlandbrug og at uddanne langt flere Specialister af alle Slags end i andre Lande, inden den store Skæbnetime slog — Forsvarskrigen mod de fascistiske Angribere.

Der er ogsaa Grund til at mindes Stalins store Rolle som Strateg og Taktiker i Borger- og Interventionskrigen, hvorledes han altid blev sendt til de Fronter, hvor det var ved at gaa galt, og det lykkedes ham altid at se det centrale i Vanskelighederne og overvinde dem.

Derfor forbavsede det ikke, at Stalin straks ved den nuværende Krigs Begyndelse blev den Røde Hærs og

Krigsmarines øverste Leder. Stalin kunde tillige med bedre Samvittighed end noget andet Lands Leder føre sit Folk ud i en Kamp, der vilde kræve umenneskelige Anstrengelser og Lidelser. Han og hans Medarbejdere havde forud gjort alt, hvad der kunde gøres for at hindre den. Sovjetunionens Repræsentanter i Folkeforbundet havde ene af alle lige siden 1927 søgt at faa en positiv Løsning paa Afrustningskommissionens Arbejde, trods alle de andre Staters Modstand eller Passivitet. Lige fra Nazisternes Magtovertagelse i 1933 havde de analyseret den fascistiske Pest og advaret mod dens Krigsplaner. De havde i Folkeforbundet i Aarene 1934—39 — altsaa medens det endnu var Tid — utrætteligt fordret, at Angriberstaterne skulde bremses og deres Ofre hjælpes, og paa Stalins Initiativ opfordredes de demokratiske, politiske og faglige Organisationer i Vesten atter og atter til at være med til at umuliggøre Fascismens militære Oprustning.

Intet andet Lands Ledere kan nu vise, at de har udfoldet en lignende Virksomhed mod Krigsfaeren. Intet Fejl-syn, ingen Intrige, Letsindighed eller Unladelighed gør Sovjetunionen medskyldig i Katastrofen. Alle Sovjetfolk ved, at Stalin med sine Hjælpere har gjort alt, hvad gøres kunde for at forhindre Krigen, rettidigt og med al mulig Energi.

Derfor stod Sovjetunionens Folk i Dag endnu tættede om Stalin end nogensinde før. Derfor ser alle freds- og fremskridtselskende Mennesker hen til ham i Beundring og Anerkendelse. Det er blevet svarere for Løgnerne og Bagvaskerne at finde Ørenlyd. Stadig flere Mennesker fra alle fremskridtsvenlige Befolkningslag har faaet Øjnene op for Stalins Frmsynethed og Storhed og haaber inderligt, at de styrende i deres Lande maa tilegne sig noget af hans Statsmandsklogskab til deres Folks Tarv.

Stalin saa det som den største Fare, at Sovjetunionen kunde blive angrebet af de fascistiske Stater baade fra Vest og Øst, og at den vilde komme til at kæmpe denne Kamp alene. Det kan næppe nægtes, at en Del Statsmænd i Vesten havde gjort sig fortrolig med den Tanke, at Sovjetunionen og de fascistiske Stater skulde udmatte hinanden i en ødelæggende Tvekamp, og de »fredselskender« saa bagefter ordne Stumperne. Det er en af Stalins største Fortienester, at disse skumle Planer blev til intet. Det er sikkert rigtigt, at de voldsomme og velrettede Slag, som han i 1938 og Sommeren 1939 lod den Røde Hær rette mod de fremtrængende japanske Imperialister i Øst-asien, har betaget dem Modet til at angribe Sovjetunionen senere.

Op Kampen mod Fjenden i Vest fører Sovjetunionen ikke længere alene. De allierede Stridskræfter er nu en vældig Støtte for den Røde Hær, og de materielle Forsyninger fra disse Lande er en betydelig Hjælp. Det tidligere kolige Forhold er nu afløst af et venskabeligt. Der er afsluttet en 20aarig Pakt med England om solidarisk Samarbejde under og efter Krigen, ligesom venskabelige Aftaler med U. S. A. sikrer et roligt og udbyterigt Samkvem. Et stadigt Samarbejde mellem Sovjetunionens og Englands Fagforeninger vil yderligere bidrage til et frugt-bart Samarbejde mellem de to Lande og vil sikkert bane Vejen for lignende Forbindelser med andre Landes Arbej-derorganisationer.

Det volder sikkert Statsmændene og Økonomerne i de kapitalistiske Lande en Del Uro og Bekymring at tænke paa de Opgaver af politisk og økonomisk Art, som vil trænge sig paa efter Krigen. De forstaar, at uden en vis Planøkonomi gaar det ikke, det vil betyde Penge- og Kreditkriser, Arbejdsløshed, Armod og politisk Uro.

Stalin mister næppe et Minuts Nattesøvn af lignende Grunde, for den socialistiske Planøkonomi er Rygraden i Sovjetunionens økonomiske Liv. De klogeste af disse Stats-mænd, for Eks. Tjekoslovakiet's Leder, Dr. Benes har sikkert taget ved Lære af Sovjetunionen, for hans Regering har som bekendt besluttet at betrede den socialistiske Planøkonomis Vej ved at tage Haand om Finanser og Storindustri, naar Landet er blevet befriet. I de allerede befriede Lande i Syd og Vest bliver Kravet om socialistisk Planøkonomi stadig stærkere. Selv i England diskuteres Problemet alvorligt.

Stalin var allerede kendt som marxistisk Teoretiker og

Praktiker og som Organisator af Femaarsplanernes mæg-tige socialistiske Industri og Landbrug, men det er dog først som den geniale Hærfører og Militarorganisator i den 2. Verdenskrig, som den der gjorde den nazistiske Krigsmaskines Uovervindelighed til Løgn, at han har »aabnet Verdens Øjne« for Sovjetunionens Storhed og sin egen Genialitet. Hans mange Taler og Dagsbefalinger under Krigen giver et Billede af et stort Folks store Søn, af en Mand, der, som det synes, Livet igennem har forberedt sig til den ene Opgave at føre sit Folk og sit Land frelst gennem Krigens svære Prøvelse. Saa naturligt og harmonisk gik denne Folkets Vaabendrager fra sin tidligste Ungdom ind til sin vældige Gerning. Netop fordi han havde gjort Fyldest og saa tappert og genialt havde løst Folkerevolutionens og Fredens Opgaver, har han ogsaa magtet denne Fædrelandskrigs Kæmpeopgaver.

Naar Stalin denne Gang fylder Aar, er hele Sovjet-landet befriet fra de forhadte Naziorder, og Befrielsen af de sidste endnu undervungne Lande er nær. Ogsaa Danmarks Befrielse stunder til, og det danske Folk vil sikkert forstaa, at Sovjetunionen med Stalin i Spidsen har større Andel end noget andet Land i vor Befrielse.

Endnu maa Kræfterne anspændes til det sidste Stormløb mod »det saarede Rovdyr i dets egen Hule«. Stalin takkede i sin Tale 6. November Sovjetfolket, dets Mænd, Kvinder og Unge for deres selvopofrende Arbejde og opfordrede dem i sin Dagsbefaling 7. November til at tage det sidste haarde Tag, saa den Røde Hær fuldt rustet sammen med de allierede Hære kan bryde Fjendes sidste Modstand. Fødselsdagen bliver næppe nogen Hviledag for Fjende og næppe heller for Sovjetfolket, men taknemmelige og beundrende Tanker vil paa denne Dag belejrs Kreml.

Stalins Arbejde har krævet den største Anspændelse og Slid paa Nerver og Fysik, men Svaghed spores ikke. Hans Stemme i Radioen den 6. November lod saa spændstig og fast som nogen Sinde, og hans Tales Logik og Varme uovertruffet, saa vi faar sikkert Løjlighed til at hyld hans store Statsmandskunst endnu i mange Aar.

Ilja Ehrenburg:

Svar til Lady Gibb

Jeg har faaet Brev fra Lady Gibb i England. Hun skriver:

»De indpoder noget meget gammelt og ondt i det russiske Folks Bevidsthed, nemlig Hævntørst efter Sejren. Det er et gammelt Onde, vi ved, at det ikke bringer Sejrherreren Lykke, men Menneskeheden Forbandelse og Kummer i Fremtiden. Al Historie viser os derte.

»Hævnen hører mig til«, siger Herren. — Visdommens gamle Bog, Bibelen, lærer os, at Skaberen ikke lader sig bedrage af onde Mennesker; de vil altid faa, hvad de har fortjent. Den Almægtige behøver ikke Menneskers Hjælp til at damme det Ondes Ophavsmænd. Vor Digter Blake sagde: »Barmhjertighed, Medynk, Sandhed og Kærlighed« — det er det mægtige Redskab, der virkelig kan straffe grusomme Mennesker. Vi vilde gerne, at De udnyttede Deres Talent, som De har faaet for at tjene Rusland, til Gavn for en retfærdig og evig Fred. Den kan ikke bygges paa Hævnløst ... Før os til Aandens Storhed gennem Tilgivelse og Oprensning.«

Jeg ved ikke, hvad der har faaet den ærede Lady Gibb til at sende et saadant Brev netop til mig, men jeg skal

svare hende. Og jeg svarer i Pressen: saa kan andre dømmes os imellem. Først vil jeg sige til Læserne, at de ikke maa forveksle det engelske Folk med Lady Gibb. Jeg tror, at min Brevskriverske med samme Ret kunde rette Bebrejdelser mod Millioner af sine Landsmænd, som nu har bestuttet at tøjle Vaneforbryderne. Naar Englænderne tænker paa Dommen over Hitleristerne, husker de nok snarere paa de flyvende Bomber end paa den gode Digter Blakes Vers (som jeg for øvrigt sætter højt). Under de meget haarde Kampe i Holland lagde Englænderne stor Standhaftighed for Dagen, og nogle af dem sagde, at det var Hadet til Fjenden, der hjalp dem. Nej, Lady Gibb giver ikke Udtryk for de engelske Folks Tanker og Følelser, men hun har en Del Meningsfæller baade i England og Amerika. Naar jeg svarer min Brevskriverske, ønsker jeg tillige at svare de Mennesker, der gaar i Breschen for de »stakkels Tyskere«. Det er ikke noget nyt Tema, men for hver Dag der gaar bliver det mere og mere brændende — Dommens Dag nærmer sig for Tyskland.

Meget ærede Lady Gibb, De husker sikkert den første Verdenskrig, Bethmann Hollwegs »Lap Papir«, Reim's Ruiner, Skydningen af franske og belgiske Gidsler, Miss Edith Cavells Skæbne, Gaigerne i russiske og polske Byer, Kejseren i Doorn og Komedien ved Leipzig-Domstolen. Wilhelm's Hær var i Sammenligning med Hitlers en Hær af gentlemen, men disse »gentlemen« begik i de Aar en Mængde Forbrydelser. At de gik fri for Straf var en Opmuntning for det følgende Slægtled i Tyskland. Bøddlerne fra Babij Jar og Maidanek er vokset op med Foragt for Retfærdighed. Det er de daværende Sejrherrens Let-sindighed og korte Eukommelse Skyld i.

Fo' an mig ligger et gulnet Blad: »Meddelelser fra 9. Armés Stab til Fædrelandets tapre Forsvarere«, af 17. December 1916. Det indeholder en Hærbæretning: »Fjendens svære Artilleri beskyder et Afsnit af vore Stillinger i Egnen Øst for Sarkuf ... Fjendens Forsøg paa at sætte over Dnjestr Sydøst for Galitj blev bragt til Standsning af vor Id ... Efter haardnakket Modstand blev vore Afdelinger under Tryk af Fjendens overlegne Styrker trængt tilbage i Egnen Rymik-Seat ... I Dobrudsja ud-kæmpes forbitrede Kampe ... Paa Maa's venstre Bred har det tyske Artilleri i Dagens Løb været i heftig Kamp med det franske ... I Lothringen gennemførte Fransk-mændene et overraskende Angreb paa Fjendens Skyttegrave Nord for Badonvillers ... Englænderne er trængt ind i Fjendens Skyttegrave Nordøst for Armentieres ... Paa den italienske Front forekom som Følge af daarligt Vejr kun spredte Fægtninger ...«

Hvem bliver ikke rystet i sit Inderste af disse Linier? Nu maa Europas Ungdom igen dø paa de samme Val-pladser, mens de forsvarer deres Byer og Landsbyer mod de tyske Røvere.

I samme Nummer af den gamle Arméavis findes der en Oversigt over den udenlandske Presse. »Daily Telegraph« skrev: »Menneskeheden vil blive bittert skuffet, hvis Fredsbryderne kommer ud af Krigen paa anden Maa-de end ved et Nederlag.« Dengang saa man gennem Fingre med den tyske Militærklippe. Rakkerknægtene fik Lov at brede sig. Fredsstifterne tænkte dengang mere paa at holde de russiske Arbejdere nede, end paa at straffe de tyske Generaler. Og nu, 23 Aar senere, farves Maas' og Weichsels Vande igen af Russeres, Englænderes, Fransk-mænds og Polakkers Blod. Nej, Lady Gibb, vi vil ikke vide af det »gamle«!

Foruden det engelske Brev fik jeg med samme Post et Brev fra Oberstløjtnant Sjelgunof. Han skriver:

»Jeg er blevet ramt af en stor Sorg — min eneste Søn er dræbt af Tyskerne. Han var lige fyldt 19 Aar. Lad de Folk, der taler saa meget om »Humanitet«, spørge den 60-aarige Kollektivbondekone Anastasia Ivanovna Sjelgunova, hvad der skal gøres ved Tyskerne. I forrige Verdenskrig blev hendes Mand dødt, i denne faldt en af hendes Sønner ved Stalingrad, og nu faar hun Bud om Sonnesøns Død. Hvor mange har mon faaet et saadant Budskab? De vil alle svare: »Der maa gøres op med dem, saa dette ikke gentager sig ...«

Saa dan tænker ikke alene Oberstløjtnant Sjelgunof, men

hele vor Hær, hele vort Folk. Det er ingen Nytte til, at Lady Gibb tillægger mig specielle, onde Hensigter. Som Søn af mit Folk og Borger i min Stat giver jeg kun Udtryk for vore almene Følelser.

De siger, ærede Lady, at det onde ikke kan triumfere. Det er sandt. Det er sandt, fordi Menneskene bekæmper det onde. For ikke længe siden martrede Tyskerne endnu det belgiske Folk. Deres Landsmænd, Lady Gibb, de engelske Soldater, reddede Belgien. De har sandsynligvis læst om Stalingrad, om Don, om Dnjepr. Naar De nu er i Stand til at citere Blakes Digte, skyldes det, at den Røde Hær saa tappert sloges mod det ondes Bærere. Vi læser med Smerte om flyvende Bomber, der stadigvæk dræber Indbyggere i London. Hvem er det da, De har ondt af? Af de engelske Børn eller af Tyskerne, som betjener de flyvende Bombers Startbaner? Hvis man har lige ondt af Ulven og Lammet, betyder det, at man først lader Ulven æde sig mæt, og bagefter skaffer den god Fordøjelse med en yndig, søvndyssende Prædiken.

De siger, at den Almægtige ikke behøver Menneskenes Hjælp for at gengælde Bærerne af det onde. Jeg er fra Barnsben vant til at respektere alle Trosbekendelser, men enhver Religion lærer, at Mennesket skal hjælpe det gode til Sejr. »Ikke-Indblandinger« blev ikke opfundet af Profeterne, men af Diplomaterne. I den gamle Bog, som De med Rette kalder Visdommens Bog, hedder det klart og tydeligt om Menneskets Kamp mod lave og dyriske Skabninger: »Drag imod det, det fordærvede Land, straf dets Indbyggere, læg det øde og udryd alt i det.«

»Hævnløst«, som Lady Gibb tillægger mig, er baade mig og alle Sovjetmennesker fremmed. Den Røde Hærs Krigere traf i Transsylvanien tyske Bebyggelser. De saa Familierne til de Tyskere, som havde kastet russiske Børn i Brønde og voldtaget russiske Piger. Den Røde Hærs Krigere tog ikke Hævn ved den Lejlighed og gør det ikke nu. De vil slaa Barnemorderne ihjel, men ikke Barnemordernes Børn. Nu, da hele Sovjetjorden er befriet, og vi er kommet frem til Tyskland, kan vi endnu engang sige, roligt og haardt: vi kommer ikke med Hævn, men med Retfærdighed. Aldrig vil vi synke ned paa Tyskernes Niveau. Men vi agter heller ikke at behandle dem, som om de stod paa lige Fod med os selv: vi ved, at vi har at gøre med Millioner af Individuer, der er fordærvet af Raahed, Overtro, Grusomhed og Hovmod. Vi ønsker at redde Verden fra disse Millioners Selvtægt. Vi vil straffe Forbryderne, som er grebet i Ugerninger. De andre — Hjelperne, Hælerne, Haandlangerne — vil vi sætte til at arbejde. De kommer ikke mere til at fremstille »V 1« eller »V 101«. De kommer til at sætte Kartoffler og passe Svin. De kommer ikke til at forberede Ødelæggelsen af Bombay og Chicago. De kommer til at genrejse Kijef og Marseilles. De har væltet alle Tysklands Grænsepæle. Saa maa de ikke beklage sig: det bliver ikke dem, der sætter de nye Pæle!

Vi længes ikke mindre end Lady Gibb efter en retfærdig og varig Fred. Netop derfor afviser vi med Harne de Djævelens Advokater, som forsøger at forsvare de fascistiske Forbrydere mod Folkets retfærdige Vrede. Jeg vender Bebrejdelsen mod min ærede Brevskriverske: det er hende og hendes Meningsfæller, der forkynnder det »gamle Onde«. Wilhelm i Doorn, Ludendorff i München, Vaudevillen i Leipzig, Liebknechts Mordere paa ansvarsfulde Poster — det var Begyndelsen til den anden Verdenskrig.

Den Gang de tyske Krigsskibe dræbte Almerias Fiskere,

STALIN om Sovjetunionens Krigsmaal:

»Vi har ikke og kan ikke have saadanne Krigsmaal som at erobre fremmede Territorier og underkue fremmede Folk. ... Vort Maal bestaar i at hjælpe de undertrykte Folk i deres Befrielseskamp mod Hitler tyranniet for siden i fuld Frihed at lade dem indrette sig paa deres egne Omraader efter eget Ønske. Ingen Indblanding i andre Folks indre Anliggender.«

6. November 1941.

Nyt fra Sovjetunionen

toede Hyklerne deres Hænder. De raabte: »Det er ikke vor Sag«. Hvis Londons og Coventrys Børn kunde staa op af Graven, vilde de pege Fingre ad »Fredsstifterne«. thi det onde, som disse Fredsstiftere ikke knuste, er vokset, og efter Almeria er Dover kommet. Dengang Dompaper udleverede Tjekoslovakiet til Bødlerne, blev disse Dompaper kaldt »Fredens Engle«. Men det var ikke Fredsengle, det var kortsynede Fiffikus'er. Næppe var deres »Engle«-Maskiner landet hjemme paa Flyvepladsen, før der dukkede tyske Bombere op paa Himlen. For at bygge Fremtiden op, maa vi huske paa Fortiden. At tilgive Mordere — det er at domme vore Børn til Undergang. Der findes mange Maader at føde en tredje Verdenskrig paa. Der findes kun een Maade at forebygge den paa — at trække Slangens Gifttand ud, at uskadeliggøre Raahedens Land, Tyskland.

Lady Gibb skriver om Aandens Storhed. Ja, den pinte Menneskehed tørster efter Lys, Genfødelse, moralske Værdier, skabende Arbejde, Broderskab. Vanskelig er Vejen til denne Aandens Storhed. Det er den Røde Hærs Vej — ved Memel. Det er de allierede Hærs Vej — ved Aachen. Det er ikke Medynkens, men Ofrenes Vej. Naar de bedstes Blod flyder, er det ikke for at det onde skal triumfere, lad saa dette onde være nok saa pudret og sminkeket og stadset op. Vi holdt Stand, dengang Tysklands bedste Panserafdelinger anfaldt os. Vi vil ogsaa holde Stand, naar alle Verdens Hyklere rykker frem imod os. Vi skal slaa de taarevædede Lommetorklæders Angreb tilbage, for bag dem søger det saarede Rovdyr at dække sig. Lady Gibbs Børn og Børnebørn vil takke os for, at vi heller ikke paa Dommens Dag vakler, men holder Stand.

Genopbygningens Storhed

(Uddrag af en Artikel af Vjerkhoftsef i Anledning af Sovjetunionens 27 Aarsdag).

Fornylig færdigbyggede man den 14. Afdeling af Kræmatorsk Fabrikken for svær Maskinbygning. De var alle ødelagt til Grunden, da Tyskerne forlod Donetsomraadet. Det er en vældig Sejr, da hver Afdeling af denne mægtige Fabrik egentlig er en Fabrik for sig. Man har dog ikke blot færdigbygget disse 14 Afdelinger, men de første store elektriske Kraner til Kulgruberne i Donbas og Jerngruberne i Krivoj Rog er allerede færdige.

Metallurjerne i Stalinprovinsen i Donbas har til første Aarsdag for deres Befrielse færdigbygget 7 Højovne, 23 Martinovne, 17 Valseværker og 32 Koksovne. Selv for Ikke-fagfolk er Storheden af dette Genopbygningsarbejde sikkert forstaaelig. At bygge en Højovn eller en Martinovn i Fredens Tid, da alt staaer til Bygmestrenes Raadighed, er ingen let Sag. Men her maatte man lægge umaadelige Kræfter i Oprydningsarbejdet, da Sprængningerne havde efterladt et Vildnis af Staal og Sten. Her var ogsaa for faa Transportmidler, og i Begyndelsen var der ingen Elektricitet. Og dog er ikke blot disse vældige Bygningsværker rejst, men der er fremstillet 200.000 t Støbejern, 430.000 t Staal og 220.000 t Valseprodukter til Fronten.

Alle ved, hvad det udsædte Stalingrad gennemlevede. Hver Fabrik var i de historiske Kampe en Frontstilling. Ødeleggelsen gik over Stalingrads Jord. Det syntes, som om Snese af Aar vilde behøves til at rense den for Sporene af disse Kampe uden Sidestykke og gengive den det tidligere industrielle Præg. Men Sovjetmenneskenes Arbejdsentusiasme kortede alle Tidsfrister stærkt af. 1. September i Aar afsendte Traktorfabrikken sine første Traktorer

til flere Landbrugsegne. Og 3. Sept. satte »Røde Oktober« sin 6. Martinovn i Gang.

Man kan nævne Tusinder af lignende Eksempler, der vidner om det forbløffende Tempo i Genopbygningen af de Sovjetbyer og -distrikter, som Tyskerne er jaget ud af. Een Maaned, tre Maaned, ja endog et halvt Aar før de af Regeringen fastsatte Terminer bliver Fabrikker, Gruber og andre Objekter bygget færdig. Man kan spørge: Hvorfra henter Menneskene Kræfter til et saa anspændt Arbejde, hvorledes besejrer de de mest omfattende Vanskeligheder, der er uundgaelige under Krigen?

Jeg vil i det følgende besvare disse naturlige Spørgsmaal.

Dnepropetrofsk Distriktet befandt sig ligesom det øvrige Ukraine længe i Hitleristernes Hænder. Det er en vældig Industriegn, et Centrum for Metallurgien. Men det lykkedes ikke for Tyskerne at sætte Produktionen i Gang her. De sendte Sovjetmenneskene i Koncentrationslejre, pinte dem i Gestapos Kældre, myrdede — men alt var forgæves. Hverken Mishandlinger eller Trusler kunde faa Sovjetpatrioterne til at arbejde for Fjenden. Men nu er der genopbygget 3 Højovne, 13 Martinovne og 17 Valseværker, og der er allerede sendt Produkter for flere Snese Millioner Rubler ud fra disse Fabrikker.

Dette Eksempel fra Dneprotrofsk Distriktet er typisk for alle de befriede Egne. Sovjetmenneskene, som igen har faaet Friheden, er besat af en umaadelig Trang til at arbejde, til at genrejse deres By, deres Fabrik, deres Huse, deres Skole. Og naar vi hører om, at Kulgrube Nr. 29 i Ruttjenkof Trusten er færdigrestaureret et Aar før Fristen, at en af Fabrikkerne i Leningrad i Rekordtid har genoptaget Fremstillingen af store automatiske Trykkerimaskiner, at i Poltava Distriktet, der blev særlig grundigt ødelagt af Tyskerne, arbejder alle Maskin- og Traktorstationerne, 7 Sukkerfabrikker, 252 Skoler, naar vi hører om disse Kendsgerninger, fyldes vi med Stolthed over vore Landsmænd, men vi er ikke forbavset. Et Menneske, der arbejder for sit Fædreland, der er ham kært som hans egen Mor, et saadant Menneske er i Stand til at udføre Undere.

Genopbyggernes Arbejde lettes derved, at de faar Hjælp fra hele Landet, hele Folket. Saa snart Genopbygningen af det store Dneprkraftværk begyndte, strømmede der Arbejdere til fra Centralasien, fra Sibirien og fra Volgaegnen. Der kom Byggemateriale fra Ural og Brændselsoile fra Baku. Armenien tilbereder poleret Tuf til Maskinhallens Vægge ...

Samtidig med at Genopbygningen faar Hjælp fra Staten, viser de Opfindsomhed og Initiativ for i saa høj Grad som muligt at udnytte lokale Materialer. De har ogsaa den gode Egenskab, at de gør alt for at skaane Statsapparatet for at give sig af med Smaating. Kulgruberne i Vorosjilofgrad Distriktet behøvede Elektricitet. Det tager nogen Tid at faa det store Værk i Gang. Men Landet skal have Kul. Mestrene, Ingeniørerne og Teknikerne samlede Resterne af de ødelagte Maskiner og samlede af dem en Del smaa Elektricitetsværker. De gav Strøm, og Kulene kom frem. Paa samme Maade samlede de næsten 150 Boremaskiner, 390 Kraner, ca. 20 Elektrolokomotiver og mange andre Maskiner. Mangfoldige Artikler i Aviser og Fagblade hjælper med ved Løsningen af Problemerne. Bogholdere, Lærere, Læger, Studenter, Kasserere, Husmødre, større Skoleelever har lært sig Murerens, Stukkatørens, Malerens og Snedkerens Professioner og gaar i deres Fritid løs paa Genrejsningsarbejdet.

Artiklen slutter: »Naar Fløjten lyder fra en genrejst Fabrik, fremkalder det almindelig Fryd. Naar der frem af Asken og Ruinerne rejser sig en ny Skole, og Børnes klare Stemmer igen lyder fra dens Vægge, lytter man som til Musik. Fabrikker, Gruber, Huse, Sygehuse, Klubber, Børnehaver og Vuggestuer, som Tyskerne overlod til Flammerne, rejser sig paany paa den frigjorte Sovjetjord. Det er ikke let at udviske Sporene af Hitleristernes Besøg. Men det, som Sovjetmenneskene har udrettet i Genopbygningen af Byer og Landsbyer, giver Tillid til, at Arbejdet vil blive fuldendt hurtigere, end man kunde anes.

Filmen om Soja Kosmodemjanskaja

Navnet Soja Kosmodemjanskaja, Partisanpigen, der blev Sovjetruslands Nationalhelteinde, er blevet et Symbol paa Sovjetfolkets Uforsonlighed i Kampen mod de tyske Røvere. Det er maaske den mest poetiske Helteskikkelse fra Fædrelandskrigen.

I disse Dage har Sovjets Filmsindustri udsendt en ny Film »Soja« efter Manuskript af L. Arnstam og B. Tjirkof og iscenesat af Arnstam. Denne Film er i mange Henseender bemærkelsesværdig. Ud fra den unge Piges Liv er det lykkedes Forfatterne at vise, hvilken heroisk Generation af ganske unge Patrioter, Sovjetunionen raader over, som med Vaaben i Haand tager Del i Fædrelandskrigen, og navnlig at lade Filmen fortælle om Sovjetlandets Udvikling fra Lenins Død til vore Dage. Filmen fortæller ikke blot Historien om Helteindens tragiske Skæbne, den giver samtidig Svar paa Spørgsmaalene om, hvorfra, af hvilke nationale og sociale Rødder saa stærke Personligheder vokser op.

Da Filmen begynder, har Tyskerne netop grebet Soja for Sabotage. En Klynge brutale og grove tyske Soldater fører Pigen hen til en Officer, der giver sig til at spørge hende ud: »Hvem er du?« Soja tier. Filmen begynder at tale for hende.

Sojas Skoleaar, det er egentlig hele hendes Liv. Derfor har Sovjetskolen og dens Indflydelse paa Karakterdannelsen af Sojas Generation faaet en stor Plads i Filmen. I Skolen faar hun Tro paa Menneskets Geni og Ærbødighed for det, en omfattende optimistisk Humanisme, en Afsky for heroisk Individualisme og et helligt Had til Fascismen. Krigen i Spanien føler hun som en personlig Tragedie. De spanske Republikaneres Kamp og Lidelser finder levende Genklang i hendes Sjæl. Vi ser hende overvære en spansk Reportage og fælde Deltagelsens Taarer for den ene Part, mens den anden Part faar Hadet til at glimte i hendes Øjne.

»Hvordan kan Fascisme eksistere?« spørger hun en afholdt Lærer. Og Tanken paa Fascismens Barbari faar Skolepigen Soja til at skrive Tjekhoofs Ord i sin Dagbog: »Alt ved Mennesket skal være skønt: Udseendet, Klæderne, Sjælen, Tanken«. Og naar det er saadan, med hvad Ret eksisterer da Fascisterne, hos hvem alt er skændigt og modbydeligt? I sit Had til Fascismens grusomme Uhyre udvikler Soja sig instinktivt til en maalbevidst, rank og uselvisk Stridsmand for de menneskelige Idealer, hendes Fædreland virker for, og som hun har faaet indpodet gennem Skolen, Familien og hele Sovjettilværelsen.

Derfor finder Krigen ikke Soja uforberedt. Under Tyskernes Offensiv mod Moskva ser vi hende blandt de Frivillige, som drager ud for at forsvare Hovedstaden. Skydeøvelserne i Skolen kommer nu til Nytte. I de korte Epi-

soder viser Filmen Pigens Indsats i Krigen. Hun er frygtløs og dristig, forstandig og snild. Men det, der interesserer Filmens Forfattere, er den vældige, virkelig titaniske Styrke, der ligger i Helteindens Karakter. Igen ser vi Soja som Fange overfor sine Bødder. Historien om Udformningen af hendes Karakter er fortalt. Nu er der tilbage dette korte, men løfterige Menneskelivs heroiske Afslutning. Hun besvarer alle Tyskernes Spørgsmaal med Tavshed. Hun tier, selv da hendes Ansigt bliver forbrændt. Tyskerne kunde have dræbt Soja med en Revolverkugle, men de bliver vilde og desperate over hendes ubøjelige Karakterstyrke og vil for enhver Pris knække hende. De anvender Kuldetorturen. Soja bliver jaget nogen ud i en hylende Snestorm. En Gang, to Gange, tre, fire. Det store Folks Datter, Pigen Soja, holder ogsaa Stand her. Tyskerne formaar ikke at bryde hendes Vilje gennem Tortur.

Saa ser vi hende vel Galgen. Beboerne paa Stedet tvinges til at overvære Henrettelsen, de græder, men Soja trøster dem. Hun bliver rørt over deres Bedrøvelse. Hun siger, at Stalin ikke vil tilgive og intet vil glemme, at Tyskerne bliver jaget ud, at Sovjetunionen vil blive som før, at ingen Magt i Verden formaar at knække hendes Folks store aandelige Kraft.

Soja bliver hængt. Men kunde Tyskerne slaa Soja ihjel? Hun er udødelig, fordi hendes tapre Sjæl lever i selve Sovjetfolkets Karakter.

Filmens stærke Virkning øges ved Sjostakovitj's fremragende Musik og den unge Skuespillerinde Galina Vodjanitskajas gribende Spil.

Professor Albert Olsen:

Et stærkt Rusland er en forudsætning for vor nationale Eksistens

Vi Danskere elsker at kalde os Verdens mest oplyste Folk, og vor Folkeoplysning maa sikkert ogsaa siges at staa relativt højt. Men de fleste af os har været tilbøjelige til kun at se mod Vest og betragte Udviklingen Øst som noget os ganske uvedkommende. Derfor har kun faa Danskere haft noget virkeligt Indtryk af den enorme Udvikling i hvilken Sovjetunionen befinder sig. Det er efter min Mening ikke blot vor egen Skyld. Sovjetunionen har i en Række Aar været noget sparsom med at gøre Kulturpropaganda i Danmark. Dette kan derimod ikke siges om Mensjevikcentralen i Warszawa og det gobbeliske Propagandaapparat i Berlin, som har været Hovedleverandører af Nyheder fra Rusland. Blot en ringe Del af Sovjetlitteraturen er blevet oversat til Dansk, medens Bogmarkedet isvrigt oversvømmes af lægnagtige Bøger om Livet i »Sovjethelvedet«. Dette har ikke kunnet undgaa at paavirke Offentligheden og gjort denne modtagelig for den borgerligt-kapitalistiskinspirerede Bolsjeviskkræk.

Paa den anden Side har det danske Folks store Flertal aldrig været russerfjendtligt. Danskerne ved meget godt, at Rusland gennem et Par Aarhundreder, naar Landet blev truet fra Syd, hjalp os frem gennem Skærene. Den klassiske russiske Litteratur er for en stor Del blevet Hvermands Eje, og russisk Kunst staaer i høj Anseelse. Den Røde Armés fremragende Bedrifter har atter vist det danske Folk, at vort Lands selvstændige Eksistens hænger nøje sammen med det mægtige russiske Riges Styrke. De sovjetrussiske Arméers Sejre er i Danmark blevet hilst

STALIN om de Allieredes Krigsmaal:

»Den engelsk-sovjetisk-amerikanske Koalitions Handlingsprogram er: Ophævelse af alle Raceprivilegier, Nationernes Ligeberettigelse og territoriale Ukrænkethed, de undertrykte Nationers Befrielse og Genoprettelse af deres suveræne Rettigheder, Ret for enhver Nation til at ordne sit eget Liv efter eget Ønske, økonomisk Hjælp til dem til Opnaaelse af materiel Velstand, Genoprettelse af demokratisk medborgerlig Frihed, Tilintetgørelse af Hitlerregimet.«
6. November. 1942.

med Begejstring og har væltet mange Aars Løgnpropaganda omkuld. Mange unge Danskere lærer nu Russisk for at skaffe sig solidere Kundskab om russiske Forhold — de foretager en aandelig Omstilling og vender sig derved mod Øst.

I et nyt frit Danmark vil Bolsjevikkraekken faa daarlig Jordbund — endog den lille Flok »nationale« Pseudofascister, som hørte til de værste Bolsjevikhetsere, taler nu om, at man maa se at komme paa god Fod med Sovjetunionen. Og hvad der er betydelig vigtigere: den danske Arbejder, som altid har sympatiseret med selve det socialistiske Opbygningsarbejde i Sovjetunionen, har faaet en positiv Indstilling. Hvorledes et frit Danmark skal stille sig til Sovjetunionen er derfor ganske enkelt. Vi maa søge at gøre det klart, at Regeringens Politik 1941 og Antikominternpagten ikke var det danske Folks. Vi maa faa Sovjetunionen til at forstaa, at selvom Scavenius og en reaktionær Klike troede og haabede, at Bolsjevikkerne vilde blive tvunget i Knæ af Nazihæren, saa betragtede det danske Folk den Røde Arme som sin egen og hele Verdens Befrier for Barbariet og fulgt dens Fremgang paa Slagmarken med Begejstring, frydede sig over Sejrene ved Stalingrad og andetsteds og sørgede over de Ugeringer, som Nazisterne forøvede mod det heltedodige og lidende Sovjetfolk.

Sovjetunionen er paa alle Omraader blevet en førende Magt. Vi maa haabe, at denne Stat — som har vist Verden, hvorledes Nationalitetsproblemerne kan løses paa en effektiv Maade — bliver en stærk Støttepille i det nye Nationernes Forbund, som skal bygges. En lille Nation kan ikke isolere sig, selv om dens Kultur staaar aldrig saa højt. Vi maa i Fremtiden suge Næring af russisk Kultur, Sovjetunionens Videnskab, Kunst og organisatoriske Opbygning. Vi har fremragende Ingeniører, Mekanikere og Maskinarbejdere, og vi haaber, at den danske Industri maa kunne finde et Marked i Sovjetunionen, naar Krigen er slut. Vort udmærkede Landbrug har Brug for Foderstoffer, som kan faas fra Sovjetunionen. Hvis der paa denne Basis kunde skabes et større Handelsamkvem mellem Sovjetunionen og Danmark vilde det bidrage til Bevarelsen af vor Levestandard og dermed i høj Grad gavne det danske Samfund.

Moskva lever op efter de svære Aar

»United Press« Korrespondent Meyer Tandler skriver fra Moskva:

Langsomt, men sikkert kommer Sovjetunionens Hovedstad til Kræfter efter de første lange og vanskelige Krigs-aar. Alle de grimme Aar, som Krigen satte i Byens smukke Ansigt, er nu i Færd med at slettes ud, og det vil næppe vare længe, før Moskva ligner sig selv fra Fredens Dage.

Indenfor og udenfor Kremles Mure rejser Stilladserne sig som Vidner om, at Restaureringsarbejderne paa de offentlige Bygninger foregaar med beslutsom Hurtighed. Tusinder af Bygningsarbejdere er i Færd med at pynte op paa de skamfædede Facader, Universitetet staaar allerede fint og nypudset parat til at modtage de nye Skarer af studerende, og overalt finder man Bygninger, der for ikke længe siden gjorde et deprimerende Indtryk med deres svættede Vægge og sprængte Ruder, men som nu atter er istandsatte. Her og der har man nedrevet en bombet Huskarré og i Stedet anlagt en lille hyggelig Park. Saaledes har for Eks. Arbatorvet, et af Moskvas Trafikcentre, vundet betydeligt i Udseende ved, at en smuk Park er anlagt i det umiddelbare Nærhed. Ogsaa Gaderne istand-

sættes. Blandt andre har Akhotnygaden, som er en af Byens mest benyttede Gennemfartsveje, faaet ny Gadebelægning.

Ogsaa i Fodgængernes Ansigter genspejles Sovjet-Russlands nuværende Stilling. Forsultne Ansigter er som blæst bort, og i Stedet møder man rundkindede, velnærede Mennesker som levende Vidner paa, at Savnenes og Trængslernes Tid er forbi. Paa Beklædningsfronten, som hidtil har voldt Moskvabeboerne nogle af deres største Bekymringer, er Situationen ligeledes lysere. Rationeringen er vel stadig noget knap, men Tilførslen af Tekstilvarer og Fodtøj er øget betydeligt i de sidste Maaned.

Talrige Restaurationer er genaabnet, og Vodkaen og Vinene flyder atter frit, selv om Drikkevarerne er steget til Priser, der unægtelig ligger i Overkanten. Her kan Rødarmister, der er hjemme paa Besøg, more sig lige til Kl. 5 om Morgenen.

I de kooperative Butikker kan man nu atter købe Varer, som i lang Tid ikke har været i Handelen, ganske vist til højere Priser og i mindre Kvantiteter end før, men dog tilstrækkeligt til, at ogsaa Folk med mindre Indtægter kan variere deres Spiseseddel. Her findes forskellige Slags roget Fisk, mindst et Dusin forskellige Sorter hvidt og sort Brød, Sukkervarer, Chokolade og et stort Udvalg af Frugt fra Krim, Kubau og Centralasien, Vine helt fra Armenien og Konserver fra saa fjertelligende Landesdele som Karutsjotka.

Iskageboderne har paany vist sig i Moskva i Sommer. Priserne har naturligvis været høje og Partienerne smaa, men det har alligevel været tilstrækkeligt til, at Folk har kunnet faa Smagen af en Lækkerbidsken fra Fredens Tid.

Teater- og Musiksæsonen er netop begyndt i Moskva. Tyve Teatre, blandt dem ogsaa Bolsjoiteatret, spiller for fulde Huse seks Dage om Ugen og giver sammenlagt mindst 150 Forestillinger pr. Uge. Repertoiret omfatter hovedsagelig Værker af Tjekhof, Ostrofskij og Gorki, men ogsaa en Del engelske Dramatikere som Sheridan og Shaw og italienske Forfattere som Goldini er repræsenteret paa Repertoirelisten.

Bolsjoiteatret, der er berømt som Balettens Højborg, vil opføre en Række velkendte Operaer og Baletter. Ved Siden af Standardrepertoiret prøver man tillige paa Prokofjefs Ballet »Askepot« og senere opføres Baletten »Ganja« af Khatchaturian. Et andet Teater spiller Prokofjefs Opera »Krig og Fred«, bygget over Tolstois Roman af samme Navn. Der er en virkelig Festivitas over Teaterlivet i Moskva i Øjeblikket. Uniformerede Officerer og Menige fra den Røde Hær sætter ekstra Kulør paa det skiftende Billede, som hver Premier udgør.

Koncertsæsonen, som begyndte i Oktober i Konservatoriumet og den mægtige Tjaiskofskyhal, vil i Aar omfatte seks forskellige Serier af Symfonikoncerter med Kompositioner af de mest kendte Sovjetkomponister og naturligvis Bethoven, Mozart, Liszt og Grieg. Desuden planlægges en Række Solistkoncerter med Optræden af berømte Musikere, blandt andre Sovjetunionens største Dirigent Evgenij Mavrinskij. Ogsaa Koncertsæsonen synes at blive en af de mest straalende i mange Aar.

STALIN om Sovjetsystemet:

»Sovjetstaten har aldrig tidligere staaet saa fast og urokkelig som nu i Fædrelandskrigens tredje Aar. Krigens Erfaringer vidner om, at Sovjetsystemet har vist sig at være ikke blot den bedste Form, naar det gjaeldt om at organisere et Lands økonomiske og kulturelle Udvikling i den fredelige Opbygnings Aar, men ogsaa den bedste Form for Mobilisering af alle et Folks Kræfter til beslutsom Modstand mod Fjenden i Krigstid. Den Røde Hær har den fasteste Hjælpfront af alle Arméer i Verden.

6. November 1943.

Med den Røde Hær i Rumænien

»Sunday Times« verdenskendte Korrespondent Alexander Werth har i Sommer foretaget en Rejse til de af den Røde Hær besatte Egne af Rumænien for at undersøge, »hvordan en russisk Okkupation af fjendtligt Territorium fungerer i Praksis«, i det han henviser til Molotofs Erklæring, at Sovjetunionen ikke havde i Sinde at blande sig i Rumæniens indre Anliggender eller forsøge at ændre dets sociale Forhold, men at dens eneste Formaal med Indmarchen var at besejre Fjende.

»Langs hele Vejen i Besarabien havde den Røde Hær sat Opslag op, en Del med Teksten »Død over de tyske Okkupanter«, andre med Tilføjelse »og deres rumænske Lakajere. Men naar man vel er kommen over Floden Pruth til en lille rumænsk By, ser man ikke mange Spor af Krigen, bortset fra nogle sønderskudte Huse. Her i det russisk okkuperede Rumænien ligesom i Besarabien drog Krigen meget hurtigt forbi. Rumænerne og Tyskerne løb saa hurtigt de kunde, men Konjefs Tropper i Hælene. Naar man kommer ind i Rumænien er derfor alting fredfyldt, jeg fristes til at sige idyllisk, trods den russiske Besættelse.

Paa Landsbygaderne staar Bønder med høje Faareskindshuer eller bredskyggede sorte Filthatte uden for Kroerne og diskuterer. Naar en af den Røde Hærs Biler passerer, tager nogle Hatten af, andre ikke. De virker snarest uberørte.

I det ydre er der kun ringe Forskel mellem en rumænsk og en ukrainsk Landsby. Men Landet har et andet Præg. Her er man overalt en Mosaik af smaa Marker, thi dette er væsentlig et Smaabrugernes Land — ofte er de ynkeligt smaa. Dyrkningsmetoderne er meget primitive, og at Bønderne gaar klædt i smukt broderede, hjemmевævede Klæder, beror mest paa, at de sjældent har Penge til at købe Klæder for.

Botosani ligger omkring 50 km inde i Rumænien. Den gør straks et meget venligt, civiliseret Indtryk, ligner nærmest en lille fransk Provinsby. Den har sit Raadhus, sin Præfektur og andre offentlige Bygninger, ligesom sit Krigsmonument, hvilket alt sammen minder om Frankrig. Og man erindres Gang paa Gang om, at Rumænien i femten Aar eller endnu længere var en af Frankrigs Hovedallierede, og at dets Arkitekter plejede at studere i Frankrig. Man kan ikke lade være med at synes, at det er trist, at dette Land ved egen — om end ikke helt udelukkende egen — Skyld satte fejl Kurs og fulgte Tyskland, et Land fra hvilket det i alle Henseender saa grundigt adskiller sig.

Der raader et dybt Had til Tyskerne her. Jeg fandt det overalt — blandt Jøderne i Byerne, blandt gamle rumænske Embedsmænd, blandt Bønderne. En 74aarig rumænsk Bonde lod de frygteligste Eder strømme gennem sine vældige, graa, hængende Mustacher, da han talte om Tyskerne. En Bondekone græd over sine tre Sønner, som var dræbt i Krigen for »Udyret Hitler«. Og jeg fandt samme Indstilling hos en ung, blaseret rumænsk Officer, en nærmest lidt komisk Figur i Jaket, sribede Benklæder, blændende blaa-hvidt-rødt Slips og en kæmpestor Paraply. Han forklarede, at han tidligere havde været Jerngardist. Han havde mistet to Brødre i Krigen, som han fandt det meningsløst at fortsætte.

Russerne blander sig kun i ringe Grad i, hvem der sidder i den lokale Administration. Her var nu denne om-

vendte Jerngardist, og jeg traf en gammel Advokat, Borgmester i Byen Doroboi, som ikke havde nogen Kærlighed til overs for Russerne — og sagde det aabent. Han var til Sted ved en Lunch, som blev givet af den russiske Kommandant i Byen, men han udlod at deltage i Skaalen for de allierede. Sejrr. Russerne tog ingen Notits deraf. Han forklarede, at han havde paataget sig Borgmesterværdigheden efter Indbyggernes Ønske, fordi der raadede Kaos i Byen, efter at de rumænske Embeds- og Tjenestemænd efter Ordre var flygtet 10 Dage før Russernes Indmarch. I de større Byer var Befolkningen nu næsten jødisk, thi de fleste Rumænere, særligt velhavende, var flygtet af Skræk for Russerne, som man — paavirket af den tyske Propaganda — paastod vilde skære Næserne af alle, de fik fat paa. Men Bondebefolkningen havde taget Risikoen ved at blive, og de fortrød det ikke.

Hvilken Rolle spillede Russerne nu i alt dette? De tog ikke direkte Del i den lokale Administration. Deres Opgave var rent militær. De sørgede for at skaffe Mad og Husly til de Tropper, som passerede gennem de okkuperede Byer, og de bistod Præfektoren og Bystyrelsen med alle Opgaver, som disse ikke kunde løse. Saaledes hjalp Russerne med at faa Elektricitetsværket, som var blevet ødelagt ved et Bombeangreb, i Gang. De havde indført Okkupationslei som Betalingsmiddel sammen med Rubler og almindelige rumænske Lei. Aarsagen hertil var, at der, efter at den rumænske Regering havde evakueret alle Bankerne, var yderst smaat med Betalingsmidler. Mange Forretninger insisterede paa Betaling i Rubler af de russiske Tropper, og den Øverstkommanderende i Byen fortalte mig, at en Del Spekulanter hamstrede Rublerne og jobbede dem op i Værdi, men Russerne fandt ingen Anledning til at blande sig i dette efter deres Mening rent rumænske Anliggende. En russisk Tjenestemand ytrede: Tyskerne holdt Okkupationsmarkens Værdi oppe ved at hænge Folk. Vi bryder os ikke om, hvad Rumænerne gør. De Levnedsmidler, vi køber, køber vi af Bønderne til gangse Priser, og dersom vore Soldater bliver snydt, naar de køber Iskager eller gaar til Barberen (omtrent det eneste, de kan bruge deres Peng til) spiller det ingen større Rolle.

Molotovs Erklæring, at Sovjetunionen ikke har i Sinde at ændre Rumæniens sociale Forhold, var ikke alene opslaaet i hver Gade (sammen med Tremagtsdeklarationerne fra Moskva og Teheran), men den efterlevedes ogsaa strengt. Russerne havde saaledes ikke tilbagegivet Jøderne Retten til at eje Jord, som fratoges dem af Antonescu. Jøderne var forbitrede, men Russerne ansaa dette for at være et internt rumænsk Anliggende. Visse Afvigelser fra Antonescus Love blev dog tilladt, naar der stilledes Krav herom direkte fra det rumænske Folk — saaledes var for Eks. en Fagforening Botosani, omfattende otte Erhverv, genoprettet af sine egne Ledere.

Kommandanten i Botosani var en velklædt russisk Major, som havde deltaget i Kampene hele Vejen fra Stalingrad til Rumænien. Han var temmelig tilfreds med den Hjælp, han fik, særlig af Præfekten, men han var begyndt at blive led og ked af de mange Krav af underordnet Karakter, som blev stillet til ham, særlig af Forretningsfolk. Disse klagede bestandig over, at Forretninger gik daarligt paa Grund af Mangelen paa Manufaktur-Varer, og mente, at Russerne burde indføre disse Varer. Russerne svarede, at det ikke var deres Sag, og at Forretningsmændene maat-

STALIN om Tyskerne:

«Sovjetmenneskene hader ikke de tyske Okkupanter, fordi de tilhører en fremmed Nation, men fordi de har tilføjet vort Folk og alle frihedselskende Folk umaadelige Ulykker og Lidelse. Et gammelt russisk Ordsprog lyder: »Man dræber ikke Ulven, fordi han er graa, men fordi han aad Faarene.«

6. November 1944.

Ngt fra Sovjetunionen

3

te henvende sig til deres egne Myndigheder, saasnart den Røde Hær havde erobret Jasay og Bukarest.

En Sag, som de russiske Militærmyndigheder var direkte interesserede i, var Evakueringen af Bondebefolkningen fra Krigszonerne omkring Jassy og andre Steder, og dette var gennemført med Held, skønt det drejede sig om 150.000 Mennesker. Som Følge heraf var Befolkningen i Botosaniområdet næsten fordoblet. Arbejdskraft til Vejbygning og lignende Arbejder mobiliseredes af de lokale Myndigheder blandt Bønderne for den Røde Hærs Regning. Nogen anden Tvang var der ikke forekommet. Okkupationsmyndighederne i Botosani — hvilken Kontrast til Tyskerne i de okkuperede Lande! — havde ikke foretaget en eneste Arrestation. Kort sagt, Grundtonen for Russerne i Rumænien er: »Lad Rumænerne gøre, som de vil, forudsat at de ikke lægger Hindringer i Vejen for os«. Og Rumænerne er enten tilstrækkeligt venskabeligt indstillede eller alt for krigstrætte til være til nogen Hindring.

De russiske Soldater var yderst veldisciplinerede. Dette gjorde Indtryk paa Rumænerne, som havde ventet Voldsorgier. Selv om der fandtes rigeligt med al Slags Spiritus, mærkede man intet til Drikkeri blandt Sovjettropperne. Skønt Lokalbefolkningen var yderst antikommunistisk indstillet (alle Jøderne havde Slægtninge i Amerika og drømte om dette Eldorado) var den stærkt interesseret i den Underholdning, Russerne arrangerede. Russiske Film vistest for store Tilskuerskarer i Byerne, et udmærket Sangkor Rodarmister optraadte for fulde Sale, og rumænske eller egentlig jødiske Orkestre spillede den Røde Hærs Sange.

Tilsidst kan jeg ikke undlade at nævne et stort Nonnekloster i Nærheden af Botosani, som vi besøgte sammen med et Antal russiske Officerer under en Aftengudstjeneste. Klosterbygningerne med deres Løgkuper var omgivet af overordentlig smukke Haver. Duften af Roser og Liljer blandedes med Røgelseduften fra Kapellet, hvor en gammel skægget Præst ledede Gudstjenesten, til hvilken Koret sang ejendommelige østerlandske Melodier, helt forskellige for dem, der bruges ved russiske Gudstjenester, hvorom det hele iøvrigt stærkt mindede.

Abedissen og nogle Nonner viste os Køkkenhaven, hvor de arbejdede, deres Tæppevæveri og deres Bigaard, hvorefter vi besøgte Abedissens Bolig. De russiske Officerer og Abedissen optraadte med udsøgt Høflighed overfor hinanden. Hun takkede dem for den Beskyttelse, den Røde Hær havde ydet Klosteret, og klagede over den uhyggelige Tid, da rumænske Desertører havde forsoget at storme og plyndre Klosteret. Siden bad hun os alle paa herlig Hønlighed fra Klosterets egne Biskoper og sagde, at hun takkede Gud for, at Klosteret var blevet skaaet for Krigens Rædsler.

Først da vi havde forladt Klosteret, ytrede Majoren, som jeg var i Selskab med: »En fortryllende gammel Dame, men jeg synes, det er helt forkert, naar Kvinder aldrig har Lov til at gifte sig. Men hvis Rumænerne ønsker det saadan, saa maa det jo blive deres Sag«.

Endnu et Eksempel paa, hvordan Molotovs Erklæring føres ud i Praksis.

De hvide Kul

Sovjetregeringen omgaas for Tiden med vidtrækkende Planer for det mægtige Riges Elektrificering. Krigen har væltet mange Projekter og ødelagt mange eksisterende Anlæg, men Planeringen af nye Værker og Genopbygningen af de krigsramte Værker er allerede i fuld Gang. Verdens største hydroelektriske Kraftværk, Kuibysjef-Værket ved Volga har allerede længe været under Bygning, og et endnu større er paabegyndt ved Baikalsøen i Sibirien.

STALIN om den Røde Hær:

»Den Røde Hær er en Hær til Forsvar for Freden og Venskabet mellem Folkene i alle Lande. Den blev skabt ikke for at erobre fremmede Lande, men for at forsvare Sovjetstatens Grænser. Den Røde Hær har altid respekteret andre Folks Rettigheder og Uafhængighed.«

23. Februar 1943.

Han solgte ham for et Stykke Flæsk ...

Blandt dem, der fra Leningrads Omegn blev sendt til Slavearbejde i Tyskland, var ogsaa en ældre Kvinde og hendes 6-aarige Sønnesøn. Drengens Fader var Ingeniør i Leningrad, og af Sikkerhedshensyn var Drengen før Belejringen blevet sendt ud til Bedstemoderen. De blev stuvet ind i et Tog og led i flere Dage de forfærdeligste Kvaler. Toget gjorde Holdt ved en litauisk Station, bad Bedstemoderen den vagthavende Soldat lade Drengen, der var meget medtaget, faa en Smule frisk Luft paa Perronen, og da hun samtidig trykkede ham sin sidste Værdigenstand, en Broche, i Haanden, blev Tilladelsen givet.

Paa Perronen stod nogle litauiske Bønder, der fik Medlidenhed med den lille forkomne Fyr, og en af dem spurgte Soldaten, om han ikke maatte tage Drengen med sig. »Tja, hvad giver du for ham?« Bonden havde et Stykke Flæsk, som han rakte Herrefolkets Repræsentant, og han fik Lov at gaa med Drengen. Bedstemoderen havde iagttaget det hele, men gjorde ikke Indsigelse, da hun mente, det var bedre for Drengen.

Nogen Tid efter lykkedes det hende at flygte fra Fangenskabet, og hun vandrede da til Stedet, som hun nøje havde indprentet sig, og fandt Bondens Hjem, hvor Drengen havde mødt Venlighed og god Pleje. Hendes Samvær med den lille Sønnesøn blev dog ikke langt, for hun døde kort efter.

Drengen levede der i 3 Aar, men for ikke at glemme, hvor han hørte til, gentog han hver Dag sin Faders Navn og Adresse i Leningrad for sig selv. Da den første Afdeling af den Røde Hær viste sig i Landsbyen, løb Drengen ud og fortalte sin Historie.

En Oberst satte sig nøje ind i alle Detailler og sendte ved første Lejlighed Drengen til Hjemmet i Leningrad.

STALIN om Krigens Opgaver:

»Opgaven bestaar ikke blot i at vinde Krigen, men tillige i at umuliggøre nye Aggressioner, at forhindre Krig, om ikke for evigt, saa dog i det mindste for et længere Tidsrum.«

6. November 1944.

NYT FRA SOVJETUNIONEN

Februar

1945.

UNDER SEJRENS FANER

Ledende Artikel i "Pravda" den 15. Januar 1945.

Den Røde Hær er på Fremrykning under uafbrudte Kampe. Hele vort Lands og hele Verdens Opmærksomhed er rettet mod den Front, hvor de europæiske Folks Skæbne afgøres.

Jo nærmere den heroiske Røde Hær under sin Offensiv kommer Tysklands Grænser, desto mere desperat bliver Fjendens Modstand. Det kommer ikke overraskende for os. Marskal Stalin har forberedt os herpaa. Vi ved, at de haardeste Kampe endnu er tiltage. Fjenden vil ikke sky noget Middel for at opsætte det uundgaaelige Nederlag. Men vort Folk følger den Røde Hærs Fremrykning med fast og urokkelig Tillid.

Vort Folk følger ogsaa denne Fremrykning i selvopofrende Arbejde. Hjemlandet rykker frem bagved Fronten. Deres Enhed er ubrydelig. Siden Krigens første Dag har samme Vished, samme Hælese behersket Folket. Det har fulgt Parolen: Alt for Fronten, alt for Sejren! Saadan skabtes den uhyre Begejstring, hvormed Sovjetfronten og Sovjetbaglandet i forenede Anstrængelser kastede den tyske Armé, der var anset for Verdens stærkeste Krigsmagt, over Ende. I Fjor fuldbyrdede den Røde Hær den hellige Mission, der var blevet den betroet af Fædrelandet i en farefyldt Stund. Den Røde Hær kunde i Fjor tilintetgøre Millioner af barbariske Overfaldsmænd, rænse holla Sorjetjorden for Tyskernes og fuldstændig genoprette vore Statsgrænser.

Nu fuldbyrder den Røde Hær sin store historiske Opgave hinsides disse Grænser. Den befrier Folket, hvis Uafhængighed, Frihed og Ære er blevet trædt under Fødder af de tyske Overfaldsmænd. Den redder Europas Civilisation fra de fascistiske Barbarer. Den gør dette for Fædrelandets Sikkerhed, Magt og Ære.

Fædrelandet er med den Røde Hær på alle Afsnit af Vejen til Sejren. "Alt for Fronten"! - denne Parole gælder alle Sovjetborgere, nu i lige saa høj Grad som i Krigens første Dage. Kriget er ikke slut. Anspændelsen er ikke blevet mindret. Den direkte Trusel mod vore Byer og Landsbyer er ryddet af Vejen. Men dette forpligter os til at arbejde endnu mere intensivt for Fronten; thi den fascistiske Trusel mod Menneskeheden er endnu ikke ryddet af Vejen. Det fascistiske Vilddyrs Hule er omringet. Vilddyret er haardt saaret og bløder stærkt. Men det har endnu ikke opgivet Tanken om Redning. Det regner stadig med, at de frihedsløskende Folk vil vakle i deres Besluttsomhed til fuldstændigt og definitivt at knuse Fascismen. Fjenden regner stadig med, at der vil opstaa en Røve, som han vil kunne udvide.

Kampene paa Øst- og Vestfronten berøver Fjenden dette Haab. De stadig stærkere Slag fra Øst, Vest og Syd vil definitivt bryde Hitlertandens Modstand. Alle vore Bestræbelser skal gaa ud paa at fuldende denne Opgave!

Alle vore Kræfter skal vi give for at hjælpe den Røde Hær! Den Røde Hær rykker frem over fremmed Jord. Den er trangt ind paa tysk Jord. Den ser tyske Byer foran sig. Den gaar mod Berlin. Ude paa de fremmede Marker og paa Gader med Huse af fremmed Udseende tænker vore Brødre og Sønnen med særlig Kærlighed paa deres eget Fædreland. De elsker vore Sletter, vore Skove, vore hyggelige Huse og Gaarde. Med fornyet Styrke blusser Vreden op ved Tanken om den ødelæggelse, Fjenden har forvoldt i vort Land, ved Tanken om fredelige Sovjetborgeres Blod, som den grusomme Fjende har ladet flyde i Strømme over Sorjetjorden. Den Røde Hær glemmer ikke og kan ikke glæmme dette. Den rykker frem for i Fædrelandets Navn at hævne Mordene og de Lidelser, Sovjetborgerne har udstaaet. Den rykker frem for at befri sine Brødre og Søstre fra tysk Fangenskab, fra tysk Slaveri.

Paa sin Vej møder den Røde Hær andre Folks kulturelle Mindesmærker, som er ødelagt af Tyskerne. Den glemmer ikke og kan ikke glæmme, hvordan Tyskerne skændede Mindesmærkerne over den russiske og ukrainske Kultur og alt, hvad der er Sovjetlandets Folk dyrebart og kært. Den Røde Hær glemmer ikke og kan ikke glæmme, hvordan Tyskerne lagde Ruslæns, Tjekoslovs og Turganjo's Hjem i Ruiner. Den store russiske Litteraturs uødelige Skikkelser er med Sovjetmenneskene paa deres Vej og (fortsættes paa næste Side !)

Side 2

skal føres af dem til Berlin, saa at de fascistiske Barbarer faar at føle hele Vægten af en retfærdig Gengældelse og hellig Hævn for Forsøget paa at tilintetgøre det store russiske Folks Kultur.

Denne Kultur har udviklet sig i valdigt Tempo selv under Krigen. Anderledes har det heller ikke kunnet være, eftersom Sovjetkulturen paa alle Omraader beskyttes af den Røde Hærs Vaaben. Vore Arbejdere, Ingeniører og Opfindere, som vler alle deres Kræfter til Fronten, har ført Sovjetteknikken fremad og beriget vor Teknik med nye Opdagelser og Opfindelser. Vore Kollektivbønder, som ligeledes vler alle deres Kræfter til Fronten, har sat nye Rekorder i Kampen for store Afgrøder. "Og vore Intellektuelle har beriget Sovjetvidenskaben og Teknikken, Sovjetkulturen og Kunsten med nye, fremragende Erfaringer og Opdagelser". (J. Stalin)

Sovjetfolkets uhyre Styrke, vægt til Live af Lenins og Stalins Parti, den sovjetiske Statsordning, den socialistiske Industri, Sovjetvidenskaben og Sovjetmoralen, kommer til Udtryk dæri, at Livet i vort Bagland er lige saa ledigt som den Røde Hærs Kampliv ved Fronten. Vi tilintetgør Fjendens Befæstninger og opbygger Byerne og Landsbyerne i vort Bagland. Vore Arkitekter planlægger et nyt Stalingrad - smukkere end det gamle. En Del Udlandinge kan ikke forstaa dette. Men hvert eneste Sovjetmenneske forstaaer det.

Over hele vort Land fejrer vi nu 150-Aarsdagen for den store Digter og Satiriker Gribojedofs Fødsel. Vi lader Skildrelserne i hans Kunst genopstaa. Vi hører atter Tjatski, Helten i Gribojedofs Komædie, gentage sine Monologer om det russiske Folks Styrke i disse Dage, da den Røde Hær med sine nye straalende Sejre tvinger hele Verden til at tale om Sovjetfolkets uudtømmelige Kraft.

Vi ved, at den store russiske Litteratur og Kunsts u dødelige Skikkelser væbner Sovjetpatriotismen. Denne Patriotisme er grundlagt paa den moralske og politiske Grundvold for Lenins og Stalins Lære - Ligeberettigelse og Venskab mellem Folkene, uselvisk Fædrelandskarlighed, Tapferhed i Kampen for Sovjetstaten og Sovjetkulturen. I Sovjetpatriotismen forenes harmonisk Folkene's nationale Traditioner og alle Sovjetunionens arbejdende Menneskers skabende Livsinteresser.

Naar vi højtideligholder Gribojedofs Minde, styrker vi samtidig de nationale Traditioner hos det russiske Folk, der stæde har frembragt alle Mennesker med Ildhu, som har rejst sig mod Reaktionen for at kæmpe for Folkets Frihed og Lykke. I vore Dage er Heltemodet i Kampen for Fædrelandet blevet en Masseforetæelse i vort Land. Vort Folk har vist sin Overlegenhed over den fascistiske Reaktions Kræfter. Vi opfylder og kan opfylde vor store historiske Mission som Civilisationens Redningsmand, thi oplysningens moralske og politiske Opgaver inspirerer os i Kampen. Vore heroiske Soldater rykker frem som Sovjetpatrioter, som Bærene af Sovjetideen om Venskab mellem Folkene og Menneskets Befrielse fra alle Slaveriets Lenker.

Sejrvindene, som den angribende Røde Hær fører mod sig, skal plantes over Berlin!

-0-0-

I Bering's Fodspor: En sovjetrussisk videnskabelig Ekspedition har foretaget Udgravninger paa Bering's-Jen udfor Kamtsjatka's Østkyst, hvor den berømte danske Søfarer i russisk Tjeneste, Vitus Bering, blev grevet i Land af en Storm og døde af Skæbning i 1741. Man har fundet de Jordhytter, hvor Bering-Ekspeditionens Medlemmer boede, og desuden Kugler, Kædlesker, Fragstumper fra Partstjot, Rester af Officerernes Haandvæben og andre Ting af historisk Interesse.

000

Citronhøst i Georgien: I Georgiens Frugthaver er Citronhøsten snart afsluttet. Statsgodserne har høstet 56 Millioner Citroner, hvad der er 5 Millioner mere end ifjor. Desuden har de haft en Høst paa 1.700.000 Appelsiner.

000

Olie paa Havbunden: Paa Bunden af det kaspiske Hav har man opdaget undersøiske Olieforekomster. Geologiske Undersøgelser har vist, at Olien, som i Øjeblikket kortlægges ved Prøvetboringer, findes i meget betydelig Mængde.

000

Gasledning Saratof-Moskva: Moskva Radio meddeler, at man har begyndt Bygningen af en Rørledning, der skal føre Naturgas, som er fundet i store Mængder i Saratofegnen, til Moskva. Afstanden mellem de to Byer er 783 km, men Ledningen med alle dens Kompressorstationer skal dog være færdig allerede i December 1945. 10.000 Arbejdere i Moskva er gaaet i Gang med at installere Rørledninger og Apparater i Byens Fabrikker og Huse, saa alt kan være færdigt til Tiden. Ledningen er beregnet til at føre 1,5 Mill. Kubikmeter Gas i Døgn.

000

Risdyrkning i Donbas: Et Par Kollektivbrug i Vorosjilofgrad-Distriktet har ved Hjælp af kunstig Vandning gjort de første Forsøg paa Risdyrkning i Donetsbassinet. Man har opnaaet en Høst paa ca 5 Tons pr Hektar. Næste Aar skal de to Kollektivbrugs Risarealer omfatte 35 Hektar.

000

Side 1

SEJREN GRUNDLEGGES I FABRIKkerne

Åren for den Røde Hærs sejrriige Fremmarch tilkommer ikke alene Soldater og Officerer, men i lige saa høj Grad Arbejderne, som bag Fronten utrætteligt smeder de Vaaben, hvormed de tyske Divisioner kruses og besejres. Da den Røde Hær den 22. Juni 1941 tog Kampen op mod de tyske Armeer, begyndte samtidig en anden Kamp: Sovjetindustriens Styrkeprøve mod den tyske Krigsindustri.

I Begyndelsen af Krigen havde Hitlertrupperne flere Flyvemaskiner, Tanks, Granatkastere og Maskinpistoler end den Røde Hær. Marskalk Stalin stillede Sovjetindustrien den store Opgave at gøre Ende paa den tyske Overlegenhed i Krigsmateriel. Og Opgaven blev løst. I det fjerde Krigsjaar producerer Sovjetunionens Fabrikker flere Gange saa meget Krigsmateriel som ved Krigen Begyndelse.

Under Krigen er Produktionen af Flyvemaskiner steget med 400%, af Ammunition med næsten 400%, Produktionen af Kanoner med 6-700%, af Tanks med 7-800% og af Granatkastere med næsten 800%.

Under to Aars Landsomspændende Kæmpestrid indenfor Industrien er Arbejdsproduktiviteten blevet øget med 40%. Dette har været muligt takket være forbedret Organisation, større Rationalisering, øget Effektivitet og bedre Udnyttelse af Maskiner og Værktøj. Arbejdere og Teknikere har videreført den Udvikling af Produktiviteten, som påbegyndtes med Grubearbejderen Alexei Stakhanovs verdensberømte Arbejdsbedrift, og har skabt nye Metoder til Forbedring af Produktionen saavel kvantitativt som kvalitativt.

Et Eksempel herpaa er Fremstillingen af Panzerstaa, som anvendes langt mere end tidligere. Dette Staal fremstilledes tidligere i elektriske Ovne, men allerede i Krigen første Uger blev det klart, at disse Ovne ikke kunde tilfredsstille det stadigt stigende Behov. Ingeniør Alexander Sjalkof ved Kusnetsk-Værkerne begyndte da at eksperimentere med Fremstilling af Panzerstaa i almindelige Ovne. Andre Staalværker i Kusnetsk og Magnitogorsk fulgte Eksemplet. Siden har Sovjetindustrien ikke lidt Mangel paa Specialstaa. Alexander Sjalkof blev belønnet med Leninordenen og Stalinprisen.

Grubearbejderen Alexei Semivolos fra Krivoj Rog har udarbejdet nye og forbedrede Metoder til Kulbrydning. Efter Krivoj Rogs Befrielse er Semivolos blevet udnævnt til Chef for Iljitsj-Gruberne, hvor hans Brydningsmetoder nu praktiseres. Ogsaa han har faaet Stalinprisen.

De dygtigste Industriarbejdere har fordoblet eller tredoblet den enkelte Maskines Produktion samtidig med, at de har overtaget Pasningen af flere Maskiner paa een Gang. En af disse Arbejdere er Katerina Barysjinofka fra en Kuglelejerfabrik i Moskva. Hun har sat Rekord ved at passe tre Maskiner samtidig og forhøje sin Produktion til mere end det syvdobbelte af, hvad man tidligere ansaa for Normen. Hendes Metoder har vundet Efterfølgelse over hele Landet. Paa mange Fabrikker er der dannet "Brigader" af unge Arbejdere, som ved at følge hendes Principper mangdobbler deres individuelle Arbejdsydelse. En saadan Brigade paa fem unge Arbejdere kom til Moskva og arbejdede ved Siden af 35 andre Arbejdere. Femmandsgruppen udførte 3/5 af de 40 Arbejders samlede Produktion!

Disse Arbejdsbrigader omfatter nu 3/4 Million Arbejdere, og takket være deres Indsats har mange Tusinde af deres Kammerater kunnet frigøres til andre Opgaver samtidig med, at Produktionen paa de pågældende Fabriksafdelinger er steget betydeligt. Til Grund for deres Resultater ligger foruden de forbedrede Arbejdsmetoder tillige en større teoretisk Viden, erhvervet dels ved Selvstudium, dels gennem Kursus paa tekniske Skoler.

Sideløbende med Forhøjelsen af den enkelte Arbejders Prestationer foregaar en stadig Udvidelse af Produktionskapaciteten ved Bygning af nye Fabrikker og Genopbygning af Industrien i de befrie- de Omraader. Traktorer fra Landets yngste Traktorfabrik - Altairværkerne - arbejder allerede paa Sovjetunionens Marker. Lastbiler fra de nybyggede Bilmfabrikker i Ural er taget i Maringslivets Tjeneste. I Kulminerne udenfor Moskva er der aabnet fire nye mekaniserede Gruber med en Bænkapa- citet paa 4.000 Tons Kul. I Krasnojarsk i Sibirien har nye Fabrikker begyndt Fremstillingen af Lokomotiver og Kraner. I Ural har man opført nye Turbinværksteder. Nye Fabrikker ved Volga frem- stiller Dieselmotorer og Lokomotiler.

Genopbygningsarbejdet i de befrie- de Omraader har haft et kolossalt Omfang i 1944. Verdensberøm- te Fabrikker er atter i Funktion, f. Eks. Maskinværkstederne i Kramatorsk, Metalværkerne i Stalino og Konstantinofka, Traktorfabrikken i Stalingrad og Turbinværkstederne, de elektroniske Værk- steder og Traktorfabrikken i Kharkof. Kraftværket i Volkhof - den sovjetrussiske Elektrificerings Førstefødt - er taget i Brug paany. Det store Kraftværk ved Dnjepr er snart færdigrepareret. 20 Jerngruber er taget i Brug ved Krivoj Rog. I Donetsbalkanen og Industriomraadet ved Dnjepr har man i det forløbne Aar genopført 10 Smelteovne, ca. 40 Martinovne, over 20 Valseværker og halved 100 større og 600 mindre Kulgruber. Mange Fabrikker har under Genopbygningen gennemgaaet en fuldstæn- dig Rekonstruktion.

Den unge Sovjetindustri har vundet Sejr i Styrkeprøven med Tysklands Krigsindustri. Krigen har vist, at Sovjetstatens økonomiske Grundvold har langt større Livkraft end Modstandernes Arbejderne i den Røde Hærs Bagland har ikke svigtet deres Valgsprog: "Alt for Fronten! Alt for Sejren!"

Side 4

MARSKAL ROKOSSOFSKI

En Decemberrat 1941 fløj Budskabet om den Røde Hærs store Sejr ved Moskva ud over Verden. Hele Verden forstod da, at Slaget var tabt for Tyskerne, og at de aldrig vilde naa Moskva.

Samme Nat hviskede Millioner af Mennesker Navnene paa de Feltherrer, som havde forsvaret Moskva. Da hørte mange for første Gang Tale om General Konstantin Rokossovski.

I Fædrelandskrigens første haarde Kamp lagde General Rokossovski en enestaaende Ro, Viljestyrke, Dygtighed og personlig Tapperhed for Dagen. Fra Moskva-Volga Kanalen til Volokolamsk beskyttede hans Tropper Moskva i det nordvestlige Front-Afsnit. Fjenden truede med at afskære Moskva, og det gjaldt om at holde Stand for enhver Pris, at holde Fronten mod de overlegne fjendtlige Styrkers Tryk. Og Rokossovski var hele Tiden blandt sine Tropper. Han ledede personligt det gigantiske Slag, som uden Afbrydelse rasede Dag og Nat i mange Døgn. Hans høje Skikkelse i Generalsuniformen saas ofte blandt Soldaterne i Skyttegravene i Kampenes mest kritiske Øjeblik.

Rokossovskis Tropper kæmpede sig sejrrikt frem fra Moskva til Sukhinitsji i Smolensk-Distriktet. Sag sig havde de saavel Tilbage-togets tunge Væg som den sejrriige Offensivs første hundrede Kilometer. Den 13. Marts 1942 sad Rokossovski i et lille Murstenshus i Udkanten af Sukhinitsji og arbejdede sammen med sin Stabschef, daværende Oberst Malinin. Han sad ved et Bord med Ryggen til Vinduet, og ved Siden af ham stod Malinin bøjet over Kortene. Fronten var meget nær, og nu og da eksploderede tyske Projektiler med dumpe Smæld paa de søde Gader i den lille russiske Provinsby.

Pludselig rystedes Huset af en frygtelig Eksplosion. Det klirrede med ituslaet Glas. Jordklumper og Murbrokker kastedes ud over Gulvet, og gennem det ituslaede Vindue trængte sort, kvalende Røg ind i Værelset.

Rokossovski støttede sig med Albuerne til Bordet. Han var bleg som et Lagen. Med den ene Haand fælte han hen over Ryggen. Der dryppede Blod fra hans Fingre. En Granatsplint havde brækket to Ribben og beskadiget Leveren.

I næsten tre Månedes Løb Rokossovski paa Sygehus, haardt saaret. Men snart hørte Verden atter Tale om ham. Nu rasede den uforglemmelige Kamp om Stalingrad, og den 30. September 1942 overtog Rokossovski Kommandoen over Tropperne paa Donfronten. Sammen med Styrker fra andre Frontafsnit omringede og tilintetgjorde hans Tropper 22 tyske Elitedivisioner ved Stalingrad.

Historiens vaeldigste Slag rasede paa de sovjetrussiske Slagmarker. Rokossovskis Navn blev for bestandig knyttet til Sovjetvaabnernes mest straalende Sejre: Slaget ved Orsk, hvor Tyskerne vilde tage Revanche for Stalingrad og omringe Rokossovskis Tropper i Frontfremspringet ved Kursk. Gennebruddet ved Kijef, ved Rytsk og Fremstødet til Dnjepr over Raknatsj og Tjernigof. Overgangen over Dnjepr og Indtagelsen af Resjitsa og Gornel. Tilintetgørelsen af Tyskerne i Hvideruslands Skove og Sumpe, ved Bobruisk og Minsk. Den sejrriige Indmarch i Polen og Fremtrængningen til Warszawa. Fremstødet sydfra gennem Østprejsen til Østprejsen, som har fanget Tyskernes østprejsiske Armé i en Kampvalde...

Rokossovski er Marskal af Sovjetunionen, og Hænderatusinder af Menneskeliv er ham betroet. Han har for altid indskrevet sit Navn i Sovjetunionens Historie. Han har vist glimrende Evner som Feltherre, lyve til at føre Krigen, saa Fjender tilintetgøres og lider fuldstændigt Sommenbrud. Han har ommaet en enestaaende Dygtighed i paa bedste Maade at udnytte de storartede Vaaben, som Sovjetfolket i Krigsaarene har skabt paa sine Fabrikker.

Konstantin Rokossovski er født i Warszawa 1896. Hans Fader var Lokomotivfører, og hans Moder arbejdede paa en Strømpfabrik. Til trods for, at Forældrene sad meget smaat i det, fik han Gymnasieuddannelse. Som 18-aarig blev han indkaldt til Hæren. Det var i August 1914, og han gik ud i Krigen som Marig i 5. Dragonregiment. 1917 blev han Underofficer i samme Regiment.

Efter Oktoberrevolutionen forblev Rokossovski i Hæren. Den store Sovjetrevolution gav hans betydelige Begavelse nye Udviklingsmuligheder. Han blev stedfortrædende Chef for en af den Røde Gardes Kavalleriafdelinger, Eskadronchef i L. uzska Kavalleriregiment og derefter Chef for et Kavalleriregiment, som hørte under den berømte 30. Skytte division. Han var med i hele den lange Borgerkrig. Han deltog i de forbitrede Kampe mod Koltsjak, som førte sine Interventionshære fra Sibirien mod Ural og Volga. Han blev saaret to Gange i disse Aar.

Fredsaaarene gav Rokossovski den eftertraegtede Mulighed for at begynde at studere for Alvor. Allerede mens han var i Regimentet, havde han tilbragt hvert eneste ledigt Minut med Læsning. Han gennemgik nu militærpolitiske Kurser, studerede Krigsteori og læste meget. Specielt interesserede han sig for Kavalleriets og de motoriserede Afdelingers Taktik. Han havde i lang Tid Kommandoen over en Kavalleribrigade. Nogle Aar før den sovjetisk-tyske Krig gennemgik han Militarakademiet.

I Juni 1941 dukkede Rokossovski med sit motoriserede Armekorps op paa det midterste Frontafsnit, og kort efter blev han udnævnt til Chef for en Armé.

Side 5

Mange Rødmister og Officerer kender deres Marskal personlig. Han tilbringer sin halve Tid ude blandt Tropperne. Han kender i Hundrevis af sine Underordnede. Han har en udmærket Hukommelse for Mennesker og glæmmer sjældent nogen, som han har truffet paa sine Rejser.

Det er en lang Vej fra Soldat til Marskal, fra Menig til Chef for et af Krigens vigtigste Frontafsnit. Rokossovski er paa hele denne Vej forblevet sine Soldaters Ven og fortrolige. Han har kunnet bevare Soldatens Hjertelighed og Jævnhed, Opmærksomhed og Hensynsfuldhed i Omgangen med Mennesker. Tusinder af Mennesker fortæller begejstret, hvor opmærksomt Rokossovski plejer at lytte til dem, som taler med ham, hvudenten det er en Sergent eller en General.

Rokossovski er et utrætteligt Arbejds menneske. Efter Morgengymnastikken, som han i mange Aar har drevet regelmæssigt, gaar han præcis Klokken 10 til sin Stab og arbejder der til Klokken 3 om Morgenen. Han har saa meget at gøre, at han undertiden glæmmer at spise Middag.

Marskallen er mere optaget end de fleste. Han befinder sig altid i de store og smaa Begivenheders Brændpunkt. Derfor sætter han saa meget større Pris paa hver Times Fritid. Han spiller Skak, Væpne og Volleybold med stor Iver. Naar han kan rive sig løs fra Staben en halv Times Tid, tager han sig gerne en hastig Ridetur i Omegnen eller løber paa Ski om Vinteren. Han er passioneret Jæger. Baa de i Eviderusland og ved Orel mødte hans Stabsofficerer ham ofte i lange Jagtstøvler, naar han tidligt om Morgenen vendte tilbage fra en Jagttur i Skoven. Efter sin lange Arbejdsdag, der for det meste afsluttes ved Daggry, begiver Rokossovski sig undertiden ud i Skoven sammen med Generalerne Malinin og Telegin for at strejfe omkring der i Timevis paa Jagt efter Vildt. Derpaa vender de tilbage til Arbejdet uden at bryde sig om Hvile.

Personalet ved Staben ser deres Marskal i de mest skiftende Situationer, undertiden vanskelige og farlige. Men de har endnu aldrig set ham miste sin sædvanlige Ro og sin Selybeherskelse.

Soldaterne og Officererne taler om Rokossovski med Begejstring og Respekt. Hans Portræt, klippet ud af Blade og Tidsskrifter, smykker Soldaternes Opholdsrum.

Sovjetfolket elsker Marskal Rokossovski, fordi han aldrig sparer paa sine Kræfter, naar det gælder Sejrens Sag. Rokossovski har elleve militære Ordener og bærer paa Brystet den Guldstjerne, som viser, at han er Sovjetunionens Helt.

0-0-0

Ilja Ehrenburg:

S O R G O G L Y K K E

For fjerde Gang møder vi det nye Aar skilt fra vore Kære. Det er ikke Vinen, som brænder vor Himmal. Det er Taarnenes Salt, Vredens Galde. Men nu har vi Ret til at sige hinanden: det værste har vi bag os. Ved Horisonten faar Himlen et Skar af rosa. Derude ligger Sejren, den dybe Freds første Morgen.

Vi husker, at Tyskerne stod ved Volga. Vi husker, at Tyskerne var i Egypten. Vi husker, hvordan "Forereren", som en hæs Sjakal gæde over sit Bytte. I Landsbyerne foran Moskva sloges Fjendens Angreb tilbage af Sovjetunionens stædige Soldater. De tænkte ikke paa Berlin. De vilde kun beskytte deres Kære Moskva. Et Aar efter kom Stalingrad. Fra Volgas Østbred saa vi den brændende By. Fra Volgas Østbred saa de nyankomne Forstærkninger selve Døden. De drømte ikke om Østprøjsen. De vidste, at Fjenden var kommet meget langt. De vidste, at Fjenden klatrede mod Kaukasus' Tinder og rykkede frem over Steppene ved Volga. Sovjetsoldaterne gik mod Døden for at standse Fjenden.

Vi glæmmer ikke Sorgens Aar. Da vi mødte Aaret 1942, smilede vi stille til vort første Haab: Kaluga var befriet. Paa Tarskolen til 1943 glædede vi os: Tyskerne var omringet ved Stalingrad. Endnu for et Aar siden tænkte vi ikke paa Budapest. Vi sagde: vore Soldater er-i Sjitmir!... Umættelige Aar har fortæret vor Ungdom, vore Børn. Nu gaar vi atter over Tarskolen til et nyt Aar: 1945... Men idag kan vi se paa Kortet uden Sorg. Vi kan tale om Tidspunkter uden falske Forhaabninger. Vi er kommet ud af den forheksede Skov. Vi staar ved Skovbrynet. Vi skimter allerede Afslutningen.

En tysk Journalist, som vil berolige sine Landsmænd, skriver: "Gør man Facit op, viser det sig, at vi i det forløbne Aar har mistet mindre, end man skulde tro." De lyver selv paa Dødslejet! Lad os regne efter. I det forløbne Aar har de mistet hele Ukraine Vest for Dnjepr, Krim, Eviderusland, Estland, Letland, Litauen og Moldau. Af 17 europæiske Hovedstæder har de paa eet Aar mistet de 10. Af 4 Fortøndsfaller har de mistet de 3. De har mistet saa mange Tigertanks og Messerschmidt-Maskiner, saa mange Generaler, Løjtnanter og Fritzler, at de nappe kan tælles af alle Tysklands Bogholdere. De har mistet ethvert Haab.

Endnu for et Aar siden stod de ved Leningrad. De huserede i Rom. De overvintrede i Marseille og Odessa. De hvilede ud i Paris og Athen. De holdt endnu Europa i deres Greb. Men idag er den

Side 6

Røde Hær i Jugoslavien, Ungarn, Tjekoslovakiet, Norge og Frøjsen. Og idag staar de Allierede i Vesttyskland. Rovdyret har sluppet sit Eytte. Det bider fra sig, søger at redde sine Kløer og sine Nugtænder: 1945 bliver den store Tragedies sidste Aar og Hitler-Tysklands sidste Aar.

Hvad haaler de Tyskerne paa, naar de yder forbitret Modstand i Ungarn, naar de gaar til Modangreb i Belgien, naar de kaster nye, i al Hast sammenskrabede Divisioner ind til Angreb? Hvor stupid den tyske Fritz end er, kan han umuligt langere tro paa Sejr. Men han gør sine Beregninger. Han tror, at bare han kan standse Dommerne paa Trappen til Dømhuset, vil de gaa hver til sit. Hvilket naragtigt Haab! Før vil Floderne vende deres Løb, og før vil gamle Folk blive Børn igen, and vi glemmer det, vi har oplevet. Den, der har set Evidenslands Aske, skal vide at finde Mordbrønderne. Den, der har set Fabi-Jar, skal vide at opsøge Børnemorderne. Vi har set alt for meget til, at vi standser paa Halvvejen. Vi har oplevet alt for meget til, at vi giver Afkald paa at komme til Berlin!

Paa Billeder synes Livet at være friseret, glat og nivelleret. Men vi havde jo alle vort eget Liv, varmt og laadtent som Uld, vore Vaner, vore Lidenskaber, vore Glæder. Naar vi lukker Øjnene, husker vi: Gaden, Husene og alle Vinduerne, som stråler i Nytaarsnatten; vi kunde lige ind gennem disse Vinduer og se Livets Mangfoldighed - Børnenes omkring Juletraet, den unge pige ved Spejlet, Familien samlet omkring Bordet, den gamle Drømmer ved sin Bog; og Husene i Kijof lignede ikke Husene i Irkutsk; og i Poltava sang man anderledes end i Vologda, og Pigerne saa anderledes ud; og alt dette var Livet. Hvis et Barn fik Maslinger, vaagede Moderen over det i lange Nætter, og de bedste Mennesker kæmpede mod Døden. Vi var alle stolte over de nye Huse og Træerne, som vi havde plantet. Vi ma huske det hele, ja, vi ma strø Salt i vore Hjertens Seer, for at de ikke skal læges for hurtigt. Vil en Mor kunne glemme sin faldne Søn? Vil en Soldat kunne glemme sin svundne Lykkes varme? Vil Indbyggerne i Smolensk kunne glemme deres brændte By? Vil vi kunne glemme det, som har været? Nej! Forgæves haaber Tyskerne paa vor Glemsonhed. De trænger ind til os. Den Sommer, den Søndag, den Morgen skal vi huske i Berlin. 1945 skal blive Svaret paa 1941.

Vi vil gøre det af med det fascistiske Tyskland, saa vore Børn aldrig skal opleve en saadan Sorg. Vi elsker Livet alt for højt til at lade Lighænderne fra Majdanek gaa frit omkring paa denne Jord. Vi holder alt for meget af Erden til at skæne Regnerne. Vi opsøger dem, for at tage deres Kløer og Nugtænder. Vi kan først falde til Ro, naar vi har lagt den tyske Høks i Spandetroje. Vi falder først til Ro i Berlin.

Endnu er det for tidligt at fejre Sejren. Endnu forestaar haardt Kamp. Over faldne Venners Grave har vi aflagt en hellig Ed til vore Børn, paa at vi ikke vil nedlægge Vaabnene, før vi har gjort det af med Banditterne. Menneskehjertet er indrettet saadan, at det sidste Kvarter for Cggørets Time er det sværeste. Man kan gaa hundrede Kilometer, men de sidste hundrede Skridt er de vanskeligste. Der forestaar os endnu Prøvelser. Men vi skal naa Maalet, vi skal nok naa frem. Tyskerne faar ingen Udsættelse - vi skal gøre Regningen op med dem i Aar. Man kan være stent for Udsættelse, hvis man betragter Sorgen; paa Afstand, hvis man ikke har nogen Kære, som venter. Men vi fører Krig paa fjerde Aar. Paa vore Soldater venter baade deres Børn, deres Kærester og vore Hjem. Paa vore Soldater venter hele Faarlandet, som vil leve, udvikles, tænke, lo, stråle med tusinde Lys. Naar vi gaar over Tærsklen til det nye Aar, kan vi aabent sige til hinanden, at vi langes efter et rigtigt levende Liv. Netop derfor skal vi nedkæmpe Tyskerne i 1945.

I gamle Dage sagde vi: Et godt og lykkeligt Nytaar! Maaske vidste vi dengang ikke, hvad Lykke vil sige. Der maatte Aarene i Skyttegrave, Tilflugtsrum og Jordhuler, i Snavs, Sne og Blod til, vi maatte tømme Sorgens Bæger, miste Brødre, Sønner og Vener for rigtigt at fatte det enkle Ord: Lykke. Idag siger vi: Lykken bliver først den store, menneskelige Lykke, naar Soldaten vender hjem efter Sejren, omfavner sin Hustru, tager sin Søn paa Armen, genser de Huse og Træer, han har kendt, fra han var Barn, genser de kære, kendte Ansigter. Lykken bliver først rigtig Lykke, naar Fredens Lys stråler over Byerne, og Kvindernes ikke mere spørger uroligt: Er der noget Brev til mig?

En lang Sommerdag vil oprinde over de guldne Marker. Lykken bliver Sejrens Lykke, og idag siger vi til hinanden: Et Glædens og Sejrens Nytaar!

-o-o-o-

Jernbanen gennem Karpaterne repareret: Mens den Røde Hær endnu kæmpede i Karpaternes Forterræn, gav Sovjetkommandoen - som forudsaa, at Fjenden under Tilbøget vilde ødelægge Jernbanen gennem Bjergpassene - Ordre til, at der straks skulde træffes alle Forberedelser til en hurtig Reparation af Banen. De retirerende Tyskere gjorde Banen fuldstændig uanvendelig. Skinnerne blev brudt op, og Sporene blokeret med store Klippeskræller, Funnellerne og Brøerne sprængtes i Luften. Tyskerne havde regnet med, at Jernbanen vilde være ubrugelig i et halvt Aar, men den er nu repareret - paa 35 Dage!

Side 8

SAMARBEJDE MED SOVJETUNIONEN

Det svenske Blad "Sovjetnytt" har bragt en Række Udtalelser af kendte Personligheder om Sovjetunionen. Vi bringer her Professor Harald Bohrs og Arkitekt Edvard Heibergs Indlæg.

Professor Harald Bohr:

"For den, som ikke før Krigen har haft Lejlighed til paa nærmere Hold at følge den enestaaende Udvikling, som paa de mange forskellige Omraader har fundet Sted i Sovjetunionen, gælder det maaske ikke mindst, at den næsten ufattelige Styrke, hvormed Unionen har kunnet modstaa og sønderslaa Nazismens Krigsmagt - i Aarvris uddannet til Overfald -, maa virke i Lige Grad overvældende og gribende. En Følelse af Talmæssighed strømmer Sovjetunionen i Møde fra de af de nazistiske Voldsmænd besatte Lande. Jævnsidea hermed næres i de videste Kredse Haabet om et nøje og dybtgaaende Samarbejde mellem Sovjetunionen og andre demokratiske Nationer.

Nu da Freden synes at nærme sig med raske Skridt, ser man overalt med de varmeste Forhaabninger hen til en kommende Organisation af Verdens forenede Nationer. Man føler, at Betydningen af de Forhandlinger, som med dette Maal for Øje føres mellem Sovjetunionen og Vestragnetens forudseende Statsmænd, ikke kan vurderes højt nok.

For Borgere i et Land som Danmark, hvis internationale politiske Indsats som Følge af Landets Lidenhed maa blive ganske beskedet, er det indlertid - hvad Forbindelserne med Sovjetunionen angaar - af største Betydning, at vi opmærksomt følger den imponerende sociale Udvikling, som har fundet og finder Sted indenfor Sovjetunionen, og som sikkert vil faa afgørende Indflydelse paa Fremtidens sociale Reformers rundt om i Verden. For mig som Videnskabsmand falder det naturligt tillige at understrege Betydningen af, at vore videnskabelige og kulturelle Forbindelser med Sovjetunionen udvides og uddybes, saa hurtigt det kan ske efter Krigens Afslutning."

Arkitekt Edvard Heiberg:

"Hvad angaar Spørgsmaalet om, hvorledes et frit Danmark skal udvikle sit Forhold til Sovjetunionen, haaber jeg, at vor Regering forinden vil indse, at gode og tillidsfulde Relationer mellem de to demokratiske Lande er en Nødvendighed og en uvunderlig Fordel. Jeg ved, at der hjemme i Danmark findes Kræfter, som frygter, at Sovjetunionens store Indflydelse i Østersøen og hele Europa skulde betyde en Indblanding i indre danske Forhold. Det er de samme Kredse, som med eller mod bedre Vidende har paastaaet, at de danske Kommunisters Levede højt paa "Munkvåguld" Manglende Kendskab til Marxismens Grundlag: "Arbejderklassens Befrielse maa være dens eget Værk", og til de økonomiske Love, som giver en socialistisk Stat ubegrænsede "indre Markeder", har faaet mange, til at tale om Sovjetimperialisme. For andre har Faastanden været en bekvem Frase til Bekæmpelse af politiske Modstandere. Men den, som har studeret Sovjetunionens økonomiske og politiske Historie ved, at Danmark kun har godt at vente fra den Kant.

Efter Krigen maa man vente, at Tyskland er saa forarmet, at det ikke kan, og Englands Interesse i den Grad er indstillet paa Samhandel indenfor Imperiet, at det sandsynligvis ikke vil være Afgørelse af vor Eksport, specielt af forædle Landbrugsprodukter. Det kan muligvis tænkes, at Sovjetunionen efter denne Krig har Brug for disse Produkter. Avlsdyr, Landbrugsmaskiner, Maskiner til Cementindustrien og andre Maskiner samt Skibe kan vel ogsaa have Interesse. Til Gengæld har vi særlig Brug for Benzin, Træs og andre Raavarer.

Jeg anser det ogsaa for at være vigtigt, at der i højere Grad end hidtil knyttes kulturelle Forbindelser mellem de to demokratiske Lande, fordi vi vil faa Glæde deraf, og fordi det vil befordre begge de frihedselskende Folks Forstaaelse af hinanden."

o
+
o
+
o

Ødemarken kortlægges: Højsletten i Ust-Urt har hidtil været en hvid Flak paa Kortet over Centralasien. Ingen Ekspedition har haft Held til at trænge ind i denne Ødemark, som er gennemstrøet af Kløfter og dækker et Areal paa 150.000 Kvadratkilometer. Nu er det Lykkedes fra Flyvemaskiner at kortlægge store Dele af Omraadet, som man formoder rummer store Natuurgodser.

20 Aars Sovjetradio: Den første Radiostation i Sovjetunionen blev indvidet i Slutningen af 1924. Sovjetunionens Radiostationer sender nu regelmæssigt paa 70 af Sovjetfolkens Sprog og 28 udenlandske Sprog. Alene Moskva Radios forskellige Stationer har tilsammen 86 Sendetimer i Døgnet.

Side 9

G. S j a k h o f:

SOVJET-TEATRET

Der er gået 25 Aar siden den store Lenin - Regeringschefen i den unge Sovjetrepublik - underkendte Dekretet "Om Teatrets Enhed". Gennem dette Dekret paatog Staten sig at sørge for Teatrets Udvikling i fuld Overensstemmelse med Folkemassernes Behov, Samtidig paatog Staten sig at yde Teatret den fornødne økonomiske Støtte. Derved gjordes Teatret fri af sin gamle materielle Afhængighed af Publikum.

Med dette Dekret udformedes i Princippet Teatrets nye Stilling under Sovjetmagten. Frigjort fra kommercielle Hensyn fik det russiske Teater for første Gang Mulighed for at blive virkeligt Folketeater. Herigennem virkeliggjordes de bedste Russeres aarhundredgamle Drøm om at lade Folket komme i Besiddelse af alle kulturelle Rigdomme.

Sovjetteatrets Historie i de følgende Aar vidner om, at den nye Situation fik en gavnlig Indflydelse paa Skuespilkonstens Udvikling. Teatret blev tilgængeligt for Folkets bredeste Lag. Efterhaanden blev Teatret et lige saa stort Behov for Folket som Avisen eller det elektriske Lys. Skuespilkonsten forvandlede sig til et stærkt Redskab for Højnelse af Kulturen og Opdragelsen i Folkemasserne til høje Maal og Kamp for Livets Mydelse.

Følgende Færdsgeminger giver en Forestilling om, i hvor høj Grad Teatret er blevet et Behov for Folket: i 1942 - det sværeste og tungeste Aar i Sovjetfolkets Liv under Krigen, da en betydelig Del af Sovjetunionen var okkuperet af Tyskerne - besøgte Sovjetteatrene af 43.224.000 Mennesker. I 1943 steg Besøget til 120 Millioner.

Sovjetsamfundet har fra det gamle Rusland arvet saa verdensberømte Scener som Moskvas Kunstnerteatret, skabt af Stanislafski og Nemirovitsj-Dantjenko allerede i 1898. Opera- og Balletscenen Det Store Teater i Moskva, Det Lille Teater i Moskva, Alexandrinski- og Marinski Teatret i Leningrad m.m. Men i hele det store Tsarrusland fandtes der sammenlagt ikke mere end 150 Teatre og ikke engang saa mange Teaterbygninger. I Sæsonen 1940-41 spillede ca. 900 Teatre i Sovjetunionen. Det betyder, at 5/6 af alle vore Teatre er opstaaet i Sovjettiden.

Til Forskal fra gamle Dage, da de fleste Teatre ikke havde egne Lokaler, men måtte rejse fra den ene By til den anden, er der i Sovjettiden opstaaet faste Teaterkollektiver, som har faaet Mulighed for at give deres Medlemmer en omhyggelig og grundig Uddannelse. I alle Dele af Landet er der bygget et stort Antal Førsteklasses Teaterbygninger.

Ogsaa under Krigen er der opført nye Teatre. Skuespilkonsten er udviklet blandt alle Folk i den brogede Sovjetunion. I Armenien, hvor der før Sovjetmagten ikke fandtes et eneste professionelt Teater, var der i 1940 27 Teatre. Skuespilkonsten er opstaaet og udviklet selv hos Folkelag, som for 20-25 Aar siden ikke havde noget Skriftsprog (Tjuvaser, Mondviner, Marifolket, Basjkirer, Osetiner m.m.). I Kirgisien, hvor man tidligere ikke havde nogen Skuespilkonst, var der i 1940 21 Teatre.

Disse unge Teatre, som er udviklet paa Folkelagets nationale Kultur, har allerede opfostrer egne nationale Skuespillere, Iscenesættere, Skuespilforfattere, Oversættere, Operakomponister og Librettoforfattere. Teatre som det georgiske nationale Teater, opkaldt efter Georgiens Nationalhelt Rustaveli, eller det ukrainske Teater, opkaldt efter Ivan Franko, er opstaaet i Sovjettiden og er nu kendt over hele Sovjetunionen.

Sovjetteatrets nationale Mangfoldighed er dets Præg og Stoltthed. Idag opføres der i Sovjetunionen Skuespil paa 40 af Sovjetfolkens Sprog. Hvert Sovjetteater har sine specielle Træk, sin egen Historie og sit eget Repertoire, hvis Rødder naar ned til Folkelagets Dyb.

Raad for kirkelige Anliggender: Efter Beslutning af Folkekommissarernes Raad er der oprettet et Raad for kirkelige Anliggender, som skal varetage Forbindelsen mellem Sovjetregeringen og Lederne for de religiøse Sæmslutninger i kulturelle Spørgsmaal, der kommer Regeringsbeslutning. Blandt Raadets Opgaver er f. Eks. at give Tilladelse til Bygning af nye Kirker og Indsamling af Midler til Reparation af Kirkebygninger, at behandle Ansøgninger fra Præster om Fritagelse for Militærtjeneste o.s.v. Det første Præstoseminarium er med Raadets Billigelse aabnet i et 400-aarigt Kloster i Moskva. Endvidere har Raadet bevilget Oprettelse af et Seminarium i Nærheden af Erivan, Sovjetarmeniens Hovedstad, og har en Ansøgning under Overvejelse fra Muhamedanere i Usbekistan om Tilladelse til Aabning af en Skole for muhamedanske Præster.

Sida 10

Sovjetunionens Jernbaner elektrificeres

Af Ingeniør L.Salnikof, Chef for Elektrificeringsafdelingen ved Folkekommisariatet for Jernbanerne.

For 15 Aar siden aabnedes den første elektriske Jernbane i Sovjetunionen, nemlig en Strækning af Moskvas Jernbanenet.

Under de tre Femårsplaner ledsagedes Industriens Udvikling af en uhyre Befolkningstilvækst i de store Byer og deres Forstæder. Forstadstrafikken i range Byer og Industricentrer antog uforudsete Dimensioner. Det var absolut nødvendigt at øge Tøgenes Hastighed og deres Kapacitet. Man besluttede derfor at elektrificere de vigtigste Dele af Moskvas Trafiknet, hvor Passagerantallet var størst; 1929 aabnedes de elektriske Strækninger for Trafik.

Allerede de første Aar viste, hvor overlegne de elektriske Tog er overfor Damptogene. Tøgene bliver hurtigere, faar øget Transportkapacitet, og Bekvemmelighederne for de rejsende bliver større. Elektrificeringen sparede desuden store Mængder Brændsel og frigjorde Lokomotiver til andre Baner.

Paa en af Jernbanestrækningerne i Moskva-distriktet kører der over 400 Tog om Dagen, og Tog gaar eller kommer hvert femte eller sjette Minut. Forstadstøgene befordrer en Million Passagerer daglig.

Industrialiseringen og Elektroindustriens Udvikling har gjort det muligt at elektrificere ogsaa andre Jernbaner i Sovjetunionen. Elektrificeringen af Stambanerne paabegyndtes 1932. Siden er Længden af de elektriske Baner steget fra 17 til 2.000 km. Man har elektrificeret Jernbaneafsnit med de kraftigste Stigninger i Ural, Sibirien, paa Kolahalvøen og i Transkaukasien samt tillige store Dele af Forstadstrafikken i Moskva, Leningrad, Baku og Mineralnije Vodi.

De elektriske Baners Kapacitet er nu 124.000 Millioner Tonkilometer. Besparelsen som Følge af Elektrificeringen udgør 4.200.000 Tons Brændsel, og desuden er Arbejdere og Lokomotiver frigjort til andre Opgaver. Samtlige Besparelser dækker næsten Udgifterne til Elektrificeringen.

Det har vist sig, at det var en Fejl at tro, at de elektriske Jernbaner er særlig saarbare i Krig. Jernbanerne bærer det modsigende.

Elektrificeringsarbejdet maatte imidlertid afbrydes under den tyske Okkupation, men blev senere genoptaget. I Øjeblikket elektrificeres 5 Sektioner i Ural, 1 Sektion i Transkaukasien og 2 Sektioner i Moskva og Khibysjef med en sammenlagt Længde paa 400 km.

Der er udarbejdet Planer for de næste 5 Aars Elektrificering. Sammenlagt drejer det sig om over 5.000 km. Dette vil bl.a. medføre Elektrificering af Stambanerne i Ural, Sibirien, de centrale Dele af Sovjetunionen, Donbas og Transkaukasien. Endvidere skal 1.000 km Jernbane til Persontrafik elektrificeres i Forstæderne til Moskva, Leningrad, Khibysjef, Kijef og Baku.

Rationalisering: Paa Automobilfabrikken "Kolotov" i Cordi har Arbejdere og Funktionærer under Krigen stillet ikke mindre end 52.000 Forslag til Rationalisering af Produktionen. Ved at gennemføre en Del af disse Forslag har Fabrikken sparet 53 Millioner Rubler, flere Tusind Tons Metal og Brændsel samt Millioner af Kilowattimer elektrisk Kraft.

Usbekistans Kvinder: Før Oktoberrevolutionen laude mindre end 1% af de usbekiske Kvinder læse og skrive. Idag udgør Kvindernes Halvdelen af Lærerpersonalet ved Usbekistans Skoler. De har alle faaet deres Uddannelse under Sovjetstyret. Halvdelen af de studerende ved samtlige højere Lærestalter i Usbekistan er ligeledes Kvinder.

Tre Gange Helt: Gardeoberst Alexander Pokrysjkin er Sovjetunionens berømteste Krigsflyver. Den tidligere Industriarbejder er under Krigen avanceret fra menig Pilot til Chef for en stor Luftstyrke. I sin Jagermaskine har han deltaget i 550 Luftslag og har personlig skudt 59 tyske Maskiner ned. Nu har han som den eneste i Sovjetunionen for tredje Gang faaet tildelt Titlen "Sovjetunionens Helt" og Medaljen "Den gyldne Stjerne" som Belønning for sin Indsats. Den Øverste Sovjets Præsidium har besluttet, at der til Minde om Pokrysjkins Bedrifter skal rejses en Bronzestatue af ham i Sovjetpaladset i Moskva.

Verdens største Drugsforretning: Sovjetunionens Forbrugerskooperation har bestaaet i 18 Aar. Den har for Tiden 22 Millioner Medlemmer, naar undtages de befrieede Omraader, og omfatter 10.000 større og mindre Underafdelinger med et vidtstrakt Net af Forretninger og Fabrikker. Omsætningen var før Krigen 50.800 Millioner Rubler aarlig.

o o

NYT FRA SOVJETUNIONEN

nr. 13

APRIL

1945.

Oberst Ljovt Boltin:

DEN RØDE HÆR I UDlandet

Kongen har ført den Røde Hær sammen med Folkene i andre Lande. I Fjor marcherede Sovjettropperne som Allierede og Befriere ind i Polen, Tjecoslovakiet, Jugoslavien og Norge. De fordrev Tyrkerne fra Rumænien, Bulgarien og Storstodalen af Ungarn. Sovjetunionen rakte storsindet Fredens hånd til Irland.

Milijoner af Mennesker, som tidligere kun havde hørt Tale om den Røde Hær, har nu set den i Kæmpestriden.

De har ikke glæmt, at den nazistiske Propaganda i mange Hær har bagtalt den Røde Hær. Utallige er de smalle Insinuationer og meningsløse Opdigtelser, som er sat i Omløb. Men man behøver blot at tale med forskellige Mennesker i de Lande, den Røde Hær har befriet, man behøver blot blot at studere Kressen i disse Lande - fra de underjordiske Partisanblade til de genopvandede Aviser og Tidsskrifter - for klart at indse, at den nazistiske Løgnepropaganda har lidt Nederlag. I Folketsjælets Dyb udførtes Forestillingen om den Armé, hvis virkelige Handlinger Millioner Mennesker fik Kundskab om trods alle Fortud og trods alle Anstrengelser fra Goebbels og hans Efterfølgere.

Den gamle Patrioterne i mange Lande set den Røde Hær paa deres egen Jord og har kunnet overbevise sig om, at deres Forestillinger om dens moralske Egenskaber er rigtige. De, som var forgiftet af den nazistiske Propaganda, har svættet oprindende, at de tyske Ræstændte om den Røde Hær var og er et ukendt Forsøg paa at skramme Folkene og gøre dem fjendtligt sindede mod Sovjetunionen for dermed at ønskeliggøre Befrielsen fra Hitlersaaget.

Jeg betragtede mig ved Fronten i de Dage, da Marskal Malinofskis Tropper forberedte deres dybe Fremstød ind i Rumænien. Aftenen før Offensivens begyndelse oplæste Officererne i Skyttegravene et Manifest til Soldaterne fra Sovjetkommandoen. Der taltes deri om den forestaaende Offensiv og dens Mål samt om, hvordan Soldaterne skulde optræde paa rumænsk Jord. Jeg læste i dette Dokument følgende Ord:

"Vi fører nu Krig i et fremmed Land. Det er hver Soldats og Officers Pligt at indtage en upraktagelig korrekt Opførsel. Alle Udslag af udisciplineret Opførsel maa bortrydes paa det skarpeste. Overfor den rumænske Civilbefolkning skal indtages en værdig Holdning. Villkårlige Aktioner som under ingen Omstændigheder forekomme. Soldaten kan og bør i fremmed Land kun bruge sine egne Rationer. Andre Ressourcer og Likheder har han ikke."

Saaledes var de Instruktioner, som udstedtes til Sovjettropperne. Og det var kun den 30. Aug. 1944. Rumænien var paa dette Tidspunkt endnu et fjendtligt Land, en Vasal under Tyskland. Det er vel overflødig at fremhæve, at Rumænerne nærmede og nærer den varmeste Sympati og dybeste Respekt for de værdifulde indstillende Folk - Polakker, Jugoslaver og Nordmænd - i deres Kamp for Frihed og national Uafhængighed.

Krigen fører naturligvis altid store Konsekvenser med sig. Den moderne Krig er desværre saa blodig, at den direkte berører ogsaa Civilbefolkningen. Krigen trænger med hele sin Kraft ind i Byer og Landbyer. Den skænder hverken Fabrikker,arker eller Beboelseshuse. De befriede Folk lider under Krigens, men disse Midler er grundgældende og Prisen for Befrielsen. Millioner Mennesker inder dette og finder sig gerne deri. Indbyggerne i det af Krigen ødelagte Warszawa er af Krigen blevet berøvet deres Hjem, Hjemdel og Slagtinge, men de hilste alligevel den Røde Hær med begejstring, fordi de vidste, at dens Ankomst var Befrielsen til et nyt Liv, ganske vist vanskeligt og fuld af Sava, men frit og derfor lykkeligt.

Er der en, som da, denne Sovjetsoldat i graa Læppe og med en rød Stjerne paa Palskænen, han, som med sit Blod betaler for andre Folks Frihed?

Ja, han er bevåbnet og uniformeret Mennesker, sammenholdt af militær Disciplin. Indstillingen til hver Armé, som opererer i fremmed Land, er betinget af dens Soldaters daglige Handlinger og Opførsel. Den Røde Hærs Mennesker, dens Soldater og Officerer, har gjort sig respekteret og elsket.

Side 2

I Snævsvis af offentliggjorte og ikke offentliggjorte Dokumenter karakteriseres den Røde Hær af Indbyggerne i Rumænien, Bulgarien, Ungarn og andre Lande. Det er en Kædsgerning siger disse Indbyggere, at Tyskerne plyndrede, men Russerne betaler for sig; det er en Kædsgerning, at Tyskerne var storsnude og grove, men Russerne er ligetil og hjertelige; det er en Kædsgerning, at Tyskerne "pralede af deres Races Overlegenhed", men Russerne respekterer fremmede Folk, Skikke og Kultur; det er en Kædsgerning, at Tyskerne byggede Krematorier for at brænde uskyl- digt herrættede, men Russerne yder Hjælp til Genopbygning af Skoler, Universiteter og andre kul- turelle Institutioner. Saaadanne Kædsgerninger er ufortællende. De overbeviser selv Folk, som ikke vil se dem.

Jeg den Røde Hærs stærke Ryg føler Menneskene i andre Lande sig sikre og trygge. Jeg rejste i Oktober 1944 gennem hele Rumænien, fra Fruth til den ungarske Grænse. Jeg saa Bønderne arbejde fredeligt paa Markerne og Byboerne gaa til deres daglige Arbejde. Selv i de transylvanske Byer, som paa det Tidspunkt laa nær ved Fronten, forløb Livet næsten normalt. Sovjettroppers Garni- soner mærkedes ikke noget, og Sovjetmyndighedens underk omhyggeligt at blande sig i de lokale Anliggender.

Jeg havde ogsaa Lejlighed til at besøge ungarsk Omraade, naar Byen Debrecen. Jeg besøgte nogle Landsbyer, som var blevet forladt af deres Indbyggere under Kampene i dette Omraade. Soldater og Officører fra den Røde Hær var midlertidigt indkvarteret i Husene. Det var sent paa Efteraaret, og Tropperne maatte have Tag over Hovedet.

Jeg flyttede ogsaa midlertidigt ind i et forladt Hus. I Gaarden var der fuldt af Husdyr og Fjærkre, som Gaardens Ejer ikke havde naaet at føre med sig. Dyrene brøgede, brølede, kaglede og laurede i alle Tonarter. De led af Sult og Tørst. Og for Sovjetsoldaterne selv var indkvarteret, begyndte de at give alle Dyrene Mad og Vand. Den sovjetrussiske Bonde i Soldateruniform kunde ikke handle anderledes. Dyrene kunde jo ikke gøre for, at Kriger rasede rundt om.

Den følgende Dag begyndte Indbyggerne at vende tillige til Landsbyen. Det er vanskeligt at beskrive deres Forundring, Taknemlighed og Glæde, da de fandt deres Ejer i Orden og deres Dyr rette og i god Behold. Deres end alle officielle Erklæringer vidnede dette om, at en Armé af en ny Type, Demokratiets Armé, var kommet til deres Land.

I de Lande, som er befriet af den Røde Hær, finder man naturligvis Mennesker, der hader alt sovjetrussisk og bagtaler det. De er Fascister, aabenlyst eller hemmeligt. Og for dem er den Røde Hær i Sandhed den værste Fjende.

Uden at tvænge nogen sin politiske Anskuelse betragter Sovjetunionens Armé det som sin Pligt i Handling, at være Folkene behjælpelige med at udrydde Fascismen og rense Luften i de befriede Lande fra Nazismens forpøstede Stank. Den Røde Hærs Ankomst medfører Genoprettelse af Folkets tryk og Død over Fascismen paa alle Omraader af Stats- og Samfundslivet. De befriede Folk maa selv ordne deres Tilværelse gennem deres Repræsentanter og Regeringerne, som staar til Regnskab ovenfor disse Repræsentanter. Men den polske Bonde, der har faaet sin Jord af det polske Nationalraad, og den ungarske Landaarbejder, der - medens Kampene endnu rasede ved Budapest - fik Budskabet om Jordreformen fra Debrecen, de ved, hvem de har at takke for Vindeligjørelsen af de- res aarhundrede gamle Drømme!

Kædsgerningerne har afsløret de nazistiske Løgne om den Røde Hærs "Erobningsplaner" og "Bolsjevismens hensigter". Nu kan man ikke længere bilde "politiske Spødborn" den Slags Skrøner ind. Ved sin Indmarch i fremmede Lande har den Røde Hær aabnet Øjnene paa alle, som vil se. De undertrykte og vildførte Mennesker har modt en Armé af Verner, som bringer dem Retten til at leve og Friheden.

Ilja Ehrenburg:

B E F R I E L S E N

Vi har læst mange Telegrammer om Fæstligheder og Møder, mange Hilsener og Lykønskninger. Blandt dem, som sender os Hilsener, er ikke blot gamle Verner, men ogsaa Folk, der tidligere var fjendtligt indstillet imod os. De sidste søger at forsvare sig - ikke saameget overfor os, som overfor deres egne - og forsikrer, at de har ændret deres Indstilling til os, fordi vi er blevet anderledes. Ja, vi har utvivlsomt forandret os. Det er kun Stenene, som ikke forandres. Vi har for- andret os, men vi har intet forraadt.

Maar vi talte om Broderskabet mellem Folkene, de ran ad os og kaldte vor Kærlighed til Fre- den for Svæghed. Man vilde holde os tilbage i Darnkammeret, og vore Ord om Solidaritet, vore Advarsler, opfattedes af mange som barnlig Naivitet. Vore Mennesker kunde da ikke tro paa Eventyr om Kannibaler?... Men havde jo haft Lunchen i Casarno og Firenagtsragten og "gentleren's

Side 3

agreement" og havde faaet Freden garanteret for en hel Generation.

Jeg var i Geneve, da Sovjetunionens Repræsentant rettede følgende Advarsel til de forsamlende Delegerede fra forskellige Lande: "Vi kan neppe stole paa en krigerisk Medborgeres Lofte om at skaane nogle Kvartaler i Byen, blot han faar Lov til at smalte og walte, som han lyster, i de øvrige Kvartaler". De tilstedeværende saa ud, som om det ikke angik dem, de boede jo i de "Kvartaler", som Hitler havde lovet at skaane. Men der var ikke gaaet fem Aar, for Bomberne regnede ned nedover disse "Kvartaler".

De Litterære brændte Boger, iværksatte Pogromer og uddannede SS-Mænd, kritiserede man Kam Hjælp, man støttede man i Stilhed. En hylderisk gentleman erklærede, at de vilde Tjakkere forfulgte de ungarske Tyskere. En anden Herre, som holdt meget af Tokayer, forsikrede, at de slovakiske Herrer forulempede de magyariske Magnater. Da tyske Flyvemaskiner udslættede Guernica, erklærede "Freemasons" frejdigt: "Det nationale Spanien, som repræsenteres af Franco, er i Færd med at gøre Ende paa Anarkiet". Da Duces Taaede sankede fredelige Skibe, forsikrede de samme Herrer, at Piraternes Identitet ikke kunde fastslaaes. Ikke alene Storvillame, men ogsaa de smaa Svindlere blev grebet af det uaderlige Spil. Pilsudski og hans Tilhængere indbød Gæsting til Storsildtjagt. Dengang forstod de ikke, hvad det var for en Jagt, deres Gast havde i Tankerne. Lange inden de tyske Herrer trængte ind i Athen, var Tyskeren Akademiets den egentlige Herre der. Alt dette ligger nu langt tilbage i Tiden, men vi bør ikke glemme det. Europa har maattet udbrænde alt for Lyrt for Blindhed og Forstand, og Erindringen er en effektiv Modgift.

Naar Folk fra forskellige Lande og Klasser og af forskellige Trosbekendelser nu hylder os, beror det ikke blot paa, at vi er rykket frem fra Elita til Budapest og er i Færd med at befri fine Stater. Det beror ogsaa paa, at vi har en ren Samvittighed. Vi søger ikke at paastrænge nogen vor Overbevisning, og vi songriber os ikke paa andres Uafængighed. Vi hyldes Ende af Englands Biskopper og Konges Konge og Modstandsrådet i Paris. Men Fascisterne har ikke forsoet at hyldes os og kommer heller ikke til at gøre det. De ved, at vi er fast besluttet paa at befri Verden for deres Narvarelse.

I Galliet skændes ran af og til om, hvorvidt denne Krig kan siges at være en ideologisk Krig. Vi synes Krig, fordi Fjenden har overfaldet vor Jord og krænket os. Man kan kalde det en ideologisk Krig, hvis Kannibalismen er en Ideologi. For os er Fascismen den farligste Pest, og vi vil gøre Ende paa Snitten. Vi ved desuden, at man ikke kan overlade et Kvartal i Byen til Pesten; i saa Fald vil Sygdommen hurtigt brede sig. Man maa gøre en Ende paa det krigeriske Tyskland, der er en Næringsvædske, hvori forskellige Sygdomsformer let udvikler sig. Man maa gøre en Ende paa Fascismens Sygdomsform, hvor og i hvilken Mængde de end forekommer. Vi er overbeviste om, at de allierede Nationer og hele Menneskeheden er af samme Mening.

Støppet er gaaet op for Tragediens sidste Akt: Krigen er ført ind paa tysk Jord. Vi hører allerede Advokater med Taarer i Øjnene bønfalde os om ikke at straffe "de stakkels Tyskere" alt for hurtigt. Hvis Kannibalerne selv beklager sig over noget, saa er det kun den Omstændighed, at Jorden i Majdanek og Treblinka havde for lille Ligbrændingskapacitet. Majdanekeren Ley skriver: "Nu beklager vi maaske vor tyske Godmodighed, som er blevet en hel Talamade". Det er Synd, at Gremingsmand ikke kan hænges to Gange. Ley kunde fortjene det. Han burde hænges een Gang for det, han har gjort, og een Gang til for det, han har sagt. Hvad er Majdanek, "Skobnezonen", Dabi-Jar, Trostjanets og Madraserne, støppet med Kvindshaar? Er det "tysk Godmodighed"? I saa Fald skal vi snart til at tale om den Slags "Godmodighed" i Berlin.

Selvom Tyskerne har mistet Rijef og Belgrad, Paris og Athen, kan de stadigvæk gøre megen Fortrad. De har endnu store Landomraader og ti Millioner Slaver i deres Haand. Under Raaberaabelse af samme "Godmodighed" lover de at overgaa sig selv. "Völkischer Beobachter" skrev fornylig: "Nu er alle Midler tilladt, selv saadanne, som vi paa Grund af vor Godmodighed ikke har benyttet tidligere. Fjendens Blod maa flyde i Strømme". Vi kender ingen Renrettelses- eller Torturmetode, som Tyskerne ikke allerede har benyttet. De har ladet Blodet strømme i Floder. Iven kan strømmes af deres Ord om "Strømme af Blod"? Tyskerne har forhævede let ved at sige om sine Trusler til Taarer, Kommandanten i Aachen, Gerhard Wilck, vilde skyde de amerikanske Projektilers Eksplosioner. Kapitulation, efter at de havde stiftet Bekendtskab med de amerikanske Projektilers Eksplosioner. Men næste Møngen højste Gerhard Wilck underdanigt det hvide Flag. Projektilet var antagelig eksploderet en Smule for nar hans Residens. Det er muligt, at ogsaa Ley har forsynet sig med et ubestemt hvidt Lomstenklade. Men denne Gang kan de tyske Forvandlingskunstnere ikke narre nogen. Folkene er blevet kloge.

At Tanken om en Vaudeville med gentagne Omklædninger er meget populær blandt Fascisterne, fremgaar ogsaa af General Francos seneste Krumspring. Efter at have indset de tyske Herrer den vovelige Situation, skyndte denne Don Quixling sig at meddele en amerikansk Korrespondent, at han for det første slet ikke var Fascist, og at, for det andet, "den blaa Division" ikke havde

Side 4

claret Parisrads forstærker, fordi Franco vilde hjælpe Tyskland, men af rent filosofiske Beve-
grunde, eftersom General Franco ikke sympatiserer med den kommunistiske Verdensanskuelse. Man
sindte næsten tro, at en Division var det samme som en filosofisk Afhandling. Det tyske Lyheds-
bureau erklærer imidlertid: "General Francos Bevægelse var Generalproven paa den nuværende Ver-
denskonflikt". Børn som Franco efter dette bliver registreret som "Demokrat", har vi blot til at
sige: Det er lettere at tage Lyen München med Storm end at rense Europas Luft for "München-
kan"...

Fante Kolonne harber aabenbart at overleve alle den tyske Arriés Kolonner. I Paris hørte jeg
i Foråret 1940 Folk med stor Formue, men med ringe Værdighed, ytre: "Hvillens titler end Polka-
fronter" For Tusindes Forrøveri har Millioner maattet undgaa. Det blomstrende Frankrig for-
vændledes til en ødemærk. Da de allierede komste Tyskerne i Normandiet, rejste det franske Folk
sig. Befrielsen kom den en Korrespondent til et Chicagoblad meddeler fra Paris, at Fante Kolonne
ikke er tilintetgjort. Ifølge denne Korrespondent er der Folk med stor Formue, men med ringe Væ-
rdighed, som siger: "Vi fortrækker de tyske Oligarkerter for det franske Folk". Det er den samme
Historie, den gentager sig! Men Frankrig vil ikke vide af noget seadant. Heller ikke Europa vil
vide af det. Menneskene har lidt alt for meget til at risikere, at den fascistiske Sot vender
tilbage.

Nu er Kættens Grænser allerede overskredet, og vi ser Europa i Ruiner og Skygger. Ikke blot
Stenene, men ogsaa Sjælene er lemlæstet. Mennesker ler og græder, naar de hører levende Stemmer
efter mange Dars Tavshed. Menneskene plirer med Gjnene, naar de møder Livets Lys. Det er, som om
de var kommet ud af en sort Kasserat. Lige alene Bjerne, men ogsaa Menneskene og Menneskeværdet
maa renrejses. Nu kommer Murenes, Gartnerens og Lærernes Tid.

Vi skal ikke fortraede io døde, vi skal ikke lade Børnene savne vor beskyttende Haand. Vi skal
nedkæmpe Tyskland. Der skal ikke blive nogen ny Leipzig-proccs. Vi vil ikke vide af falsk Anger-
eller den Blanding af blodige Tædler og Smuds, der satte sit Prog paa Tyskland i Moskvs Tid.
Strasbourg og Kænnes, Liege og Krakow, Riga og Amsterdam maa befris fra stadig tilbagevendende
Overfald. Tyskerne maa selv krumme alle Grænser. De har valgt Grænsepalene omkuld og drevet
Elsassere til Polen og Hollænderne til Ukraine. Nu bliver det ikke Tyskerne, der kommer til at
rejse de nye Grænsepale og flytte andre Folk. I Stedet vil en Del Tyskere selv blive flyttet.
De vil komme til at fabrikere "V-lol" under Etiketten, Synaskiner eller Saaraskiner. De maa skaf-
fe sig andre Væner og Erhverv. De kan f. Eks. give sig af med at dyrke Kartoffler. De vilde natur-
ligvis hellere være Flyvere. De vil snart maa at markke, hvor tunge Stenene er, og hvor svært det
er at genopbygge en By, som det gik saa let at ødelægge. Mængden bliver mod deres Vilje Vegetari-
anere, og Bedlerne bliver selv hungt.

Jeg ved, at bortset fra Fante Kolonne, deler alle frihedselskende Folk vor Ufønselighed. De ha-
ver det at siges, at Englanderne, som har oplevet begge kæret 1940 og de flyvende Bomber, hader
den gemene Fjende? Tyskerne vil ikke blive taget i Forsvar hverken af Franskmænd, Polakker eller
Tjekker. Amerika ligger langt borte, men Sandheden naar ogsaa over Oceanet. For hver Dag ser
Amerikanerne Tyskernes sande Ansigt klarere. Forsynden begynder Tyskerne med Splittelse mellem Kol-
lone. Vi vil holde sammen. Tyskerne har begaaet en Forbrydelse mod alle, og Straffen vil blive
diktaret af alle.

Fascismen findes ikke blot indenfor Tysklands Grænser og ikke blot blandt Fascistene. Den
er større og farligere. Den kan maskere sig særdeles skuffende og ved, hvordan den skal opføre
sig i de bedste Fredse. Men nu kan vi spore den paa lang Afstand. Vi ved, hvordan Racehadet, Lov-
modet og Voldsdriftelsen fører. Vi ved, at Fascismen begynder med tilsyneladende uskyldige For-
dømte og ender med Kjødmælk. Over Verdens Vugger afriver vi det højtidelige Løfte, at der ikke
skal findes hverken Fascister eller Fascisme paa Jorden.

Krigskorrespondent B. Polevoj:

OVERGANGEN OVER ODER.

Da vi kom kørende ned til Oden, saa Floden forin og tilfrosset ved Tredderne, men ved en bred,
sort Strøm i Midten. Vi blev straks mindet om de Morskabninger, den tyske Krigsledelse nærrede
til denne Flod. Vi huskede de sidste Dages Klagerub i tysk Presse og Radio om, at Oderen maatte
holdes for enhver Pris.

Den Røde Hær har naaet og overskredet Oder. Og Tyskerne, som drømte om at fra Ural og Jernsøj
at se, er nu i dette Afnit drevet bort fra Odens Vestbred, fra denne Flod, som de kaldte "Tysk-
lands tungeste Vandbarriere", "Tærskelen til Berlin".

Side 5

Langt før denne Krig begyndte Tyskerne at befæste Oder. Paa de skovbevoksede Klæbninger langs Flodene, der fører til Floden, og i Udkanter af Egallundene anlagdes et helt System af Forsvarstillinger. I det strategisk velegnede Terræn paa Flodens Vestbred udbyggedes disse Befæstninger til et endnu stærkere Net. Der stodes vi nu paa Tankgrave, brede Minefelter og talrige Mærkestillinger. Betonpiller og Jerndragere stikker op af Sneen.

Sidste Efteraar samlede Tyskerne i dette Omraade Hundratusinder af Martyrer fra Osmiecin, mobiliserede Arbejdere fra Tjecoslovakiet, Holland og Danmark og franske og engelske Krigsfanger og tvang dem til at istandsætte det tidligere byggede Befæstningssystem, grave nye Tankgrave og iklæde Flodbredderne med et helt Net af Skyttegrave og Maskingværheder.

Jeg har nu set disse Befæstninger paa begge Sider af Oder. I Forbindelse med den brede og vandrige Flod udgjorde de virkelig en yderst kraftig Forsvarslinje.

Men den Røde Hærs Kommando, som har rige Erfaringer fra Overgangen over Kanaler, vichsel og mange andre Floder, berøvede ved en overordentlig hurtig og kraftig Manøvre Tyskerne de Fordelle, som den befæstede Oderlinje gav dem. Tropperne paa den Ukrainiske Front gik til Offensiv paa bred Front og rykkede samtidig frem i flere Retninger. Hver angribende Gruppe havde til Opgave at bryde igennem til Oder, forcere Floden med de forhaaflensværende Midler, oprette Brohoveder paa den vestlige Bred, grave sig ned der og ikke opgive en Fods bredde af det erobrede Terræn.

Saaen, begyndte Slaget om Oder. Det gjaldt om at overvinde denne store Vandbarriere. Spørgsmaalet var dette Slag? Det skal jeg forsøge at vise med nogle Eksempler fra Kampene paa et Afsnit Sydøst for Breslau.

En sovjetrussisk Panserstyrke slog en Breche i det tyske Forsvar, fejede de tyske Afdelinger i dette Afsnit til Side og trængte dristigt frem mod Oder, benende Vej for det efterfølgende Infanteri. Inden de retirerende tyske Afdelinger kunde naa tilbage til Oder og indtage de Forsvarstillinger, som stod parat, havde den sovjetiske Panserstyrke allerede erobret de fjendtlige Befæstninger, sat sig fast paa et Stykke af den østlige Oderbred og begyndte straks at forcere Floden med alle til Raadighed staaende Hjelpeidder.

Soldaterne fra det motoriserede Infanteri slæbte alt, hvad der kunde flyde, ned til Bredden - Døre, Flankewarier, Træstammer, Banker. Infanteristerne stoppede deres Kapper og Pelse ud med Halm, byggede smaa Flaader af Tømmer og Siv, lastede Uniformer, Jaaben og Ammunition paa disse smaa Flaader og kastede sig ud i det iskolde Vand. De svømmede med Flaaderne foran sig mod den anden Bred, hvortil de fjendtlige Garnisoner bestrøg Floden med Maskingeværild. Det var stærk Sneestorm. Dette gjorde det endnu vanskeligere at svømme, og Vandet virkede endnu koldere. Soldaterne svømmede trods alt dristigt fremad, naaede Vestbredden, stormede de fjendtlige Befæstninger og nedkastede hurtigt deres Garnisoner. Umiddelbart efter forcerede andre Enheder Floden paa Tømmerflaader, som i al Hast blev tilknyttet og tømrer sammen. De medførte Ammunition og Artilleri. Tidligt om Morgenen var der oprettet to mindre Brohoveder paa Oders Vestbred.

Sovjettropperne havde faaet Fodfaste paa den anden Side Oder. Nu kunde ingen Magt i Verden længere drive dem tilbage. Efter Panseruddelingene sejlede Infanteri og Ingeniørtropper over. Panser opretholdt Forbindelsen mellem Østbredden og Hovedstyrkens Brohoved. Overgangsstederne laa under fjendtlig Flankeild Dag og Nat. Men nye Styrker pumpedes stadig ind i Brohovederne, fortsatte at rykke frem og udvide Brohovederne og erobrede den ene Landsby efter den anden fra Tyskerne. Hver Enhed, som var kommet over Floden, havde straks sat sig i Besiddelse af i det mindste et lille Stykke Jord paa dens vestre Bred, mod det samme udvidet dette Afsnit i Dybde og Bredder og oprettet Kontakt med Nabostyrkerne.

Da den tyske Ledelse erfarede, at vore Styrker havde forceret Oder, udstedte den straks en kategorisk Ordre til de tyske Tropper om nøjagtigt at likvidere de sovjetrussiske Brohoveder og kaste Sovjettropperne i Floden. Tyskerne samlede alt, hvad de kunde skraabe sammen, kastede Divisioner frem fra det Indre af Landet og fra andre Frontafsnit og indledte passende Modangreb. I visse Afsnit føretog de 5 til 8 Modangreb om Dagen og indsatte hver Gang et Regiment Infanteri, støttet af 25 til 30 Tanks. Men Sovjettropperne overvokred Oder paa stadig flere Punkter og tvang Modstanderen til at splitte sine Styrker over en Front, som var op mod hundrede km. lang.

Vore Enheder slog de fjendtlige Modangreb tilbage og vedblev at kæmpe sig frem i vestlig Retning. Paa tre Dage rykkede vore Tropper op til 20 km frem.

Tysklands hægtige Vandbarriere er overvundet. Fjendens vigtigste Forsvarslinje, som spærrede Vojen til det Indre af Tyskland, er forceret af Tropperne paa Ukrainiske Front.

000

Allé i Warszawa opkaldes efter Stalin. Som Tegn paa Venskabet mellem det polske og det sovjetrussiske Folk har den polske Republik's Ministerraad besluttet at opkalde en Allé i Warszawa efter Marshal Stalin.

ROSKVA RADIO sender paa Dansk kl. 17.45 - 18.15 dansk Somertid, paa Belgolønderne 28,72 og 28,15, over Søndag taler Martin Andersen Nexo.

Side 6

Martin Andersen Nexø:

INDTRYK FRA SOVJETUNIONEN

Mine Indtryk af Sovjetunionen i Krig er endnu ret overfladiske, da jeg denne Gang kun har været her nogle Uger og maattet tilbringe en Del af Tiden i Sengen. Et og andet har jeg dog set både af godt og ondt.

Det er smerteligt at se Følgerne af Tyskernes Hængen overalt, hvor de har været og særlig ved Leningrad, hvis herlige Slot, som i indre Skønhed og Pragt stod paa Højde mod de berømte Sale i Vatikanet, nu kun er Grusdynger. Det er svært at fatte, at Tyskerne - blandt hvilke jeg har levet i mange Aar, og som jeg havde lært at holde af for deres Flid og Retskaffenhed - har kunnet begaa alle disse Skændigheder. Det Kulturlag, som Tyskerne selv var saa stolte over, maa have været meget byndt, eftersom den gamle Tids Barbari har kunnet bryde igennem saa pludseligt og forvandle et tilsyneladende kultiveret Rige til en Urskov fuld af Rovdyr! Det er forfærdende at være Vidne til, hvordan et stort Folk - thi Millionærerne er jo et kraftigt og paalideligt Udsnit af Folket - har hærgnet, plyndret og myrdet! Man bliver syg af at se det, faar Kvalme og ondt i Hjertet!

Men om disse Indtryk er frygtelige, ja djævelsk onde, og næsten slaar Ens Tro paa Menneskeheden itu, saa rejser denne Tro sig paany og styrkes, naar man oplever det russiske Folks Kamp for sit Land og sin Kultur, for sin selvskabte Verden. Her er ingen Panik, Værdigt og maalbevidst møder Sovjetmennesket Djævlens sættelsen, kaster sin Krop og sin Intelligens i Brechen overalt, hvor Horderne vælter ind over hans Land. Her diskuteres ikke "Fattigdom og Arbejdsloshed i Efterkrigstiden", som det er Tilfældet i andre Lande, her bygger man op igen, alt eftersom Skadedyrene udryddes.

I Leningrad, hvor der maa have været Huller som i et Sold efter Granat og Bombenedslagene, er Byen allerede ved at faa sit normale Udseende tilbage, saa ihærdigt arbejder Indbyggerne paa Restaureringen - og har gjort det hele Tiden. Admiralitetets smukke Spir var en særlig Skydesive for Belejrnens Ild, men om Natterne hang Murerne i lange Reb paa den berømte Bygning og reparerede de Huller, Granaterne slog om Dagen.

Ogsaa i andre overfaldne Lande kæmper man jo tappert, men der slaas man for Fædrelandet, saadan som det var før Krigen. Her i Sovjetunionen behøver Folket ikke at ofre Liv og Blod for at faa Lov til at tilhøre Nationen som dans Askepot, her er det, som vi kalder Fremtiden, Virkelighed, her er Kampen for Fædreland og Velstand eet. Derfor kæmper man paa en saa anstaaende Maade her, man kæmper paa een Gang for det hele, og dette hele er Ens eget, man har selv skabt det!

Menneskenes Ansigter er derfor anderledes her, man kan lase Landets nye Historie i dem - de lyser af Skæbenglæde, af Stolthed over at have taget Ansvar paa sig. Her talder man ikke underdanigst nogen for Mæden, man frembringer den, fortærer den og omsetter den i Vitaminer: i Livsvilje, Livsglæde, Livsalvor. Nu er alle, som man møder, alvorlige - eftertænksomt alvorlige! Mysteri og Mervøisitet mærker man intet til, derimod Selvbeherskelse, Beslutsomhed.

Ved mine tidligere Besøg her fandt jeg det paafløende, saa glade Menneskene saa ud i Modsetning til Befolkningen i Vesteuropa. Jeg skrev om denne Lagttagelse og begavede Journalister gjorde Læsere opmærksomme paa, at Stalin naturligvis havde befalet alle Russere at læ, medens jeg var i Sovjetunionen. Raastanden var jo ikke aldeles urigtig; thi Stalin og hans fortraffelige Medarbejdere har virkelig faaet Sovjetfolkene til at læ. Før Krigen virkede det smittende at være her, saa glade var Menneskene.

Nu er de alvorlige! Mange Ansigter er præget af en streng, næsten hellig Vrede, og man forstaar dem, naar man har set de Omraader, der er blevet hjemsogt af Tyskerne.

Overalt i Sovjetunionen, hvor Tyskerne er naaet hen, har de opført sig som Illæren, der - naar den kommer ind i en Kønsegaard - ikke nøjes med at dræbe den Høne, den vil æde, men i sin Blodtørst dræber den allesammen. Overalt har Tyskerne efterladt Massegrave med Titusinder af myrdede; Oldinge, Kvinder og Børn, det rædselsfulde Mordredskab Gasvognen - der paa een Gang kunde dræbe 60-70 Mennesker paa nogle Minutter, har været i Funktion paa mange forskellige Steder. Alene i Litauen er efter de Undersøgelser, som er foretaget, en halv Million af Civilbefolkningen myrdet af Tyskerne, hovedsagelig ved Hjælp af Gasvognen, der af Tyskerne selv kaldes Dødsvognen og paastaaes at være Hitlers egen Opfindelse og Stolthed.

Man forstaar, at Sovjetfolkene hader Tyskerne saadan som man hader Skadedyr, der ødelægger Ens Marker, saadan som en Mor hader Rotterne, der har bidt hendes Barn! Alligevel er dette Had ubehersket og holdes i Ave af Folkets Kultur, man ankalte Mennesker nafter at tale Tysk med En og foretrakker Engelsk. Tyske Bøger og Tidsskrifter udkommer stadig her, og de tyske Krigsfanger

Side 7

- hvis Antal opgaar til mere end en Million, behandles godt. De har Møjlighed for at overvære Films- og Teaterforestillinger og Koncerter, og deres Erindringer er dobbelt saa store som Ci- vilbefolkningens i selve Tyskland.

Alligevel bliver det ikke morsomt at være Tysker de første Aartier efter Krigens. De vil længe faa Lov til at arbejde haardt for at genopbygge alt det, som de har ødelagt i Landene.

D. S A S I A F S K E I:

21 AAR EFTER

Til 21 - Aarsdagen for Lenins Død, den 21. Januar 1945

Den berømte engelske Forfatter H.G. Wells har noget at mindes paa sine gamle Dage. Et af de interessante Øjeblikke i hans Liv var nok Besøget hos Lenin i Moskva. Aartier vil hengaa. Måske er det, som Wells har skrevet, vil blive glemt. Men denne Episode - Wells Besøg hos Lenin i Moskva - gaar over i Historien.

Moskva lignede paa den Tid et gigantisk Bygningsværk i det første Anlægsstadium. Jorden var gravet op. Gamle Huse var under Nedrivning. Alt las kulter til kulter. Overalt var der en Labyrint af Gader, midlertidige Trapper og skønlige Stuepladser... Et fremmed Øje maatte drukne i dette Virvar. Overalt syntes Menneskene at løbe omkring i største Uorden. Midt iblandt Jordarbejdere, Cementarbejdere, Sneede og Rørere paa dette gigantiske og glædefulde Bygningsværk fandt den engelske Forfatter - som var vant til Orden - Vladimir Iljitsj Lenin. Udlandingerne vidste paa den Tid ikke meget om Lenin. Der gik fantastiske Historier om ham. Han var Skyldskive for en rasende socialistisk Kampagne. Der var ikke mangs i Tæsteuropa, som troede paa "Sovjeteksperimentet" vilde føre til noget, der var værdt at blive bemærket af de lærde Økonomer og Sociologer. H.G. Wells, som var Socialist i fantastisk Samfundsekspertiser og havde skrevet spændende Romaner om Livets begyndelse, besluttede at tage over og se med sine egne Øjne paa det, som for ham og hans Landsmænd kun syntes at være en socialistisk Roman.

Lenin var Arkitekt, Overingeniør og Arbejdsleder paa den gigantiske Sovjetbygning. Stalin var hans højre Haand. Wells fandt Lenin midt i et uendeligt Arbejde. Den store Sovjetarbejdsleder førte Engländeren gennem Byggepladsen og fortalte om den storslåede Bygning, som var under Opførelse. Men Wells saa intet andet end Uorden og Virvar. For ham forblev Lenin Drømmanden i Kraml, den socialistiske Fantast. I sin Skildring af Besøget betegnede Wells den almindelige Mening, at Bolsjevikernes "Eksperiment maatte mislykkes".

Der er nu gaaet 21 Aar siden Lenins Dødsdag. I dette Tidrum har Sammenbruddet ramt temmelig mange Stater, store og smaa, med nye og gamle Grundlove, skæret efter det borgerlige Demokratis bedste Mønstre. I samme Tidrum er Snezevits af Præsident og Premierministre gaaet i Glædebogen. Af de nye Stater, som opstod efter den første Verdenskrig, har kun een bestaaet alle Prover. Det er Sovjetstaten. Den har ikke blot klarst sig med Livet i Behold. Den har vist sig at være den stærkeste Stat. Sovjetfolket har tilføjet Fasismen det mest krusende Slag. Sovjetmagts Stabilitet kommer blandt alt andet ogsaa til Udtryk deri, at den i Dag i det store og hele lades af de samme Personer, som byggede den op. Alverdens Folk betragter Stalin som den kloge og blinde Statsmandens og Tænkerens i vor Tid. Alle vore samtidige ser i Stalin den største Realpolitik.

Den store russiske Digter Pusjkin sammenlignede Krigen paa Peter den Stores Tid med en tung storm, som blintner Glas og smed i Jern. Under den anden Verdenskrig har mange Stater vist sig at være "Glas". Sovjetstaten har vist sig at være "Jern". Brode viise ikke alt som Mandens Skribenters og Strategers Profetier gaar Sovjetstaten mod Krigen afslutning, ikke svækket og udmattet, men stærkere end nogensinde.

Det er ikke alle, som forstaar, hvordan det er gaaet til. Og en Del er ganske simpelt bange for at forstå det.

Den gamle Lære bygger paa Marxismens strengt videnskabelige Grundvold. Den marxistisk-leninistiske Samfundsvidenskaber lærer os i Menneskehedens historiske Liv at se den stadige Vekslen af Samfundsformer, den stadige Udvikling i Modstridningens Kamp, den stadige Vekslen af gammelt og nyt. Paa Grundlag af et dybtgående Studium af Rusland kom Lenin til den konklusion, at de gamle russiske Samfunds- og Statsformer maatte erstattes ved nye. Han lagde sig til at betragte Kapitalismen og det parlamentariske Demokrati som den historiske Udviklings sidste Ord. Ligesom andre store Tænkere saa han tværtimod i Socialismen en højere Samfundsform. Lenin lærte os, at Arbejderklassen skal være den vigtigste aktive Faktor ved Skabelsen af den socialistiske Ordning, og at Bourgeoisien, som udgør Kernen af Befolkningen, skulde følge Arbejderklassen i Kampen for en bedre, højere og mere folkelig Samfundsordning. Bourgeoisie, Kapitalisme og de gamle

Side 3

Embedsmænd var den største Hindring paa Vejen til det nye Samfund. Folket kunde udmærket klare sig uden dem og deres Ledelse. Folket vilde fra sine egne Rækker frembringe bedre, mere begavede og naturligvis mere hæderlige Ledere. Folket maatte tage Magten i sine egne Hænder. Det er Demokrati.

Efterblevne Mennesker kunde ikke forstaa dette, og Herreerne i det gamle Samfund vilde ikke forstaa det. Det, som de ikke forstod, erklærede de for umuligt. Som bekendt var Debatterne om dette Emne af alt andet end akademisk Karakter. Det gamle Regimes Tilhængere argumenterede med Vaabnene. Arbejderklassen i Forbund med Bønderne svarede ogsaa med Vaabenmagt. Resultatet af denne historiske "Diskussion" er bekendt. Den førtes under Lenins og Stalins Ledelse. Folkets overvældende Majoritet fulgte dem. Folket har ikke behovet at fortryde dette. Det staar idag klart for enhver. Hvordan skulde det være gaaet Rusland, det russiske Folk og alle de andre Folk i Sovjetlandet, om Magten i denne Krig ikke havde tilhørt Arbejderne og Bønderne, men Godejernerne og Kapitalisterne, om de tsaristiske Generaler havde anført den russiske Armé i Kampen, og om Ruslands Industri havde staaet paa samme ynkelige Niveau som under den første Verdenskrig? Eller om Bønderne nu havde været lige saa hjælpeløse og tilbagestaaende som i gamle Dage? Det staar nu klart, at Hitlertyskland ved Angrebet paa Sovjetunionen netop regnede med en saadan Tilbagestaaenhed. Hitlertyskland havde forældede Forestillinger om Sovjetstaten og troede ikke paa dens Livskraft. Og derfor gik det saadan, at Hitlers strategiske og politiske Planer først led Fiasko netop i Sovjetlandet. De knustes mod den Røde Hærs Styrke, Sovjetøkonomiens Kraft og Sovjetfolkets Enighed. Sovjetregimet har reddet Rusland, Ukraine, Eviderusland og de øvrige Republikker i den store Sovjetunion.

Lenin skabte den Røde Hær sammen med Stalin. Den Røde Hær er udviklet paa den leninistiske Grundvold, som forbliver urokkelig. Stalin har virkeliggjort de Udcast til en socialistisk Industri, som skabtes af Lenin allerede i Sovjetstatens første Aar. Stalin har lagt Grunden til det Venskab mellem Folkene, som sammenknytter Sovjetlandet. Han har derved fulgt den lenin-stalinske Nationalitetspolitiks Principer om Folkenes Ligeberettigelse og broderlige Samvirke.

Denne Lære om Folkenes Venskab og Ligeberettigelse fulgte Lenin ogsaa i sin Udenrigspolitik. Han svarede ikke med samme Mønt paa de borgerlige Regeringers næsten alene Fjendskab mod det unge Sovjetland. Han opfordrede ikke Sovjetfolket til at stænge sig inde i sit Sovjetmilieu, anse sig for bedre end alt andet i Verden og med Vold paatvinge Verden sine Ansæelser og Statsformer. Sovjetfolket elsker sit Land, holder af sin Stat og nærer Hengivenhed for sin Samfundsordning. Men Fred og Venskab mellem Folkene, det var dets første leninske Ord i Udenrigspolitikken. Lenin var den største Patriot. Han nærede en brændende Kærlighed til sit Folk og var stolt over dets Begavelse og nationale Selvstændighedsfølelse. Lenin nærede dyb Respekt for alle Folk, som ikke forgreb sig paa andre Nationaliteters Uafhængighed. Han prædikede Uforsorlighed i Kampen mod al Slags Chauvinisme, reaktionær Nationalisme og Antisemitisme. Alle Folk i Sovjetlandet og Millioner arbejdende Mennesker udenfor dets Grænser kaldte Lenin deres Ven og Lærer. Stalin er Lenins Vaabenbroder og Fortsætter hans Gerning ogsaa paa dette Omraade.

Vi ser Lenins Sikkelse i alle Sovjetlivets Ytringer. Man er altid og overalt med Sovjetfolket. Hans Værker er et udmærkeligt Skatkammer. Man formaade at se Aertier frem i Tiden og viste sit Folk Kampens og Sejrens rette Vej. Ad denne Vej leder Stalin Sovjetlandet stadig længere fremad.

MARSHAL TJERNJAKOVSKI

Armégeneral, Marskal Ivan Danilovitsj Tjernjakoſki, Chef for Tropperne paa 3. hviderussiske Front, døde i Slutningen af Februar af de Saar, han havde paadraget sig under Kampene i Østpreussen. Med ham har den Røde Hær mistet sin yngste Armégeneral og en af sine dygtigste Hærførere. Tjernjakoſki blev kun 36 Aar gammel. Siiden sit 18. Aar havde han uafbrudt gjort Tjeneste i den Røde Hær. Han var Ukrainer, som af en Jambanearbejder, og begyndte sin militære Løbebane som menig Soldat. Efter et Aars Militærtjeneste blev han Sergeant, kom derefter til Militærakademiet og steg hurtigt i Graderne. Da Tyskerne overfaldt Sovjetunionen i 1941, var Tjernjakoſki Chef for et Regiment i Litauen. Hans Tropper kom straks i Kamp og holdt i 6 Dage Evinas Vestbred mod en seksdobbel tysk Overmagt. Denne Kamp betegnede Tjernjakoſki senere som den hæderste, han nogensinde havde oplevet. I 1942 udnævntes han til Chef for en Armé og vandt en stor Sejr ved Kursk, for hvilken han blev dekoreret med den fornemme Suvoroforden. Han deltog i Befrielsen af Kijev sammen med afdøde General Vatutin, og hans Tropper befriede bl. a. Kamopol, Sjitomin og Sjepetofka.

Efter Sejrene i Syd kom Tjernjakoſki til Fronten ved Vitebsk, hvor han blev Chef for Tropperne paa 3. hviderussiske Front. I det store Slag om Eviderusland tilintetgjorde hans Armé paa

Side 9

kort Tid 105.000 Tyskere og tog 56.000 Fanger. Derefter befriedes under hans Kommando Litauen, og hans Tropper brugte som de første ind paa tysk Jord, idet de knuste Tjendens udstrakte Forsvarssystem ved Gransen til Østpreussen.

Marskal Tjernjakofski var 2 Gange dekoreret med Ærestitlen "Sovjetunionens Helt" og 4 Gange med den Røde Banes Orden. Han var Indehaver af to Suvorofordener, Kutusofordenen og Bogdan Chmalnitskiordenen, alle af 1. Klasse.

Han er blevet begravet i SovjetLitauens Hovedstad Vilna, hvor der skal rejses en Statue af ham. Hans Familie har faaet en Hædergave af Staten paa 125.000 Rubler, og hans Kone vil faa en maanedlig Pension paa 2.000 Rubler, ligesom hans to Børn vil blive forsynet af Staten, til deres Uddannelse er afsluttet.

Ilja Ehrenburg skriver følgende Mindeord om den døde Marskal:

"Ivan Danilovitsj Tjernjakofski, en af vore yngste og mest straalende Hærførere, er faldet. Indbyggere i Voronesj, Kursk, Vitebsk og Vilna vil mindes ham som Befrielsen; man ingen Sovjetborger vil nogensinde glemme, at han var den første, som satte Foden paa tysk Jord. Han havde Fansersoldatens Lidenskab og Bredde, og det saa ud, som om hans lykkelige Stjerne aldrig vilde svigte ham. Han faldt som Soldat i Kampen, faldt uden at have oplevet den store Sejrs Dag; men han har udrettet en stor Bedrift - befriet Snesevis af Sovjetbyer og slaaet den preussiske Æm til Jorden. Jeg vil eitere Digteren Koslofs dejlige Ord:

"Forval de Kammerat! Intet her minder om den blodige Grav. Vi lader dig ene med din u dødelige Lige."

RELIGIONSPRIEDEL I FRANSIS

En Moskva-korrespondent har fornylig haft en Samtale med Lederne af de tre største Kirkesamfund i Sovjetunionen, de Ortodokse, Lutheranerne og Muhammedanerne, for at høre lidt om disse Organisations aktuelle Virksomhed.

Den ortodokse Kirkes Overhoved, Patriarken Alexius, tog imod Korrespondenten i sin nye Residens i Moskva. Han forklarede, at der i Løbet af det sidste Aar er aabnet 260 nye ortodokse Kirker i forskellige Dele af Landet. De af Tyskerne ødelagte Kirker er ved at blive repareret. I Moskva er aabnet et teologisk Institut og en Ersteskole, og man har Planer om Oprettelse af Presteskoler ogsaa i andre Byer. Patriarkatet i Moskva driver en ret omfattende Forlagsvirksomhed. Foruden et regelmæssigt udkommende Tidsskrift og en aarlig Kirkekalender agter Patriarkatet at udgive liturgiske Bøger og forskellige Arbejder af fremragende Kirkefædre.

Den ortodokse Kirke gør et stort patriotisk arbejde. For Tiden forstages en landsomfattende Indsamling til Fordel for Soldaternes Børn og Familier. Indsamlingen har hidtil indbragt 5 Milioner Rubler.

I Dagene 31. Januar - 2. Februar arholdt den ortodokse Kirke Nationalkonklovene i Moskva for at vælge Patriark over Moskva og hele Rusland efter afdøde Patriark Sergius. I Nationalkonkloven, hvor Metropoliten Alexius af Leningrad valgtes til Patriark, deltog 5 Metropoliter, 41 Biskopper og 126 Prester og Repræsentanter for Menigheden. Formanden for Kirkeradet under Folkekommissariernes Raad, S.G. Karpov, overbragte Sovjetregeringens Hilsen til Forsamlingen.

Det næststørste kirkelige Samfund i Sovjetunionen er forbundet af evangeliske Kristne og Baptister. Dets Formand, Jakob Sjikof, meddelte Korrespondenten, at Forbundet har sine Menigheder i Midt- og Sibirien samt i Ukraine, Kaukasien og Eviderusland. Han fortalte, at de første Menigheder opstod under Kejsersinde Katarina. "Lige til 1917 udsattes vore Menigheder for stadige Forfølgelser, fordi de var Modstandere af Statskirken. De evangeliske Kristne og Baptisterne eksisterede i lang Tid kun som adskilte Menigheder, skønt de allerede i 1864 havde forsøgt at danne en samlet Organisation. Dengang blev Konferencen opløst af Politiet. Først nu er det lykkedes os at samle begge Organisationer til et Forbund og frit udfolde vor Virksomhed."

Den Konferencen, paa hvilken de evangeliske Kristne og Baptisterne besluttede at sammenslutte deres Organisationer, fandt fornylig Sted i Moskva. Paa Konferencen opløstes et Budskab fra Walter Lewis, Generalsekretaren for det baptistiske Verdensforbund (under hvilket ogsaa det sovjetrussiske Forbund hører) i Washington. Det meddeltes heri, at Amerikas Baptister havde sendt næsten 200.000 Gavepakter til Indbyggerne i de befriede Sovjetomraader. Sovjetunionens evangeliske Kristne og Baptister har selv indsamlet anseelige Summer, for hvilke der er bygget en Ambulancetilvænske og ydet hjælp til Befolkningen i de befriede Omraader.

"Den Sorg, som har raat vort Folk under denne Krig, er ogsaa vor Sorg", fortsatte Sjikof. "De tyske Vandaler har forgrebet sig paa vore Menigheder, ligesom de har forgrebet sig paa alle andre kristne Samfund. Sammen med en Gruppe ledende Funktionærer i vort Forbund har jeg foretaget en Rejse gennem Ukraine, Eviderusland og Krim. De fleste af vore Menigheder er

Side 1c

splittet af Tyskerne, og mange af vore Menighedshuse er ødelagt. Et særligt beklærende Indtryk gjorde de forældreløse Børn. Vi har nu besluttet at organisere en Indsamling blandt vore Menighedsmedlemmer til Hjælp for disse Børn, hvis Fædre og Mødre er dræbt af Tyskerne."

Jakof Sjidkof erklærede videre, at han var stolt over, at Ungdommen i hans Menigheder forsvarede deres Land og Verden mod Fascismen som Soldater i den Røde Hær. "Tyskland vil sætte sin blodige Fører op mod Kristus. Maa Gud bevare Menneskeheden herfor! Vi har formanet vore Sønner til at være de bedste Soldater ved Fronten og de bedste Arbejdere herhjemme. Mange af vore Sønner har ofret Livet for Fædrelandet."

Jakof Sjidkof ved, hvad han taler om. Han har selv haft seks Sønner. Fire af dem har kæmpet ved Fronten, tre er faldet i Krigen.

Sjidkof meddelte tilsidst, at Forbundet af evangeliske Kristne og Baptister efter Krigen vil begynde sin egen Forlagsvirksomhed og først og fremmest udgive Bibelen samt et eget Tidsskrift.

Muhammedanernes aandelige Forvaltning har eksisteret i 154 Aar og har sin Residens i Byen Ufa. Det religiøse Overhoved for Muhammedanerne i Sovjetunionen er Muftien Abdrachman Rasulief, som er 64 Aar gammel. For omkring 35 Aar siden tog han sin Eksamen fra den muhammedanske Præsteskole i den lille uralske By Troitsk. Vor Korrespondent traf ham i Moskva, hvortil han var kommet for at fejre Muhammedanernes store Højtid Mairam i Moskvas Moske. Han medbragte til Moskva en Relikvie, Muhameds Haar, som vistnes for de rettroende ved Mairamfesten. I sin Samtale med Korrespondenten udtalte han:

"I femogtredive Aar har jeg drømt om at samle Ruslands Muhammedanere. I Tsartiden var kun de Muhammedanere samlet, som boede i de Omraader, der nu hører under den russiske Unionsrepublik. Men Flertallet af de over 30-Millioner Muhammedanere, som efter vore Beregninger fandtes i det gamle Rusland, boede i Landets østlige Del. Tsarismen søgte paa enhver Maade at hindre en Sæmning. Artikel 124 i Sovjetunionens Forfatning garanterer, at ogsaa Muhammedanerne har Ret til frit at bekende deres Tro. I de to sidste Aar er vore Enhedsbestrebelse endelig kronet med Held. Muhammedanerne i Centralasien, Transkaukasien og Nordkaukasien har været samlet til Kongresser, der har udnævnt religiøse Ledelse. Saaledes Kongresser har fundet Sted i Tasjkent (Usbekistans Hovedstad), Baku (Aserbajdsjans Hovedstad) og Bujaksksk (Dagestan). Her ved er de islamske Troendes gamle Drøm blevet virkeliggjort."

Den religiøse Ledelse af Muhammedanerne har udarbejdet et stort Program for deres Virksomhed. Muftien meddelte, at der skal opføres nye Moskeer, aabnes muhammedanske Skoler og udgives Bøger. Sidste Aar indviedes ti nye Moskeer, bl.a. i Byerne Gorki, Omsk og Novosibirsk. I den allersidste Tid er nye Moskeer aabnet i Byerne Tjkalof og Tjeljabinsk. Under Abdrachman Rasuliefs Ledelse arbejdes der for Tiden paa et stort Værk om den muhammedanske Religion.

Til sidst meddelte Muftien, at Tusinder af Muhammedanere med Vaaben i Haand forsvare deres Land mod Hitlertyskland. De islamske Troende har indsamlet store Summer til Landets Forsvar.

SOVJETFOLKET SER FREJEFTER

Interview med Minister Døssing

Det kæmpende Danmarks Gesandt i Moskva, Minister Thomas Døssing, har i et Interview til "Danskeren"s Medarbejder i Helsingfors fortalt følgende om sine Indtryk fra Sovjetunionen:

"Den lille Del af Landet, jeg har set - hovedsagelig Moskva -, gør bortset fra Fraværelsen af Mand Indtryk af at være forholdsvis lidt berørt af Krigen. Der er praktisk taget ingen Ødelæggelser i Moskva, hvor der isvrigt stadig er Mørklægning. Hvis man havde Lejlighed til at se nærmere efter, vilde man selvfølgelig se, hvad man ved, at hver eneste Familie i Rusland har sine faldne. Moskva-befolkningen tager Krigen med en Ro, der er mere selvfølgelig end stoisk. Selvfølgelig er Moskva med sine 5 Millioner Indbyggere særlig vanskeligt stillet med Hensyn til Levnedsmiddelforsyningen. De almindelige Livsforhold er nøjsomme, men saa tilstrækkelige, at Befolkningen ser velnæret ud. Dette gælder særlig Børnene. Disse er hele Ruslands Øjsten, der gøres alt for dem, og der er fuldt af Børn i Moskva."

Om Kirken i Sovjetunionen siger Minister Døssing, at der som bekendt er fuldstændig Religionsfrihed i Sovjetunionen, og at Folk frit og ugenert gaar i Kirke om Søndagen, som er Halvligdag. De russiske Menigheder maa leje Kirkerne af Staten og betale deres Udgifter selv. Kirkeforsamlingerne foretager Pengeindsamlinger til Krigsførelsen, og adskillige Prelater er blevet dekoreret.

"Der er ikke noget Land i Verden, hvor der anvendes saa mange Penge paa Kunst, Litteratur og Videnskab som i Rusland", fortsætter Døssing. "Teaterkunsten blomstrer under Krigen, og

Side 11

Teatrene er fulde. Der udkommer Gyldt af alle russiske Klassikere uden hensyn til deres politiske Retninger, og de store mulevende Forfattere, der alle mere eller mindre har søgt Nationalitetsarven hos deres Forfædere, bliver fejret i storslået Skala. Hvad forskellen paa den russiske Litteratur og Litteraturen i andre Lande er, at tanket være den Vagt, Staten lægger paa Litteraturen, og den Kontrol, den udøver med denne, indgives der ingen underlødige Litteratur i Færelse. Der læses overordentlig meget. Møsten alle læser Bøger i Moskvas Metro eller diskutere dem i Mødet og Theater.

Midt under Krigen fortsætter man i Moskva Udbygningen af Metroen. Stationerne faar den fornemste kunstneriske Udsmykning, og hver Station bliver forskellig fra de andre. I Pressen foregaar en livlig Kulturdebat. Det Indtryk, man faar gennem Pressen, er, at Russerne først og fremmest er optaget af Fremtiden, at de er sikre paa deres Sejr og paa, at Genopbygningen af Landet vil ske fuldkommen planmæssigt. Alle Russere er overbeviste om, at der efter Krigen ikke vil opstå Allingspolitiske Vanskeligheder og ingen Vanskeligheder paa Arbejdsmarkedet. Og alle vi fremmede i Rusland er af den samme Overbevisning.

Som Afslutning fortæller Minister Dëssing og hans Frue om Indtrykket af de berømte Sejrs-salutter i Moskva ved Erobringen af vigtige Byer.

"Sejrssalutterne er en aldeles fremragende Ide. De varierer som bekendt i Omfang efter Erobringernes Betydning. Rundt omkring Moskva er opstillet 2-300 Kanoner, og synkroniseret med Salvtærens Betydning skudtes omkring Moskva et veldigt Raketfyrværkeri i alle Retninger. Hele Befolkningen er optaget af Sejrssalutterne. Den Gang, der paa en Aften affyredes fem store Sejrssalutter, var hele Byen paa Benene, og man kunde høre Stemminger som en Bølge af Liv og Stolthed."

"Disse Sejrssalutter", siger Fru Dëssing med et lille Citat fra Den store Bastian, "er "saa smukt som det i Hiroki, man saa ved Middnatside".

LANDBRUG NORD FOR POLAREREDSEN

Sovjetunionens arktiske Omraader fra Ishavsgrænsen til Polarredsen var før Revolutionen ogde, oftrænt menneskestorme Tundraer og Skovvænge. Her fordedes kun faatallige Rensdyrnomader og Jælsjægere, og næppe nogen troede paa yderligere Erhvervsomuligheder i disse Polarregne, som den lange arktiske Vinter gjorde næsten udeholdige.

Men med Femårsplanerne paa begyndtes her en hurtig og storslået Udvikling, som under Krigs-årene er fortsat i forøget Tempo. Sibiriens Sney- og Mineralrigdomme blev taget under Udnyttelse. De mægtige Flodsystemer udgjorde i den korte, men relativt varme Sommer udmærkede Transportveje. Ved deres Munding er opstod i Lobet af Saa for betydelige Havnebyer, som i Sommeren regelmæssigt kan besjefes af "den nordlige Sovjets" Dampere. Fra Ishavets og det økotske Havs regelmæssigt kan besjefes af "den nordlige Sovjets" Dampere. Fra Ishavets og det økotske Hav regelmæssigt kan besjefes af "den nordlige Sovjets" Dampere. Fra Ishavets og det økotske Hav regelmæssigt kan besjefes af "den nordlige Sovjets" Dampere.

Men ogsaa Landbrug og Havbrug har med det stærkt stigende Folketal holdt sit Indtog i Sovjetunionens arktiske Egne, hvor Klimaets Barskhed hidtil havde umuliggjort enhver Form for Jordopdykning. I Inediretterne oprettedes paa Kolahalvøen, i Nordsibirien og paa Kamtsjatka en Række Forsøgsstationer for Planteavl, og Sovjetunionens Planteavlsløgere gav sig her til at eksperimentere med særlig haarde Kultureplanter, der spirer tidligt og er modstandsdygtige overfor den hårde Vinterfrost, som i disse Egne begynder allerede i August. I Khibinystationen paa selve Polarredsen har man saaledes fremragende Gysforer, der kan modnes paa 60-70 Dage og trives helt op til 67 Breddegrader, haarde Kultureplanter, der kan dyrkes paa 65 Breddegrader, samt Rug og Havre, som kan vokse indtil 67 nordlig Bredder. Ved Polymafjordens Bredder i Nordostsibirien, hvor den frostfrie Periode kun varer kun to Maaneder, modnes alligevel 3 forskellige Sorter

Forsøgsstationerne arbejder ligeledes med tidligt modnende Barsorter og vitaminrige Grønsager, som f. Eks. japanske Radiser og kinesiske Kålarter, der indeholder lige saa meget C-Vitamin som Citroner. Dette har overordentlig stor Betydning for Bekæmpelsen af de arktiske Egnes mest frygtede Sygdom, Skorbuten.

I Igarka, den ny Havneby ved Jennicejs Munding, arbejder et videnskabeligt Forskningsinstitut for Landbrug og Krydderavl. Det beskæftiger sig med rationel Rensdyravl og Korn- og Havedyrking i dette Omraade. Her dyrkes med Hæld haarde Sorter af Hindbar, Solbar, Kirsebær og Ebler.

Paa Kolahalvøen ligger Nord for Polarredsen Kollektivbruget "Industri". Her, hvor Lepperne fortabt har siden 1930 om med deres Rensdyr, ligger nu frodige Marker med Grønsager. Kollektivbruget omfatter 2500 ha Land under Kultur og havde allerede i 1938 leveret 2600 tons friske Grønsager, deriblandt Salat, Radiser, Tomater, Bøg og Jordbær. Naturligvis dyrkes en stor Del af

Side 12

disse Grønsager under Glas i Drihvænke. I 1942 skulde der efter 3. Femårsplans Plantal være 130.000 Mistbænke og 105.000 Kvadrater Drihuseareal i Sovjetarktis.

De tidligere Aars Arbejde har givet et rigt Fond af Erfaringer om Plantedyrkning i de nordligste Områder, som er kommet til Nytte under Krigen. I stadig større Udstrækning dyrkes nu forskellige Planter paa Breddegrader, hvor Jorden indtil for kort Tid siden var fuldstændig udvikelig. Kartoffel- og Grønsagsarealet er nu henholdsvis 16 og 45% større end før Krigen. Det samlede Kartoffelareal var den 1. Januar 1945 vokset til 52.000 ha. Paa Kamsjatka er det med Kartoffler og Grønsager dyrkede Areal fordoblet i Løbet af de sidste 4 Aar, saaledes at Kamsjatka fra og med i Aar er helt selvforsynende med disse Produkter. Ved Igarka er Kartoffel- og Grønsagsarealet i samme Tid henholdsvis 5-doblet og 2½-doblet. Grønsager dyrkes nu paa saa nordligt beliggende Steder som Tajmyrhalvøen, Sjatang og Ust-Jenisej, der ligger næsten oppe ved Ishavskysten.

Ogsaa Kornarealet er under Krigen blevet betydeligt udvidet. I Øjeblikket gaar Grænsen for de største Kornarealer Nord om 67. Breddegrad, og Forsøgsdyrkning af Korn forekommer endog paa 69. Breddegrad i Narjan-Mar nær Ishavet.

Under Krigsaarene er der oprettet en Række Forsøgsstationer længst mod Nord, hvor man navnlig beskæftiger sig med Frøavl for bedre at kunne akklimatisere Planterne. Her har man i den seneste Tid fremdrevet en Række nye Sorter af Kaal, Røddiker, Gulerødder, Beder og Roer, som giver en høj, konstant Afgrøde.

SOVJETUNIONEN ER MASSEIDRÆTTENS LAND

I Sovjetunionen dyrker Millioner af Mennesker Idræt. Idrætstræningen er gratis og aaben for alle. De store Idrætsforeninger stiller uden Vederlag Redskaber og Udstyr til Raadighed for Medlemmerne. De store Fabrikker har deres egne Sportsanlag med Trænere og Instruktører, og enhver Idrætsmand kan uden Fradrag i Lønnen faa fri fra sit Arbejde for at deltage i Konkurrencer eller i en Træningslejr. Staten opmuntrer paa enhver Maade Sovjetborgerne til at dyrke en eller anden Form for Sport, og Statens Udvalg for fysisk Kultur arrangerer hvert Aar Unionskonkurrencer i forskellige Sportsgræne. Disse Konkurrencer, hvori flere Millioner Mennesker deltager, organiseres af særlige Komitéer, bestaaende af Repræsentanter for Idrætsforeningerne og Ungdomsorganisationerne foruden specielle Funktionærer. Programmet for Massekonkurrencerne, der afholdes samtidig over hele Unionen, omfatter de Sportsgræne, som er optaget i Vedtagterne for det sovjetrussiske Idrætsmærke, "G.T.O.", dvs. "Beredt til Arbejde og Forsvar". G.T.O.-Mærket bæres af 10 Millioner Mennesker, af hvilke Halvdelen er under 18 Aar.

Skisporten er den mest udbredte Sportsgræn. Før Krigen fandtes der omkring 800.000 indregistrerede Skiløbere i Landet, og dertil kommer alle de, der ikke er Medlemmer af en Idrætsforening. I Unionskonkurrencerne i Skiløb ifjor deltog ca 10 Millioner Mennesker.

Nærmest efter Skisporten i Popularitet kommer den fri Idræt, som før Krigen havde 700.000 indregistrerede Udøvere. Den aarlige Unionskonkurrence i Terrænløb, der afholdes hvert Foraar, samlede i 1944 over 9 Millioner Deltagere. Antallet af Gymnaster er omtrent lige saa stort. Af Boldspil er Fodbold særlig yndet. I officielle Fodboldkampe deltog før Krigen 300.000 Spillere, men det faktiske Antal Fodboldspillere er omtrent dobbelt saa stort. Ogsaa Wolleybold er udbredt, og Baner til Wolleybold findes overalt, ved Skoler, Sanatorier, Hvilehjem, i Parker osv. Næsten alle Idrætsforeninger har deres Skyttesektioner, som ialt har 410.000 Medlemmer, hvortil kommer 270.000 Sportsjægere. Af Svømmere er der indregistreret 220.000, af Skøjteløbere 115.000, Cyklister 133.000, Bandyspillere 60.000 og Vægtløftere og Brydere 60.000. I Vægtløftning indtager de sovjetrussiske Sportsmand en absolut Førsteplads i Verden med Verdensrekorder i de fleste Vægtklasser.

Ogsaa Alpinismen er i de senere Aar ved at blive en Masseidræt. I Kaukasien og Centralasien er Alpinistekspeditionerne blevet en Tradition, og i Georgien og Armenien afholdtes før Krigen 6 store "Alpiniader".

Den Røde Hærs Kavalleri har under Krigen bevist sin Effektivitet ved talrige Lejligheder, og en af Grundene til Rytteriets høje Standard maa søges i "Vorosjilof-Rytteriet", en Bevægelse, som siden 1936 har bredt sig over hele Landet, & indenfor hvis Rækker Titusinder af unge har lært at ride. Ved Krigsudbruddet fandtes over 200 Rideklubber og 2000 Lokalforeninger af "Vorosjilof-Rytteriet".

Sovjetunionen havde før Krigen 600 store Stadionanlag, 14.000 almindelige Idrætspladser og 500 Svømmeanlag. Moskvas største Stadion, "Dynamo", har Flads til 60.000 Tilskuere, og Kijef, Ukraines Hovedstad, fik umiddelbart før 1941 et nyt Stadion, som rummer 50.000 Mennesker. Idrætsledere og Gymnastiklærere uddannes ved 53 Instituter.